

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΗ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΦΕΞΗ

ΚΟΣΤΑ ΚΡΥΣΤΑΛΛΗ

ΤΑ

ΠΟΙΗΜΑΤΑ

ΜΕΤΑ ΠΡΟΛΟΓΟΥ ΥΠΟ Ι. ΖΕΡΒΟΥ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΦΕΞΗ

1916

Εξόν φέρον υέρων Ραδων

Αντ. Τρεαφιάνου
1 Απριλίου 1918

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΗ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΦΕΞΗ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΜΕΝΟΙ
ΟΛΟΙ ΟΙ ΑΡΧΑΙΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ

επί 120 τόμους δευτέ-
ρους αξίας δραχ. 315 με 10 Δραχ. κατά μήνα

ΕΞΕΔΟΘΗΣΑΝ

ΛΙΣΧΥΛΟΥ

- Πέρσαι, Μετάφρ. Ίωάννου Ζερβού 1.50
- Άγαμέμνων, Μετάφρ. Ί. Γρυπάρη 1.50
- Ευμένιδες, Μετάφρ. Ίω. Γρυπάρη 1.50
- Χορηφοί, Μετάφρ. Ίω. Γρυπάρη 1.50
- Προμηθεύς Δεσμώτης, Μετ. Ί. Ζερβού 1.50
- Έπτά επί Θήβας, Μετ. Ίω. Γρυπάρη 1.50
- Ίκετίδες, Μετάφρ. Μ. Αύγεση 1.50
- Όλόκληρος ό Λισχύλος επί 7 τόμους 10.50

ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ

- Άντιγόνη, Μετάφρ. Κ. Σηροτομάνου 1.50
- Τραχίνια, Μετάφρ. Α. Καμπάνη 1.50
- Οιδίπους Τύραννος, Μετ. Α. Καμπάνη 1.50
- Φιλοκτήτης, Μετάφρ. Α. Καμπάνη 1.50
- Αίας, Μετάφρ. Κ. Βάρναλη 1.50
- Ήλέκτρα, Μετάφρ. Μ. Αύγεση 1.50
- Οιδίπους επί Κολ. Μ. Ήλ. Βουτιερίδου 1.50
- Όλόκληρος ό Σοφοκλής επί 7 τόμους 10.50

ΕΥΡΥΠΙΔΟΥ

- Ίφιγένεια ή εν Ταύρ. Μετ. Κ. Παράση 1.50
- Ίππόλυτος ό Στεφαν. Μετ. Α. Τανάγρα 1.50
- Φοινισσαι, Μετάφρ. Ν. Ποριώτη 1.50
- Άλκηστις, Μετάφρ. Γ. Τσοκοπούλου 1.50
- Βάκχαι, Μετάφρ. Κ. Βάρναλη 1.50
- Μήδεια, Μετάφρ. Α. Τανάγρα 1.50
- Ίκετίδες, Μετάφρ. Ν. Ποριώτη 1.50
- Κύκλωψ, Μετάφρ. Γ. Τσοκοπούλου 1.50
- Ίων, Μετάφρ. Π. Δημητράκοπούλου 1.50
- Άνδρομάχη, Μετάφρ. Γ. Τσοκοπούλου 1.50
- Ήλέκτρα, Μετάφρ. Α. Τανάγρα 1.50
- Ήρακλής μαινόμενος, Μετ. Κ. Βάρναλη 1.50
- Ίφιγένεια ή εν Αύλιδι, Μετ. Ί. Φραγκιδ 1.50
- Ήρακλείδαι, Μετάφρ. Κ. Βάρναλη 1.50
- Ρήσος, Μετάφρ. Α. Καμπάνη 1.50
- Έλένη, Μετάφρ. Α. Καμπάνη 1.50
- Όρέστης, Μετάφρ. Ίω. Ζερβού 1.50
- Έκάβη, Μετάφρ. Ν. Ποριώτη 1.50
- Τρωάδες, Μετάφρ. Α. Καμπάνη 1.50
- Όλόκληρος ό Ευρύπιδης επί 19 τόμους 28.50

ΘΕΟΚΡΙΤΟΥ

- Ειδύλλια, Μετάφρ. Ίω. Πολέμη 2.-

ΟΜΗΡΟΥ

- Ίλιάς, Μετ. Εμμετ. Ί. Ζερβού, τόμ. 6 6.-
- Όδύσσεια, Μετ. Εμμ. Ί. Πολυλά, τόμ. 6 6.-

ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ

- Έκκλησιαζούσαι, Μετ. Π. Δημητράκου 2.-
- Όρνιθες, Μετ. Π. Δημητράκοπούλου 3.-
- Βάτραχοι, Μετ. Π. Δημητράκοπούλου 3.-
- Λυσιστράτη, Μετ. Π. Δημητράκοπούλου 2.-
- Νεφέλαι, Μετ. Π. Δημητράκοπούλου 2.-
- Άχαρνής, Μετάφρ. Μ. Αύγεση 2.50
- Ίππής, Μετάφρ. Μ. Αύγεση 2.50
- Σφήκες, Μετάφρ. Μ. Αύγεση 2.50
- Ειρήνη, Μετάφρ. Μ. Αύγεση 2.50
- Πλούτος, Μετάφρ. Μ. Αύγεση 2.50
- Θεσμοφοριαζούσαι, Μετ. Μ. Αύγεση 2.50
- Όλόκληρος ό Αριστοφάνης επί 11 τόμ. 27.-

ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ

- Απομνημονεύματα, Μετ. Κ. Βάρναλη 2.50
- Κύρου Άνάβασις, Μ. Α. Άνεστας, τόμ. 3 5.-

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ

- Χαρακτήρες, Μετάφρ. Μ. Σιγούρου 1.-

ΘΟΥΚΥΔΙΔΟΥ

- Πελοπονν. πόλεμ. Μετ. Ί. Ζερβού, τ. 4 10.-

ΛΟΥΚΙΑΝΟΥ

- Άπαντα, Μετ. Ίω. Κονδυλάκη, τόμ. 6 18.-

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ

- Άθηναίων Πολιτεία, Μετ. Ίω. Ζερβού 3.-
- Ήθικά Νικομάχεια, Μετ. Κ. Ζάμπα 5.-
- Περί Ψυχής, Μετάφρ. Π. Γρατσιάτου 3.-
- Μικρά Φυσικά, Μετ. Π. Γρατσιάτου 3.-

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

- Οί Γρηΐς Όλονυθιακοί, Μετ. Ν. Γκινοπούλ. 1.-
- Ό περί στεφάνου λόγος, Μ. Γκινοπούλ. 2.-
- Οί τέσσαρες φιλιππικοί, Μετ. Γκινοπούλ. 1.50

ΠΛΑΤΩΝΟΣ

- Ευθύφρων, Μετ. Άλ. Μωραϊτίδου 1.30
- Άπολογία Σωκράτ. Μετ. Α. Μωραϊτίδου 1.50
- Κρίτων, Μετάφρ. Ν. Γκινοπούλου 0.80
- Φαίδων, Μετάφρ. Άρ. Χαροκόπου 2.50
- Κρατύλος, Μετάφρ. Κ. Ζάμπα 2.50
- Θεαίτητος, Μετάφρ. Κ. Ζάμπα 3.-
- Σοφιστής, Μετάφρ. Κ. Ζάμπα 2.50
- Πολιτικός, Μετάφρ. Κ. Ζάμπα 2.50
- Παρμενίδης, Μετάφρ. Π. Γρατσιάτου 2.-
- Φίληβος, Μετάφρ. Κ. Ζάμπα 2.50
- Συμπόσιον, Μετ. Ν. Κουντουριώτου 2.50
- Φαίδρος, Μετάφρ. Κ. Γούναρη 2.-
- Άλκιβιάδης Α' και Β', Μετ. Καζαντζάκη 2.50
- Ίππαρχος Άντερασταί, Μεταφρ. Κ. Κωνσταντινίδου 0.80
- Χαρμίδης, Μετάφρ. Α. Καμπάνη 0.80
- Λάχης, Μετάφρ. Α. Καμπάνη 1.-
- Λύσις, Μετάφρ. Α. Καμπάνη 0.80
- Ευθύδημος, Μετάφρ. Ίω. Γρυπάρη 1.50
- Πρωταγόρας, Μετάφρ. Α. Χαροκόπου 2.-
- Γοργίας, Μετάφρ. Άλ. Φιλαδέλφειος 3.-
- Μένων, Μετάφρ. Χ. Παπαντωνίου 1.50
- Ίππίας μείζων και έλάσσων, Μετ. Ζάμπα 2.50
- Μανέξνος, Μετάφρ. Ίω. Ζερβού 1.-
- Πολιτεία, Μετ. Ίω. Γρυπάρη, τόμοι 2 6.-
- Τίμαιος, Μετάφρ. Π. Γρατσιάτου 3.-
- Κρίτις, Μετάφρ. Α. Χαροκόπου 1.-
- Νόμοι και Έπινομίς, Μετ. Ζάμπα, τόμ. 3 8.-
- Έουθείας Άξιόλογος Άλκυών, Μετ. Μάνεση 1.-
- Δημόδοκος - Σίσυφος - Κλειτοφών - Ίων - Μίνως, Μετ. Ν. Καζαντζάκη 2.-
- Θεάγης - περί Δικαίου - περί Άρετής, Μετάφρ. Αιμπεροπούλου 0.80
- Έπιστολαί και Όροι, Μετ. Κ. Ζάμπα 2.-
- Όλόκληρος ό Πλάτων επί 33 τόμους 65.70

ΗΡΩΔΟΤΟΥ

- Μούσαι, Μετ. Α. Σκαλίδου, τόμ. 6 12.-

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ

- Βίοι Παράλληλοι, Μετ. Α. Ραγκαβή, τ. 10 80.-

ΕΠΙΚΤΗΤΟΥ

- Έγχειρίδιον, Μετ. Α. Καμπάνη 0.80

Δια τους αγοραζόντας όλων των συγγραμμάτων τούδε των εκδόσεων τούτου τμήμα του τμήματος 50. Δια τους αγοραζόντας όλων των συγγραμμάτων τούδε των εκδόσεων τούτου τμήμα του τμήματος 50. Δια τους αγοραζόντας όλων των συγγραμμάτων τούδε των εκδόσεων τούτου τμήμα του τμήματος 50.

ΚΟΣΤΑ ΚΡΥΣΤΑΛΛΗ

ΤΑ

ΠΟΙΗΜΑΤΑ

ΜΕΤΑ ΠΡΟΛΟΓΟΥ ΥΠΟ Ί. ΖΕΡΒΟΥ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΕΚΔΟΣΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΦΕΞΗ
1916

ΚΩΣΤΑΣ ΚΡΥΣΤΑΛΛΗΣ

(Βιογραφικὸν σημεῖωμα).

Ἦθελαν οἱ ἀρχαῖοι ὅτι τὰ φύλλα τῆς ἱεράς δρυὸς εἰς τὴν Δωδώνην εἶχαν μαντικὸν ψίθυρον ὁ Ζεὺς, «πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε», καὶ ἡ Διώνη, τῆς Ἀφροδίτης ἢ μητέρα, ἔδιναν μὲ τὸν ψίθυρον ἐκεῖνον τοὺς θεϊκοὺς χρησμούς των. Καὶ ἀργότερα, ὅταν τὸ φυλλίρισμα δὲν ἐπαρκοῦσε πλέον διὰ τὸ πλῆθος τῶν χρησμῶν, οἱ Κερκυραῖοι ἀφιέρωσαν εἰς τὸ πανάρχαιον μαντεῖον τῆς Ἡλείου ἓνα τῆς τέχνης των ἐπινόημα—τὸ περίφημον *Χαλκεῖον*—διὰ ν' ἀξήσουν τὴν ἠχητικὴν χρησιμοδοσίαν.

Ἐπειτα, οἱ χρόνοι καὶ οἱ ἄνθρωποι βαρβαρικοὶ ἐπέρασαν ἀπὸ τὴν τραχεῖαν χώραν τοῦ Τομάρου διὰ ν' ἀφανίσουν τὸ Δωδωναῖον ἱερόν, καὶ οἱ χρησμοὶ του ἔπαυσαν ἐπὶ πολλοὺς αἰῶνας νὰ ζωογονοῦν τὴν λιπόθυμην Ἑλληνικὴν ψυχὴν ἄλλ' αἱ δρυὲς αἱ ἠπειρωτικαὶ διεσώθησαν νὰ ψιθυρίζουν μέσα εἰς τὴν σιωπὴν ἑβδομήντα ρημαγμένων πόλεων τοὺς ἤχους ἀρμονίας καὶ μυστηρίου. Ἔως οὗ νέοι Σελλοὶ ἐγεννήθησαν διὰ νὰ τοὺς ἐρμηνεύουν ὑποφητικὰ εἰς διηγήσεις καὶ στίχους μυροβολουῦντας πάθος, ὠραιότητα καὶ ζωὴν. Ἡ πλουσία ἠχητικὴ γλῶσσα, οἱ φυσιολατρικοὶ μῦθοι καὶ τὰ τραγοῦδια τῆς Ἡλείου ἐβγήκαν ἔτσι ἀπὸ τὸν ἄφθονον ψίθυρον τῶν ἠπειρωτικῶν δασῶν ὅταν ξαναβρέθηκαν ἐκεῖ Ἕλληνες νὰ τὸν ἀκροασθοῦν. Καὶ κατόπιν, καθὼς ἐκεῖνο τὸ *Χαλκεῖον*, τὸ παλαιὸν τῆς Κερκύρας ἀφιέρωμα, ἦλθεν ἀπὸ τὴν ἰδίαν ἑλληνικὴν νῆσον ἡ Τέχνη νὰ συμπληρώσῃ πάλιν καὶ νὰ πλουτίσῃ τὸν πρωτόγονον ἤχον, νὰ βοηθήσῃ τοὺς νέους Σελλοὺς, τοὺς χρησιμολέκτας ὄχι πλέον τοῦ Διὸς καὶ τῆς Διώνης, ἀλλὰ τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῆς Μούσης — τὸν Βηλαρά, τὸν Ζαλοκώστα, τὸν Βαλαωρίτη καὶ τὸν Κρυστάλλη, τὸν ὑποφητικώτερον ἀπ' ὅλους, αὐτὸν κυρίως πού δύναται νὰ θεωρηθῆ ὡς ἡ γενναιότερα καὶ ὠραιότερα ἀπήχησις τῆς ἠπειρωτικῆς ψυχῆς.

Ὁ ποιητής : αὐτὸ εἶναι τὸ ἐπίθετον πού τοῦ ἀνήκει ἐξαιρέτως, ἐθνικὸς μάλιστα ποιητής, σύμφωνα μὲ τὴν σημασίαν πού ἐξήγησα εἰς ἄλλην χριτικὴν μου ὁ ἀπροσποίητος ζωγράφος τῶν Ἑλληνικῶν τοπείων, ὁ

τραγουδιστής τῶν βουνῶν καὶ τῶν ἀγρῶν, τοῦ χωριοῦ καὶ τῆς στάνης, ὁ ἀφελῆς ὑμνητὴς πατριῶν ἄθλων κατὰ τοὺς τρόπους τοῦ δημοτικοῦ μας τραγουδιοῦ καὶ μὲ τὸ ὕφος, τὴν γλῶσσαν, τὴν σκέψιν, τὸ αἶσθημα, τὰς ἀντιλήψεις, τὴν ἀληθινὴν διάθεσιν τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ. Ὅ,τι δα-
νεῖζεται ἀπὸ τὴν συγγραφικὴν φιλολογίαν καὶ τὴν ποίησιν τὴν ἰδικὴν μας—διότι τῆς ξένης ὀλίγιστα ἐπρόφθασε νὰ γνωρίσῃ καὶ ἀπὸ δευτερο-
χέρι—εἶναι τόσον μικρὸν καὶ συνήθως τόσον καλὰ προσαρμοσμένον μὲ τὸν πλούσιον Ἑθνικὸν θησαυρὸν ποῦ ὑπῆρχεν εἰς τὴν ψυχὴν του, ὥστε δὲν διακρίνεται σχεδὸν τὸ δάνεισμα· καὶ κάποτε, ὅπως συμβαίνει μὲ τοὺς καλοὺς ποιητάς, ἢ μίμησις τοῦ φθάνει νὰ γίνεταί καλλύτερη ἀπὸ τὸ πρωτότυπον. Ποιὸς μπορεῖ νὰ πῇ π. χ. ὅτι πρῶτοι αὐτοὶ οἱ ρομαντικοὶ τοῦ στίχοι εἰς τὰς Σκιὰς τοῦ Ἄδου εἶναι κατώτεροι ἀπὸ τὰ Βαλαωρι-
τικὰ πρότυπα ποῦ ἐμμοῦντο ;

Μιὰν Ἀπριλιάτικη βραδιά, μιὰ νύχτ' ἀστερωμένη
ψηλὰ στοῦ Πίνδου τὰ βουνὰ μονάχος μου καθόμουν.
Κ' ἐκύτταζα τὸν οὐρανὸ κ' ἐκρυφουλογιόμουν,
πῶς ζῆ ὁ δόλιος ἄνθρωπος, πῶς ζῆ καὶ πῶς πεθαίνει.

Ἀπὸ τὴ σκέψι κάποτε μ' ἐξύπναγε μιὰ βρύση
σιμὰ μου, πῶχυνε νερὸ σὰν τὸ μαργαριτάρι
καὶ μὲ τῆς πέτρης μίλαε μουρμουριστά. Μὲ χάρι
τῶχρὸ φεγγάρι ἄρχιζε νὰ γέρῃ πρὸς τὴ δύσι.

Ἄλλη φωνὴ δὲν ἄκουγα, παρὰ στὸ λόγγο πέρα
φώναζε ὁ μαῦρος κόρακας καὶ τὸ βουνὸ βογοῦσε
ἀπ' τὴ βραχνή του τὴ φωνή. Ἡ λίμνη ἤρεμοῦσε
κι' ἀντάρα ἔπο τὰ Γιάννινα σκονῶνταν στὸν αἰθέρα.

Ρίχνω στὰ Γιάννινα ματιὰ καὶ βλέπω ὅλο μαυρίλα,
κ' ἐφαίνονταν ἐδῶ κ' ἐκεῖ οἱ φέξαις ἀναμμέναις,
σὰν νὰ ἦτανε κωλοφωτιαῖς στὸ λόγγο σκορπισμέναις.

Καὶ δὲν εἶναι ἀσυγκρίτως καλλύτεροι τῆς ἐλεεινῆς μεταφράσεως τοῦ
Δάντε, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐνεπνεύσθη, οἱ στίχοι τοῦ εἰς τὸ Δεύτερον
Ἔδσμα τῶν Σκιῶν τοῦ Ἄδου, ὅπου παρουσιάζει ὁ ποιητὴς τὴν πεθα-
μένη μητέρα του νὰ τὸν ὀδηγῇ εἰς τὸν Ἄδην ;

Ἐφευγ' ἐκείνη καὶ κοντὰ ἐγὼ τὴν ἀκλουθῶ.
Περνάμε λόγγους καὶ βουνὰ, περάσαμε λαγκάδια,

ποτάμια, λίμνες, θάλασσες. Περάσαμε λειβάδια
καὶ φθάσαμε στὸ ἀχανές καὶ φθάσαμε στὸ Χάο.

Μιὰ θύρα ἔκει θεόρατη ὑψόνονταν μεγάλη,
ποῦ ἀγγελούδια φύλαγαν τὰ φύλλα τῆς τὰ μαῦρα.
Μπαίνομε μέσα. Κτίρια εἶδαμε τότε γαῦρα,
ποῦ μέσα τοὺς βασίλευε κρῦα σιγὴ μεγάλη.

Ἡ μήπως δὲν εἶναι ἀρτιώτεροι τῶν Παρασχηκῶν καὶ Βαλαωριτικῶν
στίχων, τοὺς ὁποίους παρακολουθοῦν, οἱ στίχοι τοῦ Ἡπειρώτου ποιη-
τοῦ εἰς τὸν *Καλόγηρον τῆς Κλεισούρας τοῦ Μεσολογγίου* ;

Κι' ὁ γέροντας Καλόγηρος μὲ τὰ χλωμά του χεῖλια
φαίλνει γιὰ τὸν Ἑσπερινὸ μὲ λιγωμένους ἤχους...
Σταυροκοπιέται ἀπόψιλε καὶ βγαίνει στὴν αὐλή.
Θωρᾶτε τον. Παράκαιρα τὸν γέρασαν οἱ πόνοι.
Τ' ἀνδρειωμένο του κορμί, ποῦνε σκυφτὸ πολὺ,
ἢ πίκρες τοῦ τὸ λύγισαν, οἱ πόνοι ὄχι οἱ χρόνοι...

καὶ παρακάτω, ὄχι κατ' ἐκλογὴν, διότι ὅλοι τοῦ ἔργου τούτου οἱ στίχοι
ἔχουν ἴσην περίπου ἀξίαν καὶ τὴν αὐτὴν μορφήν, τὰς αὐτὰς δὲ σπορα-
δικῶς ἐλλείψεις καὶ χαλαρότητας ὡς πρὸς τὴν ἔκφρασιν :

Τὸ Μεσολόγγι τὸ μικρὸ, κ' ἐκεῖνο στοιχειωμένο,
ἀτάραχο στὰ κύματα τὰ Τούρκικα βαστιέται·
Χουμάει τ' ἀσκέρι ἀπάνω του, τσακίζεται, σκορπιέται.
Χούμησε ὡς τώρα τρεῖς φοραῖς, καὶ πάλι τώρα, πάλι
γιὰ νὰ χουμήσῃ ἐσήκωσεν ὀλόρθο τὸ κεφάλι . . .

. . . Ἀπὸ στεριά καὶ πέλαγο τὸ ζώνουν ὀλοένα,
πῶς ζώνουν τᾶστρο σύγγεφα βαρεῖα καὶ πυκνωμένα,
κι' ἀπὸ τὰ παλληκάρια του γυρεύουν τὰ κλειδιά·
Ἄστρο κ' ἐκεῖνο ἦτανε τότες γιὰ τὴν Πατρίδα,
Γιὰ τὴν Ἑλλάδα ἔλαμπε χρυσῆ κ' ἐκεῖνο ἐλπίδα.

Ἀξιοσημείωτον ὅμως εἶναι ὅτι ὅσον προχωρεῖ ἡ ποιητικὴ ἐξέλιξις
τοῦ Κρυστάλλη—καὶ ἦταν δυστυχῶς ὀλιγόχρονη—τόσο καὶ ἀπομακρύνε-
ται ἀπὸ τὴν μίμησιν, τόσο καὶ παίρνει τὸν δρόμον τοῦ δημοτικοῦ μας
τραγουδιοῦ ὄχι μόνον ὡς πρὸς τὴν ἔκφρασιν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ αἶσθημα
καὶ εἰς τὴν σκέψιν. Μόνο κάποιες ἀναλαμπές ἀπὸ τὸ ζώπυρον ἡλιοβό-
λημα τῶν κλασσικῶν μας ἀριστουργημάτων—τὸν Ὀμηρον ἰδίως, τοὺς

τραγικούς, τὸν Μόσχον, τὸν Θεόκριτον—φυσικά συγγενικὲς μὲ τὴν δημοτικὴν μας ποιήσιν δίδουν μίαν ὑποκειμενικὴν φωτεινότητα εἰς τὰ τελευταῖα ποιήματα τοῦ Κρυστάλλη, συμμετρως καὶ ποιητικῶς χρησιμευμένους ἀπὸ τὴν κατ' ἐπίγνωσιν ἐκλογὴν καὶ χρῆσιν μιᾶς ἐμφύτου ποιητικῆς καλαισθησίας.—Μόλις πέντε χρόνοι, ἀφ' ὅταν μαθητὴς ἐπρωτόγραψε στίχους, τοῦ ἔφθασαν διὰ τὰ ἐξυψωθῆ τόσον—τὰ γράφη τὰ καλύτερά μας ποιήματα τοῦ εἶδους, τὰ δροσερώτερα ἴσως ὅλων ὅσα παρήγαγεν ἡ νεοελληνικὴ φιλολογία ἕως τώρα. Τὸ 1886 εἶχε δημοσιεύσει τὰς *Σκιὰς τοῦ Ἄδου*, τὸ 1889 τὸν *Καλόγηρον τῆς Κλεισούρας* τοῦ Μεσολογγίου καὶ τὸ 1890 ὑπέβαλεν εἰς ἓνα ποιητικὸν διαγωνισμὸν τὰ *Ἀγροτικά του*, τὰ ὅποια οἱ κριταὶ ἐπήνεσαν μόνον καὶ δὲν ἐβράβευσαν, διότι . . . εἶπαν, «ἡ πολλὴ προσήλωσις εἰς τὰ δημώδη πρότυπα ζημιοῖ τὸν ποιητὴν, ὅστις, φαίνεται, δὲν ἐχειραφετήθη ἀκόμη ὥστε νὰ ταυίσῃ τὰ περὰ του ἐλευθέρως πρὸς τὸν εὐρὺν καὶ ποικίλον κόσμον τῆς ποιήσεως».—*Τὰ μάτια τῆς ψυχῆς μου*, ἐν ἀπὸ τὰ πρῶτα ἔργα του κ. Παλαμᾶ, καὶ τὰ *Ἐρείπια* τοῦ κ. Πολέμη ἐβραβεύθησαν τότε, οἱ δὲ κριταὶ *προέτρεψαν τὸν χαρίεντα(!) ποιητὴν τῶν Ἀγροτικῶν νὰ δοκιμάσῃ εἰς τὸ στάδιον(!) τῆς γλώσσης τὴν ἔμπνευσιν τοῦ δαιμονίου του*. Καὶ ὁμως ὅλα ἐκεῖνα τὰ ποιήματα τοῦ νέου ποιητοῦ ἔχουν ὄχι μόνον ἔμπνευσιν ἀληθινὴν, ἀλλὰ καὶ πρωτοτυπίαν καὶ πλοῦτον γλωσσικὸν καὶ μορφὴν πού ἀπομένει ἕως σήμερον πρότυπον εἰς τὴν φιλολογίαν μας. Οἱ ρυθμοί, αἱ παραδόσεις, τὰ παραμύθια, αἱ πίστεις τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ ζοῦν μέσα εἰς τὰ ποιήματα αὐτὰ καὶ ἐμφανίζονται θαυμαστά, περίλαμπρα, εἰς συνδυασμοὺς γοητευτικῆς ὠραιότητος καὶ δροσερῆς ἀκμῆς. Οἱ τότε κριταὶ εὐρήκαν νὰ ξεχωρίσουν πρὸς ἄπλοῦν ἔπαινον μερικὰ μόνον, ἀλλὰ ἡ ἀνάγνωσις ὅλης τῆς συλλογῆς τῶν *Ἀγροτικῶν* ἐμβάλλει εἰς ἀπορίαν διὰ ποῖον τάχα λόγον ἐπρόκριναν τὰ μνημονευθέντα, ἐνῶ ὅλα γενικῶς εἶναι ἰσάξια καὶ κάποια μάλιστα, ἀποσιωπηθέντα, παρουσιάζονται χαρακτηριστικώτερα καὶ πλέον ἔντονα: Τὸ «Τραγοῦδι τοῦ πιστικοῦ» π. χ., πού ἔχει τὸ ἔξοχον τοῦτο εὔρημα μορφῆς εἰς τὴν ἀρχὴν του, εἶναι ἀπὸ τ' ἀριστουργήματα τοῦ Κρυστάλλη:

—«Βάρε, Στρατῆ, τὰ πρόβατα καὶ ἀνέβαστα στὴ ράχη,
καὶ μὴ σουρᾶς, παρᾶωρα, μὴ τραγουδᾶς τὴ νύχτα,
γιατὶ ξυπνάει ὁ Δράκοντας στῆς ποταμιᾶς τὰ δέντρα,
ξυπνάει τῆς βρύσης τὸ Στοιχειὸ καὶ τοῦ βουνοῦ ἡ Νεραΐδα,
καὶ τῆς σπηλιᾶς ἡ Μάγισσα καὶ ἔρχονται καὶ μᾶς πνίγουν.
—Πατέρα πῶς νὰ μὴ σουρῶ, πῶς νὰ μὴ τραγουδήσω,
πῶχω μαράζι στὴν καρδιά καὶ πόνου πού μὲ τρώει;

Ἄνωτερον ἀκόμη— Ἑλληνικὴ μπαλλὰδ ὠραίας ἀφηγήσεως, τραγι-

κόητος καὶ μορφῆς — εἶναι τὸ ποίημα ἡ *Πεντάμορφη*, ὅπου ἡ κοινὴ φήμη τῆς πεντάμορφης πλέκεται μὲ πλῆθος παραμυθιῶν, παραδόσεων, εἰκόνων, συνηθειῶν τοῦ δημοτικοῦ μας τραγουδιοῦ διὰ τὰ παισιώση ἓνα τραγικῆς φρικῆς δράμα—τὴν ἀπιστίαν τῆς συζύγου καὶ τοῦ ἐνόχου ἀδελφοῦ. Ὁ πλέον ἄγνωρος, ὁ πλέον περὶ ἀναγνώστης ἀδύνατον εἶναι νὰ μὴ συγκινηθῆ ἀπὸ τὴν ἔξοχον αὐτὴν ποιητικὴν σύνθεσιν πού ἀρχίζει:

«Ἦταν δύο ἀδέρφια γκαρδιακά καὶ πολυαγαπημένα.

Ὁ πρῶτος κόρη ἀγάπησε ξανθὴ καὶ μαυρομάτα,
καὶ ἦρθε καιρὸς καὶ σμίξανε καὶ βάλανε στεφάνια.

Μῆνες καὶ χρόνια πέρασαν, ἀκέρια χρόνια πέντε,
καὶ ὁ παντρεμένος θέλησε στὰ ξένα νὰ μισέψῃ.

Κ' ἐκάλεσε τὸν ἀδελφὸ καὶ χωριστὰ τοῦ λέει:

— Βουλιόμυι, ἀγαπημένε μου, στὰ ξένα νὰ μισέψω . . .

καὶ τελειώνει:

. . . «Ὁ ἀφορεσμένος σου ἀδερφὸς καὶ ἡ σκύλλα σου ἡ γυναῖκα
γιὰ νὰ γλυτώσουν σ' ἔστειλαν γιὰ τὰ Χρυσὰ τὰ Μῆλα,
πού τὰ φυλάει ὁ Δράκοντας, νὰ χάσῃς τὴ ζωὴ σου·
καὶ σὺν ἐγγύριες μ' αὐτὰ σ' ἐπῆραν στὸ κυνῆγι
καὶ ἐκεῖ σ' ἐσκότωσε ὁ ἀδελφὸς στὸν ὕπνο τὸ γλυκὸ σου.
Τῶρ' ἀρματώσου γλήγορα καὶ ἀνέβα σ' ἄλογό σου
καὶ σῦρε ἐκεῖ καὶ σκότωσε καὶ κάμε τους κοιμάτια,
καὶ γύρνα, τὴν Πεντάμορφη γυναῖκά σου νὰ πάρῃς».

Τέτοιοι οἱ στίχοι τῶν Ἀγροτικῶν, πού κρινόντάς τους ὁ εισηγητὴς τῆς ἀγωνοδίκου ἐπιτροπῆς ἔκρινε καλὸν νὰ κάμῃ γλωσσικὰς συστάσεις καὶ νὰ δώσῃ ὀδηγίαν εἰς τὸν ποιητὴν. — Εὐτυχῶς ὁ τόσον πλούσιος προικισμένος μὲ τῆς φαντασίας καὶ τῆς γλώσσης τοῦς θησαυροὺς διόλου δὲν ἐπηρεάσθη ἀπὸ τὴν παραγνώρισιν καὶ ἀπὸ τὰς ὀδηγίας, τὰ δὲ ποιήματα, πού ἔγραψε μετ' ὀλίγον καὶ πού τὰ ὑπέβαλεν ὁμοίως εἰς ἓνα διαγωνισμὸν τὸ 1892, ἀποτελοῦν συνέχειαν καὶ ἐξέλιξιν τῶν Ἀγροτικῶν. Ἐτυχῶς καὶ αὐτὰ ἐπαίνου μόνον, διὰ τὰ βραβευθῶν κάποιοι στίχοι εἰς τὴν καθαρεύουσιν. Καὶ ὁ Κρυστάλλης δημοσιεύοντάς τα ὀλίγο κατόπιν μὲ τὸν τίτλον «*Ὁ Τραγουδιστὴς τοῦ χωριοῦ καὶ τῆς στάνης*», δὲν ἀνέφερε καὶ τὸν ἔπαινον—περιφρόνησις τοῦτο πολὺν δικαίαν πρὸς τοὺς διαγωνισμοὺς καὶ τὰ ἐξ αὐτῶν κριτικὰ θέσφατα. Εἰς τὰ ποιήματα αὐτὰ, πού μᾶς παρουσιάζεται ὀρθιότερος ὁ Κρυστάλλης, πρωτοτυπώτερος, δυνατὸς εἰς τὴν εὔρεσιν καὶ τεχνίτης πλέον τοῦ στίχου καὶ

τοῦ ὕφους... ὑπάρχει μεγαλύτερα ἢ ἐπίδρασις τῶν κλασικῶν, πού προανέφερα. Τὸ θαυμασίον *Κέντημα τοῦ μαντηλιοῦ* π. γ. μᾶς θυμίζει ὠχρὰ εἰς τὴν περιγραφὴν του ἀναλόγους ὁμηρικὸς στίχους· καὶ ἀπὸ τὴν εἰδυλικὴν ποιήσιν τοῦ Θεοκρίτου καὶ τοῦ Μόσχου ἔχουν τὸ *Ἠλιοβασιλέμμα*, *Ὁ τρύγος*, τὸ *Τραγοῦδι τοῦ ἀργαλειοῦ*, κ. ἄ.

Ὅμοια καὶ οἱ ἄλλοι στίχοι του ὅσοι ἐδημοσιεύθηκαν εἰς διάφορα περιοδικὰ καὶ ἡμερολόγια καθὼς καὶ ὅσοι εἶδον τὸ φῶς μετὰ θάνατον εἶναι ὠραῖα καὶ ἀληθινὰ ποιήματα — *Τὸ τραγοῦδι τῆς βρύσης*, *Ἡ ἀρπαγή*, *Στὸ σταυραγῆτό*, *Ἡ Γκόλφω* (πού ἐδημοσιεύθη μετὰ θάνατον μεταρρυθμισμένον ὑπὸ τὸν τίτλον *Ψωμοπάτης*) κ. λ.

Τὰ ὀλίγα πεζὰ, πού ἔγραψεν ὁ Κρυστάλλης εἰς μορφήν διηγήματος, εἶναι ἐπίσης, σχεδὸν ὅλα, ποιήματα λαμπρᾶς λυρικῆς συνθέσεως καὶ καλῆς ἐκτελέσεως· μᾶς δείχνουν ἐπὶ πλέον ὅτι καὶ χωρὶς τὴν βοήθειαν τοῦ μέτρου καὶ τοῦ ρυθμοῦ ἐμεταχειρίζετο μὲ θαυμασίαν αἰσθητικὴν τὴν νέαν μας γλῶσσαν, εἶχε μάλιστα συγγραφικὸν ὕφος ἰδικόν του, πού ἀπομένει ἀκόμη καὶ σήμερον ἀξιομίμητον κατὰ πολλὰ ὑπόδειγμα.

* *
*

Ἡ ζωὴ τοῦ Κώστα Κρυστάλλης ἐπέρασεν ἄσημη, πτωχὴ καὶ ταλαιπωρημένη. Ἐγεννήθηκε τὸ 1868 (ὡς μοῦ εἶπαν) εἰς τὸ Συρράκον, τὴν ἡπειρωτικὴν κωμόπολιν πού μᾶς ἔδωκε τὸν πολιτικὸν Ἰ. Κωλέττην καὶ ἓνα ἄλλον ἀκόμη παλαιότερον ποιητὴν μας, τὸν Ζαλοκώσταν. Ὁ πατέρας του ὑπῆρξε μεγάλεμπορος εἰς τὰ Ἰωάννινα, εὐφυῆς ἄνθρωπος, καλὸς καὶ εὐεργετικὸς, πρὸ πάντων δὲ θερμὸς πατριώτης. Ὅταν ἔγινεν ἡ προσάρτησις τοῦ ἡπειρωτικοῦ τμήματος τῆς Ἀρτις, ὁ ἔμπροσ ἐκεῖνος ὑπέδεχθη τοὺς ἀντιπροσώπους τῆς Ἑλλάδος καὶ τῶν Δυνάμεων καὶ ἠγωνίσθη νὰ τοὺς παραστήσῃ τὴν μεγάλην ἀδικίαν, πού ἐγένετο μὲ τὴν παραβίασιν τῆς Βερολινείου συνθήκης καὶ τὸν περιορισμὸν τῶν Ἑλληνικῶν συνόρων ἕως εἰς τὸν Ἀραχθόν. Ἐπειτα, κατὰ συνέπειαν τοῦ τεμαχισμοῦ τῆς Ἠπείρου καὶ τοῦ ἐμπορικοῦ μαρασμοῦ τῶν Ἰωαννίνων, ὁ πατέρας τοῦ Κρυστάλλης ἔχασε βαθμηδὸν τὴν περιουσίαν του καὶ ἐδυστύχησεν. Ἀπέθανε καὶ ἡ μητέρα τοῦ ποιητοῦ ἐνῶ ἀκόμη ἦτο μαθητὴς, ὥστε σχεδὸν σύγχρονα ἡ ὀρφάνια καὶ ἡ πτωχεῖα τὸν ἐμάστιξαν. — Τὸ 1886 εἰς τὰ Ἰωάννινα ἐτύπωσε τὸ πρῶτον ἔργον του «*Αἰ σκιαὶ τοῦ Ἄδου*», ποίημα ἐπικὸν εἰς ἔξιμα τρία», ὁμοῦ μὲ δύο ἄλλα λυρικά, *Τὰς ἀναμνήσεις* καὶ τὸ *Ὀνειρον*. Ἐπειτα βιοπαλαιστής, «ἐνεκα καταδιώξεως τῆς Ὀθωμανικῆς Κυβερνήσεως διὰ συκοφαντιῶν τῶν Γωμούνων, ὅπως ἀναφέρει εἰς μίαν ἐπιστολὴν του ὁ ἴδιος, ἠναγκάσθη νὰ διακόψῃ τὰς γυμνασιακὰς σπουδὰς του, «νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν φίλην πατρίδα καὶ νὰ καταφύγῃ μετὰ μυρίας καθ' ὁδὸν δεινοπαθήσεις» εἰς τὰς Ἀθήνας. «Ἐρρημος — γράφει πρὸς τούτους ὁ

ἴδιος πρὸς τὸν διευθυντὴν τοῦ σιδηροδρόμου Π. Α. Π. Ἰ. Δούμαν — ὅταν ἦλθον ἐνταῦθα, καὶ οὐδένα ἐκτὸς τοῦ κ. Σπ. Λάμπρου γνωρίζων πατριώτην προσεπάθησα καὶ μόνος μου καὶ μετ' αὐτοῦ ὅπως ἐπιτύχω βοήθειαν χρηματικὴν εἴτε παρὰ τῆς Κυβερνήσεως εἴτε παρὰ τοῦ Συλλόγου εἴτε παρὰ πατριωτῶν εὐπόρων· ἀλλ' ἀτυχῶς οὐδαμοῦ εἰσηκούσθη. Ἐν τῇ ἀπελπισίᾳ μου καὶ τῇ ἀτυχίᾳ συνάμα, διότι μετὰ τινὰς ἡμέρας εὐρέθην χωρὶς τροφήν, ἀπεφάσισα νὰ προτείνω εἰς τὸν κ. Λάμπρον νὰ φροντίσῃ ἔστω καὶ διὰ τέχνην, νὰ βγάξω τοῦλάχιστον τὰ πρὸς τὸ ζῆν. Οὕτως ἔγινε τυπογράφος δι' αὐτοῦ καὶ ἐχρημάτισα δύο ἔτη τοιοῦτος. Μὴ ἐρωτᾶτε νὰ μάθητε τὰς στερεώσεις καὶ τὰ δεινὰ μου, ἕως ὅτου εἰς τὸ διάστημα τεσσάρων μηνῶν μάθω τὴν τέχνην καὶ πάρω μισθόν... τί μισθόν; Δρχ. 30 τὸν μῆνα κατ' ἀρχάς· ἐκτὸς τούτου ἐθυσίασα καὶ μέρος τῆς ὑγείας μου εἰς τὴν τέχνην αὐτήν, τὴν ὅποιαν ὑγείαν οὐδέποτε ἴσως θὰ δυνηθῶ ν' ἀνακτήσω. Τυπογράφος ὢν δὲν ἔπαυσα νὰ καταγινομαι, ὡσάκις μοῦ ἐπερίσσειεν ὀλίγος καιρὸς, καὶ εἰς τὴν φυσικὴν πρὸς τὰ γράμματα κλίσιν μου καὶ ἤρχισα νὰ γράφω εἰς τινὰ περιοδικὰ καὶ ἑφημερίδας· ὡς ἐκ τούτου ἐγνωρίσθη μὲ ἀρκετοὺς ἐνταῦθα λογίους καὶ μὲ συμπατριώτας μου ἄλλους συνάμα. Τότε μοὶ ὑπεσχέθη κάποτε ὁ πρῦτανος τοῦ Πανεπιστημίου κ. Μιστριώτης νὰ μὲ κάμῃ ὑπότροφον τοῦ Πανεπιστημίου, ἀλλ' ἀκολούθως ἐθεώρησε καλὸν ὁ ἀγαθὸς Πελοποννήσιος νὰ μὲ λησιμονήσῃ καὶ νὰ κάμῃ ὑπότροφον Πελοποννήσιον νέον Μετὰ τὰ δύο ἔτη τῆς τυπογραφικῆς ἐργασίας μου μετέβην ὡς γραμματεὺς τοῦ περιοδικοῦ «*Ἑβδομάς*», εἰς τὸ ὁποῖον καὶ ἔγραφα. Καλὴ ὁπωσοῦν θέσις. Ἀλλ' ἡ τύχη μοὶ ἐπεφύλασσε καλλιτέραν παρὰ τοῖς γραφείοις τῆς ἡμετέρας ἐταιρείας. Ἐχῆρσεν ἡ θέσις τοῦ ἀποστολέως τῶν εἰσιτηρίων καὶ ἐπειδὴ δὲν εἶχον τὴν εὐτυχίαν νὰ γνωρίζω ὑμᾶς ἀπ' εὐθείας παρεκάλεσα τὸν κ. Ζαχρηστον νὰ σᾶς ὁμιλήσῃ. Ἐλάβετε τὴν καλωσύνην νὰ τὸν ἀκούσῃτε καὶ νὰ μὲ δεχθῆτε εἰς τὴν θέσιν αὐτήν, δι' ἣν θὰ σᾶς εὐγνωμονῶ καὶ θὰ εὐχωμαι πάντοτε τῷ ὕψιστῳ νὰ σᾶς χαρίξῃ ζωὴν μακρὰν καὶ εὐδαιμονίαν. Εἰς τὸ τέλος τοῦ μηνὸς τούτου συμπληροῦται ἐν ὀλόκληρον ἔτος ἀπ' ἧς ἦλθον εἰς τὰ γραφεία σας. Τὰ βιβλία μου καὶ ὁ προῖστάμενός μου κ. Τίτος Δαμβέρογης δύνανται νὰ σᾶς πληροφορήσουν περὶ τῆς ταχύτητος καὶ τῆς ἐπιμελείας, μεθ' ἧς ἐκτελῶ τὴν ἐργασίαν μου... Ἐν μόνον μικρὸν παράπονον ἔχω· ὁ μισθός μου, κ. Δούμα, ὅστις εἶνε δρχ. 105, εἶνε, νομίζω, πολὺ μικρὸς καὶ ἀπέναντι τοῦ πλήθους τῆς ἐργασίας καὶ τῶν εὐθυνῶν μου καὶ ἀπέναντι τοῦ μισθοῦ ὃν πέρουσι ἐλάμβανεν ὁ προκάτοχός μου...»

Ἐν τούτοις καὶ μ' ὄλην τὴν ὑποστήριξιν τοῦ συμπατριώτου του διευθυντοῦ, ὁ Κρυστάλλης μετ' ὀλίγον ἐπαύθη. Αἱ δυστυχίαι κ' αἱ στερεώσεις εἶχον ἐν τῷ μεταξύ ὑποσκάψει τὴν ὑγείαν του. Φυσικὰ ἀδύνατος

καὶ καχεκτικός εἰς τὸ σῶμα ὁ δυνατός καὶ εὐρωστος ἐκεῖνος ποιητῆς προσεβλήθη νεώτατος ἀπὸ τὴν φθίσειν, χωρὶς νὰ ἔχη τὰ ὕλικά μέσα οὔτε τὴν ψυχικὴν ἀντοχὴν διὰ νὰ ἐπιδιώξῃ τὴν θεραπείαν του. — Ὅταν ἡ ἀρρώστεια εἶχε προχωρήσει πλέον, ὀλίγοι συμπατριῶται καὶ φίλοι του ἐφρόντισαν πρὸς ἀλλαγὴν κλίματος καὶ τὸν ἔστειλαν τὸ 1893 εἰς τὴν Κέρκυραν. Ἐκεῖθεν, νοσταλγῶν τὴν πατρικὴν του γῆν καὶ τοὺς οἰκειοὺς του, ἐπῆγε μετ' ὀλίγους μῆνας εἰς τὴν Ἄρταν, ὅπου καὶ ἀπέθανε τὴν 22 Ἀπριλίου 1894 εἰς ἡλικίαν 26 μόλις ἐτῶν.

«Μικρόσωμος— γράφει ἓνας φίλος του— σχεδὸν νάνος μὲ κοίλους ὀφθαλμούς, ἀλλὰ βλέμμα ζωηρόν, τσοπάνικο, ξάστερο, μὲ κόμην δασεῖαν, μὲ βάδισμα ἀργόν, μὲ πρόσωπον ἀσθενικόν» ἦτον ὁ Κρυστάλλης. «Πάντοτε σκεπτικός, μὲ ἐλαφρὸν μόνον μειδίαμα εἰς τὰ ὠχρὰ συνήθως χεῖλη του— ὅπως μᾶς πληροφορεῖ ἓνας ἄλλος φίλος του — δειλὸς μὲ βλέμμα ἄκακον καὶ εἰλικρινές, ὀλιγόλογος, δὲν εἶχε τίποτε, τὸ ὁποῖον νὰ ἐπρόδιδεν ἄνθρωπον ἔχοντα συνείδησιν τῆς ἀξίας του. . . » Ἄλλ' ἢ ἐπιμονὴν του εἰς τοὺς τρόπους καὶ τὸ εἶδος τῆς ποιήσεώς του, παρὰ τὰς κριτικὰς ὑποδείξεις καὶ μ' ὅλας τὰς δυστυχίας του, ἢ προσήλωσίς του εἰς τὴν ἰδικὴν του ἔμπνευσιν ἕως εἰς τὰς τελευταίας στιγμὰς τῆς ζωῆς του μᾶς ἀποδεικνύουν ὅτι ὅσο καὶ ἂν δὲν τὴν ἐπεδείκνυνεν, εἶχεν ὁμοῦς τὴν ἐπίγνωσιν τῆς ποιητικῆς του ἀξίας. Ἴσως μάλιστα ἤξευρεν ὅτι ἐχάρασσε νέον δρόμον καὶ ὄχι μόνον «ἀπετέλεσε τὴν σχολὴν τῆς ἀντιδράσεως», ὅπως εἶπεν εἰς νεκρολογίαν του ὁ κ. Σ. Λάμπρος, ἀλλὰ καὶ ὅτι ἐπλούτιζε τὴν νεοελληνικὴν φιλολογίαν μὲ ποιητικὰ κειμήλια τέχνης καὶ ἔμπνεύσεως ἐθνικῆς.

Ἰ. Ζεζβός.

ΣΚΙΑΙ ΤΟΥ ΑΔΟΥ

ΑΦΙΕΡΩΣΙΣ

ΤΗ

ΜΑΚΑΡΙΑ ΣΚΙΑ ΤΗΣ ΜΗΤΡΟΣ ΜΟΥ

ΙΩΑΝΝΑΣ Δ. ΚΡΥΣΤΑΛΛΗ

Μάνα μου ! ἔξης κι' ὅλος μου χρυσὸς ἦτον ὁ βίος.

Ἐπέθανες ἰσχυροτέρως, ἔγεινε μαῦρος, κρύος.

Τί μ' ὠφελεῖ τὸν τάφο σου, τὸν ἔρημο, ἔμπρός μου

Νὰ βλέπω ; Τί μὲ ὠφελοῦν τόσ' ἀγαθὰ τοῦ κόσμου,

Ἐπὶ μὲ λείπη ἡ στοργή, κ' ἡ μητρικὴ καρδιά ;

Ἐπὶ φυλάκι μητρικὸ μὲ λείπη καὶ θωπεΐα ;

Τί μ' ὠφελεῖ, μανοῦλα μου, ἔστὸ μνήμα σου ἐπάνω

Νὰ χύνω δάκρυα θερμὰ χωρὶς νὰ σὲ θερμάνω ;

Ἐ Χάρε ! Χάρε ἀσπλαγχνῆ ! Ποῦ ἔστους θανάτους χαίρεις,

Σκληρῆ ! γνωρίζεις ποῦ κτυπᾷς ; Γνωρίζεις ποῦθε παίρεις ;

Ἐ μάνα ! μέσ' ἔστὸν τάφο σου στεφάνι δάφνης κλάδου

Σ' ἀφίνω, πάρε ! δέξε το, πές το «Σκιαὶ τοῦ Ἄδου».

ἌΣΜΑ ΠΡΩΤΟΝ

ΤΟ ΦΑΝΤΑΣΜΑ

Μιὰν Ἀπριλιάτικη βραδιά, μιὰ νύχτ' ἀστερωμένη
Ἐψηλά, στοῦ Πίνδου' τὰ βουνὰ μονάχος μου καθόμουν.
Κ' ἐκύτταζα στὸν οὐρανό, κ' ἐκρυφοσυλλογιόμουν,
Πῶς ζῆ ὁ δόλιος ἄνθρωπος, πῶς ζῆ καὶ πῶς πεθίνει.

Ἐπὶ τῆ σκέψι κάποτε μ' ἐξύπναγε μιὰ βρύση
Σιμά μου, πῶχυνε νερὸ σὰν τὸ μαργαριτάρι
Καὶ μὲ τῆς πέτραις μίλαε μουρμουριστά. Μὲ χάρι
Τ' ὠχρὸ φεγγάρι ἀρχίζε νὰ γέρνη πρὸς τῆ δύσι.

Ἐ ἄλλη φωνὴ δὲν ἀκουγα, παρὰ στὸ λόγγο πέρα
Ἐφώναζε ὁ μαῦρος κόρακας, καὶ τὸ βουνὸ βογγούσε
Ἐπ' τῆ βραχνή του τῆ φωνή. Ἐ λίμνη ἠρεμοῦσε
Κι' ἀντάρα ἔπὸ τὰ Γιάννινα ἔσκονῶνταν στὸν αἰθέρα.

Ἐρίχνω στὰ Γιάννινα ματιὰ καὶ βλέπω ὅλο μαυρίλα,
Κ' ἐφαίνονταν ἐδῶ κ' ἐκεῖ οἱ φέξιαι ἀναμμέναις,
Σὰν νὰ ἦτανε κωλοφωτιαῖς στὸ λόγγο σκορπισμέναις.
Τί θέαμα τρομαχτικὸ ! Τί μαύρη ἀνατριχίλα !

Καὶ πάλι πρὸς τὸν οὐρανὸ ἐσήκωσα τὸ μάτι
Καὶ πάλι, πάλι ἔπεσα σὲ συλλογὴ μεγάλη,
Σὲ συλλογὴ, ποῦ μ' ἔφυγεν ὁ νοῦς μ' ἀπ' τὸ κεφάλι,
Κι' ὁ ὕπνος μὲς στῆ συλλογὴ μ' ἐπλάνεψε κομμάτι.

Τὰ θολωμένα μάτια μου δὲν πρόφθασα νὰ κλείσω,
Κ' ὕπνος τὰ πλάκωσε βαρὺς, βαθὺς σὰν τὸ σκοτάδι,
Κ' εἶδα ἕνα ὄνειρο φρικτό πῶς βγήκε ἀπ' τὸ λαγκάδι
Ἐχρόλευκο ἕνα Φάντασμα τὸ συλλογιόμυαι ... φρίσσω !

Σιγά, σιγά, σιωπηλά στο πλάγι μου σιμώνει,
Μὲ πιάνει μὲ τὸ χέρι του, τὸ σὰν τὴν πέτρα κρύο.
Σηκώνονται οἱ τρίχες μου, τὰ πόδια μου τὰ δύο
Τρέμουνε, καὶ τὸ αἷμα μου στῆς φλέβες μου παγώνει.

Τὸ κύτταξα, τὸ κύτταξα στὸ πρόσωπο, στὸ σῶμα,
Καὶ μιὰ τρεμοῦλα φρικερὴ μὲ πιάνει κ' ἕνας τρόμος,
Γιατί, γιατί τὸ γνώρισα τὸ φάντασμα, ἀλλ' ὅμως
Ἄκόμα λόγο δίσταζα νὰ βγάλω ἔκτὸ τὸ στόμα.

Πλὴν τέλος δὲν ἐδάσταξα, δὲν μπόρεσα νὰ πνίξω
Τὸ δάκρυ, ποῦ κατέθηκε στὴν κάτωχρη παρειά μου,
Καὶ λέγω: «Τῆς μανούλας μου σκιά! Σκιά γλυκειά μου!...»
Καὶ πλέον δὲν ἠμπόρεσα τὸ στόμα μου ν' ἀνοίξω.

Μόνο τ' ἀχνό της πρόσωπο ξανακυττάζω πάλι,
Καὶ βλέπω χαμογέλασε, σὰν τὸ λαμπρὸ φεγγάρι,
Κι' ἀπὸ τὸ μάτι γλίστρησε σὰν τὸ μαργαριτάρι
Τὸ δάκρυ. Σκύφτει μὲ φιλεῖ μὲ πόνου στὸ κεφάλι.

Καὶ μ' εἶπε: «Κωνσταντῖνε μου, μονάκριβο παιδί μου,
»Σὲ σκιάζουνε τὸ σῶμα μου κ' ἡ ἀχνισμένη ὄψι;
»Δὲν ξέρεις πὼς γιὰ σέβανε ἠθέλησα ἀπόψε
»Μὰ ξαναλάβω μιὰ στιγμή τὸ αἷμα, τὴ ζωὴ μου;

»Δὲν ξέρεις πὼς γιὰ σέβανε γιὰ μιὰ στιγμή τὸν Ἄδη
»Ἀφήκα καὶ ξανάρχομαι ἐδῶ στὸν κόσμο πάνω,
»Καὶ σὺ, καὶ σὺ μὲ σκιάζεσαι;» Κ' ἐγὼ τὰ λόγια χάνω,
Πλὴν τέλος λέγω: «Τί ζητεῖς μὲς στὸ βαθὺ σκοτάδι;

»Μανοῦλα μου, τὸ μνήμα του ἀφίνει ὁ πεθαμένος;»
«—Κι' ὅμως ἐγὼ γιὰ σέβανε, γιὰ σέβανε παιδί μου,
»Αὐτὴ τὴν ὥρα, τέκνο μου, τ' ἀφήκα». — Ἡ φωνή μου
Καὶ πάλι τότε ἐσδύσθηκε, μένω βουβός, σκιαγμένος.

»Ἀκόμα δὲ μ' ἐγνώρισες;—Μὲ ἐρωτᾷ—δὲ μ' εἶδες;»
«—Διστάζω ἀκόμα, μάννα μου, νὰ σοῦ τὸ πῶ, διστάζω,
»Γιατ' ἄλλη, ἄλλη σ' ἤξερα, καὶ ἄλλη σὲ κυττάζω.
»Τῆς γνωριμιᾶς σου, μάννα μου, μ' ἔφυγαν αἱ ἐλπίδες».

«—Γιατί μὲ βλέπεις κόκκαλα, μὲ βλέπεις δίχως αἷμα,
»Μὲ βλέπεις δίχως ἄσασμό, ὠχρὴ σὰν τὸ σαφράνι,
»Κι' ὅτι δὲν ἔχω τὴ θωρητά, ποῦχα στὸν κόσμο;—» «Φθάνει!...
»Ἦ, φθάνει! τὴν ἐφώναξα, σ' ἐγνώρισ' ἀπ' τὸ βλέμμα.

»Σ' ἐγνώρισ' ἀπ' τὸ βλέμμα σου τώρα, καὶ τὴ λαλιά σου,
»Σ' ἐγνώρισα, μανοῦλα μου, σ' ἐγνώρισα, γλυκειά μου,
»Σ' ἐγνώρισα, καὶ χαίρεται ἡ θριθερὴ καρδιά μου,
»Μάννα μου. Τώρα ρώτα με γιὰ τὰλλα τὰ παιδιὰ σου.

»Πές μου γιὰ τὴ Μαρία σου, τὸ Γούλα σου, τὴ Λένη,
»Ποῦ νύχτα μέρα τὰ ὄρφανὰ κλαίγουνε τὴ θανή σου.
»Ρώτα με καὶ γιὰ τὴ μικρὴ, τὴν ὁμορφή Φανή σου,
»Ποῦ σ' ἄλλα χέρια τρέφεται, ποῦ σ' ἄλλα χέρια μένει.

»Ρώτα με καί, μανοῦλα μου, γι' ὄλους τοὺς συγγενεῖς σου,
»Τ' ἀδέλφια σου, τὴ μάννα σου. Τὸ δόλιο τὸν πατέρα,
»Τὸ δόλιο τὸν πατέρα μου, μάννα, ποῦ νύχτα μέρα
»Δὲ θέ νὰ βρῆ παρηγοριά... Ρώτα με τὸ παιδί σου».

Τὴν εἶπα κ' ἐσιώπησα χωρὶς λαλιά γιὰ λίγη,
Γιὰ λίγη ὥρα. Κύτταξα στὸ πρόσωπο ἐκείνη,
Καὶ βλέπω μὲς στὰ δάκρυα νὰ πλημμυρῆ. Νὰ κρῖνη
Ἡ δύστυχη δὲ μπόρεσε, κ' ἐκίνησε νὰ φύγη.

Τὴν ἔκολουθᾶω μὲ φωναίς. Νὰ τὴν γυρίσω πίσω
Δὲν μπόρεσα. Κὰν πρόφθασα νὰ τὴν μιλήσω πάλι.
Κ' ἐκείνη μὲ συγκίνησι, καὶ θλίψι της μεγάλῃ
Μοῦ λέγει: «Ἦρα, τέκνο μου, τὴ γῆ αὐτὴ ν' ἀφήσω».

«—Ἐμένα τότε, μάννα μου, μ' ἀφίνεις;—» «—Ἦ παιδί μου,
»Ἄν θές νὰ ἰδῆς τὰ Τάρταρα, ἂν νὰ ἰδῆς γυρευῆς,
Τὸν Ἄδη, τὸν Παράδεισο, κεῖ κάτω νὰ κατέδης,
Τρέξε κοντά μου, τέκνο μου, ἔλα, ἔλα μαζί μου».

ΑΣΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

Ο ΠΑΡΑΔΕΙΣΟΣ

Ἐφευγ' ἐκείνη καὶ κοντὰ ἐγὼ τὴν ἔκολουθᾶω.
Περνάμε λόγγους καὶ βουνά, περάσαμε λαγκάδια,
Ποτάμια, λίμναις, θάλασσαις. Πέρασαμε λειβάδια,
Καὶ φθάσαμε στὸ ἀχανές, καὶ φθάσαμε στὸ Χάο!

Μιά θύρα κεῖ θεόρατη ὑψόνονταν, μεγάλη,
Ποῦ Ἄγγελούδια φύλαγαν τὰ φύλλα τῆς τὰ μαῦρα.
Μπαίνομε μέσα. Κτίρια ἔϊδαμε τότε γαῦρα,
Ποῦ μέσα τους βασίλευε κρύα σιγή μεγάλη.

Ἀφίνομε τὰ κτίρια, καὶ πάλι προχωροῦμε,
Ἀγνώριστοι στοὺς φύλακας, ἄγνωστοι στοὺς Ἀγγέλους.
Σὲ δύο δρόμους φθάσαμε ἀγνώριστ' ἐπὶ τέλους·
Ἄξαφνα μ' ἀναλήφθηκε ἡ μάνα. Τὴ στεροῦμαι.

Μονάχος τότε ἐκίνησα, τὸ δεξιὸ δρόμο πήρα,
Νὰ ἰδῶ, νὰ ἰδῶ ποῦθελα βγῆ, ποῦθελα καταντήσαι.
Καὶ προχωρώντας ἔφθασα σὲ μαρμαρένια βρύση,
Κι' ἀντίκρου τῆς ὑψόνονταν μιὰ χρυσομένη θύρα.

Σπρώχνω τὴ θύρα· ἀνοίξε· τί θέαμα!... Τί τόπους...
Τί τόπους εἶδα σκιερούς!... Τί χλόαις!... Τί λουλούδια!...
Τί δένδρα, δένδρα ἀνθηρά!... Πόσ' ἀκούγα τραγουδία
Ἄπ' τὰ πουλιά!... Πόσους ἐκεῖ ἐγνώρισα ἀνθρώπους!...

Εἶδα στὸν ἴσκιό μιᾶς μυρτιάς τὸν Ὅμηρο· καὶ γύρα,
Γύρα του τραγῳδοῦσανε τὰ ἔπη τους τόσο ἄλλοι
Διάσημοί μας ποιηταί, καὶ ταραχὴ μεγάλη
Ἐγίνονταν, κι' ἀκούγονταν ἡ Ποίησι κ' ἡ Λύρα.

Εἶδα παρέκει τῆς σκιηναῖς ὄλων μας τῶν Ἁγίων.
Ποῦ κύκλον ἐσχημάτιζαν, κι' αὐτοὶ στὴ μέση, ἄλλοι
Ἐχόρευαν, κι' ἄλλ' ἔπαιζαν. Ἀρχίνησε νὰ ψάλλῃ
Καὶ τοὺς ψαλμοὺς τοῦ ὁ Δαυὶδ, τὸ θεῖόν του βιβλίον.

Πέρα μακρὰ σὲ ὑψωμα, στὴν ἄκρῃ μιᾶς κοιλάδος,
Σὲ ὑψωμα κατάσκιο, σὲ ὄροσερὰ χορτάρια
Εἰς κύκλον ἐκαθόντανε ὅλα τὰ παλληκάρια,
Ποῦ τόσῳ, τόσῳ ὄδεσαν τ' ὄνομα τῆς Ἑλλάδος.

Τ' ἀνδρειωμένα τὰ παιδιὰ, ποῦ στῆς σκλαδιᾶς τὴ μέση
Ἐκάμανε ἀπόφασι νὰ ρίξουν τὸ ζυγὸ τους,
Ναῦροῦνε ἢ τὴ λευτεριά ἢ τὸνε θάνατό τους.
Καὶ στὴν ὁμόνοια βάλανε τὸν ὕρκο νὰ τοὺς δέσῃ.

Ποῖος εἶδε τὸ Βεζούδιο νὰ βγάξῃ, νὰ ξερνάῃ
Στάχτη καὶ λάβρα καὶ φωτιαῖς καὶ πέτραις σὰ μεγάλα
Βουνὰ ν' ἀνασημώνονται μισουρανῆς. Καὶ ἄλλα
Ἐδῶ νὰ πέφτουν, κι' ἄλλα κεῖ, κι' ὁ τόπος νὰ βογγάῃ;

Ἔτσι κ' ἐκεῖνοι οἱ ἐνδοῖοι σὲ μόνο τὸ Θεό μας
Τὸ μυστικὸ τους ἔδειξαν κρυφά, κρυφά τους σκάπτουν,
Φυλιάνουν τὸ μνῆμα τῆς σκλαδιᾶς, καὶ τὴ φωτιά ἀνάπτουν,
Ποῦ ἐμελλε νὰ καταπιῆ, νὰ πνίξῃ τὸ ἐχθρὸ μας.

Μέσα στὰ σπλάγγνα ἔβραζεν ἡ φλόγα. Καὶ τὴ μέρα,
Ποῦ στὴν Παρθένο ἔστειλε γιὰ νὰ εὐαγγελίσῃ
Τὸν Ἄγγελό του ὁ Θεός, ὅτι θεὸς νὰ γεννήσῃ
Τὸν Ἰησοῦ... Πετάχθηκε κ' ἡ φλόγα στὸν ἀέρα.

Ἐξετίλισε ὁ Βεζούβιος... Ἐσείσθηκαν οἱ τόποι...
Καὶ μὲς στὰ πέρατα τῆς γῆς, τὸ βροντερὸ τουφέκι
Τοῦ Ἑλληνοῦ ἀκούσθηκε... Φρικτὸ ἀστροπελέκι
Κτυπᾷ τοὺς Τούρκους... Τρόμαξε στὸν ὕπνο τ' ἡ Εὐρώπη.

Χρόνους ἑπτὰ ἐκράτησε ἡ φλόγ' αὐτὴ κ' ἡ πάλη.
Ἐσβύσθηκε... Ἐτάραξε τὴν οἰκουμένη ὅλη,
Στὴ θάλασσα βυθίσθησαν τῶν Τούρκων τόσοι στόλοι,
Καὶ στὴ στεριά ἀφήσανε μιὰ δεκατιὰ μεγάλη.

Ἐσβύσθηκε... Κ' ἐσβύσθηκε πῶς σβύεται τὸ καμίνι
Ποῦ λείπει μὲν ἡ φλόγα του, ἀλλὰ μέσα του βράζει·
Κι' ἄμα φυσήξῃ ἄνεμος, ἔξω τήνε πετάζει,
Καὶ πάλι καίει μὲ ὀρμή... ἔτσι ἔσβυσε κ' ἐκείνη.

Ἐσβυσε ἐκείνη ἡ φλόγα τῆς. Πλὴν μὲς στὰ σωθικά τῆς
Καίει μιὰ ἄσβεστη φωτιά, ποῦ καρτερεῖ μιὰ μέρα
Ν' ἀνοίξῃ μιὰ τρυπούλα τῆς, νὰ πάρῃ λίγο ἀέρα,
Νὰ βγάλῃ φλόγα τρομερὴ καὶ πάλι ἡ φωτιά τῆς.

Πόσαις φοραῖς ἀπ' τῆς ἠψιλαῖς τοῦ γέρου Πίνδου ράχαις,
Ἀγνάντεψα τὴν καταχνιὰ μακρὰ, στὴν Ἁγία Μαῦρα,
Καὶ εἶπα ὅτι ἀναψε καὶ πάλ' ἐκείνη ἡ λάβρα,
Κ' εἶπα πῶς πάλι ἀναψαν τοῦ Ἑλληνοῦ οἱ μάχαις!...

Ἀλλά, ἀλλὰ γελάσθηκα. Μιὰ πατηγὴ ἐλπίδα
Μοῦ μένει πάντα στὴν καρδιά ν' ἀκούσω ὦρα σ' ὦρα
Ἐνα τουφέκι βροντερὸ στὴν ἐνδοῖα τὴ χώρα.
Τὸ βρόντο του δὲν ἀκουσα, μόν' σὰν καπνοῦρα εἶδα.

Γιὰ σῶπα, σῶπα καὶ θαλθῆ μιὰ μέρα καὶ γιὰ σένα,
Ν' ἀκούσης καὶ τὸ βρόντο του, νὰ ταραχθῇ ἡ Πλάσι,
Τὰ ἔρμα τοῦτα τὰ βουνὰ νὰ σκούζουν, καὶ τὰ δάση
Καὶ τὰ λαγκάδια νὰ βογγοῦν στὰ αἵματα πνιγμένα.

Ἐκεῖ τοὺς εἶδα νάχουνε στὴ μέση τους, σὲ θρόνο,
 Θρόνο διαμαντοκόλλητο τὸν Ἅγιον ἐκεῖνον
 Τὸν πατριάρχη⁴ στὴ σεπτὴ πόλι⁵ τῶν Κωνσταντίνων,
 Στεφανωμένον μὲ δαφνιάς ἕνα μεγάλο κλώνο.

Τοὺς εὐλογάει κι' ἄρχισε μὲ δάκρυα νὰ λέη
 Τῆς Κωνσταντινουπόλεως τῶν σκυλομουσουλμάνων
 Τῆς ἐκδιάσεις καὶ σφαγαῖς τῶν Τούρκων, τῶν τυράννων,
 Καὶ τῆ σκληρῆ κρεμάλα του. Καὶ χαίρεται, καὶ κλαίει...

«Ἦτον ἡ πρώτη τ' Ἀπριλιοῦ κοντὰ στὴ χαραυγούλα,
 >Τοῦρκος Δερβίσης ἄπιστος στὸ μιναρὲ φωνάζει,
 >Καὶ προσκαλεῖ τοὺς Τούρκους του στὸ σκοτωμὸ καὶ σφάζει
 >Τὸ σίδηρο ἐδῶ κ' ἐκεῖ... Τί φρίκη!... Τί τρεμοῦλα.

>Γέμισεν ἀπὸ πτώματα τῶν Χριστιανῶν ἡ Πόλι,
 >Τζακίζου θύραις, μπαίνουνε στὰ σπήτια καὶ σκοτώνουν
 >Ὅπου κι' ἂν εὕρουν Χριστιανό, καὶ πανταχοῦ ἀπλώνουν
 >Τῆ βία καὶ τὸ θάνατο οἱ Γενιτσάροι ἔλοι.

>Ἀκούονται ὀλολυγμοί, καὶ κοπετοί, καὶ θρήνοι.
 >Βλέπουν σφαγμένα τὰ παιδιὰ οἱ δύστυχες μανάδες,
 >Ὁ ἄνδρας τῆ γυναῖκά του, κλαίγε. Ἄλλ' οἱ φονιάδες
 >Δὲν ἀκουγαν. Καὶ ὁ Μαχμουτ⁶ τότε παραθρύνει.

>Προστάζει τὸν ἀκράτητο ὄχλο τῶν Χριστοφόνων,
 >Ἐκεῖνα τὰ ἀδάμαστα τοῦ Κορανίου⁷ κτήνη,
 >Τὰ τόσα κακουργήματα τότε νὰ παρεκτείνη.
 >Νὰ βάλουν κ' εἰς τοὺς κληρικοὺς τὸν βρόχον καὶ τὸν φόνον.

>Ἀρπάζονται οἱ κληρικοί, σκοτώνονται, κρεμιῶνται,
 >Καὶ ἀποκεφαλίζονται, πνίγονται. Ἄλλοι φεύγουν.
 >Πλὴν ὅσοι ἀπ' τὸ σκοτωμὸ δὲν μπόρεσαν νὰ ἐδῶν
 >Ἀπὸ τοὺς Τούρκους σφάζονται, στὸ πέλαγο πετιῶνται.

>Σὰ λυσσασμένοι τὰ σκυλιά, τὰ τέκνα τοῦ Δερβίση,
 >Ἐσκότωναν, οἱ ἄπιστοι· σὰν πεινασμένοι λύκοι,
 >Ποὺ μπένουνε στὰ πρόβατα σκορπίζουνε τὴ φρίκη.
 >Πέρασαν μέραις κ' ἡ σφαγὴ δὲν εἶχε ἀκόμα σῶσει.

>Ἦρθε ἡ ἐνάτη τ' Ἀπριλιοῦ, Σάββατο τὸ Μεγάλο,
 >Ἐημέρωσε καὶ νύχτωσε, — νύχτωσε κ' ἡ ζωή μου. —
 >Πῆγα τὸν Ὄρθρο στὸ νὰ, κάμνω τὴν προσευχή μου,
 >«Χριστὸς Ἀνέστη» ἄρχισα μὲ τοὺς πιστοὺς νὰ ψάλλω.

>Χριστὸς ἀνέστη! ἔψαλλα, καὶ πάντα μὲ τὸ νοῦ μου.
 >Ἀναστηθήτω ἡ Ἑλλάς! εὐχόμεον. Κοινωνάω
 >Τὰ ἄχραντα μυστήρια, τὰ τέκνα μου ἔβλογάω.
 >Κ' ἔξαφνα βλέπω τὴν Τουρκιὰ τριγύρω τοῦ ναοῦ μου.

>Τῆ λειτουργία σκόλασα. Μὲ παίρνονε, μ' ἄρπάζουν,
 >Μὲ κλείσανε, στὴ φυλακὴ, τὰ σίδηρα μοῦ βάνουν,
 >Μὲ δέρουν, ἄλλοι μὲ χτυποῦν, ἀσχημισμόδες μοῦ κάνουν,
 >Ἄλλοι μὲ μαστιγώνουνε, καὶ ἄλλοι μὲ χλευάζουν.

>Τέλος μὲ βγάζουν, μ' ὀδηγοῦν μὲς στὰ Πατριαρχεῖα.
 >Μὲ φέρνουνε στὴ μεσανῆ τῆ θύρα ποὺ μεγάλη
 >Τριχιὰ κρεμώντανε. Μ' αὐτὴ μοῦ δέσαν τὸ κεφάλι
 >Ἀπ' τὸ λαιμό. Καὶ ἡ ψυχὴ μοῦ πέταξεν ἀγία».

Τὸ λόγο δὲν ἀπόσωσε. Ἀπ' τὸ πλευρό του τότε
 Σηκώθηκε τῆς πόλεως τ' Ἀδριανοῦ ὁ ἥρωας⁸,
 Καὶ λέγει· «Μήπως κ' εἰς ἐμὲ δὲν ἔπεσεν ὁ κληρὸς
 >Κρεμάλας; Δὲν μ' ἐκρέμασαν ἄνομοι στρατιῶται;»

Ἀντίκρου του, σὰν ὄμορφο ἄγαλμα τοῦ Φειδίου,
 Καθόντανε σὲ μάρμαρο ἐκεῖνος ὁ μέγας
 Τῆς Ἀλαμάνας ἥρωας, σὰν Λεωνίδα ἄλλος,
 Ὁ Διάκος⁹, ὁ καταστροφεὺς κ' ἐχθρὸς τοῦ Κορανίου.

Κυττάζει ὄλους μιὰ φορὰ μ' ἀστραπηδόλα μάτια,
 Καὶ μὲ μιὰ σοβαρότητα τὸ ζερβιο χέρι βάνει
 Μὲς τὸ ζερβί του τὸ πλευρό, βγάζει τὸ γιαταγάνι,
 Καὶ λέγει: «Ἀδέλφια, βλέπετε; Γίνηκε δυὸ κομμάτια

>Αὐτὸ τὸ γιαταγάνι μου, κ' αὐτὸ τὸ τσακισμένο
 >Τουφέκι μου· θὰ μαρτυροῦν πάντα τὸ θάνατό μου,
 >Τὸ θάνατό μου τὸ σκληρό, καὶ τὸ μαρτύριό μου
 >Μὲς στ' Ἀλαμανογέφυρο, τὸ τόσο δοξασιμένο.

>Ἄκουσα ὅτι στὰ βουνὰ μαύρη Τουρκιὰ πλακώνει,
 >Ὅτι Σκοδριάνους διαλεχτοὺς δέκα ὀχτῶ χιλιάδες
 >Ἀπὸ κοντὰ τους φέρνουνε δυὸ λύκοι, δυὸ πασσάδες,
 >Κεῖος ὁ Κιοσσὲ Μεχμέτ-πασσάς, μὲ τὸν Ὀμέρ-Βριώνη.

>Ἐμεινα μὲ σαράντα ὀχτῶ συντρόφους, παλληκάρια.
 >Τὴν Ἀλαμάνα¹⁰ πιάσαμε. Ἀνάφτει τὸ τουφέκι
 >Καὶ κάθε, κάθε μας φωτιὰ ἦταν ἀστροπελέκι.
 >Τρεῖς ὥραις πολεμήσαμε πῖς ἀπὸ τὰ λιθάρια.

» Τὴ μιὰ χιλιάδα τῶν Τουρκῶν σκορπίζαμε, κ' ἡ ἄλλη
 » Πυκνότερη μᾶς πλάκωνε. Σκορπιόντανε κ' ἐκεῖνη,
 » Καὶ πίσω τῆς ἄλλη φωτιά ἀναφτε σὰν καμῖνι,
 » Κ' ἡμεῖς τοὺς ἐσκορπίζαμε μὲ λύσσα καὶ μὲ ζάλη.

» Τὰ βόλια μας ἐπέφτανε ζεστά στοὺς Ὀσμανλίδες.
 » Κ' ἐκεῖνοι στρώνονται στὴ γῆ.— Παιδιά! μὴ φοδηθῆτε,
 » Παλληγκαράδες, φώναξα, σὰν Ἕλληνες σταθῆτε!
 » Κτυπάτε! μὴ σὰς φύγουνε τῆς νίκης οἱ ἐλπίδες! —

» Φλογίσθη τὸ τουφέκι μου καὶ σχίσθηκε στὴ μέση.
 » Τότε ὀρθὸς πετάζομαι, τὴ σπάθη μου γυμνῶν,
 » Καὶ μπαίνω μέσα στὴν Τουρκιά, καὶ σφάζω, καὶ σκοτώνω,
 » Κι' Ὀμὲρ Βριώνης γλύτωσε ἀπ' τὸ σπαθὶ νὰ πέση.

» Ἄξαφνα μουρθε τουφεκιά, σὰ φλογερὸ χαλάζι
 » Τσακίσθηκε κ' ἡ σπάθη μου καὶ τὸ δεξί μου χέρι,
 » Ἄδειάζω τὰ πιστόλια μου, καὶ φώναξα σὶ ἄσκέρι
 » Νὰ μὲ σκοτώσουνε. Κανεῖς δὲ μ' ἀπαντάει, δὲν κράζει.

» Ἐπεσα τότε ζωντανὸς στοὺς Τούρκους, καὶ μ' ἀρπάζουν.
 » Στὴ μέση τους μὲ βάλανε οἱ ἄπιστοι φοιιάδες,
 » Χιλιάδες μπρὸς καὶ στὰ πλευρά, καὶ πίσω μου χιλιάδες.
 » Μοῦ λέγουν Τούρκος νὰ γενῶ, καὶ χρήματα μοῦ τάζουν.

» Κι' Ὀμὲρ Βριώνης μυστικὰ μ' ἐρώταγε στὸ δρόμο:
 » — Γίνεσαι Τούρκος, Διάκο μου, τὴν πίστι σου ν' ἀλλάξης,
 » Νὰ προσκυνήσης στὸ τζαμί, καὶ τὸν Ἀλλάχ!... νὰ κράξης; —
 » Κ' ἐγὼ πικρὰ τὸν ὑβρίζα, καὶ πῆρε φόβο, τρόμο.

» Πᾶτε καὶ σεῖς, κ' ἡ πίστι σας, μουρτάριδες, χαθῆτε,
 » Διάκος ἐγὼ γεννήθηκα καὶ Διάκος θὰ πεθάνω.
 » Δὲ θέλω τὴ θρησκεία σας, καὶ τὰ φλωριά τὰ χάνω
 » Πέντ' ἐξ ἡμέραις τὴ ζωὴ, ἂν θέλετε, μ' ἀφήτε.

» Λυσάξουν ἀπὸ τὸ θυμὸ οἱ σκύλοι. Μὲ περνοῦνε
 » Σ' ἓνα ἐλάτινο σουβλί, ὀλόρθονε μὲ σταίνουν,
 » Φωτιά μὲ ξύλ' ἀνάφτουνε, καὶ στὴ φωτιά μὲ φένουν
 » Σὰν τὸ κριάρι. Καὶ ψητὸν στὸ λόγγο μὲ πετοῦνε».

Εἶπε καὶ σιωπὴ βαθειὰ ἔλους ἐκεῖ πλακῶνει.
 » Ὅλοι τὸ Διάκο ἀκουγαν. Κανέννας δὲ μιλάει.
 Κρυφά, σιωπηλὰ ὁ εἰς τὸν ἄλλονε τηράει.
 Στὴ σιωπὴ σηκώνεται ὁ υἱὸς τοῦ Κολοκοτρώνη¹¹,

Ἐκεῖνος, ὅπου στὸ βουνὸ τῆς Μάνιας Ραμοβοῦνι
 Εἶδε τὸν Ἥλιο, κ' ἔπιε ἀρκούδας ἀγρίας γάλα·
 Ἐκεῖνος, ὅπου στὴν Τουρκιά τόσα κακὰ μεγάλα
 Ἐφερε στὸ Βαλτέτσιον καὶ εἰς τὸ Κορμοβοῦνι¹².

Ἀρχίζει μὲ τὴ βροντερὴ καὶ ἀγρία λαλιά του,
 Νὰ λέγη πόσους ἔσφαξε μὲ τὸ Μαυρομιχάλη
 Τούρκους εἰς τὸ Βαλτέτσι καὶ στὸ Χρυσοβίτσι... Ἄλλη
 Ἀκούσθηκ' Ἄρεως φωνή, Ἄρεως στρατηλάτου.

Κ' ἐπρόβαλεν ὁ Ὀδυσσεὺς¹³ τ' Ἀνδρούτζου, ὁ ταχύπους,
 Κεῖ τὸ λεοντάρι τῆς Γραβιάς, σὰν ἄλλος τῆς Τρωάδος,
 Καὶ τῆς Ἰθάκης Ὀδυσσεύς. Ὁ πύργος τῆς Ἑλλάδος!...
 Τὸν εἶδα!... Κρύβους τῆς καρδιάς αἰσθάνθηκα τοὺς κτύπους!...

Ἐπρόβαλε ψηλός, ψηλός, σὰν τὸ βουνὸ τοῦ Ἰμάρου.
 Μὲ λάσια τὰ στήθια του, καὶ τριχοτουφωμένα,
 Σὰν ὄρος, ποὺ κοντόκλαδα σκεπάξουν πυκνωμένα.
 Σὰν τὴν εἰκόνα φαίνονταν, καὶ τὴ μορφὴ τοῦ Χάρου.

Τὸ μέτωπο ψηλό, πλατύ, σὰ χιονισμένος βράχος·
 Καὶ τὸ παχὺ μουστάκι του, σὰ λόγγος ἀπλωμένο,
 Ἐσκεπάζε τὸ στόμα, ποὺ, σὰ βρῦσι ἀνοιγμένο,
 Ἐχυνε λόγους φλογερούς. Τέτοιος ὁ Τουρκομάχος·

Τέτοιος ἐκεῖνος πρόβαλε. Τὸ Διάκο χαιρετάει,
 Καὶ λέγει: «Διάκο μ', ἀδελφέ, μὲς στῆς Γραβιάς τὸ Χάνι
 » Ἐγὼ σ' ἐξεδικηθήκα. Ἐκεῖ οἱ Μουσουλμάνοι
 » Τοὺς ἔκαμε ν' ἀφήσουνε πολλοὺς ἡ γῆ νὰ φάη.

» Μὲς στῶν Ἀγράφων τὰ βουνὰ βρισκόμουν, καὶ μαθαίνω
 » Τὸ θάνατό σου τὸ σκληρό. Τότε καιρὸ δὲ χάνω·
 » Πετᾶω σὰν τὴν ἀστραπὴ ἀπ' τὰ βουνὰ ἀπάνω,
 » Καὶ φθάνω κάτω στὴ Γραβιά καὶ μὲς στὸ χάνι μπαίνω.

» Μπαίνω στὸ χάνι. Κλείσαμε τῆς θύρας μὲ λιθάρια.
 » Εἴμασθ' ἑκατὸν εἴκοσι.— Παιδιά! τοὺς λέγω, πέρα
 » Κυτᾶτε, Τούρκοι ἔρχονται πολλοί, αὐτὴ τὴ μέρα
 » Στὸ χῶμα θὰ τοὺς στρώσωμε νεκρ' ἄψυχα κουφάρια!

» Ὀμὲρ Βριώνης κι' ὁ Κιοσσὲ Μεχμέτ-Πασσᾶς διαβαίνουν
 » Τὸ ποταμάκι τῆς Γραβιάς μὲ δώδεκα χιλιάδες.
 » Ἀπὸ μακριὰ τοὺς φώναξα: — Παληότουρκοι!... Ἀγάδες!
 » Σταθῆτε!... Ποῦ πηγαίνετε;... — Ὅμως αὐτοὶ προβαίνουν.

»Προβαίνουν μὲ πεποιθήσει, ὅτ' ἤθελε μᾶς σδύσει
 »Ἡ τόση ποῦφεραν Τουρκιά, καὶ πρὶν ξαναφωνάζω,
 »Δερβίσης μ' ἀποκρίνεται:—Τ' Ἄλλάχ!... παντοῦ νὰ κράξω
 »Πηγαίνω!—Πρῶτο μὲς στή γῆ ἔρριξα τὸ Δερβίση.

»Ὁμὲρ Βριώνης λύσσαζε, σὰν κύτταζε στὸ αἷμα
 »Πνιγμένον τὸ Δερβίση του. Προστάζει στὸ πλευρό του
 »Τὸ σαλπυγκτὴ καὶ γύρω του μαζώνει τὸ στρατό του.
 »Καὶ μὲς στὸ χάνι ἔρριψε εἰρωνικὸ ἓνα βλέμμα.

»Καὶ λέγει:—Κεῖνο βλέπετε τὸ μονωμένο χάνι;...
 »Πλιθάρι μὴν ἀφήσετε ἀπάνω σὲ πλιθάρι.
 »Κι' ἀπ' ὅσους εἶναι μέσα του μὴ μείνη οὔτε ποδάρι.—
 »Αὐτὰ προστάζει. Καὶ μὲ μιᾶς ἀπὸ μπροστὰ τοὺς χάνει.

»Σηκώνεται ὁ κορνιαχτός, σὰ σύγγεφο ἀνεδαίνει.
 »Ὡσὰν ἀντάρα πνιγηρή, θολώνει τὸν αἰθέρα.
 »Κι' ὁ Ἥλιος ἐσκοτίδισε κ' ἐθάμβωσε τὴ μέρα.
 »Παρὰ κοντὰ του πλάκωσαν οἱ Τοῦρκοι λυσσαμένοι.

»Ἀκούεται βαρῦδουπο τὸ γλήγορό τους βῆμα.
 »Δαμποκοπᾶν οἱ λόγγαις των, ποικίλα κυματίζουσιν
 »Τὰ μισοφέγγαρα. Γοργὰ τ' ἄλογα χλιμιντρίζουσιν
 »Κι' ἀγρεύουσιν τῆς χαίταις των, πού λὲς κ' ἔρχεται κῦμα.

»Μπροστὰ, μπροστὰ ἐρχόντανε ὀλόμαυρη πεζοῦρα·
 »Τσιάμιδες, Γκέγκαι, Ἄλβανοί, Τότσκιδες, Σκοδριάνοι.
 »Παρὰ κοντὰ τους ἵππικὸ ἀμέτρητο. Στὸ χάνι
 »Φθάνουν σιμὰ καὶ ρίχνονται, φωνάζουσιν Γιούρρα!! Γιούρρα!!.

»Καὶ ρίχνονται ὅλοι μαζί, καὶ λὲς θὰ τὸ χασμώσουν.
 »Ἄλλὰ σὰν τὸ ἠφαίστειο τῆς Αἰτνας, ὅταν βγάγη
 »Τῆς φλόγαις, ἔτσι ἀνάλαμψε κ' ἐδόγγησε τὸ χάνι,
 »Καὶ βόλια πέταξαν ζεστά, τοὺς Τοῦρκους νὰ βουλήσουν.

»Ἀφίγουν ἵππους κατὰ γῆς, ἀφίγουνε ἀνθρώπους,
 »Κι' ἄλλοι στοὺς λόγγους σπόρπισαν, ἄλλοι πίσω γυρίζουσιν,
 »Τοὺς βλέπουν οἱ Πασσάδες τους, ροιάζοντας, ἀχνίζουσιν,
 »Φωνάζουσιν, καὶ τοὺς γύρισαν στοὺς ματωμένους τόπους.

»Δεύτερη κάμνουν ἔφοδο, χειρότερα παθαίνουν.
 »Καὶ τρίτη τότε κάμνουνε, νικῆθηκαν· Νυχτώνει·
 »Ὡ, μόλις ἑφτακόσιοι τριγύρω τοῦ Βριώνη
 »Μένουν, καὶ πολιορκηταὶ ἠθέλησαν νὰ γένουν.

»Τὸ χάνι μας πολιορκοῦν ἔλην τὴ νύχτα. Στέλλει
 »Καὶ στὴ Λαμία ὁ Ὁμὲρ πυρόβολα νὰ φέρη...
 »Ἄλλὰ!... τὴ θύρ' ἀνοίγομε, φεύγομε σ' ἄλλα μέρη.
 »Τὴν χαραυγὴ τοὺς μέτρησα, μᾶς ἔλειπαν ἔξ' μέλη.

»Ἡ φήμη στὴν Κυβέρνησι ἀναστατώσεις κάμει.
 »Μοῦ παίρνουνε τὴ στρατηγιά, μὲ κάνουν ἐξωμότη...
 »Ἄλλὰ!... καὶ πάλι μ' ἔβαλαν στὴ θέσι μου τὴν πρώτη,
 »Ὅταν στὰ ὄρη ἡ Τουρκιά φάνηκε τοῦ Βαϊράμη.

»Στῆς Θερμοπύλαις πέταξα, στὸ δρόμο τότε πιάνω,
 »Καὶ τοῦ σκορπίζω τὸ στρατό. Καὶ τὸν ἀναστατώνω.
 »Ὡ!... τότε στὴν Ἀθήνα μας νέους ἐχθροὺς σηκώνω
 »Ἀπάνω μου. Τὴν θέσι μου, τ' ἀξίωμά μου χάνω.

»Σεῖς! πρῶτοι, σεῖς ἀδέρφια μου, Γκούρα¹¹ μου καὶ Κωλέττη¹⁵,
 »Σεῖς, πρῶτοι σεῖς σκωθήκαταν ἀπάνω μου. Σεῖς πρῶτοι
 »Στὴ φυλακὴ μ' ἔρριξαταν, μ' ἐκάματαν δεσμώτη!
 »Σεῖς πρῶτοι τοῦ θανάτου μου γενήκαταν οἱ αἵτιοι!...»

Καὶ νά! ὅλος γεράματα μὲ σκορπισμένη χαίτη
 Σηκώνει ἓνας γέροντας, σὰν ἔλατ' ὠρθωμένο,
 Μὲ μέτωπο ἑπερήφανο, κι' ἀπάνω χιονισμένο,
 Ὡσὰν τοῦ Πίνδου τὰ βουνά. Γνωρίζω τὸν Κωλέττη.

Τὸ δεξιὸ χέρι πρότεινε, τὸν Ὀδυσσεᾶ ἀρπάζει,
 Τὸν σφίγγει μὲς στὴ ἀγκυλιά, καὶ τὸν φιλεῖ στὸ στόμα,
 Καὶ λέγει: «Ὀδυσσεᾶ μου!... Μ' ἐχθρεύεσαι ἀκόμα;...
 »Ἀκόμα δὲ μ' ἐσχώρεσες;...» Κι' ὁ Ὀδυσσεὺς φωνάζει

«Ὅλος χαρὰ καὶ δάκρυα στὸ λόγο τοῦ Κωλέττη:
 «Κωλέττη μου!... πατέρα μου! Σ' ἔχω συγχωρημένο»,
 »Ἄφ' ὅταν τὸ κουφάρι μου βρέθηκε κρεμασμένο
 »Μὲς τὴν ψηλὴ Ἀκρόπολι... Μὴν ἔχῃς πλεῖο σεκλέτι.

Σιγᾶνε καὶ σηκώνεται ὁ υἱὸς τῆς Καλογραίας¹⁶,
 Τῆς Ἄρτας τὸ προπύργιο, φαγᾶς τῶν Ὀσμανλίδων,
 Σηκώθηκε κ' ἐσείσθηκεν ὁ τόπος, τῶν Ἀτρείδων
 Σὰν νὰ ἐπρόβαλε κανεῖς, ἄλλος φρικώδης Αἴας.

»Γιὰ ἀκοῦστε, λέγει, ἀδελφια μου, καὶ τὴ δική μου νειότη.
 »Τῆς μάχαις, ὅσαις ἔκαμα μὲς στὴ ζωὴ μου ὄλη,
 »Καὶ στὴ στεργνὴ πῶς μ' ἔφαγε τὸ φλογισμένο βόλι.
 »Τὸ πρῶτο μου πολέμησα στὸ ἔρμο τὸ Κομπότι.

» Ἐκεῖ, παιδιὰ, πληγώθηκα. Πήγα στὸ Μακρυνόρος.
 » Πολέμησα καὶ γύρισα . . . Στὴν Ἄρτα πολεμάω.
 » Φεύγω ἔξω ἀπὸ ἐκεῖ, στὴ γέφυρα τοῦ Κόρακα νικάω.
 » Στὸ Μεσολόγγι γύρισα γιὰ Τούρκους αἰμοδόρος.

» Τὸ Μεσολόγγι τῶρρηκα κι' αὐτὸ τότε στὴν πῦσι.
 » Σηκώνομαι στὴ γενικὴ ἐκείνην ἀθυμία.
 » Βγάζω τὸ δαμασκί σπαθί, κι' ἀνάπτω μὲ μανία
 » Τὸν πόλεμο. Τούρκους κ' ἐκεῖ πολλοὺς ἔχω σκοτώσει.

» Σὲ λίγαις μέραις κίνησα μὲ τέσσαρες χιλιάδες,
 » Καὶ στοῦ Χαϊδάρη τὰ βουνὰ ἔλο μανία φθάνω.
 » Βάνω σὲ τάξι τὰ παιδιὰ κεῖ, καὶ τὴ θέσι πιάνω.
 » Γιατ' ἔρχονταν ὁ Κιουταχῆς! ἔλο μ' Ἄρθανιτάδες.

» Δέκα χιλιάδες ἔσερνε πεζοῦρα καὶ καθάλλα.
 » Σὰν ἀναφεν ὁ πόλεμος κι' ἄρχισε τὸ τουφέκι,
 » Τουρκαλθανὸς δὲ μπόρεσε μπροστὰ μας πλεῖο νὰ στέκη.
 » Γυρίζουν πίσω τὰ σκυλιά, τὸ βάνουν στὴ φευγάλα.

» Στὴ Δέμβρονα ἐπέταξα, τοὺς Τούρκους ἐκεῖ κλείω
 » Στὸ κάστρο. Τοὺς πολιορκῶ. Κ' ἐκεῖθε στὴ Δομδραίνη
 » Τσακίζω τὸ Μουστάμπεη. Ἄπὸ τὸ Τεπελένι
 » Καὶ γλήγορα στὸ Δίστομο σὲ μέραις φθάνω δύο.

» Τὸ Γιώργη Βάγια πρόσταξα, τὸ Γρίδα Γαρδικιώτη,
 » Νὰ πιάσουνε τὴ Ράχωδα μὲ πεντακόσιους ἄλλους.
 » Ἔρχεται ὁ Μουστάμπεης, κ' εἶχε σκοποὺς μεγάλους:
 » Νὰ τοὺς ἀφήσῃ κατὰ γῆς στὴν ἐφοδο τὴν πρώτην.

» Τρομάρα του! Δὲν πρόφθασε στὴ Ράχωδα νὰ φθάσῃ,
 » Βροχὴ τὸν πνίγει φλογερή, φωνάζουν σὰ δαιμόνοι
 » Οἱ Τούρκοι. Πέφτουνε στὴ γῆ. Σκουῖζει αὐτός, θυμώνει! . . .
 » Τὰ μετερίζια ἀστράφτουνε, βαρεῖα βογγοῦν τὰ δάση.

» Ἦσαν ἀμέτρητοι αὐτοί. Ἐπεφταν σὰν κοράκοι,
 » Ὅταν ψωφίμι νοιώσουνε καὶ πέφτουνε κοπάδι,
 » Ἄλλ' οἱ παρέκει κυνηγοὶ τοὺς στρώνουν στὸ λειβάδι.
 » Ἔτσι κ' οἱ Τούρκοι. Γέμισαν οἱ ρεμματιαῖς κ' οἱ λάκκοι.

» Ψηλὰ στῆς μάχης τὸ βρασμό, στῆς μάχης τὴν ἀντάρα,
 » Νά! καὶ πλακώνω λαίμαργος, γιὰ αἷμα διψασμένος,
 » Σὰν σὲ βουδάλια λέοντας ρίχνηται λιμαγμένος . . .
 » Μὲ βλέπουνε οἱ ἄπιστοι . . . Τοὺς ἔπιασε τρομάρα.

» Μ' εἶδαν . . . Χαλνοῦν τῆς τάξεις των, φεύγουνε σκορπισμένοι,
 » Καὶ σ' ἓνα λόφο κλείσθηκαν, κ' ἐκεῖθε ξεφαντώνουν.
 » Ἀρχίζει πάλι ἡ σφαγὴ. Οἱ σπάθαις μας σκοτώνουν
 » Χίλιους τρακόσιους· οἱ λοιποὶ βρέθηκαν σκλαδωμένοι.

» Βρισκόμουνε στὰ Κράδβαρα· μαθαίνω πὼς κινήσαν
 » Τούρκοι μὲ τὸν Ὁμέρ-Πασσᾶ τὸ Δίστομο νὰ πιάσουν.
 » Πετᾶω κεῖθε σὰν ἀετός, φθάνω πρὶν κεῖνοι φθάσουν,
 » Καὶ τοὺς τουφεκοχτύπησα. Ὅπισω τοὺς γυρίσαν.

» Εἴκοσι μέραις πόλεμο, εἴκοσι μέραις πάλη.
 » Τὴν εἰκοστὴ κατάφαγα τῶν Τούρκων τῆς χιλιάδες·
 » Ὅλο τοὺς τὸ στρατόπεδο τοὺς πήραμε. Οἱ Ἀγάδες
 » Φεύγουνε δῶ, φεύγουνε κεῖ, καὶ δὲν γυρίζουν πάλι.

» Μαθαίνω· ἡ Ἀκρόπολι κινδύνευε νὰ πέσῃ
 » Στοῦ Κιουταχῆ τὰ χέρια. Πιάνω κεῖ μετερίζι,
 » Ἄλλ' ἐγὼ πέφτω ἄρρωστος· ὁ πόλεμος ἀρχίζει·
 » Καὶ τὴ σκηνὴ μου κλείσανε οἱ Τούρκοι μὲς στὴ μέση.

» Καὶ ἄρρωστος πετάχτηκα μὲ τὸ σπαθί μου ἔξω.
 » Βλέπω τὰ παλληκάρια μου νὰ φεύγουνε. Θυμώνω,
 » Ὅρμῶ στοὺς Τούρκους, ἀπὸ δῶ καὶ ἀπὸ κεῖ σκοτώνω,
 » Καὶ ἡ Μοῖρα μου μὲ ἔφερε στὴ μέση τοὺς νὰ μπλέξω·

» Στὴ μέση του τὸ ἵππικὸ τοῦ Κιουταχῆ μὲ βάζει.
 » Νὰ σφάζω τὸτ' ἀπόστασα, κόφτεται ἡ δύναμι μου,
 » Καὶ τέλος . . . βόλι ἐχθρικό μου παίρνει τὴν ψυχὴ μου·
 » Δὲ σκόλασε· κι' ὁ Μπότσαρης ὁ Μᾶρκος! τὸν φωνάζει·

«Καραϊσκάκη! κύτταξε τὸ μαῦρο μέτωπό μου,
 » Καὶ παρατήρα τὴ βολή, ποῦ μ' ἔκαμε τὸ βόλι,
 » Καὶ ἄκουσέ με νὰ σοῦ πῶ, εἰς τὴ ζωὴ μου ὀλη
 » Πόσαις φοραῖς πολέμησα τὸν ἄνομο ἐχθρό μου.

» Πρῶτα-πρῶτα πολέμησα στὸ Σοῦλι, στὴν πατρίδα,
 » Καὶ στοὺς Κουμτζάδες ὕστερα, στὰ πέντε τὰ Πηγιάδια
 » Κ' ἐκεῖ στὰ Γιάννινα σιμὰ γέμισαν τὰ λαγκάδια.
 » Μὲ γενιτσαροπτώματα. Ἐκεῖ τὸν Ἄρη εἶδα.

» Ἐκεῖθε μὲς στὴν Κοσμηρᾶ πλάκωσα λυσσασμένος,
 » Κόκκινο αἷμα Τούρκικο νὰ πιῶ καὶ νὰ ρουφήξω.
 » Τριγύρω τοὺς τᾶσκέρι μου ἄρχισα νὰ ξανοίξω,
 » Κ' ἐγὼ στὴ μέση χύθηκα, σὰν λύκος πεινασμένος.

»Τοὺς ἔσφαξα. Καὶ πέταξα σὰν ἀστραπὴ στὴν Πλάκα·
 »Πιάνω καρτέρι τῶν Τούρκων κ' ἤθελα τοὺς χαλάσει,
 »Στὸ χέρι ἂν δὲν πληγῶνομαν, καὶ μ' ἔφυγαν στὰ δάση.
 »Φεύγω ἔξω καὶ ἔφθασα στὸ Σούλι μου, στὴ Λάκκα.

»Σώζω τὸ Σούλι ἔξω φωτιά. Στὴ Ρούμελη πετάω.
 »Μαυροκορδάτος σήκωνε πανάστασης σημαία
 »Κ' ἔσερνε γιὰ τὴν Ἑπειρο παλληκάρια γενναῖα.
 »Πήγα κ' ἐγὼ ἀπὸ κοντά, στὴν Πέτα¹⁾ πολεμῶ.

»Ἐννιά χιλιάδες Ἄλβανοὶ ἀπὸ τὴν Ἄρτα βγήκαν,
 »Κ' εἶχανε τὸ Ρεσίτ-Πασσᾶ μεγάλον ἀρχηγό τους.
 »Ἀρχίνησεν ὁ πόλεμος, νικήσαμε τοὺς πρώτους·
 »Στὴ δευτέρη τὴν ἔφοδο, . . . ὦ, . . . νικηταὶ μας βγήκαν.

»Ἡ ἄτιμη ἢ προδοσιὰ τοῦ Γώγου τοῦ Μπακῶλα
 »Μᾶς ἔφαγε. Μᾶς ἔκαμε νὰ βγοῦμε ντροπιασμένοι·
 »Φώναξα γὰρ, δὲν μ' ἄκουγαν. Στὸ λόγγο σκορπισμένοι
 »Φεύγουν. Τὰ παλληκάρια μας ἐφοδηθήκαν ὅλα.

»Στὸ Μεσολόγγι πέρασα τότε ἔρημος, μονάχος.
 »Ἐημέρωναν Χριστούγεννα, γιορτάσαμε τὴ μέρα
 »Μὲ τοῦ Βριώνη τὴ σφαγὴ· στὴ μάχη τὴν ὑστέρη,
 »Στῆς βόμβαις του καθόμουνε στὴ ντάπια μου σὰ βράχος.

»Τὴν ἄλλη μέρα κίνησα πῆγα στὸ Καρπενήσι·
 »Βλέπω τοῦ Μουσταφᾶ-Πασσᾶ τῆς Σκόδρας νὰ ἀσπρίζουν
 »Πυκναὶς σκηναὶς στὸ Κάρλελι. Προστάζω καὶ χωρίζουν
 »Οἱ ἄλλοι μου οἱ σύντροφι, νὰ πάγουνε στὴ Βρύση.

»Ἐγὼ πρὸς στὰ μεσάνυχτα, πρὶν νᾶβγῃ τὸ φεγγάρι,
 »Μπαίνω στὴ μέση τοῦ στρατοῦ, ποῦτανε τρεῖς χιλιάδες,
 »Γυρίζω τὸ στρατόπεδο γιὰ ναῦρω τοὺς Πασσάδες,
 »Μὲ μόνο, μόνο τὸ σπαθὶ στὸ χέρι, σὰ λεοντάρη.

»Βρίσκω στὴ μέση τὴ σκηγή, τὴ λαμπροστολισμένη.
 »Σηκῶν ὀλόρθον τὸν Πασσᾶ, τὸν σφάζω. Ἄλλὰ μ' εὐρήκω
 »Βόλι στὸ μέτωπο ζεστὸ καὶ μὲς στὴ γῆ μ' ἀφήκε.
 »Τρέχουν μ' ἀρπάζουν τὰ παιδιὰ, καὶ ἡ ψυχὴ μου βγαίνει.

»Στὸ Μεσολόγγι, Μᾶρκο μου, Θυμᾶσαι; στὸ πλευρό σου
 »Κ' ἐγὼ πολέμησα! » χωρὶς νὰ σηκωθῇ ὁ Γρίδας
 »Ὁ Θεοδωράκης²⁾ φώναξε, ἄλλος νέος Ἀννίδας·
 »Καὶ πόσαις μάχαις ἔκαμα μετὰ τὸ θάνατό σου! . . .

»Μὲς στὸ Βραχῶρι πάλεψα, σαυτὸ τὸ Μακρυνόρο,
 »Μὲς στὸ Λουτράκι σκόρπισα τοὺς Τούρκους, στὸ Κομπότι,
 »Στὴν Πέτα πῆρα τὴν πληγὴ ἐκείνη μου τὴν πρώτη.
 »Στὴ Σοροβίλλα πλήρωσαν οἱ Τούρκοι πολὺ φόρο.

»Στὰ Γιάννινα, στὸ Κουτσελιὸ κόντεψα νὰ ντροπιᾶσω
 »Τὰ ὄπλα μου, στὸ Κουτσελιό! σ' ἐκεῖ τὸ ρημμασμένο,
 »Εἶδα τὸ μνημα μου ἐκεῖ νὰ χάσκη ἀνοιγμένο
 »Ἐκεῖ τὴ δόξα κόντεψα τὴν τόση μου νὰ χάσω.

»Μέσα στὸ σπῆτι ἐνὸς παπᾶ τὸ βράδ' εἶχα κονέψει,
 »Εἶχα παιδιὰ κλεφτόπουλα, τρακόσιους σταυροφόρους·
 »Ὅλους λεβέντες διαλεχτούς, ὅλους ἀνδρειφόρους,
 »Παιδιὰ, π' ὄλη τους τὴ ζωὴ στὴ μάχ' εἶχαν ἐξοδέψει.

»Σὰν τ' ἄκουσε ὁ Ἀβδῆ-Πασσᾶς πέντε χιλιάδες σέρει,
 »Καὶ βγαίνει ἔξω τὰ Γιάννινα ὅλος χαρὰ τὸ βράδυ,
 »Κοντὰ πρὸς τὰ μεσάνυχτα μ' ἕνα βαθὺ σκοτάδι . . .
 »Τὰ κοντοβράχια ἔπιασε τοῦ Κουτσελιοῦ τὰ σκέρι.

»Ἐκεῖ τὸ βράδυ μάλωσα βαρεῖα μὲ τὸ παιδί μου,
 »Τὸ Δημητράκη, ἦλθαμε σὲ σκοτωμό. Μ' ἀφίνει
 »Καὶ πῆγε μὲς στὴν Ἐκκλησιὰ μὲ ἑκατό . . . Νὰ γίνῃ
 »Σωτῆρ μου δὲν τὸ ἤλπικα . . . Νὰ σώσῃ τὴν ζωὴ μου.

»Ἐημέρωνε Παρασκευὴ, κρύα, παταγωμένη,
 »Γιατὶ τὴ νύχτα ἔβρεχε, καὶ εἶχε πέσει χιόνι
 »Ψηλὰ στοῦ Πίνδου τὰ βουνά. Ἐυπνάω. Ἐημερώνει . . .
 »Βρισκόμαστε ὀλόγυρα ἀπ' τὴν Τουρκιὰ κλεισμένοι.

»Βλέπω τῆς ράχαις ἔπιασε τὸ Τούρκικο τὰ σκέρι,
 »Κανόνια τρία ἰστίθησαν στὴ Μύτικ' ἀντικρὺ μας,
 »Ἀλόγατα χλιμίντριζαν στοὺς κάμπους . . . Τὴ ζωὴ μας
 »Εἰς τοῦ Θεοῦ ἀφήκαμε τὸ ἔσπλαχνο τὸ χέρι.

»Ἀρχίζει τότε ὁ πόλεμος, ἀστράφτει τὸ τουφέκι,
 »Ἀνάφτουνε τὰ χέρια μας πῶπιαναν τὰ τρομπόνια.
 »Βογγοῦν οἱ λάγγοι ἀπ' τῆς βρονταὶς ποῦ βγάζουν τὰ κανόνια,
 »Στὰ σύγγεφα πετάγονται βόμβαις σ' ἀστροπελέκι.

»Μέσα στὰ σπῆτια ἀνοίγομε μασγάλια, μὲς στοὺς τοίχους,
 »Ἀμέτρητους γκρεμίζουμε, τοὺς πνίγομε στὸ αἷμα,
 »Τοὺς στρώνομε στὰ χῶματα. Κι' αὐτοῦ κοντὰ στὸ γέμα,
 »Τρομπέταις πὸ τὴν Ἐκκλησιὰ ἀκούσαμε τοὺς ἤχους.

»Μ' ἔκραζε ἔπο τὴν Ἐκκλησιὰ ὁ υἱός μου Δημητράκης:
 »—Καρδιά, πατέρα μ', ἔλεγε, οἱ Τούρκοι μὴ σὲ σκιάζουν,
 »Ἄς εἶναι τόσοι Βάστα σὺ τὸν πόλεμο. Ἄς ριάζουν
 »Σὰ λύκοι. Βάστα! Γρίδας σὺ ἂν εἶσαι Θεοδωράκης!

»Μὴ σκιάζεσαι, πατέρα μου, τὰ τόπια τοὺς τ' ἀφίνω
 »Γυμνὰ ἔπο ἄνδρες.—Σώπασε ἢ σάλπιγγα. Θαρρεῦω.
 »Σὰν λεοντάρη ἀναψα. Ἐξω νὰ βγῶ γυρεῦω.
 »Καὶ δὲ μ' ἀφίνουν τὰ παιδιὰ, μοῦ λέν' ἐκεῖ νὰ μείνω.

»Μένω. Μὲ λύσσα ρίχθηκα στὸν πόλεμο ἀπάνου,
 »Κ' ἐξάπλωνα στὴ μαύρη γῆ τὰ Τούρκικα κουφάρια
 »Σὰν ὄρνια. Κοκκινίσανε τὰ κάτασπρα λιθάρια,
 »Τὰ χόρτα καὶ τὰ χῶματα στὸ αἷμα τοῦ τυράννου.

»Στοὺς Τούρκους ἐπετούσανε τὰ βόλια σὰ βροχοῦλα.
 »Ὁ πόλεμος ἐκράτησε ἀπ' τὸ πρωὶ ὡς στὸ βράδι,
 »Κοπάδι Τούρκους ἔστειλα στὸν σκοτεινὸ τὸν Ἄδη.
 »Ὁ Λάμπρο-Ζήμος φώναξε ἀπὸ ψηλὴ ραχοῦλα:

»Γρίδα μου, βάστα τὴ φωτιά ὡς νὰ καλονυχτώση.
 »Φέρνω Λακκινιώταις διαλεχτούς, διακόσιους λεβεντάδες.—
 »Σὰν τ' ἄκουσε ὁ Ἀδῆ-Πασσᾶς, μαζώνει τοὺς Ἀγάδες.
 »Τὴ νύχτα δὲν καρτέρησαν, φεύγουν στοῦ Ἡλιοῦ τὴ δύσι.

»Φεύγουνε, καὶ στὰ Γιάννινα μπαίνουνε ντροπιασμένοι.
 »Χιλίους νεκροὺς ἀφήκανε στοῦ Κουτσελιοῦ τὴ μάχη...
 »Τὴ νύχτα φεύγω. Ἐφθασα στοῦ Μέτσοδου τὴ ράχη,
 »Κοντὰ στὸ γλυκοχάραγμα, ποὺ ὁ πετρίτης βγαίνει.

»Κ' ἐκεῖ μὲ τοῦ Ἀδῆ-Πασσᾶ τὰσκέρια πολεμάω.
 »Τὰ καταστρέφω. Ἐφυγα, στὸ Νάπλι κατεβαίνω,
 »Καὶ ἀπὸ ἀρχιστράτηγος στρατάρχης ἀνεβαίνω.
 »Ἐκεῖ ἔπεθῆσκω. Τούρκους πλεῖο δὲν μπόρεσα νὰ φάω».

Ὁ Γρίδας ἐσιώπησε, καὶ ὦρα δὲν περνάει,
 Κι' ἀκούγεται ἢ βροντερὴ τοῦ Λάμπρου τοῦ Τζαδέλλα »2
 Καὶ ἀγριόδραχνη φωνή: «Παιδιά!... τὴ φουστανέλλα
 »Κυττάξατέ μου, τὴ λερὴ, τί βόλια ἔχει φάει!...

»Ἄν ἀρχινήσω καὶ σὰς πῶ τῆς μάχαις πῶχω κάμει
 »Τί θεὸς νὰ πῆτε;»—«ὦ!.. κ' ἐγὼ ἂν δὲν σὰς πῶ, παιδιὰ μου,
 »Τὸ πῶς μοῦ τσάκισε ὁ Ἀλῆ-Πασσᾶς τὰ κόκκαλά μου,
 »Φώναξε ὁ Δράκος »1. θὰ χυθῶν τὰ δάκρυα σὰς ποτάμι.

«Βελεστινέ »1 μου! Ρήγα μου!... ἔκραζε ὁ Κατσαντώνης »5,
 »Καθένας τοὺς ἀρχίνησε νὰ δείξουν τὴν ἀνδρεία.
 »Ἐνα τραγοῦδι πάρε μας γιὰ τὴν Ἐλευθερία,
 »Σὺ! ποὺ μὲ τὸ τραγοῦδι σου τὴ φύσι βαλσαμώνεις».

Τὸ λόγο του ἐνέκριναν κι' ὁ Βότσαρης ὁ Νότης »6,
 Φῶτος Τζαδέλλας »7, Πανουριάς »8, Νέγρης »9,
 Ἀλέξης Νοῦτσος »10, Μαυρομιχάλης »11,
 Κρεβδατᾶς »12, καὶ Νοταρᾶς Πανοῦτσος »13,
 Μιαούλης »14, Ἀναγνωσταρᾶς »15, Κανάρης »16,
 Δουδουνιώτης »17.

Ὁ Ρήγας ἐσηκώθηκε, παίρνει τὸν ταμποῦρά του
 Γλυκοβαρεῖ τὸν ταμποῦρά, καὶ φιλοτραγουδάει:
 «Παιδιά μου! ἦλθ' ἢ ἀνοιξι, τὰηδόνι τραγουδάει,
 »Φωνάζει ὁ κοῦκος στὰ κλαριά κι' ἀνοίγει τὰ φτερά του.

»Παιδιά μου! ἦλθ' ἢ ἀνοιξι, ἢ γῆ βγάξει χορτάρη,
 »Ἀνθίζουν ὄλα τὰ κλαριά, οἱ κάμποι λουλουδιάζουν.
 »Οἱ λόγγοι ὄλοι φούντωσαν, καὶ τὰ πουλιὰ φωλιάζουν.
 »Τί καρτερεῖτε, βρὲ παιδιὰ, χειμῶνας νὰ μᾶς πάρη;...

»Ἄλλο μὴν περιμένετε, γιὰτ' ἦλθε ἢ χρονιά μας
 »Ν' ἀφήσουμε τὰ πρόβατα μὲ τὰ λαμπρὰ κουδούνια
 »Καὶ ν' ἀνεδοῦμε στὰ βουνά, ψηλὰ στὰ κορφοβούνια.
 »Ν' ἀφήσουμε τὰ σπῆττα μας, τὴ δόλια φαμῆλιά μας.

»ἦλθε καιρὸς νὰ πάρουμε στὴν πλάτη τὸ τουφέκι,
 »Καὶ γιαταγάνι στὸ πλευρὰ, πιστόλια στὸ σελάχι,
 »Καὶ στὰ ποδάρια μας φτερά... Ποῦ ξέρουμε τί θάχη
 »Ἡ μαύρη μοῖρα μας γραφτά, ποιὸς ξέρει τί μᾶς πλέκει.

»Βλέπετε!.. Δοῦλοι εἴμαστε. Τινάζτε τὴ δουλειά!...
 »Τοὺς Τούρκους τοὺς δουλεύουμε εἰς ὅ,τι κι' ἂν μᾶς ποῦνε,
 »Κι' αὐτοὶ τηρᾶνε, .. τὰ σκυλιά!.. τὸ αἷμά μας νὰ πιοῦνε.
 »Ἐμπρός! Παιδιά μου, θάνατος πέτε, ἢ λευθερία!

»Ἐλάτε ὄλοι στὸ Σταυρὸ ἐδῶ νὰ δοκισθοῦμε,
 »Ὅτι σ' ὄλη μας τὴ ζωὴ τὸν Τούρκο θὰ κυτᾶμε,
 »Καὶ θὰ τὸν καταδιώχνουμε, καὶ στὰ βουνὰ ἄς πᾶμε.
 »Ἐκεῖ στὰ πεῦκα, στὴς δέξιας τὴ λευθεριά θὰ βροῦμε!

»Ἀδέλφια!... Τί μᾶς ὠφελεῖ νὰ ζήσωμε ραγιαδες;...
 »Βεζύρ, Ἀφέντης κι' ἂν σταθῆς, ὁ Τούρκος θὰ πασχίσῃ
 »Ἀδίκως νὰ καταστραφῆς. Τὴ δέψα του νὰ σβύση
 »Στὸ ἀγιασμένο αἷμα σου. Οἱ ἄδικοι φονιάδες!...

Τ' ἀκούω κ' ἐρεθίζεται στής φλέβαις μου τὸ αἷμα,
Οἱ τρίχαις μου σηκώνονται, ἀρχίνησα νὰ πνέω
Ἐχόρταγη ἐκδίκηση στοὺς Τούρκους, καὶ νὰ κλαίω,
Ν' ἀνοίξω τῶν δακρύων μου τὸ ξηραμένο ρέμμα.

Τοὺς ἄφησα καὶ ἔφυγα. Προῦχώρησα παρέκει,
Μπήκα σὲ κάτι φλαμουριαίς. Ἐρχόνταν ἀπὸ πέρα
Τρεῖς κόραις. Σὰν οἱ Ἄγγελοι πετοῦσαν στὸν ἀέρα.
Δυὸ ἦταν ἀπὸ τὰ πλευρὰ καὶ μιὰ στὴ μέση στέκει.

Ἀγκαλιασμέναις καὶ οἱ τρεῖς. Οἱ χάριτες μοῦ φάνη
Πῶς ἔρχονται. Κυττάζονται ἢ μιὰ μὲ τὴν ἄλλη,
Κι' ὄλος ὁ τόπος ἔλαμπε... Τί ὠμορφιά!... Τί κάλλη!...
Ἀπὸ τὸν ὄμο τεχνικὰ ἢ μιὰ τὴν ἄλλη πιάνει.

Γελούσανε γλυκά-γλυκά, κι' ὁ οὐρανὸς γελοῦσε.
Μιλούσανε, κ' ἐφαίνονταν πῶς ἔψαλαν πουλάκια.
Καὶ μεταξύ τους σφίγγονταν, κ' ἐπαίρνανε φιλάκια.
Φιλιῶνταν καὶ μιὰ μυρωδιὰ λιθάνου μοῦ περνοῦσε.

Παρὰ κοντὰ τους δεκαφτά, σὰν Νύμφαις Ὀρειάδες,
Ἐρχόντανε γελοῦμεναις. Τῆς ἔδλεπαν αἱ Μοῦσαι
Κ' ἐζήλευαν. Στὴ μέση τους μιὰ φιλοτραγουδοῦσε,
Καὶ τὴν κιθάρα ἐπαιξε. Τί νιάτα!... Τί ὠμορφάδες!...

«Φρόσω³⁸ καλλίτερα νάχες πεθάνει,
»Καὶ νὰ μὴν ἔβγαινες μὲς στὸ σεργιάνι.

»Τὰ τόσα κάλλη σου κι' ἡ ὠμορφιά σου
»Σ' ἔκαμαν κι' ἄφησες καὶ τὰ παιδιὰ σου.

»Αὐτὴ, Φροσύνη μου, ἡ ὠμορφιά σου,
»Σ' ἔφαγε, χάλασες τὴν παρθενιά σου.

»Τί σοῦ χρειάζετο, Φρόσω καυμένη,
»Σὺ τοῦ Μουχτάρ-Πασσα³⁹ νάσαι ἐρωμένη;

»Σ' εἶδε ὁ Ἄλη-Πασσας καὶ σκανδαλιέται,
»Καὶ μὲς στὰ σπλάχνα του ἔρωτας κλειέται.

»Σ' εἶδε καὶ τᾶτι τοῦ⁴⁰ στὰ πσινά του
»Σηκῶθηκε, ἀγριεψαν τὰ ὄμματά του.

»Στὸ παραθύρι σου ἔδγα, Φροσύνη.
»Φεύγει ὁ Μουχτάρης σου, καὶ γειὰ σ' ἀφίνει.

»Ἄκουσε! Ἄκουσε!... Πῶς τραγουδάει!...
»Μὲ τὸ τραγοῦδι του σὲ χαιρετάει.

»Φεύγει ὁ Μουχτάρης σου!... Φεύγει, Φροσύνη!...
»Καὶ σένα μόναχη, ἔρμη σ' ἀφίνει.

»Κλάψε! Φροσύνη μου, τὴ μοναξιά σου!
»Φροσύνη, σ' ἔφαγε ἡ ὠμορφιά σου!...»

Ἀπ' τὸ τραγοῦδι γνώρισα πῶς ἦταν ἡ Φροσύνη,
Ἡ Βασιλική⁴¹ τ' Ἄλη-Πασσᾶ, κ' ἡ Δέσπω τοῦ Διακάτα⁴².
Κ' ἐκείναις π' ἀκολούθαγαν τὴν ἴδια τους τὴ στράτα,
Μὲ τὸ τραγοῦδι, οἱ Δεκαφτά⁴³ ποὺ πνίξανε μὲ κείνη.

Περνᾶνε, φεύγουνε μακριὰ, κι' ἀκούγονταν ἀκόμα
Ἐκεῖνο τὸ τραγοῦδι τους... Στῆς φλαμουριαίς ἐμῶν,
Σὲ λόγγο, λόγγο ἀπέραστο. Ἐκεῖ τὸ τέλος βρήκα
Ἀπ' τὸν Παράδεισο. Σιμὰ στῆς Κόλασης τὸ χῶμα...

ἌΣΜΑ ΤΡΙΤΟΝ

Ἡ ΚΟΛΑΣΙΣ

Κυττάζω τὸν κατήφορο. Βαθειά, βαθειὰ στὸν πάτο
Τῆς γῆς, μέσα στὰ Τάρταρα ἀπλώνονται ἀντάρα.
Κι' ὄλο μυυρίλα φαίνονταν, τί φρίκη!... τί τρομάρα!...
Καὶ μιὰ βοή—σὰν ποταμιῶ—ἀκούω ἐκεῖ κάτω.

Θόρυβος μέγας γίνονταν, καὶ ταραχὴ μεγάλη.
Ἀκούω μαύρους στεναγμούς, ἀκούω μυρολόγια.
Ἀκούω καὶ κλαψιμίματα, καὶ λόγια, πόνου λόγια.
Κι' ἀνατριχίλα μ' ἔπιασε! Καὶ μ' ἔπιασε μιὰ ζάλη!

Κυττάζω· σὰν τὰ Τάρταρα ἦταν βαθειά. Καὶ ὅμως
Μιὰ πιθυμία μ' ἔλαβε, νὰ πάω νὰ κυττάξω
Τί εἶναι. Πῶς νὰ καταβῶ;... Θὰ πέσω... Νὰ πετάξω;...
Κομμάτια ἤθελα γενῶ στὸν πάτο... ὦ! τί τρόμος!...

Καὶ ἤθελα νὰ κατεβῶ, καὶ ἤθελα νὰ φύγω.
Ὁ φόβος μου μ' ἐκράταε, μὲ σπρώχν' ἢ πιθυμία.
Καὶ τέλος κάμνω ἀπόφασι, κάμνω δοκιμασία
Νὰ κατεβῶ καὶ παρεμπρὸς προὐχώρησα ὀλίγο.

Ἐκεῖ πὸν βράχος μελανὸς κατέβαινε ὡς κάτου,
Ἐνα σκαλίδι κύτταξα παρέκει· κατεβαίνω
Σὲ μονοπάτι. Τρίβολα, πέτραις, κρημνοὺς διαβαίνω·
Γλυστράω, πέφτω καὶ βαρῶ στοὺς βράχους, στὰ πλευρά του.

Κατέβαινα καὶ μ' ἔλειπεν ἕνας ὀλίγος δρόμος,
Κ' ἐκεῖ ἀκούω μιὰ φωνὴ διαβολικὴ νὰ σκούζῃ,
Σὰ μὲγ' ἀγριογούρουνο στοὺς λόγγους τοῦ νὰ γρούζῃ·
Κρυὰ τρεμοῦλα μ' ἔπιασε, μιὰ φρίκη, ἕνας τρόμος.

Γιὰ νὰ γυρίσω θέλησα, ἤμουν προχωρημένος.
Ἐκαμα τέλος ἴποφαση νὰ κατεβῶ ἀκόμα.
Κατέβηκα· καὶ Δαίμονα βλέπω, ἀπὸ τὸ στόμα
Νὰ βγάξῃ φλόγαις. Ἐμεινα ἀχνός, δειλός, σκιαγμένος.

Τὸν σκιάζομαι! Τὸν σκιάζομαι! Σκιάζομαι μὴ μὲ κάψῃ
Μ' ἐκεῖν' τῆ φλόγα πῶδγαξε ἀπ' τὸ βαθύ του στόμα.
Τὸν σκιάζομαι! Τὸ πρόσωπό μου ἄλλαξε τὸ χρῶμα,
Καὶ τὴν καρδιά μου ἄρχισε ὁ φόβος νὰ τὴν βάψῃ.

Ἐκεῖνος φεύγει. Προχωρῶ μέσα σὲ λόγγο μαῦρα,
Σὰν τὸ βαθύ τὸ σύγνεφο ν' ἀστράψῃ τοιμασμένο.
Φωναίς, σὰν βουβονίσματα, ἀκούω, καὶ προσμένω
Τὴν ἀστραπή. Καὶ γλήγορα φεύγω τὸν πάτο ναῦρω.

Ὁ λόγγος δὲν τελείωνε. Στὴ μέση τοῦ ποτάμι
Νερὰ μὲ φλόγες κύλαε, μὲ μιὰ βοή μεγάλη,
Καὶ τὰ νερὰ σὰν αἵματα κόκκινα ἦταν. Πάλι
Ἐκεῖ τρομάρα μ' ἔπιασε, κ' ἔτρεμα σὰν καλάμι.

Ἦταν πλατύ. Ἀντίπερα νὰ πάω, νὰ περάσω
Δὲν μπόρεγ' ἀν δὲν ἔμπαινα πὸ μέσα του. Καὶ μπαίνω
Καὶ μπαίνω ὡς τὰ γόνατα. Στὴν ἄκρη πέρα βγαίνω,
Κ' ἐκεῖ εἶδ' ἄλλον δαίμονα μαῦρον ὡσὰν τὸ ράσο.

Ἐκεῖνος μ' εἶδε· φώναξε, τί θέλω, τί ζητάω·
Κ' ἐγὼ τὸν ἀποκρίθηκα: «Ἀδελφι μου, δὲν ξέρω
»Ἐδῶ κ' ἐγὼ πὸν βρίσκομαι»· μουπε: «Σ' αὐτὸ τὸ μέρος.
»Δὲν ξέρεις πὼς τ' Ἀλὴ πασσᾶ! τῆ φυλακῆ φυλάω;...»

«— Τ' Ἀλὴ πασσᾶ!...—» Στὴ θύμησι μόνον τ' ὀνόματός του.
Τὸ μέτωπό μου ἴδρωτας μὲ μιᾶς σκέπασε κρύος.
«Τίς εἶσαι; τὸν ἠρώτησα· καὶ στ' ὄνομά σου ποῖος;»
«—Τοῦ Ἐωσφόρου², φώναξε, εἶμαι ὁ πρῶτος υἱός του».

Καὶ τὸν ἐπαρκαλέσα, νὰ πάω νὰ μ' ἀφήσῃ
Στ' Ἀλὴ-πασσᾶ τῆ φυλακῆ· μ' ἀφίνει, καὶ πηγαίνω·
Πρὶν φθάσω στὸν Ἀλὴ-πασσᾶ θύραις ἑπτὰ διαβαίνω,
Καὶ στὴν ἐβδόμη στάθμη ν' ἀκούσω τοῦ τὴν κρίσι!

Ψηλὰ-ψηλὰ καθόντανε τρεῖς Δαίμονες μεγάλοι!
Μπροστά τους ὁ Ἀλὴ-πασσᾶς κ' ἡ Χάμικω³ του κοντά του,
Καὶ πίσω ἡ γυναῖκά⁴ του, τὰ δυό του τὰ παιδιὰ⁵ του,
Κι' ἀπὸ τὰ παλληκάρια του μιὰ συντροφιά μεγάλη.

Ἰουσοῦφ Ἀράπης⁶, ὁ μπαμπᾶς τ' Ἀλὴ-πασσᾶ, ὁ Ταχήρης⁷,
Κι' ὁ Βελῆ-Γκέγκας⁸ τὸ σκυλί. Τοῦ λέγουν οἱ Δαιμόνοι:
«Ἀλὴ-πασσᾶ! τί ἔκαμες στὸν κόσμο; Πόσοι φόνοι
»Ἐγένηκαν στὸ βίο σου;...» Καὶ λέγει ὁ Βεζύρης:

«Πρῶτα καὶ πρῶτα σκότωσα τὴν Ἐμινέ, ἀφέντες,
»Τὴν Ἐμινέ, τὴν πρώτη μου γυναῖκα· αὐτὸ τὸ χέρι
»Μὲς στὰ χιονάτα στήθια τῆς ἔμπηξε τὸ μαχαίρι.
»Κ' ὕστερα τόσην κλεφτουριά, τόσους πολλοὺς λεβέντες.

»Τοὺς Γαρδικιώταις¹⁰ ἔσφαξα, ρήμωσα τὸ Γαρδίκι,
»Τῆς Χάμικως τῆς μανούλας μου τὸ λόγο γιὰ ν' ἀκούσω.
»Κατώρθωσα τὴ Ρούμελη¹¹ στὸ δάκρυ νὰ τὴ λούσω.
»Τὸ Σοῦλι¹² τῶφκιασα ἐρμιά, νὰ βόσκουνε οἱ λύκοι.

»Τοῦ Δράκου Γρίβα βλέπω μπρὸς τῶχρολέυκο κεφάλι·
»Μὲ καταριέται τὸ ψυχρὸ ἀκόμα μὲ τὰ χεῖλη·
»Τὸν Βελῆ Γκέγκα ἔστειλα μὲς στὸν Ἀῦ-Βασίλη¹³,
»Κ' ἔσφαξε τόσους χριστιανοὺς μὲ τὴ σκληρὴ του πάλη.

»Τὰ δένδρα πὸ τὴν Ἡπειρο ἀκόμα μ' ἐνθυμοῦνται·
»Τᾶπειανα, καὶ ξηραίνονταν στὰ χέρια μου τὰ φύλλα,
»Γιατ' ἦταν ἀπὸ αἵματα βαμμένα. Μιὰ μαυρίλα
»Ἦμουν τοῦ κόσμου. Τὰ βουνά, κι' αὐτὰ μὲ καταριοῦνται.

»Γιατί, γιατί τὰ γύμνωσα ἀπὸ τοὺς λεβεντάδες,
»Τοὺς κλέφταις¹⁴ τοὺς τοὺς τρομεροὺς· ἔπνιξα τὴ Φροσύνη,
»Μαζὶ μὲ ἄλλαις δεκαπτὰ στὰ Γιάννινα στὴ λίμνη.
»Ἐγὼ, ἐγὼ καὶ ὁ Ταχῆρ εἶμαστε οἱ φοινιάδες.

» Ποιὸς χάλασε τὸ Χόρμοδο¹³; Τῆς Δέσπως τοῦ Λιακάτα
 » Ποιὸς ἄλλος τῆς ἐξήλεψε τὴν ὠμορφιά τὴν τόση;
 » Τὴν πῆρα στὸ χαρέμι μου κι' ἀπέθανε. Καὶ πόσοι,
 » Καὶ πόσοι ἄλλοι πέθαναν στοῦ βίου μου τῆ στρατά!

» Ὅπου αὐτὰ τὰ πόδια μου πατούσανε, ὁ τόπος,
 » Ὁ τόπος ἔπὸ τὸ φόβο του ἐσειόνταν. Τὰ λιθάρια
 » Ποὸ πάταγαν, ἀφέντιδες, αὐτὰ μου τὰ ποδάρια
 » Ραγίζονταν, σκορπιόντανε, καὶ τᾶπιανεν ὁ κόπος.

» Συρέτε νὰ ρωτήσετε τὸν Πίνδο μὲ τὰ χιόνια,
 » Ἄν εἶδε ἀπὸ μένανε ἀγριώτερο λεοντάρι¹⁴.
 » Ἀπέθανε καὶ φύτρωσε στὴν Ἡπειρο χορτάρι
 » Ὅλο δροσοῦλα καὶ ζωή. Ἦλθαν τὰ χελιδόνια.

» Ἐνόσφ ζοῦσα πλάκωνε τὴν Ἡπειρο σκοτάδι,
 » Τὸν οὐρανὸ τῆς σκέπαζε σύγνεφο θολωμένο,
 » Καὶ τὸ φεγγάρι πρόβαλε τὴ νύχτα ματωμένο,
 » Χειμῶνας μαῦρος ἤμουνα, ἤμουνα μαῦρο βράδυ.

» Ἀπέθανε κ' ἥλιος λαμπρὸς στὴν Ἡπειρο προβαίνει,
 » Σκορπίσθηκε τὸ σύγνεφο, ἐλάμψανε τ' ἀθήρια,
 » Καὶ τὸ φεγγάρι πρόβαλε γελοῦμένο· τ' ἀστέρια,
 » Ἐδῶξαν, ἅμα ἴθιξε ὁ υἱὸς τοῦ Τεπελένι.

» Μ' ἐφύλαγαν στὸ κάστρο τους τὰ Γιάννινα τὰ μαῦρα,
 » Κ' ἐγὼ σὰν τίγρις ἔτρωγα τὰ τέκνα, τὰ παιδιὰ τῆς.
 » Ἀκόμα σκούζ' ἢ Ἀρβανιτιὰ τὴν τόση τὴν ἐρμιὰ τῆς
 » Ὅπου τὸ χέρι ἀπλωνα, ἀναφτε φλόγα λαύρα.

» Ἀπέθανε. Τρῶν ἤσυχια τὰ Γιάννινα τὸ δεῖπνο.
 » Ἡ μάνη χαίρει τὸ παιδί, γιὰτὶ δὲ θὰ τὸ χάση.
 » Μὲς στὸ κρεβάτι σφίγγονται τὰ νεόνυφα. Ἡ πλάσι
 » Εὔρε τὴν ἡσυχία τῆς, εὔρε τὸν γλυκὸν ὕπνο.

» Ἐνόσφ ζοῦσα, ποιὸς γονιὸς ἔχειρε τὰ παιδιὰ του;
 » Ἀπὸ ποῖο σπῆτι μπόρεγε ν' ἀκούεται τραγουδι;
 » Ποῖον εἶδα καὶ δὲ μάρανα ὡς τὸ μικρὸ λουλοῦδι;
 » Ποιὸς νεῖος εἶδε στὴν ἀγκαλιὰ τὴν ἀγαπητικιά του;

» Κ' οἱ Τούρκοι αὐτοὶ μὲ σκιάζονταν κι' αὐτοὶ οἱ συγγενεῖς μου.
 » Ρωτᾶτε τὰ παιδάκια μου, ρωτᾶτε τὸ Μουχτάρη,
 » Καὶ τὸ Βελῆ ποιὸς τᾶφαγε! Μ' ἐλέγανε λεοντάρι
 » Ὅλοι μου ἢ Ἀρβανητιά, κι' αὐτ' οἱ καταστροφεῖς μου!

» Σουλτὰν Μαχμουτ μὲ διέταξε, — ἴφορμῆ κ' ἐγὼ ζητοῦσα —,
 » Στῆς Πλησιβίτσας τὸ χωριό, τᾶστατο νὰ προσέχω.
 » Κ' ἐγὼ ποὺ τίγριδος καρδιὰ κ' ἐδῶ ἀκόμα ἔχω
 » Τὸ ἐρημώνω. Ἡ Βασιλικὴ ἐκεῖ μ' ἤλθε θρηνοῦσα.

» Ἐπесе μὲς στὰ πόδια μου. — Ἀφέντη μου! μοῦ λέγει,
 » Ἀυτήσου! τὸν πατέρα μου μπροστά μου, μὲς στὰ μάτια
 » Ἐσφάξανε οἱ Τούρκοι σου, τὸν ἕκαμαν κομμάτια —.
 » Μ' ὠμίλαε κ' ἢ δύστυχη δὲν ἔπαυε νὰ κλαίγη.

» Τὴν πῆρα στὸ χαρέμι μου, καὶ πρώτη τῆγε φιδιάνω·
 » Τὴν εἶχα σὰν κορίτσι μου, τὴν εἶχα σὰν παιδί μου.
 » Μ' ἐφίλει· μοῦ μαλάκωνε τὴν ἀγρία ψυχὴ μου,
 » Μοῦ φαίνονταν σὰν ἄγγελος ἔπὸ τὸν Θεό, ἔπὸ πάνω.

» Πόσους ἀνθρώπους γλύτωσε μ' ἓνα γλυκὸ τῆς λόγο;
 » Πόσους ἀνθρώπους γλύτωσε ἔπὸ τὴν σκληρὴν κρεμάλα;
 » Μ' ἓνα τῆς λόγο ἴρωτικὸ πόσα κακὰ μεγάλα
 » Ἐπρόφτανε; καὶ μ' ἕκαμνε τὸ βλο μου νὰ τρώγω!

» Ἀπέθανε κ' ἐγλύτωσε ἀπὸ ἐμὲ κ' ἐκεῖνη.
 » Ἀπέθανε· Καλογοραῖὰ ἐπῆγε στὴ Βονίλα¹⁵
 » Στὴν ἐκκλησιὰ κ' ἐנדύθηκε σὲ μαῦρα ράσου φύλλα.
 » Ἀπὸ τὴν λῆμνη γλύτωσε σὰν τὴν Κυρὰ Φροσύνη».

— «Ἄλλο τίποτ', Ἀλῆ-πασσᾶ, στὸν κόσμον τ' ἔχεις κάμει;
 — «ὦ, τὸ χειρότερον κακὸ μοῦ ἦταν ἡ ἀσεβεία.
 » Τούρκαλος ἤμουνα καὶ καμμιά δὲν πίστευσα θρησκεία,
 » Οὔτε Ραβίνο, οὔτε Παππᾶ, οὔτε καὶ τὸν Ἰμάμη.

» Οὔτε Μωάμεθ, καὶ Χριστό, οὔτε Μωσῆ. Ἐγὼ μόνο
 » Ἐνόμιζα ὅτι ἤμουνα Θεὸς τοῦ κόσμου ἔλου.
 » Ποτὲ δὲν πῆγα σ' ἐκκλησιὰ καὶ στὸ τζαμι καθόλου,
 » Δὲν ἐπροσκύνησα παρὰ στὸν κόρο καὶ στὸ φόνον.

» Ποιὸς ἄλλος ἀπετόλμησε νὰ βρῆσῃ τὸ Θεό του¹⁶;
 » Ποιὸς ἄλλος τὴ θρησκεία του, τὴν πίστιν του νὰ ρίξῃ
 » Στὸς σκύλους, καὶ στὰ φονικά, στὰ αἵματα νὰ πνίξῃ,
 » Νὰ πνίξῃ τὴ λατρεία του πρὸς τὸν ἀνώτερό του.

» Ἐπίστευα ὅτι Θεὸς ἤμουνα τῆς Ἡπείρου,
 » Καὶ ὁ Χριστὸς στὰ Γιάννινα, στὸν κόσμον ἄλλος Μεσσίας,
 » Ὅτι ἢ Χάμκω τὴ μορφὴ πῆρε τῆς Παναχίας
 » Καὶ ὅτι δὲν θ' ἀπέθνησκα, θὰ ζῶ μέχρις ἀπέιρου.

»Πλὴν τώρα, τώρα πιστεψα, ὅτι ἓνας ὑπάρχει,
 »Καὶ θὰ ὑπάρχη, ἓνας Θεός, τοῦ κόσμου Παντοκράτωρ,
 »Ἵψιστος, Παντοδύναμος, Ἅγιος, Πανδαμάτωρ,
 »Ὅτι αὐτὸς θὰ διοικῇ τὸν κόσμο καὶ θὰ ἄρχῃ!»

Κι' ἀμέσως ὁ πανάθλιος μὲ δακρυσμένο μάτι
 Ἐσήκωσε τὰ χέρια του στὸν οὐρανὸ καὶ λέγει:
 — «Θεέ!... Μεγαλοδύναμε!... Ποιὸς ἄνθρωπος δὲν φταίγει;
 »Νὰ μὲ χωρέσης, ἔκανε φρικτὸ σου παναστάτη.

»Τὸ ξεύρω ὅτι Σ' ἔδρισα καὶ ὅτι τ' ὄνομά Σου,
 »Πανάγιε, τὸ πάτησα' μετανοιωμένος τώρα
 »Βρίσκομ' ἐδῶ στὴν Κόλασι, τὴν ἄχαρη τὴ χώρα.
 »Συχώρησέ με! Ἐσπλαχνος στὰ κλάματά μου στάσου!

»Καὶ Σὲ καὶ τὴ Μητέρα Σου, καὶ Σὲ καὶ τὸν Υἱὸ Σου
 »Σὰς ἔδρισα, Σὰς ἔκαμα μηδαμινὸς μπροστά μου.
 »Τώρα σ' αὐτὴ τὴν Κόλασι, καὶ στὰ μαρτύριά μου
 »Τὸ μετανοιῶνω· Δάτρης Σου γένομαι ὁ ἐχθρὸς Σου!

»Ἐλέησόν με, Κύριε!...» Ἄλλο δὲν εἶχε κρῖνει,
 Κι' ἀκούετ' ἓνα βρονταριό, φάνηκε μιὰ μαυρίλα,
 Κ' ὕστερα φλόγ' ἀνάλαμψε. Τί κρύα ἀνατριχίλα!...
 Κι' ἀκούσθηκε: «Ἄλλῃ-Πασσᾶ!.. Καλὰ παθαίνεις!..» Σβύνει.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΤΟΥ Α΄ ΑΣΜΑΤΟΣ

(¹) Πίνδος. Γενικὸν καὶ κύριον ὄνομα τῆς παρὰ τὰ ἀνατολικά πλευρὰ τῆς Ἡπείρου ἐκτεινομένης σειρᾶς ὑψηλῶν ὄρεων, τῆς ὁποίας αἱ ὑψηλότεραι κορυφαὶ εἶναι ἡ Σμόλικα, ἡ Δοκίμη, τὸ Ἀνήλιον, ἡ Τσιουκαρέλλα, τὸ Περιστέρι, τὰ Κριθάρια, ἡ Κακαρδίτσα καὶ τὰ Τζιουμέγκα.

(²) Γιάννινα. Τὰ Ἰωάννινα, πόλις ἐν τῷ μέσῳ τῆς Ἡπειρωτικῆς κοιλάδος, κάτωθεν τοῦ Τομάρου (Μεσοκελίου) ἔχουσα σχῆμα δικεφάλου ἀετοῦ, παρὰ τὴν ὁμώνυμον λίμνην ἔχουσαν σχῆμα κιθάρας. Ἐνεκα τῶν διὰ κεράμων ἐστεγασμένων οἰκοδομιῶν τῆς καὶ τοῦ πλήθους τῶν ἐν αὐτῇ δένδρων εἰς τὴν ἀνωθεν ἢ ἀπέναντι αὐτῆς ὄψιν παρίσταται ὡς δάσος πυκνόν. Ὠραιοτάτη καὶ γραφικωτάτη εἶναι ἡ ἐξωτερικὴ αὐτῆς θεὰ· ἀλλ' ἐσωτερικῶς αἱ ὁδοὶ τῆς εἶναι στεναὶ καὶ ἀνοφερεῖς. Περιεργείας δ' ἄξια οἰκοδομήματα εἶναι τὸ Ὄρφανοτροφεῖον τοῦ Γεωργίου Σταύρου, (τὸ ἄρτι ἀνεγερθὲν κτίριον τῆς Ζωσιμαίας Σχολῆς), τὸ Τζαμίον τοῦ Καλοῦ Πασσᾶ ἐστολισμένον μὲ τοὺς κίονας καὶ τὰς στήλας τοῦ ναοῦ τοῦ Πιλούτωνος, τοῦ ὁποίου τὰ εἱρεῖπια καὶ νῦν σώζονται παρὰ τῇ λίμνῃ, τὸ Φρούριον ἐν τῇ λίμνῃ ἐκτεινόμενον καὶ ὡς χερσόνησος ἢ μᾶλλον νῆσος ἀπὸ τῆς πόλεως διὰ τάφρον βαθείας χωριζόμενον καὶ προεκτεῖνον δύο μαστοὺς (τοὺς σχηματίζοντας τὰς κεφαλὰς τοῦ ἀετοῦ) εἰς τὴν λίμνην, ἐπὶ τῶν ὁποίων μεγαλοπρεπῶς ὑψοῦνται δύο τζαμιά καὶ τὰ εἱρεῖπια τοῦ Παλατίου τοῦ Ἄλλῃ-Πασσᾶ. Ἐπίσης περιεργείας ἄξια εἶναι καὶ τὰ *Διθαρίτσια*, εἱρεῖπια τοῦ φρουρίου τοῦ Σατράπου τῶν Ἰωαννίνων Ἄλλῃ Τεπελενλή, εἰς τὸ κέντρον τοῦ ὁποίου ὑψοῦτο ὁ πύργος Κιζ-Κουλές (Πύργος Παρθένων), τὰ εἱρεῖπια τῶν χονδρῶν τειχῶν τοῦ ὁποίου εἰσέτι σώζονται κινοῦντα τὸν θαυμασμόν καὶ τὴν περιέργειαν τοῦ περιηγητοῦ. Ἐπὶ τῶν εἱρεῖπιων τούτων ὡς ἐπὶ λόφου ὑψοῦται ὁ Στρατῶν, ἀπέναντι δ' αὐτοῦ τὸ Σεράγιον, ἐντὸς τοῦ ὁποίου εὐρίσκονται τὰ δικαστήρια καὶ τὸ διοικητήριον. Ἐν τῷ μέσῳ τῆς λίμνης, δίκην ὀμφαλοῦ κιθάρας, ἐκτείνεται τὸ νησίον (νῆσος τῶν Ἰωαννίνων), τοῦ ὁποίου τὰξιοπαρατήρητα μέρη εἶναι ὁ Ναὸς τοῦ Ἁγίου Παντελεήμονος καὶ ὁ παλαιὸς τοῦ Ἄλλῃ-Πασσᾶ οἶκος, ὅπου ἐφρονεύθη.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΤΟΥ Β' ΑΣΜΑΤΟΣ

(¹) Ἐκ τοῦ χάσκω, χαίνω. Ὁ κενός, ἄπειρος καὶ χαίνων τόπος. Ὁ ἑκατὸν περίπου ἔτη μετὰ τὸν Ὅμηρον ζήσας Βοιωτὸς αἰοῖδος Ἡσίοδος ἐν τῇ «Κοσμογονίᾳ» αὐτοῦ λέγει ὅτι κατ' ἀρχὰς ὑπῆρχε τὸ Χάος, ἐξ οὗ μετὰ ταῦτα ἐγεννήθη ὁ κόσμος.

(²) Ὅπου κατὰ τὰς διαφοροὺς τῶν ἀνθρώπων φαντασίας καὶ πιθανότητας δικάζονται αἱ ψυχαὶ τῶν νεκρῶν.

(³) Τὸ τρομερὸν καὶ ὑψηλὸν ἐκείνο τῆς Ἰταλίας ἠφαιστειὸν τὸ πρὸς ἀνατολὰς τῆς Νεαπόλεως.

(⁴) Οὗτος εἶναι Γρηγόριος ὁ Ε' οἰκουμενικὸς πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως, ὁ ἀπαγχονισθεὶς τῇ 10ῃ Ἀπριλίου τοῦ 1821 ἔτους ὑπὲρ τῆς Πίστεως, τῆς Ἐλευθερίας καὶ τῆς Πατρίδος.

(⁵) Ἐννοῶ τὴν Ἐπιτάλοφον ἢ μᾶλλον τὴν καὶ νέαν Ρώμην προσαγορευθεῖσαν Κωνσταντινούπολιν.

(⁶) Ὁ τότε Σουλτάνος τῆς Τουρκίας.

(⁷) Κοράνιον. Τὸ περιλαμβάνον τὸν νόμον τῆς Μωαμεθανικῆς θρησκείας.

(⁸) Ὁ Ἀθανάσιος Διάκος, υἱὸς τοῦ περιφήμου ἀρματοῦ Ἀθανασίου Γραμματικοῦ, ἐγεννήθη τῷ 1792.

(⁹) Ἀλαμάννα. Ἡ τοῦ Σπερχεῖου ποταμοῦ γέφυρα, ὅπου ἀπέθανεν ὁ Διάκος πολεμῶν.

(¹⁰) Ὁ Θεόδωρος Κολοκοτρώνης (Γέρωσ τοῦ Μωριᾶ) ἐγεννήθη τῷ 1770 ἐπὶ τοῦ ἀποτόμου καὶ ὑψηλοῦ ὄρους τῆς Μάνης Ραμοβοῦνι, κλάδου τοῦ Μαινάλου.

(¹²) Ὁρος τῆς Εὐρυτανίας, ὅπου μετὰ τὴν ἐν Βαλτεσίῳ μάχην ὁ Κολοκοτρώνης ἐφρόνευσεν ὑπὲρ τοὺς τριακοσίους Τούρκους, ὡς δεικνύει καὶ τὸ δημῶδες ᾄσμα, τοῦ ὁποίου ὑποσημειῶ τὴν ἀρχήν.

Κολοκοτρώνης κάθονταν ἔς τὸ Κόρμπο ἔς τὴν ῥάχη,
Καὶ μὲ τὸ κιάλι ἀγνάντευε τῆς Πάτρας τὰ μπουγάζια.

(¹³) Ὁ Ὀδυσσεὺς Ἀνδροῦτσος ἐγεννήθη ἐν τῇ αὐτῇ τοῦ πολυμηχάνου τοῦ Τρωικοῦ πολέμου Ὀδυσσεῶς πατρίδι, ἐν Ἰθάκῃ κατὰ τὸ 1790 ἔτος.

(¹⁴) Ἐγεννήθη χωρικὸς εἰς τὰ πέριξ τῆς Ἀμφίσσης καὶ ἐμαθήτευσεν εἰς τὰς συμμορίας τοῦ Πανουριᾶ.

(¹⁵) Ἐπὶ τῶν κορυφῶν τοῦ Πίνδου ἐπὶ πετρώδους καὶ ἀποτόμου χάσματος κεῖται τὸ πολίχνιον Συρράκων. Πλουσιώτατον πρὸ τῆς Ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως καὶ ὑπὸ Ἑλλήνων βλαχοφῶνων κατοικούμενον. Ἐκεῖ ἐν

ἐκείνῃ τῇ γωνίᾳ τῆς Ἠπείρου, ἐγεννήθη κατὰ τὸ 1771 ἔτος περινούστατος καὶ μεγαλεπήβολος τῆς Ἑλλάδος διπλωμάτης, ἔξοχος πολιτικὸς ἀνὴρ, ὁ Ἰω. Κωλέττης. Διδαχθεὶς ἐκεῖ τὰ πρῶτα στοιχεῖα τῆς παιδείας εἰκοσαετῆς ἀπῆλθεν εἰς Πίζαν, ὅπου δαπάναις τοῦ πλουσίου θεοῦ του Τουρτούρη ἐσπούδασε τὴν ἰατρικὴν. Ἀκολούθως ἐπανελθὼν ἐν Ἠπείρῳ προσέφυγεν εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ Ἀλῆ. Ἐκεῖθεν δραπετεύσας κατέφυγεν εἰς Μεσολόγγιον, ὅπου ἐν Ἐπιδαύρῳ διορίσθη τὴν 15 Ἰανουαρίου 1822 ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ προσωρινῶς τῶν Στρατιωτικῶν. «Εἰς ἀμφότερα τὰ ὑπουργεῖα ταῦτα, λέγει ὁ Κούμας, τὰ διοικήσαντα τότε λαοὺς καὶ στρατοὺς ἄνευ γεγυμνασμένων ὑπαλλήλων καὶ ἀξιωματικῶν, τὰ συγκροτήσαντα μάχας ἄνευ σχεδὸν ὄλων, τροφῶν καὶ χρημάτων καὶ πολεμοφοδίων, μόνος ὁ Κωλέττης ἠδύνατο νὰ πράξῃ τι· καὶ ἔπραξε τῷ ὄντι πολλά, ἰδίως ἐπὶ τῆς εἰσβολῆς τοῦ Δράμαλη. Συνετέλεσεν εἰς τὴν ματαίωσιν αὐτῆς κ' ἐπῆλθον τὰ γνωστὰ ἀποτελέσματα πρὶν καὶ ἔτι πρὸς τοῦτο οὔτε κόκκος πυρίτιδος. Σὺν τῇ μεγάλῃ ἐκείνῃ στρατιᾷ ὁ Σουλτάνος ἔστειλεν, ὡς γνωστόν, καὶ ἰσχυρὸν στόλον ἵνα ἐπιστήσῃ τὸ Ναύπλιον, καὶ ἄλλα πολιορκούμενα φρούρια καὶ συμπράξῃ μετὰ τοῦ Δράμαλη πρὸς διάλυσιν τῶν πολιορκιῶν καὶ ὑποταγὴν ἢ καταστροφὴν τῆς Πελοποννήσου. Ἀπαντες τότε ἐθεώρησαν τὸν κίνδυνον τρισημέριστον καὶ ἡ μὲν Κυβέρνησις κατέφυγεν εἰς τι πλοῖον. Μοίραρχος δὲ τις τῶν παραπλεόντων Γαλλικῶν πλοίων ἰδὼν τὸν Τουρκικὸν στόλον, ἔσπευσεν εἰς Ναύπλιον καὶ ἀπήτησε νὰ λαλήσῃ περὶ σπουδαίων πραγμάτων πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν· αὕτη δ' ἔπεμψε πρὸς τοῦτον τὸν Κωλέττην, συνοδευθέντα εὐτυχῶς καὶ ὑπὸ τοῦ Κιάπε, φιλέλληνοσ Ἰταλοῦ ἐκθύμως καὶ εἰλικρινῶς ἀγωνισαμένου. Μόλις εἶδε τὸν Κωλέττην ὁ Μοίραρχος, «λυπηρὰν ἔχω νὰ σοὶ ἀναγγείλω εἶδησιν, τῷ εἶπε. Ὅπισθὲν μου ἀφικνεῖται τρισημέριστος Τουρκικὸς στόλος, καθ' οὗ εἶνε ἀδύνατον ν' ἀνταχθῶσι τὰ σιάφη σας. Σᾶς συμβουλεύω νὰ σκεφθῆτε περὶ ὑποταγῆς». «Διὰ τοῦτο, ἀπήντησεν ἀπαθῶς ὁ Κωλέττης, δὲν ἐπέμψαμεν τοὺς στόλους μας εἰς ἀπόκρουσιν τοῦ ἐχθροῦ, ἵνα κλεισώμεν τοῦτον εἰς τὸν Ἀργολικὸν κόλπον καὶ κατακαύσωμεν ἀθρόον διὰ τῶν τριάκοντα πέντε πυρπολικῶν μας, ἅτινα τὴν ἐμφάνισιν του μόνον προσμένουσιν ἵνα ἐπιτεθῶσιν». Βεβαιώσας τὴν μὴ ἀληθῆ ταύτην ἀπάντησιν καὶ τοῦ Κιάπε καὶ εἰδοποιηθέντος περὶ τούτου ἀμέσως καὶ τοῦ ναυάρχου Τούρκου, οὗτος μὲν ἐναύλωσε δύο Ἀυστριακὰ πλοῖα συλληφθέντα ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων, ἵνα ἐπιστήσῃσι τὸ Ναύπλιον· ὁ δὲ στόλος οὔτε ἀπεπειράθη νὰ προσεγγίσῃ εἰς τὸν Ἀργολικὸν κόλπον, ἀλλ' ἀπῆλθεν εἰς Πάτρας καὶ ἐπανέκαμψεν, ὡς γνωστόν, ἄπρακτος. Οὕτω λοιπὸν ὁ Κωλέττης διὰ μόνης τῆς προσποιητῆς ἐκείνης ἀπαθείας του καὶ τῆς ἐτοιμότητος τοῦ πνεύματός του συνετέλεσεν εἰς τὴν καταστροφὴν τοῦ Δράμαλη, ἴσως πλει-

ότερον πολλῶν ἄλλων· διότι βεβαίως, ἂν συνεκοινοῦναι οὗτος μετὰ τοῦ στόλου, ἦτο σχεδὸν ἀδύνατον νὰ καταστραφῆ ἴσως μάλιστα καὶ ἤθελεν ἐπιτύχει τοῦ σκοποῦ του. Ἄλλ' ὁ Θεὸς ἔσωσε τὴν Ἑλλάδα διὰ τε τῶν ἄλλων τέκνων τῆς καὶ διὰ τοῦ στρατηγήματος τοῦ μεγάλου Κωλέττου». Ἀπέθανεν ἐν Ἀθήναις πρωθυπουργὸς τὴν πρώτην Σεπτεμβρίου τοῦ ἔτους 1847 ἐξ ἐπισχέσεως τῶν οὐρῶν, καὶ οὕτως ἀπώλεσεν ἡ Ἑλλάς, κατὰ τὸν Γκιζῶ, «τὸν μόνον καταστάντα ἔξοχον πολιτικόν».

(¹) Οὕτως ὀνομάζετο ὁ Γεώργιος Καραϊσκάκης. Ἦτο νόθος υἱὸς τοῦ Καπετὰν Καραϊσκού ἀρματολοῦ, τοῦ Βάλτου, καὶ τῆς Ζωῆς, καλογραίας τοῦ χωρίου Μαυρομάτι.

(¹) Ὁ Ρεσίτ-Μεχμέτ-Πασσᾶς, ὁ ἐπικαλούμενος Κιουταχῆς, ἐγεννήθη εἰς τὴν Κιρκασίαν· φερθεὶς δὲ εἰς τὸ δουλοπωλεῖον τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἠγοράσθη ὑπὸ ἐνὸς πορθημέως τοῦ Βοσπόρου, ὅστις ὦν μετρίως εὐκατάστατος παρητήθη τοῦ ἐπαγγέλματός του καὶ ἤρχετο νὰ ζήσῃ εἰς τὰ περὶχωρα τοῦ Ἑγίουπ. Μετὰ πολλὰς περιπετείας προήχθη καὶ ὀνομάσθη Διοικητὴς τοῦ παρὰ τὸν Δούναβιν φρουρίου Τούλτζα, Πασσᾶς τῶν δύο ἱππουρίδων καὶ ἀκολούθως Διοικητὴς τοῦ Βιδινίου. Οὗτος εἶναι ὁ πολιορκητὴς τοῦ Μεσολογγίου, τῆς Ἀζροπόλεως τῶν Ἀθηῶν, εἰς τῶν καταστροφῶν τοῦ Γενιτσαρισμοῦ, καὶ ὁ κατὰ τὸ 1830 ἔτος μέγας Βεζύρης τῆς Ὑ. Πύλης.

(¹) Ὁ Σταυραετὸς οὗτος τῆς Σελείδος Μάρκος Βότσαρης, υἱὸς τοῦ διασῆμου πολεμάρχου Κίτσου Βότσαρη, ἐγεννήθη ἐπὶ τῶν τραχέων κορυφῶν τῶν ὑψηλῶν τοῦ Σουλίου ὄρεων.

(¹) Μετὰ τὴν νίκην τοῦ Νορμάνου εἰς Κομπότι καὶ τὰς μάχας τῆς Πλάκας καὶ τοῦ Φαναρίου, εἰς τὸ ὁποῖον ἔπεσεν ὁ γενναῖος Κυριακούλης Μαυρομιχάλης, ἐκείνη, ἣτις χαρακτηρίζει τὸ δεύτερον ἔτος τοῦ Ἑλληνικοῦ ἀγῶνος, εἶνε ἡ τοῦ Πέτα διὰ τε τὴν καταστροφὴν τῶν φιλελλήνων καὶ τὴν προδοτικὴν διαγωγὴν τοῦ Γῶγου Μπακόλα. Κατὰ τὴν μάχην ταύτην, ἀντιπαραταχθέντων τῶν δύο ἐχθρικών στρατευμάτων, γενναίως ἀπεκρούσθησαν οἱ Μουσουλμᾶνοι κατὰ τὴν πρώτην ἐφοδὸν· ἀλλ' ἐπαναλαβόντων καὶ δευτέραν, ἥρωικῶς μὲν ἐδέχθησαν αὐτοὺς οἱ φιλέλληες καὶ λοιποὶ Ἑπανησιοὶ καὶ Ἴόνιοι καὶ ἤρχιζεν ἤδη νὰ κλινῇ καὶ πάλιν πρὸς τοὺς Ἑλληνας ἡ νίκη, ὅτε ὁ Γῶγος Μπακόλας (κατ' ἄλλους Μπάκολας) προδοτικὴν ἔξασκεῖ τέχνην παραχωρήσας τὴν ὀχυρωτάτην θέσιν τῆς μάχης, τὴν ὁποῖαν αὐτὸς κατείχευ, εἰς τὴν ἐμπροσθοφυλακὴν τῶν Τουρκαλβανῶν καί, ἀντὶ νὰ προχωρήσῃ πρὸς ἐκμηδενισμόν τῆς ἐντελῶς μικρᾶς ταύτης δυνάμεως, καθ' ὅτι ἀπὸ τὰ πλευρὰ αἱ θέσεις κατείχοντο ὑπὸ τῶν ἀνδρείων τοῦ Μάρκου Βότσαρη καὶ τοῦ Βλαχοπούλου, ἐτράπη εἰς φυγὴν πρὸ τὰ ὄρη τῆς Σκουληκαριᾶς. Οὕτως ἡ ὥραιότερα νίκη τῶν Ἑλλήνων, ἣτις κατὰ μίαν τοῦλάχιστον ἤθελεν ἀπαλλάξει πολιορκίαν τὸ

Μεσολόγγιον, ἐν ἀκαρεῖ, ἔνεκα τῆς διαγωγῆς τοῦ ἐπικαταράτου τούτου προδότου Γῶγου Μπακόλα, μεταβάλλεται εἰς καταστροφὴν. Οὗτος ἦτο χαρακτηρὸς ἀμφιρρεποῦς, δουλόφρων καὶ προφυλακτικὸς· δὲν εἶναι οὗτος ὁ Γῶγος, ὅστις εὐθύς μετὰ τὴν μάχην κατέφυγε πρὸς τοὺς Τούρκους καὶ μέχρι τέλους ἔμεινε παρ' αὐτοῖς; ... Μεγίστη ὑπῆρξεν ἡ καταστροφὴ τῶν Ἑλλήνων καὶ ἰδίως τῶν φιλελλήνων, ὧν τὸ τάγμα δὲν συνέκειτο ἐκ περισσοτέρων τῶν 80, ἀφ' ὧν τὰ δύο τρίτα ἔπεσον, τῶν ὁποίων τὰ ὀνόματα τῶν γνωστοτέρων ἀναφέρει ὁ Μάξιμος Ρεῖβῶ ὡς ἑξῆς: Γάλλοι: Ἀνδρέας Δανιάς (ἐκ τῆς Γενεύης πλὴν πολιτογενεραμμένος), Μανιάκ, Βιέλ, Σχορβασέν, Ἑρρίκος Βεῦερμάν, Γκουιχάρδος, Φρελλών, Σαγκουῖν καὶ Δαβουσί· Πολωνοὶ: Μερζιέφσκις, Μλοδουσκις, Κουτζελέσκις, Δοβροτόσκις· Ἑλβετοὶ: Σχεβαλιέ, Γρεδλί, Φελδάν· Ὀλλανδός: Ροδόλφος Οὐϊμάνος· Ἴταλοὶ: Πέτρος Τερέλλας, Μαμιότ, Τερέλης, Βριφάρης, Φάτζιος, Τορικήλας· Πενάριος, Μόγουϊ, Λόγουϊτς· Γερμανοὶ, Σουηδοὶ, Δανοὶ κτλ.: Σάνδμαν, Τεῖχμάν, Δε-Κρουζεμάρκ, Σέιγγερ, Δε-Στάελ, Χολστέιν, Γοσόλφ, Διτέρλεν, Νάσκυ, Φέλδς, Σμιθ, Ὁβερ, Δεσχέφφυ, Ρούστ, Κοένιγ, Ὀχλμάχιερ, Καίξενβέργ, Εἴσεν, Γουέτζιν, Ροζενσθιέλ. Μετὰ τὴν μάχην ἀπέθανον οἱ Σέιγγερ, Γουεϊγανδ, Σουεϊγάρδ, Βατλάνης καὶ ὁ στρατηγὸς Νορμάνος. Μία μόνη ἀπολογία μένει παρ' ἡμῖν, ὅτι, ἐπειδὴ ἡ μάχη τοῦ Πέτα εἶναι ἡ μόνη, καθ' ἣν τὰ τέκνα τῆς Εὐρώπης ἦλθον ἀθρόα νὰ πολεμήσουν τὸν βάρβαρον ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας μας, συμφέρον εἶναι νὰ κρύψωμεν ὅτι ἡ καταστροφὴ τῶν ἡρώων ἐκείνων προήλθε παρ' ἡμῶν αὐτῶν. Θεέσις τῷ ὄντι λυπηρὰ καὶ ἀξιοδάκρυτος! Πλὴν τί ποιητέον;

(²¹) Ὁ διάσημος οὗτος υἱὸς τοῦ Δράκου Γρίβα, τέκνον κλεινὸν τῆς Πρεβέζης, εἰς πολλὰ καὶ διάφορα μέρη ἔσβυσε τὴν φλόγα τῆς ἀρειμανίου του ὀρμῆς εἰς τὸ ἐχθρικὸν αἷμα, ὡς βλέπομεν ἐν τῷ παρόντι ποιήματι. Οὗτος παρίσταται ὡς ἡ δεξιὰ χεὶρ τοῦ Μάρκου Βότσαρη κατὰ τὴν πρώτην πολιορκίαν τοῦ Μεσολογγίου. Τὴν ἐν Κουτσελίφ μάχην περιγράφω ἐν τῷ ποιήματι, ὡς ἤκουσα αὐτὴν ἐκ στόματος γηραιοῦ ἐγχωρίου τῆς μικρᾶς ἐκείνης κόμης.

(²²) Ἀμπρος Τζαβέλας· ὁ περιβόητος οὗτος ἀρματολὸς τοῦ Σουλίου, ἡ Κακοσουλίου, ἤρχμαζεν ἐπὶ Ἀλῆ-Πασσᾶ, τοῦ ὁποίου ἦτο ὁ μέγιστος ἐχθρὸς. Διὰ προδοσίας ὁμως οὗτος συνέλαβε καὶ ἐθανάτωσεν αὐτόν.

(²³) Ὁ περίφημος οὗτος κλέφτης τῆς Ἡπείρου, ἀφοῦ διῆλθε τὸν βίον αὐτοῦ θριαμβεύων εἰς τὰ πεδία Ἄρως, συλληφθεὶς ὑπὸ τῶν ὀπλαρχηγῶν τοῦ τυράννου τῆς Ἡπείρου ἀπέθανε βίον μαρτυρικώτατον, διατάξαντος τοῦ αἰμοχαροῦς Ἀλῆ νὰ θραύσῃ τὰ κόκκαλά του. Ἡ πλησίον τῆς Πρεβέζης εἶναι ἡ περιφανὴς αὐτοῦ νίκη, εἰς ἣν ἐξυμνεῖται διὰ σοῦ ἀκολούθου δημῶδους ἔξματος:

Τ' εἶν' τὸ καιρὸ ποῦ γίνεται καὶ ἡ ταραχὴ ἡ μεγάλη
 Στὰ Ρόγκα, στὰ Παλιόρογκα, στ' ἀμπέλια στ' ἀμπελάκια ;
 Μήνα βουβάλια σφάζονται, μήνα θηριὰ μαλλώνουν ;
 Κι' οὐδὲ βουβάλια σφάζονται κι' οὐδὲ θηριὰ μαλλώνουν.
 Ὁ Δράκο-Γρίβας πολεμᾷ με δώδεκα χιλιάδες,
 Μπουλουμπασάδες δώδεκα, πασάδες δέκα πέντε·
 Ταράχτηκεν ἡ Πρέβεζα καὶ ὄλ' ἡ Βαλαώρα.
 Πέφτουν τὰ τόπια σὰ βροχὴ, καὶ ἡ μπόμπες σὰ χαλάζι
 Κι' αὐτὰ τὰ λιανοτούφεκα σὰν ἄμμος τῆς θαλάσσης.

(²¹) Ρήγας ὁ Φεραῖος ἢ Βελεστινὸς ἐγεννήθη τὸ ἔτος 1750 εἰς Φε-
 ρὰς τῆς Θεσσαλίας. Ἀρκετὰ ἔτη πρὸ τῆς συστάσεως τῶν φιλολογικῶν
 ἑταιρειῶν καὶ τῆς Φιλικῆς συνέλαβε καὶ τὴν ιδεάν τῆς ἀπελευθερώσεως
 τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους. Πλὴν ὄχι τόσον σκεπτικὸς καὶ κρυφίνους, ἀν καὶ
 μεγαλόφρων ἐπιχειρηματίας, ὄχι βαδύς ἐξεταστὴς τῶν πραγμάτων, ἀν
 καὶ ζωηροῦ πνεύματος καὶ κάτοχος πολλῶν γνώσεων, ἐφάνη εἰς τὸ θέα-
 τρον τῆς νέας Ἑλλάδος ὁ νέος Τυρταῖος μᾶλλον ἢ καθαυτὸ νέος Θρα-
 σύβουλος αὐτῆς. Εἰς τὴν Δακίαν ἀνέπτυξε τὰς νεαρὰς αὐτοῦ δυνάμεις
 περισσότερον. Ἐκεῖθεν δὲ μετέβη εἰς Βιέννην, ὁπόθεν ἤρξατο μυστικῶν
 ἀλληλογραφίαν μετὰ τὸν Βοναπάρτην, στρατηγὸν τότε ὄντα. Ὁ Ρήγας
 ἐστάθη ὁ δημοτικώτερος ἐπικὸς ποιητὴς τῆς Ἑλλάδος· δυνάμεθα νὰ προσ-
 θέσωμεν ὅτι τὰ ἥρωικά αὐτοῦ ἔσματα, εἰς γλώσσαν τὴν ὁποίαν καθεὶς
 ἐνόει, πρὸ πάντων διέσπειρον τὸ πῦρ τῆς ἐλευθερίας πρὸς τοὺς δεδου-
 λωμένους Ἕλληνας. Τὰ τέλη τοῦ 1796 ὁ Ρήγας ἦλθεν εἰς Τεργέστην
 μετὰ τοῦ Περραιβοῦ καὶ κατόκησεν εἰς τὸ παρὰ τὸν αἰγιαλὸν βασιλικὸν
 ξενοδοχεῖον. Ἐκεῖ τὸ αὐτὸ ἑσπέρας, τὴν ἐνάτην Ἰανουαρίου 1797, συνε-
 λήφθη διὰ προδοσίας τοῦ Δημητρίου Οἰκονόμου Κοζανίτου, θηρεύον-
 τος τὸ Τουρκικὸν προξενεῖον Τεργέστης, καὶ παραδοθεὶς εἰς τὸν Μα-
 ραπλῆ Ἀλῆ-Πασσᾶν τοῦ Βελιγραδίου ἐθανατώθη. «Ἔσπειρα! ἔσπειρα!
 καὶ οἱ Ἕλληνες δὲν θὰ ἀργήσουν νὰ συνάξουν τὸ θέρος», ἦσαν οἱ τελευ-
 ταῖοι λόγοι του, πρὶν ἀποθάνη.

(²²) Περίφημος ἀρχιληστὴς τῶν Ἀγρᾶφων, ἄσπονδος ἐχθρὸς τοῦ Ἀλῆ
 τῶν Ἰωαννίνων, ἐπὶ τῆς τυραννίας τοῦ ὁποίου ἠκμαζε καὶ ἀδελφὸς τοῦ
 Λεπενιώτου. Συλληφθεὶς ζῶν, διὰ προδοσίας προσεφέρθησαν μετὰ τοῦ
 ἀδελφοῦ του Γεωργίου εἰς τὸν πασᾶν τῆς Ἡπείρου καὶ ἔλαβον αὐτοῦ
 ποινὴν σκληροτάτην, τὴν τῆς κρεμάλας. Μεταφέροντες τὸν ἀναγνώστην
 εἰς τὸ ἀκόλουθον δημῶδες ψαλλόμενον ἔσμα :

Ἀπόψε εἶδα στὸν ὕπνο μου, στὸν ὕπνο ποῦ κοιμώμουν,
 Θολὸ ποτάμι πέρασα, θολὸ καὶ ματωμένο.

Κι' οὐδὲ ἔπο πέρα διάβηκα κι' οὐδὲ ἔπο δῶθε βγήκα.
 Στὴν ἄκρα βγήκα κ' ἔκατσα, κι' ἀγνάντεψα τριγύρω,
 Εἶδα δυὸ ἐλάφια πῶβοςκαν σὲ μιὰ παλαιοκαψάλα
 Κι' ὁ κυνηγὸς τ' ἀγνάντεψε ἀπὸ ψηλὴ ραχοῦλα.
 Γιὰ νὰ τοὺς ρίξῃ σιιάζεται, γιὰ νὰ τοὺς ρίξῃ φοβεῖται.
 Εἴγα το, Ἀντώνη μ', εἴγα το, εἴγα τὸ εἵνορό μου.

(²³) Ὁ φοβερὸς οὗτος πολέμαρχος τῶν Σουλιωτῶν ἐγεννήθη ἐν Σου-
 λίῳ τῷ 1775. Ἦτο υἱὸς τοῦ Γεωργίου Βότσαρη καὶ θεῖος τοῦ ἀνδρείου
 Μάρκου. Εἰς πολλὰς μάχας ἀπέδειξε τὴν μεγίστην αὐτοῦ ἀνδρείαν. Οὗ-
 τος ἦτο καὶ κατὰ τὴν τελευταίαν νύκτα τοῦ Μεσολογγίου. Ἀπέθανεν ἐν
 Ναυπάκτῳ ὑποστράτηγος τῷ 1841 ἐπὶ Ὀθωνος. Τὸ ἀκόλουθον δημῶδες
 ἔσμα ἐξυμνεῖ τὴν ἀνδρείαν αὐτοῦ, δι' ἧς ἐνέσπειρε τὸν φόβον εἰς ἀπαν-
 τας τοὺς Ἀλβανούς :

Ὅλαις οἱ καπετάνισσαις τῶν καπεταναρέων
 Πήγαν νὰ προσκυνήσουνε στ' Ἀλῆ-Πασσᾶ τὸ σπῆτι
 Κι' αὐτὴ ἡ Λέν' τοῦ Μπότσαρη δὲ θέλ' νὰ προσκυνήσῃ.
 —Δὲν προσκυνᾶω Ἀλῆ Πασσᾶ, μωρὲ παλιοβεζύρη·
 Ἐγὼ εἶμαι ἡ Λέν' τοῦ Μπότσαρη κ' ἡ ἀδελφὴ τοῦ Νότη,
 Πῶκαμε τὴν Ἀρβανιτιὰ κ' ἐνδύθηκε ἔς τὰ μαῦρα.

(²⁴) Τὸ περίφημον Σοῦλι, τὸ Κακοσοῦλι, κατὰ τὸ 1880 δὲν εἶχε
 εἰμὴ δύο ἄνδρας μεγάλους, τὸν Φῶτον Ἐζαβέλαν καὶ τὸν Γεώργιον Βό-
 τσαρην, τὸν πάπον τοῦ Μάρκου· ὁ Βότσαρης ἦτο γέρον χαίρων σέβας
 καὶ ὑπόληψιν ἦτο ὁ Μίνως τοῦ τόπου. Ὁ Φῶτος ἦτο νέος λεοντόκαρ-
 δος, ριψοκίνδυνος, ἦτο ὁ Ἡρακλῆς τῶν Σουλιωτῶν. Ὁ Βότσαρης συναι-
 σθανόμενος ὅτι ὁ νέος Φῶτος ἠθέλε γίνεαι μέγιστος ἀντίπαλός του,
 τὸν ἐφθόνησε, καὶ ἀντὶ εἴκοσι πέντε χιλιάδων γροσιῶν, τὰ ὁποῖα ὁ
 Ἀλῆ-Πασσᾶς τῷ ἔδωκεν, ἀφοῦ πρῶτον ἔλαβεν ὡς Ὀμήρους τὸν Νότη
 καὶ Κίτσον Βότσαρη, μετὰ τοὺς στρατιώτας καὶ τοὺς συγγενεῖς του,
 προσέβαλε τὸ Σοῦλι, ὅπως τὸ παραδώσῃ πρὸς τὸν τύραννον ἐκεῖνον· ἐνι-
 κήθη ὁμοῦς, καὶ ἀπὸ τὴν λύπην καὶ τὴν τύψιν τοῦ συνειδότης ἔλαβε τὸ
 δηλητήριο καὶ ἀπέθανεν. Ἦρχισεν ἔκτοτε πεισματώδης πόλεμος μεταξὺ
 τοῦ Ἀλῆ-Πασσᾶ καὶ τῶν Σουλιωτῶν, τῶν ὁποίων τὰ λαμπρὰ κατορθώ-
 ματα εἶναι ἀνεκδιήγητα· τέλος ἐβιάσθη ὁ Σατράπης νὰ δώσῃ πέρας τοῦ
 πολέμου καὶ ἔστειλεν ἐπὶ τούτῳ τὸν Κίτσον Βότσαρη ἐπὶ τῶν βουνῶν
 τοῦ Σουλίου ὅπως διαπραγματευθῇ τὴν εἰρήνην ὑπὸ τὰς ἀκολούθους
 συνθήκας : Α') Τὸ Σοῦλι νὰ μένῃ ἐλεύθερον, πλὴν ὁ Βεζύρης νὰ κτίσῃ
 ἓνα πύργον εἰς τὸν ὁποῖον νὰ κατοικῇ μετὰ τεσσαράκοντα στρατιώτας ὁ
 Κίτσος Βότσαρης, ὅπως τιμωρῇ τοὺς βλάπτοντας τοὺς τόπους τοῦ

Πασσά. Β') Νά ἐξοστρακισθῆ ἀπό τὸ Σούλι ὁ Φῶτος Τζαβέλας. Οἱ Σουλιῶται ἐδέχθησαν καὶ ὁ δυστυχὴς Φῶτος, εἰς τοῦ ὁποίου τὴν σπάθην ὄμνουν πᾶσαι αἱ Ἀλβανικαὶ καὶ Ἑλληνικαὶ φυλαί: «τοῦ Τζαβέλα τὸ σπαθὶ νὰ μὲ κόψῃ», σιδηροδέσιμος μετεφέρθη εἰς Ἰωάννινα καὶ ἐκεῖθεν μακρὰν τῆς ὄρεινῆς καὶ ἀρματολικῆς Ἡπείρου, ὡς καὶ τὸ δημῶδες ἔσμα ὑπομνήσκει:

Μὴ προσκυνάτε, βρὲ παιδιά, Φαγιάδες μὴ γενήτε·
 Εἶναι ὁ Φῶτος ζωντανός, Πασιά δὲν προσκυνάει·
 Πασιά ἔχει ὁ Φῶτος τὸ σπαθί, Βεζύρη τὸ τουφέκι.
 Μὲς ἔς τὴ Φραγκιά τὸν ἔξωρισαν, κ' εἰς ὅλα τὰ ρηγάτα.
 Βρ' ἀνάθεμά σας, Μπότσαρη, καὶ σύ, βρὲ Κιτσονίκα,
 Μὲ τὴ δουλειὰ τοῦ κάματε τοῦτο τὸ καλοκαῖρι,
 Ποῦ μπάσατε Βελή-Πασιά μέσα ἔς τὸ Κακοσοῦλι.

(²⁸) Ὁ κατὰ τὰ παιδικὰ αὐτοῦ ἔτη ποιμὴν, ἀκολούθως δὲ περιβόητος τῆς Ἀμφίσσης κλέφτης Σ. Πανουριᾶς, ἐγεννήθη παρὰ τῷ χωρίῳ Δρέμμα τῆς Παρνασσίδος. Συλληφθεὶς ἐπὶ τῆς κλεφτουριᾶς του διὰ δόλου ὑπὸ τοῦ Ὀδυσσεῶς ἀπεστάλη πρὸς τὸν Ἀλῆ τῶν Ἰωαννίνων, παρὰ τοῦ ὁποίου ἐφυλακίσθη. Ἄλλ' αἱ περιπέτειαι τῆς ἀνταρσίας τοῦ Ἀλῆ κατὰ τοῦ Σουλτάνου ἔδωκαν καιρὸν εἰς αὐτὸν νὰ δραπετεύσῃ καὶ νὰ πετάξῃ πάλιν ἀρματολὸς καὶ κλέφτης ἐπὶ τῶν κορυφῶν τῶν ὄρεων τῆς Ἑλλάδος. Κατετάχθη δὲ ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν πολλῶν διαφόρων ὀπλαρχηγῶν, ὅπου μεγάλως ἀνεδείχθη διὰ τὴν γενναιότητα.

(²⁹) Οὗτος εἶναι ὁ πρῶτος συστήσας εἰς τὴν Ἀνατολικὴν Ἑλλάδα τὸν ὀργανισμόν, εἰς τὸν ὁποῖον ἐδόθη τὸ ὄνομα «Ἄρειος Πάγος». Διεκρίθη δὲ μεγάλως εἰς τὰς διαφόρους Ἑλληνικὰς Ἐθνοσυνελεύσεις, ὡς καὶ εἰς τὴν τῆς Ἐρμιόνης διὰ τὴν πρὸς τοὺς κινδύνους ἀφοβίαν αὐτοῦ ἐπὶ τῆς εἰσβολῆς τοῦ Δράμαλη.

(³⁰) Τοῦτον ἐφόνευσεν ὁ Ὀδυσσεὺς Ἀνδροῦτσος ὑπὸ τὸν Παρνασσὸν σταλέντα ὑπὸ τῆς ραδιοῦργου Κυβερνήσεως, ὅπως ἀφαιρέσῃ ἀπ' αὐτοῦ τὸ ἀξίωμα τῆς στρατηγίας του.

(³¹) Καὶ τίς δὲν γνωρίζει τὰς νίκας καὶ τὰ κατορθώματα τοῦ ἀτρομήτου τούτου τῆς Μάνης ἡγεμόνος; Καὶ τίς ἀγνοεῖ τὰ ἀνδραγαθήματα τοῦ Πετρόματῃ εἰς Πιάναν, εἰς Βαλτέτσι καὶ ἀλλαγῶ τῆς ὄρεινῆς καὶ τραχείας Μάνης;

(³²) Εἰς πολλὰς καὶ ἐνδόξους μάχας δικρίθη ὁ Παναγιώτης Κρεβατᾶς, ὡς καὶ εἰς τὸ Βαλτέτσι καὶ εἰς Μιστρᾶν μετὰ τῶν Μαυρομιχαλέων.

(³³) Ὁ Πανοῦτσος Νοταρᾶς μεγάλως διὰ τὴν σύνεσιν αὐτοῦ φημί-

ζεται, ἀναδειχθεὶς γενικὸς ἐπίτροπος τῆς Ἀρχῆς καὶ πρόεδρος τῆς Ἐθνικῆς Συνελεύσεως τοῦ 1843.

(³⁴) Ὁ Ἀνδρέας Μιαούλης Βῶκος ἐγεννήθη εἰς Ὑδραν. Ἑπταετῆς γενόμενος ἤρχιζε νὰ ταξειδεύῃ μὲ ἐμπορικὰ πλοῖα καὶ ἐδείκνυε πολλὴν πρὸς τὴν ναυτικὴν κλίσιν, ἣτις περὶ τὴν δύσιν τῆς ἡλικίας του ἀνέδειξεν αὐτὸν μεταξὺ τῶν ἐνδόξων ἀνδρῶν τῆς Ἑλλάδος, ὅτε εἰς μίαν νύκτα ναυαρχῶν ἔξ πυρπόλων, δηλαδή οὐχὶ αὐτὸς κρατῶν τὴν δᾶδα, ἀλλὰ διευθύνων τὰς δᾶδας τοῦ Δημητρίου Τζαπέλη, Ἀναγνώστου Δαμαμά, Μαρίνου Σπαχῆ, Γεωργίου Πιπίνου καὶ Ἀντωνίου Βώκου, ἐπυρπόλησεν ἐντὸς τῆς Μεθώνης δλόκληρον στόλον καὶ ἐξεδικήθη τὴν Σφακτηρίαν, διηκολύνη τὴν παράδοσιν τῶν Ναυαρίων, καὶ πολλοὺς μῆνας ἀνεχάτισε τὴν ἐπὶ τῆς Πελοποννήσου τοῦ Ἰβραήμ-Πασσά πρόοδον.

(³⁵) Ἄγνοεῖται ὁ χρόνος καὶ ὁ τόπος τῆς γεννήσεως τοῦ Χρήστου Ἀναγνωσταρᾶ, διὰ τοῦ ὁποίου ἐνέκρινε νὰ στολίσω σὺν τοῖς ἄλλοις τὸ ποίημα τοῦτο.

(³⁶) Ὡς πρὸς τὰ ἔργα οὐδεμία διαφορὰ ὑπάρχει μεταξὺ τοῦ Μιαούλη καὶ Κανάρη. Διότι ὁ μὲν πρῶτος κατώρθωσεν ὅσα ἐν τῇ σημ. 34 εἶδομεν, ὁ δὲ δεύτερος, ὁ νέος Κυναίγειρος, Κανάρης ἦτο εἷς τῶν τολμηροτέρων ναυτικῶν τῆς ἐπαναστάσεως.

(³⁷) Τὰ ἐν Σαλόνις καὶ Γουδουνίτζῃ καὶ Βασιλικῶς δάση καὶ ὄρη ἐρώτησον, ἀγαγῶστα, ἵνα μάθῃς τὰ κατορθώματα τοῦ τρομεροῦ τούτου γερολέοντος τῶν δύο βουνῶν τῆς Οἴτης, ἔξ οὗ καὶ τὸ ἐπώνυμον αὐτοῦ ἔλαβε.

(³⁸) Φροσῦνη. Ἡ γυνὴ αὕτη ἤκμαζε εἰς κάλλος κατὰ τὸ 1800 ἐν Ἰωαννίνοις, ὅπου βεβαίως ἦτο ἀδύνατον νὰ μείνῃ ἄγνωστος τῷ Ἀλῆ-Πασσᾶ. Γαβριὴλ ὁ Γκάγκας, θεὸς τῆς καὶ μητροπολίτης ἐν Λαρίσση, μαθὼν ὅτι ἡ τίγρις τῆς Ἡπείρου ἐσκόπει τὴν διαφθορὰν αὐτῆς, παρθένου εἰσέτι οὔσης, συνέξευξεν αὐτὴν μετὰ Δημητρίου τινός, πλουσίου ἐμποροῦ. Δύο τέκνα ἄρρενα ἦσαν ὁ καρπὸς τοῦ γάμου τούτου, ὅτε ὁ Δημήτριος χάριν ἐμπορίου μετέβη εἰς Βενετίαν. Ὁ πρεσβύτερος τοῦ Ἀλῆ υἱὸς Μουκτάρης ἰδὼν κατὰ τύχην τὴν Εὐφροσύνην ἐτρώθη ὑπὸ φλογεροῦ πρὸς αὐτὴν ἔρωτος καὶ ἐπεχείρησε διὰ μυρίων τετρασμάτων νὰ δελεάσῃ τὴν σωφροσύνην αὐτῆς. Τέλος ἐντρομα τὰ Ἰωάννινα ἔμαθον τὴν αἰσχύνην τῆς Ἑλληνίδος, ἣτις ἔνεκα τοῦ τυφλοῦ πρὸς τὸν Μουκτάρην ἔρωτος ἐγκατέλιπε καὶ τὰ δύο τῆς τέκνα λιμοκτονοῦντα εἰς τὰς ὁδοὺς τῶν Ἰωαννίνων. Ὁ γηραλέος τῆς Ἡπείρου λέων, μαθὼν τὰ γενόμενα, παρέστη ἀντεραστὴς τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, τὸν ὁποῖον καὶ ἔστειλε πρὸς τὸν τότε ἡγεμονεύοντα Σελὶμ πρὸς βοήθειαν κατὰ τινος ἀντάρτου Σατραπῆ Ἀδριανουπόλεως. Νύκτωρ δὲ μετὰ τοῦ φίλου του Ταχῆ εἰσέρχεται εἰς τὸν κοιτῶνα τῆς Εὐφροσύνης, ὅπου μὴ δυνάμενος νὰ ἐλκύσῃ τὴν συμ-

πάθειαν αὐτῆς διὰ τῶν ἰκεσιῶν, κατέφυγεν εἰς τὴν ἐκβίασιν καὶ διατάττει τοὺς σωματοφύλακάς του νὰ λάβωσιν αὐτὴν καὶ ἐτέρας δεκαεπτὰ γυναῖκας Ἑλληνίδας νεονύμφους καὶ νὰ τὰς πνίξωσιν εἰς τὴν λίμνην τῶν Ἰωαννίνων. Ἄπασαι ἐπνίγησαν. Ἡ Εὐφροσύνη λιποθυμεῖ καθ' ὁδὸν καὶ ἐκπνέει, ἀλλὰ καὶ νεκρὰ ἐβυθίσθη εἰς τὰ ὕδατα τῆς λίμνης. Τρικυμίας δὲ ἐπελθούσης ἐξεβράσθησαν πολλὰ τῶν πτωμάτων, ἐν οἷς καὶ τὸ τῆς Εὐφροσύνης, τῆς καὶ Κυρὰ-Φροσύνης ἐπικαλουμένης, εἰς τὴν ἀκτὴν, τὸ ὁποῖον ὑπὸ τῶν συγγενῶν καὶ φίλων αὐτῆς ἐτάφη εἰς τὴν παρὰ τὴν λίμνην μονὴν τῶν Ἀναργύρων. Παραπέμπομεν τὸν ἀναγνώστην εἰς τὸν Ἀριστ. Βαλαωρίτην καὶ εἰς τὸ ὑποσημειούμενον δημῶδες ἔξμα·

Τ' ἀκούσατε τί γίγηκε σιὰ Γιάννινα στὴ λίμνη,
Ποῦ πνίξανε τσ' ἀρχόντισσες μὲ τὴν Κυρὰ-Φροσύνη;
Ἄλλη καμμιά δὲν τῶβαλε τὸ λιαχουρὶ φουστάνι·
Πρῶτ' ἢ Φροσύνη τῶβαλε κ' ἐβγήκε στὸ σεργιάνι.
Ἄν σ' τῶλεγα, Φροσύνη μου, κρύψε τὸ δαχτυλίδι,
Γιατ' ἂν τὸ μάθ' ὁ Ἀλῆ-Πασσᾶς θὲ νὰ σὲ φάη τὸ φεῖδι;
Ἄν εἶστε Τοῦρκοι ἀφήστε με, χίλια φλωριά σᾶς δίνω,
Σύρτε με στὸ Μουκτάρ-Πασσᾶ δυὸ λόγια νὰ τοῦ κρῖνω.
Πασσᾶ μου, ποῦσαι, πρόβαλε, τρέξε νὰ μὲ γλυτώσης·
Μέρωσε τὸν Ἀλῆ-Πασσᾶ καὶ δῶσε ὅ,τι νὰ δώσης.
Εἰς τὸ Βεζύρη τὰ φλωριά, τὰ δάκρυα δὲν περνᾶνε.
Καὶ σένα μ' ἄλλαις δεκαπτὰ τὰ ψάρια θὰ σᾶς φᾶνε.
Χίλια καντάρια ζάχαρη θὰ ρίξω μὲς στὴ λίμνη
Γιὰ νὰ γλυκάνη τὸ νερὸ νὰ πιῇ ἢ Κυρὰ-Φροσύνη.
Φύσα βορριά, πικρὸ βορριά, γιὰ ν' ἀγριέψη ἢ λίμνη
Νὰ βγάλη ταῖς ἀρχόντισσας μὲ τὴν Κυρὰ-Φροσύνη.

Ἄλλοι λέγουσιν ὅτι ὁ Ἀλῆς ἐπνίξε τὴν Εὐφροσύνην, διότι ἡ νύμφη αὐτοῦ καὶ σύζυγος τοῦ Μουκτάρη ἔπεσεν ἱκέτις εἰς τοὺς πόδας τοῦ πενθεροῦ τῆς παρακαλοῦσα αὐτὸν νὰ πνίξῃ τὴν Εὐφροσύνην ἵνα μὴ συγχάξῃ εἰς αὐτὴν ὁ Μουκτάρης, ὅστις ἕνεκα τοῦ πρὸς τὴν Εὐφροσύνην ἔρωτος σπανίως ἔμενεν ἐν τῷ χαρμῶν του. Ἐπιληροφορήθη δὲ ἡ χανούμ τοῦ Μουκτάρη τὸν πρὸς τὴν Εὐφροσύνην ἔρωτά του ἐκ τινος δακτυλίου τὸ ὁποῖον ὁ Ἀλῆς εἶχε δωρήσει τῇ νύμφῃ του, ὁ δὲ Μουκτάρης, ἀφαιρέσας αὐτόν, τὸν προσέφερε δῶρον τῇ ἐρωμένη του, ἣτις ἔδωσεν αὐτόν εἰς τινὰ γραῖαν, ἵνα τὸν πωλήσῃ. Κατὰ τύχην δὲ αὕτη ἐπώλησεν αὐτόν εἰς τὴν σύζυγον τοῦ Μουκτάρη, ἣτις ἐγνώρισε τὸν δακτυλίων τῆς. Πιθανοτέρως ὁμως φαίνεται ἡ γνώμη τοῦ Ἀρ. Βαλαωρίτου.

(¹) Μουκτάρ-Πασσᾶς, ὁ πρεσβύτερος υἱὸς τοῦ Ἀλῆ τῶν Ἰωαννίνων, ὅστις καὶ ἐν τῇ ἀνωτέρῳ σημειώσει παρίσταται. Λέγουσιν ὅτι ὁ Μουκτάρης ἐπανελθὼν ἐκ τῆς ἐκστρατείας, εἰς ἣν εἶχε πέμψει αὐτὸν ὁ πατήρ του, καὶ μαθὼν τὸν θάνατον τῆς Εὐφροσύνης του ἐν τῇ μανίᾳ αὐτοῦ ἄμωσεν ἐκδίκησιν κατὰ τοῦ πατρὸς του. Ἀλλὰ τὸν Ἀλῆ δὲν κατέπληττον τὰ τοιαῦτα καὶ μετ' ὀλίγον νέαι ἀσέλγειαι, νέα κακουργήματα ἀπέσβεσαν ἐκ τῆς καρδίας τοῦ Μουκτάρη τὴν μνήμην τῆς Εὐφροσύνης. Ἦτο ὁ Μουκτάρης πασσᾶς τῆς Ἄρτης καὶ τοῦ Μαλακασίου, ὡς καὶ ἐκ τοῦ ἀκολούθου χειρογράφου, ὅπερ παρ' ἐμοὶ διατελεῖ, καθίσταται δῆλον·

«Ἐδικοὶ μου Μπαλάνο Πάλη, Θεοχάρη Νικολάου, Νικολὸ Λουργιώτη καὶ Γιάννη Κώνστα, βλέποντες τὸ Μπουγιουρδί μου νὰ κοιτάξῃτε τὴν διαφορὰν, ὅπου ἔχει ὁ Σπύρος Μπαρτζόκα σερακιώτης μὲ τὸν Χριστόφορον Γούναρην Ἄρτινόν, καὶ νὰ μὴ προχωρήσητε ἀφιλοπροσώπως κατὰ τὸ δίκαιον, καὶ νὰ μοῦ τὸ κάμνιτε Ἐφραντὲ μὲ ἀναφορὰν σας· νὰ τοὺς τελειώσῃ μίαν ὥραν ἀρχήτερα ἐξαποφάσεως.

Ἰωάννινα 15 Φεβρουαρίου 1818.

Σημ. Ἐτήρησα τὴν ὀρθογραφίαν τοῦ πρωτοτύπου.

(²) Λέγουσιν ὅτι ὁ Ἀλῆ Πασσᾶς εἶχε περιφημον Ἀραβικὸν ἵππον μελανὸν (καρᾶν).

(³) Ἡ ὠραία αὕτη φημιζομένη Βασιλικὴ τοῦ Ἀλῆ-Πασσᾶ ἐγεννήθη ἐν Πλεσιβίτση, χωρίῳ (τῆς Χαονίας) τῆς ἐπαρχίας Φιλιππῶν. Ὑποπτευθεῖσα ἢ Ὑψηλὴ Πύλη τῷ 1800 ὅτι ἐντὸς τοῦ εἰρημένου χωρίου ὑπῆρχον κιβδηλοποιεῖα, τὰ καταπληρώσαντα τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ψευδῶν νομισμάτων τὴν Τουρκίαν, ἤρχισε νὰ τὸ ἐπαγρυπνῇ. Ἀπὸ τὴν διαταγὴν ταύτην ὠφελήθη ὁ Ἀλῆς κατέκαυσε μίαν ἡμέραν τὸ χωρίον, ἀφήρπασε κάθε πολύτιμον σκευὸς του καὶ κατέσφαξε πλῆθος κατοίκων. Πρῶτον θῦμα ἔπεσεν ὁ πατήρ τῆς Βασιλικῆς, χριστιανός, κατὰ τινος δὲ καὶ ἱερέως. Ἐντρομος ἢ θυγάτηρ, ἕνδεκα μόνον ἐτῶν τότε, ἐρρίφθη εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ πρώτου διαβάτου Τοῦρκου φωνάζουσα «Βοήθεια!» «Κύριε! ἐκλαυθμύριζεν, ὁ πατήρ μου δὲν ὑπάρχει πλέον· ὑπερασπίσου ἡμᾶς! τίποτε κακὸν δὲν ἐπράξαμεν πρὸς τὸν Βεζύρην διὰ νὰ μᾶς σφάξῃ οὕτως· ἢ μήτηρ μου ὁμοίως δὲν ἔπραξε κακόν· εἰμεθα πτωχὰ παιδιὰ καὶ παραδιδόμεθα εἰς χεῖράς σου· μεσίτευσον πρὸς τὸν Βεζύρην διὰ τὴν ζωὴν μας, ἴσως ἔχεις καὶ τοῦ λόγου σου μητέρα καὶ παιδιὰ . . .» Ὁ γλυκὺς τόνος τῆς Βασιλικῆς, ἢ ἀγγελικὴ καλλονὴ τῆς, τὸ εὐκαμπτον ἀνάστημά της κατεπαύνον τὸν ἄγριον λέοντα, ὅστις τὴν ἤκουεν. Ἦτο ὁ ἴδιος τῆς Ἡλείρου Σατράπης. Ἐσφιγξέ τὴν νεάνιδα εἰς τὰς ἀγκάλας του καὶ διέταξε τὴν παῦσιν τῆς σφαγῆς, μετακομίσας αὐτὴν καὶ τὴν μητέρα της εἰς Ἰωάννινα. Ἀλλόκοτον πρᾶγμα! πῶποτε δὲν τὴν ἐβίασε

ν' ἀλλάξη θρησκείαν· τὴν ἀνέδειξε δὲ βασίλισσαν τοῦ χαρμελίου· καὶ ἡ περιβόητος Βασιλική, ἣτις ἐδάμιασε καὶ ἐχαλίνωσε διὰ τῆς ἠπιότητος, τῶν ἀρετῶν καὶ τῆς θρησκευτικῆς διαγωγῆς τῆς τὰ πάθη τοῦ Νέρωνος τῆς Ἡπείρου καὶ ἐλύτρωσεν ἀπὸ τοῦ θανάτου τόσας καὶ τόσας κεφαλὰς χριστιανῶν, δὲν εἶνε ἄλλη ἢ αὕτη. Ἦτο μικρὰ τὸ ἀνάστημα, πλὴν τελείας ἀναλογίας· ἦτο ἐξ ἐκείνων τῶν γυναικῶν, τὰς ὁποίας οἱ Εὐρωπαῖοι ἐπονομάζουσιν Ἀφροδίτας τῶν κόλπων· ἡ ὄψις τοῦ προσώπου αὐτῆς ἦτο σιτόχρους καὶ διανγῆς ὡς τὸν ὠχρὸν μαργαρίτην, οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς μέλανες καὶ κλαδοτοί, αἱ ὀφρεῖς αὐτῆς καμπταὶ καὶ σβεννύμεναι πρὸς τοὺς κροτάφους. Τὸ δὲ τελειότερον πάντων ἐπὶ τῆς μικρᾶς ταύτης γυναικὸς ἦτο ἡ τρυφερὰ λεπτότης τοῦ τε ποδὸς καὶ τῆς χειρὸς· τῆς χειρὸς λέγομεν ἐκείνης, ἥστινος οἱ ἐλεφάντινοι δάκτυλοι ὡς ψευδεῖς ἐφαίνοντο ὅτι ἤθελον συνθλασθῆ ἂν ἤγγιζέ τις αὐτούς. Λέγουσι δὲ ὅτι μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἀλῆ-Πασσᾶ ἀπεσύρθη εἰς τὸ ὑποστατικὸν Βογιλά καὶ ἐκεῖθεν εἰς Κωνσταντινούπολιν. Ὁ κ. Walsh, ὅστις τὴν ἐγνώρισε, τὴν ὀνομάζει ὠραίαν καὶ κομψὴν τῷ ὄντι γυναῖκα, ἣτις μετεχειρίσθη ὅλην τὴν ἐπὶ τοῦ Ἀλῆ ἐπιρροὴν τῆς πάντοτε εἰς ἀγαθοεργίας. Ἦτο, προσθέτει, ἀποσυρμένη εἰς τὴν μοναξίαν τῆς κατοικίας τῆς καὶ ποτὲ δὲν ἐξήρχετο, ἀάμπτοχος δὲ εἰς τοιοῦτον βαθμὸν, ὥστε ὁ πατριάρχης ἤνοιξε κατάλογον συνδρομῶν, ἵνα τῇ προμηθεύσῃ τὰ πρὸς τὸ ζῆν· ὁ ἴδιος συγγραφεὺς προσθέτει ὅτι τὴν 23 Φεβρουαρίου 1822 ἐφθασε καὶ ἡ κεφαλὴ τοῦ Ἀλῆ-Πασσᾶ εἰς Κωνσταντινούπολιν ἐντὸς κιβωτίου.

(¹) Περὶ τῆς ὠραίας ταύτης Βλαχόπαιδος δημοσιεύω ὅσα ἐκ τῆς χρονογραφίας τοῦ κ. Ἀραβαντινοῦ ἐφιλοπόνησα. Ὅτιε κατὰ τὸ ἔτος 1816 ὁ Ἀλῆς-Πασσᾶς διέβαιναν ἐξ Ἄρτης εἰς Ἰωάννινα, ἰδὼν πλῆσιον τοῦ Καρβασαρά τὴν ὠραίαν Δέσπω, θυγατέρα τοῦ περιβοήτου ἀρματολοῦ Διακάτα (κατ' ἄλλους Διακατᾶ) καὶ τρωθεὶς ἐξ ἔρωτος, ἤρπασεν αὐτὴν καὶ ἐνέκλεισεν εἰς τὸν γυναικωνίτην του. Ἀλλὰ τοιαύτη ὑπῆρξεν ἡ φρικτὴ τῆς ὠραίας νεάνιδος καὶ τοσαύτη ἡ σεμνότης τῆς, ὥστε, πρὶν ἢ μολυνθῆ ὑπὸ τοῦ ἀρπαγῶς, τὴν δεκάτην ἡμέραν τῆς ἀρπαγῆς τῆς ἀπεβίωσε. Τοσοῦτον δ' ἔρωτα πρὸς αὐτὴν ἔσχεν ὁ τύραννος, ὥστε καὶ μετὰ τὴν ἀποβίωσίν τῆς διετήρησεν ἐξιδιασμένην εὐνοίαν πρὸς τοὺς συγγενεῖς τῆς.

Ἴδου καὶ τὸ δημῶδες περὶ αὐτῆς ἔσμα :

Μέσα στὸ κάστρο, στὰ ψηλά σεράγια τοῦ Βεζύρη,
 Ὅποῦχε χίλιαις πέρδικες κλεισμέναις κ' ἐλαλοῦσαν,
 Ἦφεραν καὶ μιὰ πέρδικα, πέρδικα πλουμισμένη,
 Ὅποῦ τὴν ἐμνήγησαν σταῖς στάναις τοῦ Διακάτα

Κι' ὄλαις οἱ πέρδικες λαλοῦν, κ' ἐκείνη δὲ λαλοῦσε.
 — Δέσπω, γιατί δὲ μᾶς μιλάς, γιατί εἶσαι κακιομένη ;
 Ἔμπα καὶ στρῶσε τὸν ὄντᾶ, ἄλλαξε τὰ στρωσίδια,
 Νάρθω κ' ἐγὼ καὶ νὰ σὲ ἰδῶ, καὶ νὰ σὲ κουβεντιάσω.
 — Ἐγὼ Πασσᾶ μ', δὲν κάκισσα, ἐγὼ, Πασσᾶ μ', δὲν ξέρω
 Πῶς στρώνονται τὰ στρώματα, πῶς βάνουν τὰ στρωσίδια,
 Γιατ' εἶμαι τσιούπρ' ἀπ' τὰ μανδριά, καὶ μόν' καὶ μόν' γνωρίζω
 Νὰ βόσκω ἀρνιά καὶ πρόβατα, τὸ γάλα τους νὰ ἀρμέγω,
 Νὰ πλέχω χοντροτσούρεπα, νὰ φκιάνω καὶ γιαγοῦρετι.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΤΟΥ Γ' ΑΣΜΑΤΟΣ

(¹) Ἀλῆ-Πασσᾶς ὁ περιβόητος οὗτος τῆς Ἡπείρου Σατραπῆς ἐγεννήθη εἰς τὸ εὐτελὲς καὶ πτωχὸν χωρίον Τεπελένι τῆς Ἡπείρου. Τὰ νεανικά αὐτοῦ ἔτη διήλθεν εἰς τὴν ποιμενικὴν ζωὴν ἐπὶ τῶν ὀρέων τῆς πατρίδος του.

(²) Ἐωσφόρον ἀποκαλοῦσι τὸν ἀρχηγὸν καὶ πρῶτον τῶν Δαιμόνων.

(³) Ἐνταῦθα ὁ Ἀλῆ-Πασσᾶς παρίσταται διηγούμενος τὰ ἐπὶ τοῦ βίου του κακουργήματα καὶ βιαιοπραγίας του καὶ τυπτόμενος ὑπὸ τῆς συνειδήσεώς του μετανοεῖ καὶ πίπτει εἰς τὴν εὐσπλαγχίαν καὶ τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ.

(⁴) Χάμκο ἡ μήτηρ τοῦ Ἀλῆ-Πασσᾶ.

(⁵) Ἡ Ἐμινέ, τὴν ὁποίαν ἔν τινι παραφορῇ αὐτοῦ ἐφόνευσεν ἰδίαις χερσίν.

(⁶) Ὁ Μουκτάρης καὶ ὁ Βελῆς.

(⁷) Ἰσοῦφ-Ἀράπης ὁ σκληρότερος καὶ ἀπανθρωπότερος πάντων τῶν ὀπλαρχηγῶν τοῦ τυράννου. Οὗτος εἶχεν ὑπηρετήσει εἰς τὸν πατέρα τοῦ Βεζύρου καί, παρακολουθήσας τρόπον τινὰ τὴν τύχην τοῦ Ἀλῆ, εἶχεν ἀποκτήσει ἐπὶ τοῦ πνεύματος αὐτοῦ μεγάλην ἐπιρροήν. Ὁ Ἀλῆς προσηγόρευεν αὐτὸν διὰ τοῦ χαριστικοῦ «μπαμπᾶ» καὶ ἐσέβετο ὡς πατέρα.

(⁸) Ὁ μέγας ἀστυνόμος τοῦ Ἀλῆ, ὁ ἀναδεχόμενος τὴν ἐκτέλεσιν τῶν φόνων τῶν κρυπτῶν, ὁ δεσμοφύλαξ, ὁ φίλος, ὁ σύμβουλος.

(⁹) Ἀλβανός, ὅστις ὑπὸ τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Ἀλῆ ἀπέκτησε φήμην μεγάλην διώκων τοὺς κλέπτας. Ἦτο τολμηρότατος, αἰμοχαρὴς καὶ ἀκαμπτος. Τοῦτον ἐφόνευσεν ὁ Κατσαντώνης εἰς τὴν παρὰ τὴν Κρούαν Βρούσιν συμπλοκὴν.

(¹⁰) Ὅτε κατὰ τὸ ἔτος 1746 ἐπετέθη κατὰ τῶν Γαρδικιωτῶν, αἰφνης συνελήφθη αἰχμάλωτος ἡ Χάμικω, ἡ τρομερὰ ἐκείνη Ἐρυνός, μετὰ τὴν πυρπόλησιν τῆς ἐν Τεπελενίῳ οἰκίας τοῦ Ἰσλάμ βέη, θείου τοῦ Ἀλῆ, καὶ τὴν κατασφαγὴν αὐτοῦ, ὑπὸ τινος Χορροβίτου Τσαούση Πρίφτη, καὶ παραδοθεῖσα εἰς τοὺς Γαρδικιώτας ἔπαθε δεινὴν τινα ὕβριν, ἧς δὲν ἴσχυσε ζῶσα νὰ λάβῃ τὴν δέουσαν ἰκανοποίησιν. Ἐξήκοντα περίπου ἔτη εἶχον παρελθεῖ ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης μέχρι τῆς ὥρας καθ' ἣν ὁ Ἀλῆς βοῶν βράς (πῦρ) ἐξεφώνει τὸ βιαιφόνον τῆς σφαγῆς σύνθημα. Καὶ ὅμως, ἂν οἱ γονεῖς ἤμαρτον, ἐπέπρωτο νὰ δώσῃσι δίκας τὰ θῶα τέκνα, διότι καὶ κατ' αὐτὴν τὴν στιγμήν καθ' ἣν ἡ ἔχιδνα παρέδιδε τὸ μεμολυμένον αὐτῆς πνεῦμα, ἄφινε κληρονομίαν τῷ Ἀλῆ τὴν κατασφαγὴν καὶ τὴν κατερήμωσιν τοῦ Γαρδικίου. Ὁ δὲ Ἀλῆς μέχρι τέλους τῆς ζωῆς αὐτοῦ διετηρεῖ θρησκευτικὸν σέβας πρὸς τὴν Χάμικω, λέγων ὅτι πρὸς αὐτὴν ἦτο ὀφειλέτης τοῦ τοσοῦτου μεγαλείου καὶ τῆς δόξης του.

(¹¹) Τὰς διαφόρους τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος κατερημώσεις εὐρήσει ὁ ἀναγνώστης ἐν τῇ χρονογραφίᾳ τοῦ κ. Π. Ἀραβαντινοῦ. Ταύτας ἐθεώρησα χάριν τῆς συντομίας περιττὸν νὰ σημειώσω ἐνταῦθα.

(¹²) Ἐπὶ τῶν τραχέων κορυφῶν τοῦ Τομάρου (Ὁλίτζικας) ἐντὸς ἀγρίων δρυμῶνων κεῖται ἡ Δάκκα, ἄθροισμα πολλῶν χωρίων, ὧν πρωτεύει τὸ Σοῦλι ἢ Κακοσοῦλι, ἐξ οὗ ἀνεβλάστησαν τοσοῦτοι ἔνδοξοι ἥρωες τῶν χρόνων τῆς ἐπαναστάσεως. Δὲν εἶχεν εἰσέτι ἐξέλθει ἡ φλόξ τῆς ἐπαναστάσεως, ὅτε ὁ Βεζύρης τῶν Ἰωαννίνων ἔστρεψε τὴν ὀργὴν του κατὰ τοῦ Σουλίου, τοῦ ὁποίου τὸν στρατὸν ἀπετέλουν ὀλίγοι, ἀλλ' ἀνδρεῖοι στρατιῶται. Τὰ πολεμefόδια τότε τοῖς ἔλειπν, ὕδωρ δὲν εἶχον, τροφὰς δὲν εἶχον· ἰδοὺ θέσις τῆς ἐσχάτης ἀπελπισίας. Ἀπεφάσισαν αἱ γυναῖκες, ἐξήκοντα τὸν ἀριθμὸν, αἱ μὴ δυνάμεναι νὰ ἐξακολουθήσωσι πλέον τὴν ὀδοιπορίαν νὰ ριφθῶσι κάτω τῶν βράχων καὶ νὰ φονεuthῶσι κάλλιον ἢ νὰ πέσωσι εἰς τοὺς ὀδόντας τῶν αἰμοχαρῶν λύκων, οἵτινες τὰς ἐδίωκον· ὅποια σκηνή!! ἐκ τοῦ ποδὸς ἐσφενδόνιζον πρῶτον αἱ δυστυχεῖς μητέρες τὰ βρέφη των κάτω εἰς τὰ βάραθρα· ἐκρατήθησαν ἔπειτα ἐκ τῶν χειρῶν, ἐπλεξαν μὲ ἀκανθίνους στεφάνους τὰς κεφαλὰς των καὶ ὀρχοῦμεναι ἢ μία κατόπιν τῆς ἄλλης ἐκρημνίζοντο. Ἀκολουθῶντες οἱ Τοῦρκοι ἔστρεψαν τὰ ὄπλα πρὸς τὸ χωρίον Ρινιάσαν, τὴν παλαιὰν Ἠλάτιαν, ἐπὶ ὥρας μακρὰν τοῦ Σουλίου καὶ πλησίον τῆς θαλάσσης, εἰς τὴν ὁποίαν ἐγγώριζον ὅτι κατόικον εἴκοσι περίπου Σουλιωτικαὶ οἰκογένειαι. Δυστυχία ἀνέλπιστος! Ἐκεῖ δὲν ἦσαν εἰμὴ αἱ γυναῖκες μόνον καὶ τὰ τέκνα των· οἱ ἄνδρες ἔλειπον ὅλοι εἰς τὸν πόλεμον· ἤρχισαν οἱ δῆμοι ἐνώπιον τῶν ἀόπλων τούτων πλασμάτων νὰ παίζωσι τὴν ρομφαίαν των. Ὁ θρῆνος ἦτο σπαραξικάρδιος, τὸν παραλείπω, καὶ

τελειῶνω μὲ τὴν ἠρωικὴν πράξιν τῆς περιφήμου Δέσπως. Κατόκει αὕτη εἰς τὸν πύργον τῆς, τοῦ Δαμουλά λεγόμενον, καὶ ἦτο χήρα τοῦ Γεωργίου Μπότση· ἦτο γυνὴ πενήκοντα πέντε ἐτῶν, ἠλιοκαυμένη καὶ νευρώδης, ὡς κλέφτης τῶν Ἀγρῶφων· εἶχε δύο θυγατέρας, τὴν Τασσῶ τεσσαράκοντα περίπου ἐτῶν καὶ τὴν Κίτσαν τριάκοντα πέντε, αἵτινες εἶχον υἱοὺς καὶ θυγατέρας ἐγγάμους. Ἰδοῦσα τὴν ἀπροσδόκητον σφαγὴν, συνήθροισε τὴν οἰκογένειάν τῆς, καὶ ἐκ τῶν παραθύρων τοῦ πύργου ἐκράτησε διὰ πολλὴν ὥραν τὸν πόλεμον· οὕτω ἐφόνειυσεν ἀρκετοὺς καί, ὅτε δὲν ὑπῆρχε πλέον ἐλπίς σωτηρίας, ἔλαβεν ἐν κιβώτιον φυσεκίων, διέταξεν ὅλους νὰ τὸ πλησιάσωσι, καὶ μὲ μίαν δῆδα ἐνεταφιάσθησαν εἰς τὸν κρότον καὶ τὸν καπνόν. Τοῦτο δεικνύει καὶ τὸ ἀκόλουθον δημῶδες ἔσμα.

Ἄχὸς βαρὺς ἀκούεται, πολλὰ τουφέκια πέφτουν.

Μῆνα σὲ γάμο ρίχνονται, μῆνα σὲ χαροκόπι;

Οὐδὲ σὲ γάμο ρίχνονται, οὐδὲ σὲ χαροκόπι.

Ἡ Δέσπω κάνει πόλεμον μὲ νύφαις καὶ μ' ἀγγόνια.

Ἀρβαντιὰ τὴν πλάκωσε στοῦ Δαμουλά τὸν πύργον.

— «Γιῶργαίνα ρίξε τάρματα· δὲν εἶν' ἐδῶ τὸ Σοῦλι.

» Ἐδῶ εἶσαι σκλάβη τοῦ Πασσᾶ, σκλάβη τῶν Ἀρβανιτῶν».

— «Τὸ Σοῦλι κι' ἂν προσκύνησε κι' ἂν τούρκεψεν ἡ Κιάφα,

» Ἡ Δέσπω δὲν τὸ ἔκανε, ἡ Δέσπω δὲν τὸ κάνει».

Δαβλί στὸ χέρι ἄρπαξε κόραις καὶ νύμφαις κράζει.

— «Σκλάβαις Τουρκῶν μὴ γίνωμε· παιδιὰ μ' ἀγκαλιαστῆτε».

Χίλια φουσέκια ἦταν ἐκεῖ· αὕτη φωτιά τοὺς βάνει,

Καὶ τὰ φουσέκια ἀνάψανε κι' ὅλαις φωτιά γενῆσαν.

(¹³) Τοῦτο συνέβη κατὰ τὴν νύκτα τοῦ Πάσχα τοὺς ἔτους 1798. Ὁρθροῦ βαθεῖος ἀπεβιβάσθησαν οἱ φρονεῖς εἰς τὴν Χαονίαν καὶ ἐτράπησαν πρὸς τὸ ἐρημοκλήσιον τοῦ Ἁγίου Βασιλείου, ἐν ᾧ πάντες οἱ πιστοὶ ἀνυπόπτως ἐώρταζον τὴν ἀνάστασιν τοῦ Λυτρωτοῦ. Διὸ καὶ ξιφήρεις οἱ Ἀλβανοί, εἰς ἀόπλους καὶ προσευχομένους ἐμπεσόντες, διέφθειραν ἅπαντας ἀπὸ νηπίου μέχρι γέροντος.

(¹⁴) Μετὰ τὴν ἀποπειρὰν τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1770 ὁ ξυγὸς ἐπανήλθεν ἔτι βαρύτερος· τότε τὰ ὑψηλὰ ὄρη ἐκαλύφθησαν ἀπὸ τὴν νεολαίαν ὄλην. Οὗτοι ὀνομάζονται *Κλέφται*. Τὸ ἐπάγγελμα τῶν κλεφτῶν ἐσημάτισεν ἴδιον εἶδος ἀνεξαρτησίας. Εἰς τοὺς κλέφτας τούτους πρέπει ν' ἀποδώσωμεν καὶ τὴν ἀρχὴν τῆς ἐπιτυχοῦς τοῦ 1821 ἐπαναστάσεως.

(¹⁵) Εἰς τὴν ἰδίαν τῶν Γαρδικιωτῶν τιμωρίαν κατετάχθησαν καὶ οἱ Χορμοβίται, οἵτινες ἠνάγκασαν τὸν ἀδάμαστον λέοντα τῆς Ἡπείρου νὰ ἐγκαταλείψῃ τὸ Τεπελένιον, τὴν Μπελιούσκαν, τὴν Διαπουρίαν καὶ τὴν Τοσκαρίαν.

(¹⁶) (Λεοντάρη) Ἀσλάνι. Ἐχαιρεν ὁ τύραννος ἀκούων ἐπαναλαμβανομένην ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν καὶ φίλων αὐτοῦ τὴν πολύκροτον ἐκείνην προσηγορίαν, δι' ἧς ἐξισοῦτο πρὸς τὸν βσιλέα τῶν θηρίων.

(¹⁷) Ἡμίσειαν ὄραν ἔξωθεν τῶν Ἰωαννίνων ἐπὶ τῆς εἰς Ἄρταν ἀμαξιτῆς κεῖται τὸ ὑποστατικὸν Βονίλα, ἐν ᾧ καὶ ναὸς τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ. Ἐκεῖ λέγουσιν ὅτι ἀπεσφύθη ἡ Βασιλικὴ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἀλῆ-Πασσᾶ.

(¹⁸) Περὶ τούτου παραπέμπομεν τὸν ἀναγνώστην εἰς τὰ Ποιήματα τοῦ Ἀρ. Βαλαωρίτου.

ἈΝΑΜΝΗΣΕΙΣ

ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ

«Λυκαγῆς εἶν' ἡ νεότης,
»Καὶ ὁ Ἔρως τὴν χουσώνει·
» Ἄλλ' ἑξαίφνης ἔημερώνει
»Καὶ ὁ ἄνθρωπος δὲν ζῆ».

Γ. Παράσχος.

ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ

Νύξ εἶναι. Βρέχει. Παγερός βορρᾶς μυκάται πέραν,
Μελάγχολος ὑπὲρ ποτε· μολύβδου βαρυτέραν
Ἐστήριξα τὴν κεφαλὴν εἰς χεῖρα νοχελῆ.

Τὸν ἀσθενῆ μου κάλαμον εἰς τὴν μεμβράνην πάλλω,
Καὶ ἀναμνήσεις παιδικὰς προτίθεμαι νὰ ψάλω.
Κελάδησον τὰ ἔπη μου, ὦ Μοῦσα! εὐμελῆ.

Ἄλλοίμονον! Ὡς ὁ βορρᾶς ἐκ' εἰς τὰ δένδρα πνέει,
Ὡς τὸ νερὸν τοῦ ρύακος χόρτων ἐν μέσῳ ρέει,
Κι' ὁ χρόνος ταυσιπτερος καὶ φθίνει καὶ περᾶ.

Καὶ ὡς ἡ ναῦς, ἡ πλέουσα, ὑδραύλακας ἀφίνει,
Οὕτως ὁ χρόνος προχωρεῖ, ἀφίνων, ὡς ἐκείνη,
Τὰς ἀναμνήσεις ἔχνη του μυθώδη, ζοφερά.

Ἦτον Αὐγή· καὶ ἔλαμπον τοῦ ἕαρος τὰ κάλλη·
Ἄστέρες ἄλλοι ἔσθενον, κ' ἐφεγγασόλου ἀλλοι,
Καί, ὡς σαπφείρινος στοά, ἡ στέγη τοῦρανοῦ

Διέλαμπε· τὸ δῶμά της νέφος οὐδὲν σκιάζον·
Μόνον τὸ φῶς τοῦ λυκαυγοῦς ἐφαίνετο λευκάζον,
Καὶ ὑπ' αὐτὸ ἐλεύκαζε κ' ἡ ἄκρα τοῦ βουνοῦ.

Ἐκ τῶν ἀνθέων πανταχοῦ ἀνέβαιν' εὐωδία,
Τὰ κελαδῆματα πτηνῶν — ἡ θεῖα ὕμνηδία —
Ἦκούοντο, κ' ἡ πρωινή ἡ αὔρα δροσερὰ

Ἐπαίξε, ψιθυρίζουσα εἰς τὰ πλατέα φύλλα
 Τῶν πλαταμίωνων, κ' ὑπ' αὐτὰ κρυμμέν' ἡ Φιλομήλα
 Ἐψαλλε, κελადήματα τονίζουσ' ἄλγηρά.

Ρύαξ, γοργός, κατέβαινε ἀπὸ κρημνώδους βράχου
 Μετὰ μεγάλου φλοισβισμού, ροῆς πολυταράχου,
 Καὶ κάτω, κάτω ἔπιπτε μὲ μέγαν πλαταγμόν.

Πέραν δ' αὐτοῦ, εἰς φύλλωμα μηλέας κυρτοκλάδου,
 Οἱ λιγυροὶ ἠκούοντο λυγμοὶ καλλικελάδου
 Τρυγόνος, ἥτις ἔχυνε ρεμβώδη στεναγμόν.

Μακράν που τάπης χλοερὸς ὡς σμάραγδος ἠπλοῦτο,
 Ἐκεῖ, ὅπου τόλόγυμνον βουνὸν ἔταπεινοῦτο,
 Καὶ ὅπου βράχοι μέγιστοι ὑψοῦντο γηραιοί.

Ἐκεῖ, τῶν βράχων μεταξὺ, καλύβη ἀχυρίνη
 Ἐφαίνετο, καὶ παρ' αὐτὴν ἐφλοίσδει ψυχρὰ κρήνη.
 Τὴν κρήνην πέριξ σταῦλοι τρεῖς ἐκύκλουν ἀραιοί.

Μάνδρα τῶν σταύλων κάτωθεν ἐκτείνετο εὐρεῖα.
 Ἐντὸς αὐτῆς ἐδέλαζον μικρά, λευκὰ ἀρνία
 Πλησίον τῶν μητέρων των, καὶ πρὸς τὸ χλοερὸν

Ἐξήρχοντ' ὄροπέδιον, ἐνῶ εἰς τὸν αἰθέρα
 Γλυκείας ἔχυνε φωνὰς ποιμένος ἡ φλογέρα.
 Κ' εἰς ἄλλος πέραν ἔψαλλε· τὸ δ' ἄσμα θλιβερόν.

Ἐγὼ, παρὰ τὸν ρύακα, μετὰ τοῦ Βασιλείου
 Καθήμεν' ὑπὸ τὴν σκιὰν πετελέας παχυσκίου,
 Τῶν νεαρῶν μας καρδιῶν ἠνοίγομεν ρεμβοὶ

Τὰς θύρας· περὶ παιδικῶν συνωμιλοῦμεν χρόνων,
 Ἐνῶ ἡ ὄψις τῆς αὐγῆς, ἀνωθεν τῶν δρυμίωνων,
 Τῆς πανσελήνου ἤρχιζε τὸ φέγγος νὰ θαμβοῖ.

Μοὶ διηγείτο μυστικῶς τὸν τότε ἔρωτά του
 Μετὰ νεάνιδος ξανθῆς, ὠραίας παραστάτου·
 Καὶ ἐξεθείλαζεν αὐτῆς τὰ κάλλη τὰ ἄθρα,

Πρὸς ἄγγελον οὐράνιον αὐτὴν παρομοιάζων.
 Κ' ἐνλοτε, ἐνλοτε βαρὺαλγος στενάζων,
 Ἀντήχει εἰς τὰπόκρημνα τοῦ ρύακος πλευρά.

Ἐξαίφνης τότε, πόρρωθεν, φωνῆς ἠκούσθη ἤχος
 Ὅξυς, κ' ἐκ στήθους φλογεροῦ ἐξήρχετο ὁ στίχος:
 «— Εἶναι σκληρά, ὡς σίδηρος, τῆς νέας ἡ καρδιά! —»

Κ' ἐφάνη προσερχόμενος ρεμβὸς τις νεανίας,
 Μέλος καὶ οὗτος τῆς τριπλῆς ἐκείνης μας φιλίας.
 Εἶν' ἡ φωνὴ τοῦ Περικλῆ, ἐκείνου ἡ λαλιά.

Ἐψαλλεν ὁ ταλαίπωρος, κ' ἐμέμφετο βαρέως,
 Νεάνιδα ἀναίσθητον, κ' ἐστέναζε βαθέως,
 Μὲ δακρυσμένον, θολερόν, ρεμβώδη ὀφθαλμόν.

Συνωφρυσθή αἰφνηδὸν τὸ γαῦρον μέτωπόν του·
 Ἐπαυσε ψάλλων· ἔγεινεν ὄχρον τὸ πρόσωπόν του,
 Κ' ἐκτύπα ἡ καρδιά του τὸν ἔσχατον παλμόν.

.

Ἄλλοίμονον! Ὡς ὁ βορρᾶς ἐκ' εἰς τὰ δένδρα πνέει,
 Ὡς τὸ νερὸν τοῦ ρύακος χόρτων ἐν μέσῳ ρέει,
 Κι' ὁ Χρόνος ταχυσίπτερος καὶ φθίνει καὶ περᾶ.

Καὶ ὡς ἡ ναῦς, ἡ πλέουσα, ὑδραύλακας ἀφίνει,
 Οὕτως ὁ Χρόνος προχωρεῖ ἀφίνων, ὡς ἐκείνη,
 Τὰς ἀναμνήσεις ἔχνη του μυθώδη, ζοφερά.

Ἐπεὶ ποτε ὠμίλησα λίαν ἐκτεταμένως,
 Καὶ σᾶς ζητῶ, ὦ φίλοι μου, συγγνώμην ἐπομένως·
 Ἄ!... εἶναι ἀκατάσχετος τῶν πόνων ἡ ὁρμή!...

Εἶναι ἐν φάσμα νύκτιον, εἶναι ὑπνοδασία.
 Ὅνειρον εἶν' ἡ τρυφερὰ τῶν νέων φαντασία!
 Τῶν ἡδονῶν ἀντίληψις εἶναι σφοδρά, θερμή!...

ΤΟ ΟΝΕΙΡΟΝ

«Ὅταν τὸ σῶμα καθεύδῃ,
 »Ὁ νοῦς ἐρηγορεῖ . . .»
 Ἰπποκράτης.

Νύχτωσε ὁ Μάρτης· κ' ἔφεγγε τοῦ Ἀπριλιοῦ ἡ πρώτη.
 Ἐφεγγε ἡμέρα ζηλευτή, σὰν μιὰ παρθένα λατρευτή,
 Ποῦ τὴν χρυσῶν ἡ νιότη.

Κοντὰ ἔς τὸ γλυκοχάραγμα, ποῦ τὰ βουνὰ γελοῦνε,
 Πέφτει τῆς νύχτας ἡ δροσιά, κι' ἀρχίζουν ὅλα τὰ πουλιά,
 Νὰ γλυκοκελαϊδοῦνε.

Σὲ μιᾶς μυρτιάς τὸ ρίζωμα κοιμώτανε μιὰ κόρη,
 Λευκή, σὰν κρίνος, γαλανή, ποῦχε τὴν κόμη καστανή,
 Καὶ κάτασπρα ἐφόρει.

Ἐν' ἀηδόνι ἔξαφνα ψηλά τῆς, στὸ κεφάλι,
 Μέσα στὰ φύλλα τὰ πυκνά, ἀρχίνησε γλυκὰ-γλυκὰ
 Κι' ἀρμονικὰ νὰ ψάλλῃ.

Στὸ λάλημα τοῦ ἀηδονιοῦ ξυπνάει λαχταρισμένη
 Ἡ κόρη. Γύρω, στὰ κλαδιά, κυττάει, καὶ μὲς ἀπ' τὴν καρδιά
 Ἐν' «Ἄχ!..» βαρὺ τῆς βγαίνει.

»Ἄχ!.. Τί τρομάρα!.. φώναξε, τί ὄνειρο ποῦ εἶδα!..
 »Στὴ βρύσι πῆγαινα νερὸ νὰ πάρω λίγο, δροσερό·
 Καὶ πῆγαινα μ' ἐλπίδα,

»Μ' ἐλπίδα γιὰ νὰ τὸν εὐρῶ στὰ στήθια νὰ τὸν σφίξω,
 »Καὶ σ' ἓνα φίλημα γλυκὸ στὸ στόμα του τὸ ἐρωτικὸ
 »Τὸν ἔρωτα νὰ πνίξω.

»Τὸν ἔρωτα, ποῦ μ' ἔβαλε τὴ φλόγα στὴν καρδιά μου,
 »Ποῦ μ' ἀναψε τὰ τρυφερὰ τὰ στήθια μ' ἀσβεστά πυρά·
 »Καὶ κατ' τὰ σωθικά μου.

»Στὸ δρόμο μ' ὅλα τὰ κλαριά βογγοῦσαν σὰν νὰ λέγαν:
 »—Ἄχαρη!.. πέθανεν αὐτός, ὁ φίλος σου, ὁ λατρευτός—
 »Καὶ τὰ πουλιά νὰ κλαῖγαν.

»Νὰ κλαῖν, μὲ μαθρα δάκρυα, καὶ νὰ μυρολογᾶνε·
 »—Πέθανε!—Μ' ἔλεγαν κι' αὐτά, καὶ κλαῖγαν μυρολοιστικά,
 »Ἄντι νὰ κελαῖδᾶνε.

»Φθάνω στὴ βρύσι· ἡ ἀμοιρη!.. δὲν πρόφθασα στὸ ἓνα,
 »Στὸ ἓνα δέξιο τῆς πλευρῆ γιὰ νὰ κυττάξω, καὶ νεκρὸ
 »Τὸν εἶδα· Ὡιμένα!..

»Ὡ! σὰν τρελλὴ ἐρρίχτηκα στὰ στήθια του ἀπάνω·
 »Τὰ ξεθλυκῶνω. Τί νὰ ἰδῶ; Ἄχ!.. αἷμα ἀρχίνησα ζεστό
 »Στὰ χέρια μου νὰ πιάνω.

»Προσπάθησα, ἡ δύστυχη, πνοὴ γιὰ νὰ τοῦ δώσω
 »Στὸ στόμα του μὲ τὰ φιλιὰ, δὲν μπόρεσα οὐδὲ λαλιὰ
 »Γιὰ νὰ τοῦ ξεστομώσω.

»Τὸν φάχνω τότε στὴν καρδιά... ὦχ! ἔπαυσε νὰ πάλλῃ.
 »Τὸν φώναξα δὲν μὲ λαλεῖ, τὸν κάλεσα δὲν μὲ καλεῖ,
 »Τότ' ἔγεινα ἄλλῃ γιὰ ἄλλῃ.

»Ἄχ!.. τότε τὸν κατάλαβα πῶς ἦτον σκοτωμένος.
 »Τὸν ἄφησα στὴν ἐρημιὰ, καὶ τρέχω ναῦρω τὸ φονιά·
 »Μὰ ὁ φονιάς κρυμμένος.

»Κεῖ σὰν τρελλὴ ποῦ ἔτρεχα ἐν φάντασμα μπροστά μου
 »Ἀρχίνησε μ' ἀνθρωπινὴ καὶ σὰν ἐκείνου τὴ φωνὴ
 »Νὰ μ' εἶπῃ τὸνομά μου.

»—Ἀνθούλα! μ' εἶπε, σὰν τρελλὴ στὴν ἐρημιὰ τί τρέχεις;
 »Ποιόνε ζητᾶς στὴν ἐρημιὰ;— Ἄς ἐμέ, τοῦ λέγω, γνωριμιὰ
 »Ποῦθ' ἔλαβες; ποῦθ' ἔχεις;

»Μοῦ λέγει;—Εἶμαι ἡ σικιὰ τοῦ ἐραστοῦ σου Φώτου·
 »Μ' ἐσκοτώσεν ὁ Δημητρός, κειὸς ὁ μεγάλος μου ἐχθρός,
 »Ἀπάνω στὸ θυμὸ του.

- »—Ὁ Δημητρός!—ἐφώναξα.—Ἡ ζήλια, μ' ἀπαντάει,
 »Τὸν ἐκατάντησε φονιά, καὶ τὸ μαχαῖρι στήν καρδιά
 »Μοῦ ἐμπηξε στὸ πλάι.
- »—Ποιά ζήλια; τὸν ἐρώτησα. —Ἡ ζήλια ἀπ' τὴν ἀγάπη,
 »Ποῦχα σὲ σένα, Ἀνθή, ἐγώ, μοῦ λέει καὶ δάκρυ ἕνα γοργὸ
 »Τοῦ γλύστρησε ἀπ' τὸ μάτι.
- »Στὸ λόγο του λιπόθυμη πῶς ἔπεσα μοῦ φάνη,
 »Κ' ἐξύπνησα λαχταριστή. Γιὰ δὲς ἰδέα ζαλιστή
 »Ὀνειράτα ποὺ φριάνει».

Ο ΚΑΛΟΓΗΡΟΣ

ΤΗΣ ΚΛΕΙΣΟΥΡΑΣ ΤΟΥ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ

(Ἐπύλλιον).

Τὴν σκοτεινὴν νύκτα, καθ' ἣν μέλλουσιν οἱ Μεσολογγῖται ἐν ταῖς ἐκκλησίαις, κατὰ τὴν συνήθειαν, νὰ ἐορτάσωσι τὴν Γέννησιν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, τὰ Ἀλβανικὰ τοῦ Ὁμοῦ πασσᾶ στίφη κινουῦνται κατὰ τῆς πόλεως των. Πιστεύει ἀκατάληπτα ἤδη τὰ προσχώματα ὁ Βρυώνης καὶ εἶναι πλήρης πεποιθήσεως πλέον περὶ τῆς ἐπιτυχίας του· ἀλλ' ἀνεπίστως τὸ Μεσολόγγιον σώζεται· τὸ σώζει . . . ὁ *Καλόγηρος τῆς Κλεισοῦρας*. Ὁ Σπυρίδων Τρικούπης, πατήρ, ὡς γνωστόν, τοῦ παρ' ἡμῖν † Πρωθυπουργοῦ, διηγούμενος ἐν τῇ περιφήμῳ Ἱστορίᾳ του μετὰ δραματικῆς ἀφελείας τὴν κατὰ τὴν νύκτα ἐκείνην ἀπαλλαγὴν τοῦ Μεσολογγίου, σημειοῖ ἐν τέλει περὶ τοῦ σωτῆρος αὐτοῦ, ὅτι ἦτο Ἡπειρώτης, Ἰωαννίτης μάλιστα γνήσιος, καὶ δίδει καὶ πληροφορίας τινάς, ὅτι *καλόγηρος* ἐτελείωσε τὸν βίον του ἐν ἐξοικλησίῳ τινὶ μικρῷ παρὰ τὴν εἴσοδον τῆς *Κλεισοῦρας τοῦ Μεσολογγίου* πρὸς τὸ μέρος τοῦ Ἀγρινίου.

Ἐπὶ τῶν χαμηλῶν ἐκείνων τειχῶν τοῦ μικροῦ Μεσολογγίου ἐκρέμοντο αἱ κλεῖδες τῆς Ἑλλάδος ἀπάσης. Ἐὰν ἔκτοτε τὸ Μεσολόγγιον ἐπιπτεν, ἤθελεν ἀποπνιγῆ ὅλον τὸ μέγα ἐκεῖνο ἔργον τῆς Ἐπαναστάσεως ἐν τοῖς σπαργάνοις καὶ ἡ Ἑλλάς οὐ μόνον τότε θὰ κατεργημοῦτο, ἀλλὰ

καὶ θὰ κατείχεται ὅλη ὑπὸ τῶν Τούρκων εἰσέτι καὶ νῦν. Τὸ Μεσολόγιον ὅμως ἐσώθη τῇ θείᾳ συνάρσει καὶ ἔκτοτε τὸ ἀσήμαντον καὶ ἀνήκουστον ὄνομά του ἐγένετο περιδοξον καὶ περιφανὲς ἐν Ἀνατολῇ καὶ Δύσει. Σώσας δὲ τὸ Μεσολόγιον κατὰ τὴν ἀπαισίαν ἐκείνην νύκτα ὁ *Καλόγηρος τῆς Κλεισοῦρας*, ἔσωσε τὴν Ἑλλάδα ὁλόκληρον. Δὲν ὀφείλεται λοιπὸν καὶ εἰς τοῦτον ἡ τιμὴ ἢ προσήκουσα τῷ Καραϊσκάκη, τῷ Βότσαρη, τῷ Κολοκοτρώνη, τῷ Ὀδυσσεῖ, τῷ Διάκῳ καὶ πᾶσι τοῖς ἐνδοξοτέροις τοῦ Ἀγῶνος ἐκείνου ἱεροφάνταις; Τὸ Μεσολόγιον μάλιστα ὄφειλεν ὑπὲρ πάντα ἄλλον νὰ τιμῆσθαι αὐτὸν καὶ δι' ἀνδριάντος.

Καὶ ὅμως, νῦν μὲν οὐδὲ κἄν εἶνε γνωστὸν ἀκριβῶς ποῦ ἀπέθανε τοῦλάχιστον, ποῖα χρώματα καλύπτουσι τὰ ἱερὰ ὁσιᾶ του, ἀπαράλλακτα ὅπως ἀμφισβητεῖται, ἢ ἀγνοεῖται σχεδὸν παντελῶς, ἢ θέσις, ἐνθα ὁ ἀθάνατος Διάκος ἔπεσεν ἡρωικῶς παρὰ τὰς Θερμοπύλας καὶ ἄλλοι ὁμοίμοι ἡρώες ἀλλαγῶ. Τοιαύτη ἢ σημασία καὶ ἡ τιμὴ ἢ ἀπονειομένη ὑπὸ τῶν συγχρόνων μας Ἑλληνοπαίδων πρὸς τοὺς μεγάλους ἐκείνους προμάχους τῆς Ἐλευθερίας μας! Τότε δέ, ὅτε αἱ τῆς Ἐπαναστάσεως ἐγράφοντο ἱστορίαι καὶ σημειώσεις, οὐδεὶς ἀνεμνήσθη τοῦ σωτήρος τοῦ Μεσολογγίου, εἰμὴ ὁ Τρικούπης μόνος· καὶ οὗτος ἀτελῶς καὶ ἐν περιλήψει, ἀφοῦ καὶ ὁ ἴδιος ἄγνωστον τὸν ἄνδρα ἀποκαλῆ. Σημειοῖ μὲν ὅτι ἦτο Ἰωαννίτης, ὅτι ἐγεννήθη ἐκεῖ ὅπου ἐγεννήθησαν ὁ Πύρρος καὶ ὁ Σκενδέρβης, ὁ Μπούσας καὶ ὁ Τζαβέλλας, ὁ Βότσαρης καὶ ὁ Σαμουήλ, ὁ Κωλέττης καὶ ὁ Στουρνάρης, καὶ ὁ Σίνας καὶ οἱ Ζωσιμάδα καὶ ὁ Ἀβέρωφ καὶ οἱ Ζάπται καὶ τόσοι ἄλλοι περιφημοὶ ἄνδρες λαμπρύναντες καὶ διὰ τοῦ χρυσοῦ καὶ διὰ τῆς ἀνδρείας καὶ διὰ τῆς μεγαλοφυΐας αὐτῶν τὴν Ἑλλάδα· ἐν τῇ χώρᾳ ἐκείνῃ, ἣν οἱ σήμερον ἀποκαλοῦσιν *εὐάνδρον*, ἀλλὰ στέργουσι συγχρόνως ἀκόμη νὰ τὴν ἀπενίξωσι δούλην καὶ ὀσημέραι ἀπονεκρουμένην· ἐκ ποίων ὅμως γονέων ἐγεννήθη οὗτος, πῶς ἀνετράφη, πῶς ἔζησε, πῶς εὗρέθη τότε ἐν Μεσολογγίῳ οὐδὲν ἀναφέρει ὁ Τρικούπης.

Τοῦτο προτίθεται κυρίως διὰ τοῦ ἐπιλλίου μου τούτου νὰ φέρω εἰς φῶς, καθ' ὅσον ἠδυνήθη ἐκεῖ, ἐν Ἰωαννίνοις, εὐρισκόμενος ἀκόμη νὰ πληροφορηθῶ, ἀπὸ τριετίας ἤδη, ἀφοῦ ἀνέγνωσα τὴν Ἱστορίαν τοῦ Τρικούπη, ἐρευνῶν ἀνὰ τὰ σεβαστὰ καὶ πολύτιμα λείψανα τῆς μεγαλοφυΐας γενεᾶς τῆς Ἐπαναστάσεως, μοναχοῦς καὶ ποιμένας τοῦ Πίνδου καὶ πολιτάς τῶν Ἰωαννίνων γεραροῦς, ἐν οἷς καὶ τὸν ἀείμνηστον διδάσκαλον Σπυρίδωνα τὸν Μανάρην. Ἰδέ, συντόμους, πάσας τὰς πληροφορίας μου ταύτας ἐν τῷ ποιματι· ἐνταῦθα τοῦτο μόνον σημειῶ, ὅτι ἡ οἰκογένεια τοῦ Γιαννιώτη, ἣς ἐκεῖνος, Κωνσταντῖνος ὀνομαζόμενος πρῶην, ἦτο βλαστὸς, σώζεται εἰσέτι ἐγκανχωμένη διὰ τὴν ἀρχαιότητά της ἐν Ἰωαννίνοις. Εἶχε δὲ ἀδελφὸν ὁ Κωνσταντῖνος ἓνα τῶν αἰοιδῶν τοῦ Ἀλῆ πασσᾶ.

Ὁ *Καλόγηρος τῆς Κλεισοῦρας τοῦ Μεσολογγίου* ἀνήκει εἰς τὴν ἐπίσημον ἡρωικὴν ἐκείνην ἐποχὴν, καθ' ἣν ὁ Ἕλλην ἔζη διὰ τὴν τιμὴν καὶ διὰ τὸ Γένος, ἀπέθνησκε δὲ διὰ τὸν Χριστὸν καὶ διὰ τὴν Πατρίδα... διὰ τὴν δόξαν, διὰ τραγοῦδι. Ὡς τραγοῦδι τοιοῦτον ἴσως δὲν εἶνε κατάλληλον δι' ἐκείνον τὸ παρὸν ποίημά μου.

Ἐν Ἀθήναις, κατ' Ὀκτώβριον τοῦ 1889.

Κ. Α. Κριστάλλης

Ο ΚΑΛΟΓΗΡΟΣ

ΤΗΣ ΚΛΕΙΣΟΥΡΑΣ ΤΟΥ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ

«Ἡ καρδιά μου θὰ πάλλῃ
πάντοτ' ὑπὲρ τῆς Ἡπείρου».

Βαλωρίτης.

Α'

ᾠ, ποῦ μὲ φέρεις μάγισσα καὶ πλάνα φαντασία!

Μή, μή μὲ πᾶς στὰ Γιάννινα! Ἐκεῖ μὲ κυνηγοῦνε
Οἱ Τούρκοι νὰ μὲ πιάσουνε, τὸ αἷμά μου νὰ πιοῦνε.
Ἄφσε μ' ἐδῶ, στὰ ἐλεύθερα βουνά, στὴν Αἰτωλία.

Νὰ τὴν ἢ ράχη Ἀλιτσᾶ· κάθομαι στὴν κορφὴ της,
Μὲ ζώνει τὸ θυμάρι της καὶ τὸ κοντὸ κλαρί της·
Βλέπω ἀπὸ δῶθε τοῦ Ζυγοῦ τὰ δασωμένα ράχια·
Πέρα τοῦ Βάλτου τὰ βουνά ὄλο γκρημνοὺς καὶ βράχια·
Οἱ λίμναις τ' Ἀγγελόκαστρο καὶ τ' Ἀγρινιοῦ ἐκεῖ κάτω
Ἵσαν νᾶνε ἀσήμι ἀστράφτουνε κατακαμπὶς χυμένο.
Τὸ Μεσολόγγι δεῖξέ μου τώρα... ὦ, νὰ το—νὰ το,
Ἵ ἓνα καστέλι χαμπηλὸ στὴν ἄκρα ἐκεῖ κλεισμένο·
Νὰ τὴν ἐκεῖ κ' ἢ Κλεισοῦρα καὶ τὰλλα τὰ νησιά του,
Καὶ τῶμορφο τ' Ἀντικὸ νὰ το κ' αὐτὸ σιμά του.
Νὰ κ' ἢ Κλεισοῦρα ἢ ξακουστὴ στὰ πόδια μου μπροστά μου.
Βλέπω ἀπ' ἀπάνω, ἀπ' τὴν κορφὴ, τὸν τρισδαθὸ βυθὸ της,
Κι' ἀνατριχιάζω ὀλάκερος, λιγώνεται ἢ καρδιά μου.
Παρέκει ἓνα ῥημόκλησο φαίνεται στὸ πλευρό της.
Θαμμένο μεσ' τὰ χρώματα καὶ καταχαλασμένο,
Ποῖος ξέρει ποῖος τὸ χάλασε, ποῖο χέρι ἀφωρισμένο!
Δὲν ἔχει οὔτ' ἓνα ῥόνισμα, οὔτε καντήλα μία,
Μέσα του δὲν ἀκούγεται ἢ θεία λειτουργία,
Καὶ δὲν μυρρίζουν γύρα του τὰ μοσχολίδανά του,
Μόνο τὴν ἀνοιξὶ γλυκὰ λαλοῦν ἐκεῖ τὰηδόνια,
Καὶ χύνουν τὰγρολούλουδα μοσχοβολιαῖς περισσαῖς

Και μουρμουρίζουν τὰ κλαριά, και τραγουδοῦν οἱ βρύσαις,
 Κ' αἰώνια τὸ φωτίζουνε τῆς νύχτας τᾶστρα αἰώνια.
 Ἄλλον καιρὸ ἦτον κι' αὐτὸ στὰ νειάτα, στὴ ζωὴ του.
 Μέσ' στὰ κλαριά του ἀνάμεσα ἀσπρούδιζε ἡ μορφὴ του,
 Εἶχε καμπάνα στῶμορφο ψηλὸ καμπαναριὸ του,
 Κάθε διαβάτης ἔκαμνε περνώντας τὸ σταυρὸ του.
 Νυχτόημερα τὸ φώτιζαν τότες χρυσᾶ καντήλια,
 Ἀσημωμέναις ἔλαμπαν οἱ λίγαις του εἰκόνες,
 Καὶ γέροντας καλόγηρος ἀνάδευε στὰ χεῖλια
 Πότε τροπάρια καὶ ψαλμούς, πότε γλυκοὺς κανόνες,
 Καὶ πότε τὰργυρόχρυσο κουνώντας θυμιατὸ του
 Μ' εὐλόγια τοῦ θυμιάτιζε τὸ θόλο τὸν κυρτό του.

Ἦτον ἐκεῖνος ὁ καιρὸς, καιρὸς τοῦ εἰκοσιένα ? . . .
 Ποῦν' τὰ τὰ χρόνια τῶρ' αὐτά! χρόνια χαριτωμένα,
 Χρόνια ἐκεῖνα λεβεντιάς, ἀνδρειωμένα χρόνια,
 Χρόνια ποὺ κάθε ὄνειρο, κάθε χρυσὴ ἐλπίδα,
 Καὶ κάθε δάκρυ ἔλαμπε γιὰ μιὰ . . . γιὰ τὴν Πατρίδα!
 Χρόνια, ποὺ ἐμεῖς τὰ θάψαμαν σκληρὰ σὲ καταφρόνια.
 Τὴν ἄσπρη φουστανέλλα μας τὴν ἔλυωσε σὰν χιόνι
 Ὁ ἥλιος ὁ Εὐρωπαϊκός, κι' ἂν κάπου-κάπου ἀσπρίζη,
 Σὰν χιόνι ἀσπρίζει σὲ βουνοῦ λακκιά ποὺ δὲν τὸ γγίζει
 Καμμιά ἀχτίδα τοῦ ἡλιοῦ καὶ βρῖσκειται δὲν λιώνει.
 Ποῦν' τὰ τραγούδια τὰ ἐθνικά, τὰ κλέφτικα τραγούδια!
 Σταῖς ἐρημιαῖς ποὺ φύτρωσαν χάνονται, σὰν λουλούδια.
 Ποῦν' τὰ τσαρούχια! Ἰδέτε τα : τᾶχομε πεταγμένα.
 Τὰ φλωροκαπνισμένα μας τᾶρματα κρεμασμένα
 Στοῦ Παρνασσοῦ, στοῦ Ὀλυμποῦ, στοῦ Πίνδου τὰ πρινάρια
 Σκουριάζουν τώρα σταῖς βροχαῖς, καὶ μόνο ἀνάρρη-ἀνάρρη
 Κανένα ἀναταράζεται, ξυπνάει στὸν Ψηλορείτη!
 Ἄκου . . . καὶ τώρα ἐβρόντησε. Γιὰ σου, καυμένη Κρήτη!
 Ταράξου σὺ καὶ δεῖξέ τους στὴ Δύσι, στὴν Εὐρώπη,
 Πὼς ἔλοι δὲν κοιμώμαστε, . . . φυλάει καρασυλὶ
 Ὁ γέρω-Ψηλορείτης σου, ἂν Πίνδος καὶ Ροδόπη
 Κοιμῶνται, ἂν τὸ γέρικο κοιμᾶται ἀκόμα Σοῦλι . . .
 Ἄχ, δὲν κοιμᾶται . . . ῥήμαξε !! .
 Ἐκεῖναις ἦτανε χρονιαῖς ἑλληνικαῖς, ἀλήθεια.
 Τότ' ἐβραζε ζεστή καρδιά σ' ἀνδρειωμένα στήθια!

B'

Μουσα, σ' ἐκεῖνα φέρε με τὰ τιμημένα χρόνια.
 Παῖρναν ν' ἀνθίζουν τὰ κλαριά, νὰ λιώνουνε τὰ χιόνια,

Καθάριος, ἀσυγνέφιαστος ὁ οὐρανὸς νὰ λάμπη.
 Τὰ πλάγια, οἱ βράχοι, οἱ λαγκαδιαῖς, βουνὰ μαζὶ καὶ κάμποι
 Μὲ χόρτα νὰ στολίζονται καὶ μ' ὄμορφα λουλούδια,
 Καὶ τὸ ξανθὸ βοσκόπουλο γλυκὰ νὰ λήη τραγούδια.
 Γλυκὰ κ' οἱ πέρδικαις λαλοῦν, καὶ πλειὸ γλυκὰ τὰηδόνια,
 Κι' ἀπ' τὰ μακρὰ τους χειμαδιὰ γυρνοῦν τὰ χελιδόνια.
 Ἀπρίλης ἦταν, ἀνοιξί, Θεοῦ χαρὰ, γλυκάδα,
 Καὶ χρόνια, ἀλήθεια, χαλασμοῦ, χρόνια γιὰ τὴν Ἑλλάδα,
 Ἀλλὰ καὶ χρόνια ἐλευθερίας μὲ κλέφταις, μὲ ξεφτέρια.
 Ἄπλωσε ἡ νύχτα τὸ βαθὺ σκοτάδι τῆς στὴ φύσι,
 Καὶ σὰν διαμάντια ἔλάμπανε στὸν οὐρανὸ τᾶστέρια.
 Τὸ φεγγαράκι χαρωπὸ φωτᾶει τὸ ρημοκλήσι,
 Ἦτὰ κορφοβούνια τοῦ Ζυγοῦ ἀπὸ βραδὺς βγαλμένο.
 Φυσᾶει τᾶγέρι τῆς νυχτιάς στὰ φύλλα μυρωμένο,
 Κ' ἐκεῖνα σειοῦνται, κ' οἱ ἴσκιοι τους στῆς ἐκκλησιάς τοὺς τοί-
 Διαβαίνουν σὰν φαντάσματα κατ' ἔνθετα τὰ καντήλια, [χοῦς
 Κι' ὁ γέροντας Καλόγηρος μὲ τὰ χλωμά του χεῖλια
 Ψαλλνεὶ γιὰ τὸν Ἑσπερινὸ μὲ λιγωμένους ἤχους.

Σταυροκοπιέται ἀπόφαλε καὶ βγαίνει στὴν ἀυλὴ.
 Θωρᾶτέ τον. Παράκερα τὸν γέρασαν οἱ πόνοι.
 Τᾶνδρειωμένο του κορμί, ποῦνε σκυφτὸ πολὺ,
 Οἱ πίκραις τοῦ τὸ λύγισαν, οἱ πόνοι ὄχι οἱ χρόνια.
 Οἱ ἴδιοι πόνοι ἀυλάκωσαν βαθεῖα τὸ μέτωπό του,
 Ποῦ ἀπ' τὸ φῶς τοῦ φεγγαριοῦ σὰν κορυφὴ φωτίζεται,
 Σὰν κορυφὴ ψηλοῦ βουνοῦ, κι' ἀσπρίζει στὸν λαιμό του.
 Ἐπέπλεγη καὶ στοὺς ὤμους του ἡ πλεξίδα κυματίζεται.
 Κι' ἀνάμεσ' ἀπὸ τὰ κλαριά φαίνεται στὸ φεγγάρι
 Σὰν νὰ τινάζη γέρικο τὴ χαίτη του λιοντάρι.
 Τὸ μάτι του χύνει ἀστραπαῖς, ὡς εἶνε γερασμένο.
 Κι' ὅταν ἀναστενάζουνε τὰ λάσια του τὰ στήθια,
 Σὰν νὰ μουγγρίζη ἀκούγεται σύγγεφο φορτωμένο.
 Ποιὸς ξέρει τί νὰ κρύβεται καὶ ε' αὐτονοῦ τὰ βύθια.
 Τί πίκρα, τί παράπονο! Πάντα κρυμμένος πόνος
 Μέσ' στὴν καρδιά εἶνε κρυφὸ μαχαίρι, εἶνε φόνος.
 Κι' αὐτὸς δὲν ἔχει σύντροφο νὰ τοῦ τὸ μολογάη,
 Ὅταν τὸν συνεπαίφνη αὐτὸ κ' ἔτσι νὰ τοῦ περνᾶη.
 Κ' ἂν τὰ πλατεῖα του κάποτε δακρῦζουν βλέφαρά του,
 Ὅχι, δὲν ξεθυμαίνουνε τὰ στήθια κ' ἡ καρδιά του,
 Ἰδέτε τον, δὲν κἀθεταί, μέσα στὰ δένδρα μπήκε.
 Σ' ἕνα ποκάτω ἔσκυψε, κάτι σ' αὐτὸ θὰ βρῆκε.
 Ἀκόμα δὲν σηκώθηκε ἰδέτε τον, . . . τί κάνει;
 Μὴ τὸ μακρὸ τοῦ χύθηκε τοῦ δόλιου κομπολόγι;
 Μήνα παράδες τῶπεσαν; μήν' τῶπεσε λιθάνι;

Τὸν βλέπω... νὰ σφραγίζεται κι' ἀκούω μοιρολόγι.
Κλαίει! Τί κλαίει αὐτὸς ἐκεῖ; Καλόγηρος νὰ κλαίῃ!
Καὶ τίνος τὸ θλιμμένο αὐτὸ τὸ μοιρολόγι λέει;...
Ἀκούω... λόγια καθαρὰ:—Ἐλένη μου, παιδιὰ μου,
Ἀγαπημένα Γιάννινα!—ὦ, τί ἀκοῦν ταῦτιά μου!...

Μὲ μιᾶς φωναῖς κι' ἀλαλαγμοῦ ἀπὸ τὸ Μεσολόγγι.
Καὶ μιὰ μεγάλη ἀναλαμπή, ὅπου βουνὰ καὶ λόγγοι
Λάμπουνε σὰν νὰ καίγονται, τοῦ κόθου τοῦ κλάμα
Τοῦ γέρου τοῦ Καλόγηρου. Μὰ κι' ἂν ὀρθὸς πετιέται
Καὶ βλέπει πρὸς τὴν Κλείσοβα, ὅ,τι ἀπὸ κεῖ γροικέται
Κανένα δὲν τοῦ φαίνεται παράξενο καὶ θυᾶμα.

Γ'

Ἀμέτρητα ὁ Κιουταχῆς σέρνει μαζὶ του ἀσκέρια,
Καὶ κατεβαίνει ἀπ' τὰ βουνὰ τοῦ Πίνδου στὴν Ἑλλάδα
Σὰν μαύρα σύγνεφα βαρηά, ποὺ σδύνουνε τὰστέρια
Καὶ κάθε ἀχτίδα φεγγαριοῦ καὶ κάθε ἀντηλιάδα,

Σὰν σύγνεφο ποὺ ἀνοίγει

Τοὺς τρισάθους τοὺς κόρφους του κι' ὅ,τι κι' ἂν εὔρη πνίγει,
Καὶ τοῦ Μεχμέτ Ἀλῆ πασσᾶ ὁ υἱὸς ἀπ' τὸ Μωρηά,
Ὁ Ἰβραήμ ὁ Ἀραπάς, πηδάει στὴ Στεριά,
Σὰν κύμα τῆς πατρίδας του, τῆς Μπαρμπαριάς τὸ κύμα,
Ποὺ ὅθε περνᾶει ἀτέλειωτον λάκκον ἀνοίγει, μνήμα.
Μὰ κάπου-κάπου βρίσκεται στοῦ πέλαου τὸ στῶμα
Κάθε θεόχτιστο κοντρί, κανέναν μέγας βράχος,

Βράχος θαλασσομάχος,

Ποὺ κάθε κύμα πῶρχεται μὲ ἀφρισμένο στόμα
Γιὰ νὰ τὸ πνίξῃ στὸ βυθὸ τὸ σχίξει, τὸ σκορπάει,
Καὶ ξεγδαρμένο σκέλεθρο, κομμάτια αὐτὸ βογγάει.
Ὁ βράχος μένει ἀτάραχος, ὀρθός, ξεσκεπασμένος,

Σὰν νᾶνε στοιχειωμένος,

Κι' ὀρθὸ βαστάει τὸ μέτωπο, περήφανο, ἀγριεμένο.

Τὸ Μεσολόγγι τὸ μικρό, κ' ἐκεῖνο στοιχειωμένο,
Ἀτάραχο στὰ Τούρκικα τὰ κύματα βαστιέται.
Χουμάει τὰσκέρι ἐπάνω του, τσαντίζεται, σκορπιέται.
Χούμησε ὡς τώρα τρεῖς φορὰς, καὶ πάλι τώρα πάλι
Γιὰ νὰ χουμήσῃ ἐσήκωσε ὀλόρθο τὸ κεφάλι.
Εἶνε πασσάδες τώρα δυὸ κι' ἀμέτρητα τὰσκέρια.
Ὁ Ἰβραήμ κι' ὁ Κιουταχῆς. Μὰ καὶ τὸ Μεσολόγγι
Κρύφτει στὰ μετερίζια του, σὰν σὲ σπηλιὰς, ξεφτέρια,

Καὶ κάπου-κάπου ἀκούγονται καὶ κανονιῶνε βόγγοι.
Τώρα τὸ κύμα εἶνε τρανό, εἶνε βαρεῖα ἢ μαυρίλα·
Τὸ Μεσολόγγι εἶνε μικρό. Ἐκεῖθε ἀνατριχίλα,
Κ' ἐδῶθε φόδος πλημμυρεῖ κ' ἐλπίδα τὴν καρδιά.

Ἀπὸ στερεὰ καὶ πέλαγο τὸ ζώνουν ὀλονένα,
Πῶς ζώνουν τᾶστρο σύγνεφα βαρηὰ καὶ πυκνωμένα,
Κι' ἀπὸ τὰ παλληκάρια του γυρεύουν τὰ κλειδιά.
Ἄστρο κ' ἐκεῖνο ἦτανε τότες γιὰ τὴν Πατρίδα,
Γιὰ τὴν Ἑλλάδα ἐλαμπε χρυσὴ ἐκεῖνο ἐλπίδα.
Χρόνος ἀκέρηος πέρασε ποὺ τῶχουνε κλεισμένο,
Καὶ τοῦ γυρεύουν τὰ κλειδιά, τὸ θέλουνε δεμένο.
Ὅσο κι' ἂν ἔχῃς στὴ σπηλιὰ κλεισμένο τὸ λιοντάρι,
Δὲν τῶχεις καὶ στὰ χέρια σου. Καὶ τᾶξιο καλληκάρι,
Ποὺ πολεμάει γιὰ τοῦ Χριστοῦ τὴν Πίστι, γιὰ Πατρίδα,
Ὅσο ποὺ νοιώθει στὴν καρδιά αἷμα καὶ μιὰ ρανίδα,
Δὲν σοῦ τὴ δίνει τὴν τιμή, ποὺ εἶνε... τᾶρματά του·
Κ' ἔνα κοτρώνι νὰ βρεθῇ ἂν τύχῃ ἀπὸ μπροστά του,
Ὅσο ποὺ λίγο νὰ κρυφτῇ, εἶνε μὲ μιᾶς λιοντάρι,
Ποὺ ἂν ὀθῇ, κλεισμένο στὴ σπηλιὰ, τὴν ὑστερνὴ του ὄρα,
Χύνεται σὰν τὴν ἀστραπή, κι' ἀλλὰ ἔς ἐκεῖνον ποὺ πάρη!
Ἐκεῖνοι ποὺ φυλάγουνε τὸ Μεσολόγγι τώρα
Ἐχουνε τείχια γύρα τους καὶ αἷμα στὴν καρδιά τους,
Αἷμα καθάριο, ἑλληνικό, ποὺ δίνει στὰ ποδάρια
Φτερά, τσιλίκι στὴν καρδιά, καὶ σὰν θεριά, λιοντάρια,
Σπιθοβολᾶει θεόφορη ἢ φλογερὴ ματιὰ τους.
Ἐνα δὲν ἔχουν μοναχά, ἔνα στερεούντ' ὄλοι,...

Ψωμί, μπαροῦτι, βόλι.

Τώρα τοὺς σῶθηκε ἢ τροφὴ κ' ἔχουν ἀκέρηον μῆνα,
Ὅπου μὲ πείνα πέρασαν. Πείνα!... Σὺ ξέρεις πείνα,
ὦ Ἡπειρός μου, τί θὰ πῇ, ποὺ πέντε τώρα χρόνια
Κοντὰ μέσ' στᾶλλα τῆς πικρῆς σκλαβιάς σου καταφρόνια
Κι' ἀπὸ τὴν πείνα δέρνεσαι κι' ἀκόμα ποιὸς τὸ ξέρει
Ὅς πότε θανά τὴν βαστάς!.. Ἄς σ' ἔχουν στὸ λαιμὸ τους
Αὐτοὶ ποὺ ἀκόμα σὲ κρατοῦν στὸ Τούρκικο τὸ χέρι!
Κάθε βαρεῖα σου στεναξιά νὰ πέσῃ ἀπανουθειὸ τους·
Βαρεῖα κατὰρα γκαρδιακή! Καὶ κάθε μοιρολόγι,
Ὅπου γιὰ σένα κλαίμ' ἐμεῖς, τὰ ἔρμα τὰ παιδιὰ σου,
Μέσ' στὴν καρδιά τους σάρακας νὰ γίνῃ νὰ τοὺς τρώγῃ!
Ἄχ! πότε, μάννα μας γλυκειά, τὴν τρυφερὴ ἀγκαλιά σου
Ἀσπροντυμένη, ἐλεύθερη, μάννα, ἔς ἐμᾶς θ' ἀνοίξῃς,
Νὰ μᾶς φιλήσῃ ἐλεύθερο τὸ ὀλόγλυκό σου στόμα,
Κ' ἐλεύθερη τὴν ὄμορφη θωριά σου νὰ μᾶς δείξῃς!...
Πότε θὰ ἰδοῦμε ἀνθόστρωτο τὸ ἱερό σου χῶμα!

Ποιήματα Κευστάλλη.

Πότε τῆ γαλανόλευκη θὰ ἰδῶ νὰ κυματίζῃ
 Στὸ Σοῦλι καὶ στὸν Πίνδο μου, τὰστρα φηλὰ νὰ ᾿γγιζῇ!
 Νάρθοῦμε, στή σημαία σου νὰ μαζωχτοῦμε ἔλοι,
 Καὶ νὰ κινήσωμε, γλυκειὰ μανούλα, γιὰ τὴν Πόλι!...

Πεινᾶς! Ὁ κόσμος τῶμαθε, καὶ ὁμως τὰ παιδιὰ σου
 Πεθαίνουν ὀλονέα,
 Πεθαίνουν... πεινασμένα!

Ἄλλα τοὺς λόγγους πήρανε καὶ τὰ ψηλὰ βουνά σου,
 Καὶ σὰν τὰγρίμια ζοῦν ἐκεῖ στὰ σπήληρα στὰ λιθάρια,
 Καὶ μὲ τομάρια ντύνονται, τρέφονται μὲ χορτάρια.
 Στὸ Μεσολόγγι ἔφαγαν μπαροῦτι γιὰ ψωμί,
 Ἄλλὰ δὲν δίνουν τὰ κλειδιά, δὲν δίνουν τὴν τιμῆ.

Δ

Χρόνος ἀκέρητος πέρασε ποὺ τῶχουμε ζωμένο.
 Καὶ τοῦ γυρεῦσιν τὰ κλειδιά, τὸ θέλουνε πεσμένο.

Τὸ Μεσολόγγι ἂν πέσῃ,
 Πρέπει ἢ Ἑλλάδα ὀλάκερη τὰ μαῦρα νὰ φορέσῃ.

Ἄν δείχνῃ ἀκόμα ἀταραξιά, ᾿περφάνεια στὸν ὀχτρό του,
 Μὲ τὴν καρδιά του τρώγεται, τὸ δόλιο, μαραζιάζει,
 Γιατ' ὅσο οἱ μέραις ἀπερνοῦν αὐξάνει τὸ κακό του.
 Τοῦ κόσμου ταῖς κακομοιριάς ἢ πείνα τοὺς σωριάζει.
 Καὶ τὸ θερίζει ὁ θάνατος ἀσπλαχνα κάθε μέρα.
 Νεκροταφεῖο ἔγεινε κι' ἀρρώστεια πέρα-πέρα.
 Τὸ Μεσολόγγι... κλάψτε το! θὰ πέσῃ, δὲν βαστάει,
 Καὶ κλάψετε μαζί μ' αὐτὸ καὶ τὴν Ἑλλάδα ἀκέρηα.
 Ὅσον ὀλίγο μόνῃ μέσα του ἢ Δόξα θὰ γυρνάῃ,
 Ἡ Δόξα, ἢ ἀθάνατη σὰν τὰ λαμπρὰ τὰστέρια.

—Ψωμί, μπαροῦτι, βόλι,

Ψωμί!—φωνάζουν ἔλοι

Καὶ δυὸ τοὺς μένουν μοναχά, δυὸ ἀπόφασαις νὰ κάνουν:
 Ἡ νὰ τὰ δώσουν τὰ κλειδιά, ἢ ὄξω νὰ χουμήσουν,
 Κι' ὅσοι σωθοῦνε νὰ σωθοῦν κ' οἱ ἄλλοι νὰ πεθάνουν
 Ἄπ' τοῦ ὀχτροῦ τους τὸ σπαθί, σκλάβοι παρὰ νὰ ζήσουν.
 Τὸ παλληκάρι τὸ καλὸ δὲν δίνει τάρματά του,
 Τὸ Μεσολόγγι τὸ ἱερὸ δὲν δίνει τὰ κλειδιά του.
 Ἔσεῖς! ἐσεῖς ποὺ κλείσαταν λεοντάρι στή σπηλιὰ,
 Δὲν παραδίνεται, θὰ βγῇ, κι' ἀλλῆλ' ἔσεῖς ἀλλῆλ'!
 Νύχτα θὰ βγοῦν. ὦ, τί βραδεία, τί νύχτα ἦτον ἐκείνη!
 Στὰστέρια ἀπάνου ἔφταναν τὰ κλάμματα κ' οἱ θρηνοί.
 Ἐδῶ χωρίζει ὁ γέροντας πατέρας τὸ παιδί του,
 Ἐκεῖ ὁ νηὸς τὴν ὀμορφὴ τὴν ἀγαπητικὴ του,

Ἄλλοι οἱ μανάδες παίρνουνε στοὺς ὄμους τὰ μικρά τους,
 Κλαίγουν αὐταῖς τὸ χωρισμό, σκούζουν καὶ τὰ παιδιὰ τους!
 Κ' εἰν' ἔλοι σταῖς γιορτιάτικαῖς ντυμένοι φορεσιαῖς τους,
 Λὲς καὶ σὲ γάμο κίνησαν, λὲς πᾶν σὲ πανηγύρι.
 Τὰστέρια μὲς' στὰ σύγνεφα κρύβουνε ταῖς θωριαῖς τους,
 Καὶ κλαίγει τώρα ὁ οὐρανὸς πῶλαμπε σὰν ζαφεῖρι.
 Βγαίνουν. Μπροστὰ-μπροστὰ κινοῦν τὰ γυναικόπαιδά τους,
 Καὶ πίσω-πίσω ἢ λεβεντιὰ ζωμένοι τάρματά τους.
 Ἄπ' ταῖς γυναῖκες κι' ἀπ' ταῖς νηαῖς σὰν Μαῖου λουλούδια,
 Πολλαῖς τάντρινια ἐντύθηκαν καὶ πᾶνε... μὲ τραγοῦδια!
 Τέτοιαις γυναῖκες θέλω ἐγὼ τὸ χῶμα μας νὰ βγάξῃ,
 Νᾶνε στὸν ἔρωτα γλυκειαῖς, λεβένταις στὸ τσαπράξι!
 Οἱ νηαῖς πᾶνε μαζί μὲ νηούς. Ἄ! τί χαρά, τί ζήλεια,
 Μὲ τῆς πατριῶδας τὸν ὀχτρό, μὲς' στὰσκεριοῦ τῆ μέση,
 Ὁ νηὸς νὰ πολεμάῃ,
 Καὶ νάχῃ πλαί-πλαί

Τὴν κόρη τῆς ἀγάπης του, κι' ἂν βαρεθῇ, κι' ἂν πέσῃ,
 Νὰ τότε κλαῖν τὰ μάτια τῆς, νὰ τὸν φιλοῦν τὰ χεῖληα!
 Νὰ τὴν, ἀρχίζει ἢ ἔξοδος. Ξυπνοῦν τοῦ ὀχτροῦ τὰσκέρια,
 Καὶ οἱ φωναῖς κι' ὁ ἀλαλαγμὸς ἀκούγονται στὰστέρια.
 Ὅσοι γλυτώσαν, γλύτωσαν. Τοὺς ἄλλους σκοτωμένους
 Μέσα στὰ Τούρκικα κορμιά, ἀγνώριστους, θαμμένους,
 Θὲ νὰ τοὺς κλάψῃ αὔριο ἢ αὐγὴ μὲ τὴ δροσιά τῆς.
 Τὸ Μεσολόγγι ἔπεσε, καὶ ὄλη κινδυνεύει
 Νὰ πέσῃ τώρα ἢ Ἑλλάς μὲ τὴν ἀπελπισιά τῆς
 Ἄγρια καὶ μὲ τὸ φόβο τῆς μερόνυχτα παλεύει.
 Τὸ Μεσολόγγι τὸ πατεῖ, τὸ παίρνει ὁ Τούρκος τώρα.
 Ἐλάτε νὰ τοῦ κλάψωμε τὴν ὕστερη τῆ ὄρα!

Οἱ γέροντες, ποὺ μὲ τοὺς νηούς νὰ πᾶν δὲν ἤμποροῦσαν,
 Στὸ Μεσολόγγι ἀπόμειναν. Ὡς τώρα δὲ θωροῦσαν
 Τὴν ἔξοδο ἀπ' τὰ τείχη τοῦ κ' ἔκαναν τὸ σταυρό τους.
 Ὑστερα, σὰν τὰ Τούρκικα τὰσκέρια, τὸν ὀχτρό τους,
 Εἶδαν σὰν κῦμα νὰ χυθοῦν σταῖς θύραις τους, στὰ τείχη,
 Καὶ σὰν ἀγρίμια νὰ πηδοῦν, νὰ κρέμωνται ἀπ' τὰ νύχια,
 Τρέχουν κατὰ τὴ θάλασσα, καὶ στοῦ πελάου τὴν ἄκρη
 Μέσα σὲ πύργο ποῦχανε μπαροῦτη σωρειασμένη
 Κλειοῦνται μὲ μιᾶς καὶ σταίνουνε χορόν, ἀνδρειωμένοι,
 Σὰν νᾶτανε στὰ νειᾶτα τους, δίχως καὶ μὲ δάκρυ.
 Τοῦ ἀπελπισμένου αὐτοῦ χοροῦ εἶνε ὁ Καψάλης πρῶτος.
 Τ' ἄγραφα ποὺ τὸν γέννησαν ὀμοιάζει τὸ κορμί του,
 Καὶ τὴν κορφή-τοῦ Πίνδου μου ἢ ἄσπρη κεφαλὴ του,
 Κρατεῖ στὸ χέρι του δαυλὶ μὲ φλόγα. Κάθε κρότος
 Π' ὄξω ἀπ' τὸν πύργον ἀκούεται, τὸ χέρι ἐκεῖνο φέρνει

Μέσ' στής μπαρούτης τὸ σωρό, καὶ τὸ χορὸ του φέρνει...
 Ὁξω ἀπ' τὸν πύργο ἀλαλαγμὸς ἦρθ' ὁ ὄχτρος, πλακώνει!
 Μέσ' στής μπαρούτης τὸ σωρό τὸ χέρι ἐκεῖ σιμώνει,
 Τὸ χέρι ἐκεῖ μὲ τὸ δαυλί, τὸ χέρι τοῦ Καψάλη.
 Μὲ μιᾶς ἀστράφτει καὶ βροντᾶ. Σὰν ἀπὸ μέθη, ζάλη,
 Τρικλίζει ὁ πύργος τρεῖς φοραὶς καὶ μέσ' στὰ μεσουράνια
 Τινάζεται σὰν σύγνεφο, καὶ φέρνει ἐκεῖ κουρμπάνια
 Τοὺς γέρους τοῦ Μεσολογγίου καὶ τῶν Τουρκῶν τασκέρια·
 Ἀπ' τῆ μεγάλης ἀναλαμπῆ λάμπουν βουνά κι' ἀθήρια!
 Τὸ Μεσολόγγι ἡ χαραυγὴ τῶρε ταχιά πεσμένο,
 Κ' εἶδε τὸ μισοφέγγαρο στὰ τείχια του στημένο.

Ε'

Ἐκεῖνον τὸν ἀλαλαγμὸ κι' ὄλη τὴν λάμψη ἐκείνη
 Ἀπ' τῆς Κλεισοῦρας τὸ μικρὸ ἐκείνο ἐρημοκλήσι
 Ἀγροίκησε ὁ Καλόγηρος κ' εἶχε μὲ μιᾶς γνωρίση
 Στὸ Μεσολόγγι τὴ βραδεῖα ἐκείνη τ' εἶχε γίνη.
 Μὲ μιᾶς πετιέται στὴν κορφὴ καὶ τὸ τηράει καὶ κλαίει
 Καὶ τέτοια ἀναστενάζοντας λόγια θλιμμένα λέει:
 — Ἀφωρισμένος τρεῖς φοραὶς ὅποιος ἔβαλε χέρι
 Στάστέρι τῆς Πατρίδας μας, στοῦ Γένους μας ταστέρι!
 Στρέψου καὶ γύρα κύτταξε, φτωχό μου Μεσολόγγι,
 Τὸ πέσιμό σου πῶς τὸ κλαῖν' βουνά, οὐρανὸς καὶ λόγγοι·
 Κ' ἐμεῖς οἱ δόλιοι ποῦχαμαν σ' ἐσένα κάθε ἐλπίδα
 Σὲ κλαῖμε, γέροι καὶ παιδιὰ, σὲ κλαίει ὄλ' ἡ πατρίδα.
 Τῆ θέσι σου σοῦ ζήλεψε, σοῦ ζήλεψε τὰ νειᾶτα,
 Κι' αὐτὴ ἡ Μοῖρα ἡ φθονερὴ καὶ σ' ἄλλαξε τὴ στράτα,
 Κι' ἀντὶς νὰ ξαναπαινεθῆς, νὰ διώξῃς τὸν ὄχτρο σου,
 Σοῦ τοίμασε τὸ θάνατο αὐτῆ, τὸ πέσιμό σου.
 Μ' ἂν πέφτης, πέφτεις ἐνδοξο, σὰν παλληκᾶρι πέφτεις,
 Σὰν τὸ λιοντάρι στὴ σπηλιὰ, σὰν στὸ λημέρι κλέφτης,
 Ποῦ ἀμέτρητοι τὸν ἔχουνε δλόγυρα ζωμένα,
 Κ' ἐκεῖνο ἀποφασίζεται, χουμάει ἀπελπισμένο.
 Ὅχι! δὲν πέφτεις ἄδοξο· θὰ τὸ γνωρίζουν ὅλοι
 Πῶς σῶλειψε τόσον καιρὸ ψωμί, μπαρούτι, βόλι.
 Φτάνει, φτωχό, ποῦ βάσταξες κι' ὡς τώρα τὴν ἀνδρεία σου,
 Ἀλλὰ καὶ τώρα πῶπεςες ἔπεςες σὰν ἀνδρεῖο.
 Ἄς ἔρθουν τώρα νὰ σὲ βροῦν οἱ Τούρκοι ἔρμο, κρύο,
 Καὶ ἄς γλυτώτῃ ὁ Θεὸς τὰ ἔρμα τὰ παιδιὰ σου.
 Ἄχ! γιατί ἀκόμα μιὰ φορὰ, γιατί νὰ μὴ μπορῶ
 Νὰ σὲ γλυτώσω ὁ ἄμοιρος! Ἀστέρι μου λαμπρό,
 Γιατί νὰ σδύσης σήμερα στὰ νέφια τῶν ὄχτρων σου!
 Γιατί νὰ μὴ βρεθῶ κ' ἐγὼ ἀπόψε στῶν παιδιῶν σου

Τὴν ἐνδοξη τὴν ἔξοδο, ὅπου θανά ξυπνήση
 Ἀπόψε ἀπὸ τὸν ὕπνο τῆς Ἀνατολῆ καὶ Δύσι!
 Γιατί νὰ μὴ βρεθῶ κ' ἐγὼ στὸ πλάι τοῦ Τζαβέλλα!
 Γιατί, ἄχ! ράσο νὰ φορῶ καὶ ὄχι φουστανέλλα!
 Γιατί λιοντάρι ἐγὼ βουνοῦ νὰ κόψω μοναχὸς μου
 Τὰ νύχια, τὴν ἀνδρεία μου! Γιατί νάρθῶ νὰ ζήσω
 Καλόγηρος, ἀγνώριστος καὶ ταπεινός, νὰ κλείσω
 Τὰ μάτια μου στὴν ἐρημιὰ ἐδῶ μακρὰ τοῦ κόσμου!...
 Ἀγαπημένα Γιάννινα, πῶς σὰς πονῶ μακρὰ σὰς!
 Βουνά τοῦ Πίνδου μου ψηλά, μὲ τὰ πολλὰ κλαριά σὰς,
 Μὲ τὰ τρανὰ τὰ πεθια σὰς, ταῖς γέρικαις ὀξειαῖς σὰς,
 Ζήλεψα τὰ λημέρια σὰς, τοὺς ἴσκιους, ταῖς δροσιαῖς σὰς!
 Τῆ λίμνη τ' Ἀγγελόκαστρου ὄσαις φοραὶς κυττάζω,
 Τὰ Γιάννινα—τὰ Γιάννινα θυμοῦμαι, καὶ χτικιάζω.
 Ἄχ τότε, τότε ἐλεύθερα νὰ σὰς πατήσω τότε,
 Καὶ τότες ἄς σδυθῶ μὲ μιᾶς, ἄς ἀποθάνω τότε!
 Ἐδῶ, μακρὰ σὰς, ἔχασα τὴ δόξα, τὴν ἀνδρεία μου,
 Ἐχασα τὴ γυναῖκα μου, ἔχασα... τὰ παιδιὰ μου!—

Κ' ἐσώπασε ὁ Καλόγηρος. Οἱ γκαρδιακοὶ λυγμοὶ τοῦ
 Καὶ τὰ πολλὰ τὰ δάκρυα τῶπνιξαν τὴ φωνή του,
 Καὶ δίχως λόγο καὶ μιλιὰ ἔσκυψε σ' ἓνα βράχο,
 Κ' ἔκλεγε κι' ἀναστενάζε. Δάκρυα εὐλογημένα!
 Δάκρυ' ἀπ' τὰ φυλλοκάρδια του, ἀπ' τὴν ψυχὴ βγαλμένα!
 Δάκρυα πικρά, ὅπου κ' ἐγὼ στὴν ξενητεῖά μου τάχω
 Γιὰ μόνη μου παρηγοριὰ ὄσαις φοραὶς θυμοῦμαι
 Τῆ σκιάδα τὴν πατρίδα μου! Ὅσαις φοραὶς κοιμοῦμαι
 Κ' ἐγὼ μὲ τέτοια δάκρυα στὰ μάτια μου πηγμένα!
 Δάκρυα, ὅπου καθέννας μας χύνει μακρὰ στὰ ξένα!
 Ξανασηκώθηκε ὀρθός. Τὸ μάτι του ἀπ' τὸ δάκρυ
 Λουσμένο, λάμπει γαλανὸ σὰν οὐρανὸς τ' Ἀπρίλη
 Ὅστερ' ἀπὸ βαρεῖα βροχή. Πονάτισε στὴν ἄκρη
 Τοῦ βράχου κ' ἔγνεψε ψηλά. Δὲν τοῦ μιλοῦν τὰ χεῖλη,
 Μιλáει ἡ καρδιά του, ἡ ψυχὴ,
 Μιλáει τοῦ Παντοδύναμου, μιλάει τὰ λόγια ἐκεῖνα,
 Ὅπου τὰ λένε προσευχή,
 Ἄγνὰ σὰν τὰ τριαντάφυλλα, ἀθῶα σὰν τὰ κρίνα.
 Ἦταν ἐκεῖν' ἡ προσευχὴ γιὰ ὅλο μας τὸ Γένος.
 Καὶ τόσος τοῦ ἦταν στὴν καρδιά ὁ πόνος σφραιασμένος,
 Ὅπου τὸν ἔκοφ' ἔδρωτας. Τὸν ἔδρωτα σπογγίζει,
 Καὶ πάλι ὀρθὸς τὰ θλιβερά τὰ λόγια του ἀρχίζει:
 — Τῆ μέρα ἐκείνη, ὁ ἄμοιρος, πῶς τὴν θυμοῦμαι ἀκόμα!
 Σὲ πόσους τὴ μολόγησε τὸ γέρικό μου στόμα!..
 Τὸν ἄγριον τότε Ἄλλη πασσὰ τὰ Γιάννινα βαστοῦσαν,

Ποῦ στή βρειὰ φοδέρα του κ' οἱ κλέφταις προσκυνοῦσαν.
 Ἦμουν μικρός, πολὺ μικρός. Ἀγνάντια στήν Καστρίτσα
 Ὁ κόσμος πανηγύριζε. Ἡ μάνα μου ἡ Ζωίτσα
 Πῆρε κ' ἐμένανε μαζί. Βραδεῖα-βραδεῖα γυρνᾶμε,
 Κι' ἀπ' ὄξω ἀπὸ τὰ Γιάννινα στὸν Πλάτανο περνᾶμε.
 Ἐκεῖνο ποῦ εἶδα, τράμαξα! Στὸν Πλάτανο ἴσκατω
 Ἔνα κορμὶ πελώριο, παλληκαριὰ γιοματό,
 Τὸ τσάκιζαν μὲ τὰ σφυριὰ τρεῖς γύφτοι χλωμισμένοι.
 — Μάνα, τῆς λέω, γιὰ κῦτταξε ὁ κλέφτης πῶς πεθαίνει.
 Ποιὸς ξέρει πόσους στάγερια ξεγύμνωσε βουνά του!
 Τώρα γιὰ ἰδὲ τὸ τέλος του, κῦτταξε τὰ στερνά του. —
 — Σῶπα, παιδί μου, μὴ τὸ λές, μοῦ εἶπε ἀγάλια ἐκεῖνη.
 Αὐτὸς ποτὲ δὲν κούστηκε ν' ἀρπάξει, γὰρ ξεγδύνη.
 Γύρνα καὶ κῦττα τὰ βουνά τὸν κλαῖν σὰν βασιλῆα τους,
 Καὶ σὰν ἀδέρφι τους πιστὸ οἱ βρύσαις, τὰ κλαριά τους.
 Κανένας κλέφτης σὰν αὐτὸς κόσμος δὲν ξεγυμνώνει. . .
 — Πῶς τότε λένε, μάνα μου; — Τὸν λένε Κατσαντώνη
 Μὴ σοῦ ξεφύγη ἀπὸ τὸν νοῦ τὸ ἔνδοξο ὄνομά του.
 Ποτὲ δὲν ἐπροσκύνησε τὸν Τοῦρκο. Τᾶρματά του
 Εἶνε βαμμένα μ' αἵματα Τοῦρκικα μολυσμένα. —
 Κ' οἱ Τοῦρκοι . . . τί νὰ κάνουνε; Ἀδέρφια μας πλασμένα
 Κι' αὐτοὶ δὲν εἶνε ἀπ' τὸν Θεό; Τί φταῖνε, τί τοῦ κάνουνε;
 — Ἀκουσε· δὲν πιστεύουνε οἱ Τοῦρκοι τὸν Χριστό μας,
 Καὶ μᾶς τὸν βρίζουν ἄκοπα· ἀρπάζουνε τὸ βιό μας,
 Μᾶς δέρουνε, μᾶς τυρανοῦν, θέλουνε γὰρ μᾶς βυζάνουν
 Τὸ αἷμα μας σὰν σφάλαγκες. Μᾶς ἔχουν σὰν σκυλιά τους
 Οἱ Τοῦρκοὶ ἔμας τοὺς χριστιανοὺς γιὰ κάθε θέλημά τους,
 Καὶ μοναχὴ φροντίδα τους εἶνε γιὰ νὰ μᾶς σδύσουν.
 Αὐτοί, ποῦ Κλέφταις λέμ' ἐμεῖς, ποῦ διάλεξαν νὰ ζήσουν
 Στὰ κορφοβούνια, στὰ κλαριά, καὶ στάγερια στενορρόμια
 Μὲ τὰ θεριά, μ' ἀγρίμια.
 Αὐτοί, ὅπου φωλιάζουνε σὲ τρισάβαθα λημέρια
 Κ' ἔχουν συντρόφους τοὺς ἀετούς, τὰ γηδόνια, τὰ ξεφτέρια,
 Δὲν βάσταξαν νὰ ζήσουνε στοὺς Τοῦρκους σκλάβοι δοῦλοι,
 Καὶ πᾶν ἀπάνου στὰ βουνά στὸν Πίνδο καὶ στὸ Σούλι,
 Στὰ βράχια, στὰ ἐλάτια,
 Ποῦ ἔχει ἡ Ἐλευθερία τᾶσπρα τῆς τὰ παλάτια.
 Καὶ στὸ Βαγγέλιο, στὸ Σταυρὸ εἶνε βαρηὰ ὠρμισμένοι
 Κι' ὅλοι ἀποφασισμένοι
 Ἦ νὰ τὴν διώξουν τὴν Τουρκιά ἢ ὅλοι νὰ ποθάνουν.
 Ἐκεῖνοι ζοῦν ἐλεύθεροι κι' ὅλα . . . γιὰ μᾶς τὰ κάνουν,
 Γιὰ μᾶς ὀλάκερες περνοῦν νυχτιαῖς, ἀκέρηα χρόνια,
 Μέσα στὸ κρύο, σταῖς βροχαῖς, στὰ κρύσταλλα, στὰ χιόνια.
 Γιὰ μᾶς πολλὰς φορὰς πεινοῦν, γιὰ μᾶς ζοῦν στὰ βουνά,

Γιὰ μᾶς γυρίζουν θάλασσαις, πέλαγα σκοτεινά.
 Γιὰ μᾶς, παιδί μου, τὸ κορμὶ ἐκεῖ τοῦ Κατσαντώνη
 Ἀπὸ τῶν γύφτων τὰ σφυριὰ τσακίζεται σταμῶνι.
 Τὸν Κατσαντώνη μὴ ξεχνᾶς. Κι' ὅλους νὰ τοὺς θυμᾶσαι,
 Κι' ὅσαις φορὰς στὸ στρῶμα σου θὰ πέφτης νὰ κοιμᾶσαι,
 Στὴν προσευχὴ σου ποῦ θὰ λές, παιδί μου, στὸ Θεό μας
 Λέγε δυὸ λόγια καὶ γι' αὐτούς, νὰ ζήσουν παρακάλα
 Ἐκεῖνον ποῦ τοὺς ἔρριξε στὸν κόσμο γιὰ καλὸ μας.
 Ἔχουν νὰ κάνουν θαύματα γιὰ μᾶς αὐτοὶ μεγάλα!
 Κι' ὅσο σ' αὐτὸν τὸν ψεύτικο τὸν κόσμο μας θὰ ζήσης,
 Τὸν Τοῦρκο, τὸν ἀντίχριστο, ποτὲ μὴν ἀγαπήσης! —
 Κι' ἀπ' τότε ὡς ποῦ μεγάλωσα κάθε χειμῶνα βράδου,
 Ἐνῶ ἀπ' ὄξω οἱ ἀστραπαῖς ἔσχιζαν τὸ σκοτάδι
 Κ' ἔδρεχε κ' ἔρριχνε ψηλὰ στὰ κορφοβούνια χιόνι
 Καὶ δὲν ἀκούγονταν ψυχὴ οὔτε ἡ φωνὴ τοῦ γκιώνη,
 Μ' ἐπαιρνε ἡ μάνα στὴ φωτιά κι' ἀρχίζε νὰ μοῦ λέη
 Ἄ, ὄχι τὰ συνήθια
 Ποῦ λὲν γρηοῦλαις στὰ μικρὰ παιδάκια παραμύθια·
 Μῶλεγε λόγια, ποῦ κι' αὐτὴ διηγώντας τα νὰ κλαίη.
 Γιὰ τὸ Βλαχάδα μῶλεγε τοῦ Ὀλύμπου τὸ θρεφτάρι,
 Τὸ Γρίβα τοῦ Ξερόμερου τὸ δράκο, τὸ λιοντάρι,
 Τὰδέρφια τὰ ξεχώριστα τοὺς Κατσικογιανναίους,
 Καὶ γιὰ τῆς Μάνης τὰ παιδιὰ, τοὺς Κολοκοτρωναίους·
 Γιὰ τὸν Ἀνδρουτσο μῶλεγε, γιὰ τὸ Βλαχοθανάση,
 Τῆς Ἀλαμάνας τὸ στοιχειὸ τὸ Διάκος τὸ Θανάση,
 Τὸν Κούρμα τὸν πελώριο, τὸν Πάνο Μεϊντάνη,
 Γιὰ τὸ μικρὸ Κορμόπουλο, καὶ γιὰ τὸ Σπαθογιάννη·
 Καὶ γιὰ τοῦ Βάλτου τὸ θεριὸ τὸ Χρῆστο τὸ Μιλιώνη·
 Γιὰ τοῦ πελάγου τὸ πουλί μῶλεγε τὸν Κατσώνη,
 Γιὰ τῆς Κασσάνδρας τὸ Σταθά, τὸ γέρο Μπουκουβάλα,
 Τὸ Ζήτρο τὸν ἀνήμερο, τὸν ἄγριο Κώστα Πάλλα,
 Τὸ Χρῆστο Γρίβα τὸν ἀετὸ τῆς Λάμιας, τὸ Λαμπέτη,
 Γιὰ τὸν χαμένον ἀδελφὸ τοῦ Διάκου Μασσαδέτη,
 Καὶ γιὰ τὸν πάτερ-Σαμουὴλ τῆς Κιάφας μας τᾶστέρι·
 Γιὰ τὸ Μαλάμο μῶλεγε τῆς Λάμιας ξεφτέρι,
 Γιὰ τοῦ Τζαβέλλα τὰ παιδιὰ, τοῦ Μπότσαρη τὴ Λένη,
 Τὴ Μόσχω καὶ τὴ Διάκινα τὴ μπαρουτοθρεμμένη·
 Γιὰ τὸ Γυφτάκη μῶλεγε, καὶ γιὰ τὸ Μητρομάρα,
 Τὸν Καλιακούδα, τὸν Λουκά, καὶ γιὰ τὸν Νικοτσάρα·
 Καὶ μιὰ τρισκότειδη βραδεῖα, μιὰ Κυριακή, μιὰ σκόλη,
 Μοῦ εἶπε πῶς μᾶς πήρανε τὴν ὠμορφὴ τὴν Πόλι.
 Μὰ μοῦ εἶπε καὶ μιὰ ἐλπίδα,
 Μοῦ εἶπε πῶς θ' ἀναστηθῇ ἡ ἔρμη μας Πατρίδα,
 Μοῦ εἶπε πῶς πάλι θανά ἰδῇ μέσ' στήν Ἀγιά-Σοφιά τῆς

Τὸν Κωνσταντῖνο μὲ χρυσῆ κορώνᾳ, βασιλεῖα της.
 Ὡς τότε δὲν τὸν ἤξερα ἐγὼ τὸν Τούρκο, ἀλήθεια.
 Τὰ λόγια αὐτὰ τῆς μάνας μου μ' ἀναψαν μὲς' στὰ στήθια
 Ἄσθεστη φλόγα, κ' ἔλεγα τότε νὰ μεγαλώσω
 Νὰ κλέφτικα τὰ ἄρματα στὴ μέση μου νὰ ζώσω,
 Νὰ πάω νὰ ζήσω στὰ βουνά, μ' ἀγρίμια νὰ φωλιάζω,
 Μὲ τᾶλλα τὰ κλεφτόπουλα νὰ πολεμῶ νὰ σφάζω,
 Κι' ὅταν ἀπὸ τὸ σπῖτι μας ἐκείνο τὸ μικροῦλι
 Μῶδειξε ἡ μάνα τὰ βουνὰ τοῦ Πίνδου καὶ τὸ Σοῦλι,
 Ταῖς ἀνοιξιὰτικαὶς βράδειαις σὰν τώρα, μὲ φεγγάρι
 Ποῦ ἀποσταμένη ἔγερνε αὐτὴ στὸ μαξιλάρι,
 Στὸ παραθύρι μας ἐγὼ μὲ ξάγρυπνα τὰ μάτια
 Κύτταξα πέρα τὰ βουνά, τῶν κλέφτων τὰ παλάτια,
 Κι' ἀγάλιαζα βαθειὰ-βαθειὰ ὀποῦ σὰν θεῖο χέρι
 Τὸ μυρωμένο τους λεπτὸ μὲ χὰϊδευε ἀγέρι.
 Καὶ ἔτσι ὅλα πέρασα τὰ χρόνια τὰ μικρά μου.
 Ἔτσι μᾶς μεγαλώνουνε οἱ μάνας οἱ δικαῖς μας,
 Ἐμᾶς ἐκεῖ στὴν Ἠπειρο μὲ ὕλαις ταῖς σκλαδικαῖς μας,
 Μ' ὅλα τὰ καταφρόνια μας. Περήφανα βουνά μου,
 Ἄχ, τότε ἀκόμα μιὰ φορὰ θανά σᾶς ἀγναντέψω
 Ἀπ' τὰ καῦμένα Γιάννινα! Πότε θὰ συντροφέψω,
 Βουνά μου, ἀκόμα μιὰ φορὰ τὰ πεῦκα τὰ ψηλά σας·
 Πότε θὰ πῶ ἀπ' τὰ κρύα σας τὰ θάνατα νερά σας!
 Ἐπρεπε, σὰν τὸν ἔλατο τρανός, νὰ ζήσω τώρα
 Πέρα σ' ἐκεῖνα τὰ βουνά, στὴ σκλαδωμένη χώρα,
 Καὶ ὄχι σὰν τὸ ταπεινὸ τὸ μαῦρο κυπαρίσσι
 Τώρα νὰ ζῶ καλόγηρος σ' αὐτὸ τὸ ρημοκλήσι...
 Ποῖς ἤμουν... καὶ ποῖς ἔγεινα!—Καὶ πάλι ὁ γέρωρ, πάλι,
 Ἐσκυψε πάλι κλαίγοντας στὸ βράχο τὸ κεφάλι.

ΣΤ'

Ποῖς ἦταν καὶ ποῖς ἔγεινε; Ἦταν ἀπ' τᾶγιο χῶμα.
 Τότες ὅλοι τὸν ἤξεραν καὶ τὸν θυμούνται ἀκόμα
 Τὸν Κωνσταντῆ στὰ Γιάννινα, τὸν πρῶτο κυνηγὸ τους,
 Ὅποῦ κανένα ἀπάτητο δὲν ἄφηκε βουνό τους.
 Κ' ἦταν ἕνας ὁμορφονιός, τῶν κοπελλῶν ἡ τρέλλα,
 Χρυσὸ καμάρι τῶν γονηῶν, τῶν Τούρκων πάντα φέλα.
 Τὰ πρῶτα του τὰ γράμματα τᾶμαθε στὸν Ψαλῖδα.
 Τὰ λόγια τοῦ πατέρα του ἦταν γιὰ τὴν Πατρίδα.
 Τῶδειχνε ἡ μάνα του συχνά-συχνά τὰ κορφοδοῦνια
 Καὶ τῶν κλεφτῶν τ' ἀράδειαζε τὰ ἔργα. Καὶ στὴν κούνια
 Ἀκόμα ποῦ τὸν βύζανε μικρὸ σὰν τὰ γυελούδια
 Τὸν ὕπνο τοῦ νανούριζε μὲ κλέφτικα τραγοῦδια.

Χαρὰ στὸ τέτοιο τὸ παιδί ποῦ ἔτσι μεγαλώνει!
 Ἄξιζει ἡ πατρίδα του γιὰ νὰ τὸ καμαρώνη.
 Ἀπὸ μικροῦθε στάρματα συνήθισε τὸ χέρι,
 Κι' ὅταν λεβέντης ἔγεινε ἦταν αἰετός-ξεφτέρι.
 Στὴ λίμνη ἐκεῖ τὴν ὠμορφὴ ἢ γύρα στὰ βουνά της
 Θὰ νᾶθρίσκε τὸν Κωνσταντῆ συχνὰ κάθε διαβάτης
 Νὰ κυνηγᾷ πέρδικες, παπιὰ καὶ περιστέρια
 Καὶ τῶν κλεφτῶν τὸν ἤξεραν ἀκόμα τὰ λημέρια,
 Ὅποῦ ζαρκάδια, ἀγριόχοιρους, ἀλάφια κυνηγοῦσε
 Ἡ μὲ τᾶρκοῦδια πάλευε ἢ λύκους ξεκοιλοῦσε.
 Στὰ Γιάννινα εἶν' ὠμορφαις. Ὁ Κωνσταντῆς στὴ νειότη
 Ἀγάπησε κ' ἦταν αὐτὴ ἡ ὕστερη καὶ πρώτη
 Ἀγάπη καὶ γυναῖκα του. Τοῦ γέννησε ἡ Δένη
 Ἀγγέλους δύο, καὶ πέρασαν ζωὴ χαριτωμένη.

Τῆς Ροῦμελης τὴν ὄχεντρα, τὸ γέρο τὸν Ἄλῃ
 Τὸν ξέγραψε ὁ Σουλτάνος του, τὸν εἶπε φερμανλῆ.
 Κεφάλι σήκωσε ὁ Ἄλῃς, καὶ τὴν Ἀρδανιτιά του
 Μαζεύοντας στὰ Γιάννινα γύρευε τὰ χαρτιά του.
 Δὲν τὸν ἀκούει ὁ ἀφέντης του, τὸν ἔχει ἀφωρεσμένον,
 Καὶ στέλνει ἀσκήρια ἀμέτρητα ποῦ τὸν βαστοῦν κλεισμένον
 Καὶ θέλει τὸ κεφάλι του φερμένο στὸ σιντόνι
 Στέλνει πασσάδες τὸν Χουρσίτ μὲ τὸν Ὁμὲρ Βρυώνη.
 Κι' ὁ Ἄλῃ-πασσᾶς τόσον καιρὸ δὲν δίνει τὰ κλειδιά του
 Κλεισμένος μὲς' στὸ κάστρο του σὰν λύκος στὴ φωλιά του.
 Μιὰ μέρα ἀγνάντια στὸ γησί ἀκούστηκαν τουφέκια,
 Φωναῖς πολλαῖς, ἀλαλαγμός, σάλπιγγες, τουμπελέκια.
 Ἐσκότωσαν τὸν γέρω Ἄλῃ. Πῆραν τὸ κάστρο ἀπάνου.
 Πῆρναν καὶ τὰ Γιάννινα τᾶσκήρια τοῦ Σουλτάνου.
 Τότες ἀκούσθη κ' ἡ βροντὴ ἀπ' τὴν Ἁγία Λαύρα,
 Κ' ἐφάνηκαν μὲς' στὰ βουνὰ σύγνεφα λίγα μαῦρα,
 Κι' ἀπῶνα βουνὸ σ' ἄλλο

Πετοῦν, πυκνῶνον, γίνονται ἕνα βαρὺ, μεγάλο,
 Ποῦ ἀπ' ἀκρὴ σ' ἀκρὴ τὴ βαθειὰ τὴ φοβερὴ μαυρίλα
 Ἀπλώνει στὴν Ἑλληνικὴ τὴ χώρα. Ἀνατριχίλα!
 Ἐπαναστάτησε ὁ Γκιοῦρ! Κλεισμένος στὸ χαρέμι
 Τ' ἀκούει ὁ Σουλτάν Μαχμούτ καὶ ρυάζεται καὶ τρέμει,
 Καὶ τὰ πυκνὰ τὰ γένεια του τινάζει μὲ λαχτάρα.
 Φωτιά προστάζει καὶ σφαγὴ καὶ γύμνια καὶ τρομάρα!
 Φεύγουν οἱ δόλιοι χριστιανοὶ πῶς φεύγουν τὰ πουλιά,
 Ὅταν θολοῦρα τὰ βαρῆ ἀλάργα ἀπ' τὴ φωλιά,
 Καὶ μὲς' σ' ἔρμιας βαθειαῖς γυρνοῦν καὶ κρῦβονται στὰ βράχια·
 Οἱ κάμποι μένουν ἔρημοι, καίγονται χόρτα, ἀστάχια·
 Ρῆμαξαν καὶ τὰ Γιάννινα, φεύγουν οἱ φαμηλιαῖς,

Καὶ καταφύγι στῶν βουνῶν βρίσκουνε τὰς σπηλιαίς·
Ἐκεῖ, στὸ Πίνδον τὰς κορφαίς, σ' ἄγρια ξηρὰ βουνά,
Καὶ μέσ' στὰ σκέμπια ἀνάμετα, σὲ βράχους, σὲ στενά,
Σὰν ἀδερφάνια ἀσπρίζουνε τὰ δυὸ κεφαλοχώρια

Συρράκου—Καλαρύταις·

Στοὺς βράχους τοὺς μεγάλοι ἀετοὶ φωληάζουν καὶ πετρίτες·
Τὸ σύνορο τὰ χώρισε, καὶ ζοῦνε τώρα χώρια.

Οἱ πλειότεροι ἀπ' τὰ Γιάννινα ἤθραν ἐδῶ κρυφῶνα·

Ἐδῶ τὸν πρῶτο πέρασαν τοῦ χαλασμοῦ χειμῶνα.

Ἐδῶ ὁ Κώστας ἔφερε κι' αὐτὸς τὴ φαμηλιά του,

Τὴ μάνα, τὸν πατέρα του, τὴ Λένη, τὰ παιδιὰ του.

Ἐδῶ κ' ἐγὼ γεννήθηκα, ἐδῶ τὸν ἥλιο εἶδα,

Αὐτὰ τὰ βράχια τὰ ψηλὰ ἔχω ἐγὼ πατρίδα.

Ὅταν ὁ Ἀπρίλης ἔχυσε τὰ χιῶνα τὰ ζεστά του

Κι' ὁ Πίνδος ξεφορτώθηκε τὰ χιόνια τὰ πολλά του,

Ἀνέδηκαν καὶ στὰ βουνά τὰ Τούρκικα τὰ σκέρια

Καὶ πήραν σῶαυρα τὰ χωριά γιὰ κλέφτικα λημέρια.

Οἱ Καλαρύταις χάλασαν καὶ τὸ Συρράκου ἀντάμα,

Καὶ τοῦ Μεσολόγγι κ' ἐδῶ ἀκούσθηκε τὸ κλάμα.

Ὅσοι γλυτώσαν ἐφυγαν γυμνοὶ καὶ τρομαγμένοι

Πρὸς τῶν Τζουμέρκων τὰ βουνά. Οἱ Τούρκοι λυσσασμένοι

Ἀχόρταγοι τοὺς κυνηγοῦν ἀκόμα κ' ἐκεῖ πέρα.

Ἐδῶ ὁ Κώστας ἔχασε τὸν γέρο του πατέρα.

Στὸ Βουργαρέλι οἱ χριστιανοί, οἱ Τούρκοι ἀπὸ κοντὰ τους.

Οἱ Ἀγραφιῶταις παρεκεῖ φυλάγουν τὰ βουνά τους.

Ἐδῶ οἱ Τούρκοι σταματοῦν· ἐδῶ δὲν κυνηγοῦνται

Σὰν ἔφτασαν οἱ χριστιανοί· ὅσοι ἔμειναν σκορποῦνται

Στὸ Βάλτο, στὸ Ξηρόμερο, ἄλλοι στὸ Καρπενήσι.

Γλήγορος ἀπ' τὰ Γιάννινα ὁ Μὲρ εἶχε κινήσει

Τὴν Ἐπανάστασι μιᾶς νὰ σβύσῃ στὴν Ἑλλάδα,

Καὶ σέρνει ἀσκέρια ἀμέτρητα πεζούρα καὶ καβάλλα.

Διαβαίνει τὸ Μακρύνορο, διαβαίνει τὴ Φλωριάδα,

Καὶ χύνεται στὰ χειμαδιὰ τοῦ Βάλτου τὰ μεγάλα

Σὰν τ' Ἀσπρου τὰ πολλὰ νερὰ θολά, κατεδασμένα

Κι' ὅπου περνάει ἀφίνει ἐρμιὰ κι' αὐλάκια στερφεμένα

Κι' ὄλοῦθε σκλάβους παίρνει

Κι' ἀρμάθες σὰν ὁ Χάροντας στάσκέρια του τοὺς σέρνει.

Κατὰ τ' Ἀγρίνι κάτω

Βρίσκει τοῦ Πίνδου, τοῦ Σουλίου τὸν κόσμο τὸν φευγάτο·

Βρίσκει τὸν Κώστα ποῦχ' ἐκεῖ τὴ φαμηλιά του φέρει

Καὶ παίρνει τὴ γυναῖκα του καὶ τὰ παιδιὰ του παίρνει.

Νὰ φύγῃ ὁ Κώστας δὲν μπορεῖ καὶ πέφτει προσκυνάει.

Τὸν ξέρει ἀπὸ τὰ Γιάννινα γιὰ πρῶτον στὸ κυνήγι

Καὶ μὲ τοὺς ἄλλους σκλάβους τοῦ ὁ Μέρης δὲν τὸν σμίγει,
Μόνο νὰ κυνηγᾷ

Γιὰ τὸ σουφρᾶ του τὸν κρατεῖ καὶ τὸν καλοταγίζει.

Ζ'

Στὸ Μεσολόγγι σταματᾷ ὁ Μὲρ-πασσᾶς, κ' ἐλπίζει

Ὅτι δλάνερα κρατεῖ τὴ Ρούμελη στὸ χέρι

Καὶ γλήγορα γιὰ τὸ Μωρηᾶ τὰμέτρητό του ἀσκέρι

Λαίμαργο θὰ κινήσῃ.

Τὸ ὄνειρό σου τὸ χρυσὸ γρήγορα, Ὁμὲρ, θὰ σβύσῃ

Τὸ δρόμο σου ἀν δὲ σῶκοψε ὡς τώρα ἓνα τουφέκι,

Τὸ Μεσολόγγι τὸ μικρὸ ποῦ ἄφωνο τώρα στέκει

Θανά σοῦ γίνῃ μνημᾶ·

Ἀνέλπιστα τὰγέρωχο θανά σοῦ κόψῃ βῆμα.

Σέρνει ὁ Βρυώνης τέσσερες χιλιάδες Ἀρβανίταις,

Καὶ τετρακόσοι μοναχὰ εἶναι οἱ Μεσολογγίταις.

Ὁ Μάρκος Μπότσαρης μαζί, τῆς Κιάφας ὁ ἀετός,

Τριάντα πέντε τοῦ Σουλίου σιγύριζε ξεφτέρια.

Ὅλομερὶς σαλεύονται τοῦ Ὁμὲρ-πασσᾶ τὰσκέρια,

Καὶ σκῶνεται μεσουρανεὶς πυκνὸς ὁ κουρνιαχτός.

Ἄξαφνα βρέθηκε μιὰ αὐγὴ κλειστὸ τὸ Μεσολόγγι.

Μαύριζε γύρα ἢ Ἀρβανιτιὰ σὰν νὰ τὸ ζῶνουν λόγγοι.

Κλειέται μὲ μιᾶς κ' ἢ θάλασσα· κι' ὁ Μέρης μανιωμένος,

Σὰν λύκος λυσσασμένος,

Γρήγορα θέλει τὰ κλειδιὰ. Τ' ἀρνιοῦνται οἱ κυκλωμένοι.

Εἶνε τὸ πρῶτο κλείσιμο, δὲν εἶναι πεινασμένοι,

Καὶ δὲν τοὺς λείπει τίποτα, ἔχουν μπαρούτι-βόλι,

Ἐχουν καθάρια τὴ ματιὰ, εἶνε λιοντάρια ὄλοι.

Γιὰ νὰ γελάσουν τοὺς ὀχτρούς, γιὰ νὰ τοὺς παντεχένουν

Ἀμέτρητους, ἀμέτρητα σπαθιά στοὺς τοίχους στένουν,

Καὶ τουφεκίζουν ὄλοι τους μιὰ ἐδῶ, μιὰ ἐκεῖ, μιὰ πέρα,

Σὰν νᾶχουν τὰ προχώματα πιασμένα πέρα-πέρα.

Μὲ λίγαις μέραις στὸ γιὰλὸ καράβια ξαγναντίζουν,

Λίγα καράβια Ἑλληνικά, κ' οἱ Τούρκοι ἀναμερίζουν.

Ἡ θάλασσα εἶνε ἐλεύθερη. Τὸ Μεσολόγγι κράζει:

—Ἐλα νὰ πάρῃς τὰ κλειδιὰ, πασσᾶ!—Ὁ Μὲρ φρυμάζει,

Καὶ καρτερεῖ σὰν ὄχεντρα πότε νὰ βρῇ καιρὸ

Γιὰ νὰ χουμήσῃ ἄξαφνα. Ξεγέλασμα πικρὸ!...

Τὸ Μεσολόγγι, Ὁμὲρ-πασσᾶ, δὲν τὸ φυλᾷν οἱ τοῖχοι,

Τᾶνδρεῖα στήθηα τὸ φυλᾷν καὶ ἢ καλὴ του τύχη.

Η'

Ἐημέρωναν Χριστούγεννα. Στα παγωμένα αἰθέρια
 Λάμπουν χρυσὰ τὰστέρια,
 Καὶ στὸ φεγγάρι ποὺ ἔτοιμο νὰ βασιλέψη σκύθει
 Πέρα στοῦ Βάλτου τὰ βουνὰ—ποὺ καταχνιὰ τὰ κρύβει—
 Ἄσπριζον τοῦ ζυγοῦ οἱ κορφαὶς οἱ χιονοσκεπασμέναις,
 Σὰν νὰν' ψηλὰ φαντάσματα, ψηλαὶς καμαρωμέναις
 Ὡς στᾶστρα, λὲς κι' ἀπόκρυφα μ' αὐτὰ συνομιλοῦνε.
 Ἀνάρηα-ἀνάρηα τὰ Ζυγὰ τὴν Πούλια ἀκολουθοῦνε
 Καὶ περασμένη τὴ μισὴ τὴ νύχτα σημαδεύουν.
 Σβύεται ὁ Σταυρὸς μεσουρανίς· οἱ Δράκοι βασιλεύουν.
 Σὲ λίγο τὸ φεγγάρι
 Σὰν βασιλέψη τρίβαθο σκοτάδι θανά πάρη.
 Πόσο τὸ χειμωνιάτικο εἶν' ἄγριο τὸ σκοτάδι!
 Κι' ἂν ξενοχτίσης στὸ βουνό, στὸ λόγγο, ἢ λαγαῶδι
 Διπλὴ σοῦ χύνουν στὴν καρδιά, διπλὴ ἀνατριχίλα
 Τὸ κρῦο κ' ἢ μαυρίλα.
 Τὴ νύχτα ἐκείνη ἐδιάλεξε ὁ Μὲρ γιὰ τὸ σκοπὸ του.
 — Ἀπόψι ἀγρύπνια ὀλονυχτίς, λέει στὸ σύμβουλό του,
 Κ' ὕστερ' ἀπ' τὰ μεσάνυχτα, σὰν τὸ φεγγάρι φύγη,
 Τὴν ὥρα ποὺ τῶν Χριστιανῶν ἡ ἐκκλησία ἀνοίγει
 Καὶ πᾶνε τὰ Χριστούγεννα αὐτοὶ νὰ λειτουργήσουν
 Καὶ στὰ προχώματα ψηλὰ κανένας δὲ θὰ μείνη,
 Τὴ νύχτα, λέγω, ἐκείνη
 Τὰμέτρητα τὰσκέρια μας ἄξαφνα νὰ χουμήσουν
 Κι' ὡς τὴν αὐγὴ νὰ στήσουμε, πατώντας τὸν ὄχτρο μας,
 Στοὺς τοίχους τοῦ Μεσολογγίου τὸ μισοφέγγαρό μας.—
 Ὁ λόγος δίνεται μὲ μιᾶς στᾶσκέρια πέρα-πέρα,
 Καὶ μὲ φωναὶς χαρούμεναις γιομίζουσι τὸν ἄγέρα.

Θ'

Τὸ φεγγαράκι λίγο τι νὰ βασιλέψη θέλει
 Καὶ ὄμορφα χαμογελᾷ καὶ φέγγει σὰν νὰ στέλλῃ
 Στὴ γῆ μας καλονύχτισμα. Στὴ λάμψη του ἡ φύσι
 Φαίνεται ποῦναι σ' ὄνειρα, σὲ ὕπνο βυθισμένη,
 Ἡ λίμνη τοῦ Μεσολογγίου ἀστράφτει ἀγρυπνισμένη,
 Γιατὶ τὰγέρι τὸ τρελλὸ θέλει νὰ τὴν φιλήσῃ,
 Κι' ὅσαις φοραὶς τὸ χέρι του ἀπάνω της ἀπλώνει,
 Πεισιμῶνει αὐτὴ κι' ἀνάλαφρα τὸ μέτωπο ζαρώνει.
 Καθάρια τὰ νερά της
 Σωπαίνουν ὄλα. Μοναχὰ σὲ κάθε ἀπρογιαλιά της

Μὲ κᾶνα λιανολίθαρὸ παίζουσι ἢ μὲ λουλούδι
 Καὶ μουρμουρίζουσι, σὰν παιδιὰ, κᾶνα γλυκὸ τραγοῦδι.

Ἄξαφνα ἀπ' τ' Ἀντικιοῦ τῶμορφο τὰκρογιαλί
 Ἐνα μονόξυλο μικρὸ μ' ἕνα πανὶ προβάλλει.
 Τραβάει πρὸς τοῦ Μεσολογγίου τὸ κάστρο, κι' ἀπὸ πέρα
 Σὰν ἀπ' τὴ λίμνη φαίνεται νὰ βγαίνη στὸν αἰθέρα
 Ἄσπρο πελώριο φάντασμα. Ἀνοίγουσι τὰ κουπιὰ του
 Σὰν τὰ φτερὰ τοῦ γερακιοῦ. Σὲ μιὰ κι' ἄλλη μεριά του
 Τῆς λίμνης τᾶσπρα τὰ νερὰ τὰ δόλια δὲν προφταίνουν
 Νὰ τὸ ρωτήσουν τί τοῦ φταῖν κι' ἄγρια τὰ ξεσχίξει.
 Βογγοῦν, φωνάζουσι, σκούζουσι καὶ μεριασμένα μένουσι,
 Κ' ἐκεῖνο φεύγει καὶ πετᾷ καὶ σχίξει, πάντα σχίξει.
 Σὰν νᾶθελε σὲ μιὰ στιγμὴ ἐκεῖ ποὺ πάει νὰ φθάσῃ.
 Μέσα του τὸ γραμματικὸ καθάρια τὸ Θανάση
 Βλέπω τοῦ καπετὰν Μακρῆ. Γιατί, γιατί καὶ σύ,
 Θανάση, δὲν ἀκούγεσαι: Ποῦ εἶνε ἡ χρυσὴ
 Φωνὴ σου ἀπόψε ποὺ συχνὰ τὴ λίμνη χαιρετοῦσε
 Κ' ἡ λίμνη σὲ χαιρότουσε καὶ σοῦ χαμογελοῦσε;
 Γιατὶ σὰν δίχως ὄρεξι καταμεσίς ξαπλώνεσαι
 Κι' ἀκουμπισμένος στοὺς σκαρμὸς τὰ μάτια στηλωμένα
 Ἔχεις ψηλὰ στὸν οὐρανό, σὰν τᾶστρα ἕνα-ἕνα
 Ν' ἀναμετρᾷς; Γιὰ τὸ μικρὸ χωριὸ σου μὴ σὲ πόνεσε,
 Μὴνα γιὰ τὸν πατέρα σου, τὰδέρφια σου, Θανάση;...
 Ὡ μὴ! μὴ σεκλητέξῃσαι. Κ' ἡ μέρα σου θὰ φθάσῃ
 Νὰ ἰδῆς καὶ τὴν πατρίδα σου, νὰ ἰδῆς καὶ τοὺς δικούς σου
 Ὅπως τοὺς θές... ἐλεύθερους. Μὲ τέτοιους λογισμούς σου
 Μὴ τὴν πικραίνῃς τὴν καρδιά, ὦ μὴ! μὴ τὴν ραγίζῃς.
 Θανάση, ξύπνα· κάτσε ἐκεῖ ποὺ πάντα συνηθίζεις
 Καὶ τὸ γλυκὸ σου πάρε μας, Θανάση, τὸ τραγοῦδι,
 Ὅποῦ τ' ἀκούγουσι τὰ βουνὰ καὶ χαίρουσι, καμαρώνουσι
 Τὰγρίμια κ' ἡμερεύουσι, τὰ δέντρα χαμπηλώνουσι,
 Καὶ χύνει μὸσχο-ἀνασασμὸ τοῦ βράχου τὸ λουλούδι.
 Γιατὶ σὲ τέτοια συλλογὴ κάθε χαρὰ νὰ πνίξῃς;
 Ἡ λίμνη πῶς σὲ καρτερεῖ τὰ χεῖλια σου ν' ἀνοίξῃς!
 Καὶ τί γλυκότερο ἀπ' αὐτό! Τὴ λίμνη νὰ περνᾷς
 Μὲ τέτοια ὄμορφη βραδεῖα,
 Ποὺ τὰ κουπιὰ σου στὸ νερὸ μονάχος νὰ γυρνᾷς,
 Καὶ τὸ γλυκὸ τραγοῦδι σου νὰ βγαίνη ἀπὸ τὰ χεῖλια...
 Τί θέλῃτρο! τί ζήλια!
 Χαρὰ σ' αὐτὸν ποὺ βάσανα δὲν ἔχει στὴν καρδιά!

Κ' ἐγὼ θυμοῦμαι ταῖς βραδεῖαις αὐταῖς στὴν ξενητεῖά μου
 Ποὺ μὲ τραγοῦδι, μὲ χαρὰς ἐφτέρωνε ἡ καρδιά μου

Στὴ λίμνη τῶν Γιαννίνων μου, στὴ λίμνη ἀλήθεια ἐκεῖνη
 Ποὺ κάθε μιὰ νυμφαῖα τῆς καὶ κάθε καλαμιὰ τῆς
 Κρύβει Νεράιδες ὡμορφαις, κ' εἰς κάθε ἀκρογιαλιά τῆς
 Μὲ τραγουδάκι ἐρωτικό κάθε τῆς κῦμα σβύννει·
 Κ' ἐκεῖνο τῶμορφο νησι μὲ τὸ μικρὸ βουνό του,
 Μὲ μοναστήρια στὴν κορφὴ, στὰ πλάγια, στὸ ριζό του,
 Μὲ ταις βαθειαῖς του ταις σπηλαιῖς,
 Τὰ κάτασπρα τὰ σπίτια του μέσ' στὰ κλαριά χωμένα,
 Κλαριά γιομάτα χλωρασιά καὶ πάντα φυλωμένα
 Πῶχουν ἀμέτρηταις φωληαῖς
 Πουλιὰ μικρὰ γλυκόλαλα λογιῶν-λογιῶν χιλιάδες,
 Κ' ἐμπρὸς τὰ πλάγια τοῦ βουνοῦ γιομάτα πρασινάδες...
 Πατρίδα μου! πῶς ἀπ' τὸν νοῦ ἐγὼ νὰ σὲ ξεγράψω!
 Σὰν σὰς θυμοῦμαι, Γιάννινα, ἄχ! πῶς, πῶς νὰ μὴ κλάψω!

I'

Ἀκόμα ὁ Γραμματικὸς κάθεταί ξαπλωμένος·
 Ἀκόμα δειχ' ἢ ὄφι του ποῦνε συλλογισμένος.
 Ἄχ! νάξεραι τὸν πόνο σου, Θανάση μου, τὸν τόσο,
 Καὶ νὰ μποροῦσα ὁ δύστυχος νὰ σοῦ τὸν βαλασμάσω!
 Ἄξαφνα-ἄξαφνα μὲ μιᾶς κόβει τὴ συλλογὴ του,
 Καί:— Στάσου, κράτα τὰ κουπιά!—κράζει τοῦ καϊκτοῦ του.
 —Στὸ δῶθε τοῦ Μεσολογγιοῦ, τοῦ λέει, τὰ κρογιαλιά
 Ἐν' ἄσπρο-ἄσπρο καὶ μικρὸ ἀπ' τὴ στερεὰ προβάλλει.—
 —Σώπα, θὰ νᾶνε φάντασμα, — αὐτὸς τ' ἀπολογεῖται.
 —Ὅχι. Πῶς κυματίζεται δὲ βλέπεις, πῶς κουνιέται;
 Κ' εἶνε γερμένο πρὸς ἐμᾶς. Σημαῖα ἢ μαντύλι.
 Τράβα νὰ πᾶμε πρὸς ἐκεῖ· ἂν εἶνε Τοῦρκ' ἢ φίλοι
 Θὰ τοὺς ἴδοῦμε ἀπὸ μακρὰ.—Γυρνᾷ τὸ καῖκι
 Κι' αὐτὸς τὸ σπρώχνει πρὸς ἐκεῖ. Μεριάζει ἀπὸ τὰ φύκη,
 Κ' ἔρχεται στὴν ἀκρογιαλιά, καὶ τὰ κουπιά μαζώνει.
 Βλέπουν ἐκεῖθε στὸ γιαλὸ ἄνθρωπο νὰ σιμώνη,
 Καὶ τᾶσπρο τὸ μαντύλι του κουνώντας τοὺς φωνάζει:
 — Παιδιά! Ἄν εἴστε χριστιανοί, ἐλάτε· μὴ σὰς σκιάζει
 Ἡ παρουσία μου ἐδῶ. Ἀπ' τὴν αὐγὴ γυρνᾶω
 Ἀπ' ἔξω τοῦ Μεσολογγιοῦ, τάχα πῶς κυνηγᾶω,
 Ἐν' ἀπὸ σὰς γιὰ νάβρω,
 Ἐν' ἀδερφό μου χριστιανὸ γιὰ νὰ τοῦ πῶ χαμπέρι,
 Πικρὸ χαμπέρι, μαῦρο,
 Ποὺ τὸ φυλάγουν μυστικὸ στοῦ Ὁμῆρ-πασσᾶ τᾶσκέρι.
 Παιδιά! Γιὰ ὄνομα Θεοῦ, μὴ, μὴ φοβάστε, ἀκοῦτε.
 Τὸ Μεσολόγγι ὁ Θεὸς δὲ θεὸ νὰ χάσῃ ἀκόμα.
 Οὔτε νὰ πέσῃ ἢ Ρούμελη, οὔτε ὁ Μωρηᾶς μας, οὔτε.

Καὶ τῶφερε τὸ μυστικὸ καὶ στὸ δικό μου στόμα.
 Ἄδερφια, μὴ, μὴ σκιάζετε τὸν χριστιανὸν ἐμένα.
 Ἄν βρίσκωμαι μὲ τοὺς ὀχτρούς, ἄχ! μῶχουν σκλαβωμένα
 Τὰ τέκνα, τὴ γυναῖκα μου. Ἀπόψι πρὶν χαράξῃ
 Σὰν τὸ φεγγάρι στὰ βουνὰ στὴ δύσι του ἀράξῃ,
 Τὴν ὥρα ποὺ τὴ Γέννησι, ἀδέρφια, τοῦ Χριστοῦ μας
 Θανά σημαίνουν οἱ ἐκκλησιαῖς, τᾶσκέρια τοῦ ὀχτροῦ μας
 Στὸ Μεσολόγγι ἄξαφνα ἀκέρηρα θὰ χουμήσουν,
 Γιὰ νάβρουν τὰ προχώματα ἔρμα, νὰ τὸ πατήσουν.
 Γιατὶ πιστεύει ὁ Ἰμῆρ-πασσᾶς, τῶμαθε ἀπὸ προδόταις,
 Πῶς θᾶνε οἱ φυλαχτάδες σας σταῖς ἐκκλησιαῖς μας τότες.
 Σῦρτε καὶ πέτε τοὺς ἐσεῖς στὴν ἐκκλησιὰ μὴν πάγουν,
 Στὰ τεῖχια νὰ φυλάγουν.
 Σῦρτε καὶ πέτε τοὺς, παιδιά· γιατί ὁ Θεὸς μὲ στέλλει,
 Τὸ Μεσολόγγι νὰ χαθῇ δὲν θέλει Αὐτός, δὲν θέλει!—
 Εἶπε καὶ τὸ μαντύλι του κουνώντας στὸν ἄερα
 Ἐχάθηκε μέσ' σταῖς λακκαῖς καὶ μέσ' στὰ σχίνα πέρα.
 Νὲ μιᾶς μ' αὐτὸν βασίλεψε καὶ τὸ φεγγάρι στὰ βουνὰ
 Τοῦ Βάλτου κ' ἔγειναν μὲ μιᾶς βουνὰ λαγκάδια σκοτεινά.
 Ποιὸς ἦταν αὐτὸς ποῦφερε τὸ μυστικὸ χαμπέρι
 Ἀπ' τοῦ Ὁμῆρ τᾶσκέρι;
 Πέτε τον σεῖς, ψηλὰ βουνὰ, βρυσούλαις καὶ λαγκάδια,
 Σεῖς, ποὺ τὸν συντροφεύετε τόσαις αὐγαῖς καὶ βράδουα!
 Πέτε τον σεῖς, βράχοι κλαριά, τοῦ Ὁμῆρ τὸν προδότη,
 Τὸν Κώστα τὸν Γιαννιώτη!

IIA'

Ἐημέρωναν Χριστούγεννα. Οἱ ἐκκλησιαῖς σημαίνουν,
 Κουνιοῦνται τὰ καμπαναριά, καὶ οἱ φωναῖς ποὺ βγαίνουν
 Ἀπ' τὸ βαθὺ καὶ διάπλατο κάθε καμπάνας στόμα
 Μοιάζουν Χειρουδικὸς ψαλμούς, σὰν ἀπ' τὸ οὐράνιο δῶμα.
 Χιλιάδες τὰ Χριστούγεννα νὰ τραγουδοῦν ἀγγέλοι·
 Καὶ κάθε ἀχτίδα ἀπὸ ψηλὰ ποὺ κάθε ἀστὴρ στέλλει
 Μοιάζει ἀγγελικὴ ματιὰ. Ὁρησκεία! γλυκεῖα μᾶνα,
 Τί ὡμορφὴ δίνεις ἐσὺ λαλιά καὶ στὴν καμπάνα,
 Καὶ πόσο ἐκεῖνη ἢ λαλιά σαλεύει τὴν καρδιά μας!
 Πόσαις ἐκεῖνος ὁ σταυρὸς ἀπ' τὰ καμπαναριά μας,
 Στὴν ἀντηλιάδα χύνοντας τόσαις χρυσαῖς ἀχτίδες,
 Χύνει βαθιά μας, στὴν ψυχὴ, γλυκαῖς χρυσαῖς ἐλπίδες!
 Κ' οἱ δυὸ ἐκεῖναις χαραυγαῖς ποὺ ἀγγέλοι κατεβαίνουν
 Μέσ' ἀπ' τὸν οὐρανὸ ψηλὰ κ' ἔρχονται καὶ σημαίνουν
 Χριστούγεννα κι' Ἀνάστασι, ὦ! τί μυστήριον χύνουν,
 Τί χαραυγούλαις εἶν' αὐταῖς, πόση ζωὴ μᾶς δίνουν!

Λάμπουνε τ'αυγινέφιαστα τὰ οὐράνια σὰν ζαφείρια·
Σὰν μάτια π' ἀγρυπνήσανε φέγγουν τὰ παραθύρια·
Χαρούμεναις καὶ σιγαλαῖς μιλιαῖς σμίγονται γύρα,
Καὶ ἀπὸ κάθε θύρα,

Ποῦ ἀνοίγεται, βγαίνουν μορφαῖς γελοῦμεναις λουσμῆναις,
Γλυκαῖς καλοντυμέναις.

Κρατοῦν στὰ χέρια τους κηριά, λαμπάδες. Στὴ ματιά τους
Δάμπ' ἢ χαρὰ ποῦ νοιώθουνε βθειὰ μεσ' τὴν καρδιά τους.
Ἐημέρωναν Χριστούγεννα. Θύραις ὄλοῦθε ἀνοίγουν
Κι' ὄλοῦθε τώρα οἱ χριστιανοὶ σταῖς ἐκκλησιαῖς μας σμίγουν.
Στὸ Μεσολόγγι μοναχὰ ἀπόψι διακρίνω
Μέσα σταῖς ἐκκλησιαῖς ἔρμιά, καὶ ἡ ἔρμιά ἐκεῖνη
Βαρὺ κρυφὸ παράπονο κατάκαρδα μοῦ ἀφίνει
Ποῦ ἓνα δάκρυ φλογερὸ δίχως νὰ νοιώσω χύνω
Καὶ μοῦ ραγίζεται ἡ καρδιά καὶ δυὸ μεγάλοι βόγγοι
Μὲ πνίγουν μέσ' στὰ στήθια μου. Καῦμένο Μεσολόγγι!
Ἦταν γραμμένο ἐκεῖ ψηλά, φτωχό, νὰ μὴ γιορτάσης
Φέτος ἐσὺ Χριστούγεννα στὴν ἐκκλησιά! Νὰ πιάσης
Τὰ μετερίζια πρέπει σὺ ἀρματομένο ἀπόψι
Καὶ τὴν πορεία τοῦ Ὁμῆρ-πασσᾶ τὴ βοβερὴ νὰ κόψη
Τὸ φλογερὸ τουφέκι σου, τὸ χῶμα σου νὰ σπάση
Τὸ κύμα αὐτὸ ποῦ ὀλάκερη βουλιέται νὰ σκεπάση
Τὴν ἔρμη τὴν Ἑλλάδα μας! Καὶ θεὸς νὰρθοῦνε χρόνια
Ποῦ θὰ γιορτάσης μὲ χαρὰ, μὲ δίχως καταφρόνια
Χριστούγεννα κι' Ἀνάστασι!...

Μέσ' στὸ σκοτάδι τὸ βαθὺ τῆς νύχτας, τοῦ Ὁμήρου
Κινάει ἀπ' τὸ στρατόπεδο τὰ μέτρητο τὰ σκέρι
Μὲ μιὰ περήφανη χαρὰ, μ' ἓνα χρυσὸ ὄνειρό του
Στὸ Μεσολόγγι πῶς θὰ μπῆ. Μὲ τὸν ἀλλαγμὸ του
Σμίγονται ποῦ κ' οἱ θλιβεροὶ καμμιάς καμπάνας ἤχοι,
Καμπάνας τοῦ Μεσολογγίου. Σιμώνει ὁ ὄχτρος τὰ τείχη.
Ἄξαφνα, ἀνέλπιστα, μὲ μιᾶς σὰν σύγνεφα ἀστράφτουν
Καὶ μέσ' στὰ μαῦρα χῶματα χίλια κουφάρια θάφτουν.
Πέντε φοραῖς ὡς τὴν αὐγὴ ρίχνεται μὲ τὰ σκέρι
Στοὺς τοίχους τοῦ Μεσολογγίου ὁ Ἰμέρης λυσσασμένος,
Καὶ πέντε γύρισε φοραῖς μισὸς καὶ ντροπιασμένος.
Τὸ Μεσολόγγι ἀπάτητο τῶρε τσ' αὐγῆς τὰ στέρι.

Τῶμαθε ἢ ἄλλη Ἑλλάδα,

Κ' ἐσήκωσε περήφανο-περήφανο τὸ φρύδι,
Σὰν θυμωμένο φύδι

Καὶ χύνεται μέσ' στὴν Τουρκιὰ κι' ἀλλοῦ τῆς καλεῖ ἀρμάδα,
Ἄλλοῦ τῆς καλεῖ τὰ χωριά· κι' ἀπ' ἄκρη σ' ἄκρη ἀνάφτει
Μεγάλη ἢ Ἐπανάστασι, σπαθὶ ὄλοῦθε ἀστράφτει.

Κι' ἀλύσια κόβονται βαρεῖα καὶ πέφτουν καὶ βροντοῦνε
Σὰν νὰ χτυποῦνται ἀπ' ἀστραπὴ καὶ σὰν νὰ ξεψυχοῦνε
Χίλιας χιλιάδες δαίμονες...

IB'

Στὰ κορφοβούνια τοῦ Ζυγοῦ στὰ κρύσταλλα στὰ χιόνια
Καὶ σ' ἔρμη ἀνάμεσα κλαριά παμπάλαια-αἰώνια
Ὁ Κώστας κάθεται καὶ κλαίει ζωμένος τάρματά του,
Κι' ἀναστενάζοντας βαρεῖα, σὰν νέφιο φορτωμένο,
Φωνάζει τὴ γυναῖκα του, φωνάζει τὰ παιδιὰ του·
Εἶνε τὸ μοιρολόγι του πικρὸ, φαρμακωμένο,
Καὶ μόνη μιὰ παρηγοριὰ βαθεῖα τότε γλυκαίνει,
Ἡ δόξα τοῦ Μεσολογγίου. Ὁ Μῆρ-πασσᾶς μαθαίνει
Τοῦ κυνηγοῦ τὴν προδοσιὰ καὶ στὴν ἀπελπισιά του,
Σὰν πῆρε ὁ Κώστας τὰ βουνά, τοῦ σφάζει τὰ παιδιὰ του.
Τῶπαν τοῦ Κώστα στὰ βουνά καὶ τάρματα πετάει
Καὶ στῆς Κλεισούρας τὸ μικρὸ τὸ ρημοκκλησι πάει
Καὶ γίνεται καλόγηρος, ντύνεται ράσα μαῦρα
Καὶ τῆς καρδιάς του τὴν πολλὴ θέλει νὰ σόυση λάδρα
Μὲ δάκρυα νύκτα-μέρα,

Μ' ἀναστενάγματα βαρεῖα ποῦ κλίζουν τὸν ἀγέρι.
Ἔ, πόση νοιώθει ἀλάφρωση ὁ πεζοδρόμος, πόση,
Σὰν ἀπὸ βράχια καὶ βουνά καὶ λαγκαδιαῖς γλυτώση,
Καὶ στὸ μικρὸ καλύδι του τὸ βράδυ-βράδυ φθάση!
Κι' ὁ ἄνθρωπος, ταξειδευτῆς τοῦ κόσμου, σὰν περάση
Ταῖς τόσαις του κακοτοπιαῖς, τὰ τόσα του τὰ πάθια,
Ἔ, πόση βρίσκει ἀλάφρωση στῆς ἐκκλησιαῖς τὰ βάθια,
Στὰ βάθια τοῦ μοναστηρίου! Ἔ, πόση ἢ πονεμένη
Ψυχὴ βρίσκει ἀνάπαυσι σ' ἐσένα ἀφιερωμένη,
Θρησκεία! Ὅταν, τὰ βάσανα τοῦ κόσμου, ἀνεμοζάλη,
Κατάστρατα τὸν ἄνθρωπο χτυπάη καὶ παραδέρη,
Πόση, Θρησκεία, σὰν σ' ἐσὲ τὸ λογισμό του φέρη.
Βρίσκει γλυκεῖα παρηγοριὰ στὴν ἰδική σου ἀγκάλη!
Πόσαις φοραῖς τὸ χέρι σου, ποῦ λίθινα μυρίζει
Τὰ πικραμένα δάκρυά μας σὰν μᾶνα τὰ σφογγίζει
Καὶ τὰ γλυκὰ τὰ λόγια σου καὶ τὰ ζεστὰ φιλιὰ σου
Πῶς μᾶς κοιμίζουνε γλυκὰ στὴ μητρικὴ ἀγκυλιά σου!
Παντοῦ, Θρησκεία, ἐσὺ

Μᾶνα μᾶς γίνεται παντοῦ κ' ἐλπίδα μας χρυσὴ!
Καλόγηρος ὁ κυνηγός. Κλεισμένα στὴν κασέλλα
Τὰ τρώει ὁ σκόρος τὰ πισλιά, τὴν ἄσπρη φουστανέλλα·
Τὰ φλωροκαπνισμένα του σακπράζια, τάρματά του
Παραιτημένα σκούριαζαν στοὺς τοίχους κρεμασμένα.

Ποιήματα Κρυσιάλλη

Κάποτε ρίχνει ἀπάνω τους καμμιὰ κρυφὴ ματιά του,
Σὰν θυμηθῆ τὰ χρόνια του ἐκεῖ τὰ περασμένα.
Θυμᾶται καὶ τὰ Γιάννινα τὰ γαπημένα τότε,
Καὶ πότε κλαλεῖ τὰ νειᾶτα του καὶ τὴν πατρίδα πότε.

Κοιμήσου στὸ ἐλεύθερο, Καλόγηρε, τὸ χῶμα
Κι' οὐράνια τὸν ὕπνο σου ὄνειρ' ἄς νανουρίζουν!
Τάρματα ἴσως τὰ θελες κι' αὐτοῦ νὰ τὰ χῆς στρῶμα·
Ποιδὸς ξέρει σὲ τί μαύρη γῆ, πατέρα, νὰ σαπίζουν!
Κοιμήσου. Τώρα χειμωνιά τὴν Ἠπειρὸ μας δέρνει
Καὶ κρύο, ξέρα, παγωνιά στὰ χῶματά της σπέρνει.
Ὅταν κ' ἐκεῖ ἡ ἐλευθερία τὴν ἀνοιξὶ ξαπλώσῃ
Καὶ τὸ χορτάρι τὸ χλωμὸ στὸ χῶμα της φυτρώσῃ,
Θάρθω νὰ σὲ ξεθάψω γῶ καὶ τὰ γὰ λείψανά σου
Θανά τὰ πάω στὰ Γιάννινα· ἐκεῖ θανά τὰ θάψω
Κι' ἀπάνω ἀπὸ τὸ μάρμαρο τοῦ τάφου σου θὰ γράψω

Μαζὶ μὲ τὸνομά σου

Τὸ μέγα σου κατόρθωμα. Κ' οἱ Ἠπειρώταις ὅλοι
Ξεχωριστὴ θὰ στήσωμε γιὰ σὲ γιορτὴ καὶ σχολή,
Ξεχωριστὸ μνημόσυνο γιὰ σὲ καὶ λειτουργία.

ὦ! ποῦ μὲ φέρεις, μάγισσα καὶ πλάνα φαντασία!

ἈΓΡΟΤΙΚᾶ

ΕΠΙΛΕΘΕΝΤΑ

ΕΙΣ ΤΟΝ

ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΙΟΝ ΠΟΙΗΤΙΚΟΝ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΝ
ΤΟΥ 1890

«Ἄρχετε βουκολικᾶς, Μοῖσαι φίλοι,
ἄρχετ' αἰοιδᾶς». (Θεόκριτος).

Εἰς τὸ μεγάλο σήμερα
τῆς Μούσας πανηγύρι,
Ποῦ φέρνουν καὶ στολίζουνε
τὴν ἅγια τῆς εἰκόνα

Ἄπο καθ' ἅκρη Ἑλληνικῆ
Χίλιων λογιῶν λουλούδια,

Ἄπ' τὴν πατρίδα μου κ' ἐγὼ
Λίγα λουλούδια φέρνω,
Ποῦ ἐμάζεψα στοὺς κάμπους τῆς
Καὶ στὰ βουνόκορφα τῆς.

ΑΓΡΟΤΙΚΑ

ΤΟ ΝΕΡΑΪΔΟΠΑΙΔΑ

Ψηλά στὸ Νεραϊδόρεμμα, ποῦ ἀπὸ τὸ βράχο ἀπάνου
Πέφτει ἀφρισμένο τὸ νερὸ καὶ σκούζει καὶ βογγάει
Καὶ φικιάνει λίμνη καὶ γιαλὸ, καὶ θεριωμένο ἐκεῖθε
Πηδαίει τὰς πέτραις σὰν στοιχεῖο καὶ χάνεται στὰ πεῦκα,
Ἐκεῖ ὁ Γιαννούλας φύλαγε μιὰ νύχτα μὲ φεγγάρι,
Νὰ ῥθοῦν τὰ λάφια στὸ νερὸ νὰ λαφοκονηγήσῃ.

Στὸν οὐρανὸ μεσάνυχτα δείχνει ὁ Σταυρὸς κ' ἡ Πούλια.
Φυλάει αὐτὸς ἀκοίμητος.

Πότε γλυκοκυντάζει

Ψηλά τὰστέρια τοῦρανοῦ, πότε κιντὰ τὸ ρέμμα,
Ποῦ μέσ' στὸ φῶς τοῦ φεγγαριοῦ σὰν νὰν' ἀσήμε ἀστράφτει,
Κ' εἰς κάθε φύλλο ἀπὸ δεντρί καὶ χόρτο ποῦ κουνιέται
Γυρίζει τὸ τουφέκι του, στηλώνει τὴ ματιά του...
Κι' οὐδ' ἓνα λάφι ἐφάνηκε, οὐδὲ κὰν ἄλλο ἀγρίμι,
Ἄπ' τὴ σπηλιὰ π' ἀνοίγεται παρέκει ἀπὸ τὸ ρέμμα.
Ἐκθαῖς Νεραΐδες καὶ Ἐσθιαῖς αὐτὴν τὴν ὥρα βγαίνουν,
Λούζουνε τὰσπρα τοὺς κορμιὰ στὸ ρέμμα τὸ καθάριο,
Κι' ἀπ' τὴν πολλὴ τὴν ὠμορφιά κι' ἀπ' τὴ μοσχοβολιά τοὺς
Μοσχοβολάει τὸ νερὸ καὶ λάμπει ὁ τόπος γύρα.
Ἄπλώνουν τὰ μαντήλια τοὺς σταῖς πέτραις νὰ στεγνώσουν,
Καὶ στὸ σιαδάκι σταίνουνε χορὸ καὶ τραγουδᾶνε.

Ἡ Κάλλω σέρνει τὸ χορὸ, ἡ πρώτη τῶν Νεραΐδων,
Καὶ τραγουδάει ἡ δευτέρη κι' ἀκολουθοῦν οἱ ἄλλαις.
Πάει ὁ χορὸς στρωτὸς-στρωτὸς καὶ τὸ τραγοῦδι ἀγάλια :

— Ὅλαις οἱ κόραις τοῦ γιαλοῦ, οἱ ὠμορφαῖς Νεραΐδες,
Ὅλαις μαραίνουν λεβεντιαῖς, μαραίνουν παλληκάρια,
Καὶ δὲν φοβοῦνται γηρατεῖα καὶ δὲν φοβοῦνται χάρο.

Κ' ἐμένα μ' ἐβαλάντωσε, μὲ μάραν' ἢ ἀγάπη,
Μ' ἐμάραν' ἕνας κυνηγὸς κ' ἕνας καλὸς λεθένης,
Μὲ τὸ γραμμένο του κορμί, μὲ τῆ γλυκειὰ φωνή του.

Σὰν βγαίνει τᾶστρο τῆς βραδειᾶς, παίρνει τὰς ράχαις δίπλα
Καὶ σταίνει βίγλαις στὰ βουνὰ καὶ κυνηγᾷ ἀγρίμια.
Ἔστησ' ἐμένα ξώδεργες τὰ νειᾶτα τᾶνθηρά του.

Πέφτουν σταὶς βίγλαις του τυφλὰ τοῦ κυνηγιοῦ τὰγρίμια,
Ἔπεσε καὶ στὰ βρόχια του ἀνύποπτ' ἢ καρδιά μου.
Ἄχ! νάταν τρόπος νὰ τὸν βρῶ καμμιά βραδειὰ στὰ πλάγια,
Καὶ νὰ μποροῦσα ἢ δύστυχη νὰ τὸν μιλήσω ὀλίγο!...

Κρυμμένος στὰ χαμόκλαδα κουρμένεται ὁ Γιαννούλας
Μὲ τὴν καρδιά του ἀνήσυχη, ὅμως βουδὸς σὰν πέτρα,
Ἄκούει τὰ παινέματα, τὰ λόγια τῆς Νεράιδας,
Ἄκούει τὴν ἀγάπη τῆς καὶ τὸ παράπονό τῆς,
Καὶ μὴν ἀπόκρυφη χαρὰ στὰ σωθικά του νοιώθει.
Ἦξερε αὐτὸς ἀπὸ μικρὸς ὅτι ὅποιο παλληκάρι
Ἄρπάξῃ τόλομέταξο μαντήλι τῆς Νεράιδας,
Ἐκείνη ἀφίνει τὰ νερά, τὸν παίρνει ἀπὸ κατόπι,
Καὶ γίνεται γυναῖκα του καὶ γίνεται δική του.

Βάνει ὁ Γιαννούλας φυλαχτὸ μπαροῦτι καὶ λιθάνι
Καὶ πάει στὶς πέτραις τῆς ὀχθιᾶς κ' ἄρπάζει τὸ μαντήλι
Καὶ ροβολᾷ στὴ λαγκαδιὰ καὶ χάνεται στὰ πεῦκα.
Νοιώθει ἡ Νεράιδα τὴν κλεψιά καὶ στὸ χορὸ ποῦ σείεται
Κοντοκρατᾷ τὸ χορὸ καὶ κόβει τὸ τραγοῦδι.
—Μ' ἐκλέψανε! λαχταριστὰ καὶ ξαφνικὰ φωνάζει
Καὶ παίρνει τὸν κατήφορο στοῦ κυνηγοῦ τὰ πόδια.
Σὰν ὄργισμένος ἄνεμος, σὰν σίφουνας, σὰν μπόρα
Κ' οἱ ἄλλαις τὴν ἀκολουθεῖν καὶ φτάνουν τὸν Γιαννούλα,
Μ' αὐτὸς βαστάει τὸ φυλαχτὸ, μπαροῦτι καὶ λιθάνι,
Καὶ νὰ τὸν πιάσουν δὲν μποροῦν, οὔτε νὰ πᾶν σιμὰ του.
Φωνάζουν, σκουζούν ξέμακρα, τὸ φυλαχτὸ νὰ ρεῖξῃ,
Κάποτε μὲ γλυκόλογα, κάποτε μὲ φοβέρας.
Φωνάζει ἡ Κάλλιω, ἡ ὄμορφη, φωνάζει κ' ἡ κλεμμένη,
Φωνάζει μὲ παράπονο, μὲ κλάμμα καὶ μὲ ἀγάπη.

Τοῦ κάκου ἐκείνος τῶξερε, τῶμαθε ἀπὸ γρηούλαις,
Ποῦ ἂν ἐπεφτε στὰ χέρια τους θᾶχανε τὴ ζωὴ του,
Κι' οὔτε γυρίζει νὰ τὰς δῇ, οὔτε καὶ κοντοστέκει,
Μόν' ροβολᾷ μονανεπνιᾶς καὶ χάνεται στὰ πεῦκα.

Πέρασε ἡ νύχτα. Τῆς αὐγῆς ἡ οὐράνια ἡ δροσοῦλα
Ραίνει τοὺς βράχους, τὰ κλαριά, τὰ χόρτα, τὰ λουλούδια.
Ξανθὸ τὸ γλυκοχάραγμα προσβάλλει ἀπ' ταὶς κορφούλαις,
Κι' ἀνάρητα-ἀνάρητα ἀρχίζουνε τᾶστέρια, τὸ φεγγάρι.

Ὁ κυνηγὸς ποῦ ροβολᾷ μὲ ταὶς Νεράιδες πίσω
Φτάνουν ὡς τὸ χωριὸ σιμὰ.

Προβαίνει ἡ χαραυγούλα.

Κ' ἦρθεν ἡ ὥρα ποῦ ξυπνοῦν καὶ τοῦ χωριοῦ τὰ ὄρνιθια
Καὶ φεύγουν οἱ Καλόγνωμαις. Τὸ γνοιόστηκαν οἱ ἄλλαις,
Καὶ γίνοντ' ἀφανταὶς μὲ μιᾶς καὶ μένει ἡ ἐρωτεμμένη.

Χρυσώνεται ἡ ἀνατολή νὰ καὶ λαλεῖ τὸρνίθι
Στέκει ὁ Γιαννούλας . . . ἀγκαλιὰ καὶ τὴ Νεράιδ' ἄρπάζει
Καὶ τήνε φέρει στὸ χωριό

Ἐτέσσαρα χρόνια πέρασαν χαριτωμένο ταῖρι.
Κ' ἐδλάστησε ἀπ' τὸ γάμο τους πεντάμορφο ἀγγελούδι . . .

Μ' ἄλλαξε κ' ὄλας ὁ καιρός. Ἦρθαν καὶ μαῦρα χρόνια.
Κ' ἔπρεπε τώρα ὁ κυνηγὸς στὰ ξένα νὰ γυρέψῃ
Ψωμί γιὰ τὴ γυναῖκα του, ψωμί γιὰ τὸ παιδί του.
Κρεμάει στὸν τοῖχο τᾶρματα καὶ φεύγει, πάει στὰ ξένα.

Μιὰ Κυριακὴ καὶ μιὰ γιορτὴ στολίζετ' ἡ Νεράιδα
Νὰ πάη κ' αὐτὴ στὴν ἐκκλησιά, νὰ βγῆ καὶ στὸ σεργιάνι
Κ' ἐκεῖ ποῦ βγάζει τὰ χρυσὰ πῶνα σεντούκι ἀπ' ἄλλο
Ξανοίγει τὸ μαντήλι τῆς καὶ κάμει πῶς τὸ δένει.
Ἄλησιμονεῖ τὸν ἄντρα τῆς μὲ μιᾶς καὶ τὸ παιδί τῆς
Καὶ παίρνει δίπλα τὰ βουνά, ταὶς λαγκαδιαὶς, τὰ πλάγια,
Πάλι Νεράιδα γίνεται, πάλι τὴ νειότη παίρνει
Καὶ μὲ ταὶς ἄλλαις σμίγεται σταὶς τρισδάθαις σπηλαιῶν τους.

Ὁ λόγος βγαίνει στὸ χωριὸ κ' ἀπλώνεται στὸν κόσμο.

Τᾶκουσε μέσ' στὴν ξενητεῖα ὁ δόλιος ὁ Γιαννούλας
Κι' ἀπ' τὴν πολλὴ τὴν πίκρα του πέθαν' ἐκεῖ, στὰ ξένα!

Ὁ γυιὸς του τῶρ' ἀνδρειεύθηκε, καὶ περπατᾷ τὴ νύχτα
Μὲ τοῦ Γιαννούλα τᾶρματα ἀλαφοκυνηγώντας

Κι' οὔτε Νεράϊδες σκιάζεται οὔτε Ξωθιαὶ φοβάται.
Γιατ' εἶνε Νεραϊδόπαιδο κ' ἔχει Νεραϊδᾶς αἷμα.
Χωρὶς ν' ἀρπάξῃ ἀπ' τὰ μαλλιά δὲν ἄφηκε Νεραϊδα.
Χίλιας ὡς τώρα φίλησε κι' ἀγκάλιασε ἄλλαις τόσαις.

Χαρά στον ὄπου σ' ἀγκάλιας ὀροσολογιέται τέτοιαις,
Χαρά στον ποῦ μ' ἀθάνατα τέτοια φιλιὰ κοιμάται!..

ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΟΥ ΠΙΣΤΙΚΟΥ

—Βάρε, Στρατῆ, τὰ πρόβατα κι' ἀνέδαστα στὴ ράχη,
Καὶ μὴ σουρᾶς παράωρα, μὴ τραγουδᾶς τὴ νύχτα,
Γιατὶ ξυπνάει ὁ Δράκοντας στῆς ποταμιᾶς τὰ δέντρα,
Ξυπνάει τῆς βρύσης τὸ Στοιχειὸ καὶ τοῦ βρυνοῦ ἡ Νεραϊδα,
Καὶ τῆς σπηληᾶς ἡ Μάγισσα κ' ἔρχονται καὶ μᾶς πνίγουν.

—Πατέρα, πῶς νὰ μὴ σουρῶ, πῶς νὰ μὴ τραγουδήσω,
Πῶχω μαράζι στὴν καρδιά καὶ πόνο, ποῦ μὲ τρώει,
Καὶ ποῦ μοῦ κλέβει τὴ χαρά, τὰ νειᾶτα, νύχτα-μέρα,
Κ' ἓνα τραγοῦδι, θλιβερό, μοῦ φέρνει μέσ' τὸ στόμα,
Τραγοῦδι ποῦ τὸ τραγουδῶ, πατέρα, κι' ἀλαφρώνω,
Κι' οὔτε τὸ Δράκο σκιάζομαι, οὔτε καὶ τὴ Νεραϊδα,
Οὔτε τῆς βρύσης τὸ Στοιχειὸ καὶ τῆς σπηληᾶς τὴ Λάμια.
Πατέρα, πῶς νὰ μὴ σουρῶ, πῶς νὰ μὴ τραγουδήσω;...

—Πές μου τὸν πόνο σου, Στρατῆ, κ' ἐγὼ θὰ σοῦ τὸν γειάνω.

—Ἄν μοῦ τὸν γειάνης, θὰ μὲ ἴδῃς ν' ἀντρειωθῶ καὶ πάλι,
Πάλι νὰ πάρω τὴ χαρά, τὰ νειᾶτα, ποῦχα πρῶτα,
Καὶ νύχτα δὲν θὰ τραγουδῶ παράωρα στὰ πλάγια
Τὸ θλιβερό τραγοῦδι μου ὅπου ξυπνάει τοὺς Δράκους.

—Πές μου τον, γιόκα μ', πές μου τον, κ' ἐγὼ θὰ βρῶ βοτάνι...-

—Πατέρα μου, μιὰ Κυριακὴ καὶ μιὰ καλὴν ἡμέρα,
Σίντα λαλοῦν οἱ πέρδικαις καὶ χαιρετοῦν τὸν ἥλιο,
Τὰ πρόβατα στῆς ρεμματιᾶς τὸ πλάϊ σαλαγόντας
Εἶδα τὴν κόρη τοῦ Σταθα, τὴν χαϊδεμμένη Ρήνα
Ντυμένη στὰ μεταξωτά, ντυμένη στὸ χρυσάφι,
Νὰ κατεβαίνῃ ἀπ' τὸ χωριό, νὰ πάῃ κατὰ τὰμπέλια.
Στὸν ἥλιο ἀστράφταν τὰ φλουριά κ' ἔλαμπ' ἡ ὠμορφιά της.

Καὶ μ' ἓνα καλημέρισμα, καὶ μιὰ γλυκεῖα ματιὰ της,
Μοῦ τάραξε τὰ σωθικά καὶ μ' ἀναψ' ἓναν πόθο.
Κι' ὅσο ποῦ ζῶ δίχως αὐτὴ καὶ δὲν τὴ συχνοδλέπω
Μοῦ κλέβει ὁ πόθος τὴ χαρά, τὰ νειᾶτα νύχτα-μέρα,
Καὶ τὸ τραγοῦδι τὸ θλιπτὸ στὸ στόμα μοῦ ἀνεδιάζει.

—Βάρε, Στρατῆ, τὰ πρόβατα κι' ἀνέδαστα στὴ ράχη,
Καὶ μὴ σουρᾶς παράωρα, μὴ τραγουδᾶς τὴ νύχτα,
Κ' ἡ Ρήνα, ἡ κόρη τοῦ Σταθα, εἶναι ταχιά δική σου.

Ὁ πιστικὸς χαράημερα καὶ μὲ τὰηδόνια τώρα
Ἄρμείει καὶ βγάξει ἀπ' τὸ μαντρί στὰ πλάγια τὸ κοπάδι,
Καὶ κάθεται σ' ἓνα τσουγγρι καὶ λέει γλυκὸ τραγοῦδι.

Τὸ λέει μὲ τὴ φλογέρα του, τὸ λέει μὲ τὴ φωνή του.

Ο ΗΛΙΟΣ Κ' Η ΝΥΚΤΑ

Πρῶτα στὴν πλάση ἀπλώνονταν σκοτάδι πέρα-πέρα.

Τοῦ Κάτου-Κόσμου βασιλεῖα μοναχογιουὶς ὁ Ἥλιος,
Μὲ πλούσια δλόχρυσα μαλλιά, μὲ γαλανὰ τὰ μάτια,
Μὲ περηφάνεια κ' εὐμορφιά καὶ λεβεντιὰ περίσσια,
Πῆρε μι' αὐγοῦλα τάρματα καὶ τὰ λαγωνικά του,
Καὶ γιὰ κυνήγι ἐπρόβαλε στὸν Κόσμο τὸν Ἀπάνου.
Βγήκε κι' ὁ Κόσμος ἔλαμψε. Κι' ὄπου διαβαίνει ὁ Ἥλιος,
Ὅπου προβάλλει ἀπόπερα, λαμποκοποῦν τὰ βράχια,
Καθάριος, καταγάλανος ὁ οὐρανὸς γελάει,
Κάμποι, βουνὰ χρυσώνονται, ἀνοίγουν τὰ λουλούδια,
Τὰ πλάγια χορταριάζουνε, φυσάει γλυκὰ τὰγέρι,
Φέγγουν, ἀστράφτουν τὰ νερά, φουντώνουνε τὰ δέντρα,
Λαλοῦν στὰ φύλλα τὰ πουλιὰ κ' οἱ πιστικοὶ στὰ πλάγια,
Κι' ὁ Κόσμος τὸν θαυμάινεται καὶ τὸν καλοτυχίζει.

—Χαρά στον ὄπου ἐγέννησε τέτοιο παιδί στὸν Κόσμο,
Χαρά σταὶς χώραις ποῦ περνᾶ, στοὺς τόπους ποῦ διαβαίνει!

Ὅλον τὸν Κόσμο ἐγύρισεν ὁ Ἥλιος ὄλη μέρα
Περνάει κάμπους καὶ βουνὰ καὶ δάση καὶ ποτάμια,
Κι' ὅσα θεριὰ τὸν ἔδλεπαν τοῦ κυνηγιοῦ, κι' ἀγρίμια,
Ἄπ' τὴν πολλὴ τὴ λάμψι του καὶ τὸ βαρὺ τὸ βρόντο

Τρομάζανε κι' δλόφοδα κρύβονταν σταίς σπηλαιάς των,
Και μοναχά σάν πήρανε μέσ' στα ζερβά τὰ πόσκια
Ἐνα ζαρκάδι ἐσκότωσε σὲ κρυσταλλένιο ἀδλάκι...

Τοῦ Κόσμου ἡ ἄκρη ἦταν ἐκεῖ καὶ τὰ στερνὰ βουνά του.

Σ' ἓνα σιαδάκι τοῦ βουνοῦ, ἀνάμεσα στὰ δέντρα,
Βρυσούλα δλόδροση ἔχυνε τὸ κρῦο τὸ νερό της·
Στὰ πέτρινα πεζούλια της, ποῦχαν φυτρώσει χόρτα,
Ἐκάθονταν μιὰ λυγερή μὲ τὸ σταμνὶ στὰ χέρια·
Ἀμίλητη κυττάζει

Τοῦ Κόσμου τὸ ξημέρωμα, δίχως οὔτ' ἓνα γέλιο
Γλυκὸ στὰ κοραλλένια της τὰ χεῖλη νὰ χαράζει·
Λὲς κ' ἔτσι ἀτέλειωτο ὄνειρο τήνε κρατεῖ δεμένη...

Ἄσ' Ἦλιος βγήκε στὴν κορφή. Τοῦ Κόσμου εἶδε τὴν ἄκρη,
Καὶ πήρε τὸν κατήφορο στὰ δέντρα ἀγάλια-ἀγάλια
Σέρνοντας τὰ σκυλιὰ μπροστά, στὸν ὄμο τὸ ζαρκάδι·
Ἀποσταμένος κάθεται νὰ πιῇ νερὸ στὴ βρύση·
Ἡ κόρη ποῦταν ντροπαλὴ ξυπνάει ἀπ' τὸνειρό της,
Καὶ μὲ τὴν ὄψι κόκκινη, μὲ χαμηλὰ τὰ μάτια,
Ἀπὸ τὰ πόδια ὡς τὴν κορφή τονὲ κυττάζει μ' ἔγνωια,
Κι' ὅσο ποῦ τὸν θαυμάινεται δὲν τὸν ζηλεύει τόσο·
Στὸ πρόσωπο, στὴν ἐμμορφιά καὶ στὴν φεγγαβολιά του
Ἐνοίωσε ποῦν' ἀρχοντογεῖος κι' ἀπὸ γεννὰ μεγάλη.
Γυρεύει αὐτὸς λίγο νερό. Στὴ βρύση ἡ κόρη ἀπλώνει,
Παίρνει νερὸ στὰ χέρια της καὶ τοῦ τὸ πᾶει στὸ στόμα.
Ἄσ' Ἦλιος πίνει καὶ γλυκὰ, στὰ μάτια τὴν τηράει.
Ἡ κόρη ἦταν μελαχροινὴ, ἦταν καὶ μαυρομιμάτα,
Εἶχε καὶ φρύδια δλόμυρα γραμμένα μὲ κοντύλι,
Εἶχε καὶ δλόμυρα μαλλιά, καὶ φορεσιὰ εἶχε μακρὴ.
Ἄσ' Ἦλιος πίνει καὶ γλυκὰ στὰ μάτια τὴν τηράει.
Κι' ἀντὶς ἐκεῖνο τὸ νερό, τὸ κρῦο, τὸ βουνίσιο,
Νὰ τοῦ ὀροσίση τὴν καρδιά, γλυκὰ ν' ἀναγαλλιάση,
Τοῦ χύνει φλόγα καὶ φωτιά, τὰ σωθικά τοῦ ἀνάφτει,
Κι' ὅταν νὰ φύγη ἐκίνησε στὰ δέντρα ροβολώντας,
Βαθειὰ-βαθειὰ ἀναστέναξε καὶ πήρε ἓνα τραγούδι,
Τραγούδι ὄχι κυνηγιῶ... τραγούδι τῆς ἀγάπης!

Πέρασε κάμποσος καιρὸς. Συχνὰ τὸν Ἦλιο τώρα
Ἄσ' Ὀχι ὁ καὶμὸς τοῦ κυνηγιῶ, ἄλλος καὶμὸς τὸν φέρει
Στοῦ Ἀπάνου-Κόσμου τὰ βουνά. Κάθε λαγκάδι τώρα
Καὶ κάθε δάσος ποῦ περνᾷ δὲν τὰ ρωτᾷ γιὰ ἀγρίμια,

Ρωτᾷ γιὰ τὴν ἀγάπη του, τὴ μαυρομιμάτα κόρη.
Κι' ὅταν στὸν τόπο της περνᾷ καὶ ροβολᾷ στὴ βρύση,
Πάντα τὴν βρίσκει μοναχὴ, καὶ κάθεται σιμά της,
Καὶ πίνει ἀπὸ τὰ χέρια της τὸ κρῦο νερὸ τῆς βρύσης.

Πέρασαν μῆνες, πέρασαν. Κάθε γλυκεῖα βραδοῦλα
Οἱ δύο τοὺς ἀνταμώνονται. Τὴν ἀγαπάει ὁ Ἦλιος·
Ἡ κόρη τὸν θαυμάινεται μονάχα, κ' ἡ καρδιά της
Νοιώθει καμάρι ἀπάντεχο, χαρὰ μεγάλη οὐράνια,
Ποῦ δίνει μὲ τὰ χέρια της νερὸ σ' ἀρχοντοπαῖδι.
Ἄσ' Ἦλιος ὅσο τὴν τηρᾷ, τόσο ὁ καὶμὸς του ἀνάφτει
Ποῦ μέσ' στὰ φυλλοκάρδια του κρυμμένον τὸν φυλάει.
Σκιάζεται γιὰ νὰ τῆς τὸν πῇ· σκιάζεται, καὶ δὲν ξέρει,
Πῶς φαρμακώνει τὴν καρδιά ὁ πόνος ὁ κρυμμένος!...
Μιὰ μέρα τὴν ἐκύτταξε ποῦ ἐμάζεψε λουλούδια,
Κι' ἐστόλιζε τὰ στήθια της καὶ τὰ μαλλιά της γύρω·
Κι' ὅταν αὐτὴ ξεμάκρυνε καὶ πῆγε σὸ χωριὸ τῆς,
Ἄσ' Ἦλιος ἐπερπάτησεν ὄλον αὐτὸν τὸν τόπο,
Κι' ὅσα λουλούδια εὔρε μπροστὰ κι' ὅσα καλὰ βοτάνια,
Τὰ ράντισε μὲ δάκρυα του καὶ μὲ θερμὰ φιλιὰ του.

Ἐρθε τὴν ἄλλη τὴ βραδεῖα ἡ λυγερὴ νὰ μάση·
Κι' ἐκεῖ ποῦ γύρω στὰ μαλλιά, στὰ στήθια, σὸ κορμὶ της
Τὰ κάρφωνε ἓνα-ἓνα

Διαμάντια γίνονται μὲ μιᾶς, καὶ λάμπουν σάν ἀστέρια,
Κι' ἓνα μεγάλο κ' ἐμμορφο ποῦχε σὸ μέτωπό της
Χύνει περίσσιο γύρω φῶς καὶ λάμπει σάν φεγγάρι·
Καὶ παίρνει ἡ φήμη τὰ χωριά, καὶ πᾶν νὰ τὴν ἴδουνε·
Κι' ὅσοι τὴν βλέπουν, νειοὶ καὶ νειαῖς, μαραινόνται ἀπὸ ζήλεια...
Κι' ὁ Ἦλιος, σάν τὴν κύτταξε ντυμένη μὲ τὰστέρια,
Τὸν ἀποπῆρε ὁ πόνος του κ' ἡ φλόγα τῆς καρδιάς του
Κι' ἀπλωσε χέρι ἀπάνου της καὶ τὸ εἶπε λόγια ἀγάπης...
Ἡ κόρη ποῦταν φρόνιμη καὶ καλοαναθρεμμένη,
Τὸν μάλλωσε βαρειὰ-βαρειὰ καὶ τοῦπε μὲ φοδέρα
Νὰ μὴν ἀπλώση ἀπάνου της, νὰ τραδηχθῇ μακρὴ τῆς,
Τι μαραγκιάζει ὁ κόρπος της, χαλάει ἡ ἐμμορφιά της,
Καὶ σάν τὸ μάθη ἡ μάνα της, θενὰ τὸν καταριέται...
Καὶ φεύγει μ' ἄδειο τὸ σταμνὶ.

Ἄσ' Ἦλιος ἀπ' ἀλάργα
Τὴν ἀκλουθαίει μὲ τὴ ματιὰ, καὶ μὲ καὶμὸ τῆς λέει
Πῶς θὰ τὸν κάμη ἡ ἀγάπη της βαρειάρρωστος νὰ πέση.
Καὶ σάν τὸ μάθη ἡ μάνα του, ἡ μάγισσα ἡ μεγάλη

Καὶ ἔακουσθὴ βασίλισσα, θεὰ τῆς κάμης μάγια.
Γυρίζει ἢ κόρη στὸ χωριό, τῆς μάνας της τὸ λέει:

—Γλυκεῖα μανούλα, γιὰ νερὸ στὴ βρύση ποὺ μὲ στέλνεις
Κάθε βραδεῖα πεντάμορφος λεβέντης μ' ἀνταμώνει,
Ποῦ ροβολᾷ ἀπ' τὰ βουνὰ ἀλαφοκνηγώντας.
Εἶδες!... σὰν βγαίνει σταῖς κορφαῖς ὅλος ὁ Κόσμος λάμπει,
Καὶ σὰν παρθένα νεόνυφη ἢ Πλάση ξημερώνει
Μ' ἀνθούς, μὲ χόρτα, μὲ δροσιαῖς, μ' ἀηδόνια στολισμένη·
Κι' αὐτὸς σὰν φεύγει, μάνα μου, ὁ Κόσμος σκοταδιάζει...
Μοῦπε πῶς εἶνε βασιλῆα καὶ μάγισσας ἀγόρι...
Ἀποσταμένος κάθονταν στὴ βρύση λίγην ὥρα·
Νερὸ μονάχα ἐγύρευε· τῶδινά ἐγὼ στὰ χέρια,
Ἐπινε μὲ χαμόγελο, κ' ἐχάνονταν στὰ δέντρα...
Ἀπόψε ἐπαραθάρρεψε καὶ μοῦπε... λόγια ἀγάπης.
Ἐγὼ τὸν μάλλωσα βαρειά, κι' αὐτὸς μ' ἀπολογήθη
Καὶ μοῦπε μὲ παράπονο πῶς ἄρρωστος θὰ πέση,
Καὶ σὰν τὸ μάθη ἢ μάνα του, θεὰ μοῦ κάμης μάγια...
Κρούψε με, μάνα μου βαθεῖα καὶ πρόλαβε τὰ μάγια.

—Καταραμένο τὸ νερὸ ποὺ τῶδινες, παιδί μου,
Κάθε βραδεῖα!... Τὰ στήθια του ἀντὶ νὰ τοῦ δροσίξῃ
Τοῦ τάκαιγε κατάκαρδα, κ' ἦταν ἢ φλόγα... ἀγάπη!
Εἶνε τῆς μάγισσας παιδί, κ' εἶν' ἀκουστὸς ὁ Ἥλιος,
Ποῦ τόπον ἀνεργάτητο τῆ μέρα δὲν ἀφίνει...
Ἄου ποῦ ἀν κρυφτῆς θεὰ σὲ βρῆ... Θέ μου! νεράϊδα κάμ' την,
Νάχη τῆ μέρα στὰ νερά-κατάδαθα παλάτια,
Κι' ἔταν αὐτὸς θὰ χάνεται, νὰ βγαίνῃ αὐτὴ στὴν Πλάση!...

Ἔτσι νεράϊδα ἐγένηκε τοῦ Ἥλιου ἢ ἀγάπη.
Ὁ Ἥλιος εἶχε καὶ ταχιά κάποιαν κρυφὴν ἐλπίδα,
Κ' ἔρχεται, τρέχει στὰ βουνὰ ψηλά τοῦ Ἀπάνου-Κόσμου,
Γιὰ ναῦρη τὴν ἀγάπη του νὰ τῆς μιλήσῃ πάλι.
Κι' ὅλον τὸν Κόσμο σὰν γυρνᾷ καὶ σὰν διαβαίνει ὀλοῦθε,
Καὶ δὲν τὴν βρῖσκει πουθενά, οὔτε σιμὰ στὴ βρύση,
Καρδοκαμένος ροβολᾷ στὸ ἔρμο του βασιλείου·
Κ' ἢ λύπη του σὰν σύγγεφο περνᾷ στὸ μέτωπό του...

Ἡ Νύκτα μένει στὰ νερά, νεραϊδωμένη κόρη.
Κι' ἔταν ὁ Ἥλιος χάνεται ἀπ' τὸν Ἀπάνου-Κόσμο,
Προβάλλει αὐτὴ μυριώμορφη, γλυκεῖα, καμαρωμένη,
Καὶ περπατεῖ τὰ ρέμματα, ταῖς ποταμιαῖς, τὰ πλάγια...
Λαμποκοπᾷ στὰ στήθια της καὶ στὸ κορμί της γύρω
Τὰ μαγεμμένα λούλουδα, χρυσᾷ χιλιάδες ἄστρα,

Καὶ μέσ' στὸ μέτωπο ψηλά, σὰν βασίλισσας στέμμα,
Τὸ πλεῖο μεγάλο λούλουδο, τῶμορφο τὸ φεγγάρι.
Ἄου ποῦ πατοῦν τὰ πόδια της τὰ λούλουδα ἀνασαίνον,
Κ' ἐκεῖνοι οἱ μοσχοανασασμοὶ μυρώνουνε τὰ γέρι,
Ἄου ποῦ πετοῦν ἀνάλαφρα καὶ τὴν φιλοῦν στὸ στόμα.
Ἄου ποῦ περνᾷ, γλυκὰ-γλυκὰ τὴν χαιρετᾷ τὰ ἡδόνι
Κρυμμένο μέσκα στὰ κλαδιά, τὴν χαιρετᾷ ταυλάκι,
Τὴν χαιρετᾷ ὁ πιστικὸς στὴ λυγερὴ φλογέρα,
Τὴν χαιρετᾷ κι' ὅποιος πονεῖ καὶ ξαγρυπνᾷ γιὰ ἀγάπη.

ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΟΥ ΘΕΡΙΣΜΟΥ

—Πάρετε, ἀπόσκια, πάρετε, νὰ πάψῃ τὸ λιοπύρι,
Νὰ βγῆ τὰ γέρι ἀπ' ταῖς σπηληαῖς νὰ χύσῃ τὴ δροσιά του,
Νὰ ξανασάνῃ ἢ ἀργατεῖα, κ' οἱ ὄμορφαις θερίστραις
Νὰ βγάλουν τὰ μαντήλια τους νὰ δείξουν ταῖς θωριαῖς τους,
Νὰ ταῖς γνωρίσω ἀπὸ μακρὰ, νὰ ἰδῶ ποῦ νάνει ἢ Πούλια,
Ἡ Πούλια ἢ ἀγάπη μου μὲ τὰ γλυκὰ τὰ μάτια·
Νὰ καρτερέσω ὀλημερίς, ὡς ποῦ νὰ πάρ' ἢ νύχτα,
Νὰ πάῃ στὴ βρύση γιὰ νερό, στὴν ἀργατεῖα νὰ φέρῃ,
Νὰ τὴν εὐρῶ κατάστρατα νὰ τὴν γλυκοφιλήσω,
Καὶ νὰ τῆς πῶ τὸν πόνο μου, τὸν πόνο τῆς καρδιάς μου.
Γιατὶ δυὸ χρόνια τὴν τηρῶ στὰ μάτια της μ' ἀγάπη,
Κι' ἀκόμα δὲν τῆς τῶδειξα, καὶ δὲν τῆς τῶπα ἀκόμα.

Πῆραν τὰπόσκια στὰ ριζὰ κ' ἐτσάκισε τὸ κάμμα,
Βγήκε τὰ γέρι ἀπ' ταῖς σπηληαῖς κ' ἐδρόσισε τὸν κάμπο,
Κ' ἢ ἀργατεῖα ξανάσανε, κ' οἱ ὄμορφαις θερίστραις
Ἐβγαλαν τὰ μαντήλια τους, κ' ἐλάμψαν οἱ ὄμορφαῖς τους
Μέσκα στὰ στάχια τὰ χρυσᾷ σὰν νάτανε Νεραΐδες.

Ἄράδ' ἀράδα εἰς κάθε μιὰ ρίχνει τὸ μάτι ὁ Λάμπης
Καὶ δὲν γνωρίζει πουθενὰ τὴν ὄμορφη τὴν Πούλια,
Καὶ καρτεράει ὀλημερίς, ὅσο ποῦ πῆρε ἢ νύχτα,
Καὶ τριγυρίζει στὰ κλαριά, τὰ μονοπάτια πιάνει,
Διαβαίνει ἀπ' ταῖς νεροσυρμαῖς, περνᾷ κι' ἀπὸ τὴ βρύση,
Παίρνει μιὰ-μιὰ ταῖς θημωνιαῖς, τάλωνια ἀρά-ἀράδα,
Κι' ὀλοῦθε βλέπει νειοὺς καὶ νειαῖς... τὴν Πούλια δὲν τὴν βλέπει.

Ταχιά ξημέρωσε γιορτῆ. Τὰπόγιομα στὰ δλώνια
Στῆσαν οἱ λυγεραῖς χορὸ, κι' ἀκούει ὁ δόλιος Λάμπης

Στάλλα τραγούδια ἀνάμεσα πού λέν' οἱ νειαῖς μπροστά του
Τῆς Πούλιας τάρραβώνιασμα!

Η ΝΗΣΙΩΤΟΠΟΥΛΑ

Νησιωτοπούλα κάθεται σὲ μαρμαρένιον πύργο,
Μὲ κέντημα στὰ χέρια τῆς, μ' ἀγάπη στὴν καρδιά τῆς.
Φοραῖς-φοραῖς τὸ κέντημα κεντοῦσε μὲ τραγούδια,
Φοραῖς-φοραῖς πισώρριχνε τὰ ξέπλεγα μαλλιά τῆς,
Κι' ἀγνάντευε τὸ πέλαγο πού ἀπλώνονταν μπροστά τῆς,
Καὶ καρδιακὰ ἀναστέναζε κ' ἐχτύπαγε τὰ στήθια,
Γιατ' ἀγριεμένο τῶδλεπε, μαῦρο, φουρτουνιασμένο·
Κι' αὐτὴ εἶχε λόγο, στὸ γυαλὸ νὰ κατεβῆ τὸ βράδυ,
Κι' ἀπ' τὸ νησι τάντικρυνὸ, πού χάνεται στὸ κύμα,
Ὁ ἀγαπημένος τῆς νάρθη, νὰ ποῦν' τὸν ἔρωτά τους.
Ὁ ἥλιος ἐδασίλεψε σκοτεῖδιασε, νυχτώνει.
Τὸ κέντημά τῆς τῶμορφο ἀπαρατάει ἡ κόρη,
Καὶ κατεβαίνει στὸ γυαλὸ κι' ἀκαρτεράει στὴν ἄκρη.

Μαυρολογᾶνε τὰ βουνά, καὶ σύγνεφα μεγάλη
Σκεπάζουνε στὸν οὐρανὸ τὰστέρια πέρα-πέρα,
Φουσομανάει τὸ πέλαγο, τὰ κύματα βογγοῦνε,
Κι' ἔταν τὰ νέφια ἀστράφτουνε, δείχνουν κορφαῖς ἀφράταις,
Καὶ δὲν γροικιέται πουθενὰ τὰγαπημένου ἢ βάρκα.
Κάθεται ἡ νειὰ κι' ἀκαρτερεῖ στάκρογιαλιῦ τὰ βράχια.

Τὰ μακρὰ τῆς τὰ μαλλιά τὰ κυματίζει ὁ ἀγέρας,
Καὶ σποῦνε μὲς' στὰ πόδια τῆς τὰ κύματα μὲ βόγγο.
Ὡραῖς τηράει τὸ πέλαγο, ὦραῖς τηράει μπροστά τῆς,
Νέφια καὶ κύματα μαζί συχνορωτάει μὲ πόνο,
Ἄν εἶδαν κάπου νᾶρχεται τὰγαπημένου ἢ βάρκα.
Τὰ σύγνεφα μένουν βουβά, τὰ κύματα βογγοῦνε,
Κι' ἀναστενάζουνε βαρεῖα-βαρεῖα τῆς νειᾶς τὰ στήθια.

Φουσομανάει ἡ θάλασσα, τὰ κύματα βογγοῦνε,
Κ' ἓνα μὲ τᾶλλο σπρώχνονται καὶ σπαίνουν στάκρογιαλί,
Κ' ἐκεῖ πού ἡ κόρη τὰ ρωτᾶ, βλέπει ἓνα θεριμένο
Νὰ ψηλωθῆ, νὰ ψηλωθῆ, τὰ βράχια νὰ περάσῃ,
Καὶ νὰ τὴν πνίγῃ στὸν ἀφρό. Τραβιέται ἡ κόρη πίσω,
Καὶ κλειώντας τὴν ἀγκάλη τῆς, πού δλάνοιχτη βαστοῦσε
Τὸν ἀκριδὸ τῆς νὰ δεχθῆ, σφίγγει στὰ στήθια ἀπάνου

Παραδαρμένο ἓνα κορμί, καὶ ἄψυχο καὶ κρύο.
Ταχιά ἢ φουρτουῖνα ἠσύχασε, τὰ κύματα μερέψαν,
Καὶ οἱ ψαράδες πῶρριχναν στὸ πέλαγο ταῖς βάρκαις,
Στάκρογιαλιῦ τὰ χώματα καὶ μὲς' στὰ βράχια βροῖσκουν
Παραρριγμένα δυὸ κορμιὰ καὶ σφιχταγκαλιασμένα.

Ο ΧΟΡΟΣ ΤΗΣ ΔΑΜΠΡΗΣ

Σήμερα γιορτὴ μεγάλη, σήμερα Δαμπρὴ
Σφάζουν σήμερα καὶ φένουν φυλαγμέν' ἀρνιά.
Ράβουνε καινούργια ρούχα καὶ στολίζονται·
Κι' ἔθε ἀπαντηθοῦν φιλοῦνται καὶ ἀγκαλιάζονται.
Σήμερα στὰ μεσοχώρια ἔλα ἀστράφτουνε
Ἐμμορφάδες καὶ στολίδια, κι' ἔλ' ἀντιλαλοῦν
Ἀπὸ τὰ γλυκὰ τραγούδια πού χορεύουνε.
Ροβολοῦν τὰ παλληκάρια, λεβεντόπαιδα
Μ' ἄρματ' ἀργυρὰ στὴ μέση καὶ μὲ χαϊμαλιά,
Ροβολοῦν κ' οἱ μαυρομάταις, ρούσαις κι' ἔμμορφαις,
Λυγεραῖς σὰν κυπαρίσσια, σὰν μηλιαῖς γλυκειαῖς,
Σὰν Ἐωθιαῖς καὶ σὰν Νεραΐδες πού λαμποκοπᾶν
Στὸ λαχούρι, στὸ μετάξι καὶ στὸ μάλαμμα.

Πιάνοντ' ὅλοι χέρι-χέρι. Τὰ τραγούδια τους
Καὶ ταῖς πέτραις ζωντανεύουν. Γύρου οἱ γέροντες
Καθισμένοι ἀράδα-ἀράδα τοὺς κυττάζουνε
Καὶ γλυκὰ τοὺς καμαρώνουν καὶ κρυφά-κρυφά
Ζευγαρώνουν κάθε νειὸ μὲ κάθε κόρη τους.
Κι' ὁ χορὸς καὶ τὸ τραγούδι πᾶν' ἀδιάκοπα,
Λυγεραῖς καὶ παλληκάρια σειοῦνται καὶ λυγοῦν
Καὶ στοὺς κύκλους ὅπου πλέκουν ἀγναντεύονται
Καὶ κρυφὰ γλυκοτηριοῦνται καὶ γνωρίζονται,
Κάθε κόρη τὸν καλὸν τῆς, κάθε νειὸς τὴ νειὰ,
Ὅλαις οἱ ματιαῖς ταιριάζουν, κι' ὅλαις οἱ καρδιαῖς.
Ὡρα μ' ὦρα ζευγαρώνουν καὶ κρυφομιλοῦν.
Κι' ὁ χορὸς καὶ τὸ τραγούδι πᾶν' στρωτὰ-στρωτὰ.
Ἄξαφνα καινούργια λάμψι γύρου χύνεται,
Σεῖεται τοῦ χωριοῦ τὸ πλῆθος, κυματίζεται,
Καὶ σὰν σύγνεφα μεριάζει καὶ ξανοίγεται
Ποῦ περνάει λαμπροντυμένο τᾶστραπόδρογτο,
Καὶ διαβαίνει ἀνάμεσά του κι' ὄλο χαιρετᾶ
Λυγερὴ καμαρωμένη καὶ περίμορφη.
Ἡ περίσσια ἢ ἔμμορφιά τῆς, τὰ ξανθὰ μαλλιά,
Τὰ ὀλογάλανα τὰ μάτια, τὸ περπάτημα,

Οἱ χρουσις οἱ τρυχηλιαίς της καὶ τὸ μάλλαμα,
Χύνουνε στὸ χοροστάσι λάμψι ξαφνική.
Ἄλλοι λέν: ἡ Δημοπούλα, ἡ Μήτηρ ἢ ἔμμορφη,
Πῆρε πρόσωπο τὸν ἥλιο, τὰστρα μάτια της,
Κι' ἄλλοι: πῆρε τὸ φεγγάρι, τὸν αὐγερινό.

— Ἄχ! κ' ἐγὼ λεβέντης νάμουν, χωριατόπουλο,
Νὰ μὲ παίρναν στὸ χορὸ τους καὶ νὰ χόρευα,
Στὸ πλευρὸ τῆς Δημοπούλας τῆς περίμορφης!

Η ΦΛΟΓΕΡΑ

— Ἦσυχά ποῦναι τὰ βουνά, ἦσυχοι ποῦναι οἱ κάμποι,
Ἦσυχαις ποῦναι οἱ λαγκαδιαίς καὶ τὰ κλαριά κ' οἱ βρύσις,
Ἦσυχαις ποῦναι κ' οἱ σπηληαίς! Κι' αὐτὰ τὰ νυχτοπούλια
Γρήγορ' ἀπόψε κούρνιασαν τὰ μαῦρα καὶ δὲν σκούζουν.
Καὶ σὺ φλογέρα μου, γιατί, γιατί δὲν ἦσυχάζεις;
Τ' ἔχεις, καὶ μὲνῃ, καὶ βογγᾶς καὶ κλαίς κ' ἀναστενάξεις,
Σ' ὄλην αὐτὴ τὴν ἐρημιά, σ' ὄλην αὐτὴ τὴ νύχτα,
Καὶ λὲς τραγοῦδι φλίθερο καὶ παραπονεμένο,
Καὶ τὸν ἀντίλαλο ξυπνᾶς σταίς λαγκαδιαίς, στὰ δάση,
Ξυπνᾶς κ' ἀπὸ τὸν ὕπνο της τὴν ὄμορφη τὴν πλάσι;...
Εὐλο δὲν ἦσουν ἄλαλο κ' ἀνώφελῃ βεργοῦλα,
Κ' ἐγὼ ὁ μαῦρος σοῦ χάρισα ἀκέρηα τὴν ψυχὴ μου;
Σῶδωκα ἀθάνατη φωνὴ καὶ πόνο καὶ γλυκάδα,
Ποῦ σὲ ζηλεύουν σὰν σ' ἀκοῦν ἀκόμα καὶ τῆρδόνια.
Τ' ἔχεις, φλογέρα, καὶ μοῦ κλαίς καὶ μοῦ παραπονιέσαι;
Μὴ προμαντεύης θάνατο, μὴ προμαντεύης χάρο;
Μὴ μ' ἐμπεζέρισες κ' ἐσὺ καὶ θέλεις νὰ μ' ἀφήσης;
Ἦ μήνα τῆς ἀγάπης μου τὸ χωρισμὸ θυμάσαι
Καὶ κλαίς καὶ θὲς τὸν πόνο μου νὰ μερασθῆς μ' ἐμένα;
Τ' ἔχεις, φλογέρα, πὲς μου το, πὲς μου το, μὴ σωμαίνης.
Τί κλαίς μονάχη καὶ ξυπνᾶς τὴν πλάσι ἀπὸ τὸν ὕπνο;
Καὶ τὸν κρυφὸ τὸν πόνο μου ξυπνᾶς καὶ τὴν καρδιά μου,
Κι' ἀρχίζει τῆς ἀναστενάγμα, ἀρχίζει καὶ τὸ κλάμα!
Φαρμακωμένη ἢ δύστυχη μέρα μὲ μέρα σβύεται,
Ἄφ' ὄντας τὴν ἀγάπη μου τὰ μάτια μου δὲν εἶδαν.
Σῶπα, φλογέρα, μὴ μοῦ λὲς τραγοῦδι τῆς ἀγάπης,
Σῶπα, καὶ μὴ μοῦ τὴν θυμᾶς!... Ὅχι, φλογέρα, πὲς το,
Πὲς το, καὶ μὴ τὴν λησιμονᾶς· κάλλιο νὰ λησιμονήσω

Ὅλον τὸν κόσμον, νὰ χαθῶ, νὰ μαρυνθῆ ἡ καρδιά μου
Μὲ τῶμορφὸ της τὸνομα στὸ στόμα μου ὡς πεθάνω,
Παρὰ νὰ τὴν ἀπαρνηθῶ καὶ νὰ τὴν λησιμονήσω!...
Πὲς το, φλογέρα, μὴ σωπᾶς καὶ πάρτο ἀπ' τὴν ἀρχὴ του.

— Μικρὸς κ' ἐγὼ, κ' αὐτὴ μικρὴ, δέκα χρονῶν ἀκόμα
Παιδιὰ ἀπονήρευτα, μαζὶ ἐξούσαμαν στὰ πλάγια,
Περιβοσκουσαμαν μαζὶ τὰ δύο μας τὰ κοπάδια
Καὶ τὰ ποτίζαμιν μαζὶ στῆς ποταμιάς τὸ ρέμμα.
Μαζὶ μεσημεριάζαμαν εἰς τῆς σπηληᾶς τὸν ἴσκιο,
Μαζὶ στὰ δάση ἐτρέχαμαν κ' ἐκόδαμαν λουλούδια,
Καὶ ταίς νυχταίς περνούσαμαν μαζὶ σὲ μιὰ καλύδα,
Μ' ἀγάπαγε σὰν ἀδερφό, κ' ἐγὼ σὰν ἀδερφή μου.
Πόσαις φοραίς μὲς' σταύλακιού καθόμασταν τὸ φρούδι,
Κ' ἐπαίζαμαν μὲ τὸ νερό, πόσαις φοραίς στὰ χόρτα
Μ' ἔρριχνε σὰν παλαίδαμιν, πόσαις φοραίς στὰ δάση
Σὰν μάτωνα τὸ χέρι μου αὐτὴ μοῦ τὸ φιλοῦσε!...
Κι' ἂν δάκρυζαν τὰ μάτια μου κ' ἂν πόναγα ποτέ μου,
Αὐτὴ μ' ἐσφόγγιζ' ἐλαφρά, κ' ἀδερφικὰ ἢ καὶ μὲνῃ
Μὲ χίλια χεῖρα καὶ φιλιὰ μοῦ πέρναγε τὸν πόνο.
Ὅμως ἐγὼ δὲν ἄπλωσα ποτὲ νὰ τὴν φιλήσω.
Ποιὰ ἀπ' τὴν ψυχὴ μου δύναμι, ποῖο χέρι ἀπ' τὴν καρδιά μου
Ἄθῶα κ' ἐγὼ νὰ τὴν φιλῶ μ' ἐδάσταγε, δὲν ξέρω.
Μὲ τέτοια ἄθῶα φιλήματα, μ' ἄθῶα παιγνίδια τέτοια,
Ἐμεῖς ἐμεγαλώναμαν καὶ πέρναγαμ τὰ χρόνια.
Ἐγὼ παίρνα παλληκαριά κ' αὐτὴ ὄμορφα καὶ μάγια.
Ὅς πῶφεξε μιὰ χαραυγὴ, τῆς ἀνοιξῆς μιὰ μέρα,
Ποῦ ἐγνώρισα στὰ μάτια της καὶ στὸ χαμόγελό της
Κάποιο μυστήριον ἀγνώριστο ὡς τότε στὴν καρδιά μου.
Λαχτάρησα σὰν νάπεσε στὰ σωθικά μου σπῖθα.
Κι' ὅσο ποῦ οἱ μέρες πέρναγαμ γενόνταν φλόγα ἢ σπῖθα,
Κ' ἢ φλόγα μ' ἐκαψε βαθεία, ὅμως μὲ τέτοια γλύκα,
Ὅπ' ἄλλαξα μὲ μιᾶς ζωῆς ἐθάμπωνε ἢ ματιὰ μου
Ἀπὸ μιὰ λάμψι, γκαρδιακὴ καὶ παραδείσια λάμψι,
Σὰν κύτταζα τὰ μάτια της· σὰν μοῦ χαμογελοῦσε
Ἐλεγα γῆ πῶς δὲν πατῶ, πῶς περπατῶ τὰ οὐράνια!
Τὰ αἵματά μου ἐπάγωναν σὰν κάθονταν σιμά μου
Κ' ἔτρεμα σὰν τὸν κάλαμο σὰν μ' ἔπιανε ἀπ' τὸ χέρι
Καὶ τὰ τραγοῦδια τῶν πουλιῶν γιὰ ἐμέν' ἀλλάξαν τότες,
Ἄλλαξε τὸ μουρμουρητὸ τῆς λαγκαδιάς, τῆς βρύσης,
Ἄλλαξε τῆς ἀναστενάγμα, τὰ γέρα μὲς' στὰ δέντρα,
Ἄλλαξαν κ' οἱ μοσχολοιαίς τῶν λουλουδιῶν γιὰ ἐμένα,
Ἄλλαξε τῆς Αὐγῆς τὸ φῶς, τῆς νύχτας τὸ σκοτάδι,
Ἄλλαξαν τῆς φεγγεβολιάς τὰστέρια, τὸ φεγγάρι,

Κ' ἡ κόρη ἀπ' τότες ἄλλαξε στὰ βάθια τῆς καρδιάς μου,
Κ' ἐκείνη ἡ ἀγάπη ἡ παιδιακή, πούχα γι' αὐτήν, ἡ ἀθώα
Ἐγγεινε ἀγάπη τῆς καρδιάς κι' ἔλου τοῦ νοῦ μου ἀγάπη·
Ἀπ' τότες ἄλλαξες καὶ σύ, φλογέρα μου, τὸν ἦχο,
Καὶ δὲν μοῦ τραγουδᾷς γλυκὰ· πόνους, φλογέρα, χύνεις!

Μιὰ μέρ' αὐτὴ πάει στὸ χωριό... Σὰν ἔλειψε ἀπ' ἐμπρός μου
Σκοτείνιασ' οὐρανὸς καὶ γῆ, ἀνατολὴ καὶ δύση.
Κ' ἐνοιωσα τότε ἀβάσταχτον, πάρα βαρὺ τὸν πόνο.
Μὲ συνεπῆρε ἡ φλόγα του καὶ πέρασ' ἀπ' τὸν νοῦ μου
Νὰ ἔρθῃ ἡ κόρη τὴν αὐγὴ νὰ τῆς τὸ μολογήσω...
Περνοῦν τρεῖς μέραις, —τρεῖς χρονιαὶς γιὰ ἐμέ, —καὶ δὲν ἐφάνη.
Καὶ μιὰ φαρμακωμένη αὐγὴ μῶρχετ' ἕνας δικὸς τῆς,
Καὶ παίρνει τὸ κοπάδι τῆς καὶ πάει κι' αὐτὸς καὶ φεύγει.
Ἀκαρτεράω ἀκόμα ἐγώ, νάρθη μιὰ μέρα ἡ κόρη,
Γιὰ νὰ τῆς πῶ τὸ ντέρτι μου, τὸν πόνο τῆς ἀγάπης.
Εἶπα στὰστέρια τοῦρανοῦ, στῆς νύχτας τὸ φεγγάρι,
Στὸν ἥλιο τὸν χρυσόλαμπρο, στὰ ἡρόνια καὶ στὰ γέρι
Νὰ μοῦ τὴν φέρουν μιὰν αὐγὴ, καὶ δὲν μ' ἀκούει κανένα.
Νυχτόμερα παρακαλῶ Ἀγίους καὶ Παναγία,
Τάξω ἀσημένια τάματα, καὶ δὲν μ' ἀκοῦν κ' ἐκείνοι.
Ἄν μοῦ τὴν ἔφερνες ἐσύ, σ' ἐχρύσωνα, φλογέρα!..

Εἶφου ἡ φλογέρα ἐσώπασε καὶ σβύεται τὸ τραγούδι.
Τὰ φουντωτὰ κοντόκλαδα μεριάζουνε μπροστά του,
Καὶ στὸ γοργὸ ἀναμέριασμα κάποιο κορμὶ προβάλλει.
Μὴν εἶνε Λάμια τοῦ γιालοῦ καὶ τῆς ἐρμιᾶς Νεράϊδα;
Μὴν εἶνε τοῦ βουνοῦ Ἐωθιά καὶ Μάγισσα τῆς βρύσης;...
Κόφτ' ἡ φλογέρα τὸν ἀχὸ κι' ὁ νεῖδς ὀρθὸς φωνάζει:
—Ἄν εἶσαι τοῦ βουνοῦ Ἐωθιά καὶ Μάγισσα τῆς βρύσης,
Γύρνα καὶ κρύφου στὶς σπηλιχαὶς καὶ κρύφου στὰ νερά σου,
Καὶ μὴ πατᾷς τὸν τόπο μου, μὴν ἔρχεσαι σ' ἐμένα,
Γιατ' ἔχω γκόλφι καὶ σταυρό, κι' ἀγάπη στὴν καρδιά μου.
—Δὲν εἶμαι Λάμια τοῦ γιालοῦ καὶ τῆς ἐρμιᾶς Νεράϊδα,
Οὔτε καὶ τοῦ βουνοῦ Ἐωθιά καὶ Μάγισσα τῆς βρύσης,
Μόν' εἶμαι ἡ πρώτη ἀγάπη σου κι' ἀγάπη σου ἡ αἰώνια.
Φωτιὰ νὰ κάψῃ τὰ φλωριά, τὰ γρόσια τοῦ γονιοῦ μου,
Λύκος νὰ φάῃ τὰ πρόβατα κ' ἐκείνον τὰ γριποπούλια.
Τὸ χωρισμό σου δὲ φτουρῶ, καὶ δὲ βαστάω τὸν πόνο...
Στὴν ἀγκαλιά σου πάρε με, ἂν μ' ἀγαπᾷς ἀκόμα,
Κ' ἔλα νὰ φύγουμε μακρυά, νὰ πᾶμε σ' ἄλλον τόπο,
Ἀχώριστοι νὰ ζοῦμε οἱ δυό, μὲ μιὰ καρδιά, μιὰ ἀγάπη.
Νὰ περπατοῦμε τὶς ἐρμιᾶς, τὰπάτητα τὰ δάση,
Πυῶναι τὰ γάργαρα νερά, τὰμάζευτα λουλούδια,

Ποὺ κελαιδοῦν ἀνύποπτα οἱ πέρδικες, τὰ ἡρόνια.
Ἀπὸ τὸν κόσμον νὰ χαθῇ, νὰ σβύσῃ τὸνομά μας,
Κι' ὁ κόσμος πάλι νὰ χαθῇ, νὰ σβύσῃ ἀπ' τὴν καρδιά μας,
Κ' ἡ ταιριασμένη ἀγάπη μας νὰν' ἕνας κόσμος ἄλλος.
Νὰ πάρουμ' ἀπὸ τὶς μυρτιαὶς, νὰ πάρουμ' ἀπ' τὶς δάφναις,
Νὰ πλέξουμε μιὰ χαμηλὴ μόνο γιὰ ἐμᾶς καλύδα.
Ἀγαπημένοι, ἀχώριστοι, μονάχοι μας νὰ ζοῦμε,
Κι' ἂν θὰ χαθοῦμε, πάλ' οἱ δυὸ μαζί μας νὰ χαθοῦμε...

Κάποιος διαδάτης μὲ καιρὸ διαλάλησε μιὰ μέρα
Ἵτι σ' ἀπόκρυφην ἐρμιᾶν εὔρε χρυσῆ φλογέρα.

Η ΚΑΤΑΡΑ

—Μάνα, παρ' τὶς εὐχαὶς καὶ τάγια λείψανα,
Τὶ δὲν μποροῦν νὰ γειάνουν τὴν ἀρρώστεια μου.
Δὲν εἶν' οὔτε ἀπὸ πόνον οὔτε ἀπὸ Ἐωθιαὶς.
Τρεῖς χρόνους ἀγαποῦσα κόρην ὠμορφή,
Καὶ λόγο δὲν τῆς πῆρα, κι' οὐδὲ φίλημα.
Μιὰ μέρα στὸ ποτάμι τὴν ἀπάντησα·
Τῆς κρένω, δὲν μοῦ κρένει, κι' οὐδὲ μὲ τηρᾷ,
Τῆς ρίχνω ἕνα λουλούδι, δὲν τὸ δέχτηκε,
Τῆς ρίχνω τὸ μαντήλι, κρυφοθύμωσε...
Μὲ συνεπῆρε ὁ πόνος, μάνα, κι' ὁ καῦμός·
Πεζεῦω, στὰ πλατάνια δένω τᾶλογο
Κι' ἀρπαχτικὰ τὴν πιάνω καὶ τὴν φίλησα.
Βαρεῖά μ' ἐκαταράσθη σὰν μοῦ ἔεφυγε:
—Νὰ ξηραθοῦν τὰ χέρια ποῦ μ' ἀγκάλισαν,
Νὰ μαραθοῦν τὰ χεῖλια ποῦ μ' ἐφίλησαν!...
Ἄκουσες τὴν ἀρρώστεια, μάνα, γειάνε με.

—Φλόγα, φωτιὰ νὰ πέσῃ στὴν καρδοῦλα τῆς,
Νὰ ζωντανέψ' ἡ ἀγάπη ἡ σιδερένια τῆς,
Στοὺς δρόμους νὰ κινήσῃ καὶ στὰ τριστρατα,
Νάρθη στὴν ἀγκαλιά σου σὰν θεότρελλη!...

Τὸ λόγο δὲν ἀπόειπε, δὲν ἀπόσωσε.
Κ' ἐπιᾶσθηκε ἡ κατάρα, κ' ἤρθε ἡ λυγερὴ
Μὲ ξανοιγμένους κόρφους, μὲ ἀπλωτὰ μαλλιά,
Κι' ὀλοδροντᾷ τὴν πόρτα σὰν θεότρελλη.

Τάρρωστου ἢ μάν' ἀνοίγει· κ' ἢ θεότρελλη
 Στὴν ἀγκυλιά του πέφτει καὶ φιλεῖ καὶ κλαίει.
 Ἐγειανε ὁ νεῖος, κ' ἢ κόρη πήρε πληρωμὴ
 Καθάριο δαχτυλίδι κ' ὄλο μάλαμμα.

Η ΤΡΑΓΟΥΔΙΣΤΡΑ ΚΙ' Ο ΒΑΣΙΛΗΑΣ

Μιά λυγερὴ στὸν ἀργαλειὸ ὑφαίνει τὰ προικιά της.
 Βάν' ἀσημένιον ἀργαλειὸ κ' ὑφάδια μεταξένια,
 Βάνει σαΐταις μάλαμμα καὶ φιλντισένια χτένια,
 Κι' ἀγάλια-ἀγάλια ὑφαίνει καὶ φιλοτραγουδοῦσε.

Ἐπὸ τὸ βρόντο τὰργαλειοῦ κ' ἀπ' τὸν ἠχὸ τῆς κόρης
 Ὁ ἥλιος ἐσταμάτησε, δὲν πάει νὰ βασιλέψη.
 Καὶ καταριέται ἢ ἐργατεῖα κ' οἱ ξενοδουλευταδες
 Κ' ἔρχονται καὶ φωνάζουε καὶ λὲν τοῦ βασιληᾶ τους,
 Ἦ νὰ γιατρέψη τὸ κακὸ ποὺ ἐγείνηκε στὴ χώρα
 Κι' ὁ ἥλιος ἐσταμάτησε, ἢ θανά τὸν σκοτώσουν.

Ὁ βασιληᾶς στέλνει ρωτᾶ μιὰ μάγισσα μεγάλη.

—Μάγισσα, ποῖ εἶνε τὸ κακὸ, ποὺ ἐγείνηκε στὴ χώρα,
 Κι' ὁ ἥλιος ἐσταμάτησε, δὲν πάει νὰ βασιλέψη;

—Κάνα κακὸ δὲν ἐγείνε στὴ χώρα, βασιληᾶ μου.
 Μιά λυγερὴ στὸν ἀργαλειὸ ὑφαίνει τὰ προικιά της,
 Πῶχει ἀσημένιον ἀργαλειὸ κ' ὑφάδια μεταξένια,
 Πῶχει σαΐταις μάλαμμα καὶ φιλντισένια χτένια.
 Κάθε ποὺ ρίχτει σαΐτιὰ λέει κ' ἓνα τραγούδι,
 Κι' ἀπὸ τὸ βρόντο τὰργαλειοῦ κ' ἀπ' τὸν ἠχὸ τῆς κόρης
 Ὁ ἥλιος ἐσταμάτησε, δὲν πάει νὰ βασιλέψη.

Πάει καὶ πέφτει ὁ βασιληᾶς στῆς λυγερῆς τὰ πόδια.

—Πάψε, κόρη, τὸν ἀργαλειὸ, πάψε καὶ τὸ τραγούδι,
 Γιατ' ἀπ' τὸ βρόντο τὰργαλειοῦ κ' ἀπ' τὸν γλυκὸν ἠχὸ σου
 Ὁ ἥλιος ἐσταμάτησε, δὲν πάει νὰ βασιλέψη,
 Καὶ καταριέται ἢ ἀργατεῖα κ' οἱ ξενοδουλευταδες,
 Κ' ἦρθαν μέσ' στὰ παλάτια μου καὶ σκούζουν καὶ φωνάζουν
 Ἦ νὰ γιατρέψω τὸ κακὸ, ἢ θὰ μὲ θανατώσουν.

—Κι' ἂν πάψω ἐγὼ τὸν ἀργαλειὸ, κ' ἂν πάψω τὸ τραγούδι,
 Ποιὸς θὰ μοῦ ὑφάνῃ τὰ προικιά καὶ τὰ μεταξωτά μου;

—Ἐγὼ θὰ βάλω γλήγορα ὑφάντραις νὰ τὰ ὑφάνουν,
 Ἐγὼ θὰ στέλω προξενιά, γυναίκα νὰ σὲ πάρω,
 Τοῦ παλατιοῦ βασίλισσα, κυρά μου, νὰ σὲ κάμω.

Ο ΓΑΜΟΣ

—Τοῦ ποιοῦ ν' τὸ συμπεθεριακό, τοῦ ποιοῦ ν' αὐτὸ τὸ ψίκι
 Ποὺ κατεβαίνει ἀπ' τὰ βουνα πεζούρα καὶ καθάλλα
 Μὲ τὰ φιλά τὰ φλάμπουρα, μὲ τὰ διπλὰ παιγνίδια,
 Μὲ τὰ τραγούδια τὰ πολλὰ, μὲ τὰ βαρεῖα τουφέκια,
 Σὰν νὰ ἐσηκώθη ὁ βασιληᾶς κ' ἐσύναξε τὰσκέρια
 Κι' ὄλον τὸν κόσμον ἐκάλεσε νὰ πάῃ νὰ πολεμήσῃ;

—Ὁ Φλώρος κάνει τὴ χαρὰ, παντρεύει τὸν υἱεὸ του,
 Τὸν γυιὸ του τὸν μονάκριβο, τὸν μοσχαναθρεμμένο,
 Κι' ὄλον τὸν κόσμον ἐκάλεσε κ' ὄλο τὰρχοντολόγι.
 Τρεῖς χρόνους γράφαν τὰ προικιά καὶ τρεῖς τὰπανοπροίκια,
 Καὶ τρεῖς ὅπου συντάζονταν κ' ἐκάλναγαν τὸν κόσμον.
 Πάν' τὰ παιγνίδια ἀπὸ μπροστὰ τὰ φλάμπουρ' ἀπὸ πίσω,
 Κι' ἀράδ' -ἀράδ' ἀπὸ κοντὰ πάνουν οἱ συμπεθέροι.
 Καὶ μέσ' στὸ ψίκι ἀνάμεσα πάν' ὁ γαμπρὸς κ' ἡ νύφη,
 Καθάλλα σ' ἄλογα ψαριά καὶ χρυσοσελλωμένα.
 Λάμπουν τὰσήμια τοῦ γαμπροῦ καὶ τὰ χρυσᾶ τῆς νύφης
 Κ' ἡ λαμπερὴ τους ἢ ὠμορφιά, σὰν ἥλιος, σὰν φεγγάρι.
 Δεξιὰ ζερβιά παίζουε νουνὸς καὶ βλάμης τάλογά τους,
 Κι' ὄλο κυτᾶν τὰ νεῖογαμπρα κ' ὄλο χαμογελοῦνε.
 Πάει ὁ γαμπρὸς σὰν ἀητός, ὀρθός, καμαρωμένος,
 Κ' ἡ νύφη πάει σὰν πέρδικα, γλυκειά, χαμηλομμάτα.
 Ἀκολουθᾶν οἱ νεῖοι κ' οἱ νεαῖς καὶ βλέπουε καὶ ζηλεύουε,
 Κ' ἡ ζήλεια βγαίνει ἀπ' τὴν καρδιά κ' ἰδρώνει μέσ' στὰ μάτια,
 Καὶ σὰν ἀχτίδα πέτεται ἀπῶνα μάτι σ' ἄλλο
 Κι' ἀπὸ μιὰ σ' ἄλλῃνε καρδιά, κ' ἐκεῖ γεννιέται ἀγάπη.
 Κι' ὅσο ποὺ νᾶρθῃ ἄλλη ἀνοιξί, κ' ὅσο νὰ κλείσῃ ὁ χρόνος,
 Ἀπῶνα γάμο δυὸ καὶ τρεῖς καὶ τριδιπλοὶ φυτρώνουε.

Βγαίνει στὴν πόρτα νὰ δεχθῇ τὴ νύφη ὁ Γέρω Φλώρος,
 Καὶ χύνει σίκλους τὸ κρασί, τὸ ρύζι χούφταις χύνει.
 Τῆνει φιλεῖ στὰ μάγουλα, τῆνε φιλεῖ στὰ μάτια,
 Κ' εὐχέται καλορρίζικα κ' εὐχέται γεννητσούρια.

Σταίς μαρμαρόστρωταις ἀύλαις πεζεύει ὄλο τὸ ψίκι,
 Ὅξω τὸ στρώνουν στὸ χορὸ καὶ μέσα στεφανώνουν.
 Καὶ στὰ τραγούδια τὰ πολλὰ καὶ στὰ πολλὰ τουφέκια,
 Ἄλλοι χρυσαῖς δίνουν εὐχαῖς κι' ἄλλοι καλοτυγχίζουν:

—Χαρὰ στὰ δυὸ τὰ νειόγαμπρα, χαρὰ καὶ στοὺς γονηοὺς τους!...

Ἡ ΠΟΔΙΑ ΤΗΣ ΜΑΡΙΩΣ

Πλὴν' ἡ Μαριῶ στὸν ποταμὸ, πλένει ταῖς φορεσιαῖς της.
 Κ' οἱ ὠμορφαίς της λάμπουνε, κι' ἀστράφτουν στὸ κορμί της
 Ἄράδες τὰσημόκουμπα κι' ἀράδες τὰ γιουρντάνια,
 Καὶ στὰ καθάρια τὰ νερὰ τὰ πόδια της ἀσπρίζουν
 Σὰν νᾶναι μὲ τριαντάφυλλα καὶ γάλα ζυμωμένα.

Περνοῦν ἐκεῖθε πιστικοὶ καὶ κυνηγοὶ διαβαίνουν,
 Κι' ἄλλοι τὴν λὲν Διογέννητη, ἄλλοι τὴν λὲν Νεράϊδα.

Πέρασε κ' ἕνας σταυραετός, πέρασε ἀπάνω-ἀπάνω,
 Καὶ σὰν νὰ νοιάστηκε κι' αὐτὸς τὴν ὠμορφιά τῆς κόρης,
 Χαμήλωσε ὡς τὸν ποταμὸ κι' ἀρπάζει τὴν ποδιά της,
 Τὴ λαχουριά της τὴν ποδιά, τὴ χρυσοκεντημένη,
 Ποῦχε ξομπλιάσει ἀπάνω της τὸν αὐρανὸ μὲ τᾶστρα,
 Καὶ σκούζ' ἡ ἄμοιρη Μαριῶ καὶ κλαίει τὴν ποδιά της.

Ὁ σταυραετός μεσουρανὶς χάθηκε μέσ' στὰστέρια.

Μὲ λίγες μέραις ὕστερα ταράχτηκεν ἡ χώρα,
 Παγὰνα πῆραν τὰ χωριά τοῦ βασιληᾶ οἱ ἀνθρώποι
 Καὶ δείχνουνε σταῖς λυγεραῖς ποδιά γερμάτη ἀστέρια,
 Καὶ σ' ὅποιας πιάσει τὸ κορμί, κι' ὅποια τὴν πῆ δική της,
 Ἐκεῖνη θὰ τὴν πάρουνε μαζῆ τους στὸ παλάτι.
 Πέρασαν-πέρασαν χωριά τοῦ βασιληᾶ οἱ ἀνθρώποι,
 Δείχνοντας τὴ χρυσὴ ποδιά, κι' οὔτε κ' εὐρέθη κόρη
 Νὰ τῆς ταιριάξῃ στὸ κορμί καὶ νὰ τὴν πῆ δική της.
 Καὶ στῆς Μαριῶς πᾶν' τὸ χωριὸ καὶ δείχνουνε σταῖς κόραις
 Ἄράδα-ἀράδα τὴν ποδιά, καὶ τὴν γνωρίζουν ὄλαις.
 Μέσα σταῖς ἄλλαις ἔρχεται καὶ τῆς Μαριῶς ἡ ἀράδα,
 Καὶ κοκκινίζει ἀπὸ χαρὰ καὶ παίρνει καὶ τὴν ζώνει.

Τῆνε γνωρίζουνε μὲ μιᾶς τοῦ βασιληᾶ οἱ ἀνθρώποι,
 Καὶ τῆνε παίρνουνε μαζῆ, τὴν φέρνουν στὸ παλάτι.

Παίρνουν αὐτοὶ τὸ τάμα τους, καὶ ὁ βασιληᾶς τὴν κόρη.

ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΗΣ ΞΕΝΗΤΕΙΑΣ

Ἄνάθεμά σε, ξενητεία, μὲ τὰ φαρμάκια πῶχεις!

Θὰ πάρω ἕναν ἀνήφορο νὰ βγῶ σὲ κορφοδοῦνι,
 Νὰ βρῶ κλαράκι φουντωτὸ καὶ ριζιμιὸ λιθάρι,
 Νὰ βρῶ καὶ μιὰ κρουόβρουσι, νὰ ξαπλωθῶ στὸν ἴσκιο,
 Νὰ πιῶ νερὸ νὰ δροσιθῶ, νὰ πάρω λίγη ἀνάσα,
 Ν' ἀρχίσω νὰ συλλογισθῶ τῆς ξενητείας τὰ πάθη,
 Νὰ εἰπῶ τὰ μαῦρα ντέρτια μου καὶ τὰ παράπονά μου.

Ἄνοιξε θλιβερὴ καρδιά καὶ πικραμένο ἀχεῖλι,
 Βγάλε κᾶνα χαμόγελο καὶ πὲς κᾶνα τραγούδι.

—Τραγούδια ἂν ἔχ' ἡ μαύρη γῆ, κι' ὁ τάφος χαμογέλοια,
 Ἐχει καὶ τοῦ παιδιοῦ ἡ καρδιά ποὺ περπατεῖ στὰ ξένα,
 Τὰ ξένα ἔχουν καῦμοὺς πολλοὺς καὶ καταφρόνια πλήθος!
 Στὰ ξένα δὲν ἀνθίζουνε τὴν ἀνοιξὶ τὰ δέντρα,
 Καὶ δὲ λαλοῦνε τὰ πουλιά, ζεστός δὲν λάμπει ὁ ἥλιος,
 Δὲ φυλλουριάξουν τὰ βουνά, δὲν πρασινίζει ὁ κάμπος,
 Καὶ δὲ δροσιζει τὸ νερό, καὶ τὸ ψωμί πικραίνει!...
 Στὰ ξένα ποιὸς θὰ σὲ χαρῆ, καὶ ποιὸς θὰ σοῦ γελᾶσῃ;
 Ποῦν' τῆς μανούλας τὰ φιλιὰ, τὰ χαιῖδια τοῦ πατέρα;
 Ποῦνε τὰ γέλοια τὰδελφοῦ, κ' ἡ συντροφιά τοῦ φίλου;
 Ποῦν' τῆς ἀγάπης οἱ ματιαῖς καὶ τὰ γλυκὰ τὰ λόγια;
 Ἄν ἀρρωστήσης, ποιὸς θάρθῃ στὴν ξενητεία σιμά σου
 Νὰ σὲ ρωτᾷ τὸν πόνο σου, τὰ γιαιτρικά νὰ δίνῃ,
 Στὸ ἔρμο σου προσκέφαλο νὰ ξενοχτάῃ μαζὶ σου;
 Κι' ἂν ἔρθῃ μέρ' ἀγλύκαντη στὰ ξένα νὰ πεθάνῃς,
 Ποιὸς θὰ βρεθῇ στὸ πλάι σου τὰ μάτια νὰ σοῦ κλείσῃ,
 Ποιὸς θὰ σοῦ λούσῃ τὸ κορμί, ποιὸς θὰ σὲ σαβανώσῃ;
 Στὸ λείψανό σου ποιὸς θάρθῃ λουλούδια νὰ σὲ ράνῃ,
 Καὶ ποιὸς μὲ πόνο θὰ ριχτῇ στὸ νεκροκρέβδᾶτό σου
 Γιὰ νὰ σὲ κλάψῃ; Ποιὸς θὰ εἰπῇ γιὰ ἐσένα μοιρολόγι;
 Ἄχ! πῶς τοὺς θάρπτουν νᾶξερεις καὶ πῶς τοὺς πᾶν τοὺς ξένους!
 Χωρὶς λιθάνι καὶ κηρὶ, χωρὶς παπᾶ καὶ ψάλτη!
 Ἄνάθεμά σε, ξενητεία, μὲ τὰ φαρμάκια πῶχεις!

Ποῦ νὰ τὸν πῶ τὸν πόνο μου, ποῦ νὰ τὸν ἀπορρίξω;
 Νὰ τὸν εἰπῶ στὰ τρίστρατα, τὸν παίρνουν οἱ διαβάταις,
 Νὰ τὸν ἀφήσω στὰ κλαριά, τὸν παίρνουν τὰ γριοπούλια!...
 Κι' ἂν κλάψω, τὰ φαρμακερὰ τὰ δάκρυα ποῦ νὰ πέσουν;
 Ἄν πέσουνε στὴ μαύρη γῆ, χορτάρι δὲ φυτρώνει,
 Ἄν πέσουνε στὸν ποταμό, ὁ ποταμὸς θὰ στίψῃ,
 Ἄν πέσουνε στὴ θάλασσα, πνίγονται τὰ καράβια,
 Κι' ἂν τὰ βαστάξω στὴν καρδιά, μὲ κατ'ν', μὲ φαρμακώνουν!...

Ἄνάθεμά σε, ξενητεία, μὲ τὰ φαρμάκια πῶχεις!

ΤΟ ΜΑΓΕΜΜΕΝΟ ΜΑΝΤΗΛΙ

Ὡρα γλυκειὰ τῆς χαραυγῆς ὅπου ξυπνάει ἡ πλάσι,
 Ὅπου γλυκαγκαλιάζεται τὸ φῶς μὲ τὸ σκοτάδι,
 Ποῦ γλυκοφέγγουν οἱ κορφαίς, μαυρολογοῦν οἱ λόγγοι,
 Ποῦ τὸ φεγγάρι χάνεται, ποῦ ἀχνίζουσε τὰστέρια,
 Κι' ὁ λαμπερὸς ὁ Ἀῦγερινὸς μονάχα τρεμουλιάζει,
 Ποῦ πέφτει τοῦρανοῦ ἡ δροσιὰ καὶ λούζει τὰ λουλούδια,
 Ποῦ ἀνοίγουν τὰ τριαντάφυλλα κ' οἱ δάφναις ἀνασαίνουν,
 Κ' ἡ ἀνθισμένη ἀγράμπελη ἀπὸ τὸ βράχο σκύδει
 Νὰ ἰδῆ στὸ ρέμμα ταύλακιοῦ τὴν τρυφερὴ ὠμορφιά της,
 Ὅπου ξυπνοῦν οἱ πέρδικες καὶ κελαιδοῦν τὰ γιδόνια!...

Κι' ὁ Μῆτρος μὲ τὴ χαραυγῆ τὰ πρόβατά του βγάξει
 Στὰ κορφοδοῦνια ἀπ' τὰρμεγμὰ νὰ τὰ περιδοσκήσῃ,
 Ἄντιλαλοῦν οἱ λαγκαδιαίς ἀπ' τὰ λαμπρὰ κουδοῦνια,
 Ἄπ' τὰ βραχνὰ βελάσματα ἀχολογοῦν οἱ ράχαις,
 Καὶ στάλαφρὸ τάνέδασμα τοῦ ζηλεμένου Μῆτρο
 Φουσκώνει ἢ φουσττανέλλα του, βροντοῦν τὰ χαϊμαλιά του,
 Κι' ὁ μεταξένιος του ὁ τσαμπᾶς τινάζεται σὰν νέφιο
 Ὅπου τὸ δέρνει ὁ ἄνεμος καὶ τὸ χρυσώνει ὁ ἥλιος.

Χαράημερα καὶ τοῦ χωριοῦ κινοῦν οἱ μυρομμάταις
 Νὰ πᾶν' στὴ βρύση γιὰ νερό. Περνοῦν, περνοῦν κοπέλλαις,
 Ἔρχονται μὲ χαρχάγελα καὶ φεύγουν μὲ τραγούδια.
 Ὑστερὴ ἀπ' ὄλαις ἐρχεται ἡ Ἄναστασιὰ τῆς χήρας,
 Μὲ τὰ μακρὰ της τὰ μαλλιά, μὲ τὰ γλυκὰ τὰ μάτια.
 Μὲ τὸ μεγάλο τῆνομα καὶ μὲ τὸ πλούσιο βιό της,
 Διαδαίνει μὲ περπάτημα σειστό, καμαρωμένο,
 Καὶ τὰ πουλιά ποῦ κελαιδοῦν λὲς καὶ τὴν χαιρετοῦνε,

Τὰ δέντρα ποῦ φουρφουλογοῦν στῆς χαραυγῆς τὰ γέρι
 Λὲς καὶ ξυπνοῦν, ξαφνίζονται, στῆς λυγερῆς τὸ διάδα,
 Κι' ἀναμερώντας τὰ κλαδιά τῶνα ρωτάει τᾶλλο,
 Ρωτάει ὁ γράβος τὸ φτελιά, ὁ πευκὸς τὸ πλατάνι,
 Τὸ κυπαρίσσι τὴν ἱτιά, κ' ἡ λυγαριά τὴ δάφνη:

— Ποιὰ νᾶν' ἐκελεῖνη ποῦ περνᾷ, μὴ νᾶν' καμμιὰ Νεράϊδα;
 Καὶ σκύφτουν-σκύφτουν νὰ τὴν ἴδοῦν κι' αὐτὴ περνᾷ καὶ φεύγει.

Χαρὰ στὴ χήρα πῶκαμε τὴν τέτοια θυγατέρα,
 Χαρὰ καὶ στὸ μικρὸ χωριὸ ὅπου τὴν καμαρώνει,
 Χαρὰ στον κι' ὅποιος τὴν χαρῆ καὶ τὴν κορφολογήσῃ!

Ὁ Μῆτρος τὴν ἀγνάντεψεν ἀπ' τὰ βουνά του ἀπάνω
 Καὶ ροβολαίει γλήγορα καὶ στὸ στρατὶ τὴν πιάνει.
 — Ὡρα καλή σου, Ἄναστασιά.

— Καλῶς τον τὸν λεβέντη.

— Κόρη, γιὰ δὸς μου φίλημα σ' αὐτὰ τὰ μαῦρα μάτια.

— Πῶς νὰ σοῦ δώσω φίλημα στὰ μαῦρα μου τὰ μάτια
 Ποῦ σ' ἄλλον μ' ἔχει ἢ μάνα μου ἀπὸ μικρὴ ταμμένη;

— Γιατί, καυμένη Ἄναστασιά, γιατί περδικοστήθω;
 Τώρα ὅπου ἐμεγάλωσες κι' ἀνθίσε ἡ ὠμορφιά σου
 Καὶ χύνει μέσ' τὰ τρίστρατα τὴ μοσχομυρωδιά της,
 Σ' ἄλλον νὰ σ' ἔχουν τάξιμο, κ' ἐμὲ νὰ μ' ἀπαριάσῃς
 Ὅπου σὲ πρωταγάπησα ἀπὸ μικρὴ μικροῦλα,
 Κι' οὔτε τῆς βρύσης τῶλεγα, οὔτε τῆς συντροφιάς μου,
 Οὔτε καὶ τῆς φλογέρας μου, τοῦ φεγγαριοῦ, τοῦ ἡλιοῦ,
 Μόν' στὴν καρδιά, τὸ φύλαγα σὰν θησαυρὸ κρυμμένο,
 Καὶ μὲ μιὰ ἐλπίδα τῶτρεφα, πότε νὰ μεγαλώσῃς,
 Πότε νὰ δώσῃ ὁ Ἀπρίλης σου, ν' ἀνθίση ἡ ὠμορφιά σου,
 Νὰ σὲ ζηλεύουν κ' οἱ Ξωθιαίς, στὴ βρύση ἐδῶ νὰ σ' εὔρω,
 Γιὰ νὰ σ' ἀνοίξω τὴν καρδιά, νὰ ἰδῆς ποῦσαι κυρά της,
 Καὶ σ' εἶσαι σ' ἄλλον τάξιμο κ' ἐμένα μ' ἀπαριάζεις;

— Μῆτρο, στὰ λόγια σου γραφτὴ ξανοίγω τὴν καρδιά σου,
 Μὰ σ' ἄλλον μ' ἔχ' ἢ μάνα μου ἀπὸ μικρὴ ταμμένη.

— Κόρη, γιὰ δὸς μου φίλημα στὰ μαῦρα σου τὰ μάτια,
 Κόρη, ἐγὼ σ' ἀγάπησα κ' ἐγὼ θανά σὲ πάρω.

—Μῆτρο, καυμένε, μὴν τὸ λές. Ρίξε τὰ μάτια σ' ἄλλη.

—Τ' ἔχεις ἀπόψε, Μῆτρο μου, καὶ μοῦ εἶσαι πικραμένος;

—Δόλια μανουλά μ', ἄσε με, πλειότερο μὴ μὲ θλίβεις...
Θὰ πάρω δίπλα τὰ βουνά, δίπλα τὰ κορφοβούνια,
Καὶ θὰ χαλάσω τὰ χωριά, θὰ γίνω κλέφτης, μάνα,
Κι' ἄς φάη λύκος τὰ πρόβατα καὶ αὐτὰ τὰ ἔρμα γίδια.

—Παιδί μου... Μῆτρό μου;... τί λές;... τί βάνεις μὲ τὸν
νοῦ σου;

—Ὅ,τι κι' ἂν λέω, μάνα μου, ἐγὼ θανά τὸ κάμω.

—Μὴ σῶκλεψαν τὰ πρόβατα, μὴ σ' ἄρπαξαν τὰ γίδια;
Μὴν Ἀρβανίταις πέρασαν καὶ σ' ἔδρισαν, παιδί μου;

—Δὲν κλέδουν πρόβατα ἀπὸ ἐμέ, οὐδὲ μ' ἄρπάζουν γίδια,
Κι' οὐδ' Ἀρβανίταις, μάνα μου, κοτᾶν' γιὰ νὰ μὲ βρῖσουν...
Μιά κόρη μ' ἔδαλάντωσε, μιὰ κόρη, ... ἀνάθεμά την!

—Καὶ ποιὰ εἶν' ἐκείνη πῶρριξε τοῦ γιουῦ μου τὴν ἀγάπη;

—Ἡ ζηλεμένη Ἀναστασιά κ' ἡ μοναχὴ τῆς χήρας.
Τὴν ἀγαποῦσ' ἀπὸ μικρὴ καὶ τῶκρυφα βαθειά μου,
Οὔτε στάστερία τῶλεγα, οὔτε καὶ στὸ τραγοῦδι,
Μόν' κερτεροῦσα, μάνα μου, τόσον καιρὸ μ' ἐλπίδα
Νὰ μεγαλώση, νὰ τὴν βρῶ στὸ ξέφωτο μιὰ μέρα
Νὰ τῆς ἀνοίξω τὴν καρδιά καὶ νὰ τήνε φιλήσω...
Σήμερα ποῦ τὴν εὔρηκα νάρχεται ἀπὸ τὴ βρύση
Καὶ τῆς ἐγύρεψα φιλιὰ στὰ μαῦρα τῆς τὰ μάτια,
Ἐκείνη μοῦ τ' ἀρνήθηκε, καὶ μοῦπε ἄλλοῦ νὰ στρέψω,
Γιατὶ τὴν ἔχ' ἡ μάνα τῆς μικροῦλ' ἄλλοῦ ταμμένη...
Πι' αὐτὸ θὰ πάρω τὰ βουνά, θὰ πάω νὰ γίνω κλέφτης,
Κ' ἐγὼ, ποῦ τὴν ἀγάπησα, ἐγὼ θανά τὴν πάρω.

—Ἄν τῶδαλες κατὰκαρῶα καὶ θέλεις νὰ τὴν πάρης
Μὴ παρατᾶς τὰ πρόβατα καὶ πᾶς, παιδί μου, κλέφτης,
Τι θὰ χαθῆ τὸ σπῖτι μας, τὸ βιό μας θὰ ρημάξῃ...
Κ' ἐγὼ θὰ πάω στή μάνα τῆς ταχιά νὰ τὴν γυρέψω,
Κι' ἂν δὲ θελήσῃ ἡ μάνα τῆς νύφη νὰ μοῦ τὴν δώσῃ,
Θὰ πάω στὴν πρωτομάγισσα καὶ μάγια θὰ τῆς κάμω.

—Ἄν δὲν τὴν πάρω, μάνα μου, γλήγορα θὰ μὲ κλάψῃ.

—Γειά σου χαρά σου, Γεώργενα.

—Καλῶς τὴν τὴν Γιαννοῦλα.

—Γιώργενα, τὴν Ἀναστασιά, τὴν ἀκριδὴ σου κόρη,
Στὸν ζηλεμμένον Μῆτρο μου δὲ μοῦ τὴν δίνεις νύφη;

—Ἀπὸ μικρὴ, Γιαννοῦλα μου, τὴν ἔχω ἄλλοῦ ταμμένη.

—Ὁ γιός μου τὴν ἀγάπησε, Γιώργεν', ἀπὸ μικροῦλα,
Κι' ὁ μαῦρος ἐκαρτέραγε πότε νὰ μεγαλώσῃ
Νὰ τῆς ἀνοίξῃ τὴν καρδιά καὶ νὰ τὴν κάμῃ ταῖρι.

—Γιαννοῦλα τώρα ὁ Μῆτρος σου ἄς ρίξῃ ἄλλοῦ τὰ μάτια.

—Δὲν εἶν' ἀρρώστεια νὰ διαβῆ, νὰ ξαναγειάνῃ πάλι,
Δὲν εἶναι μιὰν ἀντάμωσι γιὰ νὰ τὴν λησιμονήσῃ,
Γκρεμὸς δὲν εἶναι καὶ ραϊδιὸ καὶ σκέπι νὰ περάσῃ,
Δὲν εἶν' πελαγοποταμιὰ γιὰ νὰ διαβῆ ἀπὸ πέρα,
Δὲν εἶναι μαῦρο σύγγεφο νὰ φυλακτῆ σ' ἀπόσκιο,
Μόν' εἶναι ὁ πόνος τῆς καρδιάς κι' ὁ πόνος τῆς ἀγάπης,
Εἶναι καυμός. Καὶ σκιάζομαι νὰ μὴ τὸν χάσω, ἡ μαῦρη.

—Γιαννοῦλα, ἐγὼ τὴν κόρη μου τὴν ἔχω ἄλλοῦ ταμμένη.

—Καὶ ποιὸν θὰ ναῦρης, Γιώργενα, καλλίτερο ἀπ' τὸ γιό μου
Ποῦναι λεβέντης ἀκουστός εἰς τοῦ χωριοῦ τοὺς ἄντρες,
Ὅποῦναι καὶ μοναχογιός καὶ καλοαναθρεμμένος;
Ποῦ θανά βρῆς καλλίτερο ἀπ' τὸ δικό μας σπῖτι,
Πῶχουμε χίλια πρόβατα καὶ δυὸ χιλιάδες γίδια,
Κοπάδια βοῦδογέλαδα κι' ἄλογα καὶ φοράδια,
Πῶχουμε χίλια στρέμματα ἀμπέλια καὶ χωράφια,
Πῶχουμε λόγγα πάρθενα, πῶχουμε καὶ λειβάδια,
Πῶχουμε χούφταις τὸ φλουρι καὶ φόρτωμα τᾶσήμι;

—Τὸ βιό σας νὰ τὸ χαίρεστε, κ' ἡ κόρ' εἶναι δική μου.

—Ἄιντε, γυναίκα ἀνάποδη καὶ ὄχεντρα ὠργισμένη,
Σοῦ τὴν γυρεύω μὲ καλό, μὲ τὸ κακὸ τὴν παίρνω!...

Πήγε στὴν πρωτομάγισσα, ποὺ ἐμόνιαζε στὸ λόγγο,
Τῆς μολογάει τοῦ Μῆτρος τῆς τὸν πόνο, τὴν ἀγάπη,
Τῆς τάξει χίλια δυὸ φλουριά καὶ τῆς γυρεῦει μάγια.

— Ἀκόμα χίλια δυὸ φλουριά, Γιαννοῦλα, θὰ ξοδιάσης,
Τὸν ἀκριβὸ τὸ Μῆτρο σου ἂν θέλῃς νὰ μὴ χάσης.

— Δίνω καὶ τρεῖς καὶ τέσσαρες ἀκόμα ἐγὼ χιλιάδες.

Τρεῖς ἀπὸ τότε ἡ μάγισσα βραδειαὶς ἀράδ' ἀράδα,
— Κ' ἦταν φεγγαρογιόμισμα, — κοντὰ στὸ μεσονύχτι
Ἐβγαίνε πέρ' ἀπ' τὸ χωριό, κατὰ τὸ Ἐωθιονέρι,
Ἐκεῖ ποὺ ρίχνουν σὰν περνοῦν ἀνάθεμα οἱ διαβάταις,
Κ' ἐμάζεψε ἄλλαις ταις ξωθιαῖς, ταις στρίγλαις καὶ ταις λάμιας
Μὲ σφύριγμα, ποὺ ἐτάραξε τῆς ἐρημιᾶς τὸν ὕπνο.
Χιλιάδες χάραις ἔταξε, κ' ἐγύρεψεν ἀπ' ἄλλαις
Μετάξι ἀπ' τῆς Πεντάμορφης Νεράϊδας τὸ κοκούλι,
Αἴμ' ἀπὸ κόρη πάρθενη, καὶ γλῶσσα ἀπὸ ὄφιο ἀστρίτη.

Ταῦραν αὐταῖς καὶ τᾶφεραν καὶ πήρανε τὸ τάμμα.
Μὲ τὸ μετάξι ἡ μάγισσα ὕφαν' ἓνα μαντήλι,
Τῶδαλε μὲ φειδόγλωσσαις καὶ μὲ παρθένας αἶμα
Καὶ τρεῖς φοραὶς τὸ ξώρικε, τῶκαμε μαγεμμένο.

— Ἐλα, Γιαννοῦλα, πάρετο' κι' ὅποτε θέλει ὁ Μῆτρος
Νὰ πάρῃ τὴν Ἀναστασιά, μὲ δαῦτο ἄς τὴν ἀγγίξῃ.

Εἴκοσι μέραις πέρασαν, σὰν χρόνια γιὰ τὸ Μῆτρο,
Κ' ἔφτασε τ' Αἰ-Γιωργίου ἡ γιορτή, τὸ μέγα πανηγύρι,
Ποὺ χέρι-χέρι νειαὶς μὲ νειοὺς κρατιοῦνται καὶ χορεύουν.
Ἡ ἀράδα τῆς Ἀναστασίας ἐσύτυχε τὸ Μῆτρο.
Κρατιέται ἀπ' τὸ μαντήλι του, μαγεύεται, λιγώνει,
Τοῦ ρίχνει δλόγλυκειαὶς ματιαὶς κι' ἀπὸ κρυφὰ τοῦ λέει:
— Πίσω ἀπ' τὸν ἥλιο, Μῆτρο, ἄς πάῃ τῆς μάνας μου τὸ τάμμα.
Ἄς ζήσῃ αὐτὴ μονάχη τῆς, κ' ἐγὼ μὲ σέν' ἀντάμα.

ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΚΛΕΦΤΙΚΟ

Πότε θάρθῃ μιὰν ἀνοιξί, θάρθῃ ἓνα καλοκαίρι,
Ποὺ λουλουδιάζουν τὰ κλαδιά, ποὺ λυώνουε τὰ χιόνια,

Γιὰ νὰ ζωθοῦμε τᾶρματα καὶ τὰ χρυσὰ τσαπράζια,
Νὰ βγοῦμε κλέφταις, βρὲ παιδιὰ, κλέφταις στὰ κορφοβούνια;

Μέσ' στὴν ψηλότερη κορφὴ νὰ στήσουμε λημέρι,
Νάχουμε τᾶστρα τοῦρανοῦ τᾶποδραδὺς κουβέντα,
Κ' ἐμᾶς τὸ γλυκοράραγμα νὰ πρωτοχαιρετίζῃ,
Ἐμᾶς ὁ ἥλιος τὴν αὐγὴ σὰν κρούη νὰ πρωτοδέλπη,
Νὰ μᾶς ζηλεύουν οἱ ἀετοί, νὰ μᾶς ξυπνοῦν τὰηδόνη,
Καὶ μέσ' στὰ γάργαρα νερὰ καὶ μέσ' σταῖς κρύαις βρύσες
Νεράϊδες νὰ μᾶς νίδουε, φιλιὰ νὰ μᾶς χορταίνουν.

Ἀράδ' ἀράδα τᾶρματα στὰ πεῦκα θὰ κρεμάμε,
Καὶ θανά σταίνουμε χορό. Καὶ κάθε μας τραγούδι
Θάνα βροντὴ ἀπὸ σύγγεφο, φωτιὰ ἀπὸ ἀστροπελέκι.

Θὰ μᾶς τρομάζουν τὰ θηριά, θὰ προσκυνοῦν οἱ κάμποι.

Πότε θάρθῃ μιὰν ἀνοιξί, θάρθῃ ἓνα καλοκαίρι,
Νὰ βγοῦμε κλέφταις, βρὲ παιδιὰ, κλέφταις στὰ κορφοβούνια.

Η ΠΕΝΤΑΜΟΡΦΗ

Ἦταν δυὸ ἀδέρφια γκαρδιακὰ καὶ πολυαγαπημένα.
Ὁ πρῶτος κόρη ἀγάπησε ξανθὴ καὶ μαυρομμάτα,
Κ' ἦρθε καιρὸς κ' ἐμίξανε κ' ἐδάλανε στεφάνια.
Μῆνες καὶ χρόνια πέρασαν, ἀκέρια χρόνια πέντε,
Κι' ὁ παντρεμμένος θέλησε στὰ ξένα νὰ μισέψῃ,
Κ' ἐκάλεσε τὸν ἀδελφὸ καὶ χωριστὰ τοῦ λέει:

— Βουλιοῦμαι, ἀγαπημένε μου, στὰ ξένα νὰ μισέψω,
Νὰ διαπεράσω τὰ βουνά, νὰ πάω σὲ ξένον κόσμο,
Καὶ νὰ γυρίσω μὲ καιρὸ, μὲ χρόνια καὶ μὲ μῆνες
Μὲ γρόσια στὸ δισάκκι μου καὶ λίρες στὸ κιμέρι.
Σ' ἀφίνω τὴ γυναῖκα μου τὴν πολυαγαπημένη,
Νὰ τὴν κυττᾶς σὰν ἀδερφή, σὰν ἀδερφὴ δική σου.

Ἀγκαλιαστήκανε γλυκὰ κι' ἀδερφικὰ φιλιῶνται
Κι' ὁ παντρεμμένος τᾶλογο ταχιά καθαλλικεύει,
Καὶ διαπερνάει θάλασσαις καὶ κάμπους καὶ ποτάμια
Καὶ διαπερνάει καὶ βουνὰ καὶ πάει μακριὰ στὰ ξένα.

Δώδεκα χρόνια πέρασαν καὶ δεκαπέντε μῆνες.
 Ὁ ἀφωρεσμένος τοῦ ἀδερφοῦ κ' ἢ σκύλλα τοῦ ἢ γυναίκα
 Γλυκὰ γλυκὰ ἀγαπήθηκαν καὶ πέρασαν μαζί τους
 Καὶ λησμονήθηκε τάντρος καὶ τὰδερφοῦ ἢ ἀγάπη.

Καὶ μέσ' στὰ χρόνια δώδεκα καὶ μέσ' στοὺς τόσους μῆνες
 Ὁ μισεμμένος κίνησε ἀπ' τὰ μακριὰ τὰ ξένα
 Νὰ διαπεράσῃ θάλασσαις, κάμπους, βουνά, ποτάμια,
 Στὸ πατρικὸ τὸ σπίτι τοῦ μὲ γρόσια νὰ γυρίσῃ.

Μιὰ μέρα ἓνα Μαγιαπρίλο κοντὰ στὸ μεσημέρι
 Σφιχταγκαλιάζονταν οἱ δυὸ στὸ στρώμα οἱ ἀγαπημένοι.
 Ἄξαφνα γλήγορο ἄλογο στὴ θύρα σταματᾷ.
 Βαρεῖα φτερνιέται τᾶλογο, πεζεύει ὁ καθαλλάρης
 Καὶ κρᾶζει τὴ γυναίκα τοῦ καὶ ὀλοβροντᾷ τὴ θύρα.
 Λαχτᾶριστοι τινάζονται ἀπ' τὸ ζεστὸ τὸ στρώμα
 Καὶ κατεδαίνουν στὴν αὐλὴ τὸν ξένον νὰ δεχτοῦνε.
 Χίλιαις ἀλλάζουν ἀγκαλιαῖς, φιλήματ' ἄλλα τόσα.
 Ὁ ἓνας κλαίει ἀπὸ χαρὰ, κ' οἱ δυὸ ἀπὸ φόβο ἀχνίζουσι.

—Τ' εἶσαι, καλὴ μου, τόσο ἀχνὴ καὶ τρέμεις σὰν τὸ φύλλο;

—Μῆνες καὶ χρόνια δλάκερα σὲ καρτερῶ ἀπ' τὰ ξένα,
 Καὶ τὸ μαράζι τῆς καρδιάς, τῆς ξενητείας σου ἢ πίκρα
 Μῶφερε ἀρρώστεια ἀγιάτρευτη καὶ μ' ἔρριξε στὸ στρώμα.
 Ἦ ἀλλαις, εἶπα, ἀγάπησες στῆς ξενητείας τὴ χώρα
 Κ' ἐμένα μ' ἀλησμόνησες τὴν πολυαγαπητὴ σου,
 Ἦ ἀρρώστησες καὶ πέθανες χωρὶς ἐγὼ νὰ μάθω.
 Καὶ δάκρυο, δάκρυο ψεύτικο, δάκρυο γιομάτο ἀπάτη
 Τὰ μαραμμένα μάγουλα τῆς σκύλλας αὐλακῶνει.

—Οὔτε κι' ἀγάπησα καμμιά στῆς ξενητείας τὴ χώρα,
 Οὔτε λησμόνησα ποτὲς ἐσένα τὴν καλὴ μου.
 Μῆνες καὶ χρόνια ἐπλούτενα, γιὰ νὰ γυρίσω τώρα,
 Μὲ γρόσια στὸ δισάκκι μου καὶ λίρες στὸ κιμέρι,
 Κι' ἀρρωστημένη νὰ σὲ βρῶ καὶ νὰ σὲ βρῶ στὸ στρώμα;
 Φωτιὰ νὰ κάψῃ τὰ φλουριά! κ' ἐγὼ θὰ τὰ ξεοδιάσω
 Σ' ὄλον τὸν κόσμον, στοὺς γιατροὺς, γιὰ ἐσέ, γιὰ τὴν ὑγεία σου!

Καὶ τὴν ἐφίλησε γλυκὰ στὰ μάτια καὶ στὸ στόμα.

—Ρώτησα ἐγὼ χίλιους γιατροὺς. Κι' ἂν θέλῃς γιὰ νὰ γειάνω
 Ἀπὸ τὰ Μῆλα τὰ Χρυσὰ νὰ πᾶς καὶ νὰ μοῦ φέρῃς.

Ἐφεξε ἡ δεύτερη αὐγὴ καὶ πρὶν νὰ δύσῃ ὁ ἥλιος
 Καθαλλικεύει τᾶλογο καὶ φεύγει ὁ παντρεμμένος,
 Καὶ πῆγε ναύρη τὰ Χρυσὰ τὰ Μῆλα νὰ τὰ φέρῃ,
 Γιὰ νὰ τὰ φάῃ ἢ γυναίκα τοῦ νὰ ξαναγειάνῃ πάλι.

Στὸ δρόμο μάγισσα ρωτᾷ, ποῦν' τὰ Χρυσὰ τὰ Μῆλα,
 Κ' ἢ μάγισσα ἢ καλόγνωμη γυρίζει καὶ τοῦ λέει:

—Εἶναι τὰ Μῆλα τὰ Χρυσὰ σὲ μακρινὸ περβόλι,
 Σὲ περιβόλι ἀπάτητο, ποῦ τὸ φυλάει ὁ Δράκος.
 Χιλιάδες βασιλόπουλα, χιλιάδες παλληκάρια
 Πῆγαν νὰ τὸν ρωτήσουνε κ' ἐχάσαν τὴ ζωὴ τους.
 Ἄν ἔχῃς λιονταριοῦ καρδιὰ καὶ σιδερένια στήθια,
 Σύρε μέσ' στῆς Πεντάμορφης τὸ μαρμαρένιο κάστρο,
 Πέρα σ' ἐκεῖνα τὰ βουνὰ ποῦ ἄγγιζουσι τὰστέρια.
 Ἄραδαριά θὰ βρῆς ἐκεῖ τὸν κάμπο νὰ γιομίζουσι
 Χιλιάδες βασιλόπουλα, χιλιάδες παλληκάρια,
 Ποῦ πολεμοῦν μὲ μάνιτα, ποῦ ἀμάχονται μὲ δίψα,
 Ὅποιος ἀξιώτερος φανῇ στὸ κάστρο νὰ πηδήσῃ
 Τὴν κόρη τὴν πεντάμορφη δικὴ τοῦ νὰ τὴν κάμῃ.
 Ἄν ἔχῃς λιονταριοῦ καρδιὰ καὶ σιδερένια στήθια,
 Κι' ἂν θὰ φανῇς ἀξιώτερος καὶ μείνης μοναχὸς σου,
 Θὰ κατεβῇ ἢ Πεντάμορφη, στὸ κάστρο νὰ σὲ πάρῃ,
 Κι' ὅ,τι γυρέψῃς, θὰ τὸ ἰδῇς φερμένο στὴν ποδιά σου.

Χτυπάει ἐκεῖνος τᾶλογο καὶ χάνεται στὸν κάμπο.

Σαράντα εἶχε ἢ Πεντάμορφη, σαράντα ἀκέρηα ἀδέρφια,
 Σαράντα καθαλλάριδες, σαράντα παλληκάρια,
 Ποῦ ὅταν κινούσαν, ἔτρεμαν βουνὰ μαζί καὶ κάμποι.
 Κάποιο κωνίγγι ἔγαν καιρὸ ξανοίξανε μεγάλο,
 Καὶ μέσ' στὸ κάστρο ἐπλάκωσαν χιλιάδες βασιληάδες.
 Κ' ἐπιάστηκαν σὲ πόλεμο, κ' ἐπιάστηκαν σ' ἀμάχη,
 Ποιὸς ζήσῃ ἀπ' ὄλους νὰ ριχτῇ τὴν ὄμορφη ν' ἀρπάξῃ.

Ὁ παντρεμμένος ἔφτασε καθάλλα στᾶλογο τοῦ.
 Κ' ἐκεῖ ποῦ ἄνοι ἀμάχονται κ' ἓνας χτυπάει τὸν ἄλλον,
 Βγάξει τὸ δαμασκί σπαθί, σφίγγεται μέσ' στὴ σέλλα,
 Κεντᾷ τᾶλόγου τὰ πλευρὰ καὶ ρίχνεται στὴ μέση.
 Χτυπάει ἐδῶ καὶ σφάζει ἐκεῖ κι' ὄλοῦθε τάφο ἀνοίγει.
 Φλογίστηκε στὰ χέρια τοῦ τὸ δαμασκί σπαθί του,
 Τὸ πρόσωπό του ἐμαύρισε, ἄφρισε τᾶλόγο τοῦ,

Κι' ὅσο πού ὁ ἥλιος ἔγερε καὶ πάει νὰ βασιλέψη,
Πέρα καὶ πέρα ἐγιόμισε τὸν κάμπο ἀπὸ κουφάρια
Κ' οἱ ρεμματιαῖς πελάγωσαν ἀπ' τὸ πολὺ τὸ αἷμα.
Μὲ κλάυματα ἢ Πεντάμορφη σταῖς θύραις κατεδαίνει :

—Γιὰ ἐσέ, λεβέντη ὠμορφονιέ, λεβέντη καθαλλάρη,
Ποὺ μέσ' στὰ τόσα αἷματα τόσα κορμιὰ ἔχεις θάψει,
Καὶ σήμερα μ' ἐγλύτωσε ἀπὸ σκλαδιὰ μεγάλη,
Γιὰ ἐσένα ἀνοίγω σήμερα τὸ κάστρο μου ν' ἀνέδης.
Πές μου, τί θέλεις, τί καλὸ μεγάλο νὰ σοῦ κάμω.

—Ἐχω γυναῖκα ὠμορφονιά, κ' εἶν' ἄρρωστη στὸ στῶμα.
Ἦλον τὸν κόσμον ἀρώτησα κι' ὅλος ὁ κόσμος μοῦ εἶπε,
Νὰ φάη τὰ Μῆλα τὰ Χρυσᾶ νὰ ξαναχειάνη πάλι.

—Ἐλα στὸ κάστρο μου ψηλὰ νὰ λούσω τὸ κορμί σου,
Μὲ μόσχο, μὲ ροδόσταμμα, λεβέντη, νὰ σ' ἀλείψω,
Νὰ κοιμηθῆς γλυκὰ-γλυκὰ γιὰτ' εἶσαι ἀποσταμένος,
Καὶ σὰν ἐρθοῦν τὰδέρφια μου τοῦ κόσμου οἱ ἀντρειωμένοι,
Παίρνεις τὰ Μῆλα τὰ Χρυσᾶ καὶ φεύγεις στὴν καλή σου.

Κοιμάται.

Κ' ἢ Πεντάμορφη στὰ παραθύρια βγαίνει,
Παίρνει στὸ χέρι ἀργόχειρο καὶ γλυκοτραγουδάει.
Νὰ κι' ἄξαφνα ξαγνάντεψαν τὰδέρφια της στὸν κάμπο,
Κι' ἀπαρατάει τὰργόχειρο καὶ πάει καὶ τοὺς προφταίνει.

—Σωπάτε, μὴν τρομάξετε, λαχτάρω μὴ σᾶς πῆρε,
Κ' ἐκεῖνος πού μὲ γλύτωσε γλυκοκοιμάται ἀπάνου.
Χιλιάδες βασιλόπουλα πλακώσανε στὸ κάστρο
Κ' ἐπιάστηκαν σὲ πόλεμο, κ' ἐπιάστηκαν σ' ἀμάχη,
Ὅποιος γλυτώσῃ ἀπ' ὅλους τοὺς στὸ κάστρο νὰ πηδήσῃ,
Ν' ἀρπάξῃ ἔμμενα καὶ μακριὰ δική του νὰ μὲ πάρῃ.
Κάθε πού ἔπεφτε σπαθιὰ τὰ στήθια μου περνοῦσε,
Μὰ ἐκεῖ πού ἐκεῖνοι ἐμάχονταν, κ' ἕνας τὸν ἄλλο ἐχτύπα,
Σὰν ἅγιος φανερώθηκε λεβέντης καθαλλάρης
Καὶ μὲ σπαθὶ στὰ χέρια του ρίχνεται μέσ' στὴ μέση.
Σὲ κάθε πού ἔπεφτε σπαθιὰ ἐφτέρωνε ἢ καρδιά μου,
Κι' ὅσο πού ὁ ἥλιος ἔγειρε καὶ πάει νὰ βασιλέψη,
Πέρα καὶ πέρα ἐγιόμισε τὸν κάμπο ἀπὸ κουφάρια.
Μὲ μιᾶς τὸ κάστρο τ' ἀνοιξα, τὸν πῆρα στὰ παλάτια,

Τὸν ἔλουσα, τὸν ἀλείψω ροδόνερο καὶ μόσχο,
Καὶ τῶστρωσα νὰ κοιμηθῇ γιὰτ' εἶναι ἀποσταμένος.
Γυρίστε, μὴν πεζεύετε· καὶ γιὰ δική μου ἀγάπη
Θὰ πάτε πέρα, ἀδέρφια μου, σταπάτητο περδῶλι,
Ποῦναι τὰ Μῆλα τὰ Χρυσᾶ πού τὰ φυλάει ὁ Δράκος,
Νὰ πάρτε, νὰ τοῦ φέρετε, γιὰτ' εἶναι παντρεμμένος,
Κ' ἔχει γυναῖκα ὠμορφονιά πού εἶν' ἄρρωστη στὸ στῶμα,
Κι' ὅλον τὸν κόσμον ἀρώτησε, κι' ὅλος ὁ κόσμος τοῦ εἶπε :
Νὰ φάη τὰ Μῆλα τὰ Χρυσᾶ νὰ ξαναχειάνη πάλι.
Χτυποῦν τὰδέρφια τᾶλογο καὶ χάνονται στὸν κάμπο,
Φέρνουν τὰ Μῆλα τὰ Χρυσᾶ. Τὰ παίρνει ὁ παντρεμμένος,
Καθαλλικεύει τᾶλογο καὶ γέρνει στὴν καλή του.

Μῆνες μονάχα ἐπέρασαν. Κ' ἕνα γλυκὸ βραδάκι,
Ποὺ μοναχῇ ἢ Πεντάμορφη ἀγνάντεψε ἀπ' τὸ κάστρο
Τὰγαπημένα ἀδέρφια της μὲ πόνο ἀκαρτερώντας,
Νὰ πηλαλάη ἐν' ἄλογο βλέπει μακριὰ στὸν κάμπο.
Ἄπερναγε σὰν σύγνεφο ὁποῦ τὸ διώχνει ὁ ἀγέρας,
Κι' ὅπως βογγάει τὸ σύγνεφο ἐκεῖνο ἐχλιμιντροῦσε.
Γοργό, ἀφρισμένο ἐπλάκωσε σὲ λίγο μέσ' τὸ κάστρο
Μ' ἕνα δισάκκι ἀπάνω του καὶ δίχως καθαλλάρη.
Τὸ γνώρισε ἢ Πεντάμορφη καὶ κατεδαίνει κάτω.
Αὐτιάζεται, χτυπάει τὴ γῆ καὶ χλιμιντράει ἐκεῖνο,
Σὰν κάτι νᾶθελε νὰ εἰπῇ. Τὸ ξεφορτώνει ἢ κόρη,
Παίρνει, καὶ τὸ δισάκκι λυεῖ... καὶ τί νὰ ἰδῇ!... λαχτάρω!...
Κομμάτια ἀνθρώπινου κορμιοῦ στὰ αἷματα πνιγμένα,
Καὶ στὰ κομμάτια ἀνάμεσα τῶμορφο τὸ κεφάλι
Τοῦ νεοῦ πού τὴν ἐγλύτωσε!... Δέρνεται καὶ μαδιέται...
Ἐκλαψε ἀπαρηγόρητη τρεῖς μέραις καὶ τρεῖς νύχταις.

Ἀράδιασε τὸ λείψανο σ' ὀλόχρυσο σεντόνι
Κ' ἐκάλεσε ἕνα γλήγορο χιονᾶτο περιστέρι
Ἄθῳ, ἄθῳ σὰν κι' αὐτή, τὸ μόνο σύντροφό της,
Καὶ τὸ ἐπαράγγειλε πιστά, καὶ τέτοια τοῦ μιλάει :

—Ἄνοιξε τὰ φτερούγια σου, μικρὸ μου περιστέρι,
Καὶ θανά πᾶς γι' ἀγάπη μου σὲ μακρινὸ ταξεῖδι.
Θὰ διαπεράσῃς θάλασσαις, ψηλὰ βουνὰ καὶ κάμπους,
Θὰ διαπεράσῃς σύγνεφα καὶ θανά πᾶς, πουλί μου,
Στὰ στοιχειωμένα τὰ βουνὰ πού πάντα ἀνοιγοκλειοῦνε
Κι' ὁποῦ τᾶθᾶνατο νερὸ περνάει ἀνάμεσά τους·
Πέτα γοργὸ μεσ' στᾶνοιγμα, πάρε νερὸ καὶ φεῦγα.

Πετάει ἐκεῖνο καὶ γοργὸ μὲ τὸ νερὸ γυρνάει,

Ποιήματα Κρυστάλλη

Καὶ τὸ σταλάζει ἀνάλαφρα στάρραδιαστὰ κομμάτια.
 Κ' ἐκεῖ ποῦ πέφτει τὸ νερό, κολλοῦν καὶ ζωντανεύουν
 Καὶ ζωντανεύει δλάκερος ὁ νειὸς ὁ παντρεμμένος.
 Ἐυπνοῦν τὰ μάτια τὰ σβυστά, ἀνοίγουνε τὰ χεῖλη
 Κι' ἀπάνω τους χαμόγελο γλυκὸ-γλυκὸ χαράζει.
 Χτυπάει ἡ ἀκίνητη καρδιά, καὶ τὸ βουβὸ τὸ στόμα
 Παίρνει ἀλαφρὸν ἀνασασμὸ κι' ἀρχίζει καὶ μιλάει:

—Πόσο βαρεῖα ἐκοιμόμουνα!... ποῦ ἤμουν καὶ ποῦ εἶμαι;
 Δὲν εἶσαι σὺ ἡ Πεντάμορφη μὲ τὰ σαράντα ἀδέρφια;
 Δὲν εἶν' αὐτὸ τὸ κάστρο σου; δὲν εἶν' αὐτὸς ὁ κάμπος
 Ποῦ μιὰ φορά ἐπελάγωσα μὲ βασιληάδων αἷμα;
 Ποῦ ἤμουν ὄντας πλάγιασα, καὶ τώρα ποῦ ξυπνάω;

—Ἐξύπνησες στὰ χέρια μου... ποῦ ἐπλάγιασες γιὰ πῆς μου;

—Θυμοῦμαι, μὰ σὰν ὄνειρο. Μιὰ μέρα ἐκυνηγοῦσα
 Μὲ τὸ μικρότερο ἀδερφὸ στῆς χώρας μας τὰ δάση.
 Τὸ μεσημέρι ἐπλάγιασα σ' ἓνα φτελιὰ ἀπὸ κάτου
 Κι' ἀπ' τότες τώρα ἐξύπνησα στὸ κάστρο τὸ δικό σου.
 Ποιὸς μ' ἔφερε; Πεντάμορφη, μὴν ὄνειρο εἶναι ἀκόμα;

—Ὅχι! δὲν εἶναι ὄνειρο, κι' οὐδὲ κοιμᾶσαι ἀκόμα.
 Σ' ἔφερε τᾶλογο σου ἐδῶ κομμάτια στὸ δισάκκι,
 Κ' ἐγὼ, ποῦ μ' ἐξεγλύτωσες ἀπ' τῆ σκλαβιά μιὰ μέρα,
 Ἐγὼ μὲ τὴν ἀγάπη μου καὶ μὲ τὰ δάκρυά μου,
 Ἐγὼ μ' ἀθάνατο νερὸ σ' ἀνάστησα, λεβέντη.
 Τώρα ἀρματώσου γλήγορα κι' ἀνέβα στᾶλογο σου
 Καὶ χτύπα το, σὰν ἀστραπὴ στὸ σπῆτι νὰ σὲ φέρῃ.
 Ἀγκαλιαστὰ θὰ βρῆς ἐκεῖ στὸ στρῶμα νὰ κοιμῶνται
 Ὁ ἀφωρεσμένος σου ἀδερφὸς κ' ἡ σκύλλα σου ἡ γυναίκα.
 Γιὰ νὰ γλυτώσουν σ' ἔστειλαν γιὰ τὰ Χρυσᾶ τὰ Μῆλα,
 Ποῦ τὰ φυλάει ὁ Δράκοντας, νὰ χάσης τὴ ζωὴ σου.
 Καὶ σὰν ἐγύρισες μ' αὐτά, σ' ἐπῆραν στὸ κυνήγι
 Κ' ἐκεῖ σ' ἐσκότωσε ὁ ἀδερφὸς στὸν ὕπνο τὸ γλυκὸ σου.
 Τὼρ' ἀρματώσου γλήγορα κι' ἀνέβα στᾶλογο σου
 Καὶ σύρε ἐκεῖ καὶ σκότωσε καὶ κάμε τους κομμάτια.
 Καὶ γύρνα, τὴν Πεντάμορφη γυναίκα σου νὰ πάρῃς.

ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΟΥ ΤΡΥΓΟΥ

Τὸ λέει ὁ πετροκότσουφας στὸ δροσερὸ ταῦλάκι,
 Τὸ λὲν στὰ πλάγια οἱ πέρδικες, στὴν ποταμιὰ τὰηδόνια,

Τὸ λὲν στὰμπέλια οἱ λυγεραῖς, τὸ λὲν μὲ χίλια γέλοια.
 Τὸ λέει κ' ἡ Γκόλφω ἡ ὄμορφη, τὸ λέει μὲ τὸ τραγοῦδι.

—Ἀμπέλι μου πλατύφυλλο καὶ καλοκλαδεμμένο,
 Δέσε σταφύλια κόκκινα, νὰ μπῶ νὰ σὲ τρυγήσω,
 Νὰ κάμω ἀθάνατο κρασί, μοσχοβολιὰ γιομάτο.
 Μέσ' στὰ κατώγεια τὰ βαθειὰ σὰν μὸσχο νὰ τὸ κρύψω,
 Νὰ τὸ φυλάξω δλάκεραις χρονιαῖς, ἀκέρηους μῆνες,
 Ὡς ποῦ νάρθῃ μιὰν ἀνοιξή, νάρθῃ ἓνα καλοκαίρι,
 Νὰ γύρῃ ἀπὸ τὴ μακρινὴ τὴν ξενητεῖα ὁ καλὸς μου,
 Νὰ κατεβῶ μέσ' στὴν ἀυλὴ, νὰ πιᾶκω τᾶλογο του,
 Νὰ τὸν φιλήσω ἀγκαλιαστὰ στὰ μάτια καὶ στὸ στόμα,
 Νὰ τὸν κεράσω, ἀμπέλι μου, τᾶθάνατο κρασί σου,
 Τῆς ξενητεῖας τὰ βάσανα νὰ πᾶν, νὰ τὰ ξεχάσῃ.

Η ΚΑΠΕΤΑΝΙΣΣΑ

Ἡ Ρούσιω ἡ καπετάνισσα, τοῦ Γέρου-Δήμου ἡ νύφη,
 Στὰ παραθύρια κάθεται, τοὺς κάμπους ἀγγαντεύει,
 Κι' ἀναστενάζει ἀπ' τὴν καρδιά καὶ μὲ τὸν νοῦ της λέει:

—Μάνα, μ' ἐκακοπάντρεψες καὶ μ' ἔδωκες σὲ κλέφτη,
 Ποῦ βρίσκεται στὸν πόλεμο ἀπ' τὴν αὐγὴ ὡς στὸ βράδυ,
 Κι' ἀπὸ τὸ βράδυ ὡς στὴν αὐγὴ φυλάει στὸ παραοῦλι,
 Καὶ δὲν τὸν εἶδα μιὰ φορά νὰ κοιμηθῇ σιμὰ μου.
 Ἐγὼ τουφέκια σκιάζομαι, τάρματα ἐγὼ τὰ τρέμω,
 Γιὰ νὰ τὰ ζῶσω στὸ κορμὶ νὰ πάω ἀπὸ κοντὰ του,
 Κ' ἐχτίκιασαν τὰ στήθια μου, ἐμάλλιασε ἡ καρδιά μου,
 Μαράθηκαν τὰ νειᾶτα μου κ' ἡ ἐμμορφία μου ἐχάθη.
 Σὰν τί τὰ θέλω τὰ φλουριά καὶ τὰ βαρεῖα γιουρτάνια,
 Σὰν τί τὰ θέλω τὰ χρυσᾶ κι' ἀσημωμένα ροῦχα,
 Σὰν δὲν κοιμοῦμαι μιὰ φορά στὸ πλάϊ τοῦ καλοῦ μου;
 Νᾶμουνα κάλλια πιστικιά, κάλλια θερίστρα νᾶμουν,
 Παρὰ ἡ καπετάνισσα, τοῦ Γέρω-Δήμου ἡ νύφη.
 Γιὰ ἰδὲς θερίστραις, πιστικαῖς, ὀλημερὶς γυρνᾶνε
 Στὰ ρέμματα, σταῖς λαγκαδιαῖς, στοὺς κάμπους καὶ στὰ πλάγια
 Μὲ τὸν καλὸ τους στὸ πλευρὸ καὶ μὲ μικρὰ στὰ χέρια.
 Κ' ἐγὼ, κλεισμένη μοναχὴ ψηλὰ στὰ κορφοβούνια,
 Τὰ λερωμένα του σκουτιὰ μπεζέρισα νὰ πλένω.
 Κι' ὦρα τὴν ὦρα μὲ καρδιὰ καταλαχταρισμένη
 Τὸν καπετάνιο καρτερῶ τόσαις βραδειαῖς κι' αὐγούλαις,
 Πότε νὰ τὸν ἰδῶ γερὸς ν' ἀφήσῃ τὰ λημέρια,
 Νάρθῃ στὸ σπῆτι μιὰ φορά, νὰ κοιμηθοῦμε ἀντάμα!

Η ΧΙΟΝΟΥΡΑ

Ἀνάμεσα τρεῖς ποταμιαῖς καὶ πέντε κορφοβούνια
 Πύργος διπλοθεμέλιωτος καὶ μαρμαροχτισμένος,
 Καὶ μέσα κόρη κάθεται μὲ δεκαπέντε σιλάδους,
 Κι' ὄλο ἀρμαθιάζει τὰ φλουριά καὶ τὰ μαργαριτάρια.

Ἀρμάθιαζε, ξαρμάθιαζε, τὰ κρέμαε στὸ λαϊμό της,
 Καὶ στὸν καθρέφτη ἐκύτταζε, κ' ἔλεγε μὲ τὸν νοῦ της:

—Μάτια μου μαῦρα καὶ γλυκὰ καὶ ζαχαρένιο στόμα,
 Κυπαρισσένιο μου κορμί κι' ὀλόχρυσα μαλλάνια,
 Δαχτυλιδένια μέση μου κι' ἀφροπλάσμενα στήθη,
 Καὶ σὺ λαϊμέ μου κάτασπρε σὰν τοῦ βουνοῦ τὸ χιόνι,
 Σὰν σὰς στολιζῶ μὲ φλουριά καὶ μὲ διαμάντια τόσα,
 Μή γιὰ χορὸ συντάξεσθε, μήνα σὲ γάμο πάτε;...
 Πέτε, ποῦ ὁ γάμος γίνεται καὶ ποῦ ὁ χορὸς κρατιέται;
 Ποῦναι κι' ὁ νεῖος ποῦ θὰ σὰς δῆ καὶ θὰ σὰς ἀγαπήσῃ
 Κ' ἀκουλουθώντας σας θάρθῃ νὰ σὰς χαρῆ μιὰ μέρα;
 Ἐσὰς σὰς χαίρεται ἡ ἐρμιά. Πότε σὰς εἶδε ὁ κόσμος;...
 Σὰς χαίρονται τᾶγρια βουνά, κ' ἔχετε συντροφιά σας
 Τὸν πύργο τὸν σκοταδερό, τῆς ποταμιαῖς τὸ ρέμμα,
 Τᾶγέρι, τᾶγρια πουλιά, τὸν ἥλιο καὶ τὰστέρια.
 Σὰς παίρν' ἡ ἀνοιξ' ἢ γλυκειά καὶ λυώνουνε τὰ χιόνια,
 Καὶ λουλουδιάζουν τὰ βουνά καὶ κελαιδοῦν τᾶηδόνια,
 Κι' ὁ κόσμος ὄλος χαίρεται κ' ἡ πλάση ἀναγεννιέται,
 Ἐσεῖς καὶ τότε θλίβεστε, καὶ κλαίγεστε γιὰ ταῖρι.
 Κλαίγεστε κι' ὄντας πέφτουμε τὰ φύλλ' ἀπὸ τὰ δέντρα,
 Κ' ἔρχεται τὸ χινόπωρο κι' ὁ μαῦρος ὁ χειμῶνας,
 Ποῦ ἡ πλάση ξεστολιζέται, ποῦ χάνεται κι' ὁ ἥλιος,
 Ποῦ κατεβάζει ὁ πόταμος, ποῦ δέρνουνε τὸν πύργο
 Τὰ φλογερά ἀστραπόδροντα, κ' οἱ καταχνιαῖς τὰ πλάγια,
 Τοὺς κάμπους τάνεμόδροχα, καὶ τὰ βουνά οἱ χιονούραις.

Στοὺς κάμπους ἀνεμόδροχο, καὶ στὰ βουνά χιονούρα.

—Σεῖξη, σιάσε τᾶλογο... πάρε καλιγασέ το...
 Βάλ' του ἀσημένια πέταλα, καρφιά μαλαμματένια,
 Βάλ' του περίσσια τὴν ταή, τὴ μεταξένια σέλλα,
 Καὶ τὰ βαρειά τὰ φάλαρα, τι θάδγω μοναχός μου.

—Ποῦ θανά πάς, ἀφέντη μου, μὲ τέτοιο κακοκαίρι;
 Ἡ μέρα παίρνει νὰ σωθῇ κ' ἔρχεται ἡ μαύρη νύχτα,
 Ὁ κάμπος ὄλος ἐκλεισε καὶ τὰ βουνά χιονίζουν.

—Σὲ σκιάζουν τάνεμόδροχα, σὲ σκιάζουν οἱ χιονούραις,
 Γιατὶ δὲν ἐνοιωσες ἐσὺ στὰ σωθικά σου ἀκόμα
 Τὴ φλόγα ἐκεῖνη, τὴ γλυκειά, ὅπου τὴ λέν:—ἀγάπη·
 Δὲν ἔτυχε ποτὲς ἐσὺ νὰ περπατᾶς τὴ νύχτα
 Σ' ἔρημα μέρη, ἀδιάβατα, σ' ἀπόσκιο μοναχός σου,
 Νὰ ἰδῆς τῆς νύχτας ταῖς ἑωθιαῖς, ταῖς ὠμορφαις Νεράιδες,
 Νὰ λούζονται στὰ ρέμματα μὲ ζόρκα τὰ κορμιά τους,
 Κι' ἀπ' τὴν πολλὴν τὴν ὠμορφιά νὰ λάμπη ὁ τόπος γύρα,
 Καὶ νὰ μοσχοβολᾷ ἡ ἐρμιά ἀπ' τὴ μοσχοβολιά τους.
 Δὲν ἔτυχε ποτὲ νὰ ἰδῆς ξανθομαλλούσαις τέτοιαις
 Νὰ συγκρατιοῦνται στὸ χορὸ, νὰ σειοῦνται, νὰ λυγιοῦνται,
 Κι' ἀπ' τὰ γλυκὰ τραγοῦδια τους ν' ἀντιλαλῇ τὸ ρέμμα...
 Ἄχ! νᾶταν τρόπος μιὰ ἀπ' αὐταῖς ἀπόψε νὰ φιλήσω,
 Κι' ὄλος ὁ κάμπος ἄς πνιγῇ καὶ τὰ βουνά ἄς κλεισθοῦνε.

—Καὶ τέτοια νύχτα εἰδιάλεξες νὰ πηλαλᾶς στὰ δάση;

—Σώπα, σεῖξη, δὲ φτουρῶ τὴ φλόγα τῆς ἀγάπης.
 Θὰ πάω ἀπόψε, κι' ἄς χαθῶ. Σέλλωσε τᾶλογο μου,
 Τὸ μαῦρο ποῦναι γλήγορο καὶ νυχτομαθημένο.
 Πέρ' ἀπ' τὸν κάμπο θὰ διαβῶ καὶ πέρ' ἀπ' τὸ ποτάμι·
 Μ' ἂν ἀνεδῶ μέσ' στὸ βουνό, τὰ δάση νὰ περάσω
 Ποῦ κωνηγῶ, θανά ριχτῶ στὸ μέγα μονοπάτι,
 Θὰ πέσω κάτω ἀπ' τὸ ραϊδιό, κ' ἐκεῖθε λάκκα-λάκκα
 Θανά κατέδω ταῖς σπηληγαῖς τῆς ποταμιαῖς νὰ πιάσω.
 Ἀπόψε πῶχομε βροχὴ κι' ἀγέρα καὶ χιονούρα,
 Δὲν θανά βγοῦν στὴ ρεμματιά νὰ παῖξουν οἱ Νεράιδες·
 Θανά χορέψουν σταῖς σπηληγαῖς, καὶ κάποια θὰ φιλήσω.
 Ἄχ!... νὰ μὲ φίλησε, νᾶπεφτε κι' αὐτὴ στὴν ἀγκαλιά μου,
 Βασίλισσα τοῦ παλατιοῦ ν' ἀρχόνταν νὰ τὴν κάμω,
 Κι' ἄς ἔδρεχε, κι' ἄς χιονίζε, κι' ἄς χάνονταν ὁ κόσμος!...

Στοὺς κάμπους ἀνεμόδροχο καὶ στὰ βουνά χιονούρα.

Καβαλλικεῦει τᾶλογο καὶ χάνεται στὰ γνέφια:
 Ὅσο τὸν κάμπο νὰ διαβῇ τὸν ἔπιασε ἡ χιονούρα,
 Πιάνει κ' ἡ νύχτα, ἡ καταχνιά θολή κ' ἡ νύχτα μαύρη.
 Ἐχάθηκαν γῆ κι' οὐρανός καὶ μοναχὰ μπροστά του
 Ἀνεμοστραβιλίζονταν οἱ σπίθαις τῆς χιονούρας.
 Ὅσο νὰ φτάση στὸ βουνό ρίχνει μιὰ πήχη χιόνι,
 Καὶ χάν' τὴ στράτα τᾶλογο. Πλακώνει τὸ σκοτάδι,
 Περνοῦν τρεῖς ὥραις, καὶ βουνὸ δὲν φαίνεται μπροστά του·
 Χιονούρα ἀδιάκοπη, βαρειά, κι' ἀγέρας ὠργισμένος...
 Κάποτε παίρνει ἀνήφορο, λέει κ' ἠῦρε τὸ βουνό του·

Χτυπάει, φωνάζει τᾶλογο... Βιάζετ' αὐτό, ἀνεβαίνει,
 Φυσάει μὲ λύσσα ὁ ἄνεμος, καὶ ρίχνει, ρίχνει χιόνι,
 Ποῦ ὅσο ν' ἀνέβῃ στήν κορφὴν ἐσκέπασε τὸ μαῦρο·
 Φυσομανάει καὶ σὰν στοιχειὸ παλεύει μὲ τὸ χιόνι·
 Εἶναι σιμὰ μεσάνυχτα. Χιόνι πυκνὸ κι' ἀγέρας...
 Τὸ κορφοβούνη περπατεῖ. Κι' αὐτὸ τὸ ἔρμο δάσος
 Ἄκόμα νὰ μὴ φαίνεται, νὰ μὴ μαυρίζῃ ἀκόμα;
 Κάποτε ἀκούει φουρφούλισμα κλαριοῦ καὶ λέει πῶς τωῦρε.
 Παρέκει βλέπει ἓνα κλαρί, κι' ἄλλα παρέκει ἀκόμα,
 Κι' ὅσο πού πάει πληθαίνουνε, ὡς πού εἶδε ἀκέρηο δάσος.
 Σαλαφρωμένο τᾶλογο φυσάει καὶ χλιμιντριζέει,
 Σὰν εἶδε πού πατοῦνε γῆ τὰ φτερωτά του πόδια,
 Καὶ σχίζει σὰν τὴν ἀστραπή τὸ πυκνωμένο δάσος.
 Σπίθαις τὰ λιανολίθαρα πετοῦν στὸ πάτημά του,
 Κ' οἱ κλώνοι, ὅπου μεριάζουνε στὸ διάβα του ἀπὸ πᾶνω,
 Τινάζονται, σὰν μυγδαλιαὶς ὅπου τινάζουν τᾶνθη.

Ἐάφνου τὸ μαῦρο στέκεται. Πεζεύει ὁ καθαλλάρης,
 Κι' ἀγάλια-ἀγάλια περπατάει ἐδῶ κ' ἐκεῖ τὸ δάσος.
 Δὲν εἶν' τὸ δάσος πούξερε, τὸ δάσος τὸ δικό του.
 Καβάλλα πάλι ρίχνεται, πάλι χτυπάει τὸ μαῦρο,
 Κι' ὅσο ἀπ' τὸ δάσος νὰ ξεδῆγῃ, νὰ βρῆ τὸ μονοπάτι,
 Πῆρε τὸ γλυκοχάραγμα, κ' ἐξέπεσ' ἡ χιονούρα.
 Ἄγνωστος τόπος ἄξαφνα ξαπλώνεται μπροστά του,
 Βουνὰ μὲ δάση, ποταμιαὶς βαθειαὶς καὶ λίγος κάμπος.
 Ἄσπρο τὸ χιόνι ἐσκέπαζεν ὄλον αὐτὸν τὸν τόπο,
 Κι' ἀνάμεσ' ἀπ' ταῖς ποταμιαὶς, ἀπ' τὰ βουνά, ἀπ' τὸν κάμπο,
 Πύργος διπλοθεμέλιωτος καὶ μαρμαροχτισμένους.

Χτυπάει τᾶλόγου τὰ πλευρὰ νὰ κατεβῆ στὸν κάμπο.

Γλυκὰ ροδίτ' ἢ ἀνατολή. Σ' ὀλίγο δίνει ὁ ἥλιος.
 Λαμποκοπᾶν οἱ ἀχτίδες του στὰ χιόνια τὰ στρωμένα.
 Λαμποκοπᾶν τὰ ρέμματα, λαμποκοπάει ὁ πύργος,
 Κ' ἓνας βαθὺς ἀντίλαλος, ὅπου ξυπνάει τὴν πλάση,
 Ἄπὸ τὸν πύργο τὸν ψηλὸ γλυκὸ τραγοῦδι φέρνει.

Στὸν πύργο κόρη κάθεται μὲ δεκαπέντε σικᾶδαις,
 Κι' ὄλο ἀρμαθιάζει τὰ φλουριά καὶ τὰ μαργαριτάρια.
 Ἄρμαθιάζε, ξαρμαθιάζε τὰ κρέμαε στὸ λαιμὸ της·
 Στὰ παραθύρια ἐβγαίνει καὶ γλυκοτραγουδοῦσε·
 Ἐανοίγει γλήγορο ἄλογο στήν ἄκρη ἀπὸ τὸν κάμπο·
 Γλυστράει στὸ χιόνι τὸ στρωτό, σὰν ἡ ἀστραπή στὰ νέφια,
 Κ' ἓνα ψηλὸ χλιμίντρισμα βολαῖς-βολαῖς ξεχύνει.

Περνάει τὸν κάμπο, κ' ἔρχεται στῆς ποταμιαὶς τὰ δέντρα.
 Φαίνεται μαῦρο τᾶλογο καὶ νειὸς ὁ καθαλλάρης,
 Διαβαίνει καὶ τὴν ποταμιά καὶ ρίχνεται στὸν πύργο.
 Ἀκούγεται τὸ χνώτο του καὶ ἡ ποδοβολή του...
 Στὸ δάσος τὸ χιονόστρωτο πούναι μπροστά ἀπ' τὸν πύργο
 Μπαίνει σὰν φίδι καὶ περνᾷ, καὶ σταματᾷ στήν πόρτα.

Ἡ κόρη ἀπ' τὰ παράθυρα τρανὴ φωνὴ πετάει:

—Σικᾶδαις καὶ παρασικᾶδαις μου!... στήν πόρτα κατεβάτε.
 Ἔσεῖς παρέτε τᾶλογο κ' ἐγὼ τὸν καθαλλάρη!

ΟΙ ΛΥΓΕΡΑΙΣ ΤΗΣ ΞΕΝΗΤΕΙΑΣ

—Στρῶστε, κορίτσια, τὸ χορὸ, στρῶστε καὶ τὸ τραγοῦδι,
 Γιατ' εἶμαι ξένος καὶ θὰ ἰδῶ νὰ πάω νὰ ἴμολογήσω.
 Ἔμπα, Μαρούσω γαλανή, καὶ πιάσου πρώτη-πρώτη,
 Καὶ τράδα τὸ λεβέντικο στοῦ Νάκα τὸ τραγοῦδι·
 Πάρε σὺ Λένη τὸ Σταθᾶ, σὺ Βάγγιω τὸ Μηλιώνη,
 Ἡ κλειστοφρύδω ἢ Ἀναστασιά τὸ Γέρω-Πάλλα ἄς πάρη,
 Ἡ Φωτεινὴ τὰ Σάλωνα, τὴν Ποταμιά ἢ Φροσόνη,
 Ἡ ὠμορφή ἢ Βασιλικὴ τὸ Μάλωμα τοῦ Ὀλύμπου,
 Καὶ σὺ Παναγιωτοῦλα μου, ξανθὴ καὶ μαυρομάτα,
 Πάρε τὸ πόδι τᾶλαφιῦ, τοῦ λουλουδιοῦ τῆ χάρι,
 Πάρε τὸ μάτι τοῦ ἀητοῦ καὶ τᾶηδονιοῦ τὸ στόμα,
 Καὶ πιάσου τράδα τὸ συρτό, καὶ πὲς ἓνα τραγοῦδι,
 Τραγοῦδι μὲ παράπονο, τῆς ξενητείας τραγοῦδι.

Καὶ μπαίν' ἡ κόρη στὸ χορὸ καὶ τραγουδάει καὶ λέει:

—Σ' ἐχάρηκεν ἡ ξενητεία δώδεκα ἀκέρηα χρόνια...
 Τώρα νὰ φύγῃς, ξένη μου, στὸν τόπο σου νὰ πάγῃς.
 Ἄλλοι σὲ καρτεροῦν ἐκεῖ· τῶμορφο τὸ χωριὸ σου,
 Οἱ γκαρδιακοὶ οἱ φίλοι σου, οἱ γέροι οἱ γονιοὶ σου·
 Σὲ καρτερεῖ τόσο καιρὸ κ' ἡ δόλια σου ἀγάπη.
 Κ' ἐκεῖ σὰν πᾶς, μὴ λησμονᾶς νὰ ἴμολογήσης, ξένη,
 Ποῦ ἂν τὸ ψωμί τῆς ξενητείας εἶναι πικρὸ φαριμάκι,
 Εἶν' τὰ κορίτσια τῆς γλυκᾶ καὶ τὸ φιλί τους μέλι.

Κ' ἐκεῖ πού σέρνουν τὸ χορὸ περνοῦν ἀπὸ μπροστά του
 Καὶ τὸν φιλοῦν ἀραδαριά στὰ χεῖλη τὰ πικρά του.

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΔΙΣΤΙΧΑ

Ἐγὼ γιὰ ἐσένα τραγουδῶ καὶ λὲς δὲ σ' ἀγαπάω,
Καὶ λὲς μὲ τὰ τραγούδια μου πῶς τὸν καιρὸ περνᾶω;

Νᾶξερα μάγια νᾶκαμνα τῇ γνώμῃ νὰ σ' ἀλλάξω,
Γιατὶ μ' αὐτὴν τὴν γνώμῃ σου μὲ κάμνεις νὰ πλαντάξω.

Ἀνάθεμα τὰ μάτια μου πῶς εἶναι μαθημένα,
Σὰν δὲ σὲ βλέπουνε συχνὰ νὰ κλαῖνε τὰ καυμένα.

Ὅλα τὰ μάτια εἶναι στεγνὰ καὶ τὰ δικά μου κλαῖνε,
Φωτιὰ στὰ στήθηκα μ' ἀναψαν καὶ τὴν καρδιὰ μου καῖνε.

Φωτιὰ τρώει τὸ σίδηρο καὶ σάρακας τὸ ξύλο,
Καὶ σὺ μοῦ τρῶς τὰ νειᾶτα μου, σὰν ἄρρωστος τὸ μῆλο.

Στοὺς κάμπους ἀναστέναξα κ' εἶπα δυὸ τραγουδάκια,
Κι' ἔλα τὰ δένδρα ἐμάρανα κι' ἔλα τὰ λουλουδάκια.

Νυχτόγερα τοῦ ποταμοῦ τὰ ρέμματα ρωτάω,
Μὴν εἶδαν σὲ καμμιά μεριά ἐκεῖνη ποῦ ἀγαπάω.

Ἀγάλια ἀγάλια περπατῶ καὶ σὰν ἀναστενάξω,
Πῶς δὲ ραγίζουν τὰ βουνὰ μονάχος μου θαυμάξω.

Πέφτω μὲ χίλια ὄνειρατα καὶ σὰν ξυπνάω, ἀλλοιὰ μου!
Βλέπω μονάχα γύρα μου τὴ μαύρη ξενητεία μου.

Μὲ ρώτησεν ὁ οὐρανὸς γιὰ ποιὰν ἀναστενάξω·
—Γι' αὐτὴν ποῦ σῶχει τὸνομα, μὲ πόνο τοῦ φωνάξω.

Σὰν βγαίνει ὁ ἥλιος τὴν αὐγὴν μαραίνει τὰ χορτάρια,
Σὰν βγαίνει κ' ἡ ἀγάπη μου μαραίνει παλληκάρια.

Ἦθελα νᾶμουνα πουλί, νὰ στήσω τὴ φωνηά μου
Μέσ' στῆς αὐλῆς σου τὸ δένδρ' ν' ἀκούῃς τὴ λαλιά μου.

Μακριὰ μαλλάκια θέλω ἐγὼ καὶ μάτια θέλω μαύρα,
Ποῦ ἀπ' ἔξω εἶν' ἀρβουνα σβυστὰ καὶ μέσα ἔχουν τὴν λαύρα.

Κι' ἂν πάρω δίπλα τὰ βουνὰ καὶ μὲ τὰ γρίμια ἂν ζήσω,
Τὸν ἐδικό σου τὸν καύμὸ δὲν θὰ τὸν λησμονήσω.

Ἔλα νὰ πᾶμ' ἐκεῖ ποῦ λὲς, ποῦ ἰσκιώνουνε πλατάνια,
Καὶ τρέχουν λαγαρὰ νερά, νὰ βάλουμε στεφάνια.

Βολαὶς βολαὶς μεσάνυχτα ξυπνάω μὲ λαχτάρια,
Καὶ στὴν πικρὴ τὴν ξενητεία ρίχνω βαρεῖα κατάρια.

Ὅποιος μ' ἀκούει νὰ τραγουδῶ, λέει πῶς δὲν ἔχω πόνο,
Κ' ἐγὼ μὲ τὰ τραγούδια μου τὸν πόνο ξαλαφρώνω.

Ο ΤΡΑΓΟΥΔΙΣΤΗΣ

ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΣΤΑΝΗΣ

«Πολλά με Νύμφαι δίδαξαν
»άν' ὄρεα βουκολέοντα ἐσθλά».
Θεόκριτος.

«Στὴν Ἡπειρο
τ' ἀφιερώνω».

Συχνὰ μέσ' στὸ ἡλιοστάλαμμα καὶ μέσ' στὸ μεσημέρι,
Κι' ὅταν κοιμοῦνται τὰ νερά, καὶ βγαίνουν οἱ Νεράιδες
Καὶ συζητιοῦνται σὲ χορούς, τέτοια τραγούδια λέγουν.

Ὅταν ἰσκιώνουν τὰ ξερβὰ καὶ πέφτουν τὰ λιοπύρια,
Καὶ ροβολοῦν βελάζοντας σταῖς μάντρες τὰ κοπάδια,
Σουρίζοντάς τα ὁ νεῖος βοσκός, τέτοια τραγούδια λέγει.

Τάποσπερνὸ κι' ἀποβραδύς, πού βασιλεύει ὁ ἥλιος,
Καὶ μὲ τὰ δυὸ καματερὰ γυρνάει ὁ ζευγολάτης
Ἄπ' τὸργωμά του στὸ χωριό, τέτοια τραγούδια λέγει.

Ὁ ἀγωγιάτης, τὲς ἐρμιές, τὰ δάση πού διαβαίνει,
Στὸν σάλαγον, ὅπου χτυπᾷ τὰ φορτωμένα ζᾷ του,
Γιὰ νὰ περνᾷ τὸ μάκρεμα, τέτοια τραγούδια λέγει.

Ὅταν τὸ γλυκοχάραμμα στὰ κορφοβούνια φέγγη,
Ποῦ στὰ χρυσᾶ τὰ ὄνειρατα ξυπνᾷ ἢ χωριατοπούλα
Καὶ πάει στὴ βρύση γιὰ νερό, τέτοια τραγούδια λέγει.

Τὰ καλοκαίρια τὰ ξανθὰ, πού οἱ ξενοδουλευτάδες
Θερίζουν ἄπνοι ὄλονυχτις τὰ καρπερὰ χωράφια
Μὲ τὸ φεγγάρι τὸ λαμπρό, τέτοια τραγούδια λέγουν.

Τὲς χειμωνιάτικες βραδιές, πού στὰ βουνὰ χιονίζει,
Γύρ' ἀπ' τὴν πύρα τοῦ σπιτιοῦ συνάζονται οἱ κοπέλλες,
Καὶ πλέοντας ξόμπλια ὠρηόπλουμα, τέτοια τραγούδια λέγουν.

Ἄγουρος τοῦ χωριοῦ κ' ἐγώ, παιδὶ κ' ἐγὼ τῆς στάνης,
Ὅσες βολὲς κάμπους, βουνά, στάνες, χωριά διαβαίνω
Κι' ὄργωματα καὶ ποταμιές, τέτοια τραγούδια λέγω.

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

Η ΜΑΓΕΜΜΕΝΗ ΒΡΥΣΗ

Ἐκεῖ ψηλά, πού φαίνεται τὸ μαῦρο κυπαρίσσι
Καὶ πάρα πέρα ὁ ἐγκρεμός, ἐκεῖ ἔναι καὶ μιὰ βρύση.
Σ' αὐτὴν διαβάτες, πιστικοί, γυρνοῦσαν νύχτα μέρα,
Καὶ γροίικες νύχτα μέρα ἐκεῖ τραγούδι καὶ φλογέρα.
Μιὰ μέρα, πού ροβόλαγα ἀπὸ τὰπάνω πλάι,
Εἶδα μιὰ κόρη πῶσκυψε κ' ἤπια νερὸ καὶ πάει.
Πῆγα κ' ἐγὼ κ' ἤπια νερό, κ' ἀγάλιασα στὴν ὥρα,
Καὶ ὀρσοισμένος κι' ἀλαφρὸς κατέβαινα στὴ χῶρα.
Πολὺς ἀπέρασε καιρὸς. Μὰ ἀπὸ τὴν μέρα ἐκείνη
Πόνος μὲ σφάζει καρδιακὸς κ' ἤσυχο δὲν μ' ἀφίνει.
Βολὲς μὲ κάνει νὰ γελῶ, βολὲς ν' ἀναστενάξω,
Βολὲς νὰ κλαίω, καὶ βολὲς τραγούδια ν' ἀραδιάζω.
Κάποτε μ' εἶδαν στὸ χωριό, σὲ μιὰ μεγάλη σκόλη,
Κι' ὅσ' ἔμαθαν γιὰ τὸ νερό, τὸ καταριῶνταν ὅλοι.
Κ' ἡ δόλια ἢ βρύση ἐρήμαξε. Κι' ὄχ' τότε νύχτα μέρα
Οὔτε τραγούδι ἀκοῦς ἐκεῖ, οὔτε γροίικες φλογέρα.
Κι' ὅποιος διαβαίνει ὄχ' τὸ χωριό, ψηλά στὸ κυπαρίσσι
Ὅλοι τοῦ δείχνουνε καὶ λέν: «Ἡ Μαγεμμένη Βρύση».
Τί ἔφταιξε ἢ βρύση; Ἐφταιξεν ἢ μάγισσα ἢ παρθένα,
Ὅπου τὴν βρύση ἐμάγεψε κ' ἐμάγεψε κ' ἐμένα.
Σὰν ἔρθη τώρα ἢ μορφονιά πού μάγεψε τὴ βρύση
Καὶ μ' ἕνα φίλημα γλυκὸ τὰ μάγια μου ξορκίστη,
Θὰ γειάνῃ ὁ πόνος πού μὲ τρώει βαθιὰ καὶ μὲ μαραίνει,
Καὶ θανά πάφουνε νὰ λέν τὴ βρύση μαγεμμένη.

ΤΟ ΗΛΙΟΒΑΣΙΛΕΜΜΑ

Πίσω από μακρινές κορφές ο ήλιος βασιλεύει
 Και τούρανοῦ τὰ σύνορα χίλιες βαφές ἀλλάζουν,
 Πράσινες, κόκκινες, ξανθές, δλόχρυσες, γαλάζες,
 Κι' ἀνάμεσά τους σκάει λαμπρὸς λαμπρὸς ὁ Ἀποσπερίτης.
 Τὴν πύρα τοῦ καλοκαιριοῦ τὴν σβυεῖ γλυκὸ ἀγεράκι
 Ποῦ κατεβάζουν τὰ βουνὰ ποῦ φέρνουν τὰ κρογιαλῖα.
 Ἀνάρια τὰ κλωνάρια του κουνάει ὁ γέρω πεῦκος
 Καὶ πίνει καὶ ρουφάει δροσιὰ κι' ἀχολογáει καὶ τρίζει,
 Ἡ βρύση ἢ χορταρόστρωτη δροσίζει τὰ λουλούδια
 Καὶ μ' ἀλαφρὸ μουρμουρητὸ γλυκὰ τὰ νανουρίζει,
 Θολώνει πέρα ἢ θάλασσα, τὰ ριζοβούνια ἰσκιώνουν,
 Τὰ ζάλογγα μαυρολογοῦν, σκύβουν τὰ φρύδια οἱ βράχοι
 Κ' οἱ κάμποι γύρου οἱ ἀπλωτοὶ πράσινο πέλαο μοιάζουν.

Ἀπ' ὄξω, ἀπὸ τὰ ὀργώματα, γυρνοῦνε οἱ ζευγολάτες,
 Ἡλιοκαμμένοι, ξέκοποι, βουβοί, ἀποκαρωμένοι,
 Μὲ τοὺς ζυγούς, μὲ τὰ βαρεῖα τάλέτρια φορτωμένοι
 Καὶ σαλαγοῦν ἀπὸ μπροστὰ τὰ δυὸ καματερά τους,
 Τρανά, στεφανοκέρατα, κοιλάτα, τραχηλάτα,
 «Ὄω! φωνάζοντας, ὄω! Μελισσινέ, Λαμπίρη»
 Κι' ἀργὰ τὰ βόδια περπατοῦν καὶ ποῦ καὶ ποῦ μουγγρίζουν.
 Γυρνοῦνε ἀπὸ τὰ ἔργα τους οἱ λυγερές, γυρνοῦνε
 Μὲ τὰ ζαλίκια ὄχ' τὴ λογγιά, μὲ τὰ σκουτιὰ ὄχ' τὸ πλύμα,
 Μὲ τὲς πλατεῖες των τὲς ποδιές σφογγίζοντας τὸν ἴδρω.
 Καὶ σ' ὅποιο δέντρο κι' ἂν σταθοῦν, σ' ὅποιο κοντρί ἀκουμπήσουν,
 Εἰς τὸ μουρμούρι τοῦ κλαριοῦ, εἰς τὴν θωριὰ τοῦ βράχου,
 Γλυκὸν γλυκὸ καὶ πρόσχαρον χαιρετισμὸ ξανοίγουν:
 —«Γεῖα καὶ χαρὰ στὸν κόσμο μας, στὸν ὤμορφό μας κόσμο!»

Σὰν τὸ ζαρκάδι ὁ νειὸς βοσκὸς ξετρέχει τὴν κοπή του
 Σουρίζει, σαλαγάει «ἔϊ, ἔϊ» καὶ τήνε ροβολάει
 Ἀπὸ τὰ πλάγια στὸ μαντρί, στήν στρούγγα γιὰ ν' ἀρμέξῃ.
 Ἀπὸ στεφάνι, ἀπὸ γκρεμὸν, ἀπὸ ραϊδιὸ καὶ λόγγο
 Καὶ τοῦ γιδάρη ἢ σαλαγῆ στριγγιά στριγγιά γροικιέται
 Τὰνάποδο κοπάδι του «τσάπ, τσάπ! ἔϊ, ἔϊ!» βαρώντας.
 Κι' ἀχολογοῦν βελάσματα κι' ἀχολογοῦν κουδούνια:
 Ἀπὸ μακριά, ὄχ' τὸ βουκουλιό, ἀκούγεται φλογέρα,

Κάπου βροντάει μιὰ τουφεκιὰ ἢ κυνηγοῦ ἢ δραγάτη,
 Καὶ κάπου κάπου ὁ ἀντίλαλος βραχνὸ τραγοῦδι φέρνει
 Τοῦ ἀλογολάτη, τοῦ βαλμᾶ, ὅπου γυρνάει κ' ἐκεῖνος.
 Τοῦ κάμπου τὰ γρια τὰ πουλιὰ γυρνοῦν ὄχ' τὲς βοσκές τους,
 Καὶ μ' ἀμετροὺς κελαϊδισμούς μέσ' στὰ δεντρά κουρνιάζουν.
 Σκαλώνει ὁ γκιώνης στὸ κλαρί καὶ κλαίει τὸν ἀδερφό του,
 Στὰ ρέπια, στὰ χαλάσματα, ἢ κουκουβάγια σκούζει.
 Μέσα σὲ αὐλάκι, σὲ βαρκό, λαλεῖ ἢ νεροχελώνα,
 Τὰ ἡδόνι κρύβεται βαθεῖα στὰ γκαθερά τὰ βάτα
 Καὶ τὴν ἀγάπη τραγοῦδαί με τὸν γλυκὸ σκοπὸ του
 Κ' ἢ νυχτερίδα ἢ μάγισσα, μὲ τὸ φτερούγισμά της
 Τὸ γλήγορο καὶ τὸ τρελλό, σχίζει τὰ σκότα ἀπάνου
 Καὶ μὲ τὰ δλόχαρα παιδιὰ τοῦ ζευγολάτη παίζει.

Καλότυχοί μου χωριανοί, ζηλεύω τὴ ζωὴ σας,
 Τὴν ἀπλοικὴ σας τὴ ζωὴ, πῶχει περισσιες χάρες.
 Μὰ πλιὸ πολὺ τὸν μαγικὸ ζηλεύω γυρισμὸ σας,
 Ὅντας ἢ μέρα σώνεται καὶ βασιλεύει ὁ ἥλιος.

Ο ΤΡΥΓΟΣ

Ὅταν ἀνοίξ' ἢ ἀγράμπελη κι' ἀπλώνη τὰ κλαδιὰ της
 Στὸ σχοῖνο, στὸ χαμόδενδρο, στοῦ πεύκου τὰ κλωνάρια,
 Στὰ ρέμματα τοῦ ποταμοῦ, στὸν ἐγκρεμὸ τοῦ βράχου,
 Κι' ἀγέρα, κάμπους καὶ βουνά, τὴν πλάση πέρα ὡς πέρα
 Γιομόζει ἀπὸ μοσχοβολιὰ μὲ τὸν ἀνασασμὸ της.
 Πυκνὸ πυκνὸ κι' ὀλόμαυρο μελισσολόι πετιέται
 Μέσ' ἀπὸ βράχους καὶ κρινιά, μέσ' ἀπὸ ἐρμιές καὶ κήπους,
 Καὶ τάνθη της βοσκολογᾶ καὶ παίρνει τὸν ἀχνὸ τους,
 Καὶ διαλαλαίει μ' ἓνα βοητὸ τὸν ἀναγαλιασμὸ του.
 Ἔτσι οἱ κοπέλλες τοῦ χωριοῦ πετιοῦνται ἀπὸ τὰ σπίτια
 Κ' εἰς κάμπους κ' εἰς βουνὰ σκορποῦν, κι' ὅπ' εἶναι ἀμπέλια τρέ-
 Μὲ τὰ καλάθια τὰ πλεχτὰ καὶ μὲ τὰ βατοκόπια [χοῦν,
 Καὶ μὲ τραγοῦδια, μὲ χαρές, ὅταν ἀρχίξῃ ὁ τρύγος.

Ἀναταράζονται οἱ ἐρμιές, ἀχολογοῦν τὰμπέλια,
 Λὲς κι' ἀπὸ κάθε πέτρα ὀρθή, λὲς κι' ἀπὸ κάθε βάτον
 Ὅπου εἰς τὸ χόρτο σέρνεται, κόρης κορμὶ φυτρώνει.
 Πράσινη ἀπλώνεται ἢ φυτεῖα κ' οἱ ράγες μεστωμένες,
 Μαῦρες καὶ κίτρινες, ξανθιές, μαυρολογοῦν, γυαλλίζουν

Στήν πρώτη άχτίδα του ζεστού του ήλιου όπ' ανατέλλει,
 Σάν μαύρα μάτια, σάν χοντρά κλωνιά μαργαριτάρια.
 Οί βέργες οί καμαρωτές λαμποκοπούν κ' έκεινες,
 Κ' οί περογλιές ξαπλώνονται στα δίπλατα κρεβάτια
 Καί στήν πυκνή τους χλωρασιά και στον βαθύ τους έσκιο
 Τήν ιδρωμένην άργατιά δροσίζουν, ανασαίνουν,
 Τήν άργατιά που όλημερίς όλο τρυγάει κι' άπλώνει,
 Τήν άργατιά που λαχταρά τότε να πέση ό ήλιος,
 Πότε να ίσκιώσουν τά ριζά να δροσερέψη ό κάμπος.

Νάτος ό ήλιος που έπεσε και πάει να βασιλέψη,
 Νάτα που ίσκιώσαν τά ριζά και δροσερεύει ό κάμπος.

Ό ήλιος 'χάθη όλότελα και τά βουνά σουρπώσαν,
 Θόλωσαν τάνοιχτά νερά κι' άπάνου βγήκαν τάστρα.
 Διπλά ανασαίν' ή άργατιά κι' άπαρατάει τό έργο,
 Κ' εκεί που κληματόβεργες κι' από παλιούρια φράχτες
 Καλύδι όλόρθο πλέκουνε, δείπνον άπλό κυκλώνουν,
 Και τον άπλό τό δείπνο τους φωτάει θαμπό λυχνάρι.
 "Υστερα εις κάθε μιá φυτειά, κάθε όχτο, κάθε άμπέλι
 Τρανές ανάδονται φωτιές μέσ' στάπλωτό σκοτάδι.
 "Ολόύρα όλόύρ' άπ' τές φωτιές σταίνουν χορό οί κοπέλλες'
 Στρώνονται χάμου οί γέροντες κ' οί νεοί, κι' άπ' όλους ένας
 Τους συνοδεύει τό χορό μ' ένα άπαλό τραγούδι
 Και μ' ένα λάλημα γλυκό γλυκό του ταμπουρά του,
 "Ως που τάστέρια τουρανού τό μεσονύχτι δείχνουν,
 Και τότες οί χοροί χαλούν, σκορπάν οί δουλευτάδες.
 Στρώνουν για στρώμματα κλαδιά κι' άποσταμένοι γέρνουν,
 Κ' εκεί που σβόνονται οί φωτιές έρμες ανάρια ανάρια,
 Τό νυχτοπούλι τάγρυπνο γλυκά τους νανουρίζει,
 "Ως που να σκάση ό αύγερινός, που θα ξυπνήσουν πάλι,
 Πάλι στο έργο τους να μπούν, στον ζηλεμμένον τρύγο.

ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΟΥ ΑΡΓΑΛΕΙΟΥ

Ή Ζερβοπούλα ή όμορφη κι' άρχοντοθυγατέρα
 Στον άργαλειό της ύφαινε κι' ανάρια έτραγουδούσε:
 — Διασίδι, καλοδιάσιδο, γενμμένο στο νυχτέρι,
 Διασίδι μ', όντας σ' έγενθα τον συχνωνειρευόμου,
 Διασίδι, όντας σ' εδιάζομου ηρθεν από τά ξένα,
 Διασίδι, όντας σ' ετύλιγα στήν εκκλησιά τον είδα,
 Διασίδι, όντας σ' εκόλναγα μώστειλεν άρραβώνα.

Παίξε, άργαλειέ μου, βρόντησε, . . . πέτα χρυσή σαίτα,
 Τρίξτε καυμένα χτένια μου, βαστάτε τον ήχο μου,
 Να βγούν τά ύφάδια γλήγορα να ράψω τά προικιά μου,
 Γιατ' ό καλός μου βιάζεται, βιάζεται να με πάρη.

ΤΟ ΜΑΡΜΑΡΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟ

"Ένα παλάτι άδιάδατο κλειστό και ρημαγμένο
 Πανώρηο βασιλόπουλο βαστάει μαρμαρωμένο.

Άέρν' ή θολούρα, ή χειμωνιά τό έρμο τό παλάτι,
 Κι' ουδέ μιλάει τό μάρμαρο, ουδέ κι' άνοίγει μάτι.

Λάμπει ό ήλιος, κελαιδούν της άνοιξης τήηδόνια,
 Κ' εκείνο μένει άσάλευτο, βουδó από τόσα χρόνια.

Κάποια νεραΐδα της έρμιάς και μάγισσα ώργισμένη
 Τό καταράστηκε βαρεία και μάρμαρο έχει γένει.

Και τό παλάτι έρήμαξε, τό σκέπασαν τά δάση
 Κι' ως τώρα πόδι άνθρωπινό δέν έχει εκεί περάσει.

Μονάχα ό Χρόνος, που περνάει όλημερίς μπροστά του,
 "Έγραψε μέσ' στο μάρμαρο μαζί με τόνομά του:

«Χαρά στήν νειά τήν όμορφη που ή Μοΐρα θα της δείξη
 »Τό σιδερόχορτο να βρή, τήν πόρτ' αυτή ν' άνοίξη.

»Νά άγκαλιαστή τό μάρμαρο, σιμά του ν' άγρυπνήση
 »Σαράντα δυό μερόνυχτα, γλυκά να τό ξυπνήση!»

Είναι παλάτι έρημικό κι' άπόκλειστο ή καρδιά μου,
 Μαρμαρωμένο βασιλιά βαστάει τον "Ερωτά μου.

Χαρά στήν νειά τήν όμορφη, που τήν καρδιά θ' άνοίξη
 Και με τό κρύο τό μάρμαρο τά χείλη της θα σμίξη!

Ο ΓΕΡΟΣ ΚΑΡΒΑΝΑΡΟΣ

"Ένα πουλάκι λάλησε στής ποταμιάς τά δέντρα,
 "Ένα πουλάκι όπου λαλεί τον Μάη με τήν αύγουλα

Ποιήματα Κρυστάλλη

Κι' ὅπου ξυπνάει τοὺς πιστικούς, ξυπνάει τοὺς καρβανάρους,
Τοὺς καρβανάρους σάλογα, τοὺς πιστικούς στὰ γίδια.

Ἐξύπνησ' ἕναν γέροντα, γέροντα καρβανάρον,
Ποὺ κόνευε στὴν ποταμιὰ παράμερα τοῦ δρόμου.
Ἐπεδουκλώνει τάλογα καὶ πάει νὰ τὰ ποτίσῃ,
Ἐρρόδιζεν ἢ ἀνατολή κι' ὁ αὐγερινὸς τραδιῶταν,
Πάηγε στὰ ὀργώματα ὁ ζευγᾶς κ' ἢ κοπελλιὰ στὸ πλύμα
Καὶ τὸ πουλάκι δλόγλυκον κελαϊδισμό κρατοῦσε.

Ἄκουγε ὁ γέρος τὸ πουλί, τήραε τὰ κορφοδούνια,
Ὀλαγυρνοῦσε τὰ δεντρά, κ' ἔλεγε μὲ τὸν νοῦ του:

—Καλότυχα, μωρὲ δεντρά, ποὺ ζήτε χίλια χρόνια,
Ποὺ ἀνθίζετε καθ' ἀνοιξὴ καὶ κάθε καλοκαίρι.
Γεράματα δὲν ἔχετε καὶ χάρο δὲν φοβάστε·
Τὰ μεσημέρια ἀπλώνετε τὸν ἴσκιό στὸν διαβάτη,
Στὸν ζευγολάτη, στὸν βοσκό, στοῦ κοπαδιοῦ τὸν πλῆθο·
Τὴν νύχτα δλόρθα κι' ἄγρυπνα, πίνετε καὶ ροφᾶτε
Δροσιὰν βουνίσια ἀχόρταγα, καὶ τὸ ταχύ, ἔταν φέγγη,
Ἐσεῖς παλάτια γίνεστε στὸν κότσυφα, στήηδόνι.
Ἐσᾶς σᾶς τρέφουν κρύα νερά, τὰ χιόνια σᾶς πλαταίνουν.
Μωρὲ βουνά, ψηλά βουνά, ψηλά καὶ δασωμένα,
Τώρα ποὺ ὁ Μᾶης σᾶς γιόμωσε μ' ἀνθούς, μὲ χλόη, μὲ νειᾶτα,
Γιατί δὲν ξαναειώνετε κ' ἔσεῖς τὸν γέρο ἐμένα,
Σάμπως καινούρια γέγονται καὶ σάμπως ξαναειώνουν
Τοῦτα τὰ χαμηλὰ κλαριά καὶ τὰ παλιὰ τὰ δέντρα,
Νὰ γίνω πάλι ὡς ἤμουν νειός, νὰ γίνω παλληκάρι;

Η ΠΟΘΟΠΛΑΝΤΑΓΜΕΝΗ

Κάτω στὸν Μαραθόκαμπο, ποὺ ὀλονυχτις θερίζουν,
Κάποιος λεβέντης θεριστὴς ψηλὸ τραγούδι λέει
Κι' ὡς τὸ ξημέρωμα ξυπνὸν βαστάει ὄλο τὸν κάμπο·
Βαστάει κ' ἐμένα ξύπνηγγη τὴν ποθοπλανταγμένην
Δέκα βραδιὲς δλόβολες στὰ παραθύρια ἀπάνου,
Κι' ἀπ' τὸν ἤχό τοῦ τραγουδιοῦ κι' ἀπ' τὴν γλυκειὰ φωνή του
Τὰ νυσταγμένα μάτια μου τὸν ὕπνο δὲν τὸν θέλουν.
Τὸν νειὸν αὐτὸν τὸν θεριστή, ποὺ τραγουδάει τὴν νύχτα,
Νὰ κάτεχα, νὰ γνῶριζα! Ἦλιε, γλυκὲ πατέρα,
Ἦλιε, ὅπου μοῦ χάριτες τόση ἐμμορφιά στὸν κόσμον,
Μὴ τὰ χαλᾶς τὰ νειᾶτα μου καὶ μὴ τὰ φαρμακώνης.

Μὲ τὲς χρυσὲς ἀχτίδες σου δεῖξε μου μιὰν ἡμέρα
Τὸν νειὸν αὐτὸν τὸν θεριστή, ποὺ τραγουδάει τὴν νύχτα,
Νὰ τὸν γνωρίσω, νὰ τὸν δῶ, διάνεμμα νὰ τοῦ κάμω
Τὴν νύχτα νὰ μὴ τραγουδάη, στὸν κάμπο νὰ μὴ βγαίνη,
Νᾶρχεται μὲ τοῦ φεγγαριοῦ τὰ πόσκια στὴν αὐλή μου
Νὰ τὸν χορταίνω φίλημα, νὰ τὸν χορταίνω ἀγκάλια.

ΤΟ ΓΕΦΥΡΙ ΤΟΥ ΜΑΝΩΛΗ

Τοῦ Ἄγγελοκάστρου ὁ Βασιλιάς διαλάλησε μιὰ μέρα:
—Ποιὸς ἔμπορεῖ τὴν λίμνη μου νὰ σπείρῃ πέρα ὡς πέρα,
Καὶ ποιὸς στὰ σύγνεφα ψηλὰ κοπάδια νὰ βοσκήσῃ;
Στὸ ρέμμα τοῦ Ἄσπροπόταμου ποιὸς ἔμπορεῖ νὰ στήσῃ
Στὸ χρόνο ἀπάνω πέτρινο γεφύρι; Ἄς ἔρθῃ ὀμπρὸς μου
Διαμάντια, ἄσχημι, μάλαμα, κι' ὄλο τὸ βιὸ τοῦ κόσμου
Νὰ τοῦ χαρίσω ἀμέτρητο.

Δὲν ἀνοιξ' ἕνα στόμα,
Κι' οὐδ' ἕνας δὲν ὠμίλησε. Ὁρες περνοῦν ἀκόμα,
Κι' ἀπὸ τὰ πλήθη ὠμορφονεῖδς σὰν σταυραητὸς πετιέται
Κ' ἔρχεται ὀμπρὸς στὸν Βασιλιά καὶ τέτοια ἀπολογιέται:

—Τὴν λίμνη σου ἂν δὲν ἔμπορῶ νὰ σπείρω, νὰ θερίσω,
Οὔτε στὰ σύγνεφα ψηλὰ κοπάδια νὰ βοσκήσω,
Ὅμως γεφύρι πέτρινο μπορῶ νὰ θεμελιώσω
Στὸ ρέμμα τοῦ Ἄσπροπόταμου στὸν χρόνο ἀπάνω. Ὡς τόσο
Διαμάντια, ἄσχημι, μάλαμα κι' ὄλο τὸ βιὸ τοῦ κόσμου
Δὲ σοῦ γυρεύω χάρισμα. Γυναίκα ἂν θέλῃς δὸς μου
Τὴν κόρη σου.

Εἶχε ὁ Βασιλιάς τοῦ γάμου του βλαστάρι
Μιὰν θυγατέρα μοναχή, τῆς χώρας του καμάρι,
Κι' ἀπὸ καιρὸν ὁ ὠμορφονεῖδς τὴν κόρη του ἀγαποῦσε,
Κρυφὰ τὸν ὠνειρεύονταν κι' αὐτὴ καὶ τὸν ποθοῦσε.
Ὅμως δὲν ἦταν βολετὸ τοῦ θρόνου αὐτὴ βλαστάρι
Ἄντρα τὸν πρωτομάστορα τῶν γεφυριῶν νὰ πάρῃ.

Δίνει τὸ λόγο ὁ Βασιλιάς.

—Λεβέντη, τὸνομά σου;

—Μὲν λὲν Μανώλη, Βασιλιάς.

—Ὅμως καλὰ στοχάσου!

Ὁ χρόνος ἂν παραδιαβῇ καὶ δὲν τὸ θεμελιώσῃς,
Μὲ τῶμορφο κεφάλι σου τὸ τάμμα θὰ πλερώσῃς.

Ἄρχιζει σύνταχα ἢ δουλειά. Σάν γίγανται πιθώνουν
Πέτρα σὲ πέτρα οἱ μάστοροι, καὶ χτίζουν κι' ἀσβεστώνουν.
Ὅμως πάρα πολὺ ψηλοὶ οἱ βράχοι ἐκεῖ ὑψωνόταν,
Τὸ ρέμμα τοῦ Ἄσπροπόταμου ἦτον πολὺ βαθύ,
Κι' οὔτε θεμέλιο ἤμπόρειε ἐκεῖ ποτὲ νὰ στεριωθῇ.
Ὅ, τ' ἔχτιζαν ὀλημερίς τὴν νύχτα ἐκρεμνίζόταν.
Θλίβειτ' ὁ νεῖος.

Ἡ ἀγάπη του κρυφὰ τὸν συντυχαίνει.
— Χωρὶς ἐλπίδα, ἀφώτιστοι, θολοί, σκοτεινιασμένοι
Πέρασαν χρόνοι ὀλόβολοι, καὶ τώρα ποὺ σιμώνει
Νὰ φέξῃ ἢ αὐγὴ μας ἢ γλυκειά, κ' οἱ πίκρες μας, οἱ πόνοι
Νὰ σβύσουν σάν τὴ καταχνιά, βογγᾶς, καλέ μου, ἀκόμα;
— Καυμένη, δὲν μὲ κλαῖς καὶ σύ! τοῦ γάμου μας τὸ στρώμα
Τάχα σάν ποὺ ὄνειρεύεσαι;... Εἶν' τὰ βουνὰ ψηλά,
Τὸ ρέμμα τοῦ Ἄσπρου εἶναι βαθύ, κι' ὀλόγοργο κυλᾷ
Κι' οὔτε θεμέλιο στέριωσαν ὡς σήμερα οἱ μαστόροι.
Ὅ, τι τὴν μέρα χτίζεται χαλᾷ τὴν νύχτα, κόρη.
Κι' ἂν μὲς' στὸ χρόνο δὲν στηθῇ ἀκέρηο τὸ γεφύρι,
Πάρε μου τὸ κεφάλι ἐσύ, καὶ σύρ' το ἐσὺ τοῦ κύρη
Νὰ πλερωθῇ τὸ τάμμα του.

Κ' ἐκλαιε τὸ παλληκάρι,
Ἐκλαιε σιμὰ κ' ἢ ἀγάπη του.

Μιὰν νύχτα μὲ φεγγάρι,
Τάστερι τοῦ μεσονυχτιοῦ τὸ λαμπερὸ ὅταν σκάξῃ,
Τὸ πατρικὸ τὸ κάστρο της ἢ κόρη τὸ ἀπαριάζει
Καὶ πάει στὸν Ἄσπροπόταμο. Κάθεται μὲς' στὴν ἄκρη,
Καὶ τὰ φρισμένα του νερὰ τὰ ραίνει μὲ τὸ δάκρυ.
Νεράϊδες ἀπ' τὰ κύματα πηδοῦν χεροπιασμένες
Καὶ σταίνουν τοὺς πλεκτοὺς χορούς. Οἱ ὀχθιῆς καμαρωμένες
Ἀντιλαλοῦνε τοὺς ἀχούς.

Στ' Ἄγραφα ἀσπρογαλιάζει
Ἡ χαρχυγούλα. Ὁ Αὐγερινός, λαμπρὸς λαμπρός, σταλάζει
Στὸ μέτωπό της τῶμορφο ἀχτίδες διαμαντένιες.
Τᾶλλα τάστέρια ἀχνίζουνε. Γελοῦνε σμαραγδένιες
Γύρω οἱ κορφές. Οἱ ξωτικὲς λυοῦν τοὺς πλεκτοὺς χορούς τω
Καὶ χάνονται στὰ ρέμματα, κι' ὀπίσω τοὺς ἀχούς των
Ἄκόμ' ἀντιλαλοῦν οἱ ὀχθιῆς. Ἄπ' ὅλες μιὰ μονάχη
Εἶδε τὴν κόρη ὀπῶκλαιγε καὶ τὴν ρωτᾷ τί νᾶχῃ.
Τὸν μυστικὸ τὸν πόνο της ἢ κόρη φανερώνει.
— Βασιλοπούλα, ἄδικα κλαῖς· γεφύρι δὲν στεριώνει,

Οὔτε θεμέλιο σταίνεται στὸν Ἄσπρο, μὰ τὰ μάτια μας,
Κόρη ἂν δὲν ἔρθῃ ἀπάρθηνη σκιάδα μὲς' στὰ παλάτια μας.

Εἶπε κ' ἐχάθηκε κι' αὐτὴ στοῦ ποταμοῦ τὸ κύμα,
Τὸ κύμα ὀπῶγειν' ὕστερα Βασιλοπούλας μνήμα.

Ἔδοσε ὁ ἥλιος. Πελεκοῦν οἱ μάστοροι καὶ χτίζουν,
Στεριώνουν τὰ θεμέλια τους κι' ἀπ' τότε δὲ βουλίζου
Στὸ ρέμμα, οὐδὲ ξεσέρνονται· κι' ἀπ' τότε κάθε βράδου,
Σάν πέρασε τὸ μεσόνοχτο κ' ἔσφιγγε τὸ σκοτάδι,
Ἄκουε ὁ πρωτομάστορας τραγούδι γινώριμό του
Νὰ βγαίῃ ἀπ' τὰ βαθειὰ νερά, ἄκουε, κι' ἀπὸ τὸν καῦμό του
Εὐπνὸς στὴν ἀκροποταμιὰ ὀλονυχτὶς γυρνοῦσε.
Τὸ μυστικὸ τοῦ τραγουδιοῦ νὰ μάθῃ δὲν μποροῦσε,
— Καὶ τὸ γεφύρι σταίνεται κι' αὐτὸς τὸ καμαρώνει—
Ὅς π' ἄκουσε οἱ Ξωθιῆς νὰ λέν: Γεφύρι δὲν στεριώνει,
Οὔτε θεμέλιο σταίνεται στὸν Ἄσπρο, μὰ τὰ μάτια μας,
Κόρη ἂν δὲν ἔρθῃ ἀπάρθηνη σκιάδα μὲς' στὰ παλάτια μας,
Κι' ὡς ποὺ μαθεύτηκε ὁ χαμὸς τῆς κόρης πέρα ὡς πέρα.

Μήνες περνοῦνε. Ἡ ὕστερη τοῦ χρόνου φτάνει μέρα,
Κι' ὅσο νὰ πάρῃ ὁ ἴσκιος της κι' ὁ ἥλιος της νὰ γείρῃ,
Θεμελιωμένο ἐπρόδαλε κ' ἀκέριο τὸ γεφύρι.

Στὸν πικραμένον Βασιλιὰ, ποὺ μέρα νύχτα κλαίει
Τῆς μοναχῆς του τὸν χαμὸ, ἔρχεται ὁ νεῖος καὶ λέει:
— Τῶστησα τὸ γεφύρι μου, ψηλὸ καὶ στοιχειωμένο,
Καὶ τῶμορφο κεφάλι μου δὲ θὰ τὸ ἰδῆς κομμένο.
Διαμάντια, ἀσῆμι, μάλαμα καὶ βιὸ δὲ σοῦ ζητοῦσα,
Τάμμα τὴν κόρη σου ἤθελα ὀποῦ τὴν ἀγαποῦσα,
Καὶ τώρα ποὺ τὸ στέριωσα, θὰ πάω νὰ τὴν εὐρῶ.

Καὶ πάει καὶ ρίχνεται κι' αὐτὸς μὲς' στ' Ἄσπρου τὸ νερό.

ΤΟ ΚΕΝΤΗΜΑ ΤΟΥ ΜΑΝΤΗΛΙΟΥ

Στὴ ἄκρη τοῦ γιαλοῦ ξανθὴ καθέται κόρη
Κι' ὀρηόπλουμο λευκὸ χρυσοκεντάει μαντήλι,
Μαντήλι τοῦ γαμπροῦ, τοῦ γάμου της κανίσκι.
Τὴν θάλασσα κεντάει μὲ τὰ νησιὰ της ἔλα,
Κεντάει τὸν οὐρανὸ μὲ τὰ λαμπρά του ἀστέρια,
Τὴν γῆ μὲ τὰ πολλὰ καὶ μὲ τὰ ὠραῖα λουλούδια,
Κεντάει κ' ἓνα βουνὸ ψηλὸ ψηλὸ καὶ μέγα.

Τὸ χάραμμα γλυκὰ προβάλλει στὴν κορφὴ του
Καὶ βάφεται ἢ κορφὴ καὶ τοῦρανοῦ ἢ λουρίδα
Ροδόλευκη. Νερά καθάρια κι' ἀσημένια
Τὰ διάπλατα πλευρὰ ξετρέχουν κι' ἀδελκώθουν
Χιλιόχρονα, παλιά, βαθιά, ἰσκιωμένα ὀρμάνια.
Κεντάει στὲς λαγκαδιές με' πράσινο μετὰξι.
Στοὺς ὄχτους, στὰ ριζά, κοπάδια ἀσπρολογάνε
Καὶ φαίνονται βοσκοί, καὶ στῶμορφο κεντίδι
Φλογέρες λὲς κι' ἀκοῦς, λὲς καὶ γροικῆς τραγούδια,
Βελάσματα βραχνὰ καὶ ἤχους ἀπὸ τρουκάνια.

Στὰ πόδια τοῦ βουνοῦ κεντάει γαλάζια λίμνη
Μὲ καλαμιές χρυσές. Ἐνας ψαρῆς στὴν ἄκρη
Πεζόβολον κρατεῖ καὶ δόλωμα ἐτοιμάζει.
Κάμπον πλατὺν πλατὺν με' σμαραγδένιο νῆμα
Ἐλόγυρα κεντάει. Στὴ μέση ἀπὸ τὸν κάμπο
Ποτάμι σιγαλὸ καὶ φιδωτὸ ξομπλιάζει
Μὲ δάφνες, με' μυρτιές καὶ με' δασιά πλατάνια,
Μὲ ἀηδόνια, με' φωλιές· καὶ στὸ πανώρηο ξόπλι,
Τὸν φλοῖσσο τοῦ νεροῦ θαρρεῖς κι' ἀκοῦς, τῆς δάφνης
Τὸν μύρο, τῆς μυρτιάς, θαρρεῖς ὅτι ἀνασαίνεις,
Πῶς τὸν κελαϊδισμό τῶν ἀηδονιῶν ξανοίγεις,
Πῶς νοιώθεις τὸ ἀπαλὸ τῆς φυλλουριάς μουρμούρι.
Στὴν ἀκροποταμιὰν ἀλάφι ζωγραφίζει
Ποῦ σκύφτει τὰ νερά νὰ πιῇ τὰ κρυσταλλένια
Καὶ ἔαφνου σαῖτιά στὴν πλάτη τὸ λαβώνει·
Στρέφεται αὐτό, κυττάει με' πόνο τὴν πληγὴ του·
Πάσχει ν' ἀπαλλαχτῆ, δὲν δύναται τὸ μαῦρο,
Κι' ἀπὸ τὸν οὐρανόν, ἀπὸ τὰ δένδρα γύρα
Βοήθεια λὲς ζητάει.

Ἐλόγυρα ἀπὸ τὸν κάμπο

Πλήθος μικρὰ χωριά κεντάει, χωράφια ἀλλοῦθε
Μὲ δλόχρυσά σπαρτά, με' θημωνιές, με' ἀλώνια.
Πράσινα ἀμπέλια ἀλλοῦ με' κίτρινα σταφύλια,
Κίτρινα σὰν φλουριά, κ' ἔμμορφα κοπελλούδια
Ποῦ μπαλγουν με' πλεχτὰ καλάθια καὶ τρυγάνε.

Γάμον ἀρχοντικὸ σ' ἕνα χωριὸ πλουμίζει
Μὲ νύφην, με' γαμπρό, με' φλάμπουρα, με' ψίκι.
Δράκους ἀλλοῦ κεντάει καὶ λάμιες καὶ νεράιδες,
Κεντάει κ' ἕναν γιαλὸ με' ζαφειρένια πλάτια·
Στὴν ἄκρη τοῦ γιαλοῦ τὴν ἴδια τὴ θωριά της
Ἐλόφαντη ἱστορεῖ ἀπὸ ἔμμορφιὰν καὶ νειότη

Καὶ πλοῦτον καὶ ἀρχοντιά, καὶ στὰ λευκά της χέρια
Τὰργόχειρο κρατεῖ, τῶρηόπλουμο μαντήλι,
Μαντήλι τοῦ γαμπροῦ, τοῦ γάμου της κανίσκι,
Ἐνάργηα τὸ κεντάει κι' ὄλο τοῦ λέει τραγούδια :

Μαντήλι πλουμερὸ καὶ χρυσοκεντημένο,
Ποῖος νᾶναι τάχα ὁ νεῖος ὅπου θὰ σ' ἀποχτήση;
Ποῖος νᾶναι τάχα ὁ νεῖος ποῦ μ' ἕνα δαχτυλίδι,
Μαντήλι μου ἀκριθό, κανίσκι θὰ σὲ πάρη;
Ποῖος νᾶναι τάχα ὁ νεῖος, ποῦ μ' ἕνα φίλημά του
Γλυκὸ καὶ φλογερὸ ἀπ' τὸ λευκὸ μου χέρι
Στὴν κλίνη τὴν ἀγνή θὰ μ' ὀδηγήση νύφην;
Ποῖος νᾶναι τάχα αὐτός; Πέτε μου, ἔσεῖς δεντράκια
Κ' ἔσεῖς καλὰ πουλιά. Μαυρμούρισέ μου ἀγάλια
Ἐσύ, ὦρατε γιαλὸ καὶ γαλανὸ οὐρανὸ μου!
Ἐσύ, φτερουγιαστὸ καθάριε λογισμὸ μου,
Γιατὶ δὲ μοῦ λὲς, γιατί δὲν μοῦ τὸν δείχνεις,
Γιατὶ μιὰ ὦραία βραδεῖα κρυφὰ δὲ μοῦ τὸν φέρνεις
Σὰν ὄνειρο χρυσὸ γλυκὰ στὴν ἀγκαλιά μου;

ΣΤΟ ΣΤΑΥΡΑΗΤΟ

Ἐπὸ μικρὸ κι' ἀπ' ἄφαντο πουλάκι, σταυραητέ μου,
Παίρνεις κορμὶ με' τὸν καιρὸ καὶ δύναμη κι' ἀγέρα
Κι' ἀπλώνεις πῆχες τὰ φτερά καὶ πιθαμές τὰ νύχια
Καὶ μέσ' στὰ σύγνεφα πετᾶς, μέσ' στὰ βουνὰ ἀνεμίζεις·
Φωλιάζεις μέσ' στὰ κράκουρα, συχνομιλᾶς με' τᾶστρα,
Μὲ τὴν βροντὴ ἐρωτεύεσαι, κι' ἀπιδρομᾶς καὶ παίζεις
Μὲ τᾶγρια ἀστραποπέλεκτα καὶ βασιλιᾶν σὲ κρᾶζουν
Τοῦ κάμπου τὰ πετούμενα καὶ τοῦ βουνοῦ οἱ πετρίτες.

Ἐτσι ἐγεννήθηκε μικρὸς κι' ὁ πόθος μου στὰ στήθη,
Κι' ἀπ' ἄφαντο, κι' ἀπ' ἄπλερο πουλάκι, σταυραητέ μου,
Μεγάλωσε, πῆρε φτερά, πῆρε κορμὶ καὶ νύχια
Καὶ μοῦ ματῶνει τὴν καρδιά, τὰ σωθικά μου σχίζει·
Κ' ἔγεινε τώρα ὁ πόθος μου ἀητός, στοιχειὸ καὶ δράκος
Κι' ἐφώλιασε βαθεῖα-βαθεῖα μέσ' στᾶσαρκο κορμὶ μου
Καὶ τρώει κρυφὰ τὰ σπλάχνα μου, κουφοδοσκάει τὴν νειότη·
Μπεζέρισα νὰ περπατῶ στοῦ κάμπου τὰ λιθοδρία.
Θέλω τᾶψήλου ν' ἀναβῶ· ν' ἀράξω θέλω, ἀητέ μου,
Μέσ' στὴν παλιά μου κατοικιά, στὴν πρώτη τὴ φωλιά·
Θέλω ν' ἀράξω στὰ βουνά, θέλω νὰ ζᾶω μ' ἔσένα·

Θέλω τάνήμερο καπρί, τάρκουδι, τὸ πλατόνι,
Καθημερνή μου κι' ἀκριβή νὰ τάχω συντροφιά μου.
Κάθε βραδοῦλα, κάθε αὐγή, θέλω τὸ κρῦο τὰγέρι
Νᾶρχεται ἀπὸ τὴν λαγκαδιά, σὰν μᾶνα σὰν ἀδέρφι
Νὰ μοῦ χαϊδεύη τὰ μαλλιά καὶ τὰνοιχτά μου στήθη.

Θέλω ἢ βρυσούλα, ἢ ρεμματιά, παλιές γλυκιές μου ἀγάπες,
Νὰ μοῦ προσφέρουν γιατρικὸ τὰθάνατα νερά τους,
Θέλω τοῦ λόγγου τὰ πουλιὰ μὲ τὸν κελαϊδισμό τους
Νὰ μὲ κοιμίζου τὸ βραδύ, νὰ μὲ ξυπνοῦν τὸ τάχυ,
Καὶ θέλω νάχω στρώμα μου νάχω καὶ σκέπασμά μου
Τὸ καλοκαίρι τὰ κλαδιά καὶ τὸν χειμῶ τὰ χιόνια.
Κλωνάρια ἀπ' ἀγριοπρίναρα, φουρκάλες ἀπὸ ἐλάτια
Θέλω νὰ στρώνω στοιδιανιές κι' ἀπάνου νὰ πλαγιάζω,
Ν' ἀκούω τὸν ἦχο τῆς βροχῆς καὶ νὰ γλυκοκοιμιέμαι.

Ἀπὸ ἡμερόδενδρον, ἀητέ, θέλω νὰ τρώω βαλάνια,
Θέλω νὰ τρώω τυρὶ ἀλαφιοῦ καὶ γάλα ἀπ' ἀγριο γίδι.
Θέλω ν' ἀκούω τριγύρω μου πεῦκα κι' ὀξιές νὰ σκούζουν,
Θέλω νὰ περπατῶ γκρεμούς, ραϊδιά, ψηλὰ στεφάνια.
Θέλω κρεμάμενα νερά δεξιὰ ζερβιά νὰ βλέπω,
Θέλω ν' ἀκούω τὰ νύχια σου νὰ τὰ τροχᾶς στὰ βράχια,
Ν' ἀκούω τὴν ἄγρια σου κραυγή, τὸν ἴσκιο σου νὰ βλέπω.
Θέλω, μὰ δὲν ἔχω φτερά, δὲν ἔχω κλαπατάρια,
Καὶ τυραννιέμαι, καὶ πονῶ, καὶ σδυέμαι νύχτα μέρα.
Παρακαλῶ σε, σταυραητέ, γιὰ χαμηλώσου ὀλίγο,
Καὶ δός μου τὲς φτεροῦγες σου καὶ πάρε με μαζί σου,
Πάρε με ἀπάνου στὰ βουνά, τί θὰ μὲ φάη ὁ κάμπος!

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΗΣ ΣΤΑΝΗΣ

Η ΠΕΡΔΙΚΟΜΑΤΑ

Ποῦ πᾶς, περδικομάτα μου, κατὰ τὸ μεσημέρι,
Ποῦ σὲ λερώνει ὁ κορνιαχτός καὶ σὲ μαυρίζει ὁ ἥλιος;
Στὰ φουντωτὰ τὰ δένδρα μου νὰ ξεποστάσης ἔλα,
Νὰ πηῆς ὀχ' τὴ βρυσούλα μου, νὰ πάρης λίγη ἀνάσα,
Νὰ ξαπλωθῆς στοὺς ἴσκιους μου ὅσο νὰ πέσ' ἡ κάψα
Κι' ὅσο νὰ πάρη τὸ δροσιό, κ' ὕστερ' ἂν θέλῃς φεύγεις,
Κι' ἂν θέλῃς πάλι κάθεσαι καὶ μοῦ βοηθᾶς στὸ θέρο
Ὅσο νὰ ἰσκιώσουν τὰ ριζὰ καὶ νὰ μᾶς πιάν' ἡ νύχτα,
Νὰ πᾶμε στὴν καλύβα μου νὰ κοιμηθοῦμε ἀντάμα.

— Ἐγὼ εἶμαι κόρη τοῦ βουνοῦ καὶ τσέλιγγα κοπέλλα,
Τὸν κάμπο ἐγὼ δὲν τὸν φτουρῶ καὶ χλιδὸ νερὸ δὲν πίνω,
Δὲν ἐχεράκωσα ποτὲ δρεπάνι ἐγὼ γιὰ θέρο,
Δὲ ζάρω ἀπὸ χερόλαθα νὰ πήγω γάλα ζάρω,
Ζάρω ν' ἀρμέω τὰ πρόβατα, νὰ σαλαγάω τὰ γίδια.
Βρωμοκαμπίτης δὲ θὰ ἰδῆ τὸ ἀμόλευτο κορμί μου,
Στὰ κορφοβοῦνια θ' ἀνεβῶ, ποῦ δὲ ζαρίζει ὁ ἥλιος,
Πῶχει τὴ στρούγγα ὁ τάτας μου, ποῦν' οἱ πολλὲς οἱ στάνες,
Ποῦναι τὰ κέδρα τὰ ψηλὰ καὶ τὰ νερά ἀπὸ χιόνια,
Ποῦ βγαίνει ἡ πετροπέρδιν καὶ κελαιδεῖ τὸ τάχυ,
Τὸ γιόμα ὁ πετροκότσουφας, τὰπόδραδο ἡ τρυγόνα.
Κι' ἂν μὲ λερῶσῃ ὁ κορνιαχτός κι' ἂν μὲ μαυρίσῃ ὁ ἥλιος,
Ἀπάνου ἐκεῖ θανά νιφτῶ στὸ κρῦο νερὸ τῆς βρύσης,
Στὰ γρέκια στὰ προσκάμνια μου θὰ γείρω ν' ἀνασάνω,
Θανά βοηθήσω σᾶρμεγμα τοῦ γέρου μου πατέρα,
Καὶ σὰν νυχτώσουν τὰ βουνὰ καὶ πάη αὐτός στὸ σκᾶρο,
Τὰδράχτι, ἢ δροῦγα κι' ὁ ἀργαλειὸς μ' ἀκαρτεροῦν ἐμένα.

Ο ΚΟΥΡΟΣ

Στειροχωρίζουν στοῦ Κλαδά, τυροκομοῦν στοῦ Ζέρδα,
 Στοῦ Ἀκρίθου ἀλλάζουν τὰ μαντριά, στοῦ Μπάρδα κούρον ἔχουν.
 Εἴκοσι πέντε εἶναι οἱ κοπέες, διακόσιοι οἱ κουρευτάδες,
 Κι' ἄλλ' ἕκατὸ πού κουδαλοῦν κι' ἄλλ' ἕκατὸ πού στρίβουν,
 Πού στρίβουν τὰ κωλόκουρα, πού δένουν τὰ ποκάρια.

Δώδεκα μέρες κούρευαν, δώδεκα μέρες δέναν.

Ὁ γέρο Μπάρδας κάθεται σὲ στρουγγολίθι ἀπάνου
 Μὲ τὸ πλατὺ τὸ πόσι του, μὲ τὸ μακρὸ ραβδί του,
 Μὲ τὴν χοντρή σου σάρικα πῶχει πυκνὸν τὸ φλόκο,
 Μὲ τοὺς ἑπτὰ του τοὺς υἱεῖους, μὲ τοὺς ἑννιά γαμπροὺς του,
 Κι' ὄλο τηράει τὰ πρόβατα καὶ λέει γιὰ τὸ καθένα:

—Τήρα σαργιά πῶχ' ἢ χελιά, τήρα ποκάρι ἢ κούλια,
 Τήρα τὴν στερφοκάλλεσα ροῦντο μαλλί πού βγάξει,
 Ἡ μονοβύζα ἢ καψαλή τήρα κολτσιδες πῶχει.
 Πρόγγα, ὦρὲ Διά, τὴν κότσινα πού ξυέται στὰ πολιοῦρια·
 Ἴστ ἴστ, διαβολοπρόδατο. Ἐά! δὲ μ' ἀκούει τὸ ἔρμο,
 Μόχτα, ὦρὲ Διά, καὶ μάδεψε· φυλάξου ἀπ' τὸ βαρδάτο.

Οἱ νυφοθυγατέρες του κερνοῦν τοὺς κουρευτάδες·
 Κερνοῦν παγοῦδα, ἀνθότυρο, κερνοῦν ἀφρὸ γαλάτου.
 Κ' οἱ γυιοὶ του ἀράδα τὰ μαντριά συχνογυροῦν καὶ κρένουν.
 —Γιὰ γληγοράτε, ὦρὲ παιδιὰ, γιὰ στῶστε τὰ φαλίδια,
 Τὶ πῆγε ὁ ἥλιος πέντε ὀργιές, θανά μᾶς πάρη ἢ νύχτα,
 Κ' εἶναι γιορτάσι ἢ αὐρικνή, νὰ μὴ μᾶς βρῆ στὸν κούρο.

Ὁλημερὶς κουρεύουνε, τὸ γιόμα τῶν καὶ πίνου
 Κ' ἐκεῖ στὸ ἠλιοδασιλεμμα σκολοῦν κι' ἀποκουρεύου.
 Τότ' ἕνας γέρος κουρευτῆς προβάλλει ὀμπρὸς καὶ κρένει:

—Γιὰ σκῶτε ἀπάνου, ὦρὲ παιδιὰ, γιὰ ἀφήστε τὰ φαλίδια,
 Γιὰ μάστε τούφα ἀμάραντο, μάστε χεριές ἀρείκη
 Κι' ἀγιόκλημα καὶ σφελαχτό, πιάστε τὸν πρῶτο δάσο
 Καὶ δέστε του στὰ κέρατα τὰσημοκεντισμένα,
 Πάρτε καὶ τοῦ γαλάτου ἀφρὸ ραντίστε τὰ ποκάρια,
 Βάξτε: χούϊ, χούϊ, χούϊ! τρεῖς βολές, ρίξτε καὶ τρία ἀρμούτια
 Καὶ εἰπέτε καὶ τοῦ τσέλιγγα παινετικὸ τραγοῦδι.

Σκῶνονται ἀπάνου τὰ παιδιὰ κι' ἀφίνου τὰ φαλίδια,
 Μαζεύου τούφα ἀμάραντο, κόβου χεριές ἀρείκη
 Κι' ἀγιόκλημα καὶ σφελαχτό, πιάνου τὸν πρῶτο δάσο
 Καὶ δένου του στὰ κέρατα τὰσημοκεντισμένα,
 Παίρνου καὶ τοῦ γαλάτου ἀφρὸ ραντίζου τὰ ποκάρια,
 Σκούζου: χούϊ, χούϊ, χούϊ! τρεῖς βολές, ρίχνου καὶ τρία ἀρμούτια
 Καὶ λέγου καὶ τοῦ τσέλιγγα παινετικὸ τραγοῦδι:

—Ἐσένα πρέπει, ἀφέντη μου, νὰ ζήσης χίλια χρόνια,
 Νὰ ζήσης σὰν τὸν Ἐλυμπο, ν' ἀσπρίσης σὰν τὸν Πίνδο,
 Νὰ ἰδῆς υἱεῖους, νὰ ἰδῆς γαμπροὺς καὶ νυφοθυγατέρες,
 Κι' ἀγγόνια καὶ δισέγγονα νὰ πιάνης νὰ χαϊδέψης.
 Νάχης χιλιάδες πρόβατα, νάχης χιλιάδες γίδια,
 Μὲ μύρια ἀργυροκούδουνα, νὰ τὰ λαλοῦν νὰ πρέπου·
 Ν' ἀρμέγης κάθε πρόδατο κ' ἑννιά ἀρμεγὸς νὰ βγάξης,
 Ν' ἀρμέγης κάθε γίδι σου κι' ἄλλους ἑννιά νὰ βγάξης.
 Ἐσένα πρέπει, ἀφέντη μου, τὸ πρῶτο τὸ βαρδάτο
 Νάχη γερτάνι ἀπὸ φλουρι καὶ κέρατα ἀπ' ἀσῆμι,
 Νὰ τ' ἀκλουθᾶν τὰ πρόδατα, νὰ τ' ἀκλουθᾶν τὰ γίδια,
 Νὰ τὰ σουρᾶς νὰ χαίρεσαι καὶ νὰ τὰ καμαρώνης.
 Ἐσένα πρέπει, ἀφέντη μου, γιὰ νὰ καθαλλικεύης
 Τὰσέλλινο, προσέλλινο, τὸ κάλλιο τὸ πουλάρι,
 Ὁπῶχει ἀστρι στὰ στήθια του, φεγγάρι στὰ καπούλια,
 Καὶ χίλιοι νὰ σοῦ τὸ κρατοῦν νὰ γέρνης νὰ πεζεύης,
 Νὰ σειέσαι, νὰ λυγίζεσαι, νὰ κάτσης στὸ προσκάμνι·
 Κι' ὄχ' τὸ προσκάμνι ὄντας σκωθῆς καὶ μπῆς στὸν ἀρμεγῶνα
 Τὸ πλιὸ τρανὸ μαντρόσκυλλο νὰ σ' ἀκλουθᾶη σοῦ πρέπει,
 Καὶ πάλι ξαναπρέπει σου βαριάν ἀρμάτα νάχης,
 Νάχης πολλῆς τὲς φορεσιῆς καὶ χρυσοκεντισμένες,
 Νὰ ντυέσαι, νὰ ξεντύνεσαι, ν' ἀλλάζης, νὰ ξαλλάζης,
 Νὰ κουδαλᾶς ἐδῶ κ' ἐκεῖ τὰμέτρητο τὸ βιό σου,
 Νὰ διαφεντεύης στὰ βουνά, ν' ἀκούγεσαι στοὺς κάμπους.

Ἄν τὰ παιδιὰ τοῦ τσέλιγγα παινετικὸ τραγοῦδι,
 Καὶ παίρνου πάλι ἀφρόγαλα καὶ πίνου καὶ ραντίζου
 Καὶ ξανασκούζου: χούϊ, χούϊ, χούϊ! ρίχνου καὶ τρία ἀρμούτια.

ΤΟ ΦΙΛΗΜΑ

Τὸν πιστικὸ τὸν Ζαχαριά ρωτοῦν οἱ σύντροφοὶ του.

—Τ' ἔχου τὰ χεῖλια σου, Ζαχιά, κ' εἶναι βαθεῖα βαμμένα;
 Μὴν ἔφαες χαμοκέρασα, μὴν ἔφαες βάτου μούρα,
 Μὴν τὰβαφες μὲ τὴ βαφή πού βάφεις καὶ τὰρνιά σου;

—Οὐδ' ἀπὸ χαμοκέρασα, οὐδ' ἀπὸ μοῦρα ἐδάψαν,
 Οὐδ' ἀπὸ ἐκείνην τῇ βαφήν ποῦ βάψω καὶ τάρνια μου.
 Ἄκουστε με, μωρὲ παιδιά, νὰ σᾶς τὸ μολογήσω.
 Στοὺς ἴσκιους καὶ στοὺς ἔλατους κούρευα τὴν κοπή μου
 Καὶ τὰ μαλλιά ἦταν κόκκινα καὶ βάψαν τὰ φαλίδια·
 Νὰ τὴν βοσκήσω στὰ χλωρὰ τὰ ριζοβούνια βγαίνω
 Καὶ τὰ χορτάρια κόκκινα ταῦρα κι' αὐτὰ βαμμένα·
 Κατέδηκα στὸν ποταμὸ νὰ τὴν περιποτίσω
 Κ' εὔρα καὶ τὰ νερὰ θολὰ καὶ κόκκινα βαμμένα·
 Παίρω τὴν ἀκροποταμιὰ καὶ φτάνω σ' ἀκροβούνι,
 Ἐκεῖ ὅπου βγαίνει τὸ νερὸ κι' ὀπούνην ὁ καταγὸς του,
 Κ' εἶδα κοράσιο ὀπῶσκυφτε κ' ἔπιπε μὲ τὰ χεῖλια,
 Κ' εἶχε τὰ χεῖλια κόκκινα σὰν μὲ βαφήν βαμμένα
 Καὶ σ' ὄσες βρύσες ἔσκυφτε νὰ πιῇ, σ' ὄσα ποτάμια,
 Ἐβαψαν ὅλα τὰ νερὰ· ἔβαψαν τὰ χορτάρια,
 Ἐβαψαν καὶ τὰ πρόβατα, ἔβαψαν τὰ φαλίδια.
 Ἀπαράτῳ τὸ ραβδί, κρεμάω τὸν ἀραγὸ μου,
 Τὴν κόρη ἀρπάζω ὄχ' τὰ μαλλιά καὶ τὴν φιλῶ στὰ χεῖλια,
 Κ' ἔβαψαν καὶ τὰ χεῖλια μου.

ΤΟ ΠΑΛΙΟΚΑΣΤΡΟ

(ΤΗΣ ΠΡΕΒΕΖΑΣ)

Βοσκαρούδια κοπέλλια, ἔτσι οἱ στάνες νὰ πληθύνουν,
 Νὰ προκόψουν, νὰ χιλιάσουν τὰ καλά σας τὰ κοπάδια,
 Πέτε, αὐτὸ τὸ μονοπάτι ποῦ νὰ πάη, γιὰτ' εἶμαι ξένος.
 —Στὸ Παλιόκαστρο, διαβάτη.

—Στὰ Χαλάσματα ψηλά.

—Τώρα σοῦρπωσε, νυχτώνει, ποῦ θὰ περπατᾶς μονάχος;
 —Μήνα οἱ βράχοι ἐκεῖ εἶν' μεγάλοι κ' οἱ γκρεμοὶ ψηλοὶ μὴν εἶναι;
 —Δὲν εἶν' βράχοι, οὐδὲ γκρεμοὶ εἶναι, εἶν' τοῦ Κάστρου τὸ
 [Στοιχειό.]

Σκοταδιάζει, βγήκαν τᾶστρα. Στὸ καλύδι λάμπ' ἡ πύρα.
 Τὰ βοσκόπουλα καθίζουν ὀλοτρόφρ' ἀπ' τὸν ξένο,
 Κι' ἀρχινᾶει νὰ διηγᾶται τὸ τρανὸ:

—Στὰ παλιὰ χρόνια

Κάποιος Βασιλιάς τοῦ τόπου μιὰ μονάχη κόρην εἶχε,
 Κόρη ἀγνή σὰν τῇ δροσοῦλα κι' ὠμορφὴ σὰν τὴν αὐγή.
 Δυὸ λεβέντες ἀντρεωμένους λάβωσεν ἡ ὠμορφιά της,
 Ἦλιος στὴν ὠρητότη ὁ ἕνας, ἄστρο τῆς αὐγῆς ὁ ἄλλος.
 Τοὺς ἀγάπησε κ' ἡ κόρη κ' ἔλυωνε σὰν τὸ κερί

Μὴ γνωρίζοντας ἡ μαύρη ποιὸν ν' ἀφήσῃ ποιὸν νὰ πάρῃ.
 Τὴν τηρᾶ ἀχαμνὴ ὁ πατέρας, γνοιάζεται τὸ μυστικὸ τῆς
 Καὶ μὲ τὰ ψαρέμμικτά του τῶδγαλε στὰ χεῖλῃ τῆς.
 Λέει στερνά:

—Βουλιούμαι, κόρη, Κάστρον ἀψηλὸ νὰ χτίσω

Κι' ἀπ' τὸν ποταμὸ στὴ Χώρα τὸ νερὸ χτιστὸ νὰ φέρω.
 Ἄνθρωποι τοῦ παλατιοῦ μας σήμερα θὰ διαλαλήσουν
 Στὸ λαὸ τὸν ὀρισμὸ μου. Ἄς ἐρθοῦν τὰ παλληκάρια,
 Ἐνας τὸ νερὸ ν' ἀρχίσῃ τὸ χτιστὸ, τὸ Κάστρο ὁ ἄλλος,
 Κι' αὐριο ὡς ποῦ νὰ γείρῃ ὁ ἥλιος, πρῶτος ὁποῖος τοὺς σκολάσῃ
 Ταῖρι σου νὰ γίνῃ ἐκεῖνος.

Ἄρχεψαν τὰ παλληκάρια.

Κεῖνος πῶχτιζε τὸ Κάστρον, ὡς τὸ μεσημέρι ἀπάνου
 Ἐτοιμα, πελεκημένα ἀράδιασε τὰ μάρμαρά του,
 Μάρμαρα βαριοκομμένα, χάλαρα θεόρατα.
 Πῆρε κ' ἔκλωσεν ὁ ἥλιος. Χτίζεται τὸ Κάστρο ὀλοένα.
 Στὸ βασίλειμά του ἀκέριο πρόβαλε ψηλὸ καὶ μέγα
 Κ' ἔλαμπε σὰν κρυσταλλένιο στὲς στερνὲς στερνὲς τοῦ ἀχτίδες.
 Τρέχει ὁ νεῖος γιὰ τὸ Παλάτι. Μέσ' στὴ μέση ἀπὸ τὸ δρόμο
 Ἄχ! τὰ σύνεργα θυμάται. Τὸ ἔχε εἰπῆ κι' ὁ Βασιλιάς
 Πῶς γυρίζοντας καθέννας καὶ τὰ σύνεργα νὰ φέρῃ.
 Σταματάει, γυρίζει ὀπίσω, μιὰ βουκέντρα θέλει ὁ ἥλιος,
 Πάει ἀρπᾶ τὰ σύνεργά του καὶ γυρνᾶ μοναπεπνιαῖς
 Στὸ Παλάτι, ἀλαφιασμένος ἀπ' τὸ δρόμο ἀπ' τὸ τρεχιό.
 Μέσ' στὸ πρῶτο σκαλοπάτι φτάνει τᾶλλο παλληκάρι
 Ἐτοιμο ν' ἀνέδη ἀπάνου. Μὲ τὰ πῖδρομο, μὲ ὄρμη
 Θέλει νὰ τὸ προσπεράσῃ, Ἀπλώνει αὐτὸ νὰ τὰμποδίσῃ.
 Πιάνονται, ἔρχονται στὰ χέρια, κι' ἀγριεμένα σὰν λιοντάρια
 Μὲ τὰ σύνεργα χτυπιοῦνται, πολεμᾶν νὰ σκοτωθοῦν.

Ἡ ὠμορφὴ βασιλοπούλα, ποῦ στὸ παραθύρι ἀπάνου
 Μὲ καρδιόχτυπο ἀκαρτέρει νὰ δεχθῇ τὸ ταῖρι τῆς,
 Βλέποντας τὸν τσακωμὸ τοὺς τρέχει νὰ τὰ ξεχωρίσῃ,
 Ὅμως σ' αἴματα πνιγμένα ταῦρε ἡ ἀγλύκαντη τὰ δού.
 Ἀπ' τὴ λύπη, ἀπ' τὸν καῦμό τῆς, κλειστήκε στὸ Κάστρο τῆς,
 Κι' ὄρκον ὤμνεψε στὸν κόσμον νὰ μὴ βγῇ, νὰ μὴ ἰδωθῇ.
 Κάποτ' ὕστερα μιὰ μέρα βούλιαξε τὸ ἔρμιο Κάστρο
 Κι' οὔτε ἡ κόρη ἐξαναφάνῃ. Μοναχὰ τὸ βράδυ βράδυ,
 Σίντα βασιλεύει ὁ ἥλιος, σίντα ἀνάβονται τᾶστέρια,
 Ἀπ' τοῦ Κάστρου τὰ βουλίδια κι' ἀπὸ τὰ χαλάσματα
 Λὲν πῶς βγαίνει ἀσπροντυμένη, σὰν Στοιχειό, σὰν Φάντασμα.

Ο ΣΚΑΡΟΣ

Τι νᾶναι ἢ λαμπερή φωτιά μέσ' στὸ βουνὸ τὸ πέρα
Ποῦ πότε πότε ἀνάβεται καὶ πότε πότε σβύεται;

—Αὐτὴν τὴν ὥρα οἱ πιστικοὶ τὰ πρόβατα σκαρίζουν.
Βόσκουν αὐτὰ μὲ τὴν δροσιὰ καὶ μὲ τὸ κρῦο τῆς νύχτας
Σὲ γούπατον, σὲ λαγκαδιὰ καὶ σ' ὄχτους ἀπλωμένα.
Γλυκὸς γλυκὸς ἀντίλαλος χύνεται ἀπ' τὰ κουδούνια,
Κάποτε ὁ νυχτοκόρακας, κάποτε ἀγρίμι σκούζει,
Κάποτε σκύλου βάδυσμα βαθεῖα βαθεῖα γροικέται
Μέσ' στὴ μαυρίλα τὴν πυκνή. Κι' ἀπὸ τὲς στάνες γύρα
Οἱ πιστικοὶ συνάζονται, κόβουν κλαριά ἀπὸ κέδρους,
Σταίνουν τετράψηλην φωτιά, στρώνονται ἀράδα ἀράδα,
Καὶ μέσ' στὴν πύρα τῆς φωτιᾶς, στὴ μυρουδιὰ τοῦ κέδρου,
Καθένας λέει τὰ λόγια του. Κι' ἄλλος γιὰ ἀγάπες λέει,
Καὶ μολογᾷ πὼς ἀγαπᾷ ἀπὸ καιρὸν μιὰ κόρη
'Οποῦ τοῦ κάνει τὸ βαρὺ, κι' αὐτὸς ἀπ' τὸν καῦμό του
Νὰ τὴν μιλήσῃ δὲν τρομᾷ, νὰ τὴν τηρήῃ λυγώνει.

* Ἄλλος μιλάει γιὰ τὸ φιλὶ καὶ λέει πόσο γλυκὸ εἶναι,
Καὶ μολογᾷ πὼς τ' ἄρπαξε τὸ πρῶτο ἀπὸ μιὰ χήρα
Πῶσκυψε γιὰ νὰ πιῇ νερὸ μέσ' στῆς Ὠρηᾶς τῆ Βρύση
Καὶ τώρα τὴν καλόμαθε καὶ μὲ καλὸ τὸ παίρνει.

* Ἄλλος γιὰ κοῦρσες μολογᾷ, γιὰ κλέφτες, γιὰ πρωτάτα,
Γι' ἄρματωσιές, γιὰ σκοτωμούς, καὶ κάπου κάπου ἀπλώνει
Κι' ἀναγυρίζει τὴ φωτιά καὶ παίρνει ἓνα τραγούδι,
Τραγούδι τοῦ παλιοῦ καιροῦ, τοῦ Πάλλα τὸ τραγούδι.

* Ἄλλος γιὰ τὸ κυνήγι λέει στῆς νύχτας τὸ καρτέρι,
Σίγτα ξεβγαίνει τὸ καπρὶ, τᾶρκοῦδι, τὸ πλατόνι.

* Ἄλλος πιξάρι πελεκᾷ καὶ ζωγραφίζει ἀγκλίτσαν,

* Ἄλλος γαλαροκούδουνα περνᾷε στὰ κόθρα μέσα,

* Ἄλλος ἀδράχτι σφοντυλάει καὶ κλώθει τᾶρνοπόκι,

* Ἄλλος καυκόπουλο κεντάει, ἄλλος καρδάραν δένει.

* Ἄλλος γιὰ τράστον γιὰ ἀραγὸ μαδάει προδιὰν καινούργια,

* Ἄλλος ξανοίγει τὴ φωτιά, τραβάει ὀλίγα θράκια

Καὶ φένει ἀπὸ ἡμερόδετρο βαλάνι καὶ μοιράζει.

* Ἄλλος θυμᾶται τοὺς χορούς, ἄλλος ἀγάλια ἀγάλια

Μὲ τὴν βραχνὴ τζαμάρα του τὸ «λάγιο ἄρνι» μαθαίνει.

* Ἄλλος τὸν ὠμορφο βοσκὸ καὶ τὴν βασιλοπούλα

Θυμᾶται τοῦ παραμυθιοῦ ποῦ τοῦλεγε ἢ βαβά του

Κι' ἀρχίζει καὶ τὸ μολογᾷ καὶ οἱ γύρα τὸν ἀκούνε.

Κ' ἓνας, ἀπ' ὄλους πλιὸ τρανὸς καὶ ἀπ' ὄλους λογισμένος,
Ποῦ γέρνει ἀπάνου στὸ ραβδί, στερνὸς ἀπ' ὄλους λέει
Γιὰ τὴν τσοπάνικη ζωὴ, κι' ὄλο τοὺς ἔρμηγεύει
Γιὰ τὴ βοσκή, γιὰ τᾶρμεγμα, γιὰ τῆς ἔρμιας τᾶγρίμι,
Γιὰ τὸ μαντρί, γιὰ σάλογον, γιὰ σάλισμα, γιὰ σκάρων,
Γιὰ γέννον καὶ γιὰ βύζαμα καὶ γιὰ τὸν ἔρμον κοῦρο.

ΣΚΑΝΙΟ

Γιὰ ἰδὲς μαλλιά κατεβατά, ξανθιά σὰν τὸ μετάξι,
Ποῦ κρέμονται στὲς πλάτες τῆς καὶ πέφτουν ὡς τὸ χῶμα
Σὰν καταρράχτης, σὰν νερὸ χρυσὸ μαλαμματένιο.

Γιὰ ἰδὲς καθάριο μέτωπο καὶ λαμπερό, σὰν ἥλιος
Τοῦ Μάρτη, τοῦ Μαγιάπριλιου, ποῦ κρούει στὸ κορφοδούνι.

Γιὰ ἰδὲς μεγάλα, γαλανὰ καὶ λυγωμένα μάτια,
Μάτια γλυκά, μάτια κρυφά, μάτια γιομάτα λάμψη,
Λὲς κ' εἶναι τόνα ὁ Αὐγερινὸς καὶ τᾶλλ' ὁ Ἄποσπερίτης.

Φρύδια γιὰ ἰδὲς δοξαρωτά, γραμμένα μὲ κοντύλι,
Λὲς κ' εἶναι φίδια ζωντανὰ ποῦ σμίγουν καὶ φιλοῦνται,
Λὲς κ' εἶναι φίδια ζωντανὰ ποῦ ἐρχόνται νὰ μὲ ζώσουν.

Γιὰ ἰδὲς ἀχειλῆ κόκκινα, σὰν μὲ βαφή βαμμένα,
Ποῦ ἀνοίγουν καὶ γλυκομιλοῦν, ποῦ κλειοῦνται καὶ γελοῦνε
Σὰν τὰ τριαντάφυλλα τοῦ Μάη τὸ βράδυ τὴν αὐγούλα.

Γιὰ ἰδὲς κορμὶ ψηλό, λυγρὸ κι' ὀλόρθο σὰν τὴ λεύκα
'Οποῦ τὴν βρέχ' ἢ ρεμματιὰ καὶ τὴν λυγᾷε τᾶγέρι.

Γιὰ ἰδὲς λαιμὸς γαλατιανὸς, λαιμὸς περιστερένιος
Καὶ δροσερὸς σὰν κρῦο νερὸ καὶ σὰν βουνίσιο χιόνι.

Γιὰ ἰδὲς καὶ κόρφος σὰν μηλιὰ στὰ μῆλα φορτωμένη.

Κρίμα δὲν εἶναι κι' ἀδικιὰ τέτοια ὠμορφιὰ καὶ νειότη
Νὰ τῆγε χαίρεται ἢ ἔρμια κ' ἐγὼ γι' αὐτὴν νὰ λυώνω;
Μὴ μὲ σκανιάζης, μὴ μὲ σκᾶς καὶ μὴ μὲ φεύγης, κόρη.
Μπροστά μου μὴν ξαφνιάζεσαι σὰν τᾶγριο τὸ ζαρνάδι
Καὶ χώνεσαι μέσ' στὴ λογγιὰ καὶ κρύβεσαι στὴν τούφα.

ὄντας μὲ βλέπης μὴ προγγᾶς, κρίνε μου ὄντας σοῦ κρένω
Καὶ γέλα μ' ὄντας σοῦ γελῶ, κι' ὄντας ἀπλώνω χέρι
Γεῖρε μου ἐσὺ στήν ἀγκαλιά, δός μου τὰ δυό σου ἀχείλη.

Τάκουσα πού τὸ τραγουδοῦν ἀπάνου στὰ λουμάκια
Τοῦ λόγγου τᾶγρια πουλιά πῶς ἀγαπᾷ ἡ καρδιά σου,
Πῶς διάλεξε ἀγαπητικόν τὸν δράκοντα τὸν ἥλιο,
Πῶς δίχως ὅπου τριγυρνᾷς στὰ λόγγα ὄλην τὴν νύχτα,
Καὶ τὸ ταχὺ πού βγαίνει αὐτὸς τὸν καρτερᾷς στὴ βρύση
Κι' ὅπ' εἶν' ἀνθοὶ καὶ ἀμαλαγιές καὶ πέφτεις καὶ κυλιέσαι
Σὰν τὴν ἀρνάδα στὲς δροσιές καὶ δίνεις τὸ κορμί σου
Κι' ἀνοίγεις καὶ τὴν ἀγκαλιά στὰ χεῖδια στὰ φιλιὰ του.

Μὰ ἐγὼ τὸ σκάνιο δὲ φτουρῶ. Καρτέρι θανά κάμω,
Κόρη, καὶ μέσ' στὸν ὕπνο σας, μέσ' στὰγκαλιὰσματά σας
Καὶ μέσ' στὰ χεῖδια στὰ φιλιὰ, θάρθῶ νὰ τὸν παλέψω,
Κι' ἂν τὸν νικήσω, ξέρε το, δική μου θανά γένης.

Ο ΕΤΟΙΜΟΘΑΝΑΤΟΣ ΒΟΣΚΟΣ

Τ' εἶς, ὦρὲ Νίκα, καὶ βογγᾷς; Δώδεκα νύχτες τώρα
Οὐδ' ἔχεις εὖρει λαρωμό, οὐδ' ἔχεις κλείσει μάτι.
Μὴ σοῦ βαροῦν τὰ βότανα; Μὴ σ' ἀναψεν ἡ θέρμη;

Ὁ Νίκας ἦταν ἄρρωστος. Ἀμίλητος, χαμένος,
Βόγγαιε σὰν ἀγριοδάμαλο τοῦ λόγγου λαθωμένο.
Τρεῖς μῆνους ἦταν ἄρρωστος, τρεῖς μῆνους κοιτασμένος.
Σάπηκαν τὰ γελέκια του, ἔρρεψε ἡ λεβεντιά του,
Τῶφαι ἡ ἄρρώστεια τὸ κορμί, κ' ἐλύθησαν οἱ ἄρμοί του.
Τὰ δυὸ τὰ σταυραδέρφια του τὸν ἐγιατρολογοῦσαν
Μὲ ρίζες, μ' ἀγριοβότανα, μὲ σταυρωμούς, μὲ ξόρκια.

—Ἐύνα, Λαμπράκη, κι' ἀναψε τὸ ἔρμο τὸ λυχνάρι,
Πάρε κλαδιὰ ἀπ' τὸν ὄθορό, φέρε τα στὸ καλύδι,
Καὶ χτύπα τὰ στουρνάρια μου λίγην φωτιά νὰ κάμης,
Τι ὁ Νίκας δὲν εἶναι καλὰ καὶ δὲν τὸν βρίσκ' ἡ αὐγοῦλα.
Σήκου, ὦρὲ Νίκα, κρίνε μου, κρίνε μου τὰκριβοῦ σου
Τοῦ Δάξου, τοῦ σταυραδεροῦ, πού σὲ ψυχοπονιέται.
Σήκου, τὸ γλυκοχάραμμα νὰ ἰδῆς, στὰ κορφοδοῦνια,
Σήκου, νὰ ἰδῆς τὰ φράξα μας, νὰ ἰδῆς τὰ κρύα νερά μας,
Σήκου, νὰ ἰδῆς τὰ πρόδατα στὲς στρούγγες πού δελάζουν,
Σήκου, τί τὰ μαντρόσκυλλα κατάρραχα βαδύζουν,

Σήκου, σὲ κρᾶζουν τὰ πουλιά καὶ σὲ καλημερίζουν,
Σήκου, σὲ κρᾶζουν κ' οἱ Ἐωθιὲς πού σ' ἔμαθαν τραγούδια.

Μίλησε ὁ Νίκας ὕστερνὰ κι' ἀνάρια ἀνάρια λέγει:
—Δὲ μπορῶ ὁ μαῦρος, δὲ μπορῶ... Μὲ ἀγγελοκρούει ὁ Χάρος,
Γιὰ πιάστε με νὰ σηκωθῶ καὶ βάλτε με νὰ κάτσω,
Τ' ἔχω δυὸ λόγια νὰ σᾶς πῶ, νὰ σᾶς ἀφήσω διάτα.
Χαμὸς ἡ ἄρρώστεια, ὦρὲ παιδιὰ, καὶ χαλασμός ὁ Χάρος.
Καλὰ μου σταυραδέρφια μου, μὴ κλαῖτε πού πεθνήσκω,
Πάρετε τὸ κουφάρι μου, δάλτε το σὲ κιδοῦρι,
Στολιστέ το μὲ λούλουδα τῆς γῆς, μ' ἀνθοὺς τοῦ Μᾶη,
Καὶ θάψτε το σὲ μιὰ κορφὴ περίδλεφτην μεγάλη,
Γιὰ ν' ἀγναντεύω τὰ βουνά, τὰ χειμαδιὰ νὰ βλέπω,
Νὰ δέχομαι τὴν ἀνοιξὴν ἐσᾶς καὶ τὰ κοπάδια,
Ν' ἀκούγω τὲς φλογέρες σας, ν' ἀκούγω τὰ τρουκάνια.
Ν' ἀκούω τὴν καλημέρα σας, τὰ χαιρετίσματά σας.
Θάψτε με δίχως κλάυματα καὶ δίχως μοιρολόγια,
Τουφέκια νὰ μοῦ ρίχνετε, τραγούδια νὰ μοῦ λέτε.
Μαζί μου, μέσ' στὸ μνήμα μου, καὶ τὸ καυκί μου βάλτε.
Τὸ πλουμιστό μου τὸ καυκί, τὸν ὄμορφο ἀραγὸ μου,
Τὸ πενταπήχινο ραβδί, τὴν ἀκριβὴ φλογέρα,
Καὶ τὰσημένια τᾶρματα. Λὲν πῶς στὸν Κάτω Κόσμο
Οἱ νειοὶ βαστᾶνε τᾶρματα κ' οἱ λυγερὲς τοὺς στόλους.
Νὰ κάτεχα, μωρὲ παιδιὰ, κοπάδι ἐκεῖ θὰ ναῦρω;
Θὰ ναῦρω στρούγγες καὶ μαντριά, θὰ ναῦρω βοσκοτόπια;

Ἀπάνου ἀπὸ τὸ μνήμα μου στήσετε ἓνα σταλίκι
Περίψηλο σὰν ἔλατο, καὶ στὴν κορφὴ κρεμάστε
Τὴν πλιὸ τρανὴ καρδάρια μου, νὰ δείχνη ποιοῦ εἶναι μνήμα.
Τὴν ἀκριβὴ μου τὴν κοπή, καλὰ μου σταυραδέρφια,
Ἐρμην μὴ τὴν ἀφήκετε, μονάχη στὰ λιβάδια,
Ἀνάρμεχτην κι' ἀκούρευτην, δίχως μαντρί καὶ στάλον.
Κι' ἂν μάθῃ ἡ δόλια ἡ μάνα μου κ' ἔρθῃ τὴ στρούγγα στρούγγα
Καὶ σᾶς εὖρη μὲ τὰ λερά, γιὰ ἐμένα ἂν σᾶς ρωτήσῃ,
Μὴν πῆτε πῶς ἀπέθανα, τί μ' ἔχει μοναχό της.
Νὰ εἰπῆτε ὅτι σᾶς λέρωσεν ἡ ἀναλλαξιά κι' ὁ κούρος,
Νὰ εἰπῆτε ὅτι μοῦ ζήλεψαν τὴν λεβεντιά οἱ Νεράιδες
Καὶ στὰ παλάτια τους συχνὰ τὰ ἐρημικὰ μὲ παίρνουν.

ΕΛΑ, ΒΟΣΚΟΥΛΑ, ΕΛΑ

Βοσκοῦλα μαυρομάτα μου τῆς ἐρημιᾶς νεραΐδα,
Μάγισσα τῆς σπηλιάς ξανθὴ καὶ τοῦ βουνοῦ καμάρι,

Ποιήματα Κρυστάλλη

Γιατί ἀνεβαίνεις τὸν γκρεμὸ καὶ στὸ στεφάνι ἀπάνου
Καὶ κόβεις μῆλα ἀπ' τῆ μηλιά τὴν παραφορτωμένη
Καὶ καρτερᾶς στὸ διάσελο, τὸ μονοπάτι πιάνεις,
Μὲ τὸ κοπάδι νὰ διαβῶ νὰ μὲ πετροβολήσης,
Νὰ μοῦ προγγᾶς τὰ πρόβατα, νὰ μοῦ σκορπᾶς τὰ γίδια,
Καὶ νὰ γελάς, νὰ χαίρεσαι; Κατέβα ἐδῶ, σ' ἐμένα.
Μὴν τὰ πετᾶς τὰ μῆλα σου, φέρε τα στὴν ποδιά σου,
Φέρε τα καὶ στὸν κόρφο σου γιὰ νὰ τὰ φᾶμε ἀντάμα.

Ἔλα στὴν πέρα τὴν πλαγιά, ποῦν' οἱ πολλὲς οἱ λεῦκες
Καὶ τὰ ρουπάκια τὰ ψηλά, ὀπῶχω τὸ μαντρί μου
Καὶ στάνη καὶ παράσταση, νὰ ἰδῆς τὰ κρύα νερά μου,
Καὶ τὲς χλωρὲς μου τὲς βοσκές. Ἔλα νὰ ἰδῆς, βοσκοῦλα,
Τὰ ἰσκιερὰ τὰ ὀρμάνια μου. Ν' ἀρμέξω τὸ κοπάδι,
Νὰ φᾶς βουνίσιο ἀφρόγαλα κι' ἀνθότυρο, παγούδα
Ἄσπρη γλυκειά, σὰν τὸ γλυκὸ τὸ ἀμάλαγο κορμί σου.
Καὶ σὰν τὰ βγάλω ἀπ' τᾶρμεγμα καὶ πᾶν γιὰ νὰ βοσκῆσουν
Τὰ γίδια στάγγριοπρίναρα, τὰ πρόβατα στὰ πλάγια,
Ἐμεῖς στὸ φρύδι τοῦ ἀυλακιοῦ, στοῦ ρουπακιοῦ τὸν ἴσκιο
Θὰ ξαπλωθούμε γιὰ δροσιά. Κ' ἐγὼ θανά σου πάρω
Μὲ τὴν γλυκειὰ φλογέρα μου τῶμορφο τὸ τραγούδι,
Ποῦ μοῦ τὸ μάθαν οἱ Ἐωθιές. Ἔλα, βοσκοῦλα, ἔλα!
Ἔλα γιατί σὰν νυχτωθῶ μονάχος μου ἐκεῖ πέρα,
Ἄπὸ τὰ δάσα, ἀπ' τὲς σπηλιές, ἀπ' τὰ βαθεῖα λαγκάδια
Κι' ἀπ' τὰ κρεμάμενα νερὰ χιλιάδες θὰ προβάλουν
Τῆς ἐρημιᾶς οἱ ὠμορφες, τῆς νύχτας οἱ νεράϊδες,
Γιὰ νὰ μὲ πάρουν στὸ χορὸ, γιὰ νὰ μοῦ εἰποῦν τραγούδια,
Καὶ γιὰ νὰ παίξουμε μαζί. Ἔλα, βοσκοῦλα, ἔλα!

Ο ΓΕΝΝΟΣ

Χειμώνιασε. Χιόνια πολλὰ στὰ κορφοβούνια πέφτουν,
Ρεύουν τὰ φύλλα τῶν κλαριῶν, ξεσκιώνουν τὰ λογγάρια,
Θολώνουν οἱ νεροσυρμές, οἱ βρύσες κρουσταλλιάζουν
Κ' οἱ τσελιγγάδες κουβαλοῦν στοὺς κάμπους τὰ κοπάδια.
Ἄ Μάμαλης ἀπ' τ' Ἄγραφα στὴ Λεπενοῦ τὰ πηγε,
Ἄ Θάνος τ' Ἄσπροπόταμου, τοῦ Μαλακάση ὁ Μπάρδας
Κατέθηκαν γιὰ χειμαδιὸ στὸν κάππο τοῦ Τρικιάλου,
Τὴν Ἄλλασσῶνα ἐδιάλεξε τοῦ Σμόλκα ὁ Χατζημπύρρος,
Ἄ Κάγκαλος τοῦ Ζαγοριοῦ στὸ Λοῦρο ξεχειμάζει,
Τοῦ Κουρμολιάσα ὁ τσελιγγας, ὁ Γάνης ὁ Ψαλίδας,
Τῆς Βαλαώρας τὰ ζερβὰ τὰ βοσκοτόπια πῆρε.

Ἐημέρωνε Πρωτοχρονιά. Στὴν στάνη τοῦ Ψαλίδα
Συμμαζωγμέν' οἱ πιστικοὶ ξενύχτιζαν στὸν γέννο.
Κ' εἶχαν τὸν γέννον ὄψιμο, κ' ἦταν μεγάλη ἡ στάνη.
Τὸ μεσονύχτι μοναχὰ πῆραν καιρὸ γιὰ δεῖπνο,
Κι' ἀπόδειπνο στάχυρινο, στὸ τουρλωτὸ καλύβι,
Τετραδιπλῶσαν τὴ φωτιά μ' ἀσφάκες, μὲ παλιούρια.
Μέσ' στὴν κορφὴν ὁ τσελιγγας σὲ στοιβανιὲς ἔξαπλώθη
Καὶ διπλοπόδι οἱ πιστικοὶ περίγυρα ἐκαθῆσαν.
Ἄ τσελιγγας ἀναρωτᾷ ἀραδαριά καθέναν:

- Πόσες ἀπόψε γέννησαν;
—Σαράντα, λάλα Γάνη.
—Κ' εἶν' ἔλα, Λάμπη, ζωντανά;
—Βγάλε μονάχα πέντε.
—Διπλάρια;
—Δέκα.
—Ἰσιάσαμαν. Τὰ ζωντανὰ βυζαίνουν;
—Πίνουν σὰν δυσμηνίτικα.
—Ἐχουν οἱ μάνες γάλα;
—Ὡς τὰ χορτάρια οἱ πλιότερες τὰ σέρνουν τὰ μαστάρια.
—Λιψὲς δὲν εἶναι;
—Κι' ἂν εἶναι, βυζαίνουν στὰ τσαγγάδια.
—Μὲ τὰ τσαγγάδια σήμερα ποιὸς ἦταν;
—Ἄ Ἰαννίνας.
—Μὲ τὰ ψιμάρνια;
—Ἄ Ζάγιαννας.
—Μὲ τὰ γαλάρια;
—Ἄ Νάσης.
—Μὲ τὰ μηλιόρια;
—Ἄ Θόδωρος.
—Καὶ μὲ τὰ στέρφα;
—Ἄ Χίτας.
—Ἄ Λούκας ποῦ εἶναι;
—Γιὰ κλαρί.
—Ἐπήγε ἀργά;
—Πολλιώρα.
—Ζαβολαοῦδα! Ἐδιάλεξε κι' αὐτὸς καιρὸν ἀπόψε
Μὲ τέτοιον ἄγριο δρόλαπα νὰ νυχτοπαραδέρνη.
—Δὲν εἶναι καὶ κακόγκρανος, ἔχει ψημένην σάρκα.
—Ἄπόψε οὐδὲ τὰ Παγανά, παιδιὰ μου, δὲν προβαίνουν.
Πῆρε κοντὰ του πράμματα;
—Πῆρε τὰ ὀχτῶ μουλάρια.
—Μὰ τὴν ἀξιάδα ποῦδα ἐγὼ στὸ Λούκα ἐχτὲς τὸ βράδυ.
—Σὰν τί εἶδες, Λιάκο;
—Μοναχὸς ἐτέλεψε τὸ γέννο,

Πενήντα ἀρνιά προσθήλωσε μεσ' στήν τσαγγαδομάντρα.
— Προχτές στὸν Παλιουρόφορο ἔζαλώθη ἓνα δαμάλι.
Θεριακωμένος!

— Κορμαριά!

— Καὶ πετροκαταλύτης!

— Σίμπα, Κωστούλα, τὴ φωτιά· τί ξύλιασα στή στρούγγα
Καὶ πάω σὰν καλαμόκουνα.

— Ρέ, τὸν καϋμένον Κόγια!

— Ὅξω βαδύζει ἓνα σκυλί.

— Ὁ Καραγκούνης εἶναι·

Τὸν ξεχωρίζω ἀπ' τὴ φωνή, σὲ γνώριμον βαδύζει.

— Ἀλείφαταν μὲ χαμαιλειὸ τὸν τσάρκο;

— Καὶ τὰ γρέκια.

— Μὴν εἶναι ὁ Λούκας;

— Δὲν μπορεῖ.

— Θὰ νᾶναι ὁ Μπαρμπατόλιος.

— Ἀλήθεια, ποῦναι ὁ γέροντας; Κ' ἔλεγα, ὦρέ, τί λείπει
Σ' ὄλην αὐτὴ τὴ συντροφιά κ' εἶν' ἔρμο τὸ καλύδι·
Γιὰ σήμου, Νάση, κύταξε.

— Πετάξου κι' ὡς τὲς μάντρες

Μὴ γέννησεν ἄλλη καμμιά.

— Ὁ γέροντας ὁ ἴδιος.

— Γειά καὶ χαρά σας, ρὲ παιδιά.

— Καλῶς τὸν Μαρμπατόλιο.

— Βρέχει ὄξω, Μπάρμπα;

— Μοναχά; Γιὰ ἰδὲς στήν κάπα χιόνια,

Κ' εἶμαι ζυφτάρι ἀπ' τὴν κορφὴ ὡς τὰ ποδόνοχά μου.

Τί κοσμοχάλασ' εἶναι αὐτὴ! Νερὸ μᾶζι καὶ χιόνι,

Ἔνας κατάματος συρμός, ἓνα κακὸ δρολάπι!

Ἔχ' ὅπ' γυρίζω ὄχ' τὴν αὐγὴ. Ἔχασα τὴ φοράδα

Κ' ἔρρεψα στὰ ποδάρια μου, ἐσάπημα στή νύπη

Στὴν Παλιουριά, στὰ Ροζανά, στὰ Δέλοδα, στήν Τάρα·

Ἐφτακα ὡς τὰ Λακκώματα, στήν Γιούρα, στὸ Βολίτσι,

Γιομάτιστα στὸ Θωλιππα καὶ τώρα βράδου βράδου

Μέσ' στήν Περιστερότρυπα τὴν εὔρηκα χωμένην.

— Ὡς ποῦ νὰ βρέχη;

— Τρικυμός, παιδιά μου, πέρα ὡς πέρα.

Ὁ Ζάλογγος δὲν φαίνεται, τὸν ἔχασε ἡ χιονούρα

Κ' ἡ πυκνωμέν' ἡ συγγεφιά, κατὰ τὴν Ἄρτα... μπόρα!

Ἀγνάντεψ' ὄχ' τὸ Σέσοδο, ἡ Λούτσα εἶν' ἀδλεμόνι,

Ἐβούλιαξε ἡ Τρανταφυλλιά, πελάγωσε ἡ Φραξιλά.

Πνίγεται ἀκέρια ἡ Δάμαρη... Ἦρθες, κὺρ Γάκη, κι' ἔλας;

Ἄξιός ὁποῦναι ὁ γρίδας σου;

— Ἀνεμοπόδης, γέρο.

— Ἀνοιχτοπάτης δυνατός.

— Καὶ νυχτομαθημένος.

— Ὁ ἀδάσκαγος!

— Τὴν Πρέβεζα τὴν παίρνει γιὰ τρεῖς ὥρες.

— Γιὰ πέ μου ἀπὸ τὴν Πρέβεζα.

— Κάτσε στήν πύρα πρῶτα

Νὰ ξεπαγώσης καὶ νὰ φᾶς. Σὲ νέκρωσεν ἡ πάγρα,

Ἔχεις καὶ τὰ γεράματα. Φέρε κολάστρα, Λάμπη.

Πάρε κι' ὄχ' τὸ καταχυτὸ τὸν φυλαγμένον πλάτη.

Γλέπεις φωτιά ποῦ σ' ἀναψα, παπού, γιὰ νὰ στεγνώσης;

— Χριστουγεννιάτικη σωστή. Κακὸς χειμῶνας τοῦτος!

Τήρα καλαμοπόδαρα! Ποντιάσαν στὰ λομπάρια.

Παρόμοια μ' εὔρηκε χιονιὰ σαράντα χρόνια πίσω·

Στὸν κάμπο ξεχειμάζαμε, μὰ ἦταν ὁ γέννος πρῶμιος,

Ἔμπα Χαμένου, δούλευα στοῦ Γάκη τὸν πατέρα.

Τὸ ξέρει ὁ τσέλιγγας καλὰ πὼς εἶμαι σπιτιακός του,

Τι ἐγὼ τοὺς ἀναλίκωσα κι' αὐτὸν καὶ τὸν Γιωργούλα.

Γιὰ πέ μου ἀπὸ τὴν Πρέβεζα.

— Κακὰ μαντάτα, γέρο.

Τοῦ Ζόγα στὸ Παλιόκαστρο τοῦ βδέλιασαν.

— Ἀλήθεια;

Τὸν ἔφα' ἡ κακοκεφαλιά. Τοῦ ἔλεγα γώ: «Ὁρὲ Ζόγα,

Μὴν παίρνης τὸ Παλιόκαστρο τ' εἶναι γιομάτο ἀδδέλα,

Ρήμαξε τόσους πιστικούς, ἔλα στήν Καμαρίνα»,

Αὐτὸς δὲ μ' ἄκουε, ... καὶ πάει. Εἶδες τὸν Καρτζονίκα;

— Τὸν εἶδα, αὐτὸς εἶναι καλὰ, εἶχε τὸν γέννον πρῶμιον,

Εἶναι κι' ὁ τόπος του ζερκός, ἀδαραγκιὰ κι' ἀγρίλι.

— Ἐμεῖς πὼς πᾶμε σήμερα;

— Μὲ τοῦ Θεοῦ τὸ χέρι

Χιλιάζουν τὰ κοπάδια μας. Μ' ἂν δὲν ξεκόψη ἀπόψε,

Κι' ἂν ἡ χιονούρα κ' ἡ βροχὴ θανά κρατήση ἀκόμα

Ἀκέριο ἓνα μερόνυχτο, φοβᾶμαι τὰ ψιμάρνια.

— Κὺρ Γάκη, μὴν τὸ μελετᾶς, πῆρε κι' ἀνασταλάζει

Καὶ τὸ δρολάπι ἀνάρωσε, μὲ τὴν αὐγὴ θ' ἀνοιξη,

Ἐσηκώθη ἓνα ἀνεμόχολο.

— Χειρότερα, τὸ χιόνι

Θὰ κατεβῆ πυκτότερο, καὶ ἂν θὰ τὸ στρώση χάμου,

Τώρα θὰ γίνη κρούσταλλο.

— Νοτίζ' ἡ γῆ, θὰ λιώση.

Καὶ μὴ χολοταράζεσαι. Πηγες στὲς μάντρες, Νάση;

— Τὰ πρόβατα εἶναι μιὰ χαρὰ καὶ τὰ σκυλιὰ ἀλέστα.

— Γλέπετε τί μᾶς ἔκαμε κειὸ τὸ κακὸ λιοθόρι

Τἀνάποδου τ' Ἀλωναριοῦ; Ἔμνε ὁ μαρκάλος πίσω.

Θυμᾶστε; Ἀνήμερα τ' Ἀϊ-Λιά ρίξαμε τὰ κριάρια

Και τὸν Δεκαπενταύγουστο ξεσκόλασε ὁ μαρκάλος.
Μῆτρο, ξεκρέμα τὸ φλασκὶ νὰ πιῇ κι' ὁ Μπαρμπατόλιος.
Ἄκνᾶτο ἀγιομαυρίτικο, παποῦ.

—Ἔ, στὴν ὑγείᾳ σας,

Νὰ καλοξεχειμάσουμε.

—Καλὴ ψυχὴ, πατέρα.

—Ὅλα εἶν' ὑφάδια τῆς κοιλιᾶς καὶ τὸ ψωμὶ στημόνι
Καὶ τὸ καυμένο τὸ κρασί ὄλα τὰ θεμελιώνει.

—Βύζαξε ἀκόμα μιὰ βολά.

—Ἔ, στὴν ὑγείᾳ σας πάλι

Καὶ νὰ μᾶς ζήση ὁ τσέλιγγας ν' ἀξάλουν οἱ κοπέες του.

Ἄ! ἡ γέρικ' ἡ ψυχοῦλα μου μπροστέλεψε μιὰ ψίχα,
Ὅλο κι' ἀναθερμαίνουμαι.

—Βύζα τὴν τσίτσα, βύζα.

—Τί χιόνια τὼρ' ἀπανωτὰ νὰ στοίθασε ὁ χειμῶνας
Στὰ ξάρημά μας τὰ βουνά!

—Τώρα; Ὅργιές καὶ μπόγια

Πᾶνε τὰ Γαλαρόκαμπα, τὸ Κουρμολιάσα σιάδι,
Ὁ Τσάρκος, ἡ Κουρκούμπετα, ἡ Γκάλτσα, ἡ Τσάγια, ὁ Μπάρρος.
Δὲν ξεχωρίζουν πούπετα.

—Καὶ στὸ χωριό;

—Νυχτέρι

Θᾶχουν ἀπόψε σπίτι μας. Τοῦ Τρίκκα τὰ πουρνάρια
Κούτσουρα τετραπανωτὰ θὰ καίγουν στὴ γωνιά μας,
Καὶ παρασιτιάς ὀλόγυρα, μέσ' ἀπ' τὸν πυρομάχο,
Τῆς γειτονιάς ἀραδιαστὲς θὰ κάθωνται οἱ κοπέλλες,
Ἡ Σούλα, ἡ Τέρω, ἡ Γιάννα μου, τοῦ Χρηστοδήμα ἡ κόρη,
Τοῦ Δαλαπάσκα ἡ Γαλανή, τοῦ Σούδα ἡ μαυρομάτα,
Τοῦ Δίπλα ἡ Μόρφω ἡ κάλλεσα...

—Φτάνει, κύρ Γάκη, φτάνει,

Τὶ τὰ καυμένα τὰ παιδιά λυγκιάζονται πού ἀκοῦνε.

—Ἡ δροῦγα, οἱ συρματόβεργες, τὸ γνέμμα, τὸ πλουμίδι

Ἀπόψε ἀναμερίζονται. Τηρᾶν τὴ φλόγα ἀπόψε.

Μὲ τὸ βαρὺ τῆς τὸ βοητὸ ὀποῦ τὲς σχίζες γλείφτει

Καὶ τὰ χοντρά τὰ σύδαυλα, μὲ τὴν πνογὰ τοῦ ἀνέμου

Ποῦ σκάει στὸ καταρρύχωμα κι' ἀνατρανίζει ἡ στρέχα,

Ποῦ ξερριζώνει τὰ δεντρά, μαντεύονται οἱ κοπέλλες.

Γιὰ ἐμᾶς μαντεύονται, παιδιά, γιὰ ἐμᾶς ἀναρωτοῦνε

Τᾶγρια τάνήμερα στοιχειά, γιὰ ἐμᾶς τάματα κάνουν,

Γιὰ ἐμᾶς χτυπᾶ ἡ καρδοῦλα τους. Καὶ στὴν κορφὴ βαλμένη

Μύθους καὶ γεροντόλογα θὰ μολογᾶ ἡ γρηά μου.

—Ἄχ, πότε θᾶρθ' ἡ ἀνοιξη!

—Ἀναστενάξεις, Λιάκο;

Ἔ, μὴ χολιάτε, ὦρὲ παιδιά, τρεῖς μῆνες εἶναι ἀκόμα.

Σὰν δόση ὁ ἥλιος τ' Ἀπριλιοῦ καὶ λυώσουνε τὰ χιόνια
Καὶ χορταριάσουν οἱ πλαγὲς κι' ἀνθίσ' ἡ ἀριά κι' ὁ γράδος,
Δικά μας εἶναι τὰ βουνά, τρεῖς μῆνες εἶναι ἀκόμα.
Ἀπόψε ὁ χρόνος ξεψυχάει κι' αὐτὸ τὸ νεροπόντι
Θάναι ὁ στερνὸς παραδαρμὸς τοῦ ψυχομαχητοῦ του.
Πρωτοχροινὰ τάποταχιά, κύρ Γάκη, χάρισέ μας.
—Σᾶς τάζω ἀπὸ δυὸ κάλλεσες ἀντάμα μὲ τάρνια τους.
—Νὰ σοῦ χιλιάσουν, τσέλιγγα, νὰ ζήσης μύρια χρόνια!

Καὶ τῆς εὐχῆς ὁ ἀντίλαλος ἀπ' τὸ καλύδι μέσα
Ὅς ὄξε ἐχύθη, ὡς τὰ μαντριά, στοὺς δόσρους, στὲς στρουγγες:
—Νὰ σοῦ χιλιάσουν, τσέλιγγα, νὰ ζήσης μύρια χρόνια!

ΗΘΕΛΑ ΝΑΜΟΥΝ ΤΣΕΛΙΓΓΑΣ

Ἦθελα νᾶμουν τσέλιγγας, νᾶμουν κ' ἕνας σκουτέρης,
Νὰ πάω νὰ ζήσω στὸ μαντρί, στὴν ἐρημιά, στὰ δάσα,
Νᾶχω κοπάδι πρόβατα, νᾶχω κοπάδι γίδια,
Κ' ἕναν σωρὸ μαντρόσκυλλα, νᾶχω καὶ βοσκοτόπια
Τὸ καλοκαίρι στὰ βουνά καὶ τὸν χειμῶν στοὺς κάμπους.
Νᾶχω ἀπὸ πάλιουραν βορὸ καὶ στρουγγα ἀπὸ ροδάμι,
Νᾶχω καὶ σὲ ψηλὴν κορφὴ καλύδα ἀπὸ ρουπάκια,
Νᾶχω μὲ τὰ βοσκόπουλα σὲ κάθε σκάρων γλέντι,
Νᾶχω φλογέρα νὰ λαλῶ ν' ἀντιλαλοῦν οἱ κάμποι,
Νᾶχω καὶ κόρην ὤμμορφη στεφανωτὴν μου νᾶχω,
Νὰ μοῦ βοηθᾶη στὸ σάλαγο, νὰ μοῦ βοηθᾶη στὰ γρέκια,
Κι' ὄντας θὰ τὰ στολίζουμε τὰ δειλινὰ στοὺς ἴσκιους,
Στῆς ρεμματιάς τὴ χλωρασιά μαζί τῆς νὰ πλαγιάζω,
Νὰ μὲ κοιμίζη μὲ φιλιὰ στοὺς δροσεροῦς τῆς κόρφους.

ΤΑ ΔΗΜΟΣΙΕΥΘΕΝΤΑ

ΕΙΣ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ ΚΑΙ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΑ

Η ΑΡΠΑΓΗ¹

Είναι νύχτα βαθύτατη. Εἰς νέφια
Τὸ φεγγάρι κρυμμένο δὲν χύνει
Τὸ γλυκὸ τάσημένιο τὸ φῶς του
Στὴν κοιμάμενη πλάση. Γαλάζια
Κάπου-κάπου ξανοίγεται ἀνάρρηα
Καμμιά βέργα οὐρανοῦ στὴ μαυρίλα
Μὲ τρεμάμενο ἀστὲρι κανένα.
Οὔτε ἀγέρας φυσάει. Οὔτε σειέται
Φύλλο δένδρου ἢ χορτάρι ἢ λουλούδι.
Νυχτοπούλι δὲ σκούζει κανένα,
Πιστικοῦ δὲ γροικιέται φλογέρα,
Οὔτε ἤχος τραγουδιοῦ πεζολάτη.
Μιά καλύβα χωριοῦ δὲν καπνίζει,
Οὔτε φέγγει. Εἶναι ἡ νύχτα νεκρή.

Μέσ' στὸ ἀντίπερα δάσος σ' ὀλίγο
Τὰ κλαριά φρουφρουλίζουν, μεριάζουν,
"Ἄλλα πέφτουν κομμένα στὸ χῶμα,
Σκῶνοντ' ἄλλα μὲ σάλαγο ἀπάνου.
Κρυφὸ γλήγορο ἀνοίγεται διάβα
Καὶ σὰν φάντασμ' ἀνθρώπινο ἐκείθε
"Ὅλο ἀσποῦδα περνάει, ἔλο βιά·
Εἶν' αὐτός... τὸν γνωρίζω. Ὁ λεβέντης
Τοῦ βουνοῦ... τὸν γνωρίζω ἀπ' ἀλάργα
Στὸ κορμί του, στὰ νειᾶτα, στὸ διάβα.
Σ' ἀστρου ἀχτίδα καμμιά τάρματά του
Τάσημένια σκορποῦν λαμπυρίδες.

1. Τὸ ποίημα τοῦτο εὐρέθη μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ποιητοῦ μεταξὺ τῶν χειρογράφων του καὶ εἶναι, φαίνεται, ἐκ τῶν παλαιότερων ἔργων του.

Τὸ δεξιὸν τάντρειωμένο του χέρι
 Πάντα ὀμπρὸς δρόμο ὀγλήγορο ἀνοίγει
 Τὰ πυκνὰ τὰ κλαδιὰ ἀναμερώντας,
 Στάλλο φόρτωμα σέρνει βαρὺ, . . .
 Κόρη, ὠραία σὰν ἄγγελος, σέρνει.
 Ὑπνωμέν' εἶναι ἢ κόρη. Ἀνασταίνει
 Σὰν πουλιὸν στὴ φωλιά πού κοιμᾶται.
 Τοῦ νειοῦ ἢ βιά, ἢ ταραχὴ τῶν κλαριῶνε
 Τὸν βαθύ της τὸν ὕπνο δὲν κόβουν,
 Τὰ χρυσᾶ της μαλλιά ξεπλεγμένα
 Σὰν νερὸ κρεμασμένο ἀπὸ βράχο
 Πέφτουν χάμου, ξεσέρνουν τὸ χῶμα,
 Κάπου πέρναν μαζί φύλλα πεύκου,
 Κάπου ἀκέρηχα μπερδεύουν κλαδιὰ.
 Στάλα-στάλα τοῦ νειοῦ ὁ ἕδρος στάζει,
 Τοῦ καμάτου ἢ βαρεῖα ἀναπνοή
 Φλόγα βγαίνει ἀπ' τὰ λάσια του στήθη,
 Κλαίει, λαυρίζει, μαραίνει τὰ δέντρα.

Τὸ ρουμάνι περᾶ τὸ Ἰσκιωμένο,
 Λιθερὸ παίρνει ἀνήφορο δρόμο,
 Βγαίνει ἀπάνου εἰς κορφή. Παραπέρα
 Σταματᾷ στὴν κατάκρυα βρύση,
 Ἀκουμπάει σ' ἀνθισμένα χορτάρια
 Τὰκριβό του τὸ φόρτωμα, σκύβει
 Στὸ νερὸ καὶ τὴν κούραση σβύνει.
 Μονομιᾶς τοῦρανοῦ λίγα νέφια
 Ἀγάλι-ἀγάλι μεριάζουν κι' ἀφίνουν
 Φεγγαριοῦ μιὰ λαμπρότατη ἀχτίδα
 Νὰ χυθῆ μέσ' στὴ βρύση. Τὸ ρέμμα
 Τὸ τρεχούμενο ὀλόχρυσαις σπίθαις
 Φωτεραῖς λιανοτρέμουλαις βγάζει,
 Ἡ ἀργυρὴ ἀρματωσιὰ τοῦ νειοῦ ἀστράφτει.
 Τῶρα το πρόσωπο λάμπει τῆς κόρης
 Κυκλωμένο ἀπὸ πλήθος μαλλιά.

Βλέπει ὀλόρθος ὁ νειὸς τὴν ὠρηότη,
 Κατὰ ἐπάνου τὰ μάτια διαγέρνει
 Κατὰ τᾶστρα, τὰ νέφια καὶ λέει
 Μὲ θερμὸ καὶ τρεμάμενο ἀχειλί:
 —Πέτε, ἀστέρια μου, σύγνεφα, πέτε,
 Σεῖς ποῦ βλέπετε ὀλοῦθε ἀπὸ πάνου
 Ἀνθοὺς τέτοιους πολλοὺς νᾶχη ὁ κόσμος
 Τέτοια νειᾶτα σὰν μουδαὶν τὰ μάτια,

Σὰν τ' ἀγάπησε ἢ ἔριμη καρδιά μου,
 Σὰν πονοῦσε γι' αὐτὰ νύχτα-μέρα
 Καὶ λαχτάρα τὴν ἔδερνε, πέτε
 Κρίση κάμετε, ἀστέρια καὶ νέφια,
 Πῶς νὰ βάσταε βαρὺν χωρισμό;
 Ποῦ τὴν εἶδα, σεῖς ξέρετε, ἀστέρια
 Καὶ θυμάστε, . . . τί ἐλάμπατε ἀκόμα
 Τὴν αὐγὴ πούχεν ἔρθη στὴ βρύση
 Ὀλομόναχη αὐτὴ γιὰ νερό.
 Σεῖς ἐλάμπατε, ἀστέρια μου, ἀκόμα,
 Ὅμως λίγο θαμπά, λίγο ἀνάρηα,
 Στῆς αὐγῆς τᾶσπρογάλαξο χρώμα
 Ποῦ κατάρραχα μόλις χυνῶνταν.
 Τὰ πουλιὰ ξυπνωμένα στὰ δέντρα
 Κελαϊδοῦσαν γλυκά, τὰ λουλούδια
 Τὰ χορτάρια τῆς γῆς ἐμυρῶναν
 Τὸ λεπτὸ αὐγερινὸ ἀγεράκι,
 Χίλια ξύπναγε αἰσθήματα ὠραία
 Τῆς καρδιάς μέσ' στὰ βάθητα ἢ φύσις.
 Λυγωμέν' ἢ ματιὰ τῆς παιδοῦλας
 Μιὰ Παράδεισον ἀνοίγε ὀμπρὸς μου . . .

Ἐνας χρόνος ἀπέρασε ἀκέρητος
 Ἀπὸ τότε, ἄλλη αὐγὴ δὲν τὴν εἶδα
 Τὴν καρδιά μου κρυφόκαϊε ἢ ἀγάπη
 Προξενιὰ στὸν πατέρα της στέλνω,
 Δὲ μ' ἠθέλησ' ὁ ἔρμος γαμβρό του,
 —Ἡ ἀρχοντιὰ πάντα φεύγει τὴ φτώχεια.—
 Πέτε, ἀστέρια μου, ἐσεῖς, ἢ καρδιά μου
 Πῶς νὰ βάσταε βαρὺν χωρισμό;
 Τέτοια ἐδιάλεξα ὁ δύστυχος νύχτα
 Σιγαλή, συγνεφιάρα, πανέρμηνη,
 Ὑπνοδότανο ἐπῆρα μαζί μου,
 Κι' ἀρπαγὴν ἐδιαλόγησα. Τρέχω
 Ἀρματωμένος ἐρμιαῖς. Στὸ χωριὸ της
 Μοναχὸς σὰν γεράκι πλακῶνω,
 Τὴν αὐλή της πατῶ καὶ τὸ σπῖτι,
 Τὴν ποτίζω βοτάνι στὸν ὕπνο,
 Τὴν ἀρπάζω καὶ φεύγω ἀγκαλιά.
 Πέτε, ἀστέρια μου, πέτε ἄλλαις τέτοιαις
 Ὁμορφιαῖς νᾶχη ὁ κόσμος πολλαῖς;
 Πέτε, σύγνεφα, ἢ μκύρη καρδιά μου
 Πῶς νὰ βάσταε βαρὺν χωρισμό;
 Τὸν βαθύ σου τὸν ὕπνο μὴν κόβης

Ὡραία κόρη, κ' ἡ αὐγοῦλα σὰν πάρη,
 Πρὶν ἀκόμα ἢ καμπάνα σημάνη
 Στὸ ἐρημόκκλησο ἀπάνου τὸν ἔρθρο,
 Τὸ μικρὸ καὶ ξανθὸ σου κεφάλι
 Μὲ στεφάνι ὁ παπᾶς θὰ στολίσῃ
 Καμωμένο ἀπὸ ἀνθοῦς τοῦ Μαϊοῦ.

Εἶπε ὁ νεῖος καὶ στὰ χεῖλη τῆς σκύδει,
 Φοδερὸ τῆς ἀρπάξει φίλι,
 Στὴν ἀγκάλη του πάλι τὴν παίρνει
 Καὶ πετᾷ στὰ βουνόκορφ' ἀπάνου
 Σὰν ἀητὸς ποῦ εἰς τὰ νύχια κρατεῖ
 Περδικοῦλαν ὠραία πλουμερή.

ΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΜΑΤΙΑ

Δὲν μὲ πλανοῦν τὰ λόγια σου
 Καὶ πλιὸ πικρὰ ἀκόμα
 Ἄν λέῃ τὸ ὠραῖο σου στόμα
 Γιὰ ἐμένα ἐδῶ κ' ἐκεῖ.

Τῶχετε σεῖς οἱ ὠμορφαις
 Ἐκείνουσ ποῦ ἀγαπᾶτε
 Νὰ τοῦς κατηγορᾶτε
 Μὲ γλώσσα πλιὸ ἐχθρική.

Δὲν μὲ πλανοῦν τὰ λόγια σου,
 Γιατὶ ἡ γλυκεῖα ματιά σου
 Μοῦ λέει πῶς ἡ καρδιά σου
 Μόνο γιὰ ἐμὲ πονεῖ.

Γιατὶ τὰ λόγια εἶν' ψέματα,
 Κ' εἶν' ἡ ματιά ἡ ἀλήθεια,
 Εἶναι τὰ θῶα σου στήθια,
 Εἶν' ἡ καρδιά σου ἡ ἀγνή.

Ἀθήναι 9βριος, 1890.

ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΗΣ ΒΡΥΣΗΣ

Τῆς Νερομάνας τὸ στοιχειὸ
 Σὰν παλληκᾶρι βγαίνει,

Βγαίνει στὸν ἥλιο γὰ λιαστῆ
 Νὰ παλῆ καὶ γὰ χτενιστῆ,
 Μὲ τὰσημένιο χτένι.

Στῆς Νερομάνας τὴν ποριά
 Ὁμορφονιά διαβαίνει,
 Καὶ τὸ στοιχειὸ ποῦ νίθεται
 Τὴν βλέπει κ' εὐτὺς κρύβεται
 Κι' ἀλησμονάει τὸ χτένι.

Μέσ' στὰ καθάρια τὰ νερὰ
 Ξανοῖγ' ἡ νεῖα τὸ χτένι,
 Μαζὶ τὸ παίρνει καὶ περᾷ
 Καὶ μὲ τρανὴ κρυφὴ χαρὰ
 Γιὰ τὸ χωριὸ πααίνει.

Τῆς Νερομάνας τὸ στοιχειὸ
 Βγαίνει γὰ βρῆ τὸ χτένι,
 Ὅμως τοῦ κάκου γύρεψε
 Κι' ὄχ' τότε ἡ Μάνα στέρεψε,
 Στάλα νερὸ δὲ μένει.

Καὶ τὸ στοιχειὸ μὲ τὸ νερὸ
 Μέσα στὴ γῆ ἐμπαίνει,
 Μπαίνει καὶ πάει γοργὰ γοργὰ
 Τῆς νεῖας τὰ πόδια ὅπου νογᾷ
 Πάει γιὰ γὰ βρῆ τὸ χτένι.

Γροίκησε ἀπόγειο τὸ βουητὸ
 Βοσκὸς στὸ ἐρημοκκλήσι
 Καὶ μὲ τὴ γκλίτσα ἐχτύπησε,
 Κ' ἐδῶ ποῦ ἡ γῆς ἐτρύπησε
 Ἀνάδρυσεν ἡ βρύση.

(Ἀπὸ τὴν Γκόλφω. Ἀπόσπασμα μὴ περιληφθὲν εἰς τὸ μετὰ θάνατον τοῦ ποιητοῦ ἐκδοθὲν εἰς τὴν «Ποικίλην Στοιάν» ποιήμα).

Τ' ΑΓΡΙΟΛΟΥΛΟΥΔΟ

Ἐνα λουλούδι μοναχὸ σ' ἐν' ἀκρογιάλι ἐξοῦσε
 Ἄλλο λουλούδι ἐκεῖ σιμὰ δὲν εἶχε συντροφιά του
 Κι' οὐδὲ τὸ γνοιάστηκε ἀνθρώπος. Ἐρμιο, ὄρφανό, σκορποῦσε
 Στάγερν τὴ μοσχοβολιά, κι' ὄλη τὴν ὠμορφιά του
 Στὸ κύμα τὴν ἐχάριζε, στὸ κύμα ποῦ ἐδογγοῦσε.

Σ' αὐτὸν τὸν ἔρμο τὸ γιᾶλὸ πουλιά δὲν κελαιδοῦσαν,
Τὸ χῶμα δὲν πρασίνιζε, τοῦ ἡλίου οἱ ἀχιτίδες
Κρύαις τὸ δένραν τὸ φτωχό, καὶ γύρω δὲν πετοῦσαν
Οἱ πεταλούδαις οἱ χρυσαῖς,—ὄνειρατα κ' ἐλπίδες,—
Οὔτε Νεράϊδες ἔδγαϊναν, οὐδὲ Ξωθιαῖς περνοῦσαν.

Ἡ πλάση τάφο ὅμοιαζε. Ἐνα μονάχ' ἀστέρι,
Ποῦ ἀνάδονταν ἀποδραδὶς κ' ἔλαμπε ἀπάνω-ἀπάνω,
Μονάχα ἐκεῖνο κάποτε τοῦ ἐτέντωνε τὸ χέρι,
Τοῦ ἐχαμογέλαγε γλυκά, τῶρριχνε μάτι πλάνο,
Καὶ τῶκράζε νὰ πάη ψηλά γιὰ νὰ τὸ κάμη ταίρι.

Καὶ τῶρφανὸ τὸ λούλουδο πάντα ψηλά ἐθωροῦσε
Σηκώνοντας-σηκώνοντας τὸ λυγερὸ κορμὶ του,
Κι' ἐπόναιε κι' ἀνεστέναζε κρυφὰ ποῦ δὲν μποροῦσε
Νὰ φθάσῃ τᾶστρο τοῦρανοῦ νὰ ζήσῃ ἐκεῖ μαζὶ του.
Ἔτσι μονάχα μὲ ματιαῖς ἢ ἀγάπη τους περνοῦσε.

Ἔσκυψε τᾶνθι μιὰ βραδεῖα στοῦ πέλαου τὸν καθρέφτη
Νὰ ἰδῇ στάτάραχα νερὰ τὴν ἔρημη ὄμορφιά του,
Μὰ τῆς καρδούλας του ὁ καῦμός τὴν τρώει κρυφὰ τὴν κλέφτει,
Καὶ βλέπει τᾶστρο τοῦρανοῦ μέσ' στοῦ γιᾶλό, σιμά του.
Ρίχνεται νὰ τὸ ἀγκαλιασθῇ... τσακίζεται καὶ πέφτει!

ΣΤΟ ΘΑΝΑΤΟ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΗΓΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΝΟΤΗ ΜΠΟΤΣΑΡΗ

Πάρε τραγούδι μου φτερά, ξεφτέρι, ἀετὸς νὰ γίνης
Καὶ πέτα γλήγορο μακριά, πέτα κατὰ τὸ Σοῦλι,
Διάβαινε κάμπους καὶ βουνά, κ' ἐκεῖ σὰν ἀπαράξεης
Στὴν Κιάφα ἀπάνου ν' ἀνεβῆς, τρανὴ λαλιά νὰ σύρης·
«Ὁ υἱὸς τοῦ Νότη ἀπέθανεν, ὁ υἱὸς τοῦ Νότη πάει!»

Ὅπου ταμπούρια ἄλλους καιροὺς καὶ μετερίζια ἐσκάφταν
Κ' ἐσαλαγοῦσαν Διαπουργιάν, ἀρματωλοὶ οἱ Σουλιῶτες,
Τώρα, βοσκοί, στὰ ράχια τους τσάρκους καὶ στρογγυγες χτίνου
Καὶ σαλαγᾶνε γιδερὰ. Ἐναν καιρὸ θυμοῦνταν
Βολὲς βολὲς στοῦ σκάρου τους τὰ περασμένα χρόνια
Κ' ἔλεγαν τῆς Τζαβέλλαινας, τοῦ Μάρκου τὰ τραγούδια,
Καὶ τὰ κλαριά ἀνετριχίζαν, δακρῶζαν αἷμα οἱ βράχοι
Πέρα καὶ γύρου ὅπ' ἀκουγαν γιὰ τοὺς παλιούς των φίλους.

Τώρα ποῦ θανά πᾶς ἐκεῖ, τραγούδι φτερωτό μου,
Ποῦ θ' ἀνεβῆς κατὰκορφα στὴν Κιάφα καὶ θὰ σκούξης·
«Ὁ υἱὸς τοῦ Νότη ἀπέθανε, ὁ υἱὸς τοῦ Νότη πάει»,
Τάχα θὰ νοιώσουν μέσα τους μέσ' τὰ βαθιά τους σπλάχνα
Πόνον ἀκόμα, χαλασμό, τὰ κορφοβούνια ἐκεῖνα;
Τάχα θ' ἀστράψῃ ὁ Ζάλογγος, θὰ μπουμπουνίσῃ ὁ Πίνδος,
Τάχα ἢ Χειμάρρα θὰ ρυασθῇ, θανά δακρῶς ἢ Πάργα;

Τάχα στοῦ Κοῦγκι, τὸ βουδό, τὸ ξεθεμελιωμένο,
Θ' ἀναστηθῇ ὄχ' τὴ στάχτη του κανέναν πολεμάρχο,
Νὰ κάτση νὰ σοῦ διηγηθῇ τὴν λεβεντιὰ τοῦ Μήτρου;
Τάχα κανένα ριζιμιό, κανένα ὀρθὸ κοτρῶνι,
Θανά ζυπνήσῃ νὰ σοῦ εἰπῇ μὲ ξέχωρο καμᾶρι·
«Σ' ἐμένα ὁ Μήτρος μιὰ βολά, σ' ἐμένα ὁ υἱὸς τοῦ Νότη
»Τὸ γιᾶταγάνι ἐτρόχησε, πρωτόλουδος λεβέντης,
»Κ' ἐρρίχτηκε στὸν πόλεμο ψηλά ἀνεμίζοντας το
»Καὶ νικητὴς σὰν ἔγυρε σ' ἐμένα πάλιν ἦρθε
»Στὸν δροσερὸν τὸν ἴσκιό μου νὰ κάτση ν' ἀνασάνῃ;»

Πάρε τραγούδι μου φτερά, σύρε στοῦ Κακοσοῦλι,
Κι' ἂν δῆς νὰ γίνῃ χλαολή, κι' ἂν δῆς νὰ πέσουν δάκρυα,
Πέτ' ἀπὸ κεῖ χαρούμενο σ' Ἀνατολή καὶ Δύσι
Νὰ διαλαλήσῃς δυνατὰ στὸν κόσμὸ πέρα ὡς πέρα,
Ἔτσι τὸ Σοῦλι ἀκόμη ζῆ, ὅτ' εἶν' ἀκόμα ἐλπίδα.
Κι' ἂν βρῆς νεκρίλα κ' ἐρημιὰ, κι' ἂν δὲν ἀκούσῃς κλαῦμα,
Γύρνα τραγούδι μου φτωχό, κ' εἶναι θεϊκὴ κατάρρα.

Κι' ὄντας διαγύρης ἀπὸ ἐκεῖ, φέρε κλαρὶ ὄχ' τὴ Λάικα
Καὶ μάχνη ἀπὸ τὸν Ζάλογγο καὶ χῶμα ἀπὸ τὸ Κοῦγκι,
Τὸ μνήμα νὰ στολίσουμε τοῦ γέρου πολεμάρχου.
Θ' ἀναγαλλιᾶσῃ ἀπάνω του σὰν θὰ τὰ νοιώσῃ ὁ Μήτρος,
Καὶ δὲν θὰ τοῦ φανῇ βαριά ἢ ἀραχνιασμένη πλάκα.
Θὰ λέῃ πὼς μέσ' τὸ Σοῦλι τοῦ τάγαπητὸ κοιμᾶται,
Καὶ θὰ ὄνειρεύεται γλυκὰ τῆς νειότης του τὰ χρόνια

Αὐτοῦ ποῦ πᾶς, πολέμαρχε, κι' αὐτοῦ ποῦ κατεβαίνεις,
Πόσοι παλιοὶ σου σύντροφοι, θρεφτάρια τοῦ πολέμου,
Νὰ σ' ἀρωτήσουν καρτεροῦν γιὰ τὸ καῦμένο Σοῦλι!
Νὰ μὴ δειλιάσῃς!... Νὰ τὸ εἰπῆς, ὅτ' εἶναι σκλάβο ἀκόμα!

Γ Κ Ο Λ Φ Ω

Μ Ε Ρ Ο Σ Δ Ε Υ Τ Ε Ρ Ο Ν

Σ Τ Η Σ Τ Α Ν Η

Γιάννος

Ήπερ ἄστρι τὰ πόσπερνον καὶ λαμπερὸ καὶ ὠραῖο,
Στὴν ἔμμορφάδα ἀσύγκριτο καὶ δλόφαντο στὴ λάμψη,
Ποῦ μὲ τὸ ἀπόκλωσμα τοῦ ἡλιοῦ στὰ οὐράνια γλυκοσκοκάζεις·
Ἄνάερε λύχνε ὄπ' ἄγγελος ἐσένα πρῶτο ἀνάπτει
Νὰ σημαδεύης τῆς νυχτὸς τὸν ἐρχομὸ ἐνώρο,
Γιὰ νὰ ξεξεύη στὸργωμα τὰ βώδια τοῦ ὁ ζευγίτης,
Νὰ γέρνη ἀπὸ τὸν ποταμὸ ὀπῶπλενε ἢ κοπέλλα,
Στὸν ἀρμεγῶνα ὁ πιστικὸς νὰ φέρνη τὸ κοπάδι,
Νὰ στρέφουν ἀπὸ τὲς βοσκὲς στὴν κούρνια τὰ πουλάκια,
Νὰ κλειοῦν τὰ φύλλα τοῦ βουνοῦ, τοῦ κάμπου τὰ λουλούδια,
Καὶ νὰ ἤσυχάζουν πέλαγα, στεριές, νερά καὶ βράχοι
Κάτου στὸν ἴσκιό ποῦ ὁ Θεὸς ἀπλώνει ἀπάνουθέ τους·
Ἄστρι κρυφὸ τῶν μαγισσῶν καὶ ἄστρι τῆς ἀγάπης,
Ἄστρο βαθὺ χαιρετισμὸ σὰν προσευχὴν ὁ κόσμος
Τὸ πλιὸ γλυκὸ καὶ μυστικὸ τραγούδι τοῦ σοῦ πέφτει·
Ποῦ στάζει κάθε ἀχτίδα τοῦ μέσ' στὴν καρδιὰ ἀγιομύρο,
Κι' ἂν φέρνη σούρπωμα στὴν γῆ καὶ στὰ ματάκια ὑπνίλα,
Ἄστρο στὰ βάθια τᾶγνωρα ξυπνάει καὶ ζωντανεύει
Ἄστρο τὰ μάγια τὰ κρυφὰ τῆς μεστωμένης νειότης,
Ἄστρο τοὺς πόθους, τοὺς καύμους, τοὺς πόνοους, τὴν ἀγάπη·
Δροσιά, θολούρα, σύγνεφο, κῦμα, εὐωδιά, λουλούδι,
Στὰ φυλλοκάρδια τὴν βαστάω ὅ,τι κ' ἂν εἶν' ἢ ἀγάπη.
Δροσιά ποιὸς πευκὸς δὲ βαστάει, ποιὸς πόταμος θολούρα,
Ποιὰ κορυφὴ χιονάπαλο, ποιὰ θάλασσα τὸ κῦμα;

Ποιὸς Μάης δὲν ἔχει ἀνθὸς καὶ ποιὸς ἀνθὸς τὴ μυρουδιά του,
Ποιὰ χαραυγούλα Ἀδγερινόν, ποιὸ βράδυ Ἄποσπερίτην,
Καὶ ποιὸ πουλί κελαϊδισμα, ποιὸ σύγνεφο βροχούλα;
Ποιὰ στὰν' εἶναι χωρὶς βοσκὸ, χωρὶς ζευγᾶ χωράφι
Κι' ἀμπέλι δίχως κλαδεμὸ καὶ νειὸς χωρὶς ἀγάπη;

Κ' ἐγὼ ἀγαπάω. Σὺ μοναχὰ καὶ τὰ πουλιὰ τοῦ λόγγου
Ἐέρετε τὴν ἀγάπη μου, περιμorfό μου ἄστέρι.
Σεῖς μοναχὰ τὴ βλέπετε συχνὰ τὴν ὠρα τοῦτη
Ἄστρο ἀνεβαίνει ἀπ' τὸ χωριὸ καὶ τὸ ψωμὶ μοῦ φέρνει.
Πολλὲς βολὲς στὰ μάτια τῆς τὰ μαῦρα τὰ μεγάλα
Ἐκαθρεφτίστηκε ἢ λαμπρὴ κι' ὀλόχρυσή σου ἀχτίδα.
Πολλὲς βολὲς οἱ ἀντίλαλοι τοῦ λόγγου μοῦ ξανάειπαν
Τὸ χαϊδεμένο τῶνομα τῆς Γκόλφως τὰ πουλάκια.
Τὴν ἀγαπάω σὰν τὴν ξανθιά καὶ δροσερὴ βραδοῦλα,
Ποῦ τὴν ἀνάπαψη σκορπάει καὶ τὴ γαλήνη ἀπλώνει·
Τὴν ἀγαπάω σὰν τὴν αὐγὴ, ποῦ δείχνει τὴν ἡμέρα
Ποῦ μοῦ ξυπνάει τὴ ζωὴ κι' ἀνοίγει μοῦ τὰ μάτια·
Τὴν ἀγαπάω σὰν τὸ πουλί, ποῦ κελαϊδεῖ στὸν κλῶνο
Καὶ στὴν ἀμάλαγη καρδιὰ τοὺς πόθους μοῦ ἀναδεύει·
Τὴν ἀγαπάω σὰν τοῦ Μαγιοῦ τὸ ἀμόλευτο λουλούδι,
Ποῦ μοῦ μυρῶνει τὴν ψυχὴ μὲ τὸν ἀνασασμὸ τοῦ
Τὴν ἀγαπάω, ὡς τὴν ἀνοιξὴ μ' ὄλα τὰ κάλλη πῶχει,
Ποῦ μὲ χαϊδεύει μὲ δροσιά καὶ μὲ καλεῖ μὲ ἀγάπη·
Τὴν ἀγαπάω, ὅσο ἀγαπάει τὸν πάλιουρα τὸ γίδι,
Ἄστρο τὴ χλόη τὸ πρόβατο, τὴ ρεμματιὰ τὸ ἀλάφι,
Κι' ὅσο ἀγαπάει τὸ θησαυρὸ τοῦ ὁ γέρος χρυσολάτρης.
Κάθε πλεξίδα τῆς χρυσοῦ γιὰ ἐμὲ εἶναι θησαυρὸς μου,
Κάθε τῆς γλυκοκῦτταμα γιὰ ἐμὲ εἶναι ὁ κόσμος ὅλος.
Θέ μου, καὶ νὰ ἦτον βολετὸ τὸ γλυκοκῦτταμά τῆς
Νὰ κάτεχα ποιὰ μυστικὰ ποιὰ μάγια ν' ἀποκρύβη.
Τάχα νὰ κρύβη τὸν καῦμὸ, τὸν πόνο τῆς ἀγάπης;
Κι' ἂν ὁ καῦμὸς στὰ βάθια τῆς ἐφύτρωσε γιὰ ἐμένα
Τρανὸς εἶναι κι' ἀλάλητος, ἄστέρι, ὁ εὐτυχισμὸς μου.
Μὰ ἢ παπαροῦνα, ὁ κισσερας, πῶσκασα τὴν αὐγούλα
Μὲ τὴ δεξιὰ παλάμη μου, δὲ μοῦ τὸ μαρτυρῆσαν.
Μάδησα ἐφτὰ ἀσπρολούλουδα πολιῶρα στὸ ποτάμι,
Τὰ τέσσερα μοῦ εἶπαν τὸ ναί, τὰ τρία μοῦ εἶπαν ὄχι.
Ρώτησα καὶ τὴ μάγισσα ποῦ ἀπάντησα στὸ δρόμο,
Κι' αὐτὴ μοῦ ἐδείχθη δίδουλη κι' ἀνέλπιδη καὶ κρύα.
Κι' ὅμως ἐγὼ τὴν ἀγαπάω, πεθαίνω ἂν δὲν τὴν βλέπω.

Ἄστρο περίκαλα εἶν' ἐδῶ κι' ἀφθονα στὸ μαντρί μου.
Χλόη μαλακὴ, βρῦσες κρυερέες, πανέρια, τὰ λουλούδια,

Ἄσπρα, γαλάζια κόκκινα πὺ κρύβουν τὸ χορτάρι,
 Κέδρα ψηλά κι' εὐωδερὰ πὺ φτάνουν ὡς τὰ οὐράνια.
 Οἱ ἀγράμπελες μὲ τάνθια των καὶ μὲ τοὺς πλοκαμιούς των,
 Οἱ τρυφερὲς οἱ κουμαριές, οἱ καστανιές οἱ λάδιες,
 Οἱ καταπράσινες ὀξυές, οἱ λιγερὲς οἱ λευκές,
 Οἱ σχιναριές, τὰ φουντωτὰ τὰ πεῦκα, τὰ ρουπάκια,
 Οἱ ἡμερόδεντροι, οἱ ἀριές, οἱ γράβοι, τὰ πρινάρια,
 Κ' εἶναι στὸν κάθε ἴσκιό τους κάθε καρπὸς πεσμένος.
 Ὅλα καλά περὶκαλα, ὅμως σὰν λείπει ἡ Γκόλφω,
 Ὅλα γυμνὰ κι' ὄλ' ἄσχημα στὰ μάτια μου φαντάζονται.
 Δίχως αὐτήν, τὰ κάρδαμα φαρμακερὰ εἶν' βοτάνια,
 Τὸ βρακκινίδι ἀγκιέουρας, τὰ γιόγκλημ' ἄγριο ἀγκάθι.

Ἄστρο τὰ πόσπερνο χρυσό, σὺ πὺ δὴ γῆς τὴ μάνα
 Στὴν ἀχυρόπλεχτη φωλιά μὲ τὰ πλερο πουλάκι,
 Σὺ πὺ δὴ γῆς τὸ πρόβατο στὸ λάσο μὲ τὰρνάκι,
 Πὺ ζευγαρώνεις στὸ κλαρὶ τὴν ἔρημη τρυγόνια,
 Φέρτην μου, ἀστέρη, φέρτην μου τὴν ὄμορφη τὴν Γκόλφω.
 Ἀπὸ καθάριο μάλαμα κι' ἀσῆμι νὰ σὲ κάμω,
 Μέσα στὸ κατασάρκι μου νὰ σὲ κρεμάω σὰν γκόλφι,
 Σὰν χαϊμαλί, σὰν φυλαχτό. Νὰ γένω εἰδωλολάτρης,
 Νὰ πέφτω νὰ σὲ προσκυνῶ τὴν ὥρα ὅπ' ἀνατέλλεις.
 Φέρτην μου, ἀστέρη, τὴν Γκόλφω μου τὴν πολυαγαπημένη.

Φλυτράει τὸ δεξιὸ μάτι μου, θανά τὴν ἴδω τάχα;
 Ὡ Γκόλφω, ὅπου τὸ χνώτο σου μοσχοβολᾷ ἀπὸ γάλα,
 Κι' ὀλόβολη μοσχοβολᾷ σὰν τὸ θαμνὸ θυμάρι,
 Πὺ εἶσ' ὄχ' τὰ χιόνια ἀσπρότερη τοῦ Παρνασσοῦ, τοῦ Ὀλύμπου,
 Ὁραία σὰν τὴν ἀγράμπελη, γλυκεῖα σὰν τὴν παγοῦδα,
 Σὰν τὴν ἀρνάδα κάλεσσα καὶ σὰν τὴ χλόη δροσάτη,
 Χρυσοπηγὴ, χρυσόνειρο τῆς ἀπραγῆς μου νεότητος,
 Δυὸ μέρες ποῦναι νὰ σὲ ἴδω σὰν χρόνος μῶχουν γένει.
 Ἔλα, γιατί θὰ βουρλισθῶ μὲ τὸν καῦμὸ πὺ θρέφω,
 Ἔλα, τί τὰ μελλίγγια μου βαριά τὰνάφτει θέρμη,
 Ἔλα, τί τὰ ματάκια μου γιὰ ἐσένα κλαίγουν, Γκόλφω!...

Κι' ὁ ἐρωτευμένος πιστικὸς, γυρτὸς εἰς τὸ ραβδί του,
 Τὰ μάτια τὰ ὀλοδάκρυτα στὰ δυὸ του χέρια κρύβει.
 Ἀπὸ τοῦ λόγγου τὰ κλαδιὰ νὰ καὶ προβάλλ' ἡ κόρη,
 Τοῦ προβατάρη ἡ μοναχὴ κι' ἀμάλαγη θυγατέρα,
 Περίμορφη σὰν τοῦ βουνοῦ τὴν κάρια περδικούλα,
 Μεστή σὰν στάχυ τοῦ Θερετῆ, ξανθιά σὰν τὴν κηρήθρα,
 Φωτοπερίχυτη, λαμπρὰ, σὰν τὸ πεσσοῦμενο ἄστρο,

Λαχταριστὴ, κατάγλυκεια, σὰν τὴ δροσοσταλίδα,
 Σὰν τὸ κρινόχνοδο ἀπαλὴ καὶ μοσχοβολισμένη.

Γκόλφω

Γιάννο.

Γιάννος

Ποιὸς εἶναι; ἡ Γκόλφω;...

Γκόλφω

Ἐγώ... σοῦ φέρνω τὸ ψωμί σου...

Ἄργησ' ἀπόψε γιὰ νὰρθῶ... τ' ἔχεις καὶ κλαῖς;

Γιάννος

Καῦμένη,

Πόσο καλὴ εἶσαι;... τίποτα δὲν ἔχω γιὰ νὰ κλάψω,
 Τῆς μάνας λίγο ἡ θύμηση μοῦ νότισε τὸ μάτι.

Γκόλφω

Δὲν εἶν' αὐτό.

Γιάννος

Στὰ μάτια μου.

Γκόλφω

Τὰ μάτια σου ἄλλα λένε.

Γιάννος

Δὲν μὲ πιστεύεις;

Γκόλφω

Γιάννο...

Γιάννος

Πῶς:

Γκόλφω

Τ' ἄκουσα... ὁ λόγγος... μέσα...

Κάτω... μοῦ τὰ εἶπαν τὰ πουλιά.

Γιάννος

Τί σοῦ εἶπαν;

Γκόλφω

"Ολα, όλα.

Μην κρύβεσαι...

Γιάννος

Ἐπροδόθηκα;

Γκόλφω

Ἡ ἐρημιά;... τί θέλεις;

Γιάννος

Τ' ἀκουσες ὄλα; ἐθύμωσες; σοῦ ἄβαρυφάνη, Γκόλφω;
Ψέμμα δὲν εἶναι, ἐγὼ πονῶ, σοῦ τὸ ξεμολογιέμαι.
Ἄγάπη, κἀκία, ὅ,τι γι' αὐτὸ σ' ἐμένα θρέφεις, πέτο,
Τι μέσ' σ' αὐτὸν τὸ λόγο σου κρατιέται ὁ εὐτυχισμὸς μου.

Ἡ Γκόλφω ἀμίλητη, ἔστεκεν ὀλόρθη ὡσάν τῆ λεύκα.
Τὰ ροδοκάλλια τῆς αὐγῆς, τῆς δύσης ἢ πορφύρα
Εἶχανε σμίξει ἀδελφικὰ στὴν καθαρὴ τῆς ὄψης.
Τάπλωτερὰ ματόκλαδα στὰ κάτου ἐχαμηλώναν,
Καὶ στὰ χνουδάτα μάγουλα παχιούς ἐρρίχναν ἴσκιους·
Τὰ χέρια τῆς μὲ τῆς ποδιᾶς τὴν ἄκρα ἄστοχα παίζουν,
Καὶ μιὰ τῆς φτέρνα ἐσύντριβε τῆς γῆς ἐν' ἄγριο γιοῦλι.
Καλότυχο χίλιες βολές τῆς γῆς τὸ λουλουδάκι
Ποῦ ξεψυχάει τόσο ἀπαλὰ κάτου ἀπὸ τέτοια φτέρνα!
Ἡ κόρη ὀλόρθη ἐσώπαινε, κι' ὅταν σωπαίνῃ ἢ κόρη
Κι' ὅταν δὲ φεύγῃ, δὲν προγγάη, θὰ εἰπῇ πῶς δὲ θυμώνει,
Θὰ εἰπῇ πῶς τὴν ἐλόχεψε κι' αὐτὴν μὲ τὸ κεντρὶ τῆς
Ἡ μέλισσα ἢ χρυσόφτερη ὅπου τὴν λέν Ἄγάπη,
Καὶ μὲ τὰ λόγια τὰ γλυκὰ τοῦ ἀγοῦρου ἀναγαλλιάζει.
Ψάρεψε ὁ Γιάννος στὴ σιωπὴ τᾶφαντο μυστικὸ τῆς.
Τὰ στήθια τοῦ ἀπὸ ὀλόβολο κοτρῶνι ξαλαφρώνουν
Ποῦ σὰν θεόρατο βουνὸ τοῦ τᾶχε πλακωμένα,
Τῆς ἀχνισμένης ὄψης τοῦ σφογγάει τὸν κρῦον ἔδρω,
Παίρνει βαθὺν ἀνασασμὸ μέσ' ἀπ' τὰ φυλλοκάρδια,
Γροικᾷ καινούργια ἀνάκαρα, νέα ὑπατα, νέα πόδια,
Τὴν ἀτολμὴ τοῦ τὴν ψυχὴ μπιστελεμένην νοιώθει,
Ἐθεαρρεμένος σέρνεται στῆς κορασιάς τὸ πλάγι,
Τὴν πιάνει ἀπὸ τὰ δάχτυλα καὶ σιγαλὰ μιλεῖ τῆς
Μ' ὄλα τὰ μάγια τῆς φωνῆς καὶ τοῦ καῦμοῦ τῆ γλύκα.
Μὴ ξεφτυλᾷς τωρίόπλασμο κεντίδι τῆς ποδιᾶς σου
Μὲ αὐτὰ τὰ κρινοδάχτυλα, πῶχουν πλαστὴ γιὰ χάϊδια.

Μὲ αὐτὸ τὸ πόδι τὸ μικρὸ, ποῦ μὲ μεθάει ἢ θωριά τοῦ
Μὴ τὸ σκοτώνῃς τῶμορφο τὸ ἄθωο τῆς γῆς λουλούδι.
Κι' αὐτὰ τὰ μάτια, ποῦ καιροῦς καὶ μῆνες μὲ πλανέσαν,
Ποῦ, ὅταν ἀνοίγουν τὸ ταχύ, τῆς Πούλιας τᾶστρα σδύνουν,
Κατὰ τὸ χῶμα ἐντροπαλὰ γιὰ τὴν τὰ χαμηλώνῃς;
Κυρά, γλυκανασήκω τα, γῦρε τα κατ' ἐμένα
Καὶ στάλαξέ μου στὴν ψυχὴ, μὲ τὴν ἀγνή τους σπιθα,
Τὰ θάρρητα τῆς παντοχιᾶς, τὰ βάλσαμα τοῦ πόνου.
Δός μου το τᾶσπρο χέρι σου μ' ὄλη τὴ βούλησή σου
Στὴν ξαναμμένη μου καρδιά νὰ τὸ σιμῶσω, Γκόλφω,
Νὰ νοιώσῃς τὴ λαχτάρα τῆς, τοὺς χτύπους τῆς ν' ἀκούσῃς.
Τί τρέμεις; μέσα μου κ' ἐγὼ παρόμοια ἀνατριχιάζω
Καὶ γλυκερὴ λιγοθυμιὰ τρέχει ἀπ' ἄρμὸ σ' ἄρμὸ μου.
Τὸ ἀγγελικὸ σου πρόσωπο χίλιες βαφές ἀλλάζει,
Κ' ἐγὼ μιὰ νοιώθω θερμασιὰ κι' ἄργιὸ μιὰ μὲ σηκώνει.

Γκόλφω, γιὰ εἶπέ μου, τὰ παλιὰ τὰ χρόνια μας θυμᾶσαι,
Τὰ παιδικία χρόνια μας, μὲ τὰ πολλὰ παιγνίδια,
Ποῦ οἱ κομαριές, οἱ ἀγγράμπελες σὲ κρύβαν στὴν πηλάλα;
Τώρα, ποῦ λείπεις, χάνομαι στὴν τούρα μοναχός μου
Καὶ ζᾶω μὲ τὴ μοσχοβολιὰ ποῦ ἀφήκε ἢ πατησιὰ σου.
Τοῦ λόγγου τὰ μικρὰ πουλιά, ποῦ ὅταν ἐγὼ ἐκρουδῶμουν
Μὲ μαρτυροῦσαν κ' ἔρχουσαν καὶ μ' εὑρισκες στὰ σχοῖνα,
Ἄκου, μὲ τοὺς κελαιδισμοὺς νὰ παίζῃς σὲ ἀνακράζουν.
Ἡ φύση ἐδῶ, μὲ τὲς δροσιές καὶ τὰ πολλὰ τῆς τᾶνθη,
Μὲ τῆς θεϊκῆς τῆς ἐμμορφιάς τῆ μυστικιά τῆ γλῶσσα
Γροῖκα, τρανὰ σὲ ἀνακαλεῖ στὴ μαγικὴ ἀγκαλιά τῆς.

Θυμᾶσαι ὅταν σὲ ἀγκύλωσε στὸ δάχτυλο τὸ ἀγκάθι
Κ' αἷμα δὲν ἀφηναν ρονιὰ τὰ χεῖλη μου νὰ στάξῃ;
Ἄν τώρα πάλε ἀγκυλωθῇ, θὰ τὸ φιλήσω πάλι;
Θυμήσου μιὰ γλυκεῖα βραδεῖα τοῦ Αὐγούστου, τέτοιαν ὦρα,
Ποῦ κρούει στὴ ράχη ὁ Ἑσπερινὸς καὶ τὰ ριζὰ σουρπώνουν.
Τοῦ χειμαδιοῦ, τοῦ χωρισμοῦ ὁ καιρὸς πολὺ σιμὰ ἦτον·
Εἶχαμε ἀρμέξει, σκάρισε στὸν ὄχτο τὸ κοπάδι,
Νάτος ὁ τόπος ὁ καλὸς ὅπουχα ἐγὼ τὸ γρέκι,
Κι' ὅπου ἐκαθόμαστε πλαϊνὰ πλαϊνὰ, σὰν τὰ πουλάκια.
Ἄχ! τότε πόναες, ἐγυρες ἀγάλια στὸ πλευρὸ μου,
Κύτταζες τᾶστρι, ὁ μῦθος τοῦ σοῦρθε στὸ νοῦ, θυμήσου,
Κι' ἄρχισες νὰ τὸν μολογᾷς καὶ μέσ' στὸ τέλος λέοντας:
«Ὁ Γιάννος πάει στὰ βουνὰ κ' ἢ Μάρω πάει στοὺς κάμπους»,
Στὴν ἀγκαλιά σου μ' ἔσφιξες καὶ μὲ καῦμὸ ξανάειπες:
«Ἡ Γκόλφω μνέσκει στὰ βουνὰ κι' ὁ Γιάννος πάει στοὺς κάμπους».

Τ' ἔφταιξα ἐγώ; τὸ αἷμα σου τὸ μοσχοβολισμένο
 Πῶσταξε ἀπὸ τὸ χέρι σου στὰ καθαρὰ μου χεῖλη
 Κι' ἀπὸ τὰ χεῖλη στὴν καρδιά, μῶσταξε τὴν ἀγάπη.
 Τ' ἔφταιξα ἐγώ; τὰ χεῖλη σου μὲ τὰ φιλήματά τους
 Τάθῳα, τὰ παιδικίσια τους, μ' ἀνάψαν τὸν καῦμό μου.
 Τώρα ὁ καῦμός, ἡ ἀγάπη μου, σὰν τὸν Ἀπρίλη ἢ σκληθρα,
 Βαθύρριζα στὰ σπλάχνα μου τὰ τρυφερὰ φουντώνει.
 Οἱ ρίζες τὰ κλωνάρια της, περιπλοκάδια ἐδέσαν
 Κ' ἔγεινεν ἀξερρίζωτη κ' ἔγεινε δάσος, Γκόλφω!

Νὰ κάτεχες τί χαλασμός πού γένετ' ἐδῶ μέσα!
 Ἕἵναι ἀβλεμμόνι ὁ πόνος μου, πέλαγο δίχως ἀκρη,
 Δρακόλιμνα χωρὶς βυθό, χάσμα τῆς γῆς, κρατήρας,
 Πόταμος μὲ κατεβασιὰ πού ριζιμιὰ ξεσέρνει.
 Καὶ σὺ εἶσαι, Γκόλφω, ἡ μάγισσα πού δύνεσαι καὶ ξέρεις
 Πῶς νὰ μερέψη ὁ ποταμός, πῶς νὰ σδεστή ὁ κρατήρας,
 Πῶς τοῦ πελάου ὁ ἀβλέμμονας, πῶς ὁ βυθὸς τῆς λίμνης
 Νὰ στύφουνε, νὰ πατηθοῦν κι' ὁ χαλασμός νὰ πάψη.

Κάμε τὸ θάμμα μ' ἕνα σου λόγο γλυκὸ σ' ἐμένα,
 Τι δὲ φτωρῶ τὸν χαλασμό, τι ἂν θὰ κρατήση ἀκόμα,
 Τι ἂν δὲ μοῦ φέρνῃ λαρωμό, σὰν τὸ κηρί θὰ λυώσω,
 Θὰ γένω ὡσὰν τὸν ξέρακα τὸν ἀστραποκαμμένο
 Καὶ θὰ χαθῶ στὴν ἔρημο χωρὶς δροσιὰ καὶ ἴσκιο,
 Χωρὶς ἀντίρριμμα χλωρό, χωρὶς κλωνὶ ἀνθισμένο.
 Μὰ κι' ἂν πεθάνω, ἀθάνατη ἢ ἀγάπη μου θὰ νᾶναι
 Κἀθ' ἀνοιξὴ στὸ χῶμα μου σὰν ἄνθι θὰ φυτρώνῃ.
 Κι' ἂν πάλε ὁ Παντοδύναμος μαῦρο πουλί μὲ κάμη,
 Σὰν τὸ καλόμοιρο βαλμά, στὸς ἐρημιές, στὰ ὄρμνια
 Νυχτόημερα πού θὰ γυρνῶ θὰ σὲ ἀγαπᾶω ἀκόμα
 Κ' ἐσένα ἀπὸ κλαρί εἰς κλαρί θὰ κρᾶζω: «Γκόλφω, Γκόλφω!»

“Ὅταν ἀπὸ δροσόπαγο τοῦ Ἀπρίλη τὸ λουλούδι
 Μνέσκη στὸν κάμπο δλονυχτὶς κλειστὸ καὶ μαργωμένο,
 Καὶ τὴν αὐγοῦλα τὸ φιλοῦν μόλις τοῦ ἡλιοῦ οἱ ἀχτίδες,
 Κ' ἐκεῖνο ἀναθερμαίνεται καὶ ξεπαγώνῃ ἀγάλι,
 Κ' ἡ Γκόλφω ἔτσι ξεπάγωνε κ' ἔτσι ἀναθερμαινόταν
 Μὲ τὰ θερμὰ γλυκλόγια τοῦ πιστικοῦ τοῦ Γιάννου.
 Πέφτει τοῦ Γιάννου τὸ ραβδί π' ἀκούμπαιε στὸ πλευρό του,
 Τῆς Γκόλφως ἔπεφτε ἡ ποδιά, τὰ χέρια ἐχαρβαλῶναν
 Κι' ἄθελα ἐπέφταν κι' ἀγγιζαν τοῦ πιστικοῦ τὰ χέρια.
 Ἔτρεμε ὡσὰν τὴν καλαμιὰ κι' ἀνάγερνε τὰ μάτια
 Πλημμυρισμένα ἀπὸ καῦμό καὶ φλογερά ἀπ' ἀγάπη.

Κι' ὅπως χοχλάζει ἀπ' ἄνεμον ἢ φουσκωμένη ἢ λίμνη,
 Ἔτσι ἀνεδοκατέβαιναν οἱ ἀμάλαγοι τῆς κόρφοι.

Στὸ ἀντικρυνὸ κατάρραχο ἔλαμπε τῶμορφ' ἄστρο,
 Τὸ ἔσπερινὸ τὰπόφωτο στὰ βάθια ἀσπρόλογοῦσε
 Καὶ κάπου κάπου στὴ θαμπή καὶ μακρινή του φέξη
 Τὸ μονοπάτι τοῦ βουνοῦ ξεχώριζε στοὺς βράχους·
 Ἰσκιωνε ὁ κάμπος χαμηλὰ κ' οἱ ρειμματιές θολῶναν,
 Τάερακι κρυφομίλαε μὲ τοῦ βουνοῦ τὰ φύλλα,
 Γυρνοῦσαν ἀπὸ τὲς βοσκὲς τᾶγρια πουλιὰ τῆς ἔρμου,
 Σὰν λιθοσῶρι ὁ χρυσαητὸς στὸν ἐγκρεμὸν ὀλόρθος
 Ἀνάκραζε τὸ ταῖρι του μὲ τὴν τραχειὰ κραυγή του
 Κι' ἄγρια ἀντιλάουν οἱ σπηλιές, τὰ σκέμπια, τὰ στεφάνια·
 Λευκὸ κοπάδι πρόβατα πανώρια ἀραδιασμένο,
 Ροδόλαε ἀπὸ διάρραχο ψηλὸ κατὰ τὴ στρουγγα
 Καὶ κάπου ἀκούετο σαλαγή, κάπου βραχνή φλογέρα.
 Τοῦ Γιάννου σκόρπια ὀλόγυρα τὰ πρόβατα ἐβοσκοῦσαν
 Καὶ τὰ γαλαροκούδουνα γιομόζαν τὸν ἄερα
 Μὲ ἀρμονικὸ κι' ὀλόγλυκο καὶ ἀνάκουστο ἠχολοί·
 Στὸ σιάδι ἐπαῖζαν τὰ σκυλιὰ, κι' αὐτὸς στὴν ἀγκαλιά του
 Τὴν Γκόλφω ἐδάσταε ἀλαλην καὶ λιγοθυμισμένην.

Τ Ε Λ Ο Σ

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Κώδικας Κρυπτάλλης (βιογραφικὸν σημεῖωμα) . . . Σελίς 4

ΣΚΙΑΙ ΤΟΥ ΑΔΟΥ

* Ἄσμα πρῶτον—Τὸ φάντασμα	»	11
* Ἄσμα δεύτερον—Ὁ Παράδεισος	»	13
* Ἄσμα τρίτον—Ἡ Κόλασις	»	29
Σημειώσεις τοῦ Α' ἔσματος	»	35
» » Β' »	»	36
» » Γ' »	»	47

Ἄναμνήσεις	»	53
Τὸ ὄνειρον	»	56
Ὁ κολόγηρος τῆς Κλειδούρας τοῦ Μεθολογίου	»	59

ΑΓΡΟΤΙΚΑ

Τὸ νεραϊδόρεμμα	»	85
Τραγούδι τοῦ πιστικοῦ	»	88
Ὁ ἥλιος κ' ἡ νύκτα.	»	89
Τραγούδι τοῦ θερισμοῦ	»	93
Ἡ νησιωτοπούλα	»	94
Ὁ χορὸς τῆς Λαμπρῆς	»	95
Ἡ φλογέρα.	»	96
Ἡ κατάρα	»	99
Ἡ τραγουδίστρα κ' ὁ βασιληᾶς	»	100
Ὁ γάμος.	»	101

Ἡ ποδιά τῆς Μαριῶς	Σελίς	102
Τραγούδι τῆς ξενητείας	»	103
Τὸ μαγεμμένο μαντήλι	»	104
Τραγούδι κλέφτικο	»	108
Ἡ πεντάμορφη	»	109
Τὸ τραγούδι τοῦ τρύγου	»	114
Ἡ καπετάνισσα	»	115
Ἡ χιονούρα	»	116
Οἱ λυγεραὶς τῆς ξενητείας	»	119
Τραγούδια δίστιχα	»	120

Ο ΤΡΑΓΟΥΔΙΣΤΗΣ
ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΣΤΑΝΗΣ

Τραγούδια τοῦ χωριοῦ

Ἡ μαγεμμένη βρύση	Σελίς	125
Τὸ ἡλιοβασίλειμα	»	126
Ὁ τρύγος	»	127
Τραγούδι τοῦ ἀργαλειοῦ	»	128
Τὸ μαρμαρωμένο βασιλόπουλο	»	129
Ὁ γέρος καρβανάρος	»	129
Ἡ ποθοπλανταγμένη	»	130
Τὸ γεφύρι τοῦ Μανώλη	»	131
Τὸ κέντημα τοῦ μαντηλιοῦ	»	133
Στὸ σταυραητὸ	»	135

Τραγούδια τῆς στάνης

Ἡ περδικομάτα	»	137
Ὁ κοῦρος	»	138
Τὸ φίλημα	»	139
Τὸ Παλιόκαστρο (τῆς Πρέβεζας)	»	140
Ὁ σάρος	»	142
Σκάνιο	»	143
Ὁ ἐτοιμοθάνατος βοσκὸς	»	144
Ἔλα, βοσκοῦλα, ἔλα	»	145
Ὁ γέννος	»	146
Ἦθελα νᾶμουν τσέλιγγας	»	151

ΤΑ ΔΗΜΟΣΙΕΥΘΕΝΤΑ ΕΙΣ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ
ΚΑΙ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΑ

Ἡ ἀρπαγή	»	155
Λόγια καὶ μάτια	»	158
Τὸ τραγούδι τῆς βρύσης	»	158
Τᾶγριοιολούλουδο	»	159
Στὸ θάνατο τοῦ στρατηγοῦ Δημητρίου Νότη Μπότσαρη	»	160
Γκόλφω	»	162

ΠΑΡΟΡΑΜΑ

Εἰς τὴν σελίδα 85 τίτλον τοῦ ποιήματος γράφε : «Τὸ νεραϊδό-
ρεμμα» ἀντὶ : «Τὸ νεραϊδόπαιδα».

ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΦΕΞΗ
ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΟΔΟΣ ΠΛΑΤΩΝΟΣ ἀριθ. 8

ΤΙΜΟΛΟΓΙΟΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

Ὁ ἡμέτερος Οἶκος, θέλων νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν εὐκολωτέραν καὶ εὐρυτέραν διάδοσιν τῶν ἐκδόσεών του ἐφήρμοσεν εἰς τὴν πώλησιν αὐτῶν καινοτομίαν, ἣ ὁποία καὶ ἔγινε μ' ἐνθουσιασμόν ἀποδεκτὴ ὑπὸ πάντων.

Παραχωροῦμεν ἐπὶ πιστώσει καὶ παραδίδομεν ἀμέσως εἰς πάντα ζητούνητα βιβλία κατ' ἐκλογὴν του, ἀξίας δρ. 100, ἐξοφλητέων εἰς 20 μηνιαίας δόσεις ἐκ δραχ. 5 ἐκάστην, προκαταβαλλομένης μόνον τῆς πρώτης δόσεως, δηλ. δραχ. 5.

Οὕτω μὲ δαπάνην ἐντελῶς ἀνεπαίσθητον δρ. 5 κατὰ μῆνα δύναται πᾶς ὁπουδήποτε διαμένων νὰ προμηθευθῇ βιβλία ἐκ τοῦ ἡμετέρου Οἴκου.

Οἱ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις καὶ τῷ ἐξωτερικῷ ἐπιβαρύνονται μὲ τὰ ἐξόδα τῆς ἀποστολῆς τῶν βιβλίων, ἐκτὸς ἐὰν προτιμῶσι νὰ τὰ παραδώσωμεν εἰς πρόσωπον ἐν Ἀθήναις διαμένον.

Πᾶσα αἴτησις μετὰ συνημμένου καταλόγου τῶν ζητουμένων βιβλίων πρέπει νὰ περιέχῃ τὸ ὄνομα, τὴν διεύθυνσιν, τὴν πατρίδα καὶ τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ἀγοραστοῦ.

Τὰ ταχυδρομικὰ ἐπιβαρύνουσι πάντοτε τὸν ἀγοραστήν.

ΒΙΒΛΙΑ 100 ΔΡΑΧΜΩΝ

ΔΥΝΑΣΘΕ ΝΑ ΕΚΛΕΞΗΤΕ ΠΛΗΡΩΝΟΝΤΕΣ ΑΥΤΑ ΑΝΑ

5 ΔΡΑΧΜΑΣ ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ

Δίδονται καὶ διπλασίας ἢ τριπλασίας ἀξίας βιβλία μὲ
διπλασίας ἢ τριπλασίας μηνιαίας δόσεις.

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

Ὁ μέγιστος τῶν ἀρχαίων καὶ νεωτέρων τραγικῶν ποιητῶν διὰ τὴν ἰσχυρὰν δραματικότητα, τὸ βαθύ καὶ σιγὰ προφητικὸν τῆς σκέψεως, τὴν λυρικὴν ἔξαρσιν καὶ τὴν ἀρμονίαν τῆς ἐνοίας καὶ τοῦ ἤχου. Αἱ τραγωδίαὶ του ἀπέτολμαι εἰς σύνθεσιν καὶ πλοκὴν ἐνέχουσιν συνάμα ἰσχυρὰν τὴν αἰσθητικὴν καὶ τὴν ψυχολογικὴν τῶν φρασμῶν, ὥστε δυνατὸς εἰς αὐτὰς ἐγκλιεῖται ὁ παλμὸς τῆς ζωῆς. Τοιοῦτος ὁ *Αἰσχύλος*, ἀποτελεῖ τὴν τελειότεραν ποιητικὴν ἐκδήλωσιν τοῦ Ἑλληνικοῦ μεγαλείου.

Ἀγαμέμνων, τὸ πρῶτον δράμα τῆς Τριλογίας «Ὁρέστεια», ἀναφερόμενον εἰς τὴν δολοφονίαν τοῦ Ἀγαμέμνονος ὑπὸ τῆς συζύγου του καὶ τοῦ ἐραστοῦ αὐτῆς. Ἡ σκηνὴ τῆς προφητικῆς Κασάνδρας, ὀδυρομένης, κρίνεται ὡς μία τῶν τραγικωτέρων τοῦ παγκοσμίου θεάτρου. Δρ. 1.50

Χορηφόροι, τὸ δεύτερον δράμα τῆς «Ὁρέστειας», περιέχον τὴν κυρίαν πρᾶξιν, τὴν μητροκτονίαν τοῦ Ὁρέστου, ἐπὶ τῆς ὁποίας στηρίζεται τὸ ἠθικὸν πρόβλημα τῆς Τριλογίας. Μετὰ τὴν ἀναγνώρισιν τῶν ἀδελφῶν Ἠλέκτρας καὶ Ὁρέστου, καὶ μετὰ θρήνον ἐπὶ τοῦ πατρικοῦ τάφου, θανατοῦναι τὸν Αἰγισθον καὶ τὴν μητέρα του ὁ Ὁρέστης, τότε δὲ ὁ νοῦς του σαλεύεται, τὰ φράσματα τῶν Ἐρινύων τὸν καταδιώκουν καὶ φεύγει ἐξόριστος. Δρ. 1.50

Εὐμενίδες. Ἐκτυλίσσονται εἰς τοὺς Δελφούς, ὅπου ὁ Ἀπόλλων ἀποκοιμίζον τὰς Ἐρινύας φυγαδεύει τὸν Ὁρέστην, καὶ κτείνου εἰς τὰς Ἀθήνας, ὅπου κατ' ἀπόφασιν τῆς Ἀθηνᾶς δικάζεται ὁ μητροκτόνος ὑπὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου καὶ ἀπαλλάσσεται τῆς ποινῆς τοῦ φόνου. Δρ. 1.50

Ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας. Ἀναφέρεται τὸ δράμα εἰς τὴν τραγικὴν μοῖραν τῶν δύο υἱῶν τοῦ Οἰδίποδος, οἱ ὅποιοι, μονομαχοῦντες διὰ τὴν βασιλείαν τῶν Θηβῶν, ἀλλήλοφονεύονται. Ὁ ὕμνος τῶν Ἐρινύων καὶ ὁ παθητικώτατος θρήνος τῆς Ἀντιγόνης καὶ τῆς Ἰσμήνης εἶναι ἐκ τῶν λυρικωτέρων τῆς ἀρχαίας τραγωδίας. Δρ. 1.50

Ὁ «Ἀγαμέμνων», αἱ «Χορηφόροι», αἱ «Εὐμενίδες», καὶ οἱ «Ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας» μεταφράσθησαν εἰς στίχους ἀριστοτεχνικούς, με φιλολογικὴν ἀκρίβειαν καὶ με δύναμιν ὕφους ὑπὸ τοῦ κ. Γ. Ν. Γουτάρη.

Πέρσαι. Ἀποτελοῦν ὕμνον τῶν ἐλληνικῶν νικῶν κατὰ τοῦ Πέρσου. Ἡ μεγαλοπρεπὴς ἀφήγησις τῆς ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίας κρίνεται ὡς μοναδικὸν ὑπόδειγμα ἐπικολορικῆς περιγραφῆς, τὰ δὲ χορικά θαυμάζονται διὰ τὴν ἠχητικὴν πρὸς τὴν ἐννοίαν ἐναρμόνισιν. Δρ. 1.50

Προμηθεὺς Δεσμώτης, τὸ πλέον μεγαλεπήβολον καὶ ὑψηλότερον, παρουσιάζον τὸν Προμηθεῖα προσηλούμενον ἐπὶ τοῦ Κανκᾶσου κατὰ διαταγὴν τοῦ ὑπεράτατου θεοῦ καὶ πρὸς τιμωρίαν τῆς φιλανθρωπίας του. Τὸ *Ἠρώδες* τοῦ Διὸς καὶ ἡ Βία προσωποποιούμενα, ὁ Ἡρακλῆς, αἱ Ὀκεανίδες Νύμφαι, ὁ Ἔρμης, ὁ Ὀκεανός, ἡ Ἴω καὶ ὁ Προμηθεὺς, ὅλοι δρώντες ἀνθρωπίνως καὶ παθητικῶς, διατηροῦσιν ἐν τούτοις πλῆρες τὸ θεῖον μεγαλεῖον. Δρ. 1.50

Αἱ μεταφράσεις τῶν «Περσῶν» καὶ τοῦ «Προμηθεὺς Δεσμώτης», φιλολογικαὶ καὶ ἑμμετροὶ, ἀπηχοῦμαι τοῦ πρωτοτύπου τὸν ῥυθμὸν, ὑπὸ τοῦ κ. Γ. Ζερβοῦ.

Ἰκέτιδες. Βασίζονται ἐπὶ τῆς ἱστορικῆς παραδόσεως καὶ ἐξυμνοῦν τὴν ἀρετὴν καὶ τὸ φιλόξενον τῶν Ἑλλήνων. Αἱ Δαναΐδες ἐξ Αἰγιάτου φεύγουσαι τὸν διὰ βίας γάμον φιλοξενοῦνται καὶ προστατεύονται ὑπὸ τῶν Ἀργείων, λυτρῶνται δὲ ἀπὸ τολμηθείσης ἀρπαγῆς. Ὑπέροχος, καὶ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις δὲ θαυμαστός, εἶναι ὁ λυρισμὸς τοῦ ἔργου. Δρ. 1.50

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Ἀπὸ τῶν τρεῶν κορυφαίων Ἑλλήνων τραγικῶν ὁ πλέον προσωτὸς εἰς τὴν ἀρχαιότητα καὶ σήμερον εἶναι ὁ Εὐριπίδης—δραματικὸς καὶ περιπαθῆς, φιλόσοφος δὲ συνάμα καὶ ψυχολόγος τῶν ἀνθρωπίνων ἀρετῶν καὶ ἐλαττωμάτων.

Ἀνδρομάχη εἰκονίζει θαυμασιῶς τὰ αἰσθητάματα ζηλοτυπίας, μίσους καὶ στοργῆς. Ὁ Νεοπτόλεμος, χωρισθεὶς ἀπὸ τὴν Ἀνδρομάχην, νυμφεύεται τὴν Ἐρμιόνην, θυγατέρα τοῦ Μενελάου, ἣ ὁποία μετὰ τοῦ πατρὸς τῆς Μενελάου συνεννοεῖται νὰ φονεύσων τὸν ἀπὸ τοῦ πρώτου γάμου υἱὸν τοῦ συζύγου. Ὁ πάππος του Πηλεὺς τὸν σφίξει, ἀλλ' ὁ Μενέλαος μ' ἐπιβουλὴν φονεῖται τότε τὸν Νεοπτόλεμον. Δρ. 1.50

Ἀλκίσις. Κατὰ τοῦ θεοῦ τὸν ὄρον ὁ Ἄδμητος θὰ ἐλάμβανε τὴν ἄθανασίαν, ἀν συγγενῆς του ἐθυσιάζετο πρὸς τοῦτο. Οἱ γονεῖς ἀποφεύγουν, ἀλλ' ἡ σύζυγος Ἀλκίσις προσφέρει πρῶτον νὰ θυσιασθῇ, παρέχουσα κορυφαῖον παράδειγμα συζυγικῆς ἀφοσιώσεως. Δρ. 1.50
Τὴν Ἀνδρομάχην καὶ τὴν Ἀλκίσις ἐμμέτρως μετέφρασε με κομψότητα καὶ ἀκρίβειαν ὁ κ. Γ. Τσοκόπουλος.

Μήδεια εἶναι τὸ τραγικώτερον δράμα τοῦ Εὐριπίδου τὸ πάθος τῆς ἔρωτικῆς ἐκδικήσεως εἰς τὸ ἔπακρον τῆς ἐκδηλώσεώς του. Προδοθεῖσα ἀπὸ τὸν Ἰάσονα ἡ Μήδεια καταπνίγει τὴν μητρικὴν στοργὴν καὶ φονεῖ τὰ δύο τέκνα των, διὰ νὰ τὸν ἐκδικηθῇ. Δρ. 1.50

Ἠλέκτρα. Ὁ Ὁρέστης καὶ ἡ ἀδελφὴ του Ἠλέκτρα θανατοῦναι τὸν φονέα τοῦ πατρὸς των Αἰγισθον καὶ τὴν μητέρα των Κλυταμνήστραν, συνεργῶν τοῦ πατρικοῦ φόνου. Ἡ κάθαρσις διὰ τοῦ ἀπὸ μηχανῆς θεοῦ παρέχει ἐξάγνισιν τῶν μητροκτόνων. Δρ. 1.50

Ἴππόλυτος ἀπὸ τὰ νεωτεριστικώτερα ἔργα τοῦ Εὐριπίδου. Πρὸς τὸν υἱὸν τοῦ συζύγου τῆς Θεσείας, τὸν Ἴππόλυτον, ἡ Φαίδρα αἰσθάνεται ἀνόσιον ἔρωτα, ἀποκρουομένη δὲ αυτοκτονεῖ, συκοφαντοῦσα δι' ἐπιστολῆς τὸν υἱὸν πρὸς τὸν πατέρα. Ὁ Θεσεύς ἐξορίζων τὸν Ἴππόλυτον, τὸν καταρῶναι νὰ ἐξολοθρευθῇ ὑπὸ τοῦ Ποσειδῶνος. Ἡ κατάρα πραγματοποιεῖται, ἀλλ' ἡ συκοφαντία φανερώνεται καὶ ὁ Ἴππόλυτος ἀποδύνησκει θρηνημένος καὶ συγχωρῶν. Δρ. 1.50

Αἱ μεταφράσεις τῆς Μήδειας, τῆς Ἠλέκτρας καὶ τοῦ Ἴππολύτου φιλολογικαὶ ὑπὸ τοῦ κ. Α. Τανάγρα.

Ἰφιγένεια ἢ ἐν Ταύροις. Ἡ Ἰφιγένεια, θυσιαζομένη ἀπὸ τὸν πατέρα της εἰς τὴν Αἴλιδα, σφίζεται ὑπὸ τῆς θεᾶς Ἀρτέμιδος, εἰς τὴν χώραν τῶν Ταύρων. Ἐκεῖ μητροκτόνος τὴν συναντᾷ ὁ ἀδελφὸς Ὁρέστης ἱερεῖαν, ἀποκοιμίζει δὲ μαζὶ τῆς τὸ ἀγαλμα τῆς Ἀρτέμιδος εἰς Ἀθήνας. Δρ. 1.50

Ἡ μεταφράσις ἑμμετρος, με χορικά εἰς λυρικοὺς στίχους ὑπὸ τοῦ κ. Ν. Κυπαρίσιου.

Βάκχαι εἶναι ἀπὸ τὰς ἀσυνήτους καὶ πλέον λυρικός τραγωδίας τοῦ Εὐριπίδου. Ὁ Πενθεύς καὶ ἡ μήτηρ του Ἄγαστη, ἀπιστοῦντες πρὸς τὰ θεῖα, τιμωροῦνται ἀπὸ τοῦ θεοῦ Διονύσου, διότι δὲν ἠθέλησαν νὰ δεχθῶν τὴν λατρείαν του εἰς τὰς Θήβας. Δρ. 1.50

Ἡ μεταφράσις ἑμμετρος, ἀπαίδουσα τὸν ῥυθμὸν καὶ τὸ ὕφος τοῦ πρωτοτύπου ὑπὸ τοῦ κ. Κ. Βάρναλη.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Φοίνισσαι. Ἀναφέρονται εἰς τὴν τραγικὴν παράδοσιν τῆς ἀδελφοκτονίας Ἑτεοκλέους καὶ Πολυνείκους. Πλήρης ἐπεισοδίων, ὡς ὁ θάνατος τῶν δύο ἀδελφῶν, ἡ ἀποδίωξις τοῦ Οἰδίποδος, ἡ γενναία τῆς Ἀντιγόνης ἀπόφασις κ.λ. λογίζεται ἐκ τῶν ὠραιότερων ἔργων τοῦ Εὐριπίδου. Δρ. 1.50

Ἰκέτιδες, δράμα πολιτικὸν καὶ πατριωτικόν, ἀναγόμενον εἰς τὸν ἥρωα Θησέα, ὁ ὁποῖος θάπτει τοὺς πρὸ τῶν Θηβῶν πεσόντας Ἀργεῖους. Ὁ χορὸς ἀποτελεῖται ἐκ τῶν μητέρων καὶ τέκνων τῶν πεσόντων παρὰ τὰς Θήβας, τὰ χωρικά δὲ τοῦ ἔργου εἶναι ἐκ τῶν περιπεσσοτέρων τῆς ἀρχαίας τραγωδίας. Δρ. 1.50

Τὰς «Φοίνισσας» καὶ τὰς «Ἰκέτιδας» μετέφρασε φιλολογικῶς καὶ ἑμμέτρως, ἀποδώσας τὸν ῥυθμὸν τοῦ πρωτοτύπου, ὁ κ. Ν. Ποριώτης.

Ἡρακλῆς μαινόμενος. Ὁ Ἡρακλῆς ἀπολυτρώων τὰ τέκνα του καταλαμβάνεται κατόπιν ὑπὸ μανίας καὶ τὰ φονεύει. Συνερχόμενος θέλει ν' αὐτοκτονήσῃ, ἀλλὰ σώζεται ὑπὸ τοῦ φίλου του Θησέως. Δρ. 1.50

Ἡ μετάφρασις φιλολογικῶς ἀρτία, ἑμμετρὸς καὶ διατηροῦσα κατὰ τὸ δυνατόν τὰς ὠραιότητας τοῦ πρωτοτύπου ὑπὸ τοῦ κ. Κ. Βάρναλη.

Ἴων, δράμα διακρινόμενον διὰ τὴν περίτεχνον πλοκὴν του, τὰς μετὰ τέχνης παρεμβλλόμενας περιπετείας καὶ τὴν ἀπροσδόκητον ἔκβασον. Ὑπόθεσιν ἔχει τοὺς κινδύνους, τὴν ἀναγνώρισιν καὶ τὴν ἀναγόρευσιν ἑπιτα τοῦ Ἴωνος ὡς κληρονόμου τοῦ βασιλέως τῆς Ἀττικῆς Σούθου. Δρ. 1.50

Ἡ μετάφρασις ἀκριβὴς καὶ ἑμμετρὸς ὑπὸ τοῦ κ. Πολ. Δημητρακοπούλου.

Ἰφιγένεια ἐν Αὐλίδι. Ἐκ τῶν παθητικωτέρων καὶ καλύτερων τραγωδιῶν τοῦ Εὐριπίδου. Αἱ προσώπθαι τοῦ Ἀγαμέμνονος πρὸς σωτηρίαν τῆς θυγατρὸς, ἡ ἀργὰ ἐπελδοθεσα συμπάθεια τοῦ Μενελάου πρὸς τὸ θῦμα, ἡ τολμηρὰ τοῦ Ἀχιλλέως ἀντίστασις ἐναντίον τοῦ στρατοῦ ὑπὲρ τῆς μνηστῆς του ἐντείνουσι τὴν δράσιν καὶ τὴν τραγικότητα, παρεχομένης τῆς λύσεως διὰ τοῦ ἀπὸ μηχανῆς θεοῦ. Δρ. 1.50

Ἡ μετάφρασις φιλολογικῶς πιστὴ καὶ ἀρτία ὑπὸ τοῦ κ. Φραγκιά.

Κύκλωψ, δράμα σατυρικόν, ἀνάγεται εἰς τὴν γνωστὴν Ὀμηρικὴν περιπέτειαν τοῦ Ὀδυσσεῶς, τὴν μέθην καὶ τύφλωσιν τοῦ Κύκλωπος καὶ τὴν οὕτω σωτηρίαν τοῦ ἥρωος καὶ τῶν συντρόφων του. Τὰ εἰς τὸ δράμα κωμικὰ ἐπεισόδια καθιστῶσιν αὐτὸ ἐξόχως ἐνδιαφέρον. Δρ. 1.50

Ἡ μετάφρασις φιλολογικῆ, ἑμμετρὸς καὶ ἀρτίως ἀποδίδουσα τὸ πρωτότυπον ὑπὸ τοῦ κ. Γ. Τσοκοπούλου.

Ὁρέστης, δράμα πολὺπλοκον καὶ νεωτεριστικόν. Ὁ Ὁρέστης ὑπὸ τῶν Ἀργείων καταδικάζεται εἰς θάνατον, ὁ δὲ θεὸς του Μετέλαος ἐκ δειλίας τὸν ἐγκαταλείπει. Ἐξαγριούμενος ἐκεῖνος θέλει νὰ φονεύσῃ τὴν σύζυγον τοῦ Μενελάου, καὶ τὴν θυγατέρα των Ἑρμιόνην. Ἀλλὰ διὰ τοῦ ἀπὸ μηχανῆς θεοῦ μεταπίθεται καὶ νυμφεύεται τὴν Ἑρμιόνην. Δρ. 1.50

Ἡ μετάφρασις φιλολογικῶς πιστὴ καὶ ἑμμετρὸς ὑπὸ τοῦ κ. Η. Βουτιερίδου.

Ρῆσος. Εἶναι ἐκ τῶν νεωτέρων δραμάτων τῆς Ἀττικῆς τραγωδίας, ἀποδιδόμενον μὲν παλαιότερον εἰς τὸν Εὐριπίδην, ἀλλ' ἤδη τασσόμενον μᾶλλον εἰς τὴν σχολὴν τοῦ Φιλοκλέους. Ἀνάγεται εἰς τὸ Ὀμηρικόν ἐπεισοδίον τῆς ἀρπαγῆς τῆς Ἑλένης ὑπὸ τοῦ Πάριδος. Δρ. 1.50

Ἡ μετάφρασις φιλολογικῆ, ἀρτία καὶ ῥυθμικὴ ὑπὸ τοῦ κ. Καμπάνη.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Ἡρακλεΐδαι. Ἀναφέρονται εἰς τὴν περιθαλαπιν τῶν Ἡρακλεϊδῶν ἐν τῇ Ἀττικῇ καὶ ἐξυμνοῦν τὴν τότε ἀνδρείαν τῶν Ἀργείων καὶ Ἀθηναίων ἡρώων. Τὸ ἐπεισόδιον, ἐν ᾧ παραδίδεται ἐκουσίως εἰς θάνατον ἡ Μακαρία χάριν κοινῆς σωτηρίας, ἐντείνει τὴν τραγικότητα τοῦ δράματος. Δρ. 1.50

Ἡ μετάφρασις ἑμμετρὸς, ἀποδίδουσα τὸ πρωτότυπον, ὑπὸ τοῦ κ. Κ. Βάρναλη.

Ἐκάβη. Ἡ βασίλισσα τῆς Τροίας, συγκρατοῦσα τὴν θλίψιν διὰ τὸν θάνατον τοῦ υἱοῦ της Πολυδώρου, ἐπιτελεῖ τὸν ὄλεθρον τοῦ δολοφόνου. Ἰδίως τὸ πάθος τῆς ἐκδικήσεως περιγράφεται εἰς τὴν Ἐκάβην μὲ βαθυτάτην ψυχολογίαν. Δρ. 1.50

Ἡ μετάφρασις, ἀποδίδουσα τὸ πρωτότυπον ἑμμέτρως, ὑπὸ τοῦ κ. Ν. Ποριώτη.

Ἑλένη. Ἀντιθέτως πρὸς τὴν παράδοσιν παριστωμένη ὡς πιστὴ σύζυγος τῆς Τροίας, ἡ Ἑλένη κατορθώνει νὰ λυτρωθῇ τοῦ γάμου πρὸς τὸν αἰγυπτίον βασιλέα, βοηθουμένη ὑπὸ τοῦ συζύγου της Μενελάου. Ἡ ἀδελφὴ τοῦ αἰγυπτίου βασιλέως Θεονόη συμπονοῦσα καὶ βοηθοῦσα τοὺς συζύγους εἶναι ἐκ τῶν ἀρίστων τοῦ ἀρχαίου δράματος τύπων. Δρ. 1.50

Τρωάδες. Ἀποτελοῦν ἐξαικόνισιν τῶν φοικαλεοτήτων τῆς ἀλώσεως τῆς Τροίας. Ἡ σφαγὴ τῆς Πολυξένης, ὁ φόνος τοῦ Ἀστυάνακτος, ἡ ὄψις τῆς πυρπολουμένης πόλεως δίδουν δραματικὴν εἰκόνα τῆς ἀλώσεως. Ἡ μετάφρασις «Ἑλένης» καὶ «Τρωάδων» φιλολογικῆ, ῥυθμικὴ καὶ καλλιτέχνης ὑπὸ τοῦ κ. Α. Καμπάνη. Δρ. 1.50

ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΗΣ

Ὁ μέγιστος κωμικὸς καὶ σατυριστὴς τῶν καιῶν, θανμαστὸς ἠθογράφος καὶ ἰπνογιῆς δαιμόνιος σκηνηκῆς πλοκῆς. Ἐχων γυμνότητα φράσεως, προσοιτὴν εἰς ὠρῖμους μόνον ἀνθρώπους, εἶναι οὐχ ἥττον κατ' ἐξοχὴν ἠθικολόγος. Αἱ κωμωδίαι του ἔχουσι τόσην γενικότητα καὶ ζωὴν, ὥστε εἶναι πάντοτε σύγχρονοι.

Οἱ Ὀρνιθες ἀποτελοῦν σάτυραν τῆς πολιτικῆς καὶ κοινωνικῆς διαφθορᾶς καὶ σκῶμμα ἐναντίον τῶν θεωριῶν περὶ νέων πολιτευμάτων. Ὁ μῦθος πλέκεται περὶ δύο πολίτας Ἀθηναίους, ἐρχομένους πρὸς τὰ πτηνά, διὰ νὰ ιδρῦσουν ἐκεῖ νέαν πολιτείαν. Δρ. 3.—

Οἱ Βάτραχοι εἶναι φιλολογικῶς θέματος κωμωδία, ὅπου γελοιοποιοῦνται πολλοὶ τῶν ποιητῶν καὶ σατυρίζεται ἡ κατὰ τῆς τέχνης. Ὁ Εὐριπίδης καὶ ὁ Αἰσχύλος εἰσάγονται εἰς τὴν σκηνὴν, ἀνακηρύσσεται δὲ ὁ δεῦτερος ὑπατος τραγικός. Ὑπαινιγμοὶ καταχρήσεων καὶ διαφθορῶν δίδουν εἰς τοὺς «Βατράχους» μέγα κοινωνικὸν ἐνδιαφέρον. Δρ. 3.—

Αἱ Ἐκκλησιασάζουσαι γελοιοποιοῦν τὴν περὶ γυναικείας ἐλευθερίας ἰδεολογίαν καὶ ἰδίως τὰς περὶ κοινογαμίας καὶ κοινοκτημοσύνης τότε ἀναφεισῆς θεωρίας. Δρ. 2.—

Αἱ Νεφέλαι εἶναι διακωμώδησις τῶν σοφιστῶν. Τοιοῦτος ἐκλαμβάνεται καὶ ὁ Σωκράτης, περὶ τὸν ὁποῖον δρῶσι θαυμάσιοι κωμικοὶ τύποι. Ἡ ὑπεραπολογία τῶν ἀρχαίων ἡθῶν καὶ ἡ ἐπίθεσις ἐναντίον τῆς ἀνηθικότητος χαρακτηρίζουσιν ἰδίως τὸ ἔργον. Δρ. 2.—

Ἡ Λυσιστράτη ἐπικρίνει τὴν πολεμομανίαν τῶν Ἀθηναίων. Διὰ νὰ παύσῃ ὁ Πελοποννησιακὸς πόλεμος, αἱ γυναῖκες ἀπέχουσι κάθε συναφείας μὲ τὸν ἄνδρα των, πλέκεται δὲ οὕτω κωμικῶτα καὶ σατυρικῶτατα ὁ μῦθος. Δρ. 2.—

Ἡ μετάφρασις φιλολογικαὶ καὶ ἑμμετρὸι ὑπὸ τοῦ κ. Πολ. Δημητρακοπούλου.

ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΗΣ

Ειρήνη. Σατυρίζει τὴν πολυπραγμοσύνην καὶ τὴν φιλοπόλεμον τάσιν τῶν Ἀθηναίων καὶ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων. Διὰ κομικωτάτης καὶ τὸ πλείστον συμβολικῆς πλοκῆς ἐξέρχεται εἰς τὸ φῶς ἡ ἐνταφιασθεῖσα ὑπὸ τῶν θεῶν Εἰρήνη, ἐξυμνοῦνται δὲ τότε τὰ ἐξ αὐτῆς ἀγαθὰ. Δρ. 250

Σφήκες. Γελοιοποιοῦν τὴν μανίαν τῶν Ἀθηναίων διὰ δικαστήρια καὶ δίκας, παρουσιάζουν δὲ τὰ ἠθικὰ καὶ κοινωνικὰ ὅσα ἐκ τῆς τότε δικαστικῆς καταστάσεως. Οἱ δικασταί, ἐμφανίζονται ὡς χορὸς Σφηκῶν, ἐνῶ τάχα ὑπερασπίζουσι, διακομφοῦσι τοὺς δικαστικούς θεσμούς. Δρ. 250

Ἀχαρνῆς. Χορὸς Ἀχαρνέων ἀγορῶν ἐπικρίνει τοὺς ῥήτορας καὶ πολιτικούς ὡς αἰτίους τοῦ Πελοποννησίου πολέμου καὶ τῆς ὀδύνης διὰ τὰς Ἀθήνας φιλοδόξου πολιτικῆς. Τὰ ἐπεισόδια ἐκ τῶν εὐφρεστερώων τῆς ἀρχαίας κωμῆδος παρέχουν ζωντανὴν εἰκόνα τοῦ τότε ἀστικοῦ βίου. Δρ. 250

Ἰππῆς. Κωμῆδία καυτηριάζουσα δεινῶς τὸν δημοκόπον Κλέωνα, τὸν βυροδοξῆν, καὶ τὴν στρατηγίαν αὐτοῦ εἰς Πύλον. Ὁ χορὸς ἀπειτελέσθη ἐκ τῆς τάξεως τῶν Ἰππέων, διότι οὗτοι εἶχον καταδικάσαι ἄλλοτε τὸν Κλέωνα διὰ δωροδοξίαν. Πολλὰ τῶν τότε πολιτικῶν καὶ κοινωνικῶν ἠθῶν τῶν Ἀθηναίων σατυρίζονται εἰς τὸ ἔργον τοῦτο. Δρ. 250

Πλούτος. Ἀριστοφάνους. Γέρον ἐνάρετος καὶ πτωχός, συμμορφούμενος μὲ χρησμὸν, συναντᾷ τὸν Πλούτον, τυφλόν. Θεραπεύσας αὐτὸν ἔπαισι ὡς καὶ ἄλλοι ἐνάρετοι, διότι ἀποκατέστη τότε ἡ πρόψουσα τάξις καὶ ἔπαυεν ἡ ἐπικρατεῖα τῆς ἀνηθικωτάτης, ἡ προκράσια πρὶν ἐκ τῆς τυφλώσεως τοῦ Πλούτου. Ἡ ἀλοχὴ διαπνέεται ὑπὸ δριμυτάτης σατύρας τοῦ τότε κοινωνικοῦ βίου. Δρ. 250

Θεσμοφοριάζουσαι. Σάτυρα εὐφρεστάτης πλοκῆς ἐναντίον τοῦ Εὐριπίδου, ὁ ὁποῖος, διὰ τὰ σωθῆ ἀπὸ τῆς γυναικῆς ὁ πενθερός του, καταφεύγει εἰς τὴν βοήθειαν δύο γυναικῶν. Δρ. 250

Αἱ μεταφράσεις Εἰρήνης, Σφηκῶν, Ἀχαρνέων, Ἰππέων καὶ Πλούτου, ἔμμετροι, ἀποδίδουσαι ζωντανὰ τὸν ποιητὴν καὶ τὸ ὄφος τοῦ ὑπὸ τοῦ κ. Μ. Αὐγέρη.

ΛΟΥΚΙΑΝΟΣ

Κομρὸς τὸ ὄφος, κωρονομητὴς τὴν σάτιρον, σάτιρῆς καὶ χαρτολόγος ὁ Λουκιανός, περιέλαβεν εἰς τὰς διηγήσεις, τοὺς διαλόγους θεῶν, ἀνθρώπων καὶ νεκρῶν καὶ εἰς τὰς ποιήσεις μελέτας τοῦ βίου τῶν ἀρχαίων κόσμου.

Ἄπαντα. ΤΟΜΟΣ Α'. Ὀνειρον ἢ βίος τοῦ Λουκιανοῦ. — Πρὸς ἐπιεικὸν ὅστις εἶπεν: εἰσαίτη Προμηθεὺς εἰς τὰ ἔργα σου — Πλάτων ἢ ἔργα. — Περὶ πένθους. — Τίμων ἢ μισάνθρωπος. — Ἐγκόμιον νῆας. — Θεῶν διάλογοι. — Κρίσις θεῶν. — Πρὸς Νυμφῶν ἐπιστολή. — Νυμφῶν ἢ περὶ φιλοσοφικοῦ χαρακτῆρος — Ἄθη φωνήεντων.

ΤΟΜΟΣ Β'. — Διάλογοι θαλασσιῶν θεῶν. — Ἀλκιῶν ἢ περὶ μεταμορφώσεως. — Προμηθεὺς ἢ Κανάσος. — Νεκρικοὶ διάλογοι. — Μένιππος ἢ νεκρομαντεία. — Φίλωνευδῆς ἢ ἀπιστῶν — Πᾶς ἀρετὴ νὰ γράφεται ἡ ἱστορία.

ΤΟΜΟΣ Γ'. Ἀληθῆς ἱστορία. — Τυραννοκτόνος. — Ἀποκηρυκτόμενος. — Φάλαξις λόγος. — Ἀλέξανδρος ἢ ψευδομανιῆς. — Ὁ Ἡρακλῆς. — Ὁ Διόνυσος. — Ψευδολογιστής.

ΤΟΜΟΣ Δ'. Δις κατηγορούμενος ἢ δικαστήριον. — Περὶ παρασίτου. — Ἀνάχασις. — Πρὸς τὸν ἀπαίδευστον καὶ πολλὰ βιβλία ἀγοράζοντα. — Ὅτι δὲν πρέπει νὰ πιστευομεν εὐκολὰ τὴν διαβολὴν. — Ζεὺς ἐλεγχομένος. — Ῥητόρων διδάσκαλοι. — Ἰαρομένιππος ἢ Ὑπερέφελος.

ΤΟΜΟΣ Ε'. Ἰππίας ἢ περὶ τοῦ λουτροῦ. — Μακροβίον. — Ὁ θάνατος τοῦ Περγεγίνου. — Ὁ δραπετής. — Περὶ τοῦ ἠλέκτρον ἢ τῶν ψήφων. — Περὶ τοῦ οἴνου. — Πατριδὸς ἐγκόμιον. — Περὶ τῶν δωραίων. — Περὶ ὀρχήσεως. — Εὐνούχος. — Βίος Δημόφραντος. — Διάλειξις μὲ τὸν Ἡσιόδον. — Χάρον ἢ ἐπισκοποῦντες.

ΤΟΜΟΣ ΣΤ'. Εἰκόνες. — Ὑπερ τῶν εἰκόνων. — Ἐταιρικοὶ διάλογοι. — Ὀνειρος ἢ ἀλειψιγράμμιον. — Συμπόσιον ἢ Λατίθα. — Θεῶν ἐκκλησία. — Βίον Πράσις. — Ἀλιεύς. — Ψευδοσοφιστής. — Περὶ Σοφίης Θεοῦ. — Ζεὺς τραγικός.

Τὸ ὄλον ἔργον τόμοι 6, Δρ. 18.— Τὴν ἀδρὰν καὶ φιλολογικῶς ἀρίστην μετάφρασιν τοῦ Λουκιανοῦ συμπλήρωσαν δ κ. Ἰ. Κονδυλάκης, ἐφάρμιλλον τοῦ πρωτοτύπου εἰς ὄφος καὶ κομῆτητα.

ΣΟΦΟΚΛΗΣ

Ἀπαράμιλλοι εἰς δραματικὸν καὶ πλαστικὸν κάλλος αἱ τραγωδίαί τοῦ Σοφοκλέους εἶναι ἀφθαστα πρότυπα τῆς δραματικῆς τέχνης ὄλων τῶν λαῶν καὶ τῶν αἰώνων. Ἀρμονικὸς ὕμνητὴς τῆς φύσεως ὁ Σοφοκλῆς, θαυμαστὸς ἀνατόμος τοῦ πάθους, φιλοσοφικὸς ἐρευνητὴς τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ ἠθικοῦ κόσμου ἐξυψώνει, φωτίζει καὶ γοητεύει μὲ σάβην, λυρισμὸν, περιπάθειαν καὶ καλλιτεχνικὴν ἀριότητα.

Ἀντιγόνη. Παρουσιάζει ἀντίμαχα τὸν φυσικὸν νόμον—τοῦ αἵματος τὴν φωνήν—πρὸς τὸν κοινωνικὸν νόμον ποῦ ἐπικρατεῖ μὲν καὶ συντρίβει διὰ τοῦ θανάτου τῆς Ἀντιγόνης, δὲν ἰσχύει ὅμως νὰ ταπεινώσῃ τὴν εὐγένειαν τοῦ φυσικοῦ τῆς στοργῆς νόμου. Μετάφρασις, ἀποδίδουσα ζωντανὸν τὸ πρωτότυπον, θαυμασίως ἀρμονικὴ καὶ καλλιτεχνος ὑπὸ τοῦ κ. Κ. Χρηστομάνου. Δρ. 150

Ἡλέκτρα. Ἡ ἀλλεπάλληλος διαδοχὴ τραγικῶν γεγονότων καὶ ἡ συγνή μετὰπτωσις αἰσθημάτων καὶ παθῶν δίδουν εἰς τὸ δράμα τοῦτο νεωτεριστικότερον τύπον. Μετὰ τὴν ἀναγνώρισιν τῶν δύο ἀδελφῶν Ὁρέστον καὶ Ἡλέκτρας ἀποτολμᾶται ὑπ' αὐτῶν ὁ φόνος τῆς μητρὸς καὶ τοῦ ἐραστοῦ τῆς πρὸς ἐκδίκησιν τῆς πατρικῆς δολοφονίας. Δρ. 150

Ἡ μετάφρασις ἔμμετρος, φιλολογικῶς δὲ πιστὴ ὑπὸ τοῦ κ. Μ. Αὐγέρη. **Οιδίπους Τύραννος.** Ὁ τραγικὸς θρύλος τῆς ἀκουσίας πατροκτονίας τοῦ Οιδίποδος καὶ τοῦ γάμου μὲ τὴν μητέρα του δραματοποιεῖται εἰς τὸ ἔργον τοῦτο ὡς ἀποκαλυψίς θεοῦθεν ἐπερχομένη καὶ εὐρίσκουσα ἐξίλασμον διὰ τῆς αὐτοκτονίας τῆς αἱμομίκτου μητρὸς καὶ τῆς ἐκουσίας τυφλώσεως τοῦ Οιδίποδος. Δρ. 150

Τραχίνια. Ὑπόθεσιν ἔχουν τὸν οἰκτρὸν θάνατον τοῦ Ἡρακλέους δι' ἐρωτικῶν φίλων τῆς συζύγου του Δηϊανείρας, ἀκουσίας παρασηφθείσης ἀπὸ ὑπερβολικῆν ἀγάπην. Ἡ ἀκουσία δολοφόνος αὐτοκτονεῖ καὶ ὁ Ἡρακλῆς πρὶν ἀποθάνη γνωρίζει τὴν ἀφρότητα τῆς. Δρ. 150

Αἱ μεταφράσεις τοῦ Οιδίποδος Τυράννου καὶ τῶν Τραχινίων, ἔμμετροι καὶ ἀρμονικῶς ἀποδίδουσαι τὰ πρωτότυπα, ὑπὸ τοῦ κ. Α. Καμπάνη.

Φιλοκτῆτης. Ὁ Νεοπτόλεμος, διὰ νὰ λάβῃ τὰ πατρικὰ ὄπλα ἀπὸ τὸν Φιλοκτῆτην σύμφωνα μὲ χρησμὸν, μεταχειρίζεται κατ' ἀρχὰς δόλον, ὡς συνεβούλευσεν ὁ Ὀδυσσεύς. Ἀλλὰ συγκινούμενος ἀπὸ τὴν γενναιοψυχίαν τοῦ ἥρωος μετανοεῖ, φανερώει τὸν δόλον καὶ παραιτεῖται τῶν σχεδίων του. Ὁ Ἡρακλῆς, ἐμφανιζόμενος ἀπὸ μηχανῆς θεός, συμβιβάζει τὰ διεστώτα καὶ δίδει τὴν λύσιν συμφωνῶν πρὸς τὴν Ὀμηρικὴν παράδοσιν. Δρ. 150

Ἡ μετάφρασις φιλολογικὴ καὶ καλλιτεχνος

Αἴας μαστιγοφόρος. Ἀναφέρεται εἰς τὸν Ὀμηρικὸν ἥρωα παραφρονησάντα κατὰ θεῖαν βουλήν διὰ τὴν ἀλεξονείαν του. Συνελθὼν ὁ Αἴας καὶ αἰσχυρόμενος αὐτοκτονεῖ. Κατ' ἐπέμβασιν τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ Τεΐκρου καὶ τοῦ ἀντιπάλου του Ὀδυσσεῶς κηδεύεται λαμπρῶς διὰ τὸν ἥρωισμόν καὶ τὴν ἄλλην αὐτοῦ ἀγαθότητα. Δρ. 150

Μετάφρασις ἔμμετρος, ἀποδίδουσα τὸ πρωτότυπον ὑπὸ τοῦ κ. Κ. Βέραλη.

Οιδίπους ἐπὶ Κολωνῶν, τὸ ὕστατον τοῦ Σοφοκλέους δράμα, παρουσιάζον τὰς τελευταίας περιπετειὰς τοῦ Οιδίποδος καὶ καταλήγον εἰς τὸν θάνατόν του παρὰ τὸν Κολωνόν. Ἡ ἔξαρσις, ὁ λυρισμὸς πρὸς ἐξύμνησιν τῶν Ἀθηναίων, τὸ μεγαλεῖον τοῦ ἀπονήσκοντος ἥρωος, ἀναδεικνύουν τὸ δράμα ἐν τῶν ἀριστουργημάτων τοῦ παγκοσμίου θεάτρον. Δρ. 150

Ἡ μετάφρασις καλλιτεχνικὴ, ἔμμετρος, ὑπὸ τοῦ κ. Ἡ. Βουτιερίδου.

ΠΛΑΤΩΝ

Εἰς τοὺς θαυμασίους διὰ τὴν ἔννοιαν καὶ διὰ τὴν τέχνην διαλόγους τοῦ ὁ Πλάτων ἀπέδωκε τὴν διδασκαλίαν τοῦ Σωκράτους, διετύπωσε δὲ ὑψηλῆς γενικότητος ἰδικᾶς τοῦ θεωρίας περὶ κόσμου καὶ ἀνθρώπου, περὶ ψυχῆς καὶ νοῦ, περὶ πολιτείας καὶ ἠθικῆς, ἐπιδράσας βαθύτατα ἐπὶ τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ ἐπὶ τῶν ἠθικῶν καὶ κοινωνικῶν ἀντιλήψεων τῆς νεωτέρας ἐποχῆς μέχρι σήμερον. Οἱ διάλογοί τοῦ ἀποτελοῦντες ἀρίστην ἐγκυκλοπαιδικὴν διδασκαλίαν τῆς ἀρχαίας σοφίας ἔχουν τὴν ἀσπιδιοσύνην, περιγραφὴν, γοργότητα καὶ χάριν, ὥστε δύνανται νὰ χαρακτηρισθοῦν ὡς φιλοσοφικὰ δράματα.

Φαίδων εἶναι ὑψηλὴ καὶ μεγάλη μελέτη περὶ ψυχῆς. Ἐν μέσω τῶν μαθητῶν τοῦ ὁ Σωκράτης εἰς τὰς τελευταίας ὥρας τῆς ζωῆς του διδάσκει μὲ ἡρεμίαν καὶ γαλήνην τὸν θεῖον προορισμὸν τοῦ ἀνθρώπου καὶ προσάγει ἰσχυρὰ ἐπιχειρήματα ὑπὲρ τῆς μετὰ θάνατον ζωῆς. Ἡ λιτὴ δραματικὴ ἀφήγησις τοῦ διὰ κωνείου θανάτου τοῦ Σωκράτους εἰς τὸ τέλος τοῦ διαλόγου εἶναι μία ἀπὸ τὰς θαυμασιωτέρας σελίδας τῆς παγκοσμίου φιλολογίας. Ἡ μετάφρασις πιστὴ καὶ σαφὴς ὑπὸ τοῦ κ. Ἄρ. Χαροκόπου. Δρ. 2.50

Κριτῶν ἀποτελεῖ φωτεινὴν διδασκαλίαν φιλοπατρίας καὶ ὑποταγῆς εἰς τοὺς νόμους. Ὁ μέγας φιλόσοφος, παρακινούμενος ὑπὸ τοῦ Κριτῶνος νὰ φύγῃ διὰ νὰ μὴ ὑποστῇ τὴν ἀδικον τιμωρίαν, ἀρνείται καὶ ἐξηγῶν τοὺς λόγους τῆς ἀρνήσεως διδάσκει διατὶ καὶ πῶς πρέπει νὰ ἀγαπῶμεν καὶ νὰ σεβώμεθα τὴν πατρίδα καὶ τοὺς νόμους αὐτῆς. Ἡ μετάφρασις φιλολογικὴ καὶ καλλιτεχνικὴ ὑπὸ τοῦ κ. Ν. Γκινοπούλου. Δρ. 0.80

Θεαίτητος εἶναι ὁμυγενὲς τοῦ Πλάτωνος ἔργον, ὅπου διερευνῶνται τὰ τῆς ἀνθρώπινης γνώσεως καὶ καθορίζεται τὸ τί εἶναι ἐπιστήμη. Ἡ ἐνάργεια τῆς σκέψεως, ἡ βαθύτης τοῦ νοήματος καὶ ἡ ἀκριβεία τῆς φιλοσοφικῆς διατυπώσεως καθιστοῦσι τὸν Θεαίτητον ἓνα τῶν ἐξοχωτέρων Πλατωνικῶν διαλόγων. Ἡ μετάφρασις κριτικωτάτη, φιλολογικὴ καὶ σαφὴς ὑπὸ τοῦ κ. Κ. Ζάμπα. Δρ. 3.—

Κρατύλος μὲ βαθυτάτην παρατηρητικότητα καὶ εὐληπτον ἀνάλυσιν ἐξετάζει ὁ διάλογος οὗτος πῶς παρήχθη ἡ γλῶσσα, πῶς πρέπει ν' ἀποβλέπωμεν εἰς τὴν μουσικὴν ἐτυμολογίαν τῶν λέξεων καὶ μέχρι τίνος σημείον ἡ σκέψις δύναται νὰ χειραφετηθῇ ἀπὸ τὰς ἀτελείας τῆς γλώσσης. Ἡ μετάφρασις κομψὴ συνάμα καὶ πιστὴ ὑπὸ τοῦ κ. Κ. Ζάμπα. Δρ. 2.50

Σοφιστῆς εἶναι τολμηροτάτη φιλοσοφικὴ ἔκθεσις πρὸς ἐξακριβωσιν τῶν ὁρίων τῆς ἀνθρώπινης νοήσεως, δι' ἣν καὶ θεωρεῖται ὡς ἡ μεταφυσικὴ τοῦ Πλάτωνος, εἶναι δὲ ὁ κατὰ τὴν λογικὴν πολυτροπώτερος καὶ ὀξύτερος τῶν διαλόγων του. Ἡ ἀρτία φιλολογικὴ τοῦ μεταφράσεως ὑπὸ τοῦ κ. Κ. Ζάμπα. Δρ. 2.50

Πολιτικὸς φιλοσοφικῶς ἀναλύει τὴν ἀνθρώπινον ἐνέργειαν εἰς πράξιν καὶ θεωρίαν, διὰ μέγαλον δὲ μύθου κατοικῶν παρουσάζει ἄλλο νέον πολίτευμα καὶ ὑποδεικνύει τὰς ἀτελείας τῶν ὑπαρχόντων πολιτευμάτων, ἀποτελῶν οὕτω τὴν κατ' ἐξοχὴν κοινωνιολογικὴν μελέτην τοῦ μεγάλου φιλοσόφου. Ἡ μετάφρασις φιλολογικὴ ὑπὸ τοῦ κ. Κ. Ζάμπα. Δρ. 2.50

Χαρμίδης ἀποτελεῖ ἐπισκόπησιν τῆς ἠθικῆς, ἐξετάζει δὲ κυρίως τί εἶναι σωφροσύνη καὶ συμπεραίνει ὅτι καὶ αὕτη, ὅπως τόσαι ἄλλαι ἠθικαὶ ἀξίαι, εἶναι σχετικὴ καὶ ἐπομένως ὑπὸ πολλὰς ἐπόψεις ἀπροσδιόριστος. Ἡ μετάφρασις ἐφιλοτεχνήθη ὑπὸ τοῦ κ. Α. Καμπάνη. Δρ. 0.80

ΠΛΑΤΩΝ

Ἴππίας μείζων καὶ ἐλάσσων. Εἰς τὸν «Ἴππιαν μείζονα» ὁ Σωκράτης φερεῖ αὐτὸν νὰ ὀρίσῃ τὸ ὄραϊον. Μετὰ ὑποδείξεις συγκεκριμένων ὄραϊων πραγμάτων, τὰς ὁποίας ὁ Σωκράτης γελοιοποιεῖ, ἐρευνᾶται ἂν ὄραϊον εἶναι τὸ πρῶτον ἢ τὸ χρήσιμον ἢ τὸ ἱκανὸν ἢ γενικώτερον ἀκόμη ἂν τοιοῦτον εἶναι τὸ ἀγαθοῦ αἴτιον ἢ θετικώτερον ἀπλῶς τὸ ἡδονικὸν τὴν ὄρασιν καὶ τὴν ἀκοήν. Ὅλους τουτους τοὺς ὀρισμοὺς ἐλέγχει ὁ Σωκράτης ὡς ἀτελεῖς, ὑποδεικνύων ἓν τοῦτους ὡς εὐχάριστον καὶ ἐπαρκῆ διὰ τὸν νοῦν τὴν τοιαύτην πολλαπλὴν καὶ διαφορότροπον ἐπισκόπησιν τῶν γενικῶν ζητημάτων.—Ὅμοιον ἔχει συμπέρασμα ὁ «Ἴππίας ἐλάσσων», ἔχων ὅμως ἄλλο κατ' οὐσίαν θέμα, ἤτοι ἂν καὶ κατὰ πόσον ἡ ἀλήθεια διαφέρει τοῦ ψεύδους. Δρ. 2.—

Ἡ μετάφρασις φιλολογικὴ καὶ σαφὴς ὑπὸ τοῦ κ. Κ. Ζάμπα.

Φαίδρος. Διάλογος περιμάχητος, προκαλέσας ὅτε μὲν ἐπαίνους, ὅτε δὲ ἐπικρίσεις ἀπὸ τῆς ἀρχαιότητος διὰ τὰς παρατόλμους περὶ ἠθικῆς ιδέας του, αἱ ὁποιαὶ ἀναπτύσσονται τεχνικῶτα εἰς ὕψος ῥητορικῶν καὶ μὲ παραστατικὸν λυρισμὸν. Πραγματεῦται περὶ ἔρωτος, περὶ φραιότητος καὶ περὶ σχετικῶν συναισθημάτων τῆς ψυχῆς, ἀντικρούων δὲ καὶ συμπληρῶν ἓνα σχετικὸν λόγον τοῦ Δυσίου ἀποδεικνύει συνάμα ὅτι ἡ ῥητορικὴ μόνον διὰ τῆς φιλοσοφίας δύναται ν' ἀναχθῇ εἰς τέχνην. Ζωηρὰ, χαρίεσσα καὶ κομψὴ εἶναι ἡ ἐν ἀρχῇ περιγραφὴ τοῦ τόπου τοῦ διαλόγου. Δρ. 2.—

Ἡ μετάφρασις φιλολογικῶς πιστὴ καὶ γλαφυρὰ ὑπὸ τοῦ κ. Κ. Γούνηρη.

Ἀλκιβιάδης Ἀλκιβιάδης Ἡ αὐτοεπίγνωσις, τὸ «γνώθι σαυτόν», δεύτερος καὶ βαθύτερον ἀκόμη ἢ θεωρίᾳ τοῦ ἔσω ἡμῶν κόσμου τίθεται εἰς τὸν Ἀλκιβιάδην ὡς ἀφετηρία καὶ βάσις τῆς ἐξυψώσεως τοῦ ἀνθρώπου. Ἀφοῦ πρακτικῶς διευκρινισθῇ ὅτι χωρὶς τὴν αὐτοεπίγνωσιν δὲν ἔχομεν ὀρθὴν ἀντίληψιν τοῦ δικαίου καὶ τοῦ ὠφελίμου, γενικεύεται κατόπιν τῆς αὐτοεπίγνωσεως ἡ ἰδέα καὶ παρουσιάζεται ἡ ἐξ αὐτῆς ὠφέλεια ὡς ἡ κατ' ἐξοχὴν τελειοποιούσα τὸν ἀνθρώπον καὶ ἐξυψοῦσα πρὸς τὸ θεῖον. Οὕτως αἱ ἀντιλήψεις τοῦ διαλόγου τούτου εἶναι ὁ πυρὴν ὅλης τῆς Νεοπλατωνικῆς φιλοσοφίας. Ὁ συναπτόμενος διάλογος «Ἀλκιβιάδης δεύτερος», ἀφοριώμενος ἐκ τοῦ ὅτι προσεῦχονται οἱ ἀνθρώποι ζητοῦντες πολλὰς ἐπιβλαβῆ πράγματα, ἄγεται εἰς τὸ ὅτι ἀγνοοῦμεν τί εἶναι τὸ ὠφέλιμον καὶ τί τὸ ἀγαθόν. Δρ. 2.50

Ἡ μετάφρασις πιστὴ καὶ φιλολογικὴ ὑπὸ τοῦ κ. Ν. Καζαντζάκη.

Ἴππαρχος — Ἀντερρασταί. Ἐρευνᾶται εἰς τὸν «Ἴππαρχον» τί εἶναι ἡ ἀγάπη τοῦ κέρδους καὶ γενικώτερον ἢ τὰς τῆς ἐκ τῶν ἄλλων ὠφελείας καὶ ἐπικρατήσεως καὶ κατὰ πόσον εἶναι αὕτη βλαβερὰ καὶ ἀδικος. Ἀφοῦ δὲ δειχθῇ ἡ σχετικότης τῶν τοιούτων ἀντιλήψεων, συμπεραίνεται ὡς φυσικὴ ῥοπή ἢ φιλοκέρδεια. — Εἰς τοὺς «Ἀντερραστάς» ἐξετάζεται τί εἶναι φιλοσοφία καὶ κατὰ πόσον καὶ πῶς αὕτη ὠφελει, κατακρίνονται δὲ οἱ ἐπιδεικνύοντες ἀπλὴν πολυμάθειαν ὡς σοφίαν Δρ. 0.80

Ἡ μετάφρασις φιλολογικὴ καὶ ἀκριβὴς

Ἐρουξίας, Ἀξίοχος, Ἀλκυών. Ὁ «Ἐρουξίας» ἐρευνᾷ τί εἶναι πλοῦτος καὶ κατὰ πόσον εἶναι ὠφέλιμος. — Εἰς τὸν «Ἀξίοχον» γίνεται ἐπισκόπησις τῆς περὶ ψυχῆς ἐσωτέρας πίστεως τοῦ ἀνθρώπου καὶ προβάλλεται ἐμμέσως ἡ πίστις αὕτη εἰς ἐκμηδένισιν τοῦ φόβου τοῦ θανάτου. Εἰς τὴν «Ἀλκυόνα» ποιητικῶς μετὰ τινος μυστικισμοῦ διεξηγεῖται ἡ μεταμορφωτικὴ τῆς ὕλης δύναμις τῆς φύσεως. Δρ. 1.—

Ἡ μετάφρασις φιλολογικὴ, πιστὴ καὶ σαφὴς ὑπὸ τοῦ κ. Γ. Μάνεση.

ΠΛΑΤΩΝ

Παρμενίδης. Ὁ Παρμενίδης καὶ ὁ Ζήνων ὑποστηρίζουν δογματικῶς τὴν ἐνιαυτῆτα τοῦ Σύμπαντος, ἀποδεικνύοντες διὰ πληθῆος μεταφυσικῶν ἰσχυρισμῶν τὸ ἀδύνατον τῆς πολλαπλότητος τῶν ὄντων. Ὁ Σωκράτης διως δι' ἄλληλαλλήλων ἐρωτήσεων περιάγει αὐτοὺς εἰς ἀντιφάσεις, ὥστε νὰ προκλήρῃ βαθύτερον τοῦ διαλόγου συμπέρασμα ἢ σχετικότης τῶν ἀνθρωπίνων γνώσεων καὶ τὸ ἐσφαλμένον πάσης δογματικῆς θεωρίας. Δρ. 2.—

Ἡ μετάφρασις φιλολογικῆ, σαφῆς καὶ περίτεχνος

Συμπόσιον ἢ **περὶ ἔρωτος.**—Εἰς συμπόσιον ἑορταστικὸν τῆς νύκτος τοῦ πλουσίου ποιητοῦ Ἀγάθωνος ἀποφασίζουσιν οἱ συνδαιτυμόνες νὰ εἴπῃ ἕκαστος ἐγκώμιον τοῦ ἔρωτος. Τελευταῖος ὁ Σωκράτης ὀρίζων πρῶτον ὅτι ἔρωσ, ὡς κοινῶς ἐννοεῖται, εἶναι ἐπιθυμία τοῦ κάλλους, διηγείται διάλογον μετὰ τῆς φίλης του Διοτίμας εἰς τὴν διήγησίν του περιλαμβάνεται ὁ μῦθος περὶ γενέσεως τοῦ ἔρωτος, ἐνέχων ὑψηλὴν καὶ βαθυτέραν μυστικότητα, παρουσιάζων δὲ τὸν ἐρωτικὸν πόθον ἰδεολογικῶς ὡς φιλοσοφικὴν ἐφεσιν, τάσων πρὸς εὐδαιμονίαν ἅμα καὶ ἀθανασίαν. Ἡ ἀπόροπτος ἔλευσις τοῦ Ἀλκιβιάδου μεθύοντος καὶ σιῶντοντος μὲν φαινομενικῶς, ἀλλὰ κατ' οὐσίαν ἐπανορθῶν τὸν Σωκράτην, παρέχει παραστατικὴν βεβαίωσιν τῆς Σωκρατικῆς ἰδεολογίας, τὴν ὁποίαν συνεχίζομένην διακόπτει ἐσθινὴ εἰσβολὴ κωμαστῶν. Δρ. 2.50

Ἡ μετάφρασις καλλιτεχῆς καὶ φιλολογικῆ ὑπὸ τοῦ κ. Ν. Κουντουριώτου.

Εὐθύδημος. Ἀποτελεῖ σφοδρὰν ἐπίθεσιν καὶ ἐπίκρισιν ἐναντίον τῶν ἀμφιγνωμιῶν, τῶν στρεβλῶν συλλογισμῶν καὶ τῆς κενότητος τῶν σκέψεων καὶ τῶν γνώσεων τῶν σοφιστῶν, ἰδίως ὅχι τῶν ἐπιφανῶν καὶ φιλοσοφοῦντων, ἀλλὰ τῶν κοινῶν καὶ ἡττορευόντων. Ὑπανιγμοὶ εἰς τὸν διάλογον τοῦτον γίνονται περὶ τοῦ Ἀντισθένης καὶ τοῦ Ἰσοκράτους. Δρ. 1.50

Ἡ μετάφρασις πιστὴ καὶ σαφῆς ὑπὸ τοῦ κ. Α. Χαροκόπου.

Μένων. Ἀπὸ τοὺς πλέον λιτοὺς τῶν διαλόγων ἀλλὰ δεικνύων τὴν εὐρύτητα καὶ τὸ πολυσχιδές τῆς πλατωνικῆς σκέψεως ἐξετάζων καὶ ἀναλύων τὴν ἀρετὴν, ἂν καὶ κατὰ πόσον εἶναι εἰς τὸν ἄνθρωπον ἐμφυτος. Ἡ ἐν αὐτῷ μαθηματικῶς διατυπωμένη σκέψις, ἢ ἀλληλουχία καὶ τὸ ἀκριβές τῶν συλλογιστικῶν ἐπιχειρημάτων καὶ ὁ περιορισμὸς τοῦ ζητήματος πλησιάζουσιν τὸν διάλογον τοῦτον εἰς τὴν λεγομένην ἤδη θετικὴν φιλοσοφίαν. Δρ. 1.50

Ἡ μετάφρασις φιλολογικῆ καὶ εἰς ὕψος σαφές ὑπὸ τοῦ κ. Χαρ. Παπαντωνίου.

Φίληβος ἢ περὶ ἠδονῆς.—Εἰς τὴν ἐρώτησιν ποῦ βασίζεται τὸ ἀγαθόν, ὁ μὲν Φίληβος ἀπαντᾷ προβάλλων τὴν ἠδονὴν, ὁ δὲ Σωκράτης ἀντιπροβάλλει τὴν φρόνησιν. Καὶ ἀφοῦ καταδειχθῆ ὅτι διὰ τὸν ἄνθρωπον σημαγτικώτερον εἶναι ἡ φρόνησις καθὼς πεπερασμένη καὶ ἀντιληπτὴ, συμπεραίνεται ὅτι ὁ συνδυασμὸς φρονήσεως καὶ ἠδονῆς ἀγεῖ εἰς τὸ ἀγαθόν. Δρ. 2.50

Ἡ «Φίληβος» μεταφράσθη πιστῶς καὶ εἰς ὕψος σαφές ὑπὸ τοῦ κ. Κ. Ζάμα.

Θεάγης—Περὶ δικαίου—Περὶ ἀρετῆς. Εἰς τὸν ὁ Πλάτων ἐξετάζει τί εἶναι σοφία καὶ ἂν δύναται αὕτη νὰ διδαχθῆ. θέτει δὲ ὡς βάσιν τῆς μορφώσεως καὶ ἐπαύσεως ἐκάστου τὴν ἐσωτερικὴν φυσικὴν του κλίσιν. Εἰς τὸν διάλογον τοῦτον γίνεται ὑπὸ τοῦ Σωκράτους ἐκτενὴς λόγος περὶ τοῦ γνωστοῦ δαιμονίου αὐτοῦ.—Εἰς τὸν «περὶ δικαίου» διερευνᾶται ἂν ἢ ἀντίληψις τοῦ δικαίου εἶναι ἐμφυτος ἢ ἐπίκτητος.—Εἰς τὸν «περὶ ἀρετῆς», ὁμοίως σκοπεῖται ἂν εἶναι διδακτὴ ἢ ὄχι ἡ ἀρετὴ καὶ ἐξετάζεται τὸ συμπέρασμα ὅτι εἶναι δῶρον ἐκ θείας βουλήσεως προσερχόμενον. Δρ. 0.80

Ἡ μετάφρασις φιλολογικῆ καὶ ἀκριβῆς ὑπὸ τοῦ κ. Σ. Λιμπεροπούλου.

ΠΛΑΤΩΝ

Πρωταγόρας. Μετὰ ὠραίαν καὶ εἰρωνικὴν περιγραφὴν τῶν ἐπιστῶν διεξάγεται συζήτησις μετὰ τοῦ Σωκράτους καὶ τοῦ Πρωταγόρα περὶ ἀρετῆς. Ἐπιδειξίως ὁ Σωκράτης φέρων εἰς ἀδιέξοδον τὸν σοφιστὴν, ἀποδεικνύει πρῶτον ὅτι ἡ ἀρετὴ εἶναι αὐτοδίδακτος, μεταστρέφων δὲ κατόπιν παρουσιάζει ἀντιθέτως αὐτὴν ὡς ἀποτέλεσμα γνώσεως. Δρ. 2.—

Κριτίας. Ἀναφερόμενος εἰς τὴν μυθολογουμένην χώραν Ἀτλαντίδα, τῆς ὁποίας παρέχει ποιητικὴν καὶ ἐξόχως παραστατικὴν περιγραφὴν, διατυπώνει πολιτικὸν καὶ κοινωνικὸν σύστημα ἰδεῶδες, συνδυασμὸν μοναρχίας καὶ δημοκρατικῆς ὁργανώσεως. Δρ. 1.—

Αἱ μετάφρασις τοῦ Πρωταγόρα καὶ τοῦ Κριτία φιλολογικῶς πισταὶ καὶ εἰς γλαφυρὸν καὶ σαφές ὕψος ὑπὸ τοῦ κ. Α. Χαροκόπου.

Λάχης. θέτει ὡς βάσιν τῆς ἀνατροφῆς τὴν ἀνδρεία, ἠθικῶς ἅμα καὶ ὄλικῶς λαμβανομένην. Ἐξετάζων τί εἶναι ἀνδρεία καὶ μὴ καταλήγων εἰς ὄρισμόν, ἐξάγει ἐκ τούτου συμπέρασμα ὅτι θεωρητικῶς καὶ ἀπολύτως δὲν δύναται νὰ καθορισθῶσιν αἱ ἀρεταί. Δρ. 1.—

Λύσις. Διάλογος μετὰ τοῦ Σωκράτους καὶ ὠραίων ἐφήβων ἐν τῇ παλαιστρῇ, πραγματευόμενος περὶ τῆς φιλίας τῆς ἀρμοζούσης εἰς τοὺς νέους πρὸς τοὺς προσβεβηκότας καὶ γενικώτερον περὶ τῆς φιλίας ὡς ἀτομικῆς καὶ κοινωνικῆς ἀρετῆς. Δρ. 0.80

Ἡ «Λάχης» καὶ ὁ «Λύσις» μεταφράσθησαν με κομψὸν φιλολογικὸν ὕψος σαφῶς καὶ πιστῶς ὑπὸ τοῦ κ. Α. Καμπάνη.

Ἀπολογία Σωκράτους. Τὸ δράμα τῆς δίκης καὶ καταδίκης τοῦ Σωκράτους, κυρίως δὲ ἡ ὑπ' αὐτοῦ ἀπολογουμένου ἀπλή καὶ σοφῆ ἱστορήσις τῆς ζωῆς καὶ τῆς διδασκαλίας του, ἀποτελοῦσα τὴν ἐναντίον τῶν κατηγορῶν του ὑπεράσπισιν, περιέχονται εἰς τὸν διάλογον τοῦτον. Δρ. 1.50

Εὐθύφρων. Ἐξετάζει καὶ ἀναλύει με βαθύτητα φιλοσοφικὴν καὶ ἐλευθερόφρονα τὸ τί εἶναι ὁσιότης, ἤγουν εὐσέβεια, ἀρετὴ καὶ νομιμοφροσίνη. Ἐπικρίνων τὴν πρόληψιν καὶ τὴν κατὰ τύπους καὶ κατὰ παράδοσιν εὐσέβειαν, θέτει ὡς ἀφετηρίαν καὶ γνώμονα τῆς ἀληθοῦς ἠθικῆς τὴν ἐμφυτον καὶ κατὰ συνείδησιν ἠθικότητα. Δρ. 1.20

Ἡ «Ἀπολογία Σωκράτους» καὶ ὁ «Εὐθύφρων» μεταφράσθησαν πιστῶς, εἰς ὕψος ζωντανὸν καὶ καλλιτεχνικὸν ὑπὸ τοῦ κ. Α. Μαργαϊτίδου.

Γοργίας. Συζήτησις τοῦ Σωκράτους μετὰ τοῦ διασήμου τῆς ἀρχαιότητος σοφιστοῦ, τοῦ διδάσκοντος ὅτι ἡ τυπικὴ μόρφωσις—ἢ λεγομένη σήμερον ἐπιστημονικὴ πολυμαθία—ἐπαρκεῖ εἰς ἀνύψωσιν καὶ ἀνάδειξιν τοῦ ἀνθρώπου. Θέμα τῆς συζητήσεως εἶναι ἂν ἢ ἡθικὴ κατορθῶσι νὰ παράσχῃ τὴν ὑπεροχὴν, τοῦτο δὲ ἀποκρούει ὁ Σωκράτης, ἀποδεικνύων ὅτι ἀληθῆς μόρφωσις εἶναι μόνον ἡ θεμελιωμένη ἐπὶ τῆς φιλοσοφίας.

Ἡ μετάφρασις φιλολογικῆ καὶ σαφῆς ὑπὸ τοῦ κ. Ἀλ. Φιλαδελφῆ. Δρ. 3.—

Μενέξενος. Μοναδικὸς εἰς τὸ εἶδος τοῦ διαλόγου τοῦ Πλάτωνος, διότι ἀποτελῶν δῆθεν ἐγκώμιον πεσόντων Ἀθηναίων, συνταχθὲν ὑπὸ τῆς Ἀσπασίας, εἶναι πρᾶγματι λεπτὴ καὶ εἰρωνικὴ σάτυρα τῆς φλυαροῦ ῥητορείας καὶ τῶν ῥητόρων τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, τῶν ὁποίων μιμεῖται με θαυμαστὴν τέχνην τὸ ὕψος καὶ τὴν παραλογίζομενην σοφιστείαν.

Ἡ μετάφρασις φιλολογικῶς πιστὴ καὶ περίτεχνος μετ' ἐξηγηματικῶν προλόγων ὑπὸ τοῦ κ. Ἰ. Ζερβου. Δρ. 1.—

ΠΛΑΤΩΝ

Τίμαιος. Ἀποτελεῖ σύστημα μεταφυσικῆς φιλοσοφίας περὶ γενέσεως τοῦ κόσμου καὶ περὶ φύσεως τοῦ ἀνθρώπου, ἔχει δὲ πολλὴν συγγένειαν μὲ τὰς Πυθαγορείους θεωρίας. Ὁ Τίμαιος ἀναπτύσσει τὰς βαθυτάτας ἐν τῷ διαλόγῳ μυστικιστικὰς ἰδέας «περὶ κόσμου φύσεως», ὁ δὲ Σωκράτης, διευκρινίζει, συντελεῖ εἰς τὴν ἐνάρξειαν καὶ τὴν παραστατικότητα τὴν ἰδιαίτουσαν εἰς τὸ πλατωνικὸν ὄψος. Δρ. 3.—

Ἡ μετάφρασις φιλολογικῶς ἀρίστη καὶ σαφὴς ὑπὸ τοῦ κ. Π. Γρατσιάτου. **Ἴων, Μίνως, Δημόδοκος, Σίσυφος, Κλει-**

τοφῶν. Ὁ πρῶτος τῶν διαλόγων τούτων ἐλέγχει τὴν ἐπιπόλαιον γνώσιν, ὀρίξει δὲ ἐμμέσως εἰς τὴν συνίσταται ἡ μερικὴ καὶ ἡ συνολικὴ γνώσις. — Ὁ «Μίνως» ἀναφέρεται εἰς τὰς περὶ δικαίου καὶ ἀρετῆς γενικὰς καὶ σχετικὰς ἀντιλήψεις. — Ὁ «Δημόδοκος», ἀφορμώμενος ἐκ τοῦ ἐρωτήματος ἂν καὶ παρὰ τίνας πρέπει νὰ ζητῶμεν συμβουλὰς, ἀνάγεται γενικώτερον εἰς τὴν ἐξέτασιν τοῦ τρόπου καὶ τοῦ ποιοῦ τῆς ἐπικτῆτου μορφώσεως. — Ὁ «Σίσυφος» ἀναλύει τί εἶναι σκέψις πρακτικὴ καὶ θεωρητικὴ καὶ πόσον εἶναι ὠφέλιμος. Ὁ «Κλειτοφῶν» ἐπισκοπῶν τὰς ἠθικὰς ἀντιλήψεις ἀποδεικνύει τὴν σχετικότητα αὐτῶν.

Ἡ μετάφρασις φιλολογικὴ καὶ σαφὴς ὑπὸ τοῦ κ. Ν. Καζαντζάκη. Δρ. 2.—

Πολιτεία. Τὸ πρωτοτυπώτερον καὶ πλαστικώτερον τῶν πλατωνικῶν ἔργων, ἀποτελούμενον ἐκ 10 βιβλίων. Τὸ πρῶτον βιβλίον πραγματευόμενον περὶ δικαιοσύνης εἶναι ἀφαιρετὴ διατυπώσεως ἔπειτα ἰδανικοῦ πολιτεύματος. Ἡ ὀριζομένη ἰσότης δικαιωμάτων τῶν πολιτῶν, ἡ διακανόνισις ἴσης ἐργασίας, ἡ κατανομή τῶν πολιτῶν εἰς τρεῖς τάξεις, ἡ ἐξίσωσις ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, ἡ κοινογαμία καὶ κοινοκτημοσύνη, ὁ ἀποκλεισμός τῶν ποιητῶν, ὁ περιορισμός τῆς αὐξήσεως τοῦ πληθυσμοῦ, αἱ πρωτόρρουθοι γενικὰ καὶ περὶ τοῦ κοινωνικοῦ καὶ τοῦ ἀστικοῦ δικαίου ἀρχαί, συνδυάζονται εἰς ὀργανικὸν σύστημα εἰς τὴν «Πολιτείαν» τοῦ Πλάτωνος, ὑπῆρξαν ἀφαιρετὴ καὶ πλείστων φιλοσοφικῶν, κοινωνιολογικῶν καὶ πολιτικῶν θεωριῶν. Ὡστε καὶ ἀπὸ τῆς ἀπόψεως ταύτης εἶναι ἐκ τῶν σημαντικωτέρων δημιουργημάτων τῆς ἀνθρωπίνης σκέψεως. Δρ. 6.—

Ἡ μετάφρασις πιστὴ, σαφὴς καὶ γλαφυρὰ ὑπὸ τοῦ κ. Ι. Ν. Γρυλάρη.

Νόμοι καὶ Ἐπινομίς. Τὸ ὀριμώτερον καὶ πραγματικώτερον τοῦ Πλάτωνος ἔργον, εἰς 12 βιβλία. Ὁ διάλογος, εἰς τὸν ὁποῖον δὲν παρουσιάζεται πλέον διδάσκων ἢ ἐλέγχων ὁ Σωκράτης, ἀλλὰ κάποιος ἀνώνυμος Ἀθηναῖος, ἦτοι ὁ Πλάτων, διεξάγεται εἰς μιᾶς ἡμέρας πορείαν ἀπὸ Κνωσοῦ μέχρι τοῦ ἀντροῦ τοῦ Διός. Μετέχουσι δὲ αὐτοῦ ὁ Μέγιστος, Λακεδαιμόνιος, καὶ ὁ Κλεινίας, Κρής, ἦτοι ἀντιπρόσωποι τῶν δύο περιφῆμων ἀρχαίων πολιτευμάτων. Περιγραφαὶ χαρακτήρων καὶ ἐπεισόδια καὶ προσωποποιαὶ δὲν ὑπάρχουν, ἔκαστος δὲ τῶν διαλεγομένων παρίσταται ἀπλῶς ὡς ἐκπροσωπῶν ὀρισμένην θεωρίαν, ἵνα διατυπωθῇ τελικῶς ἡ ὀριμος φιλοσοφικὴ ἀντίληψις τοῦ Πλάτωνος εἰς πολιτικὸν σύστημα ἐπιδεικτικῶν ἐφαρμογῆς καὶ πραγματοποιήσεως. — Ἡ προσηρημένη «Ἐπινομίς» ἀποτελεῖ συνέχειαν τῶν «Νόμων» καὶ ἐνιαχοῦ ἐπεξηγήσιν αὐτῶν. Δρ. 8.—

Ἡ μετάφρασις φιλολογικὴ καὶ σαφὴς ὑπὸ τοῦ κ. Κ. Ζάμπα.

Ἐπιστολαὶ καὶ ὄροι. Αἱ ὑπὸ τῆς ἀρχαιότητος ἤδη ἀποδιδόμεναι εἰς τὸν Πλάτωνα ἐπιστολαὶ ἀναφερόμεναι εἰς τὰς φιλοσοφικὰς αὐτοῦ ἀντιλήψεις καὶ παρέχουσαι λεπτομερείας περὶ τοῦ βίου του. — Μετὰ τῶν ἐπιστολῶν συνεξεδόθησαν οἱ «Ὅροι», ἦτοι ἐρμηνεῖα τῶν ἐιδικῶν λέξεων καὶ φιλοσοφικῶν ὄρων, τῶν εἰς χρῆσιν ὑπὸ τοῦ Πλάτωνος. Δρ. 2.—

ΗΡΟΔΟΤΟΣ

Πατὴρ τῆς Ἱστορίας ἀνομιόσθη ὁ Ἡρόδοτος, τοῦ ὁποῖου ἡ πιστοποιηθεῖσα ἐξ ἄλλων πηγῶν ἀκριβεία τῆς ἀφηγήσεως ἀμιλλᾶται πρὸς τὴν γοητείαν τοῦ ὕφους.

Μοῦσαι εἶναι τὸ θαυμάσιον ἔργον, τὸ ἱστοροῦν τὴν ζωὴν τῶν ἀρχαίων Ἀσιατικῶν ἐθνῶν, τῶν βαρβάρων λαῶν, τῆς Αἰγύπτου καὶ τῆς Ἑλλάδος. Οἱ ἐθνικοὶ καὶ θρησκευτικοὶ μῦθοι, αἱ περιγραφαὶ τόπων, ἠθῶν καὶ ἐθίμων καὶ ποικίλα ἐπεισόδια, παρεμβαλλόμενα, παρέχουν ἀφθαστον χάριν εἰς τὸ βιβλίον, τοῦ ὁποῖου τὰ ἐννέα τεύχη ἀνόμασαν διὰ τοῦτο οἱ ἀρχαῖοι μὲ τὰ ὀνόματα τῶν ἐννέα Μουσῶν. Τόμοι 4. Δρ. 12.—

Ἡ μετάφρασις ὑπὸ Α. Σκαλίδου, ἐπιθεωρηθεῖσα ὑπὸ τοῦ κ. Ἰ. Ζερβού.

ΘΟΥΚΥΔΙΔΗΣ

Ἡ ἀμερόληπτος ἀκριβεία, ἡ κριτικὴ βαθύνοια, ἡ συντομία τοῦ λόγου καὶ ἡ ἀδρότης τοῦ νοήματος ἀνέδειξαν τὸν Θουκυδίδην κορυφαῖον ἱστορικὸν τοῦ κόσμου.

Πελοποννησιακὸς πόλεμος εἶναι ἡ θαυμασιὰ ἱστορία τοῦ ἐμφυλίου μακροῦ πολέμου τῶν Ἑλλήνων, ἀποτέλεσμα τοῦ ὁποῖου ὑπῆρξεν ἡ ἀνεπανόρθωτος ἐξασθένεισις τῆς Ἑλλάδος. Ἀνατρέχων εἰς τὰ ἀπώτατα αἰτία ὁ Θουκυδίδης ἐξηγεῖ τὰ τῆς ἀναπτύξεως τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων, περιγράφει τὴν σύστασιν καὶ τὴν ζωὴν τῶν καθέκαστα πολιτειῶν, παρέχει δὲ συγχρόνως οὕτως ἀρίστην εἰκόνα τῆς ἐθνικῆς τῶν Ἑλλήνων ζωῆς. Τόμοι 4. Δρ. 10 —

Ἡ μετάφρασις πιστὴ ὑπὸ τοῦ κ. Ἰ. Ζερβού.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ

Ὁ Δημοσθένης κρίνεται ὡς ὁ μεγαλύτερος τοῦ κόσμου ῥήτωρ καὶ οἱ λόγοι του εἶναι τὸ τελειότερον ὑπόδειγμα ῥητορικῆς τέχνης. Ἀνατοὶ καὶ ἀκριβεῖς τὴν φράσιν, ἀκαταμάχητοι εἰς ἐπιχειρήματα, εἶναι καλλιτεχνήματα σκέψεως καὶ φράσεως.

Ὁ περὶ τοῦ στεφάνου λόγος εἶναι ἀπολογία τοῦ πολιτικοῦ του βίου. Τόσον δὲ πλοῦτον εἰς ἐξάρσεις καὶ ῥητορικὰ τεχνάσματα περιέχει, ὥστε δύναται νὰ ποτελεσθῇ ἐξ αὐτοῦ ἀρίστη διδασκαλία τῆς ῥητορικῆς. Δρ. 2.—

Οἱ τρεῖς Ὀλυνθιακοὶ εἶναι φανέρωσις τῆς πολιτικῆς τοῦ Φιλίππου καὶ ἐπικρίσις τῆς ἀδρανείας τῶν Ἀθηναίων. Κρίνονται ὡς οἱ κατ' ἐξοχὴν πολιτικοὶ λόγοι τοῦ Δημοσθένους. Δρ. 1.—

Οἱ τέσσαρες Φιλιππικοὶ ἀποτελοῦν δριμυτάτην ἐπίδειξιν κατὰ τοῦ Φιλίππου καὶ πρόκλησιν εἰς ἀμείνον κατ' αὐτοῦ ἐνέργειαν πρὸς σωτηρίαν τῆς Ἑλλάδος. Δρ. 1.50

Αἱ μεταφράσεις ἀκριβεῖς, διατηροῦσαι κατὰ τὸ δυνατόν τὴν δύναμιν καὶ τὴν ἀνδριότητα τοῦ πρωτοτύπου, ἔγιναν ὑπὸ τοῦ κ. Ν. Γκινοπούλου.

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΣ

Χαρακτήρες. Τὸ κατ' ἐξοχὴν ἠθογραφικὸν καὶ ψυχολογικὸν τοῦτο ἔργον τοῦ φιλοσόφου συγγραφέως, ἀπομείναν ἔκτοτε πρότυπον εἰς τὸ εἶδος του, ἀποτελεῖ περιγραφὴν καὶ σάτυραν κοινωνικῶν καὶ ἀτομικῶν κακιῶν καὶ ἐλαττωμάτων. Δρ. 1.—

Ἡ μετάφρασις πιστὴ καὶ γλαφυρὰ ὑπὸ τοῦ κ. Μ. Σιγούρου.

ΟΜΗΡΟΣ

Τὸ μέγιστον καὶ ἀνυπερβλήτων ποιητικὸν μνημεῖον τῆς παγκοσμίου σκέψεως ἀπετελοῦν αἱ δύο θαυμασταὶ ἐποικοίαι Ἰλιάς καὶ Ὀδύσεια τοῦ Ὀμήρου. Ὁ,τι παρήγαγον οἱ ἀρχαῖοι τῆς Ἀνατολῆς πολιτισμοὶ εἰς γῶσιν, εἰς θρησκευτικὰς δεξιοσίας καὶ μύθους καὶ σύμβολα, εἰς ἠθικὰς ἀντιλήψεις καὶ εἰς δημιουργήματα τέχνης, πολλαπλασιασθέντα ἐκ τῆς πλουσίας Ἑλληνικῆς διανοήσεως καὶ διωλισθέντα διὰ τῆς καθαρῆς καὶ λεπτῆς Ἑλληνικῆς αἰσθητικῆς, ἀπέληξαν εἰς τὸν Ὀμηρον ὡς ἀπόσταγμα ποιήσεως, πλαστικότητος καὶ κάλλους. Ὁῦτος ἀπετελέσθησαν αἱ δύο ἐποικοίαι, πηγαὶ ἀστείρευτοι πηγῆς τέχνης, πρῶτοπα ἰδεώδη καὶ ἀφύραστα πηγῆς ποιήσεως.

Ἰλιάς. Τὸ κυρίως ἥρωικόν ἔπος, ὁμιώμενον ἀπὸ τῆς ἔριδος Ἀγαμέμνονος καὶ Ἀχιλλέως, ἱστορεῖ ὅλα τὰ κατοίην καὶ ἐπισιοδιακῶς ὅλα τὰ πρότερον συμβάντα τοῦ Τρωικοῦ πολέμου. Θεοί, ἥρωες, παραδόσεις, περιπέτεια, περιγραφαὶ ἀποτελοῦν εἰς τὴν Ἰλιάδα κόσμον κινούμενον καὶ ζῶντα μὲ ὄλην τὴν ἐνάργειαν τῆς ἀληθείας μέσα εἰς τὸ φῶς ἐξόχου ποιήσεως.

ΤΕΥΧΟΣ Α'. Αἱ ἐξ ἄνωθεν ἑξαφῶδιαι: Α. Δοιμός-μήνις-Β. Ὀνειρος-Βοιωτία ἢ κατάλογος νεῶν-Γ. Ὀρκοί. Τευχόσκοπία. Ἀλεξάνδρου καὶ Μενελάου μονομαχία-Δ. Ὀρκίων σύγκυσις. Ἀγαμέμνονος ἐπιπόλις-Ε. Διομήδους ἀριστεία-Ζ. Ἐκτορος καὶ Ἀνδρομάχης ὄμιλλια. Δρ. 1.50

ΤΕΥΧΟΣ Β'. Αἱ ἐξ ἐπόμενοι ἑξαφῶδιαι: Η. Ἐκτορος καὶ Αἰαντος μονομαχία. Νεκρῶν ἀναίρεσις-Θ. Κόλος μάχη-Ι. Πρεσβεία πρὸς Ἀχιλλέα. Λιταί-Κ. Δολάνεια-Λ. Ἀγαμέμνονος ἀριστεία-Μ. Τευχόμαχία. Δρ. 1.50

ΤΕΥΧΟΣ Γ'. Αἱ ἐξ ἐπόμενοι ἑξαφῶδιαι: Ν. Μάχη ἐπὶ ταῖς ναυσίν-Ξ. Διὸς ἀπάτη-Ο. Παλιῶτις παρὰ τῶν νεῶν-Π. Πατρόκληια-Ρ. Μενελάου ἀριστεία-Σ. Ὀπλοποικία. Δρ. 1.50

ΤΕΥΧΟΣ Δ'. Αἱ ἐξ ἐπόμενοι ἑξαφῶδιαι: Τ. Μήνιδος ἀπόρησις-Υ. Θεομαχία-Φ. Μάχη παραποτάμιος-Χ. Ἐκτορος ἀναίρεσις-Ψ. Ἄδρα ἐπὶ Πατρόκλῳ-Ω. Ἐκτορος λύτρα. Δρ. 1.50

Ἡ μετάφρασις ἑυθυμική, σαφῆς καὶ πιστῆ ὑπὸ τοῦ κ. Ἰω. Ζερβοῦ.

Ὀδύσεια. Τὸ πολυσύνθετον καὶ πολυμερές ἔπος, τὸ ἱστοροῦν τὴν δεκαετῆ περιπλάνησιν τοῦ Ὀδυσσεὺς μετὰ τὸν Τρωικὸν πόλεμον. Οἱ πολιτισμοί, αἱ θρησκείαι, αἱ ἱστορίαι, τὰ ἦθη τῶν τότε καὶ τῶν μυθολογομένων λαῶν περιλαμβάνονται καὶ περιπλέκονται εἰς τὴν θαυμασίαν περιπετειώδη ποιητικὴν ἀφήγησιν.

ΤΕΥΧΟΣ Α'. Αἱ ἐξ ἄνωθεν ἑξαφῶδιαι: Α. Θεῶν ἀγορά. Ἀθηνᾶς παραινέσις πρὸς Τηλεμάχον-Β. Ἰθακησίων ἀγορά. Τηλεμάχου ἀποδημία-Γ. Τὰ ἐν Πύλῳ-Δ. Τὰ ἐν Λακεδαιμόνι-Ε. Ὀδυσσεὺς σχεδία-Ζ. Ὀδυσσεὺς ἀφίξις εἰς Φαιάκας. Δρ. 1.50

ΤΕΥΧΟΣ Β'. Αἱ ἐξ ἐπόμενοι ἑξαφῶδιαι: Η. Ὀδυσσεὺς εἰσοδος πρὸς Ἀλκίνοον-Θ. Ὀδυσσεὺς σύστασις πρὸς Φαιάκας-Ι. Ἀλκίνοου ἀπόλογοι. Κυκλώπειαι-Κ. Τὰ περὶ Αἰόλου καὶ Λαιστοργόνου καὶ Κίρκης-Λ. Νέκυια-Μ. Σειρήνες, Σκύλλα, Χάρυβδις, βίβος Ἥλιου. Δρ. 1.50

ΤΕΥΧΟΣ Γ'. Αἱ ἐξ ἐπόμενοι ἑξαφῶδιαι: Ν. Ὀδυσσεὺς ἀπόπλους παρὰ Φαιάκων καὶ ἀφίξις εἰς Ἰθάκην-Ξ. Ὀδυσσεὺς πρὸς Εὐμαίον ὄμιλλια-Ο. Τηλεμάχου πρὸς Εὐμαίον ἀφίξις-Π. Τηλεμάχου ἀναγνωρισμὸς Ὀδυσσεὺς-Ρ. Τηλεμάχου ἐπάνοδος εἰς Ἰθάκην-Σ. Ὀδυσσεὺς καὶ Ἴρου πυγμή. Δρ. 1.50

ΤΕΥΧΟΣ Δ'. Αἱ ἐξ ἐπόμενοι ἑξαφῶδιαι: Τ. Ὀδυσσεὺς καὶ Πηνελόπης ὄμιλλια. Ἀναγνωρισμὸς ὑπὸ Εὐρυκλείας-Υ. Τὰ πρὸ τῆς μνηστηροφονίας-Φ. Τόξου θέσις-Χ. Μνηστηροφονία-Ψ. Ὀδυσσεὺς ἐπὶ Πηνελόπης ἀναγνωρισμὸς-Ω. Σπονδαί. Δρ. 1.50

Ἡ μετάφρασις ἑμμετρος, σαφῆς καὶ πιστῆ ὑπὸ Ἰαν. Πολυλά.

ΘΕΟΚΡΙΤΟΣ

Ὁ πλησιέστερος εἰς ἡμᾶς καὶ συγγενέστερος ἀρχαῖος ποιητής, ὑμνητὴς τοῦ ἔρωτος καὶ τῆς φύσεως, τοῦ ὁποῖου τὸ ἔργον ἐν συνόλῳ ἔχει πολλὰς ὁμοιότητας καὶ ἀναλογίας μὲ τὴν δημοτικὴν μας ποιήσιν.

Εἰδύλλια. Τὰ σοφώδενα ποιήματά του, βουκολικά, ἐρωτικά καὶ ἄλλα, διαπνέονται ἀπὸ ζωὴν καὶ χάριν, παρέχοντα δὲ ζωταντὴν εἰκόνα τοῦ ἀρχαίου βίου παραουσιάζουσαν καὶ καταπληκτικὴν νεωτερικότητα. Ἡ μετάφρασις ἑμμετρος, καὶ ἀρτίως ἀρμονικὴ ὑπὸ τοῦ κ. Ἰ. Πολέμη. Δρ. 2.—

200 ΔΡΑΧ. ΒΙΒΛΙΑ ΑΓΟΡΑΖΕΤΕ ΠΛΗΡΩΝΟΝΤΕΣ ΑΝΑ 10 ΔΡ. ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ

Ὁ πολυχεδέστερος καὶ ἐγκυκλοπαιδικότερος τῶν φιλοσόφων, τοῦ ὁποῖου τὸ ἔργον ὑπέβη καὶ ἡ βάσις ὅλης τῆς νεωτέρας ἐπιστήμης καὶ φιλοσοφίας.

Ἡθικὰ Νικομάχεια εἶναι τὸ νεωτεριστικὸν ἔργον του, εἰς τὸ ὁποῖον ἐξετάζονται, ἀναλύονται καὶ διατυπώνονται ἀπὸ θεωρητικῆς συνάμα καὶ πρακτικῆς ἀπόψεως αἱ ἀρχαὶ τῆς κοινωνικῆς καὶ τῆς ἀτομικῆς ἠθικῆς. Δρ. 5.—

Ἡ μετάφρασις φιλολογικὴ καὶ σαφῆς ὑπὸ τοῦ κ. Κ. Ζάμπα.

Περὶ ψυχῆς. Εἰς τὸ περιλάλητον τοῦτο ἔργον διετύπωσεν ὁ Ἀριστοτέλης τὰς μεταφυσικὰς περὶ ψυχῆς θεωρίας του, βασιζομένης ἐπὶ τῶν δεδομένων τοῦ φυσικοῦ κόσμου καὶ τοῦ ὀρθοῦ λόγου. Ὑπήρξαν δὲ αὐταὶ ἀφετηρία πλείστον δὲ τῶν νεωτέρων μεταφυσικῶν συστημάτων. Δρ. 3.—

Μικρὰ Φυσικά. Τὰ πορίσματα τῶν πρὸ αὐτοῦ φυσικῶν καὶ φιλοσόφων, μάλιστα δὲ τὰ ἐξαγόμενα τῆς κολοσσαίας αὐτοῦ προσωπικῆς ἐργασίας διετύπωσεν ὁ Ἀριστοτέλης εἰς τὸ ἔργον τοῦτο, βαθῶ καὶ διαφανιστικῶν τῶν τότε φυσικῶν καὶ βιολογικῶν γνώσεων. Δρ. 3.—

Τὰ «Περὶ Ψυχῆς» καὶ τὰ «Μικρὰ Φυσικά» μὲ φιλολογικὴν ἀκρίβειαν, καλλιτέπειαν καὶ σαφήνειαν μετέφρασεν ὁ κ. Π. Γρατσιῆτος.

Ἀθηναίων Πολιτεία. Ἱστορία πολιτικὴ καὶ πολιτικαὶ τῶν πολιτευμάτων συγγραφῆς τοῦ Ἀριστοτέλους. Θαυμάζεται ἐν αὐτῇ ἡ λιτότης, καὶ ἡ τάξις τῆς συγγραφῆς, παρεχούσης πλείστας πολιτικὰς μελέτας. Δρ. 3.—

Ἡ μετάφρασις μὲ ἀποκατάστασιν τοῦ ἐλλείποντος κειμένου καὶ μὲ εἰσαγωγὴν περὶ τοῦ βίου καὶ τοῦ ἔργου τοῦ Ἀριστοτέλους ὑπὸ τοῦ κ. Ἰ. Ζερβοῦ.

ΞΕΝΟΦΩΝ

Δαξεντὴς τοῦ λόγου, ὑπερέχων εἰς σαφήνειαν, λιτότητα καὶ περιγραφικότητα, ὁ Ξενοφῶν ἀποτελεῖ τὸ ὑπόδειγμα τῆς Ἀττικῆς καλλιτεπείας καὶ εἶναι εἰς τῶν μεγάλων ἱστορικῶν καὶ ἠθικολόγων τῆς παγκοσμίου φιλολογίας.

Τὰ Ἀπομνημονεύματά του εἶναι ἡ περίληψις τῆς διδασκαλίας τοῦ Σωκράτους, περιέχουν δὲ κυρίως τὰς ἠθικὰς ἀντιλήψεις τοῦ μεγάλου φιλοσόφου. Δρ. 2.50

Ἡ μετάφρασις ὑπὸ τοῦ κ. Κ. Βάρναλη.

Κύρου Ἀνάβασις. Ἱστορία τῆς ἐκστρατείας τοῦ νεωτέρου Κύρου καὶ ἰδίως ἡ ἀφήγησις τῆς ἐπιστροφῆς τῶν δέκα χιλιάδων Ἑλλήνων ὑπὸ τὴν στρατηγίαν τοῦ Ξενοφῶντος. Ἡ περιγραφὴ τῶν χωρῶν καὶ τῶν λαῶν τῆς Ἀσίας ἐνισχύει τὴν ζωηρότητα καὶ τὸ ἐνδιαφέρον τῆς ἱστορικῆς ἀφήγησεως. Δρ. 5.—

Ἡ μετάφρασις ἀρτία ὑπὸ τοῦ κ. Δ. Ἀναστασοπούλου τοῦ Ἀθηναίου.

ΕΠΙΚΤΗΤΟΣ

Ἐγχειρίδιον. Αἱ περὶ κόσμου, περὶ ἀνθρώπου, περὶ ἠθικῆς γνῶμαι τοῦ ἐπιφανοῦς στωικοῦ φιλοσόφου συνεκεντρωθῆσαν εἰς τὸ ἔργον τοῦτο. Δρ. 0.80

Ἡ μετάφρασις ἀριστοτεχνικὴ ὑπὸ τοῦ κ. Ἀ. Καμπάνη.

190 ΔΡΑΧ. ΒΙΒΛΙΑ ΑΓΟΡΑΖΕΤΕ ΠΛΗΡΩΝΟΝΤΕΣ ΑΝΑ 5 ΔΡ. ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ

Tolstol

Μετ. Σ. Φραγκοπούλου

Ἡ νέα ζωὴ

Τὸ πλέον ῥιζοσπαστικὸν κοινωνιολογικὸν ἔργον τοῦ Τολστόη εἶναι «Ἡ νέα ζωὴ» ποῦ ἐξετάζει μὲ ζοφερά χρώματα τὰς σημερινὰς κοινωνίας, εἰκονίζει θαυμαστά τὴν ἀθλιότητα τῶν ἐργατικῶν τάξεων, βαίνουσαν ἀπὸ τοῦ κακοῦ εἰς τὸ χειρότερον, διδάσκει δὲ τὴν ἀπολοιοποίησιν τῶν κοινωνικῶν συνθηκῶν καὶ τὸν φυσικὸν καὶ ἀγροτικὸν βίον ὡς τὸ μόνον μέσον σωτηρίας ἀπὸ τῆς ἀθλιότητος. Δρ. 250

B. Dangennes

Μετ. Η. Οικονομοπούλου

Ἡ θέλῃσις

Ὅ,τι σχετικὸν μὲ τὴν ἄσκησιν καὶ τὴν ἐνίσχυσιν τῆς θέλῃσεως καὶ ὅσα εἶναι τὰ ἐξ αὐτῆς ἀφελήματα τοῦ ἀτόμου καὶ τῆς κοινωνίας, περιελήφθησαν εἰς τὸ βιβλίον τοῦτο. Μεθοδικὰ ταξινομημένα καὶ ἐξηγητημένα, μὲ ἀφηγηματικὴν δὲ καὶ χάριν, παρετέθησαν αἱ περὶ θέλῃσεως γνῶμαι ἀρχαίων καὶ νέων σοφῶν μαζί μὲ τὰ διδάγματα τῆς κοινωνικῆς πείρας. Δρ. 8.—

Jhon Caird

Μετ. Π. Γρατσιάτου

Ἡ φιλοσοφία τῆς θρησκείας

Ἡ ἐπιστημονικὴ καὶ μεταφυσικὴ δικαιολογία τῆς θρησκείας ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἀνάκαθεν σκέψεως τῆς ἀνθρωπότητος καὶ σύμφωνα μὲ τὸς νεωτέρας γνώσεις διατυπῶνται σαφῶς καὶ μεθοδικῶς εἰς τὸ φιλοσοφικὸν τοῦτο ἔργον, θεωρούμενον ὑπὸ τῆς κριτικῆς ὡς κλασσικὸν εἰς τὸ εἶδος του. Δρ. 8.—

Ἰω. Ζερβού Ἱστορία τῆς ιδέας

Ἡ ἐξέλιξις τῶν ἀνθρωπίνων ἰδεῶν, θεολογικῶς, μεταφυσικῶς καὶ ἐπιστημονικῶς καὶ τὰ ἐξαγόμενα τῶν ἰδεῶν τούτων εἰς θρησκευτικὰς πίστεις, εἰς ἠθικὰ δόγματα καὶ εἰς τὰς ἄλλας κοινωνικὰς ἐφαρμογὰς διατυπώνονται εἰς τὰ δύο βιβλία τοῦ ἔργου— τὸν Γαβατάμαν καὶ τὸν Ἀσάτην— περιληπτικῶς καὶ κατὰ τρόπον μεταφορικῶς, χωρὶς νὰ παραβλεφθῇ ἐκ τούτου ἡ ἀκριβεία. Ὡς συνάθροισμα καὶ ὀλοκλήρωσις τῶν ἱστορουμένων ἰδεῶν προκύπτει τέλος κεντρικὴ φιλοσοφικὴ ἰδέα, ἐξηγουσα, συναρμολόγουσα καὶ ἐνώνουσα ὅλας τὰς ἀνάκαθεν κοινωνικὰς πίστεις καὶ φιλοσοφικὰς δοξασίας. Δρ. 4.—

E. Haeckel

Μετ. Α. Φραγκοπούλου

Ὁ Μονισμὸς

Ἐξετάζων ἀπὸ βιολογικῆς ἀπόψεως καὶ ἰδίως σύμφωνα μὲ τὴν κρατούσαν θεωρίαν τῆς ἐξελίξεως ὁ Χαϊκελ τὴν κίνησιν, τὴν σύνθεσιν καὶ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ὕλης παρουσιάζει τὸν Μονισμὸν, ἦτοι τὴν ἀπλὴν καὶ ἐξ ἐνὸς στοιχείου σύστασιν τῆς ὕλης ὡς τὴν μόνην πραγματικὴν καὶ ἐναργῶς ἀληθῆ φιλοσοφικὴν περὶ τοῦ κόσμου ἀντίληψιν. Δρ. 2.—

V. Hugo

Μετ. Γεο. Βουτσινᾶ

Φιλοσοφία καὶ φιλολογία

Μὲ ὀξυδέρκειαν καὶ μὲ δύναμιν εἰς ὕψος ἐναργῆς καὶ ποιητικὸν ὁ Οὐγκιὸ διερευνᾷ εἰς αὐτὸ τὸ ἔργον του τὴν παγκόσμιον σκέψιν ὡς πρὸς τὴν καλλιτεχνικὴν ἰδίως ἐκδήλωσιν αὐτῆς. Ἡ ἀνάλυσις τοῦ ἔργου τοῦ Αἰσχύλου κατὰ συμπαραβολὴν μὲ τὸ ἔργον τοῦ Σαίξπηρ ἐκτείνονται περιλαμβάνουσι γενικὴν ἐπισκόπησιν τοῦ ἀρχαίου ιδεώδους καὶ τοῦ νεωτέρου. Δρ. 250

John Lubbock

Μετ. Α. Μαρπουτσόγλου

Αἱ ἀπολαύσεις τῆς ζωῆς

Αἰσιόδοξος ὁ συγγραφεὺς ἐξετάζει τὰ ἀγαθὰ καὶ τὰ δεινὰ, τὰς εὐτυχίας καὶ τὰς συμφορὰς τῆς ζωῆς, παρουσιάζων δὲ μέγα τὸ πλεόνασμα τῶν ἀπολαύσεων, διδάσκει πῶς καὶ εἰς τὰς ταλαιπωρίας ἀκόμη νὰ εὐρίσκωμεν τὴν ἀπολαυσιν καὶ νὰ κατορθώνωμεν τὴν ἀποσώβησιν ἢ ἐλάττωσιν των. Δρ. 3.—

Richard

Μετ. Η. Οικονομοπούλου

Ὁ Σοσιαλισμὸς

Μελέτη τῆς ἱστορίας τοῦ σοσιαλισμοῦ, ἐκθεσις περιληπτικὴ τῶν νεωτέρων σοσιαλιστικῶν συστημάτων καὶ τῶν ἐφαρμογῶν των, ἰδίως δὲ ἐξελεγχῆς αὐτῶν σύμφωνα μὲ τὰς ἀντιλήψεις τῆς συγχρόνου οἰκονομολογικῆς ἐπιστήμης εἶναι τὸ ἔργον τοῦτο, τὸ ὁποῖον παρέχει ἰδίως πολλὰς καὶ πολυτίμους περὶ τοῦ σοσιαλισμοῦ γνώσεις καὶ πληροφορίας. Δρ. 3.—

Rappalardo

Μετ. Α. Καμπάνη

Ἡ Τηλεπάθεια

Ὅ ὅλα τὰ φαινόμενα παλαιὰ καὶ νέα, ὅσα ἐξηκριβώθησαν σχετικὰ μὲ τὴν ἐξ ἀποστάσεως αἰσθησιν, ἦτοι τὰ φαινόμενα τῆς τηλεπαθείας ἢ ἄλλως λεγομένης ἔκτης αἰσθήσεως, συνάμα δὲ καὶ ὅλας τὰς διατυπωμένας ὑπὸ διαφόρων ὑποθέσεων πρὸς ἐξήγησιν τοῦ φαινομένου, συνεκέντρωσεν ὁ συγγραφεὺς μεθοδικὰ εἰς τὸ βιβλίον αὐτό, ὥστε ἡ ἀνάγνωσις του παρέχει σαφῆ ἰδέαν τοῦ τί εἶναι καὶ πῶς κρίνεται σήμερον ἡ τηλεπάθεια. Δρ. 250

Rousseau

Μετ. Α. Κιονίτη

Περὶ τῆς ἀνισότητος τῶν ἀνθρώπων

Εἶναι τὸ τοιμηρότερον ἔργον τοῦ Ρουσσώ, περιέχον περιληπτικῶς τὰς φιλοσοφικὰς του ιδέας ὅπως ἀνεπτύχθησαν εἰς τὸ «Κοινωνικὸν Συμβόλαιον», εἰς τὰς «Ἐξομολογήσεις» του κ.τ.λ. Ὑποστηρίζει ὅτι τὰ δεινὰ τῆς ἀνισότητος προέκυψαν ἐκ τοῦ πολιτισμοῦ καὶ ὑποδεικνύει τὴν ἐπαναστροφὴν τοῦ ἀνθρώπου εἰς τὴν ἀρχέγονον κατάστασιν. Δρ. 3.—

Rousseau

Μετ. Ι. Ζερβού

Κοινωνικὸν συμβόλαιον

Βασικόμενος ὁ Ρουσσώ εἰς τὴν ἰδέαν ὅτι αἱ Κοινωνίαι ἐσχηματίσθησαν βαθμηδὸν καὶ μὲ τὸ νὰ συμβληθοῖν μεταξὺ των οἱ ἄνθρωποι, ἐξετάζει κατὰ πόσον τὸ Κοινωνικὸν αὐτὸ Συμβόλαιον εἶναι διατηρήσιμον καὶ δικαίον ἢ δικαιοφονές. Καὶ καθ' ὅσον οἱ πλείοτεροι ἄνθρωποι ἀδικοῦνται ἀπὸ τοὺς ὀλίγους κρίνει ὁ Ρουσσώ ὡς δικαίαν τὴν ἐπανάστασιν. Ἀπὸ κοινωνιολογικῆς ἀπόψεως τὸ Κοιν. Συμβόλαιον εἶναι σπουδαιότατον ἔργον, ἱστορικῶς δὲ ὑπέθε-
θεν ἡ κυριώτερα θεωρητικὴ διδασκαλία τῆς Γαλ. Ἐπαναστάσεως. Δρ. 3.—

Schopenhauer

Μετ. Α. Ζάγκου

Συγγραφεῖς καὶ Ὑψος

Ὁ μέγας τῆς Γερμανίας νεώτερος φιλόσοφος, βαθὺς καὶ πρωτότυπος, ἐπα-
ρέχει συνάμα καὶ εἰς κομψότητα ὕψους. Εἰς τὴν σειρὰν δὲ τῶν ἔργων του, τῶν ὑπὸ πῦλον «Πάρεργα καὶ Παραλειπόμενα» περιελάβε τὸ διὰ τὸν ἄνω τίτλον σύγγραμμα, ὅπου μὲ διαύγειαν φιλοσόφου καὶ πείραν μετρίου καλλι-
τέχνου ὀρίζει τοὺς κανόνας τοῦ καλοῦ ὕψους, τοὺς τρόπους τῆς διατυπώσεως τῶν ἰδεῶν καὶ ἐν γένει τῆς συγγραφῆς, ἐπιτίθεται δὲ δριμύτατα ἐναντίον τῶν διαστρεφῶν τῆς γλώσσης καὶ τῶν κενολόγων καλλιτεχνῶν. Δρ. 3.—

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΦΕΣΗ ΑΡΧΑΙΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ

Ἐκδομένη ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ Δρος Ι. ΖΕΡΒΟΥ

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ

Ὁ μέγιστος μ. Χ. Ἕλληρ συγγραφεὺς καὶ φιλόσοφος. Οἱ «Παράλληλοι βίον» του εἶναι βιογραφίαι, καθ' ἃς εἰς ἕκαστον Ἕλληνα ἀντιπαραβάλλεται ὁ ἀντιστοιχῶν κατὰ χαρακτῆρα, δόξαν καὶ πεποιθείας Ῥωμαῖος· εἶναι δὲ φιλοσοφικαί, ἠθικολογικαί, διδακτικαί καὶ μάλιστα πηγὰὶ πολιτικότητας τῆς ἱστορίας. Τὰ ἀνέκδοτα, ἡ ζωηρότης τῆς παραστάσεως, ἡ ἐνάργεια τῆς περιγραφῆς, αἱ σκέψεις, ἡ ἐμβρυϊκὴ κρίσις, καθιστοῦσι τοὺς «Παράλληλους Βίους» μελέτην ἑρπύνην καὶ μορφωτικὴν.

Θησεύς-Ῥωμύλος - Λυκούργος-Νουμάς. - Ὁ ἦρωρ τῶν Ἀθηνῶν παραβάλλεται πρὸς τὸν ἰδρυτὴν τῆς Ῥώμης. Καὶ ὁ νομοθέτης τῆς Σπάρτης Λυκούργος πρὸς τὸν Ῥωμαῖον Νουμᾶν. Τόμος Α'. Δρ. 3.

Σόλων-Ποπλικόλας, Θεμιστοκλῆς-Καμίλλου, Πελοπίδης - Φάβιος Μάξιμος. - Ὁ νομοθέτης τῶν Ἀθηνῶν ἀντικρίζεται πρὸς τὸν μεταρρυθμιστὴν Ποπλικόλαν. Ὁ δὲ νικητὴς τῶν Περσῶν Θεμιστοκλῆς πρὸς τὸν Καμίλλον. Τέλος ὁ πολιτικὸς Πελοπίδης πρὸς τὸν συνετὸν πολιτικὸν τῆς Ῥώμης Φάβιον Μάξιμον. Τόμος Β'. Δρ. 3.

Ἀλκιβιάδης-Κοριοιανός, Τιμολεων-Αἰμίλιος Παῦλος. - Ὁ ἐπιτήδειος καὶ ἀλλοπρόσαλλος Ἀθηναῖος συγκρίνεται πρὸς τὸν ἱκανόν, ἀλλὰ πολεμῆσαντα τὴν πατρίδα του Κοριοιανόν. Ὁ ἐνάρετος δὲ Τιμολεων πρὸς τὸν ἀγαθὸν στρατηγὸν τῆς Ῥώμης. Καὶ τῶν Θηβῶν ὁ ὑπερασπιστὴς παραβάλλεται πρὸς τὸν Μάρκελλον. Τόμος Γ'. Δρ. 3.

Ἀριστείδης-Κάτων, Φιλοποίμην-Φλαμίνιος, Πύρρος - Μάριος. - Ὁ Ἀριστείδης τίθεται παράλληλος πρὸς τὸν Κάτωνα. Ὁ τελευταῖος τῆς Ἑλλάδος στρατηγὸς πρὸς τὸν Φλαμίνιον. Καὶ ὁ ἥρωικὸς Πύρρος πρὸς τὸν στρατηγὸν Μάριον. Τόμος Δ'. Δρ. 3.

Λύσανδρος-Σύλλας, Κίμων-Δούκουλλος, Νικίας-Κράσος. - Ὁ κακῶς ἀποθανὼν βασιλεὺς τῆς Σπάρτης παραβάλλεται πρὸς τὸν ὀμότυχον Σύλλαν. Ὁ Ἀθηναῖος Κίμων πρὸς τὸν ὀμοίως παραγνωρισθέντα στρατηγὸν Δούκουλλον. Καὶ ὁ δυστυχῆς στρατηγὸς Νικίας πρὸς τὸν Κράσσον. Τόμος Ε'. Δρ. 3.

Σερτώριος-Εὐμένης, Ἀγχιλάος-Πομπήιος. - Ἡ ἀπὸ μιλῶν ἀνύψωσις εἰς μεγάλα τοῦ Σερτωρίου καὶ τοῦ Εὐμένηου παραλληλίζονται. Ὅμοιως τοῦ Ἀγχιλάου καὶ τοῦ ἐνδόξου Πομπήιου ἡ πρώτη λαμπρὰ τύχη καὶ ἡ κατόπιν συμφορὰ. Τόμος ΣΤ'. Δρ. 3.

Ἀλέξανδρος-Ἰούλιος Καίσαρ, Φωκίων-Κάτων. - Οἱ δύο μέγιστοι καὶ δυναστικοὶ τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Ῥώμης στρατηγοὶ παραλληλίζονται. Εἰς τοὺς ἐπομένους δύο βίους ὁ Φωκίων συγκρίνεται πρὸς τὸν Κάτωνα. Τόμος Ζ'. Δρ. 3.

Ἄγις καὶ Κλεομένης, Τιβέριος καὶ Γάιος Γράκκος, Δημοσθένης - Κικέρων. - Οἱ δύο ἀναμορφωταὶ τῆς Σπάρτης ἀντιπαραβάλλονται πρὸς τοὺς δύο Ῥωμαίους. Καὶ ὁ ἡττητὸς Δημοσθένης πρὸς τὸν μεγάλον τῆς Ῥώμης ῥήτορα. Τόμος Η'. Δρ. 3.

Ἀρταξέρξης-Δημήτριος, Ἀντώνιος. - Ὁ πολιτικὸς τῶν Περσῶν βασιλεὺς παραλληλίζεται πρὸς τὸν Δημήτριον. Ἐπεταὶ δὲ μόνος ὁ βίος τοῦ Ἀντωνίου. Τόμος Θ'. Δρ. 3.

Δίων-Βρούτος, Ἄρατος-Γάλλβας, Ὄθων. - Ὁ περιπετειώδης βίος τοῦ Συρακουσίου Δίωνα παραβάλλεται πρὸς τὸν βίον τοῦ Βρούτου. Τοῦ δὲ στρατηγοῦ τῶν Ἀχαιῶν Ἄρατου πρὸς τὸν αὐτοκράτορα Γάλλβα. Ἐπεταὶ δὲ ὁ βίος τοῦ αὐτοκράτορος Ὄθωνος. Τόμος Ι'. Δρ. 3.

Τὸ ὅλον ἔργον τόμοι δέκα Δραχ. 30.

200 ΔΡΑΧ. ΒΙΒΛΙΑ ΑΓΟΡΑΖΕΤΕ ΠΛΗΡΩΝΟΝΤΕΣ ἈΝΑ 10 ΔΡ. ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΜΕΝΟΙ ἀπὸ δλους τοὺς λογογράφους μᾶς
ΟΛΟΙ ΟΙ ΑΡΧΑΙΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ
εἰς 120 τόμους δευτέρους ἀξίας δραχ. 315 μὲ 10 Δραχ. κατὰ μῆνα

ΕΞΕΔΩΘΗΣΑΝ

ΑΙΣΧΥΛΟΥ	ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ
Πέρσαι, Μετάφρ. Ἰωάννου Ζερβού 1.50	Χαρακτῆρες, Μετάφρ. Μ. Σιγοῦρου 1.—
Ἀγαμέμνων, Μετάφρ. Ἰ. Γουπάρη 1.50	ΘΟΥΚΥΔΙΔΟΥ
Εὐμένιδες, Μετάφρασις Ἰω. Γουπάρη 1.50	Πελοπον. πόλεμ. Μτ. Ἰ. Ζερβού, τ. 4 10.—
Χοηφόροι, Μετάφρ. Ἰω. Γουπάρη 1.50	ΛΟΥΚΙΑΝΟΥ
Προμηθεὺς Δεσμώτης, Μετ. Ἰ. Ζερβού 1.50	Ἄπαντα, Μτ. Ἰω. Κονδυλάκη, τόμ. 6 13.—
Ἐπὶ ἐπὶ Θῆβας, Μετ. Ἰω. Γουπάρη 1.50	ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ
Ἰκετίδες, Μετάφρ. Μ. Αὔγηρ 1.50	Ἀθηναίων Πολιτεία, Μετ. Ἰω. Ζερβού 3.—
Ὀλόκληρος ὁ Αἰσχύλος εἰς 7 τόμους 10.50	Ἠθικά Νικομάχεια, Μετ. Κ. Ζάμπα 5.—
ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ	Περὶ ψυχῆς, Μετάφρ. Π. Γρατσιαίου 3.—
Ἀντιγόνη, Μετάφρ. Κ. Χρηστομάνου 1.50	Μικρὰ Φυσικά, Μετ. Π. Γρατσιαίου 3.—
Τραχίνια, Μετάφρ. Ἀ. Καμπάνη 1.50	ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ
Οιδίπους Τύραννος, Μετ. Ἀ. Καμπάνη 1.50	Οἱ Τρεῖς Ὀλυνθιακοὶ, Μτ. Ν. Γκινοπούλ. 1.—
Φιλοκτήτης, Μετάφρ. Ἀ. Καμπάνη 1.50	Ὁ περὶ στεφάνου λόγος, Μτ. Γκινοπούλ. 2.—
Αἴας, Μετάφρασις Κ. Βάρναλη 1.50	Οἱ τέσσαρες φιλιππικαί, Μτ. Γκινοπούλ. 1.50
Ἠλέκτρα, Μετάφρ. Μ. Αὔγηρ 1.50	ΠΛΑΤΩΝΟΣ
Οιδίπους ἐπὶ Κόλ. Μ. Ἠλ. Βουτιερειδίου 1.50	Εὐθύφρων, Μετ. Ἀλ. Μοραϊτίδου 1.20
Ὀλόκληρος ὁ Σοφοκλῆς εἰς 7 τόμους 10.50	Ἀπολογία Σοκράτη, Μτ. Ἀ. Μοραϊτίδου 1.50
ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ	Κρίτων, Μετάφρ. Ν. Γκινοπούλου 0.80
Ἰφιγένεια ἡ ἐν Ταύρ. Μτ. Κυπαρίσση 1.50	Φαίδων, Μετάφρ. Ἀρ. Χαροκόπου 2.50
Ἰππολύτος ὁ Σεφάν. Μτ. Ἀ. Τανάγρα 1.50	Κρατύλος, Μετάφρασις Κ. Ζάμπα 2.50
Φοίνισσαι, Μετάφρ. Ν. Ποριώτη 1.50	Θεαίτητος, Μετάφρασις Κ. Ζάμπα 3.—
Ἀλκίστις, Μετάφρ. Γ. Τσοκοπούλου 1.50	Σοφοστής, Μετάφρασις Κ. Ζάμπα 2.50
Βάκχαι, Μετάφρ. Κ. Βάρναλη 1.50	Πολιτικός, Μετάφρασις Κ. Ζάμπα 2.50
Μήδεια, Μετάφρ. Ἀ. Τανάγρα 1.50	Παρμενίδης, Μετάφρ. Π. Γρατσιαίου 2.—
Ἰκετίδες, Μετάφρ. Ν. Ποριώτη 1.50	Φίλητος, Μετάφρασις Κ. Ζάμπα 2.50
Κύκλωψ, Μετάφρ. Γ. Τσοκοπούλου 1.50	Συμπόσιον, Μετ. Ν. Κουντουριάτου 2.50
Ἰων, Μετάφρ. Π. Δημητριοπούλου 1.50	Φαίδρος, Μετάφρασις Κ. Γουπάρη 2.—
Ἄλδραμαχί, Μετάφρ. Γ. Τσοκοπούλου 1.50	Ἀλκιβιάδης Α' καὶ Β', Μτ. Καζαντζάκη 2.50
Ἠλέκτρα, Μετάφρ. Ἀ. Τανάγρα 1.50	Ἰππάρχος Ἀντερασταί, Μετάφρασις Κ. Κωνσταντινίδου 0.80
Ἡρακλῆς μαινόμενος, Μετ. Κ. Βάρναλη 1.50	Χαρμίδης, Μετάφρασις Ἀ. Καμπάνη 0.80
Ἰφιγένεια ἡ ἐν Αἰδίῳ, Μτ. Ἰ. Φραγκιά 1.50	Λάχης, Μετάφρασις Ἀ. Καμπάνη 1.—
Ἡρακλεΐδαί, Μετάφρ. Κ. Βάρναλη 1.50	Δύσις, Μετάφρασις Ἀ. Καμπάνη 0.80
Ῥήσος, Μετάφρασις Ἀ. Καμπάνη 1.50	Εὐθύδημος, Μετάφρ. Ἰω. Γουπάρη 1.50
Ἐλένη, Μετάφρασις Ἀ. Καμπάνη 1.50	Πρωταγόρας, Μετάφρ. Ἀ. Χαροκόπου 3.—
Ὀρέστης, Μετάφρ. Ἰω. Ζερβού 1.50	Γοργίας, Μετάφρ. Ἀλ. Φιλαδέλφειος 3.—
Ἐκάβη, Μετάφρασις Ν. Ποριώτη 1.50	Μένων, Μετάφρ. Χ. Παπαντωνίου 1.50
Τωμασῆς, Μετάφρασις Ἀ. Καμπάνη 1.50	Ἰπκίας μείζων καὶ ἐλάσσων, Μτ. Ζάμπα 2.50
Ὀλόκληρος ὁ Εὐριπίδης εἰς 19 τόμους 28.50	Μενέξενος, Μετάφρ. Ἰω. Ζερβού 1.—
ΘΕΟΚΡΙΤΟΥ	Πολιτεία, Μετ. Ἰω. Γουπάρη, τόμοι 3 6.—
Εἰδύλλια, Μετάφρασις Ἰω. Πολέμη 2.—	Τίμαιος, Μετάφρ. Π. Γρατσιαίου 3.—
ΟΜΗΡΟΥ	Κριτίας, Μετάφρ. Ἀ. Χαροκόπου 1.—
Ἰλιάς, Μτ. ἔμμη. Ἰ. Ζερβού, τόμ. 8 5.—	Νόμοι καὶ Ἐπινομίς, Μετ. Ζάμπα, τόμ. 2 8.—
Ὀδύσσεια, Μτ. ἔμμη. Ἰ. Πολυλά, τόμ. 6 6.—	Ἐρμείας Ἀξίολχος-Ἀλκυών, Μτ. Μάνεση 1.—
ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ	Δημόδοκος - Σίσυφος - Κλειτοφών -
Ἐκκλησιαζουσαί, Μτ. Π. Δημητριοκ. 2.—	Ἰων - Μίνως, Μετ. Ν. Καζαντζάκη 2.—
Ὀρνίθες, Μετ. Π. Δημητριοπούλου 3.—	Θεάγης - περὶ Λικαίου - περὶ Ἀρετῆς, Μετάφρασις Λυμπεροπούλου 0.80
Βάτραχοι, Μετ. Π. Δημητριοπούλου 3.—	Ἐπιστολαὶ καὶ Ὅροι, Μετ. Κ. Ζάμπα 2.—
Λυσιστράτη, Μετ. Π. Δημητριοπούλου 2.—	Ὀλόκληρος ὁ Πλάτων εἰς 33 τόμους 65.70
Νεφέλαι, Μετ. Π. Δημητριοπούλου 2.—	ΗΡΩΔΟΤΟΥ
Ἀχαρνῆς, Μετάφρ. Μ. Αὔγηρ 2.50	Μούσαι, Μετ. Ἀ. Σκαλίδου, τόμ. 4 19.—
Ἰππῆς, Μετάφρασις Μ. Αὔγηρ 2.50	ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ
Σφήκες, Μετάφρασις Μ. Αὔγηρ 2.50	Βίαι Παράλληλοι, Μτ. Ἀ. Ραγκαβῆ, τ. 10 20.—
Εἰρήνη, Μετάφρασις Μ. Αὔγηρ 2.50	ΕΠΙΚΤΗΤΟΥ
Πλούτος, Μετάφρασις Μ. Αὔγηρ 2.50	Ἐγχειρίδιον, Μετ. Ἀ. Καμπάνη 0.80
Θεσμοφοριάουσαι, Μετ. Μ. Αὔγηρ 2.50	
Ὀλόκληρος ὁ Ἀριστοφάνης εἰς 11 τόμ. 27.—	
ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ	
Ἀπομνημονεύματα, Μετ. Κ. Βάρναλη 2.50	
Κύρου Ἀνάβασις, Μ. Α. Ἀναστασ. τόμ. 2 5.—	

Διὰ τοὺς ἀγοράζοντας ἕλαγ τὴν σειράν τῶν Ἀρχαίων Ἑλληνῶν Συγγραφέων τὸ δέμαρ ἐκαστοῦ τόμου ὑπελογισθὲν λέγεται 50 Δραχ. κατὰ τὸν ἐκαστοῦ τόμου ἐκαστοῦ τόμου δραχ. 1.—

ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΦΕΞΗ

Ἐκδομένη ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ Δρος Ι. ΖΕΡΒΟΥ

Th. Ribot = Αἰ ἀσθένειαι τῆς προσωπικότητος

Μετ. Π. Ψηλοεστῆ
Αἰ μελέται τοῦ ἐπιφανοῦς φυσιολόγου καὶ ψυχολόγου κ. Ριμπὸ περι τῆς ἀτομικότητος, ἣτοι περι τοῦ πῶς ἡ προσωπικότης ἐ σχηματίσθη εἰς τὸν ἄνθρωπον, πῶς λειτουργεῖ, πῶς σχετίζεται με τὸν ἐσώτερον ὀργανισμόν, ἣτοι τὸν νοῦν, καὶ πῶς με τὸν ἐξωτερικόν, ἣτοι τὸ σῶμα, καὶ πῶς εὐρίσκεται μέσα εἰς τὸ ἀντικειμενικὸν περιβάλλον, συγκεντροῦνται εἰς τὸ ἔργον τοῦτο. Σύνολον δὲ καθορίζεται ἕως πού ὑπάρχει φυσιολογικὴ ἐνέργεια τοῦ προσώπου καὶ ἀπὸ πού ἀρχίζει αὐτὴ νὰ γίνεται νοσηρὰ. Ὅστε ἐν συνόλῳ τὸ ἔργον εἶναι φυσιολογικὴ ψυχολογία διαλευκαίνουσα καὶ ἐξηγοῦσα κυριώτατα ἠθικὰ καὶ ψυχικὰ φαινόμενα. Δρ. 3

Th. Ribot = Αἰ ἀσθένειαι τῆς βουλήσεως.

Μετ. Π. Ψηλοεστῆ
Τὸ σπουδαιότερον κεφάλαιον τῆς ψυχολογίας εἶναι τὸ περι βουλήσεως. Ἡ βούλησις ἀληθινὰ εἶναι ἡ ἀφετηρία οἰασθῆποτε ἀνεργείας καὶ ἐκδηλώσεως τοῦ ἀνθρώπου, συναρτῆς με τὴν νόησιν, ἐπιδρῶσα ἐπ' αὐτῆς καὶ ὑφισταμένη τὴν ἐπίδρασιν τῆς. Εἰδικῶν τὰς ψυχολογικὰς μελέτας τοῦ δ κ. Ριμπὸ ἐξηγεῖ εἰς τὰς Ἀσθενείας τῆς βουλήσεως πῶς μορφώνεται κληρονομικῶς καὶ προσωπικῶς ἡ θέλησις, πῶς ἐξωτερικεύεται καθὲς τῆς ἐνέργειας καὶ πῶς ἐπιδρᾷ εἰς τὴν πνευματικὴν παραγωγὴν, εἰς τὴν ψυχικὴν φανέρωσιν καὶ εἰς τὴν κοινωνικὴν κατάστασιν τοῦ ἀτόμου. Δρ. 3

Louis Flquier Ἡ ἐπαύριον τοῦ θανάτου.

Μετάφρ. Α. Πολυμέρη
Ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἀστρονομίας, φυσικῆς, βιολογίας κλ. ὁ συγγραφεὺς παρουσιάζει ὡς ἀναμφισβήτητον τὴν ὑπαρξιν ψυχῆς καὶ μελλούσης μετὰ θάνατον ζωῆς. Αἱ θεμελιώδεις ἐπιστημονικαὶ γνώσεις καθὼς καὶ ὅλη ἡ φιλοσοφία τῶν ἰδεολόγων καὶ τῶν θρησκείων, διατυπωμέναι με ἀπλότητα καὶ με σαφήνειαν, κἀμινον ἐξαιρετικὰ ἐνδιαφέρουσαν καὶ πολὺ διδακτικὴν τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ ἔργου, τοῦ ὁποίου ἡ ἐκδοσις ἐξακολουθεῖ νὰ ἔχη μεγάλην ἐπιτυχίαν εἰς τὴν Γαλλίαν καὶ ἄλλαχού. Δρ. 4

Ludwic Büchner Ὁ Δαρβινισμός.

Μετάφρ. Α. Φαρμακοπούλου
Ὁ διάσημος φυσιολόγος καὶ βιολόγος τῆς Γερμανίας Βύχναρ ἐξηγεῖ εἰς τὸ σύγγραμμα τοῦτο τοὺς νόμους καὶ τὰς ὑποθέσεις τῆς Δαρβινικῆς θεωρίας περι ἐξελίξεως καὶ ἐπιλογῆς τῶν εἰδῶν, περι ἰεραρχίας τῶν ὄντων κλ., συνάρα δὲ ἐξάγει γενικά συμπεράσματα περι τῆς ἀρχῆς καὶ περι τοῦ προορισμοῦ τοῦ ἀνθρώπου κατὰ τρόπον, ὥστε νὰ δύναται καθὲς ἀναπτύξεως ἀναγνώστης νὰ μάθῃ εὐκόλα τὴν ἔκτασιν, τὰς λεπτομερείας καὶ τὰ βιολογικὰ καὶ φιλοσοφικὰ πορίσματα τῆς Δαρβινικῆς θεωρίας. Δρ. 4

Leon Tolstoi Τὰ Εὐαγγέλια.

Μετάφρ. Σ. Ζησιδη
Ἐπιχειρῶν νὰ συστηματοποιήσῃ τὴν χριστιανικὴν διδασκαλίαν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν Εὐαγγελίων καὶ καθ' ὅσον περιέχουν αὐτὰ γενικὰς ἐντολάς, κοτήτησιν δ Τολστόη σύνολον ἐκ τῶν τεσσάρων Εὐαγγελιστῶν λαμβάνων ὑπ' ὄψιν του καὶ τὴν ὅλην χριστιανικὴν παράδοσιν. Θεμελιώδης ἰδέα τοῦ Νεοχριστιανοῦ φιλοσόφου εἶναι ἡ συναρμόση τὴν σημερινὴν κοινωνικὴν ἀντίληψιν καὶ ζωὴν πρὸς τὰ χριστιανικὰ δόγματα, σύμφωνα με τὰς ἰδικὰς του φιλοσοφικὰς ἀντιλήψεις. Τὸ πολύχροτον ἔργον αὐτὸ τοῦ Τολστόη μετεφράσθη ἐπιστεμῶνως ὑπὸ τοῦ κ. Ζησιδη. Δρ. 250

200 ΔΡΑΧ. ΒΙΒΛΙΑ ΑΓΟΡΑΖΕΤΕ ΠΛΗΡΩΝΟΝΤΕΣ ΑΝΑ 10 ΔΡ. ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ

ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΦΕΞΗ

Ἐκδομένη ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ Δρος Ι. ΖΕΡΒΟΥ

Louis Büchner Ὁ κατ' ἐπιστήμην ἄνθρωπος.

Μετ. Ἀν. Φαρμακοπούλου
Τὸ ἔργον διαικοῦμενον εἰς τρία μέρη ἐξετάζει ἀπὸ βιολογικῆς κυρίως ἀπόψεως: Πόθεν ἐρχόμεθα; Ποιοὶ εἴμεθα; Ποῦ βαίνομεν; Ἡ πρωτογενὴς τοῦ ἀνθρώπου κατάστασις, ἡ κατ' ἐξέλιξιν καταγωγὴ του, ἡ σημερινὴ φυσιολογία καὶ ἡ κοινωνικὴ, ἠθικὴ καὶ πολιτικὴ του ὑπόστασις ἐκτίθενται με τὸ ἀναλυτικὸν πνεῦμα καὶ τὴν ἐξυμμετικὴν εὐρυμάθειαν τοῦ διασημοῦ ἐπιστήμονος, τὸν ὁποῖον ἀπέδωκε με ἀκριβείαν ὁ γνωστός συγγραφεὺς δημοσιολόγος κ. Φαρμακοπούλου. Δρ. 4

A. Debay = Φιλοσοφία τοῦ γάμου.

Μετ. Θ. Ὁρφανίδου
Ὁ φυσιολόγος συγγραφεὺς, τοῦ ὁποίου ὅλα τὰ ἔργα ἐσημείωσαν καταπληκτικὴν ἐπιτυχίαν ἐκδόσεων ἐν Γαλλίᾳ καὶ πανταχοῦ τῆς Εὐρώπης, πραγματεύεται τὰ τοῦ ἔρωτος, τῆς εὐτυχίας, τῆς συζυγικῆς πίστεως, τῆς ζηλοτυπίας, τῆς μοιχείας, τοῦ διαζυγίου, τῆς ἀγαμίας ἀπὸ βιολογικῆς καὶ ἠθικῆς ἀπόψεως. Ἡ μετάφρασις ἔγινεν ἐκ τῆς 115ης ἐκδόσεως. Δρ. 3.

A. Fouillé - Ἡ φιλοσοφία τοῦ Σωκράτους.

Μετάφρ. Ἀρμύνη
Τὸ δίτομον σπουδαῖον σύγγραμμα τοῦ Φουγιέ περι τῆς φιλοσοφίας τοῦ Σωκράτους ὡς ἰδεολογίας καὶ ὡς ἠθικῆς συνέπτυξεν ὁ Ἕλλην συγγραφεὺς εἰς βιβλίον γενικῶς προσιτὸν διὰ τὴν σαφήνειαν, τὴν λογικὴν μέθοδον καὶ τὸ ὕψος του. Εἰς αὐτὸ διεκρινίζονται αἱ Σωκρατικαὶ ἀντιλήψεις ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἔργων τοῦ Πλάτωνος καὶ τοῦ Ξενοφῶντος, φαίνονται δὲ ἐναργῶς τὸ ὕψος καὶ ἡ ἔκτασις τῆς διδασκαλίας τοῦ μεγάλου φιλοσόφου. Δρ. 2.

Ernest Renan Ὁ Ἀντίχριστος.

Ὁ φιλόσοφος καὶ καλλιτέχνης συγγραφεὺς, ὁ μέγας Ἀσσυριανολόγος καὶ Ἑβραϊστῆς Ρενὰν ἐξεστορεῖ με τὸ θαυμάσιον ὕψος του τὰ τῆς παραδόσεως περι Ἀντιχριστοῦ κατὰ τοὺς πρώτους μετὰ Χριστὸν χρόνους ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀυθεντικῶν κειμένων. Ἡ φανέρωσις τῆς τότε κοινωνικῆς καὶ πολιτικῆς καταστάσεως, ἡ ἀνάπτυξις τῆς Χριστιανικῆς θρησκείας καὶ ὅλα τὰ συναφῆ θέματα φιλοσοφικὰ καὶ ἱστορικὰ καθορίζονται εἰς τὸ ἔργον τοῦτο. Δρ. 3.

Max Nordau Ψυχολογικὴ φυσιολογία.

Μετ. Η. Οβιονομοπούλου
Υπέρομαχος τῶν ἠθικῶν τῆς κοινωνίας βάσεων, ἀπολογητῆς τῶν παλαιῶν ἀξιών κατὰ τρόπον ὄχι δογματικόν, ἀλλὰ ὀρθολογιστικόν, παρουσιάζεται ὁ Νορντάου εἰς τὸ ἔργον του ὑπὸ τὸν τίτλον «Ψυχολογικὴ φυσιολογία τοῦ πνεύματος καὶ τῆς ἰδιοφυΐας». Καταπολεμεῖ τὴν ἐπαναστατικὴν ῥοπήν εἰς τὴν ἰδεολογίαν καὶ ἰδίως ἀναλύει καὶ καθορίζει ἀπὸ φυσιολογικῆς ἀπόψεως τί εἶναι ὁ ὀρθὸς νοῦς, ἡ ἰδιοφυΐα καὶ ἡ μεγαλοφυΐα. Δρ. 2.

G. Flammarion Ὁ Θεὸς ἐν τῇ φύσει.

Μετάφρασις Α. Ζάριου
Τὰς ἐπιστημονικὰς περι τοῦ συμπαντος γνώσεις, κυρίως τὰς ἀναγομέναις εἰς τὸν εὐρὺν ὄριζοντα τῶν φυσικῶν νόμων καὶ τῆς ἀστρονομίας, παρουσιάζει εἰς τὸ βιβλίον του αὐτὸ ὁ Φλαμμαριὸν. Ἀφορμώμενος ἀπὸ τὸ δόγμα τοῦ Θεοῦ καὶ καταλήγων εἰς ἀναγνώρισιν τῆς λογικῆς καὶ τῆς ἀρμονίας τοῦ κόσμου, ἀπὸ τοὺς πλέον γενικοὺς νόμους ἕως εἰς τὰς ἐλαχίστας λεπτομερείας τῶν ὑπάρξεων, παρουσιάζει με πιστικότητι τὴν ὑπόστασιν Ἀνωτάτου Ὁντος δημιουργοῦ τῆς ζωῆς. Δρ. 4

200 ΔΡΑΧ. ΒΙΒΛΙΑ ΑΓΟΡΑΖΕΤΕ ΠΛΗΡΩΝΟΝΤΕΣ ΑΝΑ 10 ΔΡ. ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ

Λέον Tolstoj Ἡ συνάτα τοῦ Κρούτζερ.

Μετ. Σ. Φραγκοπούλου

ὑπὸ τύπον διηγήματος, με ἰδιαίτερον φιλολογικὴν ἀξίαν, συνάμα δὲ καὶ με δύνανιν συλλογισμοῦ, ἀναπτύσσει ὁ Τολστόη τὰς γνώμας του περὶ γάμου καὶ περὶ τῶν αἰτίων τῆς ἀνηθικότητος καθὼς καὶ τὰς βασιζόμενας εἰς τὸν Χριστιανισμὸν ἀρχὰς του περὶ ἀτομικῆς καὶ κοινωνικῆς ἠθικῆς. Δρ. 2.

Λέον Tolstoj Τὸ σχολεῖον Γρασνάιας Πολιάνας.

Μετάφρ. Ἄλ. Σκορδέλη

Εἶναι αἱ ἰδέαι τοῦ Τολστόη περὶ ἐκπαιδεύσεως καὶ ἠθικῆς ἀνατροφῆς τῶν παιδῶν, βασιζόμεναι εἰς φυσιολογικὰς, ψυχολογικὰς καὶ κοινωνικὰς παρατηρήσεις. Πρὸς ἐφαρμογὴν αὐτῶν ὁ συγγραφεὺς ἴδρυσεν πρότυπον σχολεῖον εἰς τὸ κτήμά του Γρασνάια Πολιάνα καὶ τὰ συμπέρασμα καὶ τὰ αποτελέσματα τῆς διδασκαλίας περιλαμβάνει ἐπίσης εἰς τὸ βιβλίον, τὸ ὁποῖον οὕτως εἶναι μεγίστου κοινωνικοῦ καὶ παιδαγωγικοῦ ἐνδιαφέροντος. Δρ. 3.

O. Flammarion Τὸ ἄγνωστον καὶ τὰ ψυχικὰ προβλήματα

Μετάφρ. Ἄλ. Γεωργιάδου

Τὰ ἀνεξήγητα φαινόμενα, τὰ θετικῶς ἤδη βεβαιούμενα ὑπὸ παρατηρητῶν καὶ ἐπιστημῶν ἀξιοπιστῶν, ἐκτίθενται εἰς τὸ βιβλίον τοῦτο τοῦ ἀστρονόμου μεταφυσικοῦ. Ἐμφανίσεις καὶ ἐκδηλώσεις θηρησκότων, ὄπτασιαι, τηλεπάθειαι, ὄρασις ἐξ ἀποστάσεως, ψυχικαὶ ἐπικοινωνίαι, προφητεῖαι καὶ προρρήσεις τοῦ μέλλοντος καὶ ὄνειρα ἀξιοσημείωτα ἐξηγοῦνται οὕτως, ὥστε νὰ προκύπτῃ τὸ συμπέρασμα, ὅτι ὑπάρχει ψυχὴ, ἔχουσα δυνάμεις ἀγνώστους εἰς τὴν ἐπιστήμην, ἐνεργοῦσα πέραν τῶν αἰσθήσεων καὶ προγινώσκουσα τὸ πεπρωμένον. Δρ. 3.

Λέον Tolstoj Ἡ ἀνάστασις.

Μετ. Οἰκονομοπούλου

Πολέμιος τοῦ ἠθικοῦ καθεστώτος, μισῶν τὰς προλήψεις καὶ τὰ συμβατικά ψεύδη, ὑπέρημαχος τῆς ἰσότητος καὶ τῆς ἀλληλοβοηθείας παρουσιάζει ὁ Τολστόη ὑπὸ καλλιτεχνικὸν τύπον ἀφηγήσεως τὰ ἄτοπα τῆς σημερινῆς κοινωνίας καὶ ὑποδεικνύει τρόπους ἐξαγισσεως τοῦ ἀνθρώπου. Ἀφ' οὗτου ἐδημοσιεύθη «ἡ Ἀνάστασις» ἐξακολουθεῖ νὰ διαδίδεται καταπληκτικῶς καὶ ἡ ἐξ αὐτῆς ἐπίδρασις ἐν Ῥωσίᾳ καὶ ἀλλοῦ εἶναι μεγίστη. Δρ. 3.

Λέον Tolstoj Αἱ νέαι ἰδέαι.

Μετ. Οἰκονομοπούλου

Ἐπιτομὴ τῆς ἰδεολογίας καὶ τῶν ἠθικῶν καὶ κοινωνικῶν ἀρχῶν τοῦ Τολστόη εἶναι τὸ βιβλίον τοῦτο, εἰς τὸ ὁποῖον ἐξετάζονται πῶς εἶναι τώρα καὶ πῶς πρέπει νὰ εἶναι ἡ Ζωή, ὁ Ἄνθρωπος, ἡ Κοινωνία, ἡ Θρησκεία, ἡ Ἐξουσία, ἡ Πατρις, ὁ Πλοῦτος, ἡ Ἐργασία, ἡ Ἐπιστήμη, ἡ Τέχνη, ὁ Ἔρως, ἡ Γυνή, τὸ Ἀγαθόν, ἡ Ἀλήθεια κλ. Πολλὰ ἀξιώματα καὶ γνωμικὰ ἐξ ὅλων τῶν ἔργων τοῦ Τολστόη περιλαμβάνονται ἐπίσης εἰς τὸ βιβλίον τοῦτο. Δρ. 2.

Max Nordau Ὁ ἐκφυλισμός.

Μετ. Ἀγγέλου Βλάχου

Γατρός καὶ φρενολόγος ὁ Νορδάου ἐνέκρινεν εἰς τὴν μελέτην τῆς συγχρόνου κοινωνίας καὶ τῶν νοσηρῶν ἐκδηλώσεών της συμπέρασμα δὲ τῶν μελετῶν του εἶναι ὁ «Ἐκφυλισμός», ὅπου περιγράφονται αἱ παθολογικαὶ πνευματικαὶ τάσεις τοῦ κοινῶν καὶ τῶν καλλιτεχνῶν καὶ ἰδεολόγων. Πολλοὶ συγγραφεῖς καὶ ποιηταὶ νεώτεροι, ὁ Ἴψεν, ὁ Τολστόη, ὁ Ζολᾶ, ὁ Βάγνερ, ὁ Βερλαῖν, ὁ Γκατιέ κλ., παρουσιάζονται ὡς ἐκφυλοὶ ἐν τέλει δὲ ὑποδεικνύονται τὰ μέτρα ἀντιδράσεως ἐναντίον τῆς προοιούσης κοινωνικῆς ἐκφυλίσεως. Δρ. 2.

100 ΔΡΑΧ. ΒΙΒΛΙΑ ΑΓΟΡΑΖΕΤΕ ΠΛΗΡΩΝΟΝΤΕΣ ἈΝΑ 5 ΔΡ. ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ

Max Nordau Ψυχολογικὰ παράδοξα

Μετ. Ν. Κουντουριώτου

Τὸ βιβλίον ἀποτελεῖ τὸ πρῶτον μέρος τῶν φιλοσοφικῶν ἀντιλήψεων τοῦ Νορτάου. Τολμηρὸν εἰς φυσιολογικὰς ἀναλύσεις καὶ εἰς συμπεράσματα περὶ ἔρωτος, αἰσιοδοξίας καὶ ἀπαισιοδοξίας, περὶ προλήψεων ἠθικῆς καὶ ἀληθείας καὶ περὶ τοῦ ποῦ ἐγκρατεῖα ἢ ἀλήθεια. Τὸ ἀδρὸν ὄφρος καὶ ἡ ζωντανὴ διατύπωσις τοῦ Νορτάου ἀπεδόθησαν γλαφυρῶς καὶ με ἀκριβείαν ἀπὸ τὸν κ. Κουντουριώτην. Δρ. 3.

Friedrich Nietzsche Γνώμαι καὶ περικοπαί.

Μετάφρασις Ἰωάννου Ζερβῶ

Ἡ πρωτοτυπία τῆς σκέψεως, ὁ ἀτόλμος λυρισμός, ἡ ὀξεία φιλοσοφικὴ καὶ κοινωνιολογικὴ ἀντίληψις τοῦ ὑπερόχου συγγραφέως κρατοῦν ὑπὸ τὴν γοητείαν καὶ τὴν ἐπίδρασιν τῶν σήμερον τὴν παγκόσμιον ἐκλεκτὴν φιλολογίαν. Καὶ μέχρι τῆς φιλοσοφίας ἀκόμη ἐφθασεν ὁ ἀντίπαλος τοῦ Νιτσεισμοῦ. Τὰ ἔργα τοῦ Νίτσε: «Ἡ Γέννησις τῆς Τραγωδίας», «Θεωρία ἀσύγχρονου», «Ἀνθρώπινα πράγματα, πολὺ ἀνθρώπινα», «Ἐημέρωμα», «Φαιδρὰ Γνώσις», «Ζαχατούστρας», «Ἀντίχριστος», «Ἴδε ὁ Ἄνθρωπος» κτλ. ἔκαμαν κατάπληξιν, μεταφρασμένα εἰς κάθε φιλολογικὴν γλῶσσαν. Ἀπ' ὅλα αὐτὰ ὁ καθηγητῆς τοῦ ἐν Παρισίοις Πανεπιστημίου Λιχτεμπερξὲ ἔκαμιν ἐκλογὴν, τὴν ὁποίαν ἠκολούθησεν ὁ κ. Ζερβός, ἀποδόσας εἰς τὴν γλῶσσάν μας ζωντανὰ τὸν δαιμόνιον συγγραφέα. Θαυμαστὴ βιογραφία καὶ ἀναλύσις προτάσσεται τοῦ ἔργου. Δρ. 3.

Ossip Lourié Ἡ φιλοσοφία τοῦ Τολστόη.

Μετ. Γεωργίου Βουτσινᾶ

Αἱ θρησκευτικαὶ, αἱ ἠθικαὶ, αἱ φιλοσοφικαὶ ἰδέαι, ποῦ ἀνέπτυξεν εἰς τὰ τόσα συγγράμματά του φιλοσοφίας, δογματικῆς, μυθιστορηματικῆς, δράματος, διηγήματος ὁ διάσημος Τολστόη — ὁ Ῥώσος ἐπαναστάτης φιλόσοφος, ὁ Νεοχριστιανικός — εὐρίσκονται εἰς τὸ βιβλίον τοῦτο, συστηματοποιηθεῖσαι ἀπὸ ἀξιοσημείωτον συγγραφέα, τὸν κ. Οἰσίπ-Λουριέ καὶ κατὰ μετάφρασιν τοῦ δοκίμου δημοσιογράφου κ. Βουτσινᾶ. Δρ. 3.

Louis Büchner Δύναμις καὶ ὕλη.

Αἱ χημικαὶ καὶ βιολογικαὶ θεωρίαι τοῦ διασημοῦ Γερμανοῦ φυσιολόγου Μπύχνερ, τεινούσαι εἰς ὑποστήριξιν τῶν ὕλιστικῶν γνωμῶν, διστυποῦνται εἰς τὸ πολὺκροτον τοῦτο βιβλίον, ἄξιον μελέτης διὰ τὸν ἐπιστημονικὸν αὐτοῦ χαρακτῆρα ἀνεξαρτήτως γνωμῶν καὶ πεποιθήσεων. Δρ. 4.

Βράϊλα Ἀρμένη Περὶ πρώτων ἰδεῶν καὶ ἀρχῶν

Ἡ φιλοσοφικὴ διδασκαλία τοῦ Βράϊλα περιλαμβάνεται εἰς τὸ ἔργον τοῦτο, ποῦ ἀποτελεῖ συνάμα καὶ περίληψιν πολλῶν φιλοσοφικῶν συστημάτων μεταφυσικῆς καὶ καθαρᾶς λογικῆς ἀπὸ Ἀριστοτέλους μέχρι Κάντ. Δρ. 3.

Λέον Tolstoj Τὸ τέλος τῆς ἐποχῆς μας.

Μετ. Σ. Φραγκοπούλου

Εἶναι τὸ βιβλίον, ποῦ ἐξέδωκεν ὁ Τολστόη μετὰ τὸν Ῥωσσοῖατικὸν πόλεμον, φιλοσοφικὸς ἀντίπαλος τῶν διαθέσεων τῆς Ῥωσικῆς ψυχῆς, ἀναφερόμενον ὅμως εἰς γενικότητα θεωριῶν ἐφαρμοσίμων εἰς κάθε λαὸν καὶ εἰς κάθε κοινωνίαν. Ὁ ὑπέρημαχος τοῦ δικαίου, ὁ ἀπολογητῆς τῆς ἰσότητος, ὁ κήρυξ τῆς εἰρήνης Τολστόη μᾶς παρουσιάζει νέας ἀποψεις μέλλοντος τῆς ἀνθρωπότητος εἰς τὸ ἔργον του τοῦτο. Δρ. 1.50.

100 ΔΡΑΧ. ΒΙΒΛΙΑ ΑΓΟΡΑΖΕΤΕ ΠΛΗΡΩΝΟΝΤΕΣ ἈΝΑ 5 ΔΡ. ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ

ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΦΕΞΗ

Ἐκδιδόμενη ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ Δρος I. ZEPBOY

W. Wundt

Μετ. Α. Δαλεζίου

Σύστημα Φιλοσοφίας

Τὸ σημαντικώτατον σύγγραμμα τοῦ μεγάλου συγχρόνου φιλοσόφου τῆς Γερμανίας. Ἔρευνα περὶ τῆς αἰτίας, τῆς σκοπιμότητος καὶ τῆς ἀνάγκης τῆς φιλοσοφίας, ἣτις εἶναι ἡ σύνθεσις καὶ ἡ σύνθεσις τῶν ἐμπειρικῶν ἐπιστημῶν εἰς μίαν κοσμοθεωρίαν, ἀνταποκρινομένην πρὸς τὰς ἀνάγκας τῆς διανοήσεως καὶ τοῦ συναισθήματος. Ἐπισκόπησις τῶν μαθηματικῶν ἐπιστημῶν καὶ τῶν τρόπων τοῦ συλλογισμοῦ εἰς αὐτάς, συσχετίσις τῶν ἐπιστημῶν πρὸς ἀλλήλας, ἱεραρχία καὶ συνάρτησις τῶν καὶ διατύπωσις τῶν μεθόδων τῆς δυνατῆς ἀνθρωπίνης λογικῆς καὶ συναφῶς τῆς ψυχολογίας. Ἀντιδιαστολή τῆς ἐπιστημονικῆς καὶ τῆς φιλοσοφικῆς σκέψεως, διαίρεσις τῶν φιλοσοφικῶν ἐνοιῶν εἰς κοσμολογικάς, ψυχολογικάς καὶ ὄντολογικάς καὶ τέλος διχασμὸς τούτων εἰς φιλοσοφίαν τῆς φύσεως καὶ φιλοσοφίαν τῆς διανοίας. Τοιαῦτα τὰ κεφάλαια, ἀποτελοῦντα τὴν εἰσαγωγὴν καὶ τὴν ἀφετηρίαν τοῦ φιλοσοφικοῦ συστήματος τοῦ Wundt, συγκεντροῦνται κατόπιν εἰς συνολικὸν συμπέρασμα, καθ' ὃ κοινωνικῶς μὲν συναγεται ῥοπή τῆς ἀνθρωπότητος πρὸς συνένωσιν ὄλων τῶν πολιτικῶν ἐπιπέδων εἰς μίαν μόνην κοινότητα, φιλοσοφικῶς δὲ διαπιστοῦται ὅτι ἡ ἀνθρωπίνη ζωὴ σκοπεῖ τὴν προϋούσαν διανοητικὴν κοσμοεξέλιξιν. Ἔπονται δύο κεφάλαια περὶ φιλοσοφίας τῆς Θρησκείας καὶ περὶ Αἰσθητικῆς. Τὸ ἔργον διτόμον, μεταφρασθὲν ἐκ τῆς τελευταίας γερμανικῆς ἐκδόσεως τιμᾶται Δρ. 18.—

Ernest Renan

Μετ. Α. Καμπάνη

Ὁ Βίος τοῦ Ἰησοῦ

Τὸ πολυκροτον σύγγραμμα τοῦ μεγάλου Ἀσιανολόγου καὶ φιλοσόφου Ρενάν, διὰ τοῦ ὁποῦ ἠθέλησε νάποκαταστήσῃ ἐν ὄλιαις ταῖς λεπτομερείαις τὴν ζωὴν καὶ τὸ ἔργον τοῦ Ἰησοῦ καὶ νά συναγάγῃ ἠθικὰ καὶ γενικώτερον φιλοσοφικὰ συμπεράσματα περὶ τῆς ἰδρύσεως τοῦ Χριστιανισμοῦ, τῆς ἐξελίξεώς του καὶ τῶν ἀποτελεσμάτων του. Ἡ μετάφρασις ἐκ τῆς ὀριστικῆς ἐκδόσεως πλήρης, μετὰ τῶν σημειώσεων, τῶν σχολίων καὶ τῶν παραπομπῶν. Δρ. 8.50

M. Maeterlingk

Μετ. Χ. Δαγαλέξη

Ὁ Θάνατος

Τὸ ἀπειρον μυστήριον τοῦ θανάτου, ἡ μεγάλη ἀπορία τοῦ ἂν ὑπάρχη μετὰ θάνατον ζωὴ καὶ ὑπάρχουσα ποία τις εἶναι, ἀποτελοῦσι τὸ θέμα τῆς ἐξόχως βαθυστοχάστου καὶ ὑποβλητικῆς μελέτης τοῦ Βέλγου ποιητοῦ φιλοσόφου. Αἱ πίστεις καὶ αἱ ὑποθέσεις τῶν θρησκειῶν, τῶν φιλοσοφικῶν θεωριῶν, τῶν ἐπιστημονικῶν ἀντιλήψεων διερευνῶνται μὲ σαφήνειαν, ἰσορροπεῖται δὲ τί ἐξ ὄλων αὐτῶν εἶναι ἄξιον ἀποδοχῆς καὶ τί παρουσιάζεται ὡς δημιουργημὰ ἀυθαιρέτου ἠθικῆς σκοπιμότητος. Ἀντὶ ἄλλης περιλήψεως παραθέτομεν τίτλους τινῶν κεφαλαίων: «Ἡ ἀδικία μας πρὸς τὸν θάνατον». — «Ἡ ἐπικοινωνία μὲ τοὺς νεκρούς». — «Ἡ μετενσάρκωσις». — «Δύο ἀπόψεις τοῦ ἀπείρου». Δρ. 3.—

Th. Ziehen

Μετ. Α. Δαλεζίου

Ἐγκέφαλος καὶ ψυχὴ

Ἡ σχέσις τοῦ ἐγκεφάλου πρὸς τὴν ψυχὴν ἀπὸ βιολογικῆς καὶ φιλοσοφικῆς συνάμα ἀπόψεως μετ' ἐπισκοπήσεως τοῦ τί ἐν τῷ παρελθόντι ἐπιστεῦετο ἢ ἐδιδάσκετο περὶ τούτου ὑπὸ τῶν θρησκειῶν, τῶν φιλοσοφικῶν θεωριῶν καὶ τῶν ἐπιστημονικῶν ὑποθέσεων, ἀποτελεῖ τὸ θέμα τοῦ ἔργου τούτου, ὅπερ καταλήγει εἰς θετικὴν εἰς ἐπισκόπησιν τοῦ προβλήματος ἐπὶ τῇ βάσει τῆς νεωτάτης θεωρίας τῆς γνώσεως. Δρ. 2.50

100 ΔΡΑΧ. ΒΙΒΛΙΑ ΑΓΟΡΑΖΕΤΕ ΠΛΗΡΩΝΟΝΤΕΣ ΑΝΑ 5 ΔΡ. ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ

ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΦΕΞΗ

Ἐκδιδόμενη ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ Δρος I. ZEPBOY

CH. DARWIN

Μετ. Ν. Καζαντζάκη

Περὶ τῆς γενέσεως τῶν εἰδῶν

Τὸ κεφαλαῖωδες περὶ τῆς ἐξελίξεως ἔργον τοῦ μεγάλου φυσιολόγου, τὸ ἀναλυτικὸν καὶ εὐληπτον, μεταφρασθὲν ἐκ τῆς ὀριστικῆς τελευταίας ἐκδόσεως. Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐμπειρικῶν καὶ τῶν ἐπιστημονικῶν παρατηρήσεων, ὅσας παρέσχον αἱ θετικαὶ ἐπιστῆμαι καὶ ἰδίως ἡ φυσικὴ, ἡ γεωλογία, ἡ φυτολογία, ἡ ζωολογία μετὰ βαθείας ἀντιλήψεως καὶ ἐπιστημονικῶς φιλοσοφικοῦ πνεύματος ἀποκαθίστανται, διατυποῦνται καὶ καθορίζονται εἰς τὰς λεπτομερείας τῶν οἱ θεμελιώδεις νόμοι τῆς ἐξελίξεως, ὁ τοῦ ἀγῶνος τῆς ὑπάρξεως καὶ ὁ τῆς ἐπιλογῆς τῶν εἰδῶν, μὲ τοιαύτην δὲ σαφήνειαν καὶ φιλολογικότητα, ὥστε τὸ κλασσικὸν τοῦτο σύγγραμμα, μὲ ὄλην τὴν αὐστηρὰν ἐπιστημονικὴν ὑφήν του, ἀποτελεῖ ἐν τῶν τερπνοτέρων καὶ μᾶλλον ψυχαγωγικῶν μελετημάτων. Δρ. 9.—

P. D. CHANTERIE DE LA SAUSSAYE Ἱστορία τῆς θρησκείας. *Σινῶν, Ἰαπωνῶν*

Μετάφρ. Α. Δαλεζίου

Πλήρης ἐπιστημονικὴ καὶ φιλολογικῶς εὐληπτος ἔκδοσις τῶν Σινο-Ἰαπωνικῶν θρησκειῶν Βουδδισμού, Κομφουκιανισμοῦ, Ταοϊσμοῦ κλπ., κατὰ τε τὴν ἱστορικὴν αὐτῶν ἐξέλιξιν, φιλοσοφικὴν, κοινωνικὴν, ἠθικὴν, δογματικὴν καὶ τὴν ἀσκουμένην ἥδη λατρείαν. Πλήρης βιβλιογραφία ἐπιτάσσεται τοῦ ἔργου. Δρ. 1.50

A. SCHOPENHAUER

Μετάφρ. Ν. Κουντουριώτου

Σκέψεις καὶ ἀποσπάσματα

Χαρακτηριστικὴ ἐκλογὴ ἐκ τῶν ἔργων τοῦ διασήμου φιλοσόφου καὶ ἠθικολόγου γενομένη ὑπὸ τοῦ συγχρόνου γάλλου συγγραφέως κ. Bourdeau, προτάσσοντος βιογραφίαν καὶ ἐπιτυχῆ κρίσιν περὶ τοῦ Σοπενάουερ, ὡς ἀνθρώπου καὶ ὡς συγγραφέως. Τὰ κυριώτερα τῶν ἐν τῷ τόμῳ ἀποσπασμάτων εἶνε τὰ περὶ ὀδυνῶν τοῦ κόσμου, περὶ θανάτου, περὶ τέχνης, περὶ ἐγωισμοῦ, ἡ πολυκροτος μεταφυσικῆ τοῦ ἔρωτος καὶ τὸ περὶ γυναικὸς δοκίμιον. . . . Δρ. 4.—

A. SCHOPENHAUER

Μετάφρ. Ν. Κουντουριώτου

Ἐπὶ τῆς θρησκείας

Εἰς τὸ πρῶτον μέρος τοῦ βιβλίου συζητεῖται κατὰ τὸν Πλατωνικὸν διαλογικὸν τρόπον τί εἶνε αἱ θρησκείαι, κατὰ πόσον αἱ ἀλληγορικαὶ τῶν ὑποκρύπτου ἐπιστημονικὰς ἀληθείας καὶ ἂν ἡ θρησκεία ἐν γενεὴν χρειάζεται καὶ ὠφελεῖ. Ἔπονται ἀναλύσεις περὶ τοῦ Χριστιανισμοῦ ἐν συναρτήσει πρὸς τὸν Ἰουδαϊσμόν, τὸν Βουδδισμόν καὶ γενικώτερον τὸν θεϊσμόν, γνῶμαι περὶ τοῦ ὀρθολογισμοῦ, τοῦ πανθεϊσμοῦ κλπ. Ἐν τέλει παρατίθενται αἱ διάσημοι μελέται τοῦ Σοπενάουερ: ἄγνησις τῆς θελήσεως τοῦ ζῆν, τὸ μηδὲν τῆς ὑπάρξεως καὶ περὶ τῆς αὐτοκτονίας. . . . Δρ. 3.—

H. BERGSON

Μετ. Ν. Καζαντζάκη

Τὸ γέλοιο

Σπανίως δύναται νά εὐρεθῇ ἔργον κατὰ φιλολογικὴν πρωτοτυπίαν, τερπνὴν σαφήνειαν καὶ φιλολογικὴν διατύπωσιν ἐφάμιλλον πρὸς τὸ ἔργον τοῦτο τοῦ κορυφαίου συγχρόνου φιλοσόφου τῆς Γαλλίας. Ἐν αὐτῷ ἀναλύεται μὲ καταπληκτικὴν γενικότητα, μέθοδον, σαφήνειαν καὶ οὐχ ἥττον διὰ συγκεκριμένων παραδειγμάτων ἡ ψυχολογία τοῦ γέλωτος, ἡ αἰτία του, ὁ τρόπος τῆς παραγωγῆς του, ἥτοι τὸ ἀστείον, τὸ κομικόν, ἡ εἰρωνεία, ἡ παιδὰ παράστασις, τὸ λευτικὸν τέχνασμα κλπ. δι' ἀναδρομῆς εἰς τὴν παγκόσμιον φιλολογίαν καὶ δι' ὀξείας ἐπισκοπήσεως τῶν σχετικῶν κοινωνικῶν φαινομένων. Δρ. 3.

100 ΔΡ. ΒΙΒΛΙΑ ΑΓΟΡΑΖΕΤΕ ΠΛΗΡΩΝΟΝΤΕΣ ΑΝΑ 5 ΔΡ. ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ

ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΦΕΞΗ

Εκδόμενη υπό την διεύθυνσιν του Δρος Ι. ΖΕΡΒΟΥ

Σ. 'Αποστολίδου Αί ψυχώσεις.

Σύγγραμμα επιστημονικόν, όπου τὰ πλέον ενδιαφέροντα κεφάλαια τῆς φυσιολογίας, ἢ ἐγκλημιατικῆς, αἱ μονομανίαι, αἱ γενετήσιοι διαστροφῆς, ὁ ἐκφυλισμός, ἡ ἀνισόρροπος εὐφροσύνη, αἱ ψευδαισθήσεις διερευνῶνται καὶ περιγράφονται σαφῶς μετὰ περιέργων παραδειγμάτων ἐξ ὅλης τῆς ἱστορίας καὶ κατὰ τρέπον ἀφηγηματικόν, δυνάμενον νὰ ἐκλύσῃ τὸ ἐνδιαφέρον κάθε ἀναγνώστου. Δρ. 4.

A. Debay Ὑγιεινὴ καὶ φυσιολογία τοῦ γάμου

Μετ. Τ. Καρδαρά
Ἦτοι φυσικὴ καὶ ἱατρικὴ ἱστορία τῶν συζύγων. Ἐπιστημονικὴ, ἀλλὰ καὶ εὐληπτος δι' ὅλους διδασκαλία τῶν συζυγικῶν καθηκόντων, τῆς τερπνῆς συμβιώσεως καὶ τῆς γεννήσεως ὑγιᾶν τέκνων, συνάμα δὲ καὶ ὑπόδειξις τῶν μεγάλων ἐξ ἀγνοίας σχετικῶν νοσημάτων. Ἡ μετάφρασις ἐγένετο ἐκ τῆς 221ης γαλλικῆς ἐκδόσεως ὑπὸ τοῦ ἱατροῦ Τ. Καρδαρά. Δρ. 3.

A. Debay Ὑγιεινὴ τῶν ἡδονῶν καὶ τέρψεων

Μετ. Τ. Εὐαγγελίδου
Ἐπιστημονικὴ ἐξήγησις περὶ τοῦ μέτρου τῶν γενετησίων ὁρμῶν παρὰ τῷ ἀνθρώπῳ, περὶ τοῦ τρόπου τῆς χρήσεως σχετικῶς μὲ τὴν ἰδιοσυγκρασίαν, τὴν ἡλικίαν, τὰς ἐποχάς, τὰς κοινωνικὰς συνθήκας κτλ. Ἡ φωτισμένη διὰ τοῦ ἔργου τούτου ἀνάπτυξις τῶν σχετικῶν κεφαλαίων τῆς βιολογίας τοῦ ἐξησφάλισαν παγκόσμιον καὶ συνεχῆ ἐπιτυχίαν. Δρ. 3.

II. Βράϊλα Ἀρμένη Περὶ ἐνότητος τῶν Λογικῶν Στοιχείων

Ἐξακολουθῶν τὴν ἀνάπτυξιν τῆς νεωτέρας μεταφυσικῆς φιλοσοφίας εἰς τὸ ἔργον αὐτὸ ἡ Βράϊλα ἐξηγεῖ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν γενικῶν φυσικῶν φαινομένων πῶς ἐμορφώθησαν οἱ θεμελιώδεις νόμοι τῆς ἐφαρμοσμένης λογικῆς, οἱ ὅποιοι πάντες ἀποδεικνύουν τὴν ὑπαρξίν Θεοῦ καὶ ψυχῆς καὶ παρουσιάζουν ἀναμφισβήτητον τὴν ἀνωτέραν τοῦ ἀνθρώπου ὑπόστασιν. Δρ. 1.

Jean Finot Ἡ ἐπιστήμη τῆς εὐτυχίας.

Μετ. Α. Γεωργιάδου
Παγκοσμίως γνωστὸς διὰ τὴν ἐπιστημονικὴν καὶ φιλολογικὴν ἀξίαν τῶν ἔργων του, ποῦ τὰ διαπνέει ὅλα φιλοσοφικὴ αἰσιοδοξία, πραγματεύεται εἰς τὸ βιβλίον του αὐτὸ ὁ κ. Finot πῶς δύνανται κάθε ἄτομον καὶ κάθε κοινωνία νὰ ἐνισχύσουν τὸ ἔμφυτον εἰς τὴν ζωὴν κεφάλαιον εὐτυχίας καὶ νὰ τὸ πολλαπλασιάσουν, ὥστε ἡ ἀποκαρτέρησις καὶ ὁ ἀτελεισμός—νοσηρὰ συμπτώματα—νὰ περιορισθῶν εἰς τὸ ἐλάχιστον. Ἡ φιλοσοφικότης, ἡ ἠθικολογία, ὁ ἐπιστημονισμός τοῦ ἔργου συνδυάζονται μὲ τερπνὴν ἀφηγηματικότητά. Δρ. 3.

II. Βράϊλα Ἀρμένη Φιλοσοφικαὶ μελέται.

Τὸ ὑπὸ τὸν τίτλον «Φιλοσοφικαὶ μελέται περὶ Χριστιανισμοῦ» ἔξοχον θεολογικῆς καὶ μεταφυσικῆς φιλοσοφίας ἔργον τοῦ Αὐγ. Νικολάϊ, εἰς τὸ ὁποῖον διατυπῶνται αἱ θεωρίαι περὶ Θεοῦ, ἀθανασίας τῆς ψυχῆς, θρησκευτικῆς ἀποκαλύψεως, προορισμοῦ τοῦ ἀνθρώπου κτλ., συνδυασμέναι μὲ τὰ δεδομένα τῶν σημερινῶν γνώσεων, ἀπεδόθη ὑπὸ τοῦ Ἑλληνος φιλοσόφου Βράϊλα εἰς τὴν γλῶσσάν μας τόσο ἀκριβῶς, ὥστε ν' ἀποτελῇ ἴδιον αὐτοῦ ἔργον, φιλολογικὸν καὶ ἐπιστημονικόν. Τὸ ὅλον ἔργον τόμοι 3. Δρ. 12.

200 ΔΡΑΧ. ΒΙΒΛΙΑ ΑΓΟΡΑΖΕΤΕ ΠΛΗΡΩΝΟΝΤΕΣ ΑΝΑ 10 ΔΡ. ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ

ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΦΕΞΗ

Εκδόμενη υπό την διεύθυνσιν του Δρος Ι. ΖΕΡΒΟΥ

Max Nordau Κοινωνιολογικὰ παράδοξα.

Τὸ δεύτερον μέρος τῶν φιλοσοφικῶν ἀντιλήψεων τοῦ Νορντάου, σχετικῶν πρὸς τὴν ὑπόστασιν τῆς σημερινῆς κοινωνίας καὶ πρὸς τὰς τάσεις τῆς μελλούσης κοινωνικῆς ἐξελιξέως, περιέχεται εἰς τὸ ἔργον τοῦτο ἐπιστημονικῶς ῥιζοσπαστικὸν καὶ φιλοσοφικῶς φιλελεύθερον. Δρ. 3.

II. Βράϊλα Ἀρμένη Στοιχεῖα φιλοσοφίας.

Συμπλήρωσις τοῦ ἔργου «Περὶ πρώτων ἰδεῶν καὶ ἀρχῶν» καὶ διδασκαλία ἰδεολογίας, ἠθικῆς, ψυχολογίας καὶ φιλοσοφίας εἶναι τὸ ἔργον αὐτὸ τοῦ φιλοσόφου Βράϊλα, ὁ ὁποῖος εἰς τὸν κύκλον τῶν γνώσεων τούτων περιέλαβε καὶ τὰς περὶ Γλυπτικῆς, Ζωγραφικῆς, Μουσικῆς, Ποιήσεως μεταφυσικῆς ἀντιλήψεις, καθὼς καὶ τὰς περὶ δικαίου θεωρίας. Δρ. 3.

Félix Le Dantec Ὁ ἀθεϊσμός.

Μετάφρασις Ἀρ. Καμπάνη
Τὸ σύστημα τοῦ Ὀριστικισμοῦ (déterminisme), ἧτοι ἡ φιλοσοφία ὡς συμπέρασμα τῶν ἐξηκριβομένων ἐπιστημονικῶν γνώσεων, διατυπῶται μὲ πολυμάθειαν, μὲ ἰσχυρὸν λογικὸν εἶρμον καὶ μὲ συγγραφικὴν χάριν εἰς τὸ ἔργον τοῦτο τοῦ καθηγητοῦ Νταντέκ σχετικῶς μὲ τὰς κοσμολογικὰς καὶ θρησκευτικὰς θεωρίας. Χωρὶς νὰ διδάσῃ καθαυτὸ τὸν ἀθεϊσμόν, συνοψίζει τὰς σχετικὰς παλαιότερας καὶ νεωτέρους θεωρίας, πολεμεῖ κυρίως τὴν αὐθαίρετον σκέψιν εἰς κάθε δόγμα εἴτε θεϊτικὸν εἴτε ὑλιστικὸν καὶ ὑποδεικνύει ὀρίζοντα ἐλευθέρας σκέψεως, ὑποταγμένης εἰς τοὺς μαθηματικούς, φυσικούς, χημικούς καὶ βιολογικούς νόμους. Ὅστε ἀνεξαρτήτως πεποιθήσεων καὶ ἰδεῶν παρέχει οὐσιαστικῶς πλήθος γνώσεων εἰς κάθε ἀνθρώπον τῆς σκέψεως. Ἡ μετάφρασις ἐπιμελημένη ὑπὸ τοῦ λογογράφου κ. Ἀρ. Καμπάνη Δρ. 4.

Θ. Καῖρη Φιλοσοφικά.

Εἶναι τὸ κεφαλαῖωδες ἔργον τοῦ ἐξόχου τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος ἠθικολόγου, μεταφυσικοῦ φιλοσόφου καὶ αἰρεσιάρχου Θ. Καῖρη, ὁ ὁποῖος ἔσχε μεγάλην ἐπίδρασιν παλαιότερα καὶ ἕως σήμερον. Αἱ ἰδέαι του περὶ Θεϊσμοῦ, περὶ ἠθικῆς, περὶ Νόμων, περὶ Λογικῆς, περὶ Κόσμου κ.τ.λ. διατυπῶνται εἰς τὸ βιβλίον τοῦτο εὐληπτα καὶ σύντομα. Δρ. 2.

H. Taine = Φιλοσοφία τῆς τέχνης ἐν Ἑλλάδι.

Μετ. Ἀγαθονίκου
Ἡ ἐπιστημονικὴ καὶ κοινωνιολογικὴ κριτικὴ τοῦ διασήμεου Ταιν περὶ τῶν λόγων τῆς ἀναπτύξεως τῆς Καλλιτεχνίας, Ποιήσεως, Τραγωδίας, Γλυπτικῆς, Ζωγραφικῆς ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Ἑλλάδι περιέχονται εἰς τὸ βιβλίον αὐτό. Ἡ ποικιλία τῶν γνώσεων, ἡ κομψότης τῶν ἀντιλήψεων, ἡ γοητεία τοῦ ἴψους τὸ κάμνον ἐξαιρετικὰ ἐλκυστικὸν καὶ προσίτον εἰς κάθε ἀναγνώστην. Ἡ μετάφρασις ἐπιμελημένη ὑπὸ τοῦ Ἀρ. Ἀγαθονίκου. Δρ. 250.

H. Taine = Φιλοσοφία τῆς τέχνης ἐν Ἰταλίᾳ.

Μετ. Ἀγαθονίκου
Εἰς τὸ ἔργον τοῦτο ἐπὶ τῇ βάσει τῆς θεωρίας του «τοῦ περιβάλλοντος» περιγράφει ὁ Ταιν τὴν κοινωνικὴν ζωὴν τῶν χρόνων τῆς Ἀναγεννήσεως καὶ ἐξηγεῖ πῶς ἐφανερώθη ἐντὸς ὀλίγου χρόνου τὴν ἀκμὴν τῆς τέχνης ἐν Ἰταλίᾳ μὲ τὸν Ρεφαῆλ, τὸν Μιχαὴλ Ἄγγελον, τὸν ντὰ Βίντσι καὶ τοὺς ἄλλους κορυφαίους ζωγράφους, γλύπτας καὶ καλλιτέχνας ἐν γένει. Δρ. 250.

100 ΔΡΑΧ. ΒΙΒΛΙΑ ΑΓΟΡΑΖΕΤΕ ΠΛΗΡΩΝΟΝΤΕΣ ΑΝΑ 5 ΔΡ. ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ

ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΦΕΞΗ

Ἐκδομένη ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ Δρος Ι. ΖΕΡΒΟΥ

Friedrich Nietzsche Ἡ Γένεσις τῆς Τραγωδίας

Μετάφρ. Ν. Καζαντζάκη.

Τὸ θαυμάσιον ποιητικὸν καὶ φιλοσοφικὸν ἔργον τοῦ Νίτσε περὶ τῆς ἀρχαίας τραγωδίας. Ἐμβριθὴς γνώστης τῆς Ἑλληνικῆς ἱστορίας, βαθύς δὲ ψυχολόγος τῆς Ἑλληνικῆς ἰδέας, μὲ ποιητικὴν πρωτοτυπίαν καὶ μὲ κριτικὴν ἰσχυρὰν ἔδωκεν ἀποκαλυπτικὸν φῶς ἐπὶ τῆς ἀρχαίας τραγωδίας καὶ γενικώτερον ἐπὶ τῆς Ἑλληνικῆς ζωῆς. Δρ. 3.—

Ἡ μετάφρασις φιλολογικὴ καὶ πιστὴ ὑπὸ τοῦ κ. Ν. Καζαντζάκη.

Wilhelm Wundt Ὑπνωτισμὸς καὶ Ὑποβολή.

Μετάφρ. Α. Πολυμέρη

Ὁ κορυφαῖος σύγχρονος φιλόσοφος τῆς Γερμανίας, δεινὸς βιολόγος, ψυχολόγος καὶ μελετητὴς τῶν κοινωνικῶν φαινομένων, ἰδρυτὴς ἰδίᾳς φιλοσοφικῆς θεωρίας, συμπληροῦσης τὴν μεταφυσικὴν ἀντίληψιν διὰ τῆς ἐπιστήμης καὶ τὰν ἀπαλιν, ἀσχολεῖται εἰς τὸ σύγγραμμα τοῦτο μὲ τὰ φαινόμενα τοῦ ὕπνωτισμοῦ καὶ τῆς ὑποβολῆς. Ἐξετάζει δὲ καὶ ἀναλύει καὶ κατατάσσει τὰ φαινόμενα ταῦτα ἀπὸ φυσικῆς, χημικῶ-ζωικῆς καὶ κοινωνιολογικῆς ἀπόψεως. Δρ. 3.—

Ἡ μετάφρασις πιστὴ καὶ σαφὴς ὑπὸ τοῦ κ. Α. Πολυμέρη.

Cesare Lombroso Ὁ ἐγκληματίας ἄνθρωπος

Μετάφρ. Μπάμπη Ἀννίνου

Τὸ πολὺκροτον ἐπιστημονικὸν καὶ κοινωνιολογικὸν σύγγραμμα τοῦ Λομπρόζο, τὸ προκαλέσαν σημαντικὰς τροποποιήσεις τῶν θεωριῶν καὶ τῶν ἐφαρμογῶν τοῦ Ποινικοῦ Νόμου. Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν δεδομένων τῆς ψυχολογίας καὶ τῆς ἐμπειρικῆς ψυχολογίας, διὰ κλινικῶν δὲ καὶ ποικίλων στατιστικῶν παραδειγμάτων ἀποδεικνύει ὅτι οἱ ἐγκληματῆται εἶναι ἐκφυλοὶ συνεπῶς ἀνεύθυνοι ἀπὸ ἀτομικῆς ἀπόψεως. Εἰσάγων οὕτως ἄλλην θεωρίαν περὶ ποινῆς, ὑποδεικνύει καὶ ῥιζικὰς τροποποιήσεις ὡς πρὸς τὴν ἐπιβολὴν αὐτῆς. Τὸ σύγγραμμα, ἐκδοθὲν εἰς δύο τόμους, εἶναι προσιτὸν καὶ ἐξόχως ἐνδιαφέρον εἰς πάντα ἀναγνώστην, ἀπαραίτητον δὲ εἰς τοὺς ἐπιστήμονας, ἰατροὺς καὶ νομικοὺς. Δρ. 8.—

Ἡ μετάφρασις ἀρτία ἐκ τῆς τελευταίας ἐκδόσεως ὑπὸ τοῦ κ. Μπάμπη Ἀννίνου.

Leon Tolstol Ἡ Ἀναγέννησις.

Μετ. Σπ. Φραγκοπούλου

Αἱ μελέται τῆς τελευταίας συγγραφικῆς περιόδου τοῦ μεγάλου ποιητοῦ τῆς Ῥωσίας καὶ φιλοσόφου περιλαμβάνονται εἰς τὸν τόμον τοῦτον. Μελέται θρησκευτικαί, κοινωνικαί, ἠθικαί, σοσιαλιστικαί, ὅλαι διανγεῖς καὶ ἤρημοι εἰς τὴν διατύπωσιν, ἀλλὰ ῥηξικέλευθοι καὶ ἐπαναστατικαί κατ' οὐσίαν.

Ἡ μετάφρασις φιλολογικὴ ὑπὸ τοῦ κ. Σπ. Φραγκοπούλου. Δρ. 2.50

H. Poincaré Ἐπιστήμη καὶ ὑπόθεσις.

Μετάφρ. Π. Ζερβού

Τὸ βαθύ καὶ ἀποκαλυπτικὸν ἔργον τοῦ κορυφαίου τοῦ αἰῶνός μας φιλοσόφου ἐπιστήμονος. Ἐπισκοπεῖται εἰς αὐτὸ καὶ καθορίζεται ἡ σχετικότης καὶ ἡ ἀξία τῆς ἐπιστήμης καὶ καταδεικνύεται ἡ σημασία τῆς ὑποθέσεως εἴτε ἐπιστημονικῆ εἴτε καθαρῶς φιλοσοφικῆ εἶναι αὕτη. Οὕτω τίθενται τὰ ὅρια τῆς σήμερον ἀνθρωπίνης σκέψεως, διαγράφεται δὲ εὐρύς ὁ ὄριζων τῆς ἐπὶ τὰ πρόσω νόησεως. Δρ. 4.—

Τὸ ἔξοχον ἔργον μετάφρασεν ἀκριβῶς καὶ σαφῶς ὁ κ. Παν. Ζερβός.

200 ΔΡΑΧ. ΒΙΒΛΙΑ ΑΓΟΡΑΖΕΤΕ ΠΛΗΡΩΝΟΝΤΕΣ ἈΝΑ 10 ΔΡ. ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ

ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΦΕΞΗ

Ἐκδομένη ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ Δρος Ἰ. ΖΕΡΒΟΥ

Th. Ribot Προβλήματα τῆς ψυχολογίας τῶν συναίσθημάτων.

Μετ. Χ. Δαράλεξη

Φυσιολόγος καὶ φιλόσοφος ὁ συγγραφεὺς ἐπιχειρεῖ εἰς τὸ ἔργον τοῦτο διὰ τῆς ἐπιστημονικῆς ἅμα καὶ τῆς ἰδεολογικῆς μεθόδου τὴν διερευνῆσιν καὶ ἐξηγήσιν τῶν πλέον περιπλόκων καὶ μυχιῶν ἐκδηλώσεων τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς. Δρ. 3.—

M. Maeterlinck Ὁ θησαυρὸς τῶν ταπεινῶν.

Μετ. Ν. Καζαντζάκη

Σειρὰ φωτεινῶν μελετῶν ἐπὶ συγκεκριμένων θεμάτων καὶ ἐπὶ ἀφηρημένων ζητημάτων, ὡς αἱ ὑπὸ τοὺς τίτλους «τὸ ἔυπνημα τῆς ψυχῆς—οἱ προειδοποιημένοι (περὶ τοῦ θανάτου)—Νοβαλις—ἡ καθ' ἡμέραν τραγικότης» κ.λ.π., ἀποτελοῦσα σύνολον πρωτοτύπου ψυχολογίας καὶ κοινωνικῆς φιλοσοφίας. Δρ. 3.—

Osipe Lourié Ἡ φιλοσοφία τοῦ Ἴψεν.

Μετ. Γ. Τσοκοπούλου

Ἡ φιλοσοφικὴ σκέψις ἡ ἐμπνεύσασα τὸ ὄλον ἔργον τοῦ Ἴψεν, ἡ βασιζομένη εἰς τὰς συγχρόνους βιολογικὰς δοξασίας, παρουσιάζεται εἰς ἐνιαῖον σύστημα. Ἐν ταύτῳ γίνεται συσχετισμὸς ὅλων τῶν δραμάτων τοῦ μεγάλου Νορβηγοῦ συγγραφέως, παρέχεται δὲ ἀκριβὴς ἀνάλυσις ἐνὸς ἐκάστου αὐτῶν. Δρ. 3.—

A. Metchnikoff Μελέται περὶ τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως.

Μετ. Α. Γεωργιάδου

Ὁ διάσημος ἐν Γαλλίᾳ βιολόγος θέτει διὰ τοῦ ἔργου τοῦτου ἀπόψεις νέας ἠθικῆς, μὴ δεχόμενος ὡς ἠθικὴν βάσιν τὴν ἰδέαν τῆς μετὰ θάνατον ζωῆς προβάλλον δὲ ὡς τοιαύτην τὴν ἐπιδίωξιν τῆς μακροβιότητος. Παρὰ τὴν ἰδέαν δὲ ὡς κοινωνικὸν παράγοντα περιόδου καὶ ὡς μέσον ἠθικοποιήσεως ὑποδεικνύει ἀντὶ τῆς φιλανθρωπίας τὴν συναίσθησιν ἀμοιβαίας ἀφελιμότητος. Δρ. 4.—

H. Eckermann Συνομιλίας Ἐκκερμαν καὶ Γκαίτε.

Μετ. Ν. Καζαντζάκη

Αἱ φιλοσοφικαὶ ἀντιλήψεις, αἱ περὶ φιλολογίας καὶ τέχνης γνώμαι καὶ ὁ ἰδιωτικὸς βίος τοῦ Γκαίτε κατὰ τὴν ὄριμον τῆς ζωῆς του περιόδον περιλαμβάνονται εἰς τὸ ἔργον τοῦτο. Δρ. 3.—

F. Viault καὶ F. Jolyet Φυσιολογία τοῦ ἀνθρώπου.

Μετ. Αλ. Γεωργιάδου

Ἐξήγησις ἐπιστημονικῆ τοῦ ἀνθρώπου ὀργανισμοῦ καὶ περιγραφή τῶν λειτουργιῶν τοῦ σώματος εὐμεθόδως καὶ ἀναλυτικῶς, παρέχουσαι καὶ εἰδικὰ καὶ ἐγκυκλίους γνώσεις, ἀπαραίτητους διὰ τὴν κατανόησιν τῆς βιολογίας, τῆς κοινωνιολογίας καὶ τῆς καθόλου φιλοσοφίας. Δρ. 12.—

A. Schopenhauer Τὸ αὐτεξούσιον.

Μετ. Α. Πολυμέρη

Ὁρωμένον ἐκ τῆς ἐμπειρικῆς ψυχολογίας καὶ συνδυάζον τὰς παρατηρήσεις αὐτῆς πρὸς τὰ ἐκ τῆς φυσιολογίας πορίσματα τὸ ἔργον τοῦτο διερευνᾷ ἂν πραγματικῶς ὑπάρχη ἐλευθερία βουλήσεως εἰς τὸν ἄνθρωπον, κατὰ πόσον δὲ οὗτος ὑφίσταται ἀναπόδραστον ἐπίδρασιν προηγουμένων καὶ συγχρόνων του ἔξωθεν ἐνεργειῶν, εἶναι δηλαδὴ οὗτος ἀποτέλεσμα μᾶλλον ἢ αἰτίον. Ἐπὶ τῇ βάσει δὲ τῆς ἰδίας αὐτοῦ θεωρίας περὶ τούτων προβαίνει ὁ Σοπενάουερ ἀναπτύσσει συναφῶς τὰς περὶ ἠθικῆς ἀντιλήψεις του, πόρισμα τῆς ὅλης φιλοσοφίας του. Δρ. 3.—

200 ΔΡΑΧ. ΒΙΒΛΙΑ ἀγοράζετε πληρώνοντες ἈΝΑ 10 ΔΡΑΧ. ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ

E. Renan

Μετ. Μπαρμπή Ἀγγίνου

Οἱ Ἀπόστολοι

Εἰς τὴν σειράν τῆς Ἱστορίας τῶν ἀρχῶν τοῦ Χριστιανισμοῦ, ἔργου ὄπερ, ἀνεξαρτήτως θεολογικῶν καὶ θρησκευτικῶν γνωμῶν, παρέχει τὰς πλέον σημαντικὰς καὶ βασίμους πληροφορίας διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς χριστιανικῆς θρησκείας, «Οἱ Ἀπόστολοι» εἶναι τὸ κατ' ἔξοχὴν ἱστορικὸν σύγγραμμα περὶ τῆς ἐξελίξεως τοῦ πρώτου χριστιανικοῦ κλήρου, περὶ τῶν συσταθεῶν τότε ἀποστολικῶν ἐκκλησιῶν καὶ τῶν ἀρχικῶν σχέσεων τῆς χριστιανικῆς θρησκείας πρὸς τὸν Ἑβραϊσμὸν, τὸν Ἑλληνισμὸν καὶ τὰς ἐκ τούτων αἰρέσεις. Εἶναι συνεπῶς ἠψύστου ἐνδιαφέροντος, ὃ δὲ φιλοσοφικὸς νοῦς, ἡ ποίησις καὶ ἡ παραστατικότης τοῦ ὕφους, ἴδια χαρίσματα τοῦ συγγραφέως, τὸ καθιστῶσι κατ' ἔξοχὴν τερπνόν. Δρ. 5.—

C. Lombroso Ὁ πνευματισμὸς καὶ ὁ ὑπνωτισμὸς

Μετάφρ. Μ. Κατῆ
Τὸ τελευταῖον ἔργον τοῦ ἱατροῦ ψυχολόγου καὶ διασήμου ἐγκληματολόγου Λομπρόζο. Ἐν αὐτῷ περιλαμβάνονται, διερευνῶνται καὶ συσχετίζονται τὰ πνευματιστικὰ καὶ ὑπνωτιστικὰ πειράματα ἐφ' ὅσον παρουσιάζουσιν ἐκδηλώσεις ἐξαιρετικῶν ἰδιοτήτων τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς. Ἐκ πάντων δὲ τούτων μία πίστις εἰς τὴν μετὰ θάνατον ζωὴν προσκομίζεται ὑπὸ τοῦ φυσιολόγου συγγραφέως. Δρ. 4.—

Paul de Règlā

Μετ. Ν. Κουντουριώτου

Ἡ Γυναίκα

Βιβλίον νεωτεριστικόν, ἀποτελοῦν μελέτην ἀριάν περὶ τῆς γυναικὸς ὡς ἀτόμου, ὡς μέλους οἰκογενείας καὶ ὡς κοινωνικοῦ παράγοντος ἀπὸ ψυχολογικῆς, κοινωνιολογικῆς καὶ φιλοσοφικῆς ἀπόψεως. Τὰ αἰσθήματα, τὰ ἐλαττώματα καὶ αἱ ἀρεταὶ τῆς γυναικὸς, ὁ ἔρωσ, ἡ στοργή, ἡ ματαιότης, ἡ τουφερότης, ἡ ἀφοσίωσις, ἡ κρυψινοία, ἡ κομπότης κλπ. εἰκονίζονται καὶ ψυχολογούνται με ὀξείαν παρατηρητικότητα καὶ ἀκριβείαν. Δρ. 3.—

Charles Richet

Μετ. Ν. Κουντουριώτου

Γενικὴ Ψυχολογία

Γενικεύον τὰ φυσιολογικὰ πορίσματα καὶ τὰς ψυχολογικὰς παρατηρήσεις καὶ συστηματικῶς συσχετίζων περιέλαβε τὰ θετικὰ συμπεράσματά του ὁ Richet εἰς ἓν ἔργον ὑπὸ τὸν τίτλον *Γενικὴ Ψυχολογία*, ὁροῦ τοῦ πρώτου ἡδη τιθεμένου. Προαγόμενος ἐκ τοῦ βιολογικοῦ πορίσματος ὅτι ἀνακλαστικὴ πρῶξις, ἐνστικτον, νόησις ἀποτελοῦσι τὴν ἀνυπέβλητον περιοχὴν, ἐν ἣ ἀναγκαστικῶς διατρίβει καὶ ἀναστρέφεται πᾶσα ψυχολογικὴ ἔρευνα ἀπὸ τοῦ ἀπλουστεροῦ ζώου μέχρι τοῦ ἀνθρώπου, ἐξετάζει τὴν ἐρεθισιμότητα, τὸ νευρικὸν σύστημα, τὴν ἀνακλαστικὴν κίνησιν, τὸ ἐνστικτον, τὴν συνείδησιν, τὴν αἰσθησιν, τὴν μνήμην κλπ. Δρ. 4.—

J. Rogues de Fursac

Μετ. Ν. Κουντουριώτου

Ἡ φιλαργυρία

Ἐμβριθῆς μελέτη φιλοσοφικῆ, ψυχολογικῆ καὶ φυσιολογικῆ τοῦ πάθους τῆς φιλαργυρίας ἀπὸ θετικιστικῆς ἀπόψεως. Δεδομένου ὅτι ἡ φιλαργυρία εἶναι ὑπερτροφία τοῦ ἐνστικτου τῆς ἀποταμιεύσεως, ἐξετάζεται βιολογικῶς ἡ ἐξέλιξις τοῦ ἐνστικτου τούτου ἀπὸ τοῦ πρωτοζωϊκοῦ διὰ τοῦ φυτικού καὶ ζωϊκοῦ κόσμου μέχρι τοῦ ἀνθρώπου. Ἀκολουθεῖ ἡ παθολογικὴ ἔρευνα, συμπτώματα, αἰτιολογία, διάγνωσις. Ἐν δὲ μόνον κεφάλαιον λείπει, ἡ θεραπεία, καθόσον ἡ φιλαργυρία εἶναι πάθος ἀνίατον, ὅπερ τείνει εὐτυχῶς νὰ ἐκλείψῃ χάρις εἰς τὰς ὁδημέραι ὑπὸ τῆς κοινωνικῆς προόδου καταπολεμηθεῖς τῶν αἰτίων αὐτῆς. Δρ. 3.—

200 ΔΡΑΧ. ΒΙΒΛΙΑ ΑΓΟΡΑΖΕΤΕ ΠΛΗΡΩΝΟΝΤΕΣ ΑΝΑ 10 ΔΡ. ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ

E. Haeckel

Μετ. Α. Φαρμακοπούλου

Ἡ καταγωγή τοῦ ἀνθρώπου

Ἐμβριθῆς ἐπιγενετικῆς καὶ ἐκλαϊκευτῆς τῆς Δαρβίνου θεωρίας τῆς ἐξελίξεως ὁ Χαϊκελ ἐξετάζει εἰς τὸ βιβλίον του τοῦτο καὶ ἀναλύει τὰ τῆς ἐξελίξεως τοῦ ζωϊκοῦ βασιλείου μέχρι τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοὺς σταθμοὺς τῆς προόδου αὐτοῦ μέχρι τοῦ σημερινοῦ τύπου. Δρ. 2.—

J. Loubbock

Μετ. Θ. Φλωρᾶ

Πῶς νὰ ζῆτε

Εἶναι ἐν ἀπὸ τὰ χρησιμότερα καὶ τερπνότερα σοβαρὰ βιβλία διὰ κάθε ἀναγνώστην. Ἀφηγηματικόν, μεστόν ὠφελίμων γνωμῶν φιλοσοφικῶν καὶ ἐμπειρικῶν, με ἀνεκδότα καὶ με συμπερασματικὴν σκέψιν ἀπρητισμένον, ἀποτελεῖ πρακτικὸν ὁδηγὸν τῆς χρησιμοποιήσεως τῆς ζωῆς. Δρ. 3.—

W. James (Τζέιμς)

Μετ. Ν. Καζαντζάκη

Ἡ θεωρία τῆς συγκινήσεως

Θεμελιώδης ἐνέργεια τοῦ ἀνθρωπίνου ὀργανισμοῦ εἰναι ἡ συγκίνησις, ἣτοι ἀφ' ἑνὸς ἢ ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ κόσμου αἰσθησις καὶ ἀντίληψις καὶ ἀφ' ἑτέρου ἢ ὑποκειμενικὴ διαμόρφωσις καὶ φανέρωσις, ἀπὸ τῶν πλέον στοιχειωδῶν καὶ κοινῶν συγκινήσεων μέχρι τῶν πλέον συνθέτων καὶ τελειοτέρων. Τοιοῦτοτρόπος ἐξετάζων καὶ ἀναλύων τὴν συγκίνησιν ὁ Τζέιμς παρέχει πρωτοτύπως καὶ διαφωτιστικῶς ἰδίαν θεωρίαν φυσιολογικῆς ψυχολογίας. Δρ. 3.—

Fr. Paulhan

Μετ. Χ. Δαραλέξη

Ἡ ἠθικὴ τῆς εἰρωνείας

Μετὰ φιλοσοφικὴν ἐπισκόπησιν τῶν ἀνθρωπίνων σκέψεων καὶ τῶν κοινωνικῶν σχέσεων, ἐπὶ τῇ βάσει δὲ τῆς φυσιολογικῆς ψυχολογίας ἐξετάζει τὸ βιβλίον τοῦτο καὶ ἀναλύει τὴν εἰρωνείαν ὡς σκέψιν καὶ ὡς ἔκφρασιν καὶ χαρακτῆρῆς τὴν ἠθικὴν καὶ τὴν ἀνῆθικον ὄψιν αὐτῆς εἰς τὰς καθημερινὰς ἐκδηλώσεις καὶ εἰς τὰς καλλιτεχνικὰς καὶ γενικωτέρας μορφὰς αὐτῆς. Δρ. 3.—

X. Dastre

Μετ. Ι. Στρατηγοπούλου

Ἡ ζωὴ καὶ ὁ θάνατος

Ἀπὸ βιολογικῆς καὶ φιλοσοφικῆς ἀπόψεως ἐξετάζεται καὶ ἐξηγεῖται τὸ φαινόμενον τῆς ζωῆς καὶ τὸ ἐναλλάσσειν φαινόμενον τοῦ θανάτου εἰς τὸν ἐνόργανον κόσμον, ἰδίως δὲ εἰς τὸν ἀνθρώπον. Ἡ ἐκθεσις καὶ ἐξέλεξις ὅλων τῶν σχετικῶν θεωριῶν, τὰ κράτησαντα ἐκαστοτε δόγματα, τὰ δεδομένα τῆς ζωϊκῆς ἱστορίας, τὰ ἐκ τῆς χημείας καὶ γενικῶς ἐκ τῆς ἐπιστήμης συμπεράσματα παρατίθενται παράλληλα με τὴν παρεχομένην θεμελιώδη δι' ἐπιστημονικῶν τρόπων ἐξήγησιν τῆς ζωῆς καὶ τοῦ θανάτου. Δρ. 4.—

Gast. Danville

Μετ. Χ. Δαραλέξη

Ἡ ψυχολογία τοῦ ἔρωτος

Ἐπιστημονικὴ ἀλλὰ καὶ ποιητικὰ διατυπωμένη ἐξήγησις τοῦ ἀνθρωπίνου ἔρωτος εἰς ὅλας τὰς ἐκδηλώσεις αὐτοῦ δίδεται διὰ τοῦ ἔργου τούτου, ποῦ περιέχει σανάμια ὅτι διὰ τὸν ἔρωτα ἐγνωμάτευσεν ἡ φιλοσοφία, ἡ ποίησις καὶ ἡ ἐπιστήμη ἀπὸ τῆς ἀρχαιότητος μέχρι σήμερον. Συμπέρασμα δὲ προκύπτει ὅτι ὁ ἔρωσ εἶναι φυσικὴ καὶ ὄχι ἀνώμαλος, ὑπερτέρα καὶ ὄχι ἐκφυλὸς λειτουργίσι τῆς ζωῆς. Δρ. 3.—

100 ΔΡΑΧ. ΒΙΒΛΙΑ ΑΓΟΡΑΖΕΤΕ ΠΛΗΡΩΝΟΝΤΕΣ ΑΝΑ 5 ΔΡ. ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ

ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΦΕΞΗ

Ἐκδιδόμενη ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ Δρος Ι. ΖΕΡΒΟΥ

Papus Ἀπόκριφος ἐπιστήμη-ψυχισμός.

Μετ. Ν. Κουντουριώτου

Ὁ συγγραφεὺς, γνωστότατος ἐν Παρισίοις ἰατρός, καὶ ἐκ τῶν περιφανεστέρων μυστῶν τοῦ ἀποκριφισμοῦ, ἐξωθεῖ τὴν τόλμην τῆς σκέψεως μέχρι τῶν ἀκροτάτων ὁρίων ἐν τῇ ἐκθέσει τῶν ἀντιλήψεων τοῦ ἀποκριφισμοῦ ἐπὶ τοῦ Σύμπαντος, τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς Ψυχῆς, τὴν ὁποίαν παρακολουθεῖ ἀπὸ τῆς ἐλεύσεώς της μέχρι τῆς ὀριστικῆς διὰ τῶν διαδοχικῶν μετενσαρκώσεων τελειώσεώς της. Τὸ βιβλίον ἔκαμε κατάπληξιν ἐν Γαλλίᾳ, τοιαύτην δὲ ἀναμφιβόλως θὰ προξενήσῃ καὶ παρ' ἡμῖν τόσον εἰς τὸν γενικῶς σκεπτόμενον κόσμον καὶ τὸν ἐπιστημονικόν, ὅσον καὶ εἰς τοὺς κοινωνιολογοῦντας ἰδιαιτέρως. Δρ. 4.—

Paul Lafert Ἐπιτομὴ Φυσιολογίας.

Μετάφρ. Α. Καλλιβακά

Ἐγκυκλοπαιδικὸν ἐπιστημονικὸν ἔργον, περιγράφον καὶ ἐξηγοῦν τὰ τοῦ ἀνθρωπίνου ὀργανισμοῦ, ἥτοι τὴν σύστασιν καὶ κυκλοφορίαν τοῦ αἵματος, τὴν λειτουργίαν τῆς θρέψεως καὶ τῆς πέψεως, τὰ τῶν μυῶν, νεύρων κλπ. κατὰ τρόπον εὐχάριστον καὶ ἀντιληπτὸν εἰς ὅλους. Δρ. 5.—

Emerson Λόγια τοῦ κόσμου.

Μετάφρ. Θ. Χ. Φλωρεῶ

Σειρὰ μελετῶν κοινωνικῶν, ψυχολογικῶν καὶ φιλοσοφικῶν ἐκ τῶν ἐξοχωτέρων τοῦ μεγάλου Σάξωνος συγγραφέως, τὰς ὁποίας διαπνέει καὶ καθιστᾷ εἰς ὅλους γοητευτικὰ καὶ ἀντιληπτὰς μίᾳ ὑπέροχῳ πνοῇ ποιήσεως, με παραστατικότητι καὶ ἐνάργειαν ὕφους. Προηγείται βιογραφία κριτικῆ τοῦ συγγραφέως ὑπὸ τοῦ μεταφραστοῦ καὶ ἔπονται αἱ μελέται: Προορισμός—Πλούτος—Δαρεία—Αὐτεξούσιον—Χαρακτὴρ—Θάρος. Δρ. 3.—

Martin-Viel κλπ. Νόσοι καὶ Θεραπεῖαι.

Μετ. Α. Καλλιβακά

Μετ' ἐπιμελή ἔρρεναν συγκεντρώθησαν ὑπὸ τοῦ μεταφραστοῦ αἱ καλύτεραι εἰδικαὶ μελέται ἐξόχων ἐπιστημόνων, τοιαῦτα ὥστε νὰ δύνανται ν' ἀναγνωσθῶσιν ὑφ' ὅλων καὶ νὰ εἶναι ἀντιληπταί, εὐχάριστοι καὶ ὀδηγητικοὶ ἐπὶ τῶν κυριωτέρων ἀσθενειῶν. Πλὴν τῆς περιγραφῆς περιέχουσι διάγνωσιν καὶ κυρίως ὀδηγίαν προληπτικὰς καὶ θεραπευτικὰς. Δρ. 5.—

N. Cuyau Στοιχεῖα ἐλευθέρως ἠθικῆς.

Μετ. Ν. Κουντουριώτου

Βιβλίον πολὺκροτον. Ἡ ἠθικὴ διδασκαλία τοῦ Γκιγιῶ, ἀνεξάρτητος ἀπὸ παντὸς θρησκευτικοῦ δόγματος καὶ ἠθικῆς κυρώσεως, τοιαύτην ἐπροξένησεν ἐντύπωσιν ἐν Γαλλίᾳ, ὥστε ἔγινεν ἀντικείμενον ἰδιαιτέρως συζητήσεως εἰς τὴν Γαλλικὴν Φιλοσοφικὴν Ἐταιρείαν. Οἱ γνωρίζοντες τὰς φιλοσοφικὰς ἀντιλήψεις τοῦ Νίτσε θὰ ἐκπλαγοῦν βλέποντες πῶς δύο ὑπέροχοι διάνοιαι, ἀπὸ τῆς αὐτῆς βάσεως ὀρμηθεῖσαι, κατέληξαν εἰς συμπεράσματα ἐντελῶς ἀντίθετα, ἥτοι εἰς ἓνα ἐντελῶς διαφορετικὸν ὑπεράνθρωπον. Δρ. 5.—

N. Vaschide Ὁ ὕπνος καὶ τὰ ὄνειρα.

Μετ. Ν. Κουντουριώτου

Τὸ ἀρτιώτερον προϊόν τῆς περὶ ὄνειρων μελέτης εἶνε τὸ ἔργον τοῦτο, ἐν ᾧ ἐκτίθενται ὅλα ἀπὸ τῆς ἀρχαιότητος μέχρι σήμερον ἔρρενα πάντων τῶν σοφῶν, ζήγονται δὲ ζητήματα σπουδαιστάτης πρακτικῆς σημασίας, ὡς τὸ τῆς ἐπιδράσεως τῶν ὄνειρων ἐπὶ τῆς πραγματικῆς ζωῆς, τῆς διαγνωστικῆς αὐτῶν σημασίας, τῆς χρησιμοποίησεώς των ὡς παθογνωμονικῶν ἐνδείξεων κλπ. Δρ. 4.—

400 ΔΡΑΧ. ΒΙΒΛΙΑ ἀγοράζετε πληρώνοντες ἀνὰ 20 ΔΡ. ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ

ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΦΕΞΗ

Ἐκδιδόμενη ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ Δρος Ι. ΖΕΡΒΟΥ

Geriolles - Gaustier Αἱ ξένοι χώροι.

Μετάφρασις Ν. Ποριώτη

Καλλιτεχνικὴ καὶ ἐν ταυτῷ ἀκριβῆς περιγραφή χωρῶν καὶ λαῶν, πολιτισμοῦ καὶ θρησκευτῶν καὶ ἠθικῶν, γεωργίας, ἐμπορίου, ναυτιλίας κλπ. τῶν μάλλον περιέργων καὶ ἀγνωστων πόλεων καὶ τόπων τῆς γῆς. Πρὸς συγγραφὴν τοῦ ἔργου συνειργάσθησαν ἐπιφανεῖς συγγραφεῖς περιηγηταί. Δρ. 5.—

Κ. Κυπριάδου Μελετήματα Κοινωνιολογικά καὶ Ἐγκληματολογικά.

Αἱ νεώτεροι παρατηρήσεις, κοινωνιολογικαὶ ἀντιλήψεις καὶ ἠθικὰ πορίσματα ἐπὶ διαφόρων κοινωνικῶν θεσμῶν καὶ ἰδίως ἐπὶ τῶν ἐγκληματικῶν τάσεων καὶ τῶν περὶ ποινῆς θεωριῶν. Δρ. 1.20

Fred. Nietzsche Ὁ Ζαροτούστρας.

Μετ. Ν. Καζαντζάκη

Τὸ ὑπέροχον καὶ κυριώτερον ἔργον τοῦ μεγάλου συγχρόνου ποιητοῦ καὶ φιλοσόφου τῆς Γερμανίας, ὅπου κυρίως ἐκτίθενται αἱ ριζοσπαστικαὶ θεωρίαι του περὶ τῆς παλαιᾶς—τῆς μέχρι σήμερον—ἠθικῆς καὶ τῆς ἐν γένει κοινωνικῆς ὀργανώσεως με τρόπον θαυμασίως ποιητικὸν καὶ ὅπου παρουσιάζεται πληρῆς ἡ κολύροτος νιτσεϊκῆ θεωρία τοῦ Ὑπερανθρώπου. Δρ. 4.50

Γ. Σωτηριάδου Ἱστορία τῆς ἀρχαιότητος.

Ὅλη ἡ ἀρχαία ἱστορία ἀπὸ τῶν πρώτων φαραωνικῶν ἐποχῶν τῆς Αἰγύπτου μέχρι τῆς ὑποδουλώσεως τῆς Ἑλλάδος ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων. συγγραφεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐν τῷ Ἐθνικῷ Πανεπιστημίῳ καθηγητοῦ τῆς ἱστορίας. Ἐπιστημονικὴ ἀκρίβεια καὶ κριτικὴ διαύγεια διακρίνουσι τὸ ἔργον. Δρ. 4.—

Ι. Π. Καραβία Ἡ ὀροθεραπεία.

Ὁ νεώτατος καὶ κατ' ἐξοχὴν σπουδαῖος θεραπευτικὸς οὗτος κλάδος τῆς ἱατρικῆς, ἡ ὀροθεραπεία, ἐκτίθεται ἐυλόγητος διὰ πάντα ἀναγνώστην καὶ διεξηγεῖται εἰς τὸ σύγγραμμα τοῦτο, γραφέν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐπὶ τοῦ θέματος νεωτέρων ἀσθεντικῶν ἔργων τῆς ἱατρικῆς ἐπιστήμης. Δρ. 3.—

B. Spinoza Ἡθικὴ.

Μετ. Ν. Κουντουριώτου

Τὸ κεφαλαῖωδες ἔργον τοῦ μεγάλου πανθεῖστοῦ φιλοσόφου. Ἐν αὐτῷ δι' ἐπιστημονικῆς καὶ κατ' ἐξοχὴν κριτικῆς μεθόδου ἀνάγεται ὁ συγγραφεὺς εἰς γενικωτάτας καὶ καθωρισμένας ἀντιλήψεις περὶ Θεοῦ, περὶ ἀρχῆς καὶ φύσεως τῆς ψυχῆς, περὶ συναισθημάτων καὶ παθῶν, περὶ κοινωνίας, κοινωνικῆς ἐξαρτήσεως τοῦ ἀνθρώπου κλπ. Αἱ ὑψηλαὶ καὶ ὑπέροχοι θεωρίαι του ἀποτελοῦσι κυριωτάτην βάσιν τῆς νέας φιλοσοφίας. Δρ. 5.—

G. A. Laisant Ἡ Ἄγωγή.

Μετ. Ν. Καζαντζάκη

Ἡ ἄγωγή τῶν παιδῶν ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἐπιστήμης εἶναι ὁ πλήρης τίτλος καὶ τὸ θέμα τοῦ ἔργου τοῦτου, ὅπερ ἐνέχει μέγα ἐνδιαφέρον ὄχι μόνον διὰ τοὺς παιδαγωγούς, ἀλλὰ καὶ διὰ πάντα περὶ τὴν κοινωνιολογίαν καὶ τὴν ἠθικὴν ἀσχολούμενον. Ἡ μύησις εἰς τὰ μαθηματικὰ καὶ εἰς τὰς φυσικὰς ἐπιστήμας, ἡ ἐπιστημονικὴ ἀνατροπὴ, ἡ ψυχολογία καὶ τὸ πρόβλημα τῆς ἀνατροπῆς εἶναι τὰ κυριώτερα ζητήματα τοῦ βιβλίου. Δρ. 3.—

100 ΔΡ. ΒΙΒΛΙΑ ἀγοράζετε πληρώνοντες ἀνὰ 5 ΔΡ. ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ

ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΦΕΞΗ

Ἐκδομένη ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ Δρος Ἰ. ΖΕΡΒΟΥ

ΕΞΕΔΟΘΗΣΑΝ

Π. Βεράιλα Ἀρμένη	Φιλοσοφικαὶ μελέται περὶ Χριστιανισμοῦ (Ἀδγ. Νικολάου), Τόμοι 3	12.—
Φιλοσοφία τοῦ Σωκράτους . .		2.—
Στοιχεῖα θεωρητικῆς καὶ πρακτικῆς φιλοσοφίας		3.—
Περὶ πρώτων ἰδεῶν καὶ ἀρχῶν.		3.—
Περὶ ἐνότητος Λογικῶν Στοιχείων.		1.—
Σ. Ἀποστολίδου		
Αἱ ψυχώσεις		4.—
Louis Büchner		
Ὁ Ἀαρβινισμός		4.—
Ὁ κατ' ἐπιστήμην ἄνθρωπος		4.—
Δύναμις καὶ Ὑλὴ		4.—
H. Bergson		
Τὸ γέλιο		3.—
John Caird		
Ἡ Φιλοσοφία τῆς θρησκείας.	Μετάφρ. Π. Γρατσιάνου . .	3.—
Félix le Dantec		
Ὁ Ἀθεϊσμός. Μετ. Α. Καμπάνη.		4.—
A. Debay		
Φιλοσοφία τοῦ γάμου		3.—
Ὑγιεινὴ καὶ φυσιολογία τοῦ γάμου.	Μετ. Τιμ. Καρδαρά . .	3.—
Ὑγιεινὴ ἡδονῶν καὶ τέρψεων.	Μετ. Τρ. Εὐαγγελίδου . .	3.—
Ch. Darwin		
Περὶ τῆς Γενεσεως τῶν εἰδῶν.		9.—
Gaston Danville		
Ἡ Ψυχολογία τοῦ ἔρωτος. Μετ. Χρ. Δαραλέξη		3.—
B. Dangennes		
Ἡ Θέλησις. Μετ. Οἰκονομοπούλου.		3.—
X. Dastre		
Ἡ Ζωὴ καὶ ὁ θάνατος. Μετ. Ἰδομ. Στρατηγοπούλου . .		4.—
Ἐπισκότητος		
Ἐγγειοίδιον. Μετ. Α. Καμπάνη.		0.80
H. Eckermann		
Συνομιλῆαι Ἐκκερμαν με τὸν Γκαίτε. Μετάφρ. Ν. Καζαντζάκη.		3.—
Emerson		
Λόγια τοῦ κόσμου. Μετ. Θ. Φλωρᾶ.		3.—
Θεοφράστου		
Χαρακτήρες. Μετ. Μ. Σιγοῦρου.		1.—
Louis Figuiet		
Ἡ ἐπαύριον τοῦ θανάτου. Μετ. Ἄντ. Πολυμέρη		4.—
Flammariou		
Ὁ Θεὸς ἐν τῇ φύσει		4.—
Τὸ ἄγνωστον καὶ τὰ ψυχικὰ προβλήματα		3.—
Jean Finot		
Ἡ ἐπιστήμη τῆς Εὐτυχίας. Μετ. Ἀλεξ. Γεωργιάδου		3.—
J. Rogues Fursac		
Ἡ Φιλοργυρία. Μετάφρ. Ν. Κουντουριώτου		3.—
N. Guyau		
Στοιχεῖα ἐλευθέρου ἠθικῆς. Μετ. Ν. Κουντουριώτου		5.—
V. Hugo		
Φιλοσοφία καὶ Φιλολογία. Μετ. Γερασίμου Βουτσινᾶ		2 50
Ernest Haeckel		
Ἡ καταγωγή τοῦ ἀνθρώπου . .		2.—
Ὁ Μονισμός		2.—
W. James (Τζέιμς)		
Ἡ θεωρία τῆς συγκινήσεως. Μετ. Ν. Καζαντζάκη		3.—
Θ. Καίρη		
Φιλοσοφικά		2.—
C. Laisant		
Ἡ ἀγωγή. Μετ. Ν. Καζαντζάκη.		3.—
Lombroso		
Πνευματισμός καὶ Ὑπνωτισμός.		4.—
Ὁ ἐγκληματίας ἄνθρωπος		8.—
Ossip Lourié		
Ἡ Φιλοσοφία τοῦ Τολστόη. Μετ. Γεωργίου Βουτσινᾶ		3.—
Ἡ Φιλοσοφία τοῦ Ἰψεν. Μετ. Γεωργ. Τσοκοπούλου		3.—
G. Leopardi		
Ἠθικά ἔργα. Μετ. Α. Καμπάνη.		3.—
John Loubbock		
Πῶς νὰ ζῆτε. Μετ. Θ. Φλωρᾶ.		3.—
Αἱ ἀπολαύσεις τῆς ζωῆς. Μετ. Ἄ. Μαρπουτσέγλου		3.—
M. Maeterlinck		
Ὁ θησαυρὸς τῶν Ταπεινῶν. Μετ. Ν. Καζαντζάκη		3.—

200 Δραχμῶν βιβλία ἀγοράζετε πληρώνοντες αὐτὰ ἀνὰ 10 Δραχμὰς κατὰ μῆνα.

ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΦΕΞΗ

Ἐκδομένη ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ Δρος Ἰ. ΖΕΡΒΟΥ

ΕΞΕΔΟΘΗΣΑΝ

A. Metchnikoff	Μελέται περὶ τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως	4.—
Max. Nordau	Κοινωνιολογικὰ παράδοξα	3.—
Ψυχολογικὴ φυσιολογία τῆς μεγαλοφυΐας καὶ τῆς ἰδιοφυΐας . .		2.—
Ἐκφυλισμός		2.—
Ψυχολογικὰ παράδοξα		3.—
F. Nietzsche (Νίτσε)		
Γνώμαι καὶ περικοπαί. Μετάφρ. σις Ἰω. Ζερβοῦ		3.—
Ἡ Γέννησις τῆς τραγωδίας. Μετ. Ν. Καζαντζάκη		3.—
Ὁ Ζαρατούστρας. Μετ. Ν. Καζαντζάκη		4.50
A. Pappalardo		
Ἡ Τηλεπάθεια. Μετάφρ. σις Ἄρ. Καμπάνη		2.50
Fr. Paulhan		
Ἡ ἠθικὴ τῆς εἰρωνείας		3.—
H. Poincaré		
Ἐπιστήμη καὶ ὑπόθεσις. Μετ. Παν. Ζερβοῦ		4.—
Papus		
Ἀπόκρυφος ἐπιστήμη-Ψυχισμός. Μετάφρ. Ν. Κουντουριώτου . .		4.—
Th. Ribot		
Προβλήματα τῆς ψυχολογίας τῶν συναισθημάτων		3.—
Αἱ ἀσθένειαι τῆς προσωπικότητος. Μετάφρ. Π. Ψηλορείτη . .		3.—
Αἱ ἀσθένειαι τῆς Βουλῆσεως. Μετ. Π. Ψηλορείτη		3.—
Ch. Richet		
Δοκίμιον Γενικῆς Ψυχολογίας. Μετάφρ. Ν. Κουντουριώτου . .		4.—
Rousseau		
Περὶ τῆς ἀνοσιότητος τῶν ἀνθρώπων.		3.—
Κοινωνικὸν συμβόλαιον		3.—
Ernest Renan		
Ὁ Ἀντιχριστός. Μετάφρ. σις Ἡλ. Οἰκονομοπούλου		3.—
Οἱ Ἀπόστολοι. Μετ. Μπ Ἄννιου.		5.—
Βίος τοῦ Ἰησοῦ. Μετ. Α. Καμπάνη.		7.—
Richard		
Ὁ Σοσιαλισμός καὶ αἱ κοινωνικαὶ συνθήκαι. Μετάφρ. Ἡλ. Οἰκονομοπούλου		3.—
Paul de Réglé		
Ἡ γυναίκα. Μετ. Χ. Νσοκλέους.		3.—
Spinosa		
Ἠθικὴ. Μετ. Ν. Κουντουριώτου.		5.—
Schopenhauer		
Σκέψεις καὶ ἀποσπάσματα. Μετ. Ν Κουντουριώτου		4.—
Ἐπὶ τῆς θρησκείας		3.—
Συγγραφαί καὶ ὕμνος. Μετ. Ἄ. Ζάρκου		3.—
Τὸ αὐτεξούσιον		3.—
C. de la Saussaye		
Ἱστορία τῆς θρησκείας Σινῶν καὶ Ἰαπῶνων		1.50
Tolstoi		
Τὰ Εὐαγγέλια		2.50
Ἡ νέα Ζωή		2.50
Ἡ Ἀνάστασις		3.—
Τὸ τέλος τῆς ἐποχῆς μας		1.50
Ἡ ἀναγέννησις		2.50
Ἡ σοφία τοῦ Κρούτζερ		2.—
Αἱ νέα ἰδέαι		2.—
Τὸ σχολεῖον τῆς Γιασνάας Πολιάνας		3.—
H. Taine		
Φιλοσοφία τῆς τέχνης ἐν Ἑλλάδι.		2.50
Φιλοσοφία τῆς τέχνης ἐν Ἰταλίᾳ.		2.50
N. Vaschide		
Ὁ ὕπνος καὶ τὰ ὄνειρα. Μετ. Ν. Κουντουριώτου		4.—
W. Wundt		
Σύστημα Φιλοσοφίας. Τόμοι 2. Μετ. Ἄ. Δαλεζίου		18.—
Ὑπνωτισμός καὶ ὑποβολή. Μετ. Ἄ. Πολυμέρη		3.—
Ἰω Ζερβοῦ.		
Ἱστορία τῆς ἰδέας. Γαδατάμας— Ἀστάρης		4.—

100 Δραχμῶν βιβλία ἀγοράζετε πληρώνοντες αὐτὰ ἀνὰ 5 Δραχμὰς κατὰ μῆνα.

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΦΕΞΗ

Ἐκδομένη ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ Δρος Ἰ. ΖΕΡΒΟΥ

ἘΞΕΔΟΘΗΣΑΝ

G. d'Annunzio	Ἐκδομένη ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ Δρος Ἰ. ΖΕΡΒΟΥ
*Ὀνειρον ἑαρινῆς πρωίας (ἔκδοσις ἐπὶ κοινοῦ χάρτου).	0.60
Ed. de Amicis	
Σκηναὶ τοῦ στρατιωτικοῦ βίου.	2.—
Σ. Βασιλειάδου	
*Αἰτικαὶ νύκτες	6.—
*Ἄρ. Βαλαωρίτου	
*Ἔργα. (ἔκδοσις ἐπὶ κοινοῦ χάρτου).	5.—
Γ. Βιζυηνῶ	
Τὸ ἀμάρτημα τῆς μητρός μου	3.—
G. Chantepierre	
Τὰ Ἰωάννινα πολιορκημένα.	3.—
W. Goethe (Γκαίτε)	
Φάουστ. Μετ. Μ. Αἰγέρη.	4.—
Βέρθερος. (ἔκδοσις ἐπὶ κοινοῦ χάρτου).	2.—
Εἰρ. Π. Δημητρακοπούλου	
*Ἡ Υἱοθετημένη. Μυθιστόρημα.	3.—
H. Van Dyke	
Διηγήματα. Μετ. Α. Μαρπουτισόγλου.	2.50
Emerson	
Λόγια τοῦ κόσμου. Μετάφρασις	
Θ. Χ. Φλωρεῶ.	3.—
H. Eckermann	
Συνομιλαὶ Ἐκκερμαν μετὸν Γκαίτε. Μετ. Ν. Καζαντζάκη.	3.—
*Ἐπιπέτητον	
*Ἐγχειρίδιον. Μετ. Α. Καμπάνη.	0.80
*Ἄρ. Ἐφταλιώτη	
Νησιώτικες ἱστορίες.	3.—
G. Flaubert	
*Ὁ πειρασμὸς τοῦ Ἄρ. Ἀντωνίου.	
Μετ. Κ. Βάρναλη	3.—
*Ἰω. Ζερβού	
Μῦθοι τῆς ζωῆς.	3.—
*Ἱστορία τῆς ἰδέας. Γαβατάμας—	
*Ἀστάρης	4.—
E. Zola	
*Ἡ Ταβέρνα. Μετ. Χ. Νεοκλέους.	
(ἔκδοσις ἐπὶ κοινοῦ χάρτου).	4.50
*Ἡ Γῆ. Μετ. Μπ. Ἀγγίνου. (ἔκδ. ἐπὶ κοινοῦ χάρτου).	4.50
Δουκίας Ζαδὲ	
*Ὅταν ἦμον στὸν πόλεμον.	1.50
Γ. Ζαλοκώσια	
Τὰ ἅπαντα (ἔκδ. ἐπὶ κοιν. χάρτου).	3.50

Θεοφράστου	
Χαρακτῆρες. Μετ. Μ. Σιγούρου.	1.—
Θεοκρίτου	
Εἰδύλλια. Μετ. Ἰω. Πολέμη.	2.—
V. Hugo	
Φιλοσοφία καὶ Φιλολογία. Μετ	
Γερ. Βουτταῖα	2.50
H. Ibsen (Ἰψεν)	
Οἱ βρονκόλακες. (ἔκδοσις ἐπὶ κοινοῦ χάρτου).	1.—
Τὸ σπῆτι τῆς κόκκας. (ἔκδοσις ἐπὶ κοινοῦ χάρτου).	1.40
N. Καρβούνη	
*Ὁ πόλεμος Ἑλλάδος καὶ Βουλγαρίας	4.—
I. Κουδουλάνη	
*Ὁ Πατοῦχας	3.—
Διον. Κοκκίνου	
Γρίμποβο, Μπιζάνι, Γιάννενα.	3.—
Ἄνδρ. Κάλβου	
*Ἡ Ἀύρα.	2.—
P. Calderon	
*Ὁ Ἀλκίδης τῆς Θαλαμίας. (ἔκδοσις ἐπὶ κοινοῦ χάρτου).	1.—
Τὸ στοιχειό. (ἐπὶ κοινοῦ χάρτου).	1.—
Δ. Καμπούρογλου	
*Ἀναδρομῆς	3.—
Θρύφαλα	2.—
Δουκίανου	
*Ἄπαντα. Τόμ. 6. Μετ. Ἰω. Κουδουλάνη.	18.—
G. Leopardi	
*Ἡθικὰ ἔργα. Μετ. Α. Καμπάνη.	3.—
M. Λιδωρικη	
Πολεμικαὶ ἐντυπώσεις εὐζώνου.	3.—
M. Maeterlinck (Μετερλινκ)	
*Ὁ ὄθησαυρὸς τῶν ταπεινῶν. Μετ. Ν. Καζαντζάκη.	3.—
Μουσαίου	
*Ἡδὼ καὶ Λεάνδρος. Μετάφρασις Σίμου Μενάρδου.	0.70
Molière (Μολιέρου)	
Τὰ ἐρωτικὰ πεῖσματα. Μετ. Ν. Ποριώτη.	1.50
Ταρτούφος. Μετ. Ἰω. Σκυλίτση (ἔκδοσις ἐπὶ κοινοῦ χάρτου).	1.20
*Ἀγαθόπουλος ὁ Ἐρηχωριτῆς. (ἔκδοσις ἐπὶ κοινοῦ χάρτου).	0.80
*Ἀρχοντοχωριάτης. (ἔκδοσις ἐπὶ κοινοῦ χάρτου).	1.—

100 Δραχμῶν βιβλία ἀγοράσετε πληρώνοντες αὐτὰ ἀνὰ 5 Δραχμὰς κατὰ μῆνα

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΦΕΞΗ

Ἐκδομένη ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ Δρος Ἰ. ΖΕΡΒΟΥ

ἘΞΕΔΟΘΗΣΑΝ

Σ. Μελά	
Τὸ ἄσπρο καὶ τὸ μαῦρο. Δράμα.	1.50
Πολεμικαὶ οσλίδες, ἀπὸ τὸν Ἑλληνοτουρκικὸν πόλεμον 1912.	5.—
Π. Νιρβάνα	
*Ἡ βροσκοπούλα μετὰ μαργαριτάρια.	2.—
Fr. Nietzsche (Νίτσε)	
*Ἡ γέννησις τῆς τραγωδίας. Μετ. Ν. Καζαντζάκη.	3.—
*Ὁ Ζαροτούστρας. Μετ. Ν. Καζαντζάκη.	4.50
Γνώμαι καὶ περικοπαὶ. Μ. Ἰ. Ζερβού.	3.—
Γρ. Ξενοπούλου	
Στέλλα Βιολάντη	3.—
*Ὁ κακὸς δρόμος, κ' ἄλλα καινούργια διηγήματα	3.—
Κ. Παλαμᾶ	
Τὰ Πρῶτα Κριτικά	3.50
Οἱ Καρμοὶ τῆς Λιμνοθάλασσης καὶ τὰ Σατυρικά Γυμνάσματα.	2.—
Ἀλεξ. Παπαδιαμάντη	
*Ἡ Γυφτοπούλα	4.—
*Ἡ Φόνισσα	3.—
*Ἡ Μάγισσος	3.—
Πασχαλινὰ διηγήματα	1.—
Χριστογενεϊάτικα διηγήματα	1.—
Πρωτοχρονιάτικα διηγήματα	1.—
*Ὁ Πεντάφθατος	3.—
Τὰ ῥόδι' ἀρογιάλια	2.50
*Ἡ χολερισμένη	2.50
*Ἡ νοσταλγὸς	2.—
Τὰ Χριστούγεννα τοῦ τεμπέλη	3.—
Τὰ ἅπαντα	Δραχ. 26.—
Renè Puaux	
*Ἡ δυστυχισμένη Ἡπειρος.	2.—
Edgar Poe	
*Ἱστορίες ἀλλόκοτες. Μετάφρασις Μ. Σπανδωνῆ.	3.—
Π. Ροδοκανάκη	
Τὸ Βασσιὶ Τριανταφυλλο.	2.—
Ernest Renan	
Οἱ Ἀπόστολοι. Μετ. Μπάμπη Ἀννίου.	5.—
Βίος τοῦ Ἰησοῦ. Μετάφρασις Ἀ. Καμπάνη.	
*Ὁ Ἀντίχριστος. Μετάφρ. Ἡλ. Οἰκονομοπούλου.	3.—

Ἐμμ. Ροῦδου	
Συριανὰ διηγήματα	3.—
Διηγήματα	3.—
Κριτικαὶ μελέται.	3.—
Εἶδωλα	4.—
Μελέται φιλολογικαὶ, καλλιτεχνικαὶ, φιλοσοφικαὶ.	4.—
Πάρεργα καὶ παραλειπούμενα	4.—
Τὸ πνεῦμα τοῦ Ροῦδου.	3.—
Τὰ ἅπαντα	Δραχ. 24.—
Jean Richerin	
Ἰσπανικὰ παραμῦδια. Μετ. Ν. Ποριώτη.	3.—
Σιεγκιέβιτς	
Quo vadis? (Ποῦ ὑπάγεις;) Σαϊξπήρου	5.—
Κοριοιανός. Μετ. Μ. Δαμιράλη.	2.—
*Ἀντώνιος καὶ Κλοπάτρα. Μετ. Μ. Δαμιράλη.	2.—
Δ. Σολωμοῦ	
Τὰ Ἔργα. (ἔκδοσις ἐπὶ κοινοῦ χάρτου).	2.50
A. Schopenhauer	
Συγγραφεὶς καὶ ὕφος. Μετ. Α. Ζάρκου.	3.—
H. Taine	
Φιλοσοφία τῆς τέχνης ἐν Ἑλλάδι. Μετ. Ἀ. Ἀγαθονίου.	2.50
Φιλοσοφία τῆς τέχνης ἐν Ἰταλίᾳ. Μετ. Ἀ. Ἀγαθονίου.	2.50
L. Tolstoi	
*Ἡ Ἀναγέννησις. Μετ. Σ. Φραγκοπούλου.	2.50
*Ἡ Νέα ζωὴ. Μετ. Σ. Φραγκοπούλου.	2.50
Σονάτα Κρόντζερ. Μετ. Σ. Φραγκοπούλου.	2.—
*Ἡ Ἀνάστασις. Μετάφρ. Ἡλ. Οἰκονομοπούλου.	3.—
Γ. Τσοκοπούλου	
*Ἡ Θεαργίνα	3.—
I. Turgenieff	
Τὸ ξένο ψαμί. (ἔκδοσις ἐπὶ κοινοῦ χάρτου).	1.—
Δ. Τυμνοπούλου	
Σκόρπισ μολυβιές	2.—
Κ. Χρηστομάνου	
*Ἡ Κερνία κοκκία	3.—

200 Δραχμῶν βιβλία ἀγοράσετε πληρώνοντες αὐτὰ ἀνὰ 10 Δραχμὰς κατὰ μῆνα

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΦΕΞΗ

Ἐκδομένη ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ Δρος Ἰ. ΖΕΡΒΟΥ

W. GOETHE

Φάουστ

Μετάφρ. Μ. Αἰγένη

Τὸ κυριώτατον φιλοσοφικὸν καὶ ποιητικὸν ἀριστούργημα τοῦ Γκαίτε—τὸ κορυφαῖον ἔργον τῆς Γερμανικῆς φιλολογίας. Ἀπὸ τὸν θρόνον τοῦ σοφοῦ τοῦ ἐπώλησε τὴν ψυχὴν του εἰς τὸν Σατανᾶν καὶ γύρω εἰς τὰ μεγάλα ἰδεώδη τῆς σοφίας, τῆς ωραιότητος καὶ τῆς ἀρετῆς ἐξελίσσεται μίᾳ ἐντόνῳ ἀλληλουχία τῶν παθῶν, τῶν ὁρμῶν, τῶν ἐξάρσεων καὶ τῶν ἰδεωδῶν τοῦ ἀνθρώπου. Ὑπερτέρα ποιητικὴ πνοὴ ζωογονεῖ τὴν βαθυτάτην σκέψιν, θαυμαστὴ πλαστικότης συναρμολογεῖ τὴν πολυπλοκὸν δραματικὴν αὐτοῦ σύνθεσιν καὶ ἐταστικὴ εἰρωνεία αἰσιοδόξου σοφίας ζωογονεῖ τὸ σύνολον. Δρ. 4.—

SIENKIEWICZ

QUO VADIS? (Ποῦ ὑπάγεις;)

Μετάφρ. Ἰ. Δρακοπούλου

Ὅλη ἡ τόσον δραματικὴ ζωὴ τῶν χρόνων τοῦ Νέρωνος, ἡ ἐξελισσομένη ἐν μέσφ ὄλβου ἀμνηστῆτος καὶ δυστυχίας ἀπαραιμήλου, πολυτελείας, φιληδο- νίας, συμφορῶν καὶ ἀθλιότητων, μὲ πιστὴν ἐξιστόρησιν τῶν καταπληκτικῶν ὁργῶν τοῦ Νέρωνος ἐκ παραλλήλου καὶ κατ' ἀντίθεσιν τῆς ἠθικῆς καὶ τῆς ἀγιότητος τῶν πρώτων χριστιανῶν τῆς κοσμοκρατείας Ρώμης, περιπλε- κόμενα εἰς ἐν περιπαθὲς μυθιστόρημα ἔρωτος καὶ σιοργῆς ἀποτελοῦσι τὸ θέμα τοῦ ὄραίου καὶ πολυπλοκοῦ ἔργου, ποῦ ἐντὸς ὀλίγων ἐτῶν ἀριθμεῖ χιλιάδας ἐκδόσεων εἰς ὅλας τὰς γλώσσας τοῦ κόσμου. Ἡ ἀνέκδοτος μέχρι τοῦδε μετά- φρασις τοῦ κ. Δρακοπούλου εἶναι ἡ μόνη πλήρης καὶ ἀκριβῆς. Δρ. 5.—

Α. Ταγχοπούλου.

Σκόρπιες μολυβιῆς

Σειρὰ ψυχολογικῶν διηγημάτων, ἠθογραφικῶν ἐντυπώσεων καὶ περιγρα- φῶν τῆς ἑλληνικῆς φύσεως ἀποτελοῦσι τὸν τόμον τοῦτον. Εἰς αὐτὰς μὲ ἀπλότητα, πρωτοτυπία καὶ καλλιτεχνικὴν διαπύπωσην παρέχονται ἐνδιαφε- ρουσα καὶ ζωντανὰ εἰκόνες ἀπὸ τὴν σύγχρονον ἐθνικὴν μας ζωὴν. Δρ. 2.—

HENRI GILBERT

Τέχνη γιὰ τὰ παιδιά

Μετάφρ. Γ. Τσοκοπούλου

Ἀπὸ τὰ δυσκολώτερα συγγραφικὰ κατορθώματα εἶναι ἡ σύνθεσις καλλι- τεχνικῶν, τερπνῶν καὶ διδακτικῶν ἔργων, ἱκανῶν νὰ ἐλκύουν τὸ ἐνδιαφέρον τῆς παιδικῆς ψυχῆς καὶ νὰ συντελοῦν εἰς τὴν αἰσθητικὴν καὶ ἠθικὴν αὐτῶν ἀνάπτυξιν. «Ἡ τέχνη γιὰ τὰ παιδιά» παρέχει εἰς ἕνα τόμον ἐκλεκτὰς συνθέ- σεως, διηγήσεις, διαλόγους, ἔργα παιδαγωγικὰ ἐξόχων λογογράφων, ἱκανὰ συνάμα νὰ παράσχουν τέρψιν εἰς πάντα ἀνεπτυγμένον. Δρ. 2,50.—

G. FLAUBERT

Ὁ πειρασμὸς τοῦ ἁγ. Ἀντωνίου

Μετάφρ. Κ. Βάρναλη

Τὸ χαρακτηριστικώτερον καὶ φαντασιώτερον ἔργον τοῦ μεγάλου λογο- γράφου τῆς Γαλλίας. Ἀπὸ τὸ γνωστὸν συναξάρι τῆς χριστιανικῆς παραδό- σεως, ποῦ παρουσιάζει τὸν μέγαν ἅγιον ἀσκητὴν τῶν ἀφρικανικῶν ἐρήμων ἐνοχλούμενον σαρκικῶς καὶ ψυχικῶς ὑπὸ τοῦ πειρασμοῦ, ἐδημιούργησεν ὁ συγγραφεὺς γοητευτικὴν, πολυπλοκὴν καὶ περιπετειώδη διήγησιν ὅχι μόνον βαθυτάτα ψυχολογικὴν καὶ φιλοσοφικὴν, ἀλλὰ καὶ παρέχουσαν ζωηρὰν εἰ- κόνα τῶν ἔξεων, τῶν ἰδεωδῶν καὶ τῶν συνθηκῶν τοῦ βίου τῶν πρώτων χριστιανικῶν αἰῶνων τῆς Ἀνατολῆς. Δρ. 3.—

100 ΔΡ. ΒΙΒΛΙΑ ΑΓΟΡΑΖΕΤΕ ΠΛΗΡΩΝΟΝΤΕΣ ΑΝΑ 5 ΔΡ. ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΦΕΞΗ

Ἐκδομένη ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ Δρος Ἰ. ΖΕΡΒΟΥ

Κονδυλάκη,

Ἐστρατιῆδου κλπ.

Ἀπὸ τὴν ἐθνικὴν ἐποποιῖαν

Σελίδες τῆς μεσαιωνικῆς καὶ τῆς νεωτέρας ἱστορίας μας γραφεῖσαι ἀπὸ λο- γοτέχνας καὶ ἀφηγοῦμεναι πιστῶς μετὰ παραστατικότητος καὶ λυρισμοῦ τὰ μεγάλα καὶ δραματικὰ γεγονότα, ἐν οἷς οἱ ἀγῶνες τῶν βουλγαροκτόνων αὐτο- κρατόρων, ἡ ἄλωσις τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἡ ὀλοκαύτως τοῦ Ἀρκαδίου κλπ. Δρ. 2,50

Σπύρου Μελά

Τὸ ἄσπρο καὶ τὸ μαῦρο

Τὸ τελευταῖον δυνατὸν καὶ συγκλονιστικὸν δράμα τοῦ Ἑλληνος συγγρα- φέως, δι' οὗ προβάλλονται ζωηρῶς καὶ ἀναλύονται ἐπιδειξίως καὶ ἐξελέγχονται θεσμοὶ καὶ ἠθικὰ προβλήματα τῆς συγχρόνου κοινωνίας. . . . Δρ. 1,50

Δ. Γρ. Καμπούρογλου

Ἀναδρομᾶρης

Ποικίλαι, ἀγνωστοὶ, διαφωτιστικαὶ λεπτομέρειαι ἀπὸ τὴν θρησκευτικὴν, τὴν πολιτικὴν καὶ τὴν κοινωνικὴν ζωὴν τοῦ ἔθνους ἀπὸ τῶν χρόνων τῆς δουλείας μέχρι καὶ τῆς παρελθούσης γενεᾶς. Ἐκίστη περιλαμβάνεται εἰς αὐτοτελὴ διή- γησιν, φιλολογικῶς ἐπαγωγόν, ἀπαρτίζεται δ' ἐν συνόλῳ πρωτότυπον ἔργον ἀναδρομικῆς ἐπισκοπήσεως τῆς ὅλης Ἑλληνικῆς ζωῆς. . . . Δρ. 3.—

Ἀννίνου, Μωραΐτινη,

Ἡρώες καὶ μάρτυρες

Τσοκοπούλου κλπ.

Ἡ ζωὴ καὶ ἡ πολεμικὴ καὶ κοινωνικὴ δράσις τῶν μεγάλων τῆς Ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως πρωτεργατῶν. Ὁ Ρήγας, ὁ Βύρων, ὁ Ἀθανάσιος Διάκος, ὁ Καραϊσκάκης, ὁ Κολοκοτρώνης, ὁ Μιαούλης κλπ. ἀποτελοῦσι τὴν ἱστορικὴν ἄμα καὶ λογοτεχνικὴν σειρὰν βιογραφιῶν τοῦ τόμου τοῦτου. . . . Δρ. 2.—

Π. Νιρβίνα

Ἡ βροσκοπούλα μὲ τὰ μαργαριτάρια

Ἐκλεκτὰ διηγήματα ἀναφερόμενα κυρίως εἰς τὴν Ἑλληνικὴν παράδοσιν, ζωογονούμενα ἀπὸ ὀραίαν ψυχολογίαν. Μεταξὺ τῶν διηγημάτων τοῦ τόμου : Τὸ βασιλόπουλο ποῦ χαμογελοῦσε, τὸ ἀγαπημένο ἀνδρόγυνο, ὁ γάμος τῆς πεντά- μορφης, ἡ ἐκδίκασις τοῦ καμπούρη, ψεύτρα ἀγάπη κλπ. . . . Δρ. 2.—

Κονδυλάκη,

Τσοκοπούλου κλπ.

Μεγαλουργήματα τοῦ 21

Τὰ λαμπρότερα καὶ ἐπικώτερα κατορθώματα τοῦ ἀγῶνος τῆς Ἑλληνικῆς ἀνεξαρτησίας, μὲ ἱστορικὴν ἀκρίβειαν καὶ περιγραφικότητα ἀπὸ ἐκλεκτοῦς λογογράφους μας. Ἡ Γραμβούσα - Ἡ πολιορκία τῆς Ἀκροπόλεως - Ἡ ἄλω- σις τῆς Τριπολιτσᾶς - Ἡ ἐξοδος τοῦ Μεσολογγίου - Ἡ ναυμαχία τοῦ Ναυα- ρίνου κλπ. περιλαμβάνονται εἰς τὸν τόμον τοῦτον. . . . Δρ. 2.—

Βίρ. Π. Δημητροπούλου

Ἡ υἱοθετημένη

Μυθιστόρημα πρωτότυπον, εἰλημμένον ἐκ τῆς πραγματικῆς ζωῆς, δι' οὗ εἰκονίζεται ἡ τραγικὴ θέσις τοῦ δι' υἱοθεσίας ἀποσπασμένου ἀπὸ τὴν φυσικὴν οἰκογένειάν του καὶ ἀπὸ τὸ πρῶτον περιβάλλον τῆς ζωῆς του. . . Δρ. 3.—

100 ΔΡ. ΒΙΒΛΙΑ ΑΓΟΡΑΖΕΤΕ ΠΛΗΡΩΝΟΝΤΕΣ ΑΝΑ 5 ΔΡ. ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΦΕΞΗ

Ἐκδιδόμενη ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ Δρος Ι. ΖΕΡΒΟΥ

Διονυσίου Σολωμοῦ Τὰ ἔργα.

Ἄλλα τὰ ποιητικὰ καὶ πεζὰ ἔργα τοῦ ἔθνικοῦ ποιητοῦ, μετὰ τῶν παραλλαγῶν στίχων καὶ διορθώσεων του—ποιήματα ἔθνικα, ἐπικολυρικά, σατυρικά, λυρικά, ἐπιγράμματα, σημειώσεις καὶ μελετήματα φιλολογικὰ, ἱστορικὰ καὶ κριτικὰ, ἐν οἷς «ὁ διάλογος τοῦ ποιητῆ, φίλου καὶ σοφολογιατάτου», εἰς ἓνα τόμον κατὰ τὴν διαρρυθμίσιν καὶ τὴν τάξιν τῆς κριτικῆς ἐκδόσεως Ἰακ. Πολυλά.—Ἡ ἐκδοσις ἐπὶ χάρτου κοινού. Δρ. 2.50

Ἰω. Ζερβου Μῦθοι τῆς Ζωῆς.

Διηγήματα καὶ παραμύθια, συγχρονιστικὰ ἀλλὰ καὶ ἀναγόμενα εἰς θρύλους καὶ παραδόσεις τῆς Ἀνατολῆς, πρωτότυπα δὲ εἰς τὸ ὕφος καὶ εἰς τὴν καθόλου μορφήν. Τὸ πρῶτον μέρος, αἱ «Ἱστορίαι τοῦ Δισκεψίου» εἰκονίζουσι ὑπὸ ἰδεολογικὸν τύπον, ἀλλὰ μὲ ὄμιον κατ' οὐσίαν ρεαλισμὸν, τοὺς ἀνθρώπους μὲ τὰς ὁρμάς καὶ τὰ πάθη των εἰς ἀντίθεσιν πρὸς τὰ ἰδανικά των. Τὸ δευτέρον μέρος, αἱ «Ἱστορίαι τοῦ Τρισκεψίου» παρουσιάζουσι ὡς τρίτον παράγοντα τῆς ζωῆς τὴν ὑπερέτατον καὶ γενικὴν ἀντίληψιν τοῦ νοῦ, τὴν μοιραίως εἰρωτευομένην κάθε πραγματικὴν ἐνέργειαν καὶ κάθε ἐνδιάθετον ῥοπήν. Δρ. 3.—

W. Goethe (Γκαίτε) Βέρθερος.

Μετάφρ. Π. Παμπούκη

Μυθιστόρημα, τοῦ ὁποίου ἡ φιλολογικὴ καὶ κοινωνικὴ ἐπίδρασις ὑπῆρξε μοναδική, μεστὸν λυρισμοῦ, τρυφερότητος καὶ πάθους εἶναι ὁ Βέρθερος τοῦ κορυφαίου τῆς Γερμανίας ποιητοῦ Γκαίτε. Ὁ ἔρως, ἐξεταζόμενος ἀπὸ τῆς πλεον αἰσθηματικῆς καὶ ἰδεολογικῆς ἀπόψεως, ἀποτελεῖ τὴν βάσιν τοῦ ρομαντικοῦ ἀλλὰ καὶ ψυχολογικοῦ τούτου μυθιστορήματος.

Ἡ ἐκδοσις ἐπὶ χάρτου κοινού.

Δρ. 2.—

Ἀριστοτέλους Βαλαωρίτου Ἔργα.

Τὸ ἔξοχον ποιητικὸν ἔργον τοῦ ὕμνητοῦ τῆς ἑλληνικῆς πατρίδος καὶ τῶν ἑλληνικῶν ἰδανικῶν, τοῦ ἀποδώσαντος συγχρονιστικῶς τὴν δημοτικὴν μᾶς τῆς Ἠλείου καὶ τῆς Ῥυμελῆς ποίησιν. Τὰ προλεγόμενα καὶ αἱ φιλολογικαὶ, ἱστορικαὶ καὶ ἄλλαι σημειώσεις τοῦ ποιητοῦ συμπεριλαμβάνονται εἰς τὸν τόμον τούτον.—Ἡ ἐκδοσις ἐπὶ χάρτου κοινού. Δρ. 5.—

Ἰ. Κονδυλάκη Ὁ Πατούχας

Τὸ δυνατὸν καὶ συνάμα κλασσικῶς λιτὸν ὕφος τοῦ συγγραφέως, ἡ ἐνάργεια καὶ ἡ παραστατικότης καὶ ἡ ἀλήθεια τῆς περιγραφῆς, ἡ ἀνεπιτήδευτος ἀλλὰ καὶ βαθεῖα ψυχολογία τῶν κοινωνικῶν καὶ τῶν κατ' ἄτομον ἐκδηλώσεων τῆς ζωῆς, προσόντα διακρίνοντα ἐξαιρετικῶς τὸ συγγραμμικὸν ἄριστον τοῦ κ. Ἰ. Κονδυλάκη, συγκεντρῶνται καὶ παρέχονται πλούσια καὶ ἀφθονα εἰς τὸν Πατούχαν. Ὡστε τὸ ἀληθῶς ἑλληνικὸν τοῦτο ἔργον, ἡθογραφικὸν αἶμα καὶ ψυχολογικόν, νὰ εἶναι ἰσάζιον πρὸς τὰ τελειότερα τοῦ εἴδους του εἰς τὴν ξένην φιλολογίαν. Δρ. 3.—

200 ΔΡΑΧ. ΒΙΒΛΙΑ ΑΓΟΡΑΖΕΤΕ ΠΛΗΡΩΝΟΝΤΕΣ ΑΝΑ 10 ΔΡ. ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΦΕΞΗ

Ἐκδιδόμενη ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ Δρος Ι. ΖΕΡΒΟΥ

Ἐμμανουὴλ Ροΐδου Συριανὰ Διηγήματα.

Δημιουργὸς ἑλληνικοῦ φιλολογικοῦ ὕφους εἶναι ὁ Ροΐδης, συνδυάσας πολυμάθειαν καὶ ἀνθηρότητα φράσεως, σκέψιν καὶ σαφήνειαν, σκόμμα δὲν καὶ χαριτωμένην λεπτότητα. Τὰ κατεσπαρμένα πολλαχού ἡθογραφικὰ διηγήματα του, μερικὰ ἐπιθεωρημένα ὑπ' αὐτοῦ τοῦ ἰδίου, περιλαμβάνονται εἰς τὸν τόμον τούτον μετὰ πλήρους βιογραφικῆς καὶ κριτικῆς μελέτης περὶ τοῦ συγγραφέως ὑπὸ τοῦ κ. Α. Μ. Ἀνδρεάδου. Δρ. 3.—

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ. Ἐμμ. Ροΐδης, Βιογραφία.—Ψυχολογία Συριανοῦ συζύγου.—Ἱστορία ἐνὸς οὐλλοῦ.—Ἱστορία μιᾶς γάτας.—Τὸ ἔστυπωμα.—Τὸ παράπονον τοῦ νεκροθάπτου.—Ἱστορία ὀρνιθῶνος.

Ἀνδρέου Κάλβου Ἡ Λύρα.

Αἱ εἰκοσιτέσσαρες θαυμασταὶ ᾠδαί, αἱ δημοσιευθεῖσαι ὑπ' αὐτοῦ εἰς δύο τεύχη, ἧτοι τὸ ὅλον ποιητικὸν αὐτοῦ ἔργον, τὸ διάφορον, ἀλλὰ καὶ παράλληλον καὶ ἐφάρμιλον τοῦ ἔργου τοῦ Σολωμοῦ, ἐκδίδονται εἰς τὸν τόμον τούτον. Προτάσσεται βιογραφία τοῦ Κάλβου ὑπὸ τοῦ κ. Ἰ. Ζερβου, ἐν τέλει δὲ παρατίθεται ἡ συνταχθεῖσα ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ μετρικὴ τῶν ᾠδῶν του. Δρ. 2.—

Δ. Γ. Καμπουροῦλου Θρούψαλα.

Ἐντυπώσεις ὑπὸ πρωτότυπον διηγηματικὸν τύπον, κριτικαὶ γνώμαι, φιλοσοφικαὶ, ἠθικαὶ, φιλολογικαὶ, ἐκ τῶν ὁποίων ἄλλαι ἐκτενέστεραι καὶ ἄλλαι κομψῶς ἐπιγραμματικαὶ, εἰς ὕψος ἐν συνόλῳ ἐπίχαρι ἀλλὰ μεστὸν λεπτῆς εἰρωνείας, περιλαμβάνονται εἰς τὸ πρωτότυπον τοῦτο ἔργον τοῦ κ. Καμπουροῦλου, τὸ ὁποῖον δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς ἀποστάλαγμα πολυετοῦς καὶ ἀνθηρᾶς φιλολογικῆς ἐργασίας. Δρ. 2.—

W. Shakspear (Σαξπηρ) Κοριολανός.

Μετάφρασις Μ. Δαμιράλη

Ἡ ζῶη τοῦ Κοριολανοῦ, τοῦ ἡρωικοῦ προασιπιστοῦ τῆς πατρίδος του Ῥώμης καὶ κατόπιν προδότου καὶ πολεμοῦ αὐτῆς, ἀποτελεῖ τὴν ὑπόθεσιν τοῦ θαυμασίου εἰς πέντε πράξεις δράματος, τὸ ὁποῖον οἱ κριτικοὶ θέτουσι ἐφάρμιλλον τοῦ «Βασιλέως Λήρ», τοῦ «Μάκβεθ» καὶ τοῦ «Ὁθέλλου», ἧτοι μετὰ τῶν ἀριστουργημάτων τοῦ κορυφαίου νεωτέρου τραγικοῦ. Δρ. 2.—

Λεοπάρδη Ἡθικὰ ἔργα.

Τὸ ἀριστοῦργημα τοῦ ὑπερόχου τῆς Ἰταλίας φιλοσόφου καὶ ποιητοῦ Λεοπάρδη εἶναι τὰ «ἠθικὰ ἔργα» του. Ἡ παραστατικότης τῶν ἰδεῶν, ὁ λυρισμὸς, ἡ πρωτοτυπία καὶ τὸ κλασσικὸν ὕφος παρέχουσι εἰς τὸ ἔργον μοναδικὴν γοητείαν καὶ χάριν. Ἐνῶ ἡ ἐμβριθεῖα, αἱ φιλοσοφικαὶ ἀντιλήψεις καὶ ἡ εὐρύτης τῆς σκέψεως τὸ ἀναδεικνύουσι ἐξόχως ὑποβλητικὸν συνάμα καὶ μορφωτικόν. Τοῦ ἔργου προτάσσεται πρόλογος ἐμβριθεῖς περὶ τοῦ βίου καὶ τῶν ἔργων Λεοπάρδη ὑπὸ τοῦ καλλιτεχνικῶς μεταφράσαντος κ. Α. Καμπάνη. Δρ. 3.—

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ: Βίος καὶ ἔργα τοῦ Λεοπάρδη.—Διάλογος τοῦ δόκτορος Rusch μετὰ τῆς μοῦσης.—Διάλογος τοῦ Πλωτίνου καὶ τοῦ Πορφυρίου.—Διάλογος ἐνὸς Ἰσλανδοῦ μετὰ τὴν μητέρα Φόσιν.—Διάλογος τῆς Φύσεως καὶ μιᾶς ψυχῆς.—Ἐγκώμιον τῶν σκουλιῶν.—Ἱστορία τοῦ ἀνθρώπινου γένους.—Σκέψεις.

100 ΔΡΑΧ. ΒΙΒΛΙΑ ΑΓΟΡΑΖΕΤΕ ΠΛΗΡΩΝΟΝΤΕΣ ΑΝΑ 5 ΔΡ. ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΦΕΞΗ

Ἐκδιδόμενη ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ Δρος Ι. ΖΕΡΒΟΥ

Ἐρμμανουὴλ Ῥοῦδου Διηγήματα.

Τὰ ποικίλα, πολύμορφα καὶ πολύτροπα διηγήματα τοῦ συγγραφέως τῆς Παύσης, ἠθογραφίαι, σάτυροι, ἱστορικαὶ εἰκόνες, ὅλα λεπτὰ εἰς σκέψιν, καὶ καλλιτεχνὰ εἰς διατύπωσιν, περιελήφθησαν εἰς τὸν τόμον τοῦτον. Δρ. 3.—

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ: Τὰ Ἐφήμερα—Ἱστορία ἐνὸς τουφεκιμοῦ—Πανδαμάτωρ καὶ Πανδαμάτειρα—Ἡ Μηλιά—Μονόλογος εὐαισθήτου—Ἡ πρώτη του μονομαχία—Τὰ εὐτυχήματα τῆς ἀρρώστιας—Τὸ θέατρον τοῦ Γιλδὶς Κίσοκ.—Ἅγιος Σάστης—Ὁρέστης καὶ Πυλάδης—Χρυσὴς κλπ.

Κ. Χρηστομάνου Ἡ κερένια κούκλα.

Ἀληθινὸν εἰς ψυχολογίαν, εἰς περιγραφὴν, εἰς ἠθογραφίαν ἔργον, ἀντάξιον τοῦ συγγραφέως τῆς «Ἀυτοκρατορίας Ἐλισάβετ», εἶναι ἡ «Κερένια κούκλα». Ἑλληνικὸν καὶ ἰδίως Ἀθηναϊκὸν μυθιστόρημα, τὸ ὁποῖον καὶ δημοσιεύομεν ἤδη ὡς τὸ πρῶτον καὶ τὸ πρότυπον τοῦ εἶδους του. Ἡ κομψότης, ἡ πλαστικότητα καὶ ἡ χάρις τοῦ ὕφους καὶ κάποια ὑποβλητικὴ δύναμις ἢ χαρακτηρισίζουσα τὸν κ. Χρηστομάνου ὡς συγγραφέα, παρέχουν καὶ εἰς τὸ ἔργον τοῦ αὐτοῦ ἐξαιρετικὴν δύναμιν, γοητείαν καὶ θέλητρον. Δρ. 3.—

Ἀργύρη Ἐφταλιώτη Νησιώτικες ἱστορίες

Κατ' ἐξοχὴν ζωγράφος τῆς Ἑλληνικῆς ζωῆς, δυνηθεὶς εἰς ἀπλᾶς τὸ ὕφος, φωτεινὰς δὲ καὶ μεστὰς λυρισμοῦ ἠθογραφίας νὰ δώσῃ μορφήν ἰδιοτύπου διηγήματος, εἶναι ὁ κ. Ἐφταλιώτης. Αἱ «νησιώτικες ἱστορίες» του, τῶν ὁποίων τινὲς ἀνεκδοτοὶ, ὅλαι δὲ ἐπιθεωρηθεῖσαι καὶ συμπληρωθεῖσαι ὑπὸ τοῦ συγγραφέως, τὰς ὁποίας ἐκδίδομεν ἤδη, εἶναι ὡραῖαι καὶ πλήρεις ἐνδιαφέροντος εἰκόνες καὶ περιγραφαὶ τῆς ζωῆς τῶν ἑλληνικῶν παραλίων. Δρ. 3.—

Σ. Βασιλειάδου. Ἀττικά Νύκτες.

Τὰ ποιητικὰ καὶ πεζὰ ἔργα τοῦ Βασιλειάδου, λυρικά καὶ δραματικά, ἠθογραφίαι καὶ διηγήματα, σκέψεις καὶ χρονογραφήματα, περιλαμβάνονται ὑπὸ τὸν ἄνω τίτλον. — Ἡ ἐκδοσις ἐπὶ χάρτου κοινού. Δρ. 6.—

Ἐρμμανουὴλ Ῥοῦδου Κριτικαὶ μελέται.

Ὁ κατ' ἐξοχὴν κριτικὸς ἐν Ἑλλάδι, ὁ διαφωτιστής, ὁ ποδηγητής, ὁ χαρακτηρίσας ἰδίως τὴν συγγραφικὴν ἐν Ἑλλάδι παραγωγὴν ὑπῆρξεν ὁ Ῥοῦδης. Γνώμαι φωτειναί, γνώσεις πλούσιαι, ἀντιλήψεις ὀξεῖαι, χαρακτηρισμοὶ ἐπιτυχεῖς προσώπων καὶ πραγμάτων καθιστῶσι τερπνὰς καὶ πάντοτε μορφωτικὰς τὰς κριτικὰς μελέτας του, τὰς περιληφθεῖσας εἰς τὸν τόμον τοῦτον. Δρ. 3.—

Μουσαίου Ἡρῶ καὶ Λεάνδρος.

Μετ. Σίμου Μενάρδου

Τὸ θαυμάσιον ποίημα λυρισμοῦ καὶ ἔρωτος, ἀποδοθὲν εἰς τὴν σημερινὴν μας γλῶσσαν ἐμμέτρως ἀπὸ τὸν κ. Σίμου Μενάρδου. Ἡ μετάφρασις ἐνδυμίζουσα τὰ κρητικά καὶ κυπριώτικα τραγούδια, γενομένη οὕτω διὰ νὰ ἀποδοθῇ ἡ τεχνολογία τοῦ Μουσαίου, παρέχει ἀκεραίαν τὴν καλλιτεχνίαν καὶ τὴν χάριν τοῦ πρωτοτύπου. Δρ. 0.70

100 ΔΡΑΧ. ΒΙΒΛΙΑ ΑΓΟΡΑΖΕΤΕ ΠΛΗΡΩΝΟΝΤΕΣ ἈΝΑ 5 ΔΡ. ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΦΕΞΗ

Ἐκδιδόμενη ἐπὶ τὴν διεύθυνσιν τοῦ Δρος Ι. ΖΕΡΒΟΥ

W. Shakspear (Σαίξπηρ) Ἄντωνιος καὶ Κλεοπάτρα.

Μετάφρασις Μ. Δαμιράλη

Ὁ ἔρωσ τοῦ Ἄντωνίου, τοῦ μεγάλου τῆς Ῥώμης στρατηλάτου καὶ ἀρχόντου, πρὸς τὴν Κλεοπάτραν τὴν γόρσσαν βασίλισσαν τῆς Αἰγύπτου, εἰς περιπέτειαν καὶ τὸ τραγικὸν τέλος αὐτῶν παρουσιάζονται θαυμασίως εἰς τὸ δράμα τοῦτο, θεωρούμενον ὡς ἐν τῶν ἀριστουργημάτων τοῦ Σαίξπηρ. Δρ. 2.—

Κωστῆ Παλαμᾶ Οἱ καημοὶ τῆς λιμοθάλασσης, καὶ τὰ δατυρικά γυμνάσματα.

«Οἱ καημοὶ τῆς λιμοθάλασσης» εἶναι εἰς ἀρμονικὰς στροφὰς λυρικοῦ στοχασμοῦ ἐμπνευσμένοι ἀπὸ τὰς ὡραιότητας τῆς Ἑλληνικῆς γῆς. «Τὰ δατυρικά γυμνάσματα» εἶναι δριμυεῖα σάτυρα τῶν ἀτοπημάτων τῆς φυλῆς. Δρ. 2.—

Γρ. Ξενοπούλου Ὁ κακὸς δρόμος καὶ ἄλλα καινούργια διηγήματα.

Εἶναι ὅλα τὰ νέα διηγήματα τοῦ συγγραφέως γοητευτικὰ διὰ τὴν τεχνικὴν πλοκήν, ὡραῖα εἰς τὸ ὕφος, ἀληθινὰ εἰς περιγραφὴν καὶ ψυχολογίαν. Δρ. 3.—

Γ. Β. Τσοκοπούλου Ἡ θεατρίνα.

Ἐν ἐκτενὲς μὲ δυνατὴν πλοκὴν διήγημα ἠθογραφικὸν καὶ ψυχολογικὸν — ἡ θεατρίνα — μαζί με ἄλλα ἀνεκδοτὰ διηγήματα τοῦ κ. Τσοκοπούλου, ὅλα ἐξαιρετικῶς ἐνδιαφέροντος περιλαμβάνονται εἰς τὸν τόμον τοῦτον. Δρ. 3.—

Émile Zola Ἡ ταβέρνα.—Ἡ Γῆ.

Μετ. Χ. Νεοκλέους—Μπ. Ἀννίνου.

Ῥεαλιστικὰ μυθιστορήματα τοῦ Ζολᾶ, ἐκ τῆς τραγικῆς κοινωνικῆς ἐποποιίας τῶν Ρουγκῶν Μακάρ, ὅπου αἱ κοινωνικαὶ ἀθλιότητες καὶ τ' ἄμεσα ἀποτελεσματὰ τῶν ζωγραφίζονται ἐκ τοῦ πραγματικοῦ πιστὰ καὶ ἀληθινὰ. Ἐκαστον μυθιστόρημα Δρ. 4.50

Γ. Ζαλοκώστα Ποιήματα.

Ὁλόκληρον τὸ πολυμερές ποιητικὸν ἔργον τοῦ Ζαλοκώστα, πρωτότυπα καὶ μεταφράσεις, πατριωτικὰ ποιήματα, λυρικά καὶ ἐρωτικά. Δρ. 3.50

Molière (Μολιέρου) Ταρτούφος—Ἀγαθόπουλος—Ἀρχοντοχωριάτης.

Σάτυρα τῆς ὑποκρισίας εἶναι ὁ Ταρτούφος, διακομώδησις τοῦ ἐπαρχιωτισμοῦ εἶναι ὁ Ἀγαθόπουλος καὶ γελοιοποίησις τῆς ἀλαζονείας τοῦ νεοπλούτου εἶναι ὁ Ἀρχοντοχωριάτης. Καὶ τὰ τρία ἔργα ὁμοῦ Δρ. 3.20

H. Ibsen Οἱ βρουκόλακες.—Τὸ σπίτι τῆς κούκλας.

(Ε. Ἰψεν)

Τραγικὴν ἀναπαράστασιν τῆς κληρονομικότητος ἀποτελοῦν οἱ «βρουκόλακες». Πολεμικὴ κατὰ τὸν οἰκογενειακὸν θεσμὸν καὶ τὸν κοινωνικὸν προλήψεων εἶναι τὸ «Σπίτι τῆς κούκλας». Καὶ τὰ δύο ἔργα ὁμοῦ Δρ. 2.40

300 ΔΡΑΧ. ΒΙΒΛΙΑ ἀγοράζετε πληρώνοντες ἀνὰ 15 ΔΡΑΧ. ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΦΕΞΗ

Ἐκδιδόμενη ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ Δρος Ι. ΖΕΡΒΟΥ

Μολιέρου

Μετ. Ν. Ποριώτη

Τὰ ἐρωτικά πείσματα

Μία ἀπὸ τὰς ὀραιότερας κωμωδίας τοῦ Μολιέρου, ἀληθινὰ ψυχολογική, με χαρακτηρισμοὺς προσώπων, ἐλαττωμάτων καὶ παθῶν, με ἀλλεπάλληλα κωμικά ἐπεισόδια καὶ πλουσίαν σκηνακὴν πλοκήν, μεταφρασθεῖσα φιλολογικῶς καὶ πιστῶς εἰς μέτρον ὑπὸ τοῦ κ. Ν. Ποριώτη. Δρ. 1,50

Ε. Ροΐδου

Τὰ εἰδωλα

Ἡ μεγάλη καὶ πολύκροτος γλωσσικὴ μελέτη τοῦ Ροΐδου, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ καὶ ἐμβριθὴ φιλολογικὴν κριτικὴν ὅλης τῆς νεωτέρας ἑλληνικῆς φιλολογίας. Μετ' αὐτῆς συνεξεδόθη καὶ ἡ συμπληρωματικὴ ἀπάντησις τοῦ Ροΐδου εἰς βιβλιογραφικὴν ἐπίκρισιν τοῦ Πολυλά. Δρ. 4.—

Ἄλεξ. Παπαδιαμάντη

Τὰ Ἄπαντα

Ἡ ἑλληνικὴ ψυχὴ με τὰ ἐθνικά της ἰδεώδη, τὰς οἰκογενειακὰς παραδόσεις, τὰ συναξάρια καὶ τοὺς θρύλλους καὶ τὴν ποιησὶν της παρουσιάσθησαν ἀπὸ τὸν Παπαδιαμάντην εἰς ἀριστοτεχνικὰ μυθιστορήματα καὶ διηγήματα. Εἰς τὸν ἔξοχον διηγηματογράφον ἡ Ὁρθοδοξία εὗρε τὸν θαυμάσιον ραψωδὸν της καὶ ἡ ἑλληνικὴ φύσις τὸν ἔξοχον ὕμνητὴν αὐτῆς.

Τὰ ἔργα τοῦ ἀφανῶς ζήσαντος καὶ πρὸ ὀλίγου καιροῦ ἐν πενία ἀποθανόντος μεγάλου Ἑλληνοῦ συγγραφέως ἐξεδόθησαν εἰς τοὺς ἑξῆς 11 τόμους :

Ἡ Γυφτοπούλα	Δρ. 4	Πρωτοχρονιάτικα διηγήματα Δρ. 1.—
Ἡ Φόνισσα	3	Τὰ ρόδινα ἀκρογιάλια
Ἡ Μάγισσες	3	Ἡ χολεριασμένη
Παογαλινὰ διηγήματα	1	Ἡ Νοσταλγὸς
Χριστουγεννιάτικα διηγήματα	1	Τὰ Χριστούγεννα τοῦ Τεμπέλη
Ὁ πεντάρφανος	3	Οἱ ἑνδεκα τόμοι Δρ. 26.—

Πλ. Ροδοκανάκη

Τὸ βυσσινὶ τριαντάφυλλο

Ὁραία παθητικὴ ἱστορία ἔρωτος, με λυρισμὸν καὶ ψυχολογίαν ἰδιότυπον. Μετ' αὐτοῦ συνεξεδόθησαν δύο σειραὶ ἀνεκδότων διηγημάτων τοῦ κ. Ροδοκανάκη ὑπὸ τοὺς τίτλους «Παιδιάτικες Ἀγάπες» καὶ «Ἱστορίες» Δρ. 2.—

Ed. de Amicis

Μεταφρ. Ν. Σαράδου

Σκηναὶ τοῦ στρατιωτικοῦ βίου

Ἡ ζωὴ τοῦ στρατιώτου καὶ ἡ ζωὴ τοῦ πολέμου με τὴν χαρὰν ἀλλὰ καὶ τὰς φρικαλεότητας καὶ τὴν θλίψιν της περιγράφονται ἀριστοτεχνικὰ ἀπὸ τὸν καλλιτέχνην συγγραφέα εἰς τὴν σειρὰν τῶν ἑξῆς διηγημάτων : ὁ Θάνατος, ὁ Πληγωμένος, ὁ Νεοσύλλεκτος, ὁ Σκοπὸς, ὁ Ὑπηρέτης, ἡ Μήτηρ κλπ. Δρ. 2.—

Π. Δημητριοπούλου

Σκουπιδιάδα

Ἰδιορρυθμὸς, δυνατὴ καὶ μοναδικὴ εἰς τὴν φιλολογίαν μας σάτυρα εἰς 16 ραψωδίας, σατυρίζουσα ἐλαττώματα καὶ ἀδυναμίας, προλήψεις καὶ κοινωνικὰ ἀτοπα τῆς ἐποχῆς καὶ τῆς ζωῆς μας. Δρ. 1.—

200 ΔΡΑΧ. ΒΙΒΛΙΑ ἀγοράζετε πληρώνοντες ἀνὰ 10 ΔΡΑΧ. ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΦΕΞΗ

Ἐκδιδόμενη ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ Δρος Ι. ΖΕΡΒΟΥ

T. Turghenieff

Τὸ ξένο ψωμί.

Ἐν ἀπὸ τὰ δυνατώτερα καὶ πλέον χαρακτηριστικὰ δράματα τῆς Ρωσικῆς φιλολογίας. Βάσις τῆς πλοκῆς αὐτοῦ εἶναι ἡ ἀδικία κατὰ τῶν λαϊκῶν ὁμάδων καὶ ἡ κατάθλιψις αὐτῶν ἐν Ρωσίᾳ—συνέπεια τῆς μεγάλης ἀνισότητος τῶν κοινωνικῶν τάξεων. Δρ. 1.—

Jean Richepin

Μετάφρασις Ν. Ποριώτη

Ἰσπανικὰ παραμύθια.

Κομψὰ εἰς ὕφος καὶ ποιητικὰ εἰς ἔκφρασιν διηγήματα τοῦ Γάλλου ἀκαδημαϊκοῦ συγγραφέως. Εἶναι εἰλημμένα ἐκ τῶν ἠθῶν, τῶν ἐθίμων, τῶν παραδόσεων καὶ τῶν θρύλων τῆς Ἰσπανίας, τὴν ὁποίαν ὁ Richepin ἐπὶ μακρὸν περιηγήθη. Ὁὔτω διακρίνονται ὅλα διὰ τὸ πρωτότυπον, τὴν ἀπλότητα καὶ τὴν ἰδιορρυθμίαν των. Δρ. 3.—

G. d'Annunzio

Μετάφρασις Γ. Λαμπιλέτ

Ὀνειρον ἑαρινῆς πρωΐας.

Παθητικὸν δράμα ἔρωτος, ἐξελισσόμενον εἰς περιτεχρον πλοκὴν καὶ διαπνεόμενον ἀπὸ τὴν δυνατὴν παραστατικὴν καὶ τὸν ζωηρὸν λυρισμὸν, τὸν διακρίνοντα τὸν κορυφαῖον σύγχρονον συγγραφέα τῆς Ἰταλίας. Δρ. 0.60

Κωστῆ Παλαμᾶ

Τὰ πρῶτα κριτικά.

Σειρὰ ἐμβριθῶν καὶ ἐμπνευσμένων κριτικῶν μελετῶν ἐπὶ τῆς Νεοελληνικῆς φιλολογίας καὶ τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων συγγραφέων—τοῦ Ρήγα, τοῦ Σολωμοῦ, τοῦ Κάλβου, τοῦ Μακροῦ, τοῦ Πολυλά, τοῦ Λασκαράτου, τοῦ Ροΐδου, τοῦ Βιζυηνοῦ, τοῦ Καρκαβίτσα, τοῦ Ψυχάρη κ.λ.π. Αἱ μελέται αὗται, πλὴν τῶν γενικῶν περὶ τῆς τέχνης ἀντιλήψεων καὶ πρὸς τὴ κριτικὴ τοῦ ἔργου ἐνὸς ἐκάστου τῶν κρινόμενων, περιλαμβάνουσι καὶ ἐνδιαφερούσας περὶ τῶν συγγραφέων πληροφορίας. Δρ. 3.50

Pedro Calderon

Μετὰφρ. Ι. Καμπούρογλου

Τὸ στοιχεῖο. τῆς Ἀλκάδης

Ἐν ἀπὸ τὰ ἐντεχνιώτερα δράματα τοῦ κορυφαίου δραματικοῦ τῆς Ἰσπανίας εἶναι «τὸ Στοιχεῖο» ἀναγόμενον εἰς τοὺς μεσαιωνικοὺς χρόνους. — «Ὁ Ἀλκάδης τῆς Θαλαμῆας», ἐν ᾧ εἰκονίζεται ἡ ὑπερηφάνεια καὶ τὸ αἰσθημα τῆς τιμῆς τῶν Ἰσπανῶν, θεωρεῖται ὡς τὸ τελειότερον ἔργον τοῦ Κάλδερον. Ἐκαστον Δρ. 1.—

Γρ. Ξενοπούλου

Στέλλα Βιολάντη.

Ὁραία καὶ παθητικὴ ἱστορία ἔρωτος καὶ θελήσεως, — ὁ ἔρως Ἐσταυρωμένος—με ἠθογραφίαν ἐπαρχιακὴν, ἀλλὰ με ἀντιλήψεις καὶ χαρακτηρισμοὺς ἀποβλέποντας εἰς γενικωτάτας κοινωνικὰς προλήψεις. Δρ. 3.—

Edgar Poe

Μετ. Ν. Σπανδωνῆ

Ἱστορίες ἀλλόκοτες.

Σειρὰ παραδόξων διηγημάτων τοῦ Πόε, ἐν οἷς τὸ Πηγάδι καὶ τὸ Ἐκρηγμὲς, Ἡ Λίγεια, Ὁ δαίμων τῆς διοφθορᾶς, Ἡ συνάντησις κ.λ.π. Δρ. 3.—

H. Van Dyk

Μετ. Α. Μαρμπουτζογλου

Διηγήματα.

Τὰ ὀμοιότερα διηγήματα τοῦ ἐπιφανέστερου συγγραφέου Ἀμερικανοῦ διηγηματογράφου, ἐν οἷς Ἡ πηγή — Μία φρούτα πηλός — Τὸ γαλάζιο λουλούδι — Τὸ πρῶτο δένδρον τῶν Χριστουγέννων κλπ. Δρ. 2.50

100 ΔΡΑΧ. ΒΙΒΛΙΑ ἀγοράζετε πληρώνοντες ἀνὰ 5 ΔΡΑΧ. ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΦΕΞΗ

*Εκδομένη υπό την διεύθυνσιν του Δρος 'Ιω. Ζερβού.

Σουίβοριν — Μπουρένι

Ἡ Μήδεια

Μετ. Κ. Κοζόλη

Ὁ ἀρχαῖος τραγικὸς μῦθος τῆς παιδοκτονίας, διασκευασθεὶς εἰς δράμα κατὰ διάφορον παρ' ὅ,τι ἡ ἀρχαία παράδοσις εἰσιόν, παρουσιάζεται νεωτερίζων ὑπὸ τῶν Ρώσων συγγραφέων ὑπὸ ἄλλην ἠθικὴν ἐκδοχὴν. Δο. 1.20

P. Giacometti

Ἐλισάβετ

Μετ. Μ. Τυπάλδου

Ἀπὸ τὰ ὠραιότερα ἔργα τοῦ Ἰταλοῦ δραματικοῦ. Ὁ χαρακτήρ καὶ ἡ ζωὴ τῆς Ἐλισάβετ, ἐν δράσει πρὸς τὰ κυριώτερα ἱστορικὰ πρόσωπα τῆς ἐποχῆς τῆς, ἐν ὅς ὁ Βάβων καὶ ὁ Σαίξπηρ ἀπεικονίζονται ἐντέχνως. Δο. 1.20

Fr. Corpée

Σεβέρος Τορέλλης — Ἰακωβίται

Σεβέρος Τορέλλης. Ἐρωτικὸν ἐπεισόδιον ἐκ τῆς μεσαιωνικῆς ζωῆς τῆς Ἰταλίας, συντεθὲν εἰς δραματικωτάτην πλοκὴν ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ. Δο. 1.

Οἱ Ἰακωβίται. — Δραματικὴ περιπέτεια ἐκ τῆς ἱστορίας τῆς Σκωτίας περὶ τὰ μέσα τοῦ 18ου αἰῶνος, μετ' ἥρωα τὸν Ἐδουάρδον Στούαρτ. Δο. 1.

Πάτερ ἡμῶν. — Βραβευμένον ὑπὸ τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας ἔργον τοῦ ποιητοῦ, μετ' ὑπόθεσιν ἀναφερομένην εἰς τὰ περιστατικὰ τῆς Κομμούνας, βασιζόμενον δὲ ἐπὶ τῆς γοιστιανικῆς ἠθικῆς. Δο. 0.40

Paul Erviié

Ἡ λαμπαδοδρομία

Μετ. Η. Βεργολοῦλου

Δράμα τετραπράκτων τοῦ γάλλου Ἀκαδημαϊκοῦ, γραφὲν ἐπιτήδες διὰ τὴν διάσημον ἠθοποιὸν Ρεζάν. Θέμα του ἡ στοργὴ τῶν γονέων πρὸς τὰ τέκνα καὶ τοὺς ἀπογόνους, συνδετικὸς κοίτος τῶν γενεῶν καὶ τῶν φυλῶν. Δο. 1.20

H. Sudermann

Ἡ Τιμὴ

Μετ. Χ. Ἀννίνου

Δράμα τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς ἐν Γερμανίᾳ ρεαλιστικῆς σχολῆς, παρέχον ἐν ζωηρᾷ ἀπεικονίσει τοῦ συγχρόνου κοινωνικοῦ βίου τὴν θεωρίαν ὅτι ἡ τιμὴ καὶ γενικώτερον τὸ πλεῖστον τῆς ἠθικῆς εἶναι σχετικαὶ ἔννοιαι. Δο. 1.20

Δ. Κορούντζα

Ὁ ἀγαπητικὸς τῆς Βοσκοπούλας

Τὸ πρῶτον Ἑλληνικὸν δραματικὸν εἰδύλλιον, ἀπεικονίζον εἰς ὠραίαν πλοκὴν τὰ ἦθη καὶ τοὺς τρόπους τοῦ συγχρόνου ἀγροτικοῦ βίου ἐν Ἑλλάδι. Δο. 1.20

A. Dumas, père

Ὁ ἠθοποιὸς Κῆν

Ἐν ἀπὸ τὰ ἐπιτυχέστερα δράματα τῆς ρομαντικῆς σχολῆς, μετ' πλοκὴν ἐξόχως ἐνδιαφέρουσαν καὶ συγκινητικὰ ἐπεισόδια, χαρακτηριστικὸν δὲ τῆς ἰδιοφύας καὶ τῆς τέχνης τοῦ μεγάλου μυθιστοριογράφου. Δο. 1.40

Giacosa

Ἐρωτος θρίαμβος

Μετ. Ἀγ. Γιαννοπούλου

Περιπαθὲς ἐπεισόδιον ἔρωτος κατὰ τὴν μεσαιωνικὴν ἐποχὴν τῆς Ἰταλίας τοῦ 14ου αἰῶνος, περιπετειώδες καὶ μετ' δραματικῶς ἐπιτυχῆ λύσιν. Δο. 0.60

G. Rovetta

Οἱ ἄτιμοι

Μετ. Χ. Ἀννίνου

Ἐν ἀπὸ τὰ γνωστότερα δράματα τῆς Ἰταλικῆς ρομαντικῆς σχολῆς, μετ' ὑπόθεσιν εἰλημμένην ἐκ τοῦ συγχρόνου κοινωνικοῦ βίου. Δο. 0.80

100 ΔΡΑΧΜΩΝ Β ΒΒΙΑ

ΑΓΟΡΑΖΕΤΕ ΠΛΗΡΩΝΟΝΤΕΣ ΑΝΑ

5 ΔΡ. ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΦΕΞΗ

*Εκδομένη ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ Δρος 'Ιω. Ζερβού

H. Ibsen

Ροσμερσχόλμ

Μετ. Ι. Ζερβού

Ἐκ τῶν τελειότερων ἔργων καὶ κατὰ πολλοὺς κριτικούς τὸ ἀριστούργημα τοῦ μεγάλου Νορβηγικοῦ δραματικοῦ. Οἱ σοσιαλισταὶ εἶχον ἐκλάβει τὸ δράμα τοῦτο ὡς ἀπολογία τῶν ἀρχῶν τῶν, ἀλλὰ καὶ οἱ συντηρητικοὶ τὸ ἠρμήνευσαν ὡς ὑποστήριξιν τοῦ καθεστώτος. Ἐντεῦθεν προεκλήθη πολεμικὴ, ἣτις ἐπειτα ἐστράφη κατὰ τοῦ συγγραφέως, ὅταν ἀντέκρουσε καὶ τὰς δύο γνώμας, ἐξηγησας ὅτι τὸ ἔργον του ἀπέβλεψε μόνον εἰς τὴν τέχνην. Δο. 1.50

H. Ibsen

Ὁ ἐχθρὸς τοῦ λαοῦ

Μετ. Μ. Λυγέρη

Δράμα, θέτον ἐν ἀπόψει μετ' λιτὴν πλοκὴν, ἀλλ' ἀριστοτεχνικὴν σύνθεσιν ἐν ἀπὸ τὰ γενικώτερα ζητήματα τῆς κοινωνικῆς ὀργανώσεως καὶ τῶν κοινωνιολογικῶν θεωριῶν. Δο. 1.50

H. Ibsen

Ὁ ἀρχιτέκτων Σόλνες

Μετ. Μ. Λυγέρη

Τὸ λυρικώτερον ἔργον τοῦ Ἰβσεν, βασιζόμενον ἐπὶ θρύλῳ, εἰς δὲ ἔδωκεν ὁ συγγραφεὺς τὴν ὄψιν μεγάλου φιλοσοφικοῦ συμβόλου. Διὰ τὸν Σόλνες εἶχε λεχθῆ ὅτι εἶναι ὑψηλὸν ποίημα φιλοσοφικῆς ἀπαισιοδοξίας. Δο. 1.50

K. Σάθα

Δοκίμιον περὶ τοῦ θεάτρου

Ἱστορικὴ ἐν ταύτῳ καὶ κριτικὴ μελέτη περὶ τῆς δραματικῆς μας φιλολογίας ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῶν τελευταίων βυζαντινῶν χρόνων μέχρι τῆς ἐθνικῆς ἀναγεννήσεως, μετ' γενικὰς περὶ τοῦ Ἑλλ. θεάτρου πληροφορίας, ἀνέκδοτα κείμενα, παραλληλισμοὺς πρὸς τὴν ξένην φιλολογίαν κλπ. Δο. 3.50

C. Goldoni

Ἡ Λοκαντιέρα

Μετ. Ν. Ποριώτη

Μία ἀπὸ τὰς σκηρικῶς ἐπιτυχεστέρας κωμῆς τοῦ μεγάλου κωμικοῦ τῆς Ἰταλίας, διακρινόμενη συνάμα καὶ διὰ τὴν ἐξαιρετικῶς ἐπιτυχῆ σκιαγραφήσιν χαρακτηρισμῶν τῆς ἐποχῆς μας. Δο. 1.40

G. Feydeau

Ὁ Ράπτης τῶν Κυριῶν

Μετ. Κ. Γιαννακῆ

Ἐργον ὑποδειγματικὸν εἰς τὸ εἶδος του — φάρσα μετ' ὠραίαν πλοκὴν καὶ σκηρικὴν σύνθεσιν τεχνικωτάτην, συγκαλύπτουσαν τὴν ἀπιδανότητα καὶ ἀποφεύγουσαν ποδὸς ἐκκοχῆν γέλωτος τὴν κατάπτωσιν εἰς τὸ χυδαῖον. Δο. 1.20

Vic. Sardou

Πατρίς — Φαιδώρα — Τόσκα

Πατρίς. — Κοινωνικὸν δράμα μετ' θέσιν. Ἡ ἠθικὴ πάλη μεταξὺ τοῦ αἰσθηματος τῆς οἰκογενειακῆς τιμῆς καὶ ἀνωτέρας τινὸς κοινωνικῆς ὑποχρεώσεως πλένεται εἰς περίτεχνον δραματικὴν ὑπόθεσιν. Δο. 1.20

Φαιδώρα. — Δραματικὴ σύνθεσις μετ' ρομαντικωτάτην πλοκὴν καὶ δεξιωτάτην σκηρικὴν διασκευὴν, συγγραφεῖσα ἐπιτήδες πρὸς ἀνάδειξιν τοῦ ταλάντου τῆς διασημῆς ἠθοποιῦ Σάρρας Μπερνάρ. Δο. 1.20

Τόσκα. — Περιπέλοπον ἔργον ρομαντικῆς ὑποθέσεως, διακρινόμενον ἰδίως διὰ τὴν τέχνην τῆς σκηρικῆς διασκευῆς καὶ τὴν γοργότητα τῆς δράσεως. Δο. 1.

H. Lavedan

Ὁ μαρκήσιος Προιολά

Μετ. Γ. Τσοκοπούλου

Κοινωνικὸν δράμα, τῆς συγχρόνου νεορομαντικῆς τέχνης, μετ' ψυχολογικὰς σημασιολογίας καὶ ἰδίως λεπτὴν σκηρικὴν τέχνην. Δο. 1.20

100 ΔΡΑΧ. Β ΒΒΙΑ

ΑΓΟΡΑΖΕΤΕ ΠΛΗΡΩΝΟΝΤΕΣ ΑΝΑ

5 ΔΡ. ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΦΕΞΗ

Ἐκδομένη ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ Δρος Ι. ΖΕΡΒΟΥ

Σπύρου Μελά Πολεμικαὶ σελίδες.

Πιστὴ, ἀκριβὴς καὶ κατ' ἐξοχὴν περιγραφικὴ ἱστορία τοῦ τελευταίου Ἑλληνοτουρκικοῦ πολέμου 1912, ἰδίως ἀπὸ Ἑλληνικῆς ἀπόψεως καὶ ὡς πρὸς τὴν δράσιν τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ ἐν Μακεδονίᾳ. Ἡ ἀφήγησις ἀρχομένη ἀπὸ τῶν πρώτων ἡμερῶν τῆς ἐπιστρατεύσεως προχωρεῖ ἐπεισοδιακῶς μέχρι τῶν τελευταίων εἰς τὰς ἀνακτηθείσας χώρας πολεμικῶν ἐπιχειρήσεων, εἶναι δὲ οὕτω συνηρμοσμένη, ὥστε, ἐνῶ ἱστορεῖται καὶ διεξηγεῖται σαφῶς ἡ πολεμικὴ δράσις, παρέχονται συνάμα ἀριστοτεχνικαὶ περιγραφαὶ τῶν τόπων καὶ τῶν λαῶν τοῦ θεάτρου τοῦ πολέμου, ψυχολογοῦνται δὲ μὲ δύναμιν καὶ ἀσφαλῆ ὀξυδερκείαν ἄνθρωποι καὶ γεγονότα. Αἱ πρώται μικρομάχαι, ἡ σύρραξις τοῦ Σαρανταπόρου, τὸ πάθημα τοῦ Σόροβιτς, ὁ ἀγὼν τῶν Γιαννιτῶν, ἡ κατάληψις τῆς Θεσσαλονίκης, ὅπως τὰ περιέγραψε καὶ τὰ ἐξιστόρησεν ὁ κ. Μελάς, εἶναι δυνατὰ ἱστορικαὶ σελίδες, μέσα εἰς τὰς ὁποίας ζωντανὰ καθρεπτίζονται ὁ μέγας ἀγὼν καὶ ὁ θρίαμβος τῶν Ἑλληνικῶν ὅπλων. Δρ. 5.—

Ἐ. Ροῖδου Μελέται Φιλολογικαί, Καλλιτεχνικαί, Φιλοσοφικαί.

Αἱ κατ' ἐξοχὴν ἐμβριθεῖς καὶ διαφωτιστικαὶ κρίσεις τοῦ Ροῖδου ἐπὶ τῆς Νεοελληνικῆς φιλολογίας καὶ ποιήσεως, μεστοὶ γνώσεων, πληροφοριῶν, διδασμάτων καὶ χαριτολόγου σκώματος, περιλαμβάνονται ἐν τῷ τόμῳ τούτῳ μετὰ τῶν ἐπιστολῶν του πρὸς τὸν Βαλαωρίτην καὶ τῆς μετὰ τοῦ κ. Ψυχάρη ἀλληλογραφίας του, τὸ πρῶτον νῦν δημοσιευομένης. Τὸ δεύτερον τοῦ τόμου μέρος ἀποτελοῦσιν αἱ περὶ καλλιτεχνίας μελέται τοῦ Ροῖδου, τὸ δὲ τρίτον μέρος αἱ φιλοσοφικαὶ τοιαῦται περὶ Ἀριστοτέλους, περὶ Ἀλεξανδρινῆς Σχολῆς, κλπ. Δρ. 4.—

Ἐ. Ροῖδου Πάρεργα καὶ Παραλειπόμενα.

Διηγήματα, φιλολογικαὶ πραγματεῖαι, ἄρθρα αἰσθητικὰ καὶ κριτικά, μὴ περιληφθέντα εἰς τοὺς ἄλλους τόμους τοῦ Ροῖδου, πρὸς δὲ τούτοις ποικίλαι μελέται ἐπιστημονικαί, κοινωνιολογικαὶ κλπ. παρέργως συγγραφεῖσαι ὑπ' αὐτοῦ. Δρ. 4.—

Ἐ. Ροῖδου Τὸ πνεῦμα τοῦ Ροῖδου.

Φιλολογικὸν καὶ κριτικὸν μελέτημα τοῦ κ. Ἀ. Ἀνδρεάδου περὶ τοῦ πνεύματος τοῦ Ροῖδου, περιλαμβάνον πλεῖστα καὶ τὰ ἰδίως χαρακτηριστικὰ τῆς ἰδιοφυίας τοῦ κρινομένου συγγραφέως.—Τὸ δεύτερον μέρος τοῦ βιβλίου ἀποτελοῦσι πολιτικαὶ διατριβαὶ τοῦ Ροῖδου, ἐν αἷς καὶ ἡ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ζητημάτων πολὺκροτος μελέτη «Γεννηθῆτω φῶς», ἡ παρεχουσα σημαντικὰς διασσαφήσεις ἐπὶ τῶν Ἑλληνικῶν πραγμάτων κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ Βερολίνου Συνεδρίου. Δρ. 3.—

Γ. Βεζυρηνοῦ Τὸ ἀμάρτημα τῆς μητρὸς μου.

Τὰ διηγήματα τοῦ ἐκλεκτοῦ καὶ ἰδιοτύπου συγγραφέως καὶ ποιητοῦ, ψυχολογικὰ καὶ ἠθογραφικὰ, τὰ ὁποία κρίνονται ὡς τὰ πρῶτα καθ' αὐτὸ Ἑλληνικὰ διηγήματα. Μεταξὺ τούτων «Τὸ ἀμάρτημα τῆς μητρὸς μου», ὁ «Μοσκὼβ Σελίμ» κλπ. Δρ. 3.—

200 ΔΡΑΧ. ΒΙΒΛΙΑ ΑΓΟΡΑΖΕΤΕ ΠΛΗΡΩΝΟΝΤΕΣ ΑΝΑ 10 ΔΡ. ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΦΕΞΗ

Ἐκδομένη ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ Δρος Ι. ΖΕΡΒΟΥ

Ὅσκαρ Οὐάϊλδ Στοχασμοὶ

Μετ. Α. Μαρτουζόγλου

Ὅλη ἡ σειρά τῶν πρωτοτύπων καὶ περιφημῶν κριτικῶν καὶ αἰσθητικῶν μελετῶν τοῦ μεγάλου Ἀγγλοῦ συγγραφέως περὶ ποιήσεως, περὶ ὄφους, περὶ ζωγραφικῆς καὶ περὶ τέχνης ἐν γένει. Ἐκάστη τῶν μελετῶν τούτων ἀποτελεῖ λογοτεχνικὸν ἀριστούργημα ὀξυτάτης κρίσεως, διαγυῶς πολυμαθείας καὶ θαυμασίου ὄφους. Δρ. 4.—

Ἄνδ. Λασκαράτου Ποιήματα

Σύλλογὴ ὅλων τῶν σατυρικῶν καὶ ἄλλων ποιημάτων τοῦ ὀξυτέρου καὶ τεχνικότερου Ἑλλήνος σατυρικοῦ.—Τὸ Ληξούρι, «Ἡ βάρκα καγονιέρα», Ἡ σάτυρα τῆς γεννησέως του, ἡ παρωδία τῆς πρώτης ραψωδίας τῆς Ἰλιάδος κ.λπ. ἦτοι ὅλον τὸ ἐκδοδόμενον εἰς τόμον ὑπ' αὐτοῦ τοῦ ποιητοῦ ἔργον. Εἰς τὴν ἐκδόσιν μας, πλὴν ἐκτενοῦς βιογραφικοῦ προλόγου ὑπὸ τοῦ κ. Μ. Σιγούρου, προσετέθησαν «Ἡ Στιχογραφικὴ» καὶ ἡ «Ποιητικὴ» του. Δρ. 4.—

Π. Νιρβάνα Τὸ συναξάρι τοῦ Παπα-Παρθένη

Τὰ ὄρατα ἠθογραφικὰ καὶ ποιητικὰ διηγήματα τοῦ Νιρβάνα, κατ' ἐκλογὴν καὶ κατάταξιν τοῦ ἰδίου ἐκδοδόμενα εἰς τόμον. «Τὸ Συναξάρι τοῦ Παπα-Παρθένη—Στὸν ἀφρὸ τῆς θάλασσης—Κρασσοκατάνυξις—Τὸ ἄχτι τῆς γενιάς μου—Νῦν ἀπολύσις—Τὰ σκυλιὰ—Ἴδου ὁ Νυμφίος ἔρχεται—Ἐνας θάνατος—Ὁ Τρακοσόρης»—καὶ ἄλλα πολλά. Δρ. 3.—

Οὔγου Φωσκόλου Οἱ τάφοι

Μετ. Γ. Καλοσοῦρου

Τὸ ποιητικὸν ἀριστούργημα τοῦ Ζακυνθίου τὴν καταγωγὴν μεγάλου Ἰταλοῦ ποιητοῦ μετὰ τοῦ ὁμοίου τίτλου ποιήματος τοῦ Πινδεμόντι μεταφρασμένα ἐμμέτρως ἀπὸ τὸν Κερκυραῖον λόγιον Καλοσοῦρον. Τῆς μεταφράσεως προτάσσεται πρόλογος τοῦ κ. Σιγούρου, περιέχων ἀκριβεῖς καὶ λεπτομερεῖς πληροφορίας περὶ τοῦ βίου καὶ τοῦ ὄλου ἔργου τοῦ Φωσκόλου. Δρ. 2.50

Δ. Παπαρρηγοπούλου Ἄπαντα

Ὅλα τὰ ποιητικὰ ἔργα τοῦ ἐπιφανοῦς λυρικοῦ λογοτέχνου, φιλοσοφικά, κοινωνικά καὶ ἐρωτικά, ἐν οἷς ἡ σύλλογὴ «Στόνοι», «Ἡ Ἀγορά», «Χαρακτήρες», «Συζύγου ἐκλογὴ» κλπ., εἰς τὰ ὁποία προσετέθησαν καὶ ἄλλα μὴ ὑπάρχοντα εἰς τὰς μέχρι τοῦδε ἐκδόσεις, περιελήφθησαν εἰς τὴν ἐκδόσιν ταύτην, προτασσομένου βιογραφικοῦ καὶ κριτικοῦ προλόγου τοῦ κ. Ι. Ζερβού. Δρ. 5.—

Π. Νιρβίνα Τὸ βιβλίον τοῦ κυρίου Ἀσόφου

ὑπὸ τὸν τίτλον αὐτὸν περιέλαβεν ὁ συγγραφεὺς τρία συναφοῦς εἶδους ἔργα του, ἦτοι: 1ον Λογοτεχνικοὺς διαλόγους μὲ θέματα φιλοσοφικά, κοινωνικά καὶ αἰσθητικά. 2ον Τῆς «Ὁμιλίας μὲ τὸν ἑαυτὸ μου», ποῦ ἀποτελοῦν ψυχολογικὴν ἀποεξομολόγησιν τοῦ ποιητοῦ, καὶ 3ον Τὰ «Γράμματα ἀπ' τὸ χωριό», μὲ τὰ ὁποία ὁ κύριος Ἀσόφος ὑπὸ τύπον ἐπιστολῶν πρὸς τὸν μαθητὴν του πραγματεύεται ποικίλα θέματα μὲ μίαν ἰδιόρρυθμον φιλοσοφικὴν καὶ ποιητικὴν ἀντίληψιν ὑπὸ τὸ πνεῦμα λεπτῆς εἰρωνείας. Δρ. 3.—

100 ΔΡΑΧ. ΒΙΒΛΙΑ ΑΓΟΡΑΖΕΤΕ ΠΛΗΡΩΝΟΝΤΕΣ ΑΝΑ 5 ΔΡΑΧ. ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΦΕΞΗ

Εκδιδόμενη υπό την διεύθυνσιν του Δρος Ι. ΖΕΡΒΟΥ

Ἰ. Ἀθαν. Χριστοπούλου

Τὰ ποιήματα

Ἀπὸ τοὺς πλέον γνωστοὺς καὶ ἀξίους παλαιούς ποιητὰς μας ὁ Ἄθανάσιος Χριστόπουλος ἔχει γράψῃ ποικίλους στίχους ἐρωτικούς, βακικούς, σατυρικούς κ. ἄ., ἐπονομασθεὶς ὑπὸ τῶν συγχρόνων του Νέος Ἀνακρέων. Ὅλα τὰ ποιήματά του, ὁμοῦ με ἐξηκριβωμένον σημείωμα περὶ τοῦ ποιητοῦ συντεθὲν ὑπὸ τοῦ κ. Ἰ. Ζερβού, περιελήφθησαν εἰς τὸν τόμον τοῦτον. Δρ. 2. 50

Ἰ. Ἀλεξ. Ρ. Ραγκαβῆ

Ποιήματα

Ἀπὸ τὴν ὀγκώδη ποιητικὴν παραγωγὴν τοῦ πολυγραφωτέρου καὶ πολυμαθεστέρου τῶν συγγραφέων μας τῆς παρελθούσης γενεᾶς ἔγινε μετ' ἐπιμελείας ἐκλογὴ ὄλων τῶν δοκιμωτέρων χαρακτηριστικῶν ποιημάτων, πατριωτικῶν, ἐρωτικῶν, λυρικῶν κ.λ. Μεταξὺ τούτων ἡ «Ταξιδεύτρια, Διονύσου πλοῦς», Ὁ Γοργὸς Ἰέραξ, Ὁ θάνατος τοῦ παλληκαριοῦ, Ὁ κλέφτης κ. ἄ. Πρὸς τοὺς βιογραφία τοῦ ποιητοῦ, ὑπὸ τοῦ κ. Ἰ. Ζερβού. Δρ. 2. —

Ἰ. Παναγιώτου Σούτσου

Ποιήματα

Ὁ πανελληνίως γνωστὸς ὡς ποιητὴς τοῦ «Ὀδοιπόρου» ἔχει γράψῃ καὶ πλεῖστα ποιήματα, λυρικάς σατύρας, ἐρωτικά, πατριωτικά κ.λ. περιλαμβανόμενα εἰς τὸν ὑπ' αὐτοῦ ἐκδοθέντα τόμον ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἡ Κιθάρα». Τὰ ποιήματα ταῦτα μετὰ τοῦ «Ὀδοιπόρου» καὶ τοῦ καλύτερου του δράματος «Καραισκία» συνεκδίδονται προτασσομένης βιογραφίας ὑπὸ τοῦ κ. Ἰ. Ζερβού. Δρ. 3. —

Ἰ. Ἰωάννου Βηλαρά

Τὰ ποιήματα

Ἐπαναστάτης εἰς τὴν γλῶσσαν, ἀλλὰ καὶ καλαισθητὸς νεοτεριστὴς εἰς τὴν νεοελληνικὴν φιλολογίαν, κατέλιπεν ὁ παλαιότερος ἠπειρώτης ποιητὴς ἀξιόλογον ποιητικὸν ἔργον, ἐπιδράσαν, ὡς κρίνει ὁ Ροῦδης, σημαντικώτατα καὶ παραλλήλως πρὸς τὴν ποίησιν τοῦ Ἀλεξ. Σούτσου καὶ τοῦ Χριστοπούλου. Ὅλα τὰ ποιήματα ταῦτα τοῦ Βηλαρά περιλαμβάνονται εἰς τὸν τόμον τοῦτον, προτασσομένης βιογραφίας ὑπὸ τοῦ κ. Ἰ. Ζερβού. Δρ. 2. 50

Ἰ. Κώστα Κρυστάλλη

Τὰ ποιήματα

Τὰ «Ἀγροτικά», τὰ θανάσια τραγούδια «Τοῦ χωριοῦ καὶ τῆς στάνης», τὸ εἰδυλιακὸν ποίημα «Ἡ Γκόλφω», τὰ πατριωτικά «Σκιαὶ τοῦ Ἄδου» καὶ «Ὁ καλόγηρος τῆς Κλεισοῦρας τοῦ Μεσολογγίου», πρὸς δὲ καὶ ἄλλα τάλλα ποιήματα τοῦ νέου ἔθνικοῦ ποιητοῦ, τοῦ σημειώσαντος σταθμὸν φωτεινὸν εἰς τὴν φιλολογίαν μας, περιέχονται εἰς ἓνα τόμον, μετὰ βιογραφίας τοῦ Κρυστάλλη καὶ κριτικῆς περὶ τοῦ ἔργου του γραφείσης ὑπὸ τοῦ κ. Ἰ. Ζερβού. Δρ. 3. 50

Ἰ. Ἡλία Τανταλίδου

Ποιήματα

Ὅλα τὰ ἐρωτικά, ἀνακρεόντια, λυρικά καὶ ἄλλα ποιήματα τοῦ τελευταίου Φαναριώτου ποιητοῦ, τὰ περιλαμβανόμενα εἰς τὴν ὑπ' αὐτοῦ ἐκδοθεῖσαν Συλλογὴν ὑπὸ τὸν τίτλον «Παίγνια», καὶ πρὸς τούτοις ὅσα ἐκλεκτὰ ἐκ τῶν ἔκτοτε ὑπ' αὐτοῦ δημοσιευθέντων περιλαμβάνονται εἰς ἓνα τόμον, προτασσομένου βιογραφικοῦ σημειώματος περὶ τοῦ ποιητοῦ καὶ τοῦ ἔργου του. Δρ. 1. 50

200 ΔΡ. ΒΙΒΛΙΑ ΑΓΟΡΑΖΕΤΕ ΠΛΗΡΩΝΟΝΤΕΣ ἌΝΑ 10 ΔΡ. ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ

ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ Γ. ΦΕΞΗ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΓΝΩΣΕΩΝ

ΟΡΝΙΘΟΤΡΟΦΙΑ Πρακτικὴ Γ. Παρίση λ. 70	Ο ΛΑΚΚΟΛΙΣΜΟΣ ὑπὸ Legrain . . . λ. 60
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΜΕΛΙΣΣΟΚΟΜΙΑΣ Πρακτικῆς ὑπὸ Κ. Στασινοπούλου . . . 80	ΑΙ ΑΚΤΙΝΕΣ PAINTTETEN ὑπὸ Paul Philippou, καθηγητοῦ . . . 60
ΑΝΘΟΚΟΜΙΑ Οὐκισκῆ, Α. Γεωργιάδου . . . 60	ΟΔΗΓΟΣ ΤΟΥ ΠΟΔΗΛΑΤΟΥ . . . 60
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΟΙΝΟΠΟΙΑΣ Πρακτικῆς ὑπὸ Κ. Στασινοπούλου . . . 90	Ο ΠΛΑΝΗΤΗΣ ΑΡΗΣ Flammarion . . . 60
ΑΙ ΑΣΘΕΝΕΙΑΙ ΤΩΝ ΚΡΑΣΙΩΝ ὑπὸ Κ. Στασινοπούλου . . . 80	ΥΓΙΕΙΝΗ ΤΗΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ . . . 60
ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ ΠΡΟΟΠΤΙΚΗΣ ὑπὸ Federico Reale καθηγητοῦ . . . 90	ΟΙ ΠΟΛΥΤΥΜΟΙ ΑΙΘΙΟΙ P. Gaubert . . . 60
ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ ΑΡΩΜΑΤΟΠΟΙΪΑΣ ὑπὸ Henri Courpin, καθηγητοῦ . . . 80	Ο ΧΡΥΣΟΣ ὑπὸ H. Mercereau . . . 60
ΜΕΤΑΞΕΟΣΚΩΔΗΚΟΤΡΟΦΙΑ Πρακτικὴ ὑπὸ Χ. Φασκόλου, γεωπόνου . . . 80	ΤΟ ΑΛΑΣ ὑπὸ M. Arsandaux . . . 60
ΤΟ ΟΙΝΟΠΝΕΥΜΑ ὑπὸ Α. Hébert . . . 80	ΥΓΙΕΙΝΗ τῶν ΟΑΝΤΩΝ . . . 50
ΚΕΡΑΜΟΠΟΙΑ καὶ Ἀγγειοπλαστικὴ ὑπὸ Ch. Guillard, καθηγ. Χημείας . . . 90	ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ ἐπὶ πορσελάνης καὶ ξύλου . . . 80
Ο ΗΛΙΟΣ ὑπὸ Ch. Martin . . . 60	ΥΔΑΤΟΓΡΑΦΙΑ . . . 80
ΟΔΗΓΟΣ ΤΟΥ ΚΥΝΗΓΟΥ ὑπὸ Κίμωνος Δημακοῦλη . . . 70	Ο ΠΝΕΥΜΑΤΙΣΜΟΣ . . . 80
ΔΙΑΔΕΚΑΙΑ ΤΟΥ ΧΟΡΟΥ Πρακτικὴ καὶ θεωρητικὴ ὑπὸ Α. Ἀνδρσοπούλου . . . 90	Ο ΥΠΝΩΤΙΣΜΟΣ . . . 80
ΟΙΚΙΑΚΗ ΜΑΓΕΡΙΚΗ, Ν. Σταθάτου ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΙΚΗ ὑπὸ Ν. Δημητριάδου . . . 90	ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΣΑΠΡΟΠΟΝΙΑ ΠΟΤΟΠΟΙΑ . . . 90
ἩΩΣ ΚΑΘΑΡΙΖΟΝΤΑΙ καὶ διατηροῦνται τὰ ἐνδύματα ὑπὸ Α. Γεωργιάδου . . . 50	ΚΡΕΩΦΑΓΙΑ καὶ ΦΥΤΟΦΑΓΙΑ . . . 90
Ἡ ΟΙΚΟΔΕΣΗΟΙΝΑ ὡς νοσοκίμος καὶ φαρμακοκίμος ὑπὸ Α. Γεωργιάδου . . . 60	ΤΟ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΝ . . . 90
ΤΟ ΦΑΡΕΥΜΑ ὑπὸ Φ. Καλαφάτη . . . 90	Ἡ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ δερματος καὶ τριχῶν . . . 50
ΟΔΗΓΟΣ ΤΗΣ ΚΑΛΗΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ ὑπὸ τῆς βαρῶνης Στάφ. Τεύχος Α', Γέννησις—Βάπτισμα κ.λ. . . 70	ΟΔΗΓΟΣ ΚΑΛΑΙΕΡΓ. ΚΑΠΝΟΥ Δρ. 1. —
» Β', Γεύματα—Εσπερίδες κ.λ. . . 70	ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ καὶ ΑΠΛΟΓΡΑΦΙΑ . . . 4. —
» Γ', Ἐπισκέψεις κ.λ. . . 70	ΟΔΗΓΟΣ ΤΗΣ ΜΟΔΙΣΤΑΣ . . . 1. 50
ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΕΛΑΙΟΥΡΓΙΑ Π. Σουρῆ . . . 90	ΕΓΚΟΛΠΙΟΝ ΟΑΝΤΟΓΑΤΡΙΚΗΣ . . . 2. —
Ο ΟΥΡΑΝΟΣ ὑπὸ Ch. Martin . . . 60	ΜΗΧΑΝΙΚΗ καὶ ΣΙΑΗΡΟΔΡΟΜΙΚΗ . . . 2. —
ΟΙ ΑΣΤΕΡΕΣ . . . 60	ΟΙΚΙΑΚΗ ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΗ . . . 0. 90
ΤΑ ΗΦΑΙΣΤΕΙΑ . . . 60	ΟΔΗΓΟΣ ΤΟΥ ΚΑΠΝΩΤΟΥ . . . 0. 60
ΟΙ ΣΕΙΣΜΟΙ ὑπὸ V. Meunier . . . 60	ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΠΑΙΔΙΑΤΡΙΚΗ . . . 4. —
	ΜΕΓΑΛΗ ΜΑΓΕΡΙΚΗ καὶ ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΙΚΗ ὑπὸ Καντάρου . . . 3. —
	ΜΕΘΟΔΟΣ ΚΙΘΑΡΑΣ μέρος Α' Β' Έκασ. . . 2. 50
	» ΜΑΝΔΟΛΙΝΟΥ Ἀ' . . . 4. —
	» Β' . . . 4. —
	ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΜΗΧΑΝΙΚΗ . . . 4. —
	» ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΗ . . . 2. 50
	ΣΙΑΗΡΟΥΡΓΙΚΗ . . . 2. 50
	ΕΥΔΟΥΡΓΙΚΗ . . . 2. 50
	ΘΕΩΡΙΑ ΜΟΥΣΙΚΗΣ (Λαυράγκα) . . . 1. —
	ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ ΑΡΜΟΝΙΑΣ . . . 4. —
	ΟΔΗΓΟΣ ΤΗΣ ΤΕΛΩΝΕΙΑΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ὑπὸ Γ. Μουρίνη . . . 2. —

ΜΕΤΑΦΡΑΣΜΕΝΟΙ ἀπὸ ὅλων τῶν λογογράφων μας
Ὅσοι οἱ ἀρχαῖοι ἐλληνες σύγγραφοί
 εἰς 120 τόμους δεμένους, ἀξίας δραχμῶν 315 ΜΕ 10 ΔΡΑΧΜΑΣ ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ

ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΙ ΔΙΑΛΟΓΟΙ ΦΕΞΗ

ἢ ΜΕΤΑ ΤΗΣ ΠΡΟΦΟΡΑΣ—(Συστήματος KUNTZE)

Ὁ Ἕλλην ἐν Γαλλίᾳ ἢ ἑλληνογαλλικοὶ διάλογοι . . . Δρ. 0. 80
Ὁ Ἕλλην ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ Ἀμερικῇ ἢ ἑλληνοαγγλ. διαλ. . . 0. 80
Ὁ Ἕλλην ἐν Γερμανίᾳ ἢ ἑλληνογερμανικοὶ διάλογοι . . . 0. 50
Ὁ Ἕλλην ἐν Ἰταλίᾳ ἢ ἑλληνοϊταλικοὶ διάλογοι . . . 0. 80
Ὁ Ἕλλην ἐν Τουρκίᾳ ἢ ἑλληνοτουρκικοὶ διάλογοι . . . 1. —
Ὁ Ἕλλην ἐν Αἰγύπτῳ ἢ ἑλληνοαραβικοὶ διάλογοι . . . 1. —
Ὁ Ἕλλην ἐν Ρωσίᾳ ἢ ἑλληνορωσικοὶ διάλογοι . . . 1. —
Ὁ Ἕλλην ἐν Ρουμανίᾳ ἢ ἑλληνορουμανικοὶ διάλογοι . . . 1. —
Le Français en Grèce ἢ γαλλοελληνικοὶ διάλογοι . . . 1. —
Der Deutsche Griechenland ἢ γερμανοελλ. διάλογοι . . . 1. —
The Englishman in Greece ἢ ἀγγλοελληνικοὶ διάλογοι . . . 1. —
L'Italiano in Grecia ἢ ἰταλοελληνικοὶ διάλογοι . . . 1. —

ΒΙΒΛΙΑ

ΣΥΝΑΝΑΣΤΡΟΦΩΝ

Μαγικά παίγνια Δρ. 1. 20
Παίγνια συναναστροφῶν . . . 1. 40
Ζατρίκιον (Σκάκι) . . . 1. 40
Χειρομαντεία καὶ χαρτομαντεία . . . 1. —
Ντάμα καὶ Τριώδιον . . . 1. 20
Σφαιριστήριον . . . 1. 20

100 ΔΡ. ΒΙΒΛΙΑ ἀγοράζετε πληρώνοντες ἄνὰ 5 ΔΡ. ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ

ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ Γ. ΦΕΞΗ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΦΕΞΗ

Κοριολάνος (Σαίξπηρ) δράμα δρ. 2.—	Κωμωδία (Δάσκαρη) σειρά δεικ. δρ. 1.—
Γέρω-Μαρτέν (Κορών-Γκρανζέ) 1.20	Δοκασιέρα (Γκολδόν) κωμωδία 1.40
Τόσκα (Σαρδού) δράμα, πρ. 4 1.—	Δόν Κιχόντης, ιλαροτραγωδία 1.40
Βρονόλακες ("Ιβεν) δράμα, πρ. 3 1.—	Μπάριμπα-Λινάρδος (Κόκκου) 1.—
Δύρα του Γέρω-Νικόλα (Κόκκου) 0.80	Στοιχειό (Καλδερόν) δράμα 1.—
Μακαρίτης Τουρινέλ (Μισόν) 1.—	"Ιππόται της Όμιχλης, δράμα 1.40
Τιμή (Σούδεομαν) δράμα, πρ. 3 1.20	"Αγαθόπουλος ό Σηροχωρίτης 0.80
Πατρίς (Σαρδού) δράμα, πρ. 5 1.20	Γιά την τιμή (Χρηστοβασίλη) 1.—
Καραντίνα (Ν. Δάσκαρη) κωμ. 1.20	Νικηφόρος Φωνιάς (Π. Ζάννου) 1.20
Δύο Όρφαναί (Δ" Έννεαν) δράμα 1.20	Χήρα (Μεϊλάν-Αλεβύ) κωμωδία 1.—
Κωμωδία μονόρου. (Ν. Δάσκαρη) 1.20	Μπαλόνι (Δούγλιε-Φεν) κωμωδ. 1.20
"Αλλάδης της Θαλαμιάς (Καλδερόν) 1.—	Ταρτούφος (Μολιέρου) κωμωδία 1.20
"Αγαπητικός της Βοσκοπούλας 1.20	Πικ-Νικ (Ν. Δάσκαρη-Γ. Πώπ) κ. 1.20
Νά τό λέμε; (Λαμπίς) κωμωδία 1.—	Πολιτικός άνεμόμυλος (Γκοττινέ) 0.60
Μονόλογοι (Καλαποδάκη-Δάσκαρη) 0.80	Γένος και καρδιά (Π. Ζάννου) 0.80
Δύο Δοχίαι (Δοβινύ) δράμα 1.20	Ίωσίας ό άκτοφύλαξ, δράμα 1.20
Στριγγλα (Ν. Αντωνοπούλου) 0.80	Γουλιέλμος ό άχθοφόρος, δράμα 1.20
"Ατιμοί (Ροβετιά) δράμα, πρ. 3 0.80	"Ηθοποιός Κήν (Δουμά) δράμα 1.40
Καπετάν Γιακουμής (Κόκκου) 1.20	"Ονειρον έαριν. πρ. 1. (Δ' Ανούν.) 0.60
Φαίδωρα (Σαρδού) δράμα, πρ. 4 1.20	"Αρχοντοχωριάτης (Μολιέρου) κ. 1.—
Γκόλφο (Περσιάδου) δραμ. ειδ. 1.20	Χορός του Ζαλόγγου (Περσιάδου) 1.20
Μαλλιά-Κουβάρια (Δάσκαρη) κ. 1.40	Σεβέρος Τορέλλης (Κοππέ) δράμα 1.—
Σταυρός (Ι. Νικολάου) δράμα 0.60	Έξνο φωμί (Τουρζένιφ) δράμα 1.20
Χάϊδω (Π. Μελισσιώτου) δρ. ειδ. 0.80	Σιλάβα (Μονιέρου) δράμα 1.—
Θεία του Καρόλου (Μπρατιών) 1.—	Κωμωδία (Π. Ζάννου) 1.20
Γαμβρός μας (Δάσκ.-Γιαννομάκη) 1.20	"Ελισάβετ (Γιακομένη) δράμα 1.20
Ντροπαλός έρωτευμένος (Δάσκ.) 0.60	Νόρμα (Δορμεβίλ) τραγωδία 1.40
Σαμπινιόλ χωρίς νά θέλη, κωμ. 1.40	Μαρκήσιος Προιόλ (Δαβεδάν) 1.20
Μήδεα (Σουβορίν) δράμα, πρ. 4 1.20	Πάτερ ήμών (Κοππέ) δράμα 0.40
Δαμπαδοδρομία ("Εοβιέ) δράμα 1.20	"Εσμέ (Περσιάδου) δραμ. ειδίλ. 1.—
"Ερωτος θρίαμβος (Ζιακόζα) μύθος 0.60	"Εξώσις του "Οθωνος (Δημητρ.) 1.—
Σπίτι της Κούκλας ("Ιβεν) 1.40	Μετανάσται ("Αρνάου) δράμα 1.—
Υίος της νυκτός (Σεζόνο) δράμα 1.20	Γαλάτεια (Σ. Βασιλειάδου) δράμα 0.70
Θυμιούλα ή Γαλαξειδιώτισσα, ειδ. 0.80	Κωνστ. Παλαιολόγος (Ζαμπλιόν) 0.60
Μάρκελλα (Π. Δημητροκοπούλου) 1.20	Ψυχοδία (Ι. Βοτσαρή) δραμ. ειδ. 1.20
"Ιακωβίται (Κοππέ) δράμα, πρ. 5 1.—	Μερόπη (Δ. Βεργαδάκη) τραγ. 0.70
Νδξ έλεημοσύνης (Ι. Βουλοδήμον) 1.—	Συόλλα (Σ. Βασιλειάδου) δράμα 0.70
Ράπτης των Κυριών (Φεϊδός) 1.20	Μίδας και ό κουρεύς του (Δάσκ.) 0.80
"Απ' τη Γη στον Ούρανό (Δημητρ.) 1.20	Μνηστήρ της Αρχοντούλας 0.80

ΜΕΛΟΔΡΑΜΑΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΦΕΞΗ ΕΚΑΣΤΟΝ ΛΕΠΤΑ 50

ΚΑΒΑΛΛΕΡΙΑ ΡΟΥΣΤΙΚΑΝΑ Mascagni	ΧΟΡΟΣ ΠΡΟΣΩΠΙΟΦΟΡΩΝ Verdi
ΥΠΝΟΒΑΤΙΣ Bellini — ΤΟΣΚΑ Puccini	ΟΙ ΓΑΜΟΙ ΤΗΣ ΓΙΑΝΝΟΥΛΑΣ Masse
ΜΑΝΟΝ ΔΕΣΚΩ Puccini — ΚΑΡΜΕΝ Bizet	Η ΕΥΝΟΟΥΜΕΝΗ Donizetti
ΠΑΛΗΝΑΤΣΟΙ Leoncavallo — Αΐ-ΐ-ΐ Verdi	Ο ΚΟΥΡΕΥΣ ΤΗΣ ΣΕΒΙΛΛΗΣ Roccini
ΤΡΑΒΙΑΤΑ Verdi — ΡΙΓΟΔΕΤΤΟΣ	Ο ΚΡΙΣΠΙΝΟΣ ΚΑΙ Η ΚΟΥΜΠΑΡΑ Ricci
NORMA Bellini — ΦΡΑ-ΔΙΑΒΟΛΟΣ Auber	ΜΑΡΚΟΣ ΒΟΥΣΑΡΗΣ Π. Καρρός
ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ Boito — ΜΠΟΕΜ Puccini	Η ΚΥΡΑ ΦΡΟΣΥΝΗ ΚΑΙ Ο ΑΛΗ ΠΑΣΑΣ
ΦΛΟΥΣΤ Gounod — ΕΡΝΑΝΗΣ Verdi	ΔΥΟ ΑΔΕΛΦΑ Δ. Λαυρέντζου [Π. Καρρός
ΜΙΡΕΛΛΑ — ΡΑΥΦΛΟΣ	Η ΜΑΓΙΣΣΑ
Ο ΥΠΟΨΗΦΙΟΣ ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ Σ. Ξένου	ΦΘΙΝΟΠΩΡΙΝΑ ΓΥΜΝΑΣΙΑ Kalman
ΓΚΕΐ-ΣΑ Junes — ΕΥΘΥΜΗ ΧΗΡΑ Lehár	ΟΙ ΣΩΜΑΤΟΦΥΛΑΚΕΣ Στό ΜΟΝΑΣΤΗΡΙ
ΠΟΥΠΕ Audran — ΓΡΕΝΑΔΙΕΡΟΙ Valente	Η ΠΡΙΓΚΗΠΙΣΣΑ ΤΩΝ ΔΟΛΛΑΡΙΩΝ
ΟΝΕΙΡΩΔΕΣ ΒΑΛΣ Straus — ΒΟΚΑΚΙΟΣ	Ο ΚΟΜΗΣ ΤΟΥ ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟΥ Lehár
ΜΑΜΖΕΑ ΝΙΤΟΥΣ Hervé [Supé	

200 ΔΡ. ΒΙΒΛΙΑ αγοράζετε πληρώνοντας ανά 10 ΔΡ. ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ

ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ Γ. ΦΕΞΗ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΙΣΤΟΡΙΚΑ

"Ιστορία των ανατολικών λαών και της Ελλάδος υπό Γ. Σφηριάδου δρ. 4.—	Δεξικόν Έμπορίου υπό Σ. Θεοχάρη δρ. 7.—
"Ιστορία των επαναστάσεων της Κρήτης υπό Ίωάννου Κονδυλάκη δρ. 3.50	Δεξικόν Όμηρικόν υπό Ε. Κοφιμάτου δρ. 3.—
"Ιστορία του Έλληνικού Έθνους υπό Κ. Παπαρηγοπούλου, συμπληρωθείσα δε υπό Π. Καρολίδου. Τόμοι 5, σελ. 4.500 δρ. 80.—	Δεξικόν Νομικής υπό Θ. Φλογαίτου. Τόμ. 2 δρ. 30.—
Τά μετά τον Όθωνα ήτοι "Ιστορία του Βασ. Γεωργίου Α' υπό Τρίφανος Έδαγγελίδου δρ. 6.—	Έλληνογαλλικόν Δεξικόν Θ. Κυπρίου δρ. 12.50
Χαρίλαος Τρικούρης. Βιογραφία υπό Γ. Τσοκοπούλου. δρ. 1.70	Έλληνογαλλικόν Δεξικόν Πρόχειρον υπό Δ. Μελισσιόπουλου δρ. 4.—
"Επανάστασις της Αιγύπτου (1881-1882) δρ. 1.20	Γαλλοελληνικόν Δεξικόν Πρόχειρον υπό Δ. Μελισσιόπουλου δρ. 4.—
"Ιστορία των Ρωμαίων υπό Β. Δουρουή. Μετάφρασις Α. Άργυρού δρ. 3.—	"Αγγλοελληνικόν Δεξικόν Πρόχειρον υπό Φ. Φιλίππου δρ. 3.50
"Η έκθεσις της Α.Β.Υ. του Διαδόχου Κωνσταντίνου περί των πεπραγμένων των του στρατού της Θεσσαλίας (1897). δρ. 8.—	"Ελληνοαγγλικόν Δεξικόν Πρόχειρον υπό Φ. Φιλίππου δρ. 3.50

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑ

"Αροπόλις υπό Χ. Monterpin δρ. 4.50	Δεξικόν Έμπορίου υπό Σ. Θεοχάρη δρ. 7.—
Ίατρος των τρελλών υπό Monterpin δρ. 6.—	Δεξικόν Όμηρικόν υπό Ε. Κοφιμάτου δρ. 3.—
Μοίκανοι των Παρισίων υπό Δουμά δρ. 6.—	Δεξικόν Νομικής υπό Θ. Φλογαίτου. Τόμ. 2 δρ. 30.—
"Ο Σαλβατόρος (συνέχεια) δρ. 6.—	Έλληνογαλλικόν Δεξικόν Θ. Κυπρίου δρ. 12.50
Περιπλανώμενος Ίουδαίος δρ. 6.—	Γαλλοελληνικόν Δεξικόν Πρόχειρον υπό Δ. Μελισσιόπουλου δρ. 4.—
"Η Αθήνα μας υπό Ν. Σπανάκη δρ. 5.—	Γαλλοελληνικόν Δεξικόν Πρόχειρον υπό Δ. Μελισσιόπουλου δρ. 4.—
"Η Ταβέρνα (L'assommoir) Αλμ. Ζολά δρ. 4.50	"Αγγλοελληνικόν Δεξικόν Πρόχειρον υπό Φ. Φιλίππου δρ. 3.50
"Η Γη (La Terre) Αλμ. Ζολά δρ. 4.50	"Ελληνοαγγλικόν Δεξικόν Πρόχειρον υπό Φ. Φιλίππου δρ. 3.50
Σκηναί Βοημηκού βίου υπό Murger δρ. 3.50	Πλήρες "Αγγλοελληνικόν Δεξικόν υπό Α. Γεωργιάδου δρ. 10.—

ΒΙΒΛΙΑ ΣΥΝΑΝΑΣΤΡΟΦΩΝ

Μαγιά παίγνια δρ. 1.20	Δεξικόν Έμπορίου υπό Σ. Θεοχάρη δρ. 7.—
Παίγνια συναναστροφών δρ. 1.40	Δεξικόν Όμηρικόν υπό Ε. Κοφιμάτου δρ. 3.—
Ζατρίκιον (Σκαύ) δρ. 1.40	Δεξικόν Νομικής υπό Θ. Φλογαίτου. Τόμ. 2 δρ. 30.—
Χαρτομαντεία και Χειρομαντεία δρ. 1.—	Έλληνογαλλικόν Δεξικόν Θ. Κυπρίου δρ. 12.50
Ντάμα και Τρωιδιον δρ. 1.20	Γαλλοελληνικόν Δεξικόν Πρόχειρον υπό Δ. Μελισσιόπουλου δρ. 4.—
Μπυλιάρδο δρ. 1.20	Γαλλοελληνικόν Δεξικόν Πρόχειρον υπό Δ. Μελισσιόπουλου δρ. 4.—

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΑΞΕΙΔΙΩΝ

Αί Φιλιππίναι νήσοι δρ. 7.—	"Η Περούβια δρ. 7.—	"Η Σιδηρία δρ. 7.—
"Η Μαδαγασκάρη δρ. 7.—	"Η Κίνα δρ. 7.—	"Η Τύνις δρ. 7.—
Νήσοι του Ωκεανού δρ. 7.—	Τό Αθγανιδεάν δρ. 7.—	Οί Τουρκομάνοι δρ. 7.—
Τό Αλγέριον δρ. 7.—	"Η Κεϋλάνη δρ. 7.—	"Η Βραζιλία δρ. 7.—
Τά Ίνδικά Ίμαλάια δρ. 7.—	Τό Μαρόκον δρ. 7.—	Τό Σιάμ δρ. 7.—
Τό Κάιρον δρ. 7.—	"Η Λαπωνία δρ. 7.—	"Ο Καναδάς δρ. 7.—
Οί Αθίγγανοι δρ. 7.—	"Η πόλις των Δερβιδών δρ. 7.—	"Η Βομβάν δρ. 7.—
"Η Βενεζουέλα δρ. 7.—	"Η Αβυθδίνια δρ. 7.—	"Η Μαργινικά δρ. 7.—
Τό Σικάγον δρ. 7.—	Πλόκαμος του Νιγηρός δρ. 7.—	Τό Σαντιάγον δρ. 7.—

200 ΔΡ. ΒΙΒΛΙΑ αγοράζετε πληρώνοντας ανά 10 ΔΡ. ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ

ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ Γ. ΦΕΞΗ EN ΑΘΗΝΑΙΣ

ΙΑΤΡΙΚΑ

ΝΟΣΗΜΑΤΑ ΠΑΙΔΩΝ υπό Ε. Weill, καθηγητού τής Κλινικής των Παιδων, μεταφρασθέντα υπό Α. Καλλιβακά, μετά πολλών εικόνων. Δρ. 15.—
ΑΦΡΟΔΙΣΙΑ ΝΟΣΗΜΑΤΑ, υπό Edmond Leser, καθηγητού τής Συφιλολογίας εν Βερολίνω. Μετάφρασις εκ τής τελευτ. εκδόσεως υπό Σ. Ζωγραφίδου και Α. Γεωργιάδου Δρ. 8.—
ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ υπό L. Dubrissay, πρώην αρχιάτρου και G. Jeannin εκτάκτου καθηγητού. Μεταφρασθέντα υπό Α. Καλλιβακά, Ιατρού, μετά πολλών εικόνων. Δρ. 12.—
ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ εν τή καθ' ἡμέραν πράξει, μετά πολλών εν τῷ κειμένῳ εικόνων υπό Γεω. Φωκά, καθηγητού εν τῷ Ἐθν. Πανεπιστημίῳ, τόμοι 3. Δρ. 39.—
ΕΙΣΧΕΡΙΔΙΟΝ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚ. ΧΗΜΕΙΑΣ υπό Γ. Γαρουφαλίδου. Δρ. 5.—
ΕΙΔΙΚΗ ΝΟΣΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ, υπό Α. Strümpell, καθηγητού διευθυντοῦ τής Ιατρικῆς κλινικῆς τοῦ εν Βερολίνω Πανεπιστημίου. Ἐλληνισθῆσα ἐν τῆς τελευταίας 16ης εκδόσεως τοῦ Γερμανικοῦ προτύπου υπό Α. Καλλιβακά και Θ. Βαρούνη, ὑφηγητῶν τοῦ Ἐθν. Πανεπιστ. Μετ' εικόνων. Τόμοι 3. Δρ. 50.—
ΕΠΙΤΟΜΗ ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑΣ, υπό Paul Lefert, καθηγ. Μετάφρ. Α. Καλλιβακά. Δρ. 4.—
ΕΠΙΤΟΜΗ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΘΟΛΟΓΙΑΣ, υπό Paul Lefert. Μετάφρ. Ν. Μακρίδου. Δρ. 4.—

ΕΠΙΤΟΜΗ ΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΙΑΣ, γραφείσα υπό Ἄν. Καλλιβακά. Ιατροῦ. Σελ. 890. Δρ. 4.—
ΟΞΕΙΑΙ ΛΟΙΜΩΔΕΙΣ ΝΟΣΟΙ Α. Strümpell, μετάφρασις Α. Καλλιβακά. Δρ. 3.—
ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ τοῦ **ΑΝΘΡΩΠΟΥ**, υπό Ε. Vialt και Ε. Jolyet καθηγητῶν, μετάφρασις Ἄλ. Γεωργιάδου, Ιατροῦ, εἰκόνες 150. Δρ. 16.—
ΠΕΡΙ ΟΡΡΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ, υπό Ἰω. Καραβία, ὑφηγητοῦ τῆς Φαρμακολογίας κλπ. Δρ. 3.—
ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΙ ΠΙΝΑΚΕΣ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗΣ, υπό τοῦ Dr Villeroy, κατά μετάφρασιν Ὁρέστου Κυπριάδου, Ιατροῦ. Δρ. 5.—
ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΙ ΠΙΝΑΚΕΣ ΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΙΑΣ και **ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗΣ** υπό Henri Durand, μετάφρασις Α. Καλλιβακά. Δρ. 5.—
ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΙ ΠΙΝΑΚΕΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΝΟΣΟΛΟΓΙΑΣ υπό Dr Villeroy, μετάφρασις Χρ. Μοσχονησίου, Ιατροῦ. Δρ. 5.—
ΕΠΙΤΟΜΗ ΑΝΑΤΟΜΙΚΗΣ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ γραφείσα ἐπὶ τῆς βάσει τοῦ συγγράμματος τοῦ καθηγητοῦ Λουκά Παπαϊωάννου υπό Ἄλεξ. Γεωργιάδου, Ιατροῦ. Δρ. 10.—
ΕΠΙΤΟΜΗ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΘΟΛΟΓΙΑΣ, ἦτοι περὶ αἰτιῶν, ἀνατομικῶν ἀλλοιώσεων κ.τ.λ. γραφείσα υπό Μεν. Σαχορράφου. Δρ. 16.—
ΠΑΡΗΣ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ἐφηρμοσμένη, υπό Gaston Lyon, Μεταφρασθέντα ἐν τῆς τελευταίας εκδόσεως υπό Ι. Καραβία, Ι. Παπαβασιλείου, Ι. Ἀβραζου και Α. Καλλιβακά Ιατροῦν. Τόμοι 2, σελ. 2000. Δρ. 30.—

ΛΑΓΙΚΗ ΙΑΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ. — ΕΚΑΣΤΟΝ ΛΕΠΤΑ 50.

ΦΘΙΣΙΣ. Ἡ φθίσις εἶνε μεταδοτική. - Ἡ φυματίσις και ὁ ἀλκοολισμός. - Πῶς δύναται τις νὰ ἀποφύγῃ τὴν φθίσιον. Θεραπεία.
ΡΕΥΜΑΤΙΣΜΟΙ. Ὁξεία ἀρθριτικὸς ρευματισμός. - Χρόνιος ρευματισμός. Μυϊκὸς ρευματισμός. - Ἐπιπλοκαί. - Θεραπεία.
ΑΥΤΑΝΙΣΙΑ. Νευρική ἀπένια. - Ἀπένια νευρασθενικῶν. - Ὑγιαντικὰ τινα φάρμακα. - Θεραπεία.
ΔΥΣΚΟΙΛΙΟΤΗΣ. Μορφαί τῆς δυσκοιλιότητος. - Κίνδυνος και συνέπειαι. - Θεραπεία.
ΝΟΣΗΜΑΤΑ ΚΑΡΔΙΑΣ. Περικαρδίτις. - Μυοκαρδίτις. - Ἀθηρομάτωσις. - Παλμοί. Θεραπεία.

ΝΟΣΗΜΑΤΑ ΑΙΜΑΤΟΣ (Ἀναιμία, Χλωρῶσις κ.λ.) Θεραπεία.
ΝΕΥΡΙΚΑ ΝΟΣΗΜΑΤΑ. Νοσήματα τῶν νεύρων. - Παράλύσις. - Σπασμοί. - Νευραλγία. - Ἀναισθησία. - Συνολκαί. - Θεραπεία.
ΒΛΕΝΝΟΡΡΟΙΑ. Ἡ βλεννόρροια εἰς τὸν ἄνδρα και εἰς τὴν γυναῖκα. - Ἐπιπλοκαί. Θεραπεία.
ΣΥΦΙΑΙΣ. Πῶς μεταδίδεται. - Τὸ σκληρὸν ἔλκος. - Β' περίοδος. - Γ' περίοδος. - Στοματίτις. - Θεραπεία.
ΑΥΝΑΝΙΣΜΟΣ. Αἰτία. Μέσα θεραπεύσεως. - Ἀνάλογα νοσήματα.
ΔΙΦΘΕΡΙΤΙΣ. Συμπτώματα. - Μεταδοτικότης. - Θεραπεία.

ΑΝΙΚΑΝΟΤΗΣ. Ἀνικανότης ψυχολογική. - Ἀνικανότης ἐκ καταχρήσεων. - Θεραπεία.
ΝΕΥΡΑΣΘΕΝΕΙΑ. Ἰστορία. - Συμπτώματα. - Ἐξελίξεις. - Θεραπεία.
ΙΜΦΛΟΥΕΝΤΖΑ. Συμπτώματα. Αἰτία. - Διάρρεια. - Ἐπιπλοκαί. Θεραπεία. - Προφύλαξις.
ΝΟΣΗΜΑΤΑ ΓΥΝΑΙΚΩΝ. Κνησμός. - Λευκόρροια. - Κολπίτις. - Ἐμμηνα. - Μητρίτις. - Θεραπεία.
Ο ΓΑΜΟΣ. (Συζυγική ὑγιεινή). Αἱ συζυγικαί σχέσεις. - Διαιτητική τῆς ἐγκύου γυναίκος. - Περὶ στείρωσεως. - Αἰμόμικτοι γάμοι κτλ.

ΠΑΤΡΙΩΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΦΕΞΗ. — ΕΚΑΣΤΟΝ ΛΕΠΤΑ 35.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ ΑΝΑΡΧΟΥΣΙΟΣ (ΤΟ ΧΑΝΙ ΤΗΣ ΓΡΑΒΙΑΣ) Χ. Ἀγγίνου.
ΓΕΡΓΙΟΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΤΗΣ Ο ΕΚΕΡΕΜΠΕΝΣ, Η. Οικονομοπούλου.
Η ΟΔΟΚΑΤΙΣΤΗΣ ΤΟΥ ΑΡΚΑΔΙΟΥ υπό Ι. Κονδυλάκη.
Η ΝΑΥΜΑΧΙΑ ΤΟΥ ΝΑΥΑΡΙΝΟΥ υπό Γ. Τσοκοπούλου.
Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΑΠΑΦΑΞΣΙΑ υπό Ι. Πετρουνάκου.
Η ΛΑΪΣΣΗ ΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ ΥΠΟ ΤΩΝ ΤΟΥΡΚΩΝ. ΟΙ ΤΡΕΙΣ ΠΥΡΓΟΙ κτλ. υπό Π. Δημητράκοπούλου.
Ο ΚΑΤΑΝΤΙΣΤΗΣ υπό Χρ. Χρηστοβασιλέη.
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Ο ΠΑΛΙΟΛΟΓΟΣ υπό Δ. Καλογεροπούλου.
Η ΠΟΛΙΟΡΚΙΑ ΤΗΣ ΑΚΡΟΠΟΛΕΩΣ ΑΘΗΝΩΝ υπό Γ. Ἀσπρέα.
ΠΟΛΙΟΡΚΙΑ ΚΑΙ ΛΑΪΣΣΗ ΤΗΣ ΤΡΙΠΟΛΙΤΣΑΣ Γ. Τσοκοπούλου.
ΠΟΛΙΟΡΚΙΑ ΚΑΙ ΕΒΡΟΙΣ ΤΟΥ ΜΕΣΟΛΟΓΙΟΥ Ε. Παντελίδου.
Η ΚΥΡΑ ΦΡΟΣΥΝΗ υπό Σπ. Ποταμιάνου.
ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΔΙΑΚΟΣ υπό Τιμ. Μωραϊτίνη.

Η ΛΑΪΣΣΗ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ ΥΠΟ ΤΩΝ ΤΟΥΡΚΩΝ Γ. Φραγκοῦδη.
Η ΚΑΤΑΡΤΙΣΤΗΣ ΤΩΝ ΑΛΒΑΝΩΝ ΕΝ ΝΑΥΠΛΙΟ Γ. Ἀντιοχοπούλου.
ΑΝΑΜΝΗΣΙΣ ΕΚ ΤΗΣ ΕΝ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ ΕΠΑΝΕΣΤΑΣΕΩΣ ΤΟΥ 1878 υπό Ἰδομενέως Στρατηγόπουλου.
Η ΕΝΔΟΣΟΣ ΜΑΧΗ ΤΗΣ ΠΕΤΡΑΣ ΥΠὸ Ἀνδρέου Στρατῶτου.
ΟΙ ΒΟΥΛΓΑΡΟΚΤΟΝΟΙ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΕΣ ΥΠὸ Ε. Ἐδστρατιάδου.
ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗΣ ΥΠὸ Γ. Τσοκοπούλου.
ΑΝΑΡΕΣ ΜΙΑΟΥΛΗΣ ΥΠὸ Γ. Τσοκοπούλου.
ΣΟΥΛΙΩΤΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑΠΗΔΕΣ ΥΠὸ Χρ. Χρηστοβασιλέη.
ΓΕΡΓΙΟΣ ΚΑΡΑ-Ι-ΣΚΑΚΗΣ ΥΠὸ Γ. Τσοκοπούλου.
Ο ΚΑΠΕΤΑΝ ΚΑΛΟΓΗΡΟΣ ΥΠὸ Χρ. Χρηστοβασιλέη.
Η ΓΡΑΜΒΟΥΖΑ ΥΠὸ Ἰωάν. Κονδυλάκη.
ΡΗΓΑΣ Ο ΦΕΡΡΑΙΟΣ ΥΠὸ Γ. Τσοκοπούλου.
Ο ΛΟΡΔΟΣ ΒΥΡΩΝ ΥΠὸ Θεοδ. Γ. Κυπρίου.

200 ΔΡ. ΒΙΒΛΙΑ ἀγοράζετε πληρώνοντες ἀνὰ 10 ΔΡ. ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ

ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ Γ. ΦΕΞΗ EN ΑΘΗΝΑΙΣ

ΜΟΥΣΙΚΗ

Θεωρία Μουσικῆς (Λαυράγκα) Δρ. 1.—
Ἐγχειρίδιον Ἀρμονίας (Λαυράγκα) Δρ. 4.—
Νεώτατον Ἀναστασιατάριον, ὑπὸ Νικολάου Γ. Πρωτομάλου Σμύρνης Δρ. 6.—
Μέθοδος Κιθάρας. Μέρος α' Δρ. 2.50
 » β' » 2.50
 » Μανδολίνου. Μέρος α' Δρ. 4.—
 » β' » 4.—
 » Κλειδοκονμβάλου Δρ. 3.—
 » Βιολίου. Μέρος α' Δρ. 1.50
 » β' » 1.50

ΠΟΙΗΣΙΣ

Ποιήματα Βαλαωρίτου Δρ. 5.—
Ἀπαντα Σολωμοῦ Δρ. 2.50
Ἀπαντα Ζαλοκώστα Δρ. 3.50
Ἡ Ἄδρα Ἀνδρ. Κάλβου Δρ. 2.—
Οι κληροὶ τῆς Λιμνοῦ Ἀλασσας, ὑπὸ Κ. Παλαμά Δρ. 2.—
Εἰδύλλια Θεοκρίτου (μετάφρ. Πολέμη) Δρ. 2.—
Ἡρώ και Λεάνδρος Μουσαίου, Μετάφρασις Σίμου Μενάρδου Δρ. 0.70
Σκουπιδιάδα, σάτυρα Δημητράκοπούλου Δρ. 1.—

Λεξικὸν Γεωγραφίας, Ἱστορίας, Μυθολογίας και Βιογραφίας, γραφείσα ὑπὸ Μ. Ν. Bouillet. Μετάφρ. Ἡλ. Οικονομοπούλου. Σχ. Σον διστήλων. Σελ. 2872. Τόμοι 2 δογκώδεις. Δρ. 19.

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑ — ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΡΟΪΔΟΥ ΕΜ. Συριανά διηγήματα Δρ. 3.—
 » Διηγήματα Δρ. 3.—
ΖΕΡΒΟΥ ΙΩ. Μῦθοι τῆς ζωῆς Δρ. 3.—
ΡΟΔΟΚΑΝΑΚΗ. Τὸ βυσαίνι τριαντάφυλλο Δρ. 2.—
RICHEPIN. Ἰσπανικά παραμύθια Δρ. 3.—
LEOPARDI. Ἡθικά ἔργα Δρ. 3.—
BIZYHNΟΥ Γ. Τὸ ἀμάρτημα τῆς μητροῦς μου Δρ. 3.—
ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ ΓΡ. Ὁ καιρὸς δρόμος Δρ. 3.—
FLOBER. Οἱ Πειρασμοὶ τοῦ Ἁγίου Ἀντανίου Δρ. 3.—
TOLSTOY. Τὸ τέλος τῆς ἐποχῆς μας Δρ. 1.50
 » Ἡ Σονάτα τοῦ Κρότσερ Δρ. 2.—
 » Ἀγάστιας Δρ. 3.—

ΓΚΑΙΤΕ. Ὁ Βέρθερος Δρ. 2.—
ΧΡΗΣΤΟΜΑΝΟΥ Κ. Ἡ κερδία κοῦνιλα Δρ. 3.—
ΤΣΟΚΟΠΟΥΛΟΥ Γ. Ἡ Θεατρίνα Δρ. 3.—
ΕΦΤΑΛΙΩΤΗ Α. Νησιώτικα ἱστορίες Δρ. 3.—
ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗ ΑΔ. Ἡ Μάγισσος Δρ. 3.—
 » Χριστογεννητικά διηγήματα Δρ. 1.—
 » Πασχαλινὰ διηγήματα Δρ. 1.—
 » Πρωτοχρονιάτικα διηγήματα Δρ. 1.—
 » Ἡ νοσταλγὸς Δρ. 2.—
 » Ὁ Πεντάρρανος Δρ. 3.—
 » Τὰ Χριστογεννηὰ τοῦ Τεμπέλη Δρ. 3.—
 » Ἡ Φόνισσα Δρ. 3.—
 » Ἡ Γυφτοπούλα Δρ. 4.—
 » Τὰ ῥόδι' ἀρογιάλια Δρ. 2.50
 » Ἡ Χολεριασμένη Δρ. 2.50

Ἐγχειρίδιον Κτηνοτροφίας πρακτικόν, περιλαμβάνον τὰ περὶ διατροφῆς ἀγελᾶδων, βοῶν, προβάτων, αἰγῶν, χοίρων, ἵππων, ὄνων, ὀρνίθων κτλ. ὡς και γαλακτοκομίαν, ὑπὸ Δ. Σαμοπούλου, κτηνοτρόφου Δρ. 1.50

Ἐγχειρίδιον Γεωργίας πρακτικόν, περιλαμβάνον Κηπορικὴν, Φυτοκομίαν, Δένδροκομίαν, Ἀμπελοκομίαν και μηχανικὴν Ἀγροκομίαν ὑπὸ Ν. Ἀθανασιάδου, γεωπόνου Δρ. 1.50

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ — ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ

ΚΑΙΝΗ ΔΙΑΘΗΚΗ γραφείσα ἐπὶ τῆς βάσει τοῦ Εὐαγγελίου ὑπὸ Τρύφωνος Εὐαγγελίδου. Μετὰ 50 εἰκόνων Δρ. 5.—
ΠΕΝΤΗΚΟΣΤΑΡΙΟΝ. Δεδεμένον Δρ. 8.50
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ. Χρυσόδετος Δρ. 2.—
ΘΕΟΤΟΚΑΡΙΟΝ. Δεδεμένον Δρ. 6.—
ΕΞΑΒΙΒΛΟΣ Ἀρμενοπούλου Δρ. 14.—
ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΑΙ ΜΕΛΕΤΑΙ περὶ Χριστιανισμοῦ ὑπὸ Βρ. Ἀρμένη. Τ. 3. Δρ. 12.—
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ ὑπὸ Βράιλα Ἀρμένη Δρ. 3.—

ΙΕΡΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ. Δεδεμένον Δρ. 3.—
Ο ΘΕΟΣ ΕΝ ΤΗ ΦΥΣΕΙ ὑπὸ Φλαμαριῶν Δρ. 4.—
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΙΟΝ ὑπὸ Πετρουνάκου Δρ. 4.—
ΒΑΣΙΛΙΚΑ ΗΕΜΒΑΧ ὑπὸ Ἰωάννου Ζέππου. Τόμοι 5 150.—
ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΜΟΝΗΣ ΣΟΥΜΕΛΑ Δρ. 4.—
Η ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΗΣ ΘΡΗΣΚΕΙΑΣ ὑπὸ John Caird. Μετάφρασις Π. Γρατσιάνου Δρ. 3.—

ΣΧΟΛΙΑ ΕΙΣ ΕΛΛΗΝΑΣ ΚΑΙ ΛΑΤΙΝΟΥΣ ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ

Ἀριστοτέλους Πολιτεία Ἀθηναίων, ὑπὸ Δ. Παπαγεωργίου Δρ. 0.80
Πλάτωνος διάλογοι ὑπὸ Γ. Κωνσταντινίδου Δρ. 2.50
Τίτου Λιβίου Ἐκλογαί ὑπὸ Δ. Παπαγεωργίου Δρ. 1.80
Lhomond de viris illustribus urbis Romae ὑπὸ Δ. Παπαγεωργίου Δρ. 2.—
Κυρίωνος pro Lygario ὑπὸ Ἐμμαν. Γολάνη Δρ. 0.65
Κυρίωνος pro Marcello ὑπὸ Ἐμμαν. Γολάνη Δρ. 0.75
Ὀδεργίλου Αἰνεΐας. Βιβλ. Α' ὑπὸ Φ. Δημαράτου Δρ. 0.70
Ὀδεργίλου Αἰνεΐας. Βιβλ. Β' ὑπὸ Φ. Δημαράτου Δρ. 0.70

Λουκιανῶς ἐνύπνιον ὑπὸ Ἀνδρέου. Σταδαικοπούλου Δρ. 1.30
Εξοφάντος ἀπορρημονεύματα ὑπὸ Α. Σταθακοπούλου Δρ. 2.50
Ἡροδότου Περσικὸι πόλεμοι ὑπὸ Ε. Κοφινιάτου Δρ. 2.20
Θουκυδίδου Συγγραφῆς βιβλίον Α' ὑπὸ Γ. Γαργία Δρ. 2.20
Δημοσθένους Ὀλυνθιακοί ὑπὸ Ζάμπα Δρ. 0.75
Δημοσθένους Φιλιππικοί ὑπὸ Ζάμπα Δρ. 1.—
Κυρίωνος Κατελιναῖκοι ὑπὸ Ε. Γαλάνη Δρ. 1.20
Πλάτωνος Κριτων ὑπὸ Β. Βοζίκη Δρ. 0.60
Ἀριστοτέλους Πολιτεία Ἀθηναίων ὑπὸ Γ. Μπάρε Δρ. 0.90
Γαλατικὸς πόλεμος Γαίου Ἰουλίου Καίσαρος ὑπὸ Κ. Ζάμπα Δρ. 1.20

ΠΟΛΕΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΦΕΞΗ

Σειρά έργων ιστοροῦσα πιστῶς καὶ ἀκριβῶς, με ζωντανὰς λεπτομερείας
ὄλας τὰς μάχας, τὰ συμβάντα καὶ τὰ ἐπεισόδια ὄλων
τῶν Βαλκανικῶν πολέμων 1912-1913

Σ. Κτεναθῆα Ἑλληνοτουρκικὸς πόλεμος

ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗ ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑ.— Ἡ προέλασις ἀπὸ τὰ Ἑλληνικὰ σύνορα, ἡ μάχη τοῦ Σαρανταπόρου, τῶν Γιαννιτσῶν κ. λ. π., ἡ κατάληψις τῶν Σερβίων, τῶν Βοδενῶν, τῆς Κοζάνης, τῆς Θεσσαλονίκης, ἡ δρᾶσις τῆς Δ' μεραρχίας ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν δρᾶσιν τῶν ἄλλων στρατιωτικῶν σωμάτων, μετὰ τὰ ὀνόματα τῶν ἀριστευσάντων καὶ τῶν πεσόντων, ἡ περιγραφή τῶν νέων Ἑλληνικῶν χωρῶν, ὅλα ἐξ αὐτοψίας τοῦ συγγραφέως στρατιώτου ἔντονα, σαφῆ καὶ ἐξηκριβωμένα περιλαμβάνονται εἰς τὸ βιβλίον τοῦτο. Δρ. 3.50

Μ. Αἰδωρῆκη Πολεμ. ἐντυπώσεις Εὐζώνων

Με δημοσιογραφικὴν γοργότητα, ἀλλὰ καὶ με ιστορικὴν ἀκριβείαν περιγράφεται ἡ δρᾶσις τῶν ἡρωικῶν εὐζωνικῶν σωμάτων κατὰ τὸν Ἑλληνοτουρκικὸν πόλεμον. Ἐντονος ἀφήγησις καὶ βαθεῖα ψυχολογία τοῦ Εὐζώνου, διασαφηνίζουσα τὰ καταπληκτικὰ κατορθώματα, χαρακτηρίζουσι τὸ ἱστορικὸν τοῦτο δοκίμιον, γραφὲν ὑπὸ αὐτόπτου συγγραφέως, μετασχόντος τοῦ πολέμου ὡς λοχίου τῶν Εὐζώνων. Δρ. 3.—

Δουκίας Ζαδῆ Ὅταν ἦμουν στὸν πόλεμο

Ἐντυπώσεις ἐκ τοῦ πολέμου ἐν Ἡπειρῷ, κυρίως εἰς τὰ τραγικὰ ἀποτελέσματα τοῦ, μία ἀριστοτεχνικῶς ἀπλῆ καὶ ἀκριβῆς περιγραφή τῶν τραυματιῶν, τῶν ἐν πολέμῳ νοσοκομείων, τῶν περιθάλψεων κ.λ.π., ἐν συνδυασμῷ μετὰ ἀμέσους ἐντυπώσεις ἐκ τῶν Ἑλληνικῶν νικῶν καὶ ἰδία τῆς ἀλώσεως τῶν Ἰωαννίνων, ἀποτελοῦσι τὸ βιβλίον τοῦτο, συντεθὲν ὑπὸ τῆς κ. Ζαδῆ ὅτε διετέλει εθελοντῆς νοσοκόμος τοῦ ἐν Ἡπειρῷ Ἑλλ. Στρατοῦ. Δρ. 1.50

Π. Γιαννοπούλου Οἱ Βούλγαροι εἰς τὴν Θεσσαλονικὴν

Ὅ μετὰ τὴν δι' Ἑλληνικῶν νικῶν κατάληψιν τῆς Θεσσαλονίκης ἐπικαθίσασας ἐκεῖ Βουλγαρικὸς ἐπιτάκτης, ἡ ἐπίβουλος τῶν Βουλγάρων εἰσοδος, αἱ σκευωρίαι τῶν, αἱ τρομοκρατικαὶ ἀπόπειραι, ἡ ἐπὶ ἡμῖς ἔτος συμβίωσις στρατοῦ Ἑλληνικοῦ καὶ Βουλγαρικοῦ, τὰ τοιμήματα τῶν κομιτατζήδων, αἱ ὑπολοι ἐνέργειαι τοῦ Χασάφιερ, ἡ ἔντονος προσοχή τῆς Ἑλλ. διοικήσεως καὶ ἡ ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ σύλληψις τῶν Βουλγάρων, περιλαμβανόμενα μέσα εἰς ὥραϊον πλαισίον περιγραφῆς τῆς Θεσσαλονίκης, ἀποτελοῦσι τὸ θέμα τοῦ βιβλίου, γραφέντος ὑπὸ τοῦ κ. Π. Γιαννοπούλου Ἡπειρώτου, αὐτόπτου τῶν συμβάντων, ὡς λοχίου ἐκεῖ καθ' ὄλον τὸ διάστημα μέχρι τῶν πρώτων ἡμερῶν τοῦ Ἑλληνοβουλγαρικοῦ πολέμου. Δρ. 2.—

Γ. Γεοκοπούλου Ἑλληνο-Βουλγαρικὸς πόλεμος

Ἀφήγησις, περιγραφαί, ἐντυπώσεις ἐκ τῶν μαχῶν τοῦ Ἑλληνοβουλγαρικοῦ πολέμου ἀπὸ τῶν προθύρων τῆς Θεσσαλονίκης μέχρι τῶν συνόρων τῆς Βουλγαρίας. Αἱ προελάσεις τοῦ στρατοῦ μας, αἱ λυσσαλεῖαι συγκρούσεις, ἡ μετὰ τὰς μάχας εἰκῶν τῶν κυριευομένων χωρῶν, τὰ ἐπακολουθούντα ἐπεισόδια εἰκονίζονται καὶ συνδέονται μετὰ ἐνάργειαν καὶ ἀκριβείαν ἐξ ἀτομικῶν ἐντυπώσεων ἀπὸ τὴν παρακολούθησιν τῆς ἐκστρατείας. Δρ. 3.—

100 ΔΡ. ΒΙΒΛΙΑ ΑΓΟΡΑΖΕΤΕ ΠΛΗΡΩΝΟΝΤΕΣ ΑΝΑ 5 ΔΡ. ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ

ΠΟΛΕΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΦΕΞΗ

Σειρά έργων ιστοροῦσα πιστῶς καὶ ἀκριβῶς, με ζωντανὰς λεπτομερείας
ὄλας τὰς μάχας, τὰ συμβάντα καὶ τὰ ἐπεισόδια ὄλων
τῶν Βαλκανικῶν πολέμων 1912-1913.

Διον. Κοκκίνου Γρίμποβο - Μπιζάνι - Γιάννινα

Ζωντανὴ ἀφήγησις τοῦ ἐν Ἡπειρῷ πολέμου κατὰ τῶν Τούρκων, περιγραφουσα κυρίως τὴν γιγαντομαχίαν τοῦ Μπιζανίου καὶ τὴν ἄλωσιν τῶν Ἰωαννίνων. Θωμασία ἡ περιγραφή τῆς ζωῆς τοῦ στρατοπέδου. . . . Δρ. 3.—

JEAN LEUNE Ἑλληνοτουρκικὸς πόλεμος

Μετ. Ν. Κουντουριώτου

ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗ ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑ.— Ὁ εἰδικὸς ἀπεσταλμένος τῆς Illustration κατὰ τοὺς Βαλκανικοὺς πολέμους ἀφηγεῖται τὴν προέλασιν καὶ τὰς μάχας τοῦ στρατοῦ μας μέχρι τῆς ἀλώσεως τῆς Θεσσαλονίκης. . . Δρ. 3.—

Φ. Φωτοπούλου Ἡ μάχη τῆς Τζουμαγιάς

Μονογραφία ιστοροῦσα τὴν τελευταίαν ἡρωικὴν καὶ ἀποφασιστικὴν μάχην κατὰ τῶν Βουλγάρων, τῆς ἀποτελέσμα ὑπῆρξεν ἡ εἰσοδος τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ εἰς τὸ βουλγαρικὸν ἔδαφος. . . Δρ. 1.25

Διον. Κοκκίνου Ἡ καταστροφή τῶν Σερρῶν

Ἡ θηριωδία τῶν Βουλγάρων καὶ ἰδία ἡ διαπραχθεῖσα ὑπ' αὐτῶν δῆσις καὶ πυρπόλησις τῆς ἑλληνικῆς πόλεως τῶν Σερρῶν ἱστοροῦνται ἐναργῶς, πιστῶς καὶ ἐν λεπτομερείᾳ εἰς τὸ ἔργον τοῦτο. . . Δρ. 2.—

RENÉ RYAUX Ἡ δυστυχησμένη Ἡπειρος

Μετάφρ. Γ. Ζερβῶ

Ὁραία καὶ ἐμπνευσμένη περιγραφή τῆς ἐπαναστατικῆς Ἀυτονομίας Ἡπειροῦ ἐναντίον τῶν Ἀλβανῶν. Οἱ Ἅγιοι Σαραντα, ἡ Νίβιτσα, τὸ Λούκοβον, ἡ Χειμάρα, τὸ Δέλβινον, τὸ Ἀργυρόκαστρον, ἡ Κορυτσά κλπ. μετὰ τὴν ἀκραίαν ἑλληνικότητα εἰκονίζονται λεπτομερῶς καὶ ἀμερολήπτως ἐπὶ τοῦ περιηγηθέντος τὴν Ἡπειρον ἀνταποκριτοῦ τοῦ γαλλικοῦ «Χρόνου». Δρ. 2.—

Στρ. Κτεναθῆα Ἑλληνοτουρκικὸς πόλεμος

ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑ.— Ἱστορικὴ ὑπὸ αὐτόπτου ἀφήγησις τοῦ ἐν Ἡπειρῷ ἀγῶνος, μετὰ ἐξηκριβωμένας πληροφορίας περὶ τῶν στρατιωτικῶν ἐπιχειρήσεων. . . Δρ. 1.50

Ν. Καροβούνη Ὁ πόλεμος Ἑλλάδος-Βουλγαρίας

ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ.— Ἐμπνευσμένη καὶ βαθεῖα συγκινοῦσα ἀπεικόνισις τῶν ἐπικῶν ἀγῶνων καὶ τῶν θριάμβων τῶν Ἑλληνικῶν στρατιῶν κατὰ τὸν λυσσῶδη ἐναντίον τῶν Βουλγάρων πόλεμον, γραφεῖσα ἐπὶ τόπου ὑπὸ τοῦ πολεμιστοῦ συγγραφέως. . . Δρ. 4.—

BOUCABEILLE Ὁ συμμαχο-βουλγαρικὸς πόλεμος

Μετάφρ. Γ. Ζερβῶ

Ἱστορία στρατιωτικὴ καὶ πολιτικὴ τοῦ πολέμου τῶν Ἑλλήνων, Σέρβων καὶ Μαυροβουνίων κατὰ τῶν Βουλγάρων, ὑπὸ τοῦ γάλλου ἀντισυνταγματάρχου καὶ συγγραφέως, ἀναγράφουσα σαφῶς καὶ καθωρισμένως πάσας τὰς ἐπιχειρήσεις ἀπὸ Κιλκίς μέχρι Τζουμαγιάς καὶ ἀπὸ Μπρεσγαλνίκας καὶ Ἐγρη-Παλάγκας μέχρι Βράννας καὶ Πιρότ. . . Δρ. 3.—

100 ΔΡ. ΒΙΒΛΙΑ ΑΓΟΡΑΖΕΤΕ ΠΛΗΡΩΝΟΝΤΕΣ ΑΝΑ 5 ΔΡ. ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ

ΠΟΛΕΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΦΕΞΗ

Σειρά έργων ιστοροῦσα πιστῶς καὶ ἀκριβῶς, με ζωντανὰς λεπτομερείας ὅλας τὰς μάχας, τὰ συμβάντα καὶ τὰ ἐπεισόδια ὄλων τῶν Βαλκανικῶν πολέμων 1912—1913.

Φ. Φωτοπούλου. Ἡ μάχη τῆς Στρωμνίτσης

Περιγράφεται εἰς ὅλας αὐτῆς τὰς λεπτομερείας ἡ κρίσιμος περὶ τὴν Στρωμνίτσαν μάχη, ἡ φυγὴ τῶν Βουλγάρων, ἡ κατάληψις τῆς πόλεως καὶ ἡ προέλασις τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ πρὸς τὴν παλαιὰν Βουλγαρίαν. Δρ. 1.50

Σπ. Μελά. Πολεμικαὶ σελίδες

Ἡ πρώτη φάσις τοῦ διετούς Ἑλληνικοῦ ἀγώνος, ἦτοι ἡ κήρυξις τοῦ πολέμου, ἡ προέλασις εἰς τὴν Μακεδονίαν, αἱ μάχαι τοῦ Σαρανταπόρου, τῶν Γιαννιτσῶν, ἡ ὑποχώρησις τοῦ Σόροβιτις, ἡ παράδοσις τῆς Θεσβνίκης κλπ. Δρ. 5.

Σ. Σπυριδάκη. Οἱ αἰφνιδιασμοὶ τοῦ Παγγαίου

Ἀφήγησις παρ' αὐτόπτεο στρατιώτου ὄλων τῶν λεπτομερειῶν τῆς παρεϊσδύσεως τῶν Βουλγάρων εἰς τὸ Παγγαίον. Ἡ ἀξιουμένη ἐπ' αὐτῶν συγκυριαρχία, αἱ προστριβαί, οἱ αἰφνιδιασμοὶ πρὸς ἐκδιώξιν τῶν Ἑλλήνων, αἱ μικρομάχαι κλπ. μέχρι τῆς γενικῆς ἐπιθέσεως τῶν Βουλγάρων καὶ τῆς κηρύξεως τοῦ Ἑλληνοβουλγαρικοῦ πολέμου. Δρ. 1.50

Ἄ. Τανάγρα. Ἡ κατάληψις Λέσβου καὶ Χίου

Ἐπὶ τῇ βάσει ἐπισημῶν καὶ ἐξηκριβωμένων πληροφοριῶν ιστορεῖται ἡ ἀπόβασις τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ εἰς τὰς δύο μεγαλονήσους, ὁ ἐνθουσιασμὸς τῶν κατοίκων, αἱ συμπλοκαὶ πρὸς τὰ ἐκεῖ ἀποσπάσματα τουρκικοῦ στρατοῦ, ἰδίως ἐν Χίῳ, καὶ ἡ μετὰ τὸν αἰχμαλωτισμὸν τοῦ στρατοῦ τούτου πλήρης ἀποκατάστασις τῆς Ἑλληνικῆς κυριαρχίας ἐπὶ τῶν νήσων τοῦ Αἰγαίου. Δρ. 1.50

Χρ. Καμηλητροπούλου. Ἡ μάχη τοῦ Μπέλες

Με ἐνημερότητα καὶ πλήρη ἀκριβείαν περιγραφῆς τῶν στρατιωτικῶν ἐπιχειρήσεων ιστορεῖται ἡ ἀπο τῶν βορείων Μακεδονικῶν ὄρων ἐκτόπισις τῆς Βουλγαρικῆς στρατιᾶς, καὶ ἰδίως ἡ πεισματώδης καὶ πολύνεκρος μάχη τοῦ Μπέλες, ἡ ἀπολήξασα εἰς περιφανῆ Ἑλληνικὸν θρίαμβον. Δρ. 1.25

Χατζοπούλου. Ἡ ἐπανάστασις Καστελλορίζου

Ἐν πάσῃ λεπτομερείᾳ καὶ ἐπὶ τῇ βάσει ἀuthεντικῶν πληροφοριῶν ιστορεῖται ἡ ἐπανάστασις τῆς ἀποτάτης Ἑλληνικῆς νήσου, ἡ κατάλυσις τῶν ἐκεῖ τουρκικῶν ὀργῶν, καὶ ἡ πρόσκλησις τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως πρὸς παράδοσιν τῆς νήσου. Τῶν καθέκαστι τῆς ἐπαναστάσεως προηγεῖται συνοπτικὴ ἐπισκόπησις τῆς ἱστορίας τῆς νήσου. Δρ. 1.50

Δημ. Νομικοῦ. Ἡ καταστροφὴ τῆς Νιγρίτης

Ἡ ἐπίβουλος παρεϊσδύσις τῶν Βουλγάρων καθ' ὅλην τὴν περιφέρειαν τοῦ κόλπου τοῦ Ὀρφανοῦ, τὴν κατεχομένην ἀρχικῶς ἐπὶ τῶν Ἑλλήνων, αἱ ὑπὸ κομιτατζήδων καὶ στρατοῦ ἐπιθέσεις ἐναντίον τῆς Νιγρίτης καὶ ἡ καταστροφὴ τῆς Ἑλληνικῆς πόλεως περιγράφονται λεπτομερῶς ὑπὸ αὐτόπτου. Δρ. 1.—

100 ΔΡ. ΒΙΒΛΙΑ ΑΓΟΡΑΖΕΤΕ ΠΛΗΡΩΝΟΝΤΕΣ ΑΝΑ 5 ΔΡ. ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ

ΠΟΛΕΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΦΕΞΗ

Σειρά έργων ιστοροῦσα πιστῶς καὶ ἀκριβῶς, με ζωντανὰς λεπτομερείας ὅλας τὰς μάχας, τὰ συμβάντα καὶ τὰ ἐπεισόδια ὄλων τῶν Βαλκανικῶν πολέμων 1912—1913.

Σ. Σπυριδάκη. Ἡ πτώσις τοῦ Λαχανᾶ

Ἡ προέλασις τῆς δεξιᾶς πτέρυγος τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ, ἡ μεγάλη μάχη τοῦ Λαχανᾶ, ὅστις ἀπετέλει τὴν ὀχρωτάτην μετὰ τὸ Κιλίκις ἀμυντικὴν θέσιν τῶν Βουλγάρων καὶ ἡ ἐξ ἐφόδου κατάληψις αὐτοῦ ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων περιλαμβάνονται ἐν πάσῃ λεπτομερείᾳ εἰς τὸ ἔργον τοῦτο. Δρ. 1.25

Σ. Ράπη. Ὁ πόλεμος στὴν Ἡπειρο

Πᾶσαι αἱ πολεμικαὶ ἐπιχειρήσεις παρὰ τὸν Ἄραχθον, εἰς τὸ Γρίμποβον, εἰς τοὺς Κουμπούδες, εἰς τὴν Πρέβεζαν, εἰς τὴν Χειμάρραν, εἰς τὸ Μέτσοβον, πέραξ τῶν Ἰωαννίνων καὶ μέχρι τῆς ἀλώσεως τῆς πόλεως ταύτης ιστοροῦνται λεπτομερῶς καὶ ἀκριβῶς. Δρ. 2.—

Α. Τριγωνίδου. Ἡ μάχη τῶν Πεστώων

Ἀφήγησις ἐνός ἀπὸ τὰ μεγαλύτερα ἐπεισόδια τῆς περὶ τὰ Ἰωάννινα ἐποποιίας, ἦτοι τῆς μάχης τῶν Πεστώων, ὅπου κατίσχυεν ὁ ἥρωισμὸς τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ καὶ ἐξησφαλίσθη τὸ πρῶτον σημαντικὸν ἔρεισμα πρὸς ἄλωσιν τῆς πόλεως. Τὰ πρὸ τῆς ἐπιθέσεως, ἡ περιγραφή τῆς μάχης καὶ τὰ ἐξ αὐτῆς ἀποτελέσματα περιγράφονται ἐπὶ τῇ βάσει ἀuthεντικῶν πληροφοριῶν. Δρ. 0.75

Δ. Χατζοπούλου. Οἱ Γαριβαλδῖνοι καὶ ἡ μάχη τοῦ Δρίσκου

Ὁ ἐν Ἀθήναις σχηματισμὸς τοῦ ἐξ Ἑλλήνων καὶ φιλελλήνων στρατιωτικοῦ σώματος, ἡ δρᾶσις αὐτοῦ ἐν Ἡπίῳ καὶ ἡ σύμπραξις μετὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ, ἡ πολύνεκρος μάχη τοῦ Δρίσκου, ἐν ἣ ἐφρονεῦθη ὁ ποιητὴς Μαβίλης καὶ ἐτραυματίσθη ὁ Ἀλέξ. Ρώμας, ἡ διάλυσις τῶν Γαριβαλδινῶν καὶ ἡ προσέλευσις τῶν πλείστων ἐθελοντῶν εἰς τὰς τάξεις τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ ιστοροῦνται ἐν λεπτομερείᾳ καὶ μετ' ἀκριβείας. Δρ. 1.50

Τριμ. Ἀμπελά. Εἰσβολὴ εἰς Ἐλασσώνα

Ἀφήγησις πιστὴ καὶ παραστατικὴ τῶν πρώτων ἐκ τοῦ πολέμου καὶ παρὰ τὰ θεσσαλικά σύνορα ἐντυπώσεων. Περιγραφή τῆς ἀπὸ τῶν συνόρων ἐκδιώξεως καὶ φυγῆς τῶν Τούρκων καὶ τῆς ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ καταλήψεως τῆς πρώτης Μακεδονικῆς πόλεως. Δραχ. 0.75

Δ. Κοκκίνου. Ἡ δρᾶσις τῶν εὐζώνων

Ἡ συμμετοχὴ καὶ ἡ δρᾶσις ὄλων τῶν εὐζωνικῶν ταγμάτων κατὰ τοὺς δύο πολέμους, ἡ ἐν ἐκστρατεία ζωῇ των, αἱ συνήθειαι των, τὰνδραγαθήματα, οἱ ἥρωισμοὶ των, ἡ ἀγαθότης των — πιστὴ ἐν συνόλῳ καὶ ὠραία καὶ ζωντανὴ εἰκὼν τοῦ εὐζώνου νικητοῦ παρέχεται διὰ τοῦ ἔργου τούτου ἐν σχέσει πρὸς πλείστα τῶν μεγάλων πολεμικῶν συμβάντων. Δραχ.

Α. Ζερδοπούλου. Ἡ κατάληψις τοῦ Πechtσόβου

Ἡ δρᾶσις τῆς ἐξόχως μετασφύσεως τοῦ πολέμου 3ης Μεραρχίας ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν 10ην Μεραρχίαν καὶ ἰδίᾳ οἱ ἐπικοὶ ἀγῶνες τῶν δύο Μεραρχιῶν τούτων περὶ τὸ Πechtσόβον, οἱ αἰφνιδιασμοὶ τῶν Βουλγάρων, αἱ ὑποχωρήσεις καὶ ἐν τέλει ἡ κατίσχυσις καὶ ἡ νίκη ιστοροῦνται λεπτομερῶς καὶ σαφῶς ὑπὸ τοῦ παρακολοθησαντος τὴν μάχην ἐκείνην συγγραφέως. Δρ. 1.50

100 ΔΡ. ΒΙΒΛΙΑ ΑΓΟΡΑΖΕΤΕ ΠΛΗΡΩΝΟΝΤΕΣ ΑΝΑ 5 ΔΡ. ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ

ΠΟΛΕΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΦΕΞΗ

Σειρά έργων ιστορούσα πιστῶς καὶ ἀκριβῶς, με ζωντανὰς λεπτομερείας ὅλας τὰς μάχας, τὰ συμβάντα καὶ τὰ ἐπεισόδια ὅλων τῶν Βαλκανικῶν πολέμων 1912—1913.

Γ. CHANTERLEURE Τὰ Ἰωάννινα πολιορκημένα

Μετάφρ. Γ. Τσοκοπούλου
Ἡ διακεκριμένη γαλλικὴ συγγραφεὺς, σύζυγος τοῦ προξένου τῆς Γαλλίας εἰς Ἰωάννινα, παραμείνασα ἐκεῖ καθ' ὅλην τὴν πολιορκίαν περιγράφει ἐναργῶς καὶ καλλιτεχνικῶς ἐπεισόδια τῆς πολεμικῆς ζωῆς, τὴν ἀγωνίαν τῶν κατοίκων, τὰς ὁμηγεραί ἐπιτενομένους στερήσεις, τὰ νοσοκομεία κλπ. ἐξ ἀρχῆς τοῦ πολέμου μέχρι τῆς ἀλώσεως καὶ εἰσόδου τοῦ στρατηλάτου εἰς Ἰωάννινα. Δρ. 3.—

Ἄθ. Τριγωνίδου Ἡ ἄλωση τῆς Πρεβέζης

Ἡ πρώτη σημαντικὴ Ἑλληνικὴ μάχη ἐν Ἠπείρῳ περὶ τὴν Νικόπολιν, καθ' ἣν μετ' ἄρ' ἄλλη τὸ τακτικὸν στρατὸν καὶ τὸ ὑπὸ τὸν Κ. Μάνον ἐθελοντικὸν σῶμα Κρητῶν, καὶ ἡ ἐπακολουθήσασα ἄλωση τῆς Πρεβέζης ιστοροῦνται λεπτομερῶς καὶ ἀκριβῶς ἐν τῇ προκειμένῃ μονογραφίᾳ. Δρ. 0.75

Χρ. Καμνηλαροπούλου Ἀνάβασις εἰς Ὀρβηλον

Ἐν ἀπὸ τὰ ἐπικώτερα κατορθώματα τοῦ δευτέρου πολέμου εἶνε ἡ ἀνάβασις τοῦ στρατοῦ μας εἰς τὸν Ὀρβηλον, παρὰ τὰ παλαιὰ βουλγαρικὰ σύνορα, ἀποτολμηθεῖσα δι' ὑψηκοῦρων κρημνῶν καὶ ἐν συνεχείᾳ ἀγωνίᾳ πρὸς τὸν ἐχθρὸν. Αἱ ἀναρρήσεις, οἱ ἀγῶνες, τὸ ἐκ τοῦ κατορθώματος ἀποτέλεσμα, περιγράφονται μετ' ἀκρας ἐνημερότητος καὶ ἀκριβείας εἰς τὸ βιβλίον τοῦτο. Δρ. 1.50

Ἰ. Βακιρτζή Ἡ ἀπελευθέρωσις τῆς Σάμου

Πλήρης ἐξιστόρησις τῶν πολιτικῶν περιπετειῶν τῆς Σάμου ἀπὸ τοῦ ἀγῶνος τῆς ἀνεξαρτησίας μέχρι τῆς ὁριστικῆς ἀπελευθερώσεως αὐτῆς, ἀποτολμηθεῖσις ὑπὸ τοῦ Σοφούλη πρὸ τοῦ Ἑλληνοτουρκικοῦ πολέμου καὶ συντελεσθείσης εἴτα διὰ τῆς ἐνώσεως μετὰ τὰς δύο νίκας τοῦ Ἑλλην. στόλου. Δρ. 1.—

Γ. Δελημαντοπούλου Ἡ μάχη τῆς Καστανιάς

Ἡ μετὰ τὴν νίκην τοῦ Σαρανταπόρου καὶ τὴν προέλασιν τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ μάχη περὶ τὴν Καστανιάν, ἡ ἐκδίωξις καὶ φυγὴ τῶν Τούρκων καὶ ἡ ἐπακολουθήσασα κατάληψις τῶν περιφερειῶν τοῦ τμήματος ἐκεῖνου τῆς δυτικῆς Μακεδονίας ἐξιστοροῦνται εἰς ὅλας αὐτῶν τὰς λεπτομερείας. Δρ. 1.—

Δ. Κονζίνου Ἡ μάχη τῆς Ἀετορράχης

Πιστὴ καὶ ἐξηκριβωμένη, συγγραφεῖσα ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀσφαλεστέρων πηγῶν, ἐξιστόρησις τῆς σφοδρᾶς καὶ πολυνέκρου μάχης τῆς 7ης Ἰανουαρίου, ἣτις ὑπῆρξε τὸ μεγαλειότερον πολεμικὸν γεγονός τῆς Ἠπειρωτικῆς ἐκστρατείας μέχρι τῆς ἀλώσεως τῶν Ἰωαννίνων. Δρ. 0.50

Ἥ. Κατσαντώνη Ἡ ἐκπόρθησις τοῦ Μπιζανίου

Πλήρης καὶ ζωντανὴ ὑπὸ αὐτόπτου μαχητοῦ περιγραφή τῶν συνεχῶν καὶ φοβικωτάτων ἀγῶνων ἀπὸ τῶν πρώτων ἡμερῶν τῆς πολεμικῆς πρὸ τῶν Ἰωαννίνων ἐνεργείας μέχρι τῆς τελευταίας ἐναντίον τοῦ Μπιζανίου ἐπιθέσεως καὶ τῆς ἀλώσεως αὐτοῦ. Δρ. 1.50

100 ΔΡ. ΒΙΒΛΙΑ ΑΓΟΡΑΖΕΤΕ ΠΛΗΡΩΝΟΝΤΕΣ ΑΝΑ 5 ΔΡ. ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ

ΠΟΛΕΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΦΕΞΗ

Σειρά έργων ιστορούσα πιστῶς καὶ ἀκριβῶς, με ζωντανὰς λεπτομερείας ὅλας τὰς μάχας, τὰ συμβάντα καὶ τὰ ἐπεισόδια ὅλων τῶν Βαλκανικῶν πολέμων 1912—1913.

Κλ. Νικολαΐδου Ἰστορία τοῦ Ἑλληνοτουρκικοῦ πολέμου

Ἐπὶ τοῦ ἐν Βιέννῃ διακεκριμένου Ἑλλήνου δημοσιολόγου συνεγράφη καὶ ἐξεδόθη γερμανιστὶ πλήρης καὶ λεπτομερῆς ἡ διπλωματικὴ καὶ πολεμικὴ ἱστορία τοῦ τελευταίου Ἑλληνοτουρκικοῦ ἀγῶνος, ἐν συνδυασμῷ καὶ πρὸς τὰς συγχρόνους ἐναντίον τῆς Τουρκίας πολεμικὰς ἐπιχειρήσεις τῶν ἄλλων βαλκανικῶν κρατῶν. Μεταφρασθεῖσα δ' ἐπίτηδες διὰ τὴν Πολεμικὴν Βιβλιοθήκην μας ὑπὸ τοῦ συγγραφέως καὶ συμπληρωθεῖσα ἀποτελεῖ ἐν τῷ συνόλῳ τὴν ἀριωτέραν καὶ σαφεστέρην ἱστορίαν τοῦ κατὰ τῶν Τούρκων νικηφόρου πολέμου. Δρ. 4.—

Χρ. Καμνηλαροπούλου Τὰ στενὰ τῆς Κρέσνας

Ἐξηκριβωμένη καὶ λεπτομερῆς ἐξιστόρησις τῶν ἀλλεπαλλήλων πρὸς τοὺς Βουλγάρους συγκρούσεων καὶ μαχῶν πρὸς ἐκπόρθησιν τῶν στενῶν τῆς Κρέσνας καὶ ἀφήγησις τῆς ἀποφασιστικῆς ἐκείθεν προελάσεως τοῦ στρατοῦ μας μέχρι τῶν παλαιῶν βουλγαρικῶν συνόρων. Δρ. 2.—

Σ. Φαρμακίδου Ἡ ὑποχώρησις τοῦ Σόροβιτς

Ἡ ταχῆα προέλασις τῆς Πέμπτης Μεραρχίας πρὸς τὴν Φλώριναν καὶ τὸ Μοναστήριον, ἡ γενομένη ἰδίως ἐπὶ σφοδρῶς προκαλύψεως τοῦ προχωροῦντος κατὰ τῆς Θεσσαλονίκης Ἑλληνικοῦ στρατοῦ, αἱ πρώται αὐτῆς ἐπιτυχίαι, ὁ ὑπὸ τῶν Τούρκων ἐνεργηθεὶς αἰφνιδισμὸς παρὰ τὸ Σόροβιτς, καὶ ἡ πρὸ τῶν ἀνωτέρων δυνάμεων τῆς τουρκικῆς στρατιᾶς Μοναστηρίου γενομένη ὑποχώρησις πρὸς τὴν Κοζάνην, αἱ ἐπελθούσαι ἀπώλειαι κλπ. ἐκτίθενται ἐπὶ τῇ βάσει ἀσφαλῶν καὶ ἐμπεριστατωμένων πληροφοριῶν. Δρ. 1.50

Γ. Δημητριάδου Ὁ ἥρωας Βελισσαρίου

Ἡ μορφή, ὁ χαρακτῆρ, ἡ ζωὴ τοῦ θρυλικοῦ ἀρχηγοῦ τῶν εὐζώνων, ἡ τολμηρὰ δράσις του εἰς τὸ Σαραντάπορον, τὰ λαμπρὰ του κατορθώματα πρὸ τῶν Ἰωαννίνων, ὁ ἥρωισμὸς του ὁ διατρανωθεὶς ἀμείωτος καθ' ὅλον τὸν διπλοῦν πόλεμον, ὁ θάνατός του εἰς τὴν μάχην Ἐπάνω Τζουμαγιάς, συντίθενται εἰς ὄμοιαν καὶ λεπτομερῆ βιογραφίαν τοῦ Βελισσαρίου, παρέχοντα συνάμα καὶ ζωηρὰν εἰκόνα τῆς ἡρωικῆς δράσεως τῶν εὐζώνων. Δρ. 1.50

Α. Τανάγρα Ἡ ἀνατίναξις τοῦ Φετχὶ Μπουλέντ

Δύο κατορθώματα τοῦ Ἑλληνικοῦ ναυτικοῦ, συνεχίζοντα τοὺς ἀθλους τῶν πυρπολητῶν τουρκομάχων τοῦ 21, ἴτοι ἡ ἀνατίναξις τοῦ τουρκικοῦ θωρηκτοῦ πρὸ τῶν φρουρῶν τῆς Θεσσαλονίκης ὑπὸ τοῦ Βότση καὶ ἡ καταβύθισις τῆς τουρκικῆς κανονιοφόρου ἐν τῷ λιμένι τῶν Κυθωνιῶν ὑπὸ τοῦ Ἀργυροπούλου περιλαμβάνονται εἰς ἀφήγησιν ἐναργῆ καὶ ἐν πάσῃ λεπτομερείᾳ. Δρ. 1.25

Μιχ. Ροδᾶ Αἱ μάχαι τῆς Μανωλιάσας

Αἱ σπουδαιότεραι καὶ λαμπρότεραι τῶν μαχῶν μας ἐν Ἠπείρῳ, ἡ πρὸς ἐκτόπισιν τοῦ ἐχθροῦ ἀπὸ τῶν ἐπικαίρων περὶ τὰ Ἰωάννινα θέσεων τοῦ Ἁγίου Νικολάου, ἡ τῆς Μανωλιάσας καὶ ἡ ἐπακολουθήσασα κατάληψις τῶν ἱερωμάτων τούτων ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ ἱστοροῦνται πιστῶς καὶ με ἐντονον ἐνάργειαν ὑπὸ τοῦ αὐτόπτου πολεμιστοῦ. Δρ. 1.25

100 ΔΡ. ΒΙΒΛΙΑ ΑΓΟΡΑΖΕΤΕ ΠΛΗΡΩΝΟΝΤΕΣ ΑΝΑ 5 ΔΡ. ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΟΤΟΥΡΚΙΚΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ

1912-1913

Γραφείσα πιστῶς καὶ ἀκριβῶς, με ζωντανὰς λεπτομερείας ἀπὸ λογίους πολεμήσαντας,
ἀπὸ ἀξιωματικούς καὶ ἀπὸ αὐτόπτας δημοσιογράφους.

Ἐναργής, περιγραφικὴ καὶ λεπτομερὴς ἱστορία τοῦ Ἑλληνοτουρκικοῦ πολέμου ἀπὸ τῶν ἡμερῶν τῆς ἐπιστρατεύσεως μέχρι πέρας τῆς Ἡπειρωτικῆς Ἐκστρατείας, περιέχουσα τὴν ἀφήγησιν ὅλων τῶν μαχῶν, τῶν κυριωτέρων δὲ ἐν ἐκτάσει, τὴν ἐνέργειαν ἐκάστου στρατιωτικοῦ σώματος, τὰ ὀνόματα τῶν ἀνδραγαθησάντων καὶ τῶν πεσόντων, τὰ καθ' ἕκαστα τῆς ἐκστρατείας ἐπεισόδια, τὴν νοσοκομικὴν ῥοαίν, τὰ πολιτικὰ καὶ διπλωματικὰ συμβάντα κτλ. Ἡ ἱστορία αὕτη, γραμμὴν κατὰ συνδυασμὸν τῶν γεγονότων καὶ τῆς χρονολογίας αὐτῶν, περιλαμβάνεται εἰς τοὺς κάτωθι 24 τόμους καὶ τυπᾶται δραχ. 46. Ἐκαστος δὲ τῶμος πωλεῖται καὶ χωριστὰ ὡς ἑξῆς:

Πολεμικαὶ σελίδες ὑπὸ Σ. Μελά . . .	δρ. 5.—	Ἡ μάχη τῶν Πεσῶν. Α. Τριγωνίδου. δρ.	0.75
Εἰσβολὴ εἰς Ἑλλάσσο. α. Τ. Ἀρπελά . . .	0.75	Γαοβαλνίνοι καὶ ἡ μάχη τοῦ Δρίσκου . . .	1.50
Μακεδονικὴ ἐκστρατεία. Σ. Κτεναβέα . . .	3.50	Γριμποβο-Μπιζάνι Γιάννενα, Κοκκίνου . . .	3.—
Πολεμικαὶ ἐντυπώσεις, εὐζώνου . . .	3.—	Ἡπειρωτικὴ ἐκστρατεία. Κτεναβέα . . .	1.50
Ἐκστρατεία ἐπὶ τῆς Ἡπείρου. Σ. Ράπτη . . .	2.—	Ἡ μάχη τῆς Ἀετοροφῆς. Κοκκίνου . . .	0.50
Ἑλληνοτουρκικὸς πόλεμος. J. Leune . . .	3.—	Αἱ μάχαι τῆς Μανωλιάσας . . .	1.25
Ἡ ἀνατίναξις τοῦ Φετι. Μπουλέντ . . .	1.25	Τὰ Ἰωάννινα πολιορκημένα . . .	3.—
Μάχη τῆς Καστανιάς. Διαμαντοπούλου . . .	1.—	Ἡ ῥοαὶς τῶν εὐζώνων. Δ. Κοκκίνου . . .	1.50
Ἄλωσις τῆς Προβέζης. Τριγωνίδου . . .	0.75	Ἡ ἔκπρόρθις τοῦ Μπιζανίου . . .	1.50
Ἡ ἀπελευθέρωσις τῆς Σάμου . . .	1.—	Ὅταν ἦμουν στὸν πόλεμον. Λ. Ζαδέ . . .	1.50
Ἡ κατάληψις τῆς Λέσβου καὶ Χίου . . .	1.50	Δυστυχημένη Ἡπείρος, ὑπὸ Ρυαυχ . . .	2.—
Ἡ ἐπανάστασις τοῦ Καστελλορίζου . . .	1.50	Ἑλληνοτουρκικὸς πόλεμος. Νικολαΐδου . . .	4.—

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΟΒΟΥΛΓΑΡΙΚΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ

Γραφείσα πιστῶς καὶ ἀκριβῶς, με ζωντανὰς λεπτομερείας ἀπὸ λογίους πολεμήσαντας,
ἀπὸ ἀξιωματικούς καὶ ἀπὸ αὐτόπτας δημοσιογράφους

Περιγραφικὴ, ἐξηκριβωμένη καὶ λεπτομερὴς ἡ ἱστορία τοῦ Ἑλληνοβουλγαρικοῦ πολέμου περιλαμβάνεται εἰς τοὺς ἑξῆς 15 τόμους, οἱ ὅποιοι ἀποτελοῦσι μονογραφίας ἀλληλενδέτους ἐπὶ τῶν διπλωματικῶν καὶ πολιτικῶν γεγονότων τῶν κυριωτέρων μαχῶν, τῶν πολυπλόκων ἐπεισοδίων καὶ ἄλλων γεγονότων, μέχρι τῆς συνολογίσεως τῆς ἐν Βουκουρεστίῳ εἰρήνης. Αἱ μονογραφίαι αὗται ἐγράφησαν ἢ ἐξελέγησαν ἀρχῆθεν τοιοῦτοτρόπως, ὥστε νὰ συνδέωνται καὶ συμπληρῶσιν ἀλλήλας χρονολογικῶς καὶ κατὰ γεγονότα, ν' ἀποτελῶσι δὲ ἐν ἀλογραφικῶς συντεταγμένον σύνολον. Οἱ 15 κατὰ σειρᾶν τόμοι τῆς ἱστορίας ταύτης τιμῶνται δραχ. 28.—. Ἐκαστος δὲ τῶμος πωλεῖται καὶ χωριστὰ ὡς ἑξῆς:

Αἰωνιδισμοὶ τοῦ Παγγαίου . . .	δρ. 1.50	Ἡ μάχη τοῦ Μπέλες. Καμηλαροπούλου. δρ.	1.25
Οἱ Βούλγαροι εἰς Θεσσαλονίκην . . .	2.—	Ἡ κατάληψις τοῦ Πεχτοσόβου . . .	1.50
Ἡ καταστροφὴ τῆς Νιγρίτης . . .	1.—	Ἡ ἀνάβασις εἰς τὸν Ὀρβηλόν . . .	1.50
Πόλεμος Ἑλλάδος-Βουλγαρίας. Καρβούνη . . .	4.—	Ἡ μάχη τῆς Τζουμαγιάς. Φωτοπούλου . . .	1.25
Ἡ πτώσις τοῦ Αἰχανᾶ. Σ. Σαυριδάκη . . .	1.25	Ὁ ἦρος Βελισσαρίου. Δημητριάδου . . .	1.25
Ἡ καταστροφὴ τῶν Σερῶν. Κοκκίνου . . .	2.—	Ὁ συμμαχοβουλγαρικὸς πόλ. Boucabeille . . .	3.—
Ἑλληνοβουλγαρ. πόλεμος. Ἰσοκοπούλου . . .	3.—	Τὰ στενὰ τῆς Κρένας καὶ ἡ μάχη τοῦ Σμιτλή, ὑπὸ Χ. Καμηλαροπούλου . . .	2.—
Μάχη τῆς Σερωνίτης. Φωτοπούλου . . .	1.50		

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΦΕΞΗ

Ἐκδομένη ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ Δρος Ἰ. ΖΕΡΒΟΥ

ΕΞΕΔΟΘΗΣΑΝ

G. d'Annunzio	Θεοφράστου	
Ἐπιτομὴ τῆς ἐπιτομῆς (ἐκδοσις ἐπὶ κοινοῦ χάρτου) . . .	0.60	Χαρακτῆρες. Μετ. Μ. Σιγούρου. 1.—
Ed. de Amicis	Θεοκρίτου	Ειδύλλια. Μετ. Ἰω. Πολέμη. . . 2.—
Σκηναὶ τοῦ στρατιωτικοῦ βίου . . .	2.—	V. Hugo
Σ. Βασιλειάδου	Φιλοσοφία καὶ Φιλολογία. Μετ.	Γερ. Βουτσινᾶ . . . 2.50
Ἀντικαὶ νύκτες . . .	6.—	Η. Ibsen (Ἰψεν)
Ἄρ. Βαλαωρίτου	Ἄρ. Βαλαωρίτου	Οἱ βρονκόλακες. (ἐκδοσις ἐπὶ κοινοῦ χάρτου) . . . 1.—
Ἔργα. (ἐκδοσις ἐπὶ κοινοῦ χάρτου) . . .	5.—	Τὸ σπίτι τῆς κούκλας. (ἐκδοσις ἐπὶ κοινοῦ χάρτου) . . . 1.40
Γ. Βιζυνοῦ	Τὸ ἀμάρτημα τῆς μητρὸς μου . . .	3.—
Ed. Chantepierre	Τὰ Ἰωάννινα πολιορκημένα . . .	3.—
W. Goethe (Γκαίτε)	Φάουστ. Μετ. Μ. Ἀδγέρη . . .	4.—
Bérenser.	Βέρνσερος. (ἐκδοσις ἐπὶ κοινοῦ χάρτου) . . .	2.—
E. P. Δημητριοπούλου	Ἐργ. Π. Δημητριοπούλου	Ἡ Υιοθετημένη. Μυθιστόρημα . . . 3.—
H. Van Dyke	Διηγήματα. Μετ. Α. Μαρπουτσόγλου . . .	2.50
Emerson	Δόγια τοῦ κόσμου. Μετάφρασις	Θ. Χ. Φλωρᾶ . . . 3.—
H. Eckermann	Συνομιλαὶ Ἐκκερμαν μετὸν Γκαίτε. Μετ. Ν. Καζαντζάκη . . .	3.—
E. Flaubert	Ἐπιτομὴ τῆς ἐπιτομῆς. Μετ. Α. Καμπάνη . . .	0.80
M. K. Βάρναλη	Ἄρ. Ἐφταλιώτη	Νησιώτικες ἱστορίαι . . . 3.—
I. Zerbou	Μῦθοι τῆς Ζωῆς . . .	3.—
H. Zola	Ἱστορία τῆς ἰδέας. Γαβατάμας—	Ἀστάρης . . . 4.—
H. Tabor.	Ἡ Ταβόρα. Μετ. Χ. Νεοκλέους. (ἐκδοσις ἐπὶ κοινοῦ χάρτου) . . .	4.50
H. G. Met. Μπ. Ἀννίνου. (ἐκδ. ἐπὶ κοινοῦ χάρτου) . . .	4.50	Δουκίας Ζαδέ
Όταν ἦμουν στὸν πόλεμον . . .	1.50	Γ. Ζαλονόστα
Tὰ ἄπαντα. (ἐκδ. ἐπὶ κοιν. χάρτου) . . .	3.50	

100 Δραχμῶν βιβλία ἀγοράζετε πληρώνοντες αὐτὰ ἀνὰ 5 Δραχμὰς κατὰ μῆνα

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΦΕΞΗ

Ἐκδομένη ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ Δρος Ἰ. ΖΕΡΒΟΥ

ἘΞΕΔΟΘΗΣΑΝ

Σ. Μελλᾶ	Τὸ ἄσπερο καὶ τὸ μαῦρο. Δρᾶμα. 1.50
	Πολεμικαὶ σελίδες, ἀπὸ τὸν Ἐλ- ληγοτουρκικὸν πόλεμον 1912. 5.—
Π. Νιερβάνα	Ἡ βροσκοπούλα μετὰ τὰ μαρογαριτάρια. 2.—
Fr. Nietzsche (Νίτσε)	Ἡ γέννησις τῆς τραγωδίας. Μετ. Ν. Καζαντζάκη. 3.—
	Ὁ Ζαρατούστρας. Μετ. Ν. Κα- ζαντζάκη 4.50
	Γνώμαι καὶ περιχοπαί. Μτ. Ι. Ζερβού. 3.—
Γρ. Ξενοπούλου	Στέλλα Βιολάντη 3.—
	Ὁ κακὸς δρόμος, κ' ἄλλα και- νοῦργια διηγήματα 3.—
Κ. Παλαμᾶ	Τὰ Πρῶτα Κριτικά 3.50
	Οἱ Καημοὶ τῆς Ἀιμοθάλασσης καὶ τὰ Σατυρικά Γυμνάσματα. 2.—
Ἄλεξ. Παπαδιαμάντη	Ἡ Γυφτοπούλα 4.—
	Ἡ Φόνισσα 3.—
	Ἡ Μάγισσος. 3.—
	Πασχαλινὰ διηγήματα 1.—
	Χριστουγεννιάτικα διηγήματα 1.—
	Πρωτοχρονιάτικα διηγήματα 1.—
	Ὁ Πεντάρφανος. 3.—
	Τὰ ῥόδι' ἀκρογιάλια 2.50
	Ἡ χολεριασμένη. 2.50
	Ἡ νοσταλγὸς 2.—
	Τὰ Χριστούγεννα τοῦ τεμπέλη . 3.—
	Τὰ ἅπαντα Δραχ. 26.—
Renè Fryaux	Ἡ δυναστυχημένη Ἡπειρος. . . 2.—
Edgar Poe	Ἱστορίες ἀλλόκοτες. Μετάφρασις Ν. Σπανδωνῆ 3.—
Π. Ροδοκανάκη	Τὸ Βυσσί' Τριαντάφυλλο. 2.—
Ernest Renan	Οἱ Ἀπόστολοι. Μετ. Μπάμπη Ἀννίου 5.—
	Βίος τοῦ Ἰησοῦ. Μετάφρασις Ἀ. Καμπάνη
	Ὁ Ἀντίχριστος. Μετάφρ. Ἡλ. Οἰκονομοπούλου 3.—

Ἐμμ. Ροῖδου	Συριατὰ διηγήματα 3.—
	Διηγήματα 3.—
	Κριτικαὶ μελέται. 3.—
	Εἶδωλα 4.—
	Μελέται φιλολογικαὶ, καλλιτε- χνικαὶ, φιλοσοφικαὶ. 4.—
	Πάρεργα καὶ παραλείπομενα . . 4.—
	Τὸ πνεῦμα τοῦ Ροῖδου. 3.—
	Τὰ ἅπαντα Δραχ. 24.—
Jean Richerin	Ἰσπανικὰ παραμῦθια. Μετ. Ν. Ποριώτη 3.—
Σιεγκιέβιτς	Quo vadis? (Ποῦ ὑπάγεις;) . . 5.—
Σαϊξπήρου	Κοριολάνος. Μετ. Μ. Δαμιράλη. 2.—
	Ἀντώνιος καὶ Κλοπάτρα. Μετ. Μ. Δαμιράλη 2.—
Δ. Σολωμοῦ	Τὰ Ἔργα. (ἔκδοσις ἐπὶ κοινοῦ χάρτου) 2.50
A. Schopenhauer	Συγγραφαὶ καὶ ὕφος. Μετ. Α. Ζάρκου 3.—
H. Taine	Φιλοσοφία τῆς τέχνης ἐν Ἑλλάδι. Μετ. Ἀ. Ἀγαθονίκου 2.50
	Φιλοσοφία τῆς τέχνης ἐν Ἰταλίᾳ. Μετ. Ἀ. Ἀγαθονίκου. 2.50
L. Tolstoj	Ἡ Ἀγαθήνησις. Μετ. Σ. Φραγ- κοπούλου. 2.50
	Ἡ Νέα ζωὴ. Μετ. Σ. Φραγ- κοπούλου 2.50
	Σονάτα Κρόντσεφ. Μετ. Σ. Φραγ- κοπούλου 2.—
	Ἡ Ἀνάστασις. Μετάφρ. Ἡλ. Οἰκονομοπούλου 3.—
Γ. Τσοκοπούλου	Ἡ Θεατρίνα 3.—
I. Turghenieoff	Τὸ ξένο ψωμί. (ἔκδοσις ἐπὶ κοι- νοῦ χάρτου) 1.—
	Δ. Ταγκοπούλου
	Σκόρπιος μολυβιῆς 2.—
	Κ. Σχηστομάνου
	Ἡ Κερένια κοῦκλα 3.—

200 Δραχμῶν βιβλίων ἀγοράσετε πληρῶντες αὐτὰ ἐνὰ 10 Δραχμῶς κατὰ μῆνα

Τιμᾶται Δραχ. 3.50